

Samtliga motioner, kommitté 1-14

Innehåll

Kommitté 1 – Låt inte Sverige klyvas.....	12
Småföretagare och trygghet – motion 1.1	12
Reformerad arbetsmarknad - motion 1.2.....	13
Arbetsintegrerade sociala företag – motion 1.3	14
Kollektivavtal i lag – motion 1.4.....	15
Lägre ingångslön – motion 1.5.....	16
Samhall för nyanlända – motion 1.6	17
Från bidrag till arbete - motion 1.7	18
Sociala avgifter för mindre företag – motion 1.8	18
Ombudsman för småföretagare – motion 1.9.....	19
Regionpolitik – motion 1.10, 1.11.....	20
Arbetsförmedlingen - motion 1.12 och 1.13	21
Flexibilitet i arbetslivet – motion 1.14	22
Arbetstid– motion 1.15.....	23
Sommarjobb - motion 1.16.....	24
Trösklar på arbetsmarknaden – motion 1.17	25
Det byggda samhället – motion 1.18 och 1.19.....	26
Jobb efter 67 - motion 1.20	27
Utrikesfödda kvinnor på arbetsmarknaden – motion 1.21	27
Organisera asylsökande – motion 1.22	30
Integration – motion 1.23, 4.52, 1.24, 1.25 och 1.26	31
Eget boende – motion 1.27, 1.28 och 1.29.....	34
Tolkkostnader – motion 1.30	35
Sjuklöneansvaret – motion 1.31	36
Kommitté 2 - Miljöansvar och grön tillväxt.....	38
Märkning av livsmedel och matsvinn – motion 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6 och 2.7	38
Plast - motion 2.8, 2.9, 2.10, 2.11, 2.12, 2.13, 2.14 och 2.15.....	41

Regelverket för livsmedel – motion 2.16, 2.17, 2.18, 2.19 och 2.20	44
Förnybar energi och elskatter – motion 2.21, 2.22, 2.23, 2.24, 2.25, 2.26, 2.27, 2.28 2.29 och 2.31	46
Vatten och vattenkraft – motion 2.32, 2.33, 2.34, 2.35, 2.36 och 4.14.1	50
Dricksvatten och föroreningar – motion 2.37 och 2.65.....	52
Enskilda avlopp och slamspridning - motion 2.38, 2.39, 2.40 och 2.41	53
Bioekonomi – motion 2.42.....	57
Miljömål, klimat och art- och habitatskydd – motion 2.43, 2.44, 2.45, 2.46 och 2.47	58
Naturskyddsarbete på Gotland - motion 2.48 och 2.49.....	61
Miljöförbättringar – motion 2.50	63
Fossilfria investeringar – motion 2.51 och 2.52.....	64
Inlagring av biokol - motion 2.53.....	65
Skogens klimateffekt – motion 2.54	67
Kartläggning av fossila subventioner - motion 2.55	68
Biltvåtsförbud - motion 2.56.....	69
Sopimport – motion 2.57.....	70
Produkt- och materialåtervinning – motion 2.58	71
Klimatet – motion 2.59.....	72
Övergödning och hästnäring – motion 2.60	73
Invasiva arter - motion 2.61	74
Lokala miljöregler - motion 2.62	75
Miljöprovning - motion 2.63.....	75
Alunskiffer – motion 2.64	76
Nobelpris till klimatforskning – motion 2.66.....	76
Tillståndsprocess för vindkraft – motion 2.67	77
Kommitté 3 - Trygghet i hela landet	79
Sjukvård/stafettsystem – motion 3.1	79
Närmare vård – motion 3.2 och 3.3.....	79
Tvångsäktenskap – motion 3.4 och 3.5	80
Nationell polisreserv – motion 3.6 och 3.7	82
Trygghet på asylboenden – motion 3.8	83

Vapenlagar – motion 3.9 och 3.10	84
Samhällsväktare – motion 3.11	85
Ändrade straffsatser – motion 3.12, 3.13 och 3.14	86
Mäns våld mot kvinnor – motion 3.15, 3.16, 3.17, 3.18 och 3.19	87
Brottsförebyggande arbete och ny omorganisation av polisen – motion 3.20, 3.21, 3.22 , 3.23, 3.24, 3.25 , 3.26 och 3.27	89
Sexualbrott – motion 3.28, 3.29, 3.30 , 3.31 och 3.32	95
Straffsatser för mord – motion 3.33 och 3.34	97
Lokala åklagare – motion 3.35.....	98
Polisen – motion 3.36, 3.37 och 3.38	98
Skadestånd vid dödligt våld – motion 3.39	101
Prövningstillstånd – motion 3.40	102
Rehabiliteringskrav vid fängelsestraff – motion 3.41	102
Barnpornografi – motion 3.42	103
Obligatoriskt volontärarbete – motion 3.43	104
Kontanter – motion 3.44, 3.45.....	105
E-krona och statligt bankkonto – motion 3.46	106
Samordningsnummer – motion 3.47	107
Kommitté 4 - En ansvarsfull internationell agenda.....	108
Nordiskt och nordisk-baltiskt samarbete – motion 4.1, 4.2, 4.3 och 4.4.....	108
Förnybar energi i biståndspolitiken - motion 4.5	110
Ett smalare men vassare EU - motion 4.6	111
Digital ambassadör - motion 4.7	111
SRHR biståndet – motion 4.8.....	112
Sexuella övergrepp av FN soldater – motion 4.9	113
Transparens i biståndspolitiken - motion 4.10	114
Europeiskt samarbete – motion 4.11 och 4.12	115
Försörjning i kris och krig samt totalförsvarsplanering – motion 4.13, 4.14, 4.15, 4.16, 4.17, 4.18, 4.23, 4.25 och 4.57	120
Totalförsvarspåbudsplikt och frivillighet – motion 4.19, 4.20, 4.21, 4.22, 4.23, 4.24, 4.25	126
Utveckling av militärt försvar – motion 4.26, 4.27, 4.28, 4.29, 4.30, 4.31, 4.32, 4.33 och 4.57	129

Brandmän i beredskap – motion 4.34, 4.35, 4.36 och 4.37	132
Asylsökande – motion 4.39 och 4.40	135
Ensamkommande och amnesti – motion 4.41, 4.42, 4.43, 4.44, 4.45, 4.46, 4.47, 4.48, 4.49, 4.50 och 4.56	137
Arbetskraftsinvandring och spårbyte – motion 4.38, 4.51, 4.39, 4.47, 4.52 och 4.53	140
Migrationspolitik – motion 4.54.....	144
Medborgarskap – motion 4.47 och 4.55.....	144
Kommitté 5 - Utbildning.....	147
Särskolan - motion 5.1	147
Lärare i svenska som andraspråk - motion 5.2.....	148
Nationell plattform för skolan - motion 5.3	148
Strategi för reducering av lärarbristen - motion 5.4	149
Snabbare högskoleexamen - motion 5.5	150
Skolinspektionen - motion 5.6	151
Studiesparande – motion 5.7	151
Studie- och yrkesvägledning - motion 5.8	152
Läxläsning - motion 5.9	152
Betygssystemet i gymnasieskolan - motion 5.10.....	153
Läroplanens teoretiska krav - motion 5.11.....	154
Modernisering av skolan - motion 5.12	155
Terminer i grundskolan - motion 5.13	156
En utvecklad skola - motion 5.14.....	157
Lärlingssystem - motion 5.15.....	158
Placering av fritidshem - motion 5.16.....	159
En ekonomisk hållbar skola - motion 5.17.....	160
Tillgång till högre utbildning - motion 5.18.....	160
Förbättrat innovationssystem – motion 5.19	161
Elever med särskilda behov - motion 5.20.....	162
Hemspråksundervisning - motion 5.21	163
Studieavgifter - motion 5.22.....	164
En skola byggd på evidens - motion 5.23	164

Betygssystem i gymnasieskolan - motion 5.24	165
Studiegång - motion 5.25	166
Gymnasiepoäng - motion 5.26.2	167
Riktlinjer och integritetspolicy för förskolor/skolor - motion 5.27.1.....	167
Obligatoriskt skolval - motion 5.28.....	168
En närodlat skola - motion 5.29	168
Externt rättade slutprov - motion 5.30	170
Utbildningspolitik för en värld i rörelse - motion 5.31	170
Högskoleprov på engelska - motion 5.32.....	178
Studiero - motion 5.33 och 5.34.....	178
Religiösa friskolor – motion 5.35, 5.36 och 5.37.....	180
Ändringar av studiemedel – motion 5.5, 5.38, 5.39, 5.40, 5.41 och 5.64	181
Körkort – motion 5.42 och 5.43	183
Skolor på landsbygden – motion 5.44, 5.45 och 5.46	184
Legitimation till fritidspedagoger – motion 5.47 och 5.48	186
Källkritik – motion 5.49, 5.50 och 5.51	187
Fysisk aktivitet i skolan – motion 5.52, 5.53, 5.54 och 5.55.....	188
SFI - motion 5.56, 5.57 och 5.58.....	189
Ändring av lärarutbildningen – motion 5.26.1, 5.27.2, 5.59, 5.60 och 5.61	191
Ändring av läroplan – motion 5.60, 5.62 och 5.63.....	193
Möjlighet att informera förälder till myndig elev – motion 5.65	194
Kommitté 6 – Kultur och civil- och konsumentfrågor	196
DAB radio – motion 6.1	196
Jämställdhet och idrott – motion 6.2	197
Digitalt kulturnät – motion 6.3.....	198
Kultur på landsbygden – motion 6.4	199
Arkeologiska utredningar– motion 6.5.....	200
Barn och ungdomars idrottande – motion 6.6	200
Privatkopieringsersättning – motion 6.7, 6.8 och 6.34.....	201
Familjefrågor – motion 6.9, 6.10, 6.11, 6.12 och 6.13.....	202
Körkorts- och fordonsfrågor– motion 6.14, 6.15, 6.16 och 6.17	205

Färdolyckor – motion 6.18	207
Fyrverkerier – motion 6.19, 6.20 och 6.21	208
Telefonförsäljning – motion 6.22, 6.23 och 6.24	208
Sambeskattning – motion 6.25	210
Lånekostnader – motion 6.26	210
Klotter – motion 6.27	211
Utmätning av skulder – motion 6.29	212
Betalningstider för företag – motion 6.30	213
Könsneutrala omklädningsrum – motion 6.31	213
Ersättning till borgerliga vigselförrättare – motion 6.32	214
Personnummer – motion 6.33	215
Kommitté 7 – Socialförsäkringar, äldreomsorg, äldreomsorg, pensioner	216
Pensioner – motion 7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5, 7.6, 7.7, 7.8, 7.9, 7.10, 7.11 och 7.12	216
Beskattning av pensionärer – motion 7.13 och 7.14	220
Äldreomsorg – motion 7.15, 7.16, 7.17, 7.18, 7.19, 7.20, 7.21 och 7.51	222
Vård till äldre och multisjuka – motion 7.22, 7.23, 7.24 och 7.25	224
Grundtrygghet – motion 7.26	226
Villkor för gravida kvinnor – motion 7.27	226
Bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen – motion 7.28	227
Kriterier för bostadsbidrag – motion 7.29	228
Trygghetssystem – motion 7.30	228
Företagande och trygghetssystem – motion 7.31, 7.32 och 7.33	229
Kommunalt självbestämmande om försörjningsstöd – motion 7.34	230
Föräldraförsäkringen – motion 7.35, 7.36 och 7.37	231
Avsättningar till periodiseringsfond – motion 7.38	233
Oförsäkrade barn – motion 7.39	233
Begränsat barnbidrag – motion 7.40	234
Jämställdhet – motion 7.41	235
Vård av Närstående – motion 7.42	235
Tiggeri – motion 7.43	236
Socialtjänstlagen – motion 7.44	238

Psykisk ohälsa - motion 7.45, 7.46, 7.47, 7.48 och 7.49.....	239
Vårnadsbidrag – motion 7.50.....	241
Kommitté 8 Hälso- och sjukvård samt socialfrågor.....	243
Funktionshinderpolitik – motion 8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 8.5, 8.6, 8.7, 8.8 och 8.9.....	243
Läkemedel och kosttillskott – motion 8.10 och 8.11	246
Systembolaget – motion 8.12, 8.13 och 8.51	247
Alkohol på uteställen – motion 6.28	249
Amning – motion 8.14	250
Barnkonventionen – motion 8.15.....	251
E-hälsa – motion 8.16 och 8.17.....	252
Fysioterapi och läkarvårdsersättning - motion 8.18.....	254
Dödshjälp – motion 8.19, 8.20 och 8.21	255
Tandvård – motion 8.22 och 8.23	256
Motioner om rökning – motion 8.24, 8.25 och 8.26	258
Barnmorskeutbildningen - motion 8.27	259
ADHD-diagnoser – motion 8.28	260
Folkhälsa – motion 8.29, 8.30, 8.31, 8.32, 8.33 och 8.34	260
Vårdpersonal– motion 8.35, 8.36 och 8.37	263
Förmånsnykel – motion 8.38.....	264
Prostatacancer – motion 8.39	264
Vaccin mot HPV – motion 8.40	265
Obligatorisk vaccination – motion 8.41	265
Organdonation – motion 8.42.....	266
Missbruks- och narkotikapolitik – motion 8.43, 8.44, 8.45 och 8.46	267
Pornografins påverkan på barn och unga – motion 8.47.....	268
Reklam riktad till barn – motion 8.48	270
Menskopp – motion 8.49.....	271
Multiresistenta bakterier – motion 8.50	272
Kommitté 9 – Konstitution samt regionfrågan.....	274
Decentraliserad och effektiv förvaltning – motion 9.1, 4.11, 9.2, 9.3, 9.4, 9.5, 9.24, 9.25, 9.26 och 9.27	274

Rösträtt – motion 9.6, 9.7 och 9.8	278
Skilda valdagar– motion 9.9.....	279
FN-konventionen mot rasdiskriminering – motion 9.10	280
Författningsdomstol och äganderätt – motion 9.11 och 9.12.....	281
Samisk språklag – motion 9.13	281
Mark- och miljödomstolarna– motion 9.14.....	282
Offentlighetsprincip och personlig integritet – motion 9.15	283
Bergsstaten – motion 9.16.....	283
Modernt statsskick i Sverige – motion 9.17	284
Ta tillbaka Annandag Pingst som helgdag - motion 9.18	285
Användning av svenska flaggan – motion 9.19	285
Kyrkan – motion 9.20.....	286
Åldersgränser – motion 9.21	286
Motion angående tidsomställningen – motion 9.23	287
Sametinget – motion 9.28.....	287
Livspusslet för förtroendevalda – motion 9.29	288
Kommitté 10 – Landsbygd och gröna näringar.....	289
Djurskydd – motion 10.1, 10.2, 10.3, 10.4, 10.5, 10.6, 10.7, 10.8, 10.9 och 10.10.....	289
Lantbruk och Landsbygdsprogrammet – motion 10.11, 10.12, 10.13, 10.14 och 10.15 ...	292
Häst – motion 10.16 och 10.17	296
Jakt – motion 10.18	299
Rovdjur – motion 10.19	300
Renkonto – motion 10.20	301
Ersättning vid utebliven markanvändning – motion 10.21, 10.22, 10.23, 10.24, 10.25, 10.26 och 10.27	301
Lantmäteriet och bygglov på landsbygden – motion 10.28, 10.29, 10.30, 10.31 och 10.32	304
Strandskydd – motion 10.33, 10.34 och 10.35.....	306
Jordbruksmark och hagmarker – motion 10.36 och 10.37	309
Landsbygdsföretagande och landsbygdsutveckling – motion 10.38, 10.39, 10.40, 10.41 och 10.42.....	310
Investeringsmöjligheter i jord och skog – motion 10.43.....	312

Skattereduktion vid nybyggnation på landsbygd – motion 10.44.....	313
Kommitté 11 – Skatter	314
Bolagsformer - motion 11.1, 11.2 och 11.3	314
Arbetsgivaravgift – motion 11.4	314
Utbildningspremien – motion 11.5.....	315
Markvärdesskatt – motion 11.6, 11.18.....	316
Skatteväxling – motion 11.7.....	317
Friskvård – motion 11.8, 11.9 och 11.10	317
Moms på livsmedel – motion 11.11	318
Progressiv arbetsgivaravgift – motion 11.12.....	318
Studiepeng - motion 11.13	319
Etableringslån – motion 11.14	319
Sockerskatt – motion 11.15.....	320
Ändring av sakägarskapet – motion 11.16.....	321
Allmän löneavgift- motion 1.2, 11.17 och 11.18	322
Ekonomisk politik för en värld i rörelse - motion 11.18.....	322
Avgift vid fastighets- och borettsförsäljning – motion 11.19	327
Avgifter – motion 11.20	327
Trängselavgift i Göteborg – motion 11.21	328
Förmånsbeskattning på resor – motion 11.22	329
Mindre ekonomibyggnader – motion 11.23.....	329
Skattetrycket – motion 11.24	330
Lokalt skatteundantag - motion 11.25.....	330
Riksbankens mandat – motion 11.26	331
Ny anställningsform - motion 11.27	331
Startup-företagande – motion 11.28.....	332
Uthyrning till nyanlända – motion 11.29	333
RUT för kreativa näringar – motion 11.30.....	333
Skatteavdrag för donationer – 11.31	334
Offentliga verksamheters resurser – motion 11.32	335
Reseavdrag – motion 11.33 och 11.34	335

Ändring av Allbolagen – motion 11.35.....	336
Jämlig lön för offentligt anställda – motion 11.36.....	336
Aktiebolag och enskild firma – motion 11.37.....	337
Skatteavdrag för tjänster – motion 11.38 och 11.39	338
Kontraktspool – motion 11.40.....	338
Skatteverkets regler för företagare – motion 11.41.....	339
Deponiskatten – motion 11.42	340
Begreppet företagare/näringsidkare – motion 11.43.....	340
Små bryggerier - motion 11.44	341
Regelförenklningar – motion 11.45 och 11.46.....	342
Hantering av tillståndsgivande – motion 11.47.....	343
Kommitté 12 – Bostad.....	344
Ett brett grepp om bostadspolitiken – motion 12.1 och 12.2	344
Byggbar mark – motion 12.3, 12.4, 12.5, 12.6 och 12.7.....	345
Energinormer – motion 12.8	348
Bostadsskatter – motion 12.5, 12.6, 12.9, 12.10, 12.11, 12.12, 12.13, 12.14, 12.15	349
Boende för ekonomiskt utsatta – motion 12.5, 12.6, 12.16 och 12.36.....	352
Boende i hela landet – motion 12.17, 12.18, 12.19, 12.20, 12.21, 12.22 och 12.23.....	354
Egnahemsrörelsen – motion 12.24	356
Hyressättning – motion 12.5, 12.6, 12.12, 12.13, 12.25, 12.26 och 12.27.....	357
Byggnormer – motion 12.5, 12.10, 12.12, 12.26, 12.28, 12.29, 12.30 och 12.31.....	359
Handelsplatser – motion 12.32.....	361
Processfrågor – motion 12.5, 12.6, 12.10, 12.13, 12.33, 12.34, 12.35 och 12.37.....	363
Enhetlig syn på risker – motion 12.38.....	366
Kommitté 13 – Infrastruktur, transporter och bränsle.....	368
Sverigeförhandlingen – motion 13.1	368
Satsningar på särskilda väg- och bansträckor – motion 13.2, 13.3, 13.4, 13.5, 13.6, 13.7, 13.8, 13.9, 13.10 och 13.11	369
Luftfartsfrågor – motion 13.12, 13.13, 13.14, 13.15 och 13.16.....	373
Åkerinäringen – motion 13.17, 13.18 och 13.19.....	376
Trafikverket, trafiksäkerhet och statliga medel till infrastruktur – motion 13.20, 13.21, 13.22, 13.23 och 13.24	378

Störsändare – motion 13.25.....	380
Samhällsekonomiska analyser för infrastrukturinvesteringar – motion 13.26.....	381
Problem med långa adresser – motion 13.27	382
Infrastruktur och nationella risker – motion 13.28.....	383
Vägar och enskilda vägar – motion 13.29, 13.30, 13.31 och 13.32	384
Autonoma fordon, spårbilar och teknikutveckling – motion 13.33, 13.34, 13.35, 13.36, 13.37 och 13.38	386
Pendeltågsstationer – motion 13.39 och 8.21.....	388
Cykling – motion 13.40, 13.41, 13.42, 13.43, 13.44 och 13.45.....	389
Denaturering, pumplagen och konvertering – motion 13.46	391
Drivmedel och skatter – motion 13.47, 13.48 och 13.49	394
Mobiltelefoni och bredband – motion 13.50, 13.51 och 13.52	395
Skrotningspremie gamla bilar – motion 13.53	398
Fossiloberoende fordonsflotta, laddinfrastruktur, elvägar och elfordon – motion 13.54, 13.55, 13.56, 13.57, 13.58, 13.59, 13.60, 13.61, 13.62, 13.63 och 13.64	399
Ursprungsmärkning av drivmedel motion 13.66.....	403
Övergivna bilar – motion 13.67	403
Slussarna i Trollhättan – motion 13.68	404
Kommitté 14 - Organisation och kommunikation.....	405
Medlemsutbildning - motion 14.1, 14.2 och 14.3	405
Profilprodukter och kampanj – motion 14.4 och 14.5.....	406
Samarbeten och valfrågor – motion 14.6, 14.7 och 14.8	407
Stadgerrelaterade motioner – motion 14.9, 14.10, 14.11, 14.12, 14.13 och 14.14.....	409
Kommunikationsfrågor – motion 14.15, 14.16, 14.17, 14.18 och 14.19	412

Kommitté 1 – Låt inte Sverige klyvas

Småföretagare och trygghet – motion 1.1

Motionären föreslår att:

1.1.1 Småföretagare ska tillåtas söka och erhålla försörjningsstöd utifrån en individuell biståndsbedömning utan att kravet ställs att dennes företag obligatoriskt måste avvecklas i processen.

1.1.2 Främja småföretagande och kraftfullt verka för att inkludera småföretagare i våra lokala och nationella trygghetssystem.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet är småföretagens röst och vi kämpar för bättre villkor för små företag. En viktig del i detta är trygghetssystemens utformning. Vi tycker att småföretagare ska kunna ta del av trygghetssystemen precis som anställda ska kunna. Företagare ska inte ha sämre villkor än anställda eftersom de betalar in till trygghetssystemen på samma sätt som anställda, men företagare ska inte heller ha bättre villkor.

För att få försörjningsstöd ställer Socialstyrelsen vissa krav och kan till exempel kräva att den sökande söker arbete och accepterar att vara med i kommunens eller Arbetsförmedlingens program eller andra likartade åtgärder för arbetslösa. Socialtjänsten gör en individuell bedömning av varje ansökan. I regel har den sökande inte rätt till ekonomiskt bistånd om hen har pengar på banken eller andra tillgångar. Den sökande ska alltså vara helt utan egna ekonomiska resurser för att ha rätt till bistånd. Hen ska också i första hand söka de generella förmåner och ersättningar som går att få, till exempel sjukpenning, föräldrapenning, bostadsbidrag och underhållsstöd. Försörjningsstöd är tänkt att fungera som ett sista skyddsnät för den som har tillfälliga ekonomiska problem. Den sökande har i första hand ett eget ansvar för att reda upp sin situation.

Centerpartiet vill fördubbla jobbstimulansen i försörjningsstödet. För varje krona en person som börjar jobba tjänar, minskas eventuella bidrag med lika mycket, vilket innebär att den totala inkomsten inte förändras av att personen arbetar. Detta vill vi nu förändra genom att jobbstimulansen i försörjningsstödet fördubblas, så att den som börjar arbeta får mer pengar i plånboken.

Centerpartiet driver att företagare ska kunna ta del av de trygghetssystem som de betalar in till på liknande sätt som anställda. Det finns en mängd stödsystem för företagare och vi vill öka stödet för att främja företagande, men inte genom försörjningsstöd.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad: 1.1.2
--

Partistämman beslutade att avslå följande motion:
1.1.1

Reformerad arbetsmarknad - motion 1.2¹

Motionären föreslår att:

1.2.1 Centerpartiet verkar för att begränsa arbetsrättslagstiftningen till ett absolut minimum, och låta resten gå över till parterna.

1.2.2 Centerpartiet verkar för att avskaffa turordningsreglerna (LAS 22-23 §§) i lagen om anställningsskydd.

1.2.3 Centerpartiet verkar för att låta arbetsgivare och arbetstagare komma överens om max antal arbetstimmar upp till 48 timmar (som är maxgräns enligt EU:s arbetstidsdirektiv).

Partistyrelsens yttrande:

Motionären föreslår att arbetsrättslagstiftningen ska hållas till ett absolut minimum.

Centerpartiet tycker i grunden att den nordiska modellen med en begränsad arbetsrättslagstiftning där mycket av förhållanden upplåts att beslutas om av arbetsmarknadens parter är bra. Vi anser dock att många element av arbetsrättslagstiftningen fortsatt fyller viktiga funktioner för att garantera rimliga villkor.

Lagstiftningen garanterar att arbetstagare kan förvänta sig vissa grundläggande villkor när hen tar ett jobb. En annan del av arbetsrätten utgörs av diskrimineringslagstiftningen. Även denna är avgörande för att rättvisa villkor på arbetsmarknaden.

Dagens regelverk gällande turordningsregler medför att det är svårt att behålla den kompetens som är bäst för företaget vid personalförändringar liksom svårt att rekrytera ung, välutbildad personal. Företag måste snabbt kunna anpassa sysselsättningen vid skiftande konjunkturer så att lönsamheten inte viker. Småföretagare vill växa och anställa, men tvekar inför långsiktiga satsningar då många känner oro inför varsel och uppsägningar. Därför vill vi förändra turordningsreglerna genom att införa proportionalitet som ger företag möjligheten att undanta personal i förhållande till företagets antal anställda. Centerpartiet vill att alla företag med upp till 50 anställda ska undantas från turordningsreglerna, vilket i praktiken innebär alla små och medelstora företag. Företag måste kunna välja vilka medarbetare som behövs i företaget, oavsett om det gäller rekrytering eller avveckling. På längre sikt anser vi att turordningsreglerna bör avskaffas för att istället ge arbetsmarknadens parter ansvaret att avtala om villkor. Centerpartiet vill tillsätta en arbetsmarknadskommission, med syftet att göra ett

¹ 1.2.4 behandlas i yttrande Allmän löneavgift i Kommitté 11.

omtag kring reglerna på arbetsmarknaden och föreslå förändringar av dem för att anpassa reglerna till dagens förhållanden.

Det behövs en reformerad arbetsrätt och ett anställningsskydd som är mer kopplat till kompetens än hur länge man varit på arbetsplatsen. Den största tryggheten på arbetsmarknaden består i att anställda har möjlighet att påverka sin arbetssituation, att det finns många nya jobb att söka för den som blir arbetslös och att det finns bra möjligheter att vidareutbilda sig och förstärka sin kompetens.

Vi ser inte att det finns skäl att frånga den ordinarie arbetstiden om 40 timmar. Det svenska systemet är flexibelt och möjliggör övertid, men till en högre kostnad för arbetsgivaren. Vägledande här måste vara att en standard sätts så att arbetstagare har anledning att förvänta sig att jobba en viss tid när de tar ett jobb. Det är även rimligt att en sådan norm sätts motsvarande hur mycket människor faktiskt jobbar i genomsnitt. Således anser vi att det inte finns skäl att frånga 40 timmars arbetsvecka.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

1.2.2

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

1.2.1

1.2.3

Arbetsintegrerade sociala företag – motion 1.3

Motionären föreslår att:

1.3.1 Centerpartiet aktivt arbetar för ett bättre stödsystem för ASF i hela landet som möjliggör anpassade stöd både ekonomiskt och personellt utifrån företagens olika behov och struktur.

1.3.2 Centerpartiet verkar för ett betydligt högre tak när det gäller lönebidrag. Det borde vara på 25000kr för att komma i rimlig nivå med dagens löneläge.

1.3.3 Centerpartiet aktivt arbetar för att det blir enklare för regioner/landsting och kommuner att köpa tjänster av ASF.

1.3.4 Centerpartiet i Halland verkar för bättre och mer flexibla stödsystem till de ASF som verkar i Halland utifrån varje företagsstruktur, storlek och behov.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären tar upp arbetsintegrerade sociala företag och den viktiga funktion de fyller. Sociala företag är företag vars verksamhet och mål handlar om att skapa samhällsnytta. Ett arbetsintegrerande socialt företag har som mål att genom arbete och delaktighet integrera människor i samhälle och arbetsliv. Att arbeta för ett bättre stödsystem för ASF i hela landet och att det ska vara enklare för regioner/landsting och kommuner att köpa tjänster av ASF är helt i linje med Centerpartiets regionala tillväxtpolitik.

Gällande taket för lönebidrag anser Centerpartiet att det ska stå i rimlig proportion till prisutvecklingen i samhället och kontinuerligt följas upp. Det är en viktig princip och vi vill inte binda upp oss till en siffra. Vi ser dock inte att det finns utrymme för en större höjning, i paritet med vad motionären föreslår. Vad gäller förslaget om hur Halland ska agera tar inte Partistyrelsen ställning till detta.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

1.3.1

1.3.3

1.3.4

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

1.3.2

Kollektivavtal i lag – motion 1.4

Motionären föreslår att:

1.4.1 Verka för att en framtida övergång till ”den finska modellen” utreds, där avtalens överenskomna branschvisa minimivillkor i efterhand lagstadgas för hela branschen.

1.4.2 Verka för en övergång till ”den finska modellen”.

1.4.3 Samverka med andra partier i denna fråga.

Partistyrelsens yttrande:

Det är riktigt som motionären beskriver att den nuvarande arbetsmarknadspolitiken behöver ses över för att bättre passa dagens arbetsmarknad. Vi vill ha ordning och reda på arbetsmarknaden men dagens system begränsar både arbetstagare och arbetsgivare och ger inte fler jobb. Centerpartiet vill tillsätta en arbetsmarknadskommission där arbetsmarknadspolitiken

ses över. Vad en arbetsmarknadskommission ska beröra skriver vi mer om i stämmaprogrammet Låt inte Sverige klyvas.

Centerpartiet driver en arbetsmarknadspolitik som står bakom den svenska modellen, där svenska kollektivavtal verkar tillsammans med lagregler. Vi anser att den huvudsakligen fungerar och bör värnas. Samtidigt anser vi att Europa bör bejaka en öppnare arbetsmarknad, både inom unionen och i förhållande till övriga världen. Inte minst med tanke på den åldrande befolkningen kommer Europas länder att vara i behov av att människor från andra länder vill arbeta i unionens medlemsländer.

Arbetstagarnas och företagens rörlighet över gränserna skapar möjligheter för många, såväl människor som företag, att utvecklas. Studier visar att arbetskraftens rörlighet mellan medlemsländerna har haft betydande positiva effekter för tillväxten i såväl mottagande medlemsländer som i ursprungsländerna. Den fria rörligheten har stor betydelse för att få fler EU-medborgare i arbete. Den gemensamma marknaden är central för ekonomin i Europa och bidrar till att skapa jobb och tillväxt. Detta är särskilt viktigt i en tid då Europa utmanas av tillväxtekonomier i andra delar av världen. För Sverige är det särskilt viktigt att värna öppenhet länder emellan. En exportberoende ekonomi har inte råd att bygga upp murar mot andra länder. Arbetar man i Sverige gäller arbetstidslagen och arbetsmiljölagen och svenska fackförbund kan ta strid för att lönen och andra villkor som ingår in den så kallade ”hårda kärnan” ska vara i nivå med svenska kollektivavtal. Kollektivavtalen ska lämnas in till Arbetsmiljöverket för att företag som utstationerar ska veta vad som krävs. Vi anser i allt väsentligt att dessa regler fungerar väl.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

1.4

Lägre ingångslön – motion 1.5

Motionären föreslår att:

1.5 Att uppdraga åt Partistyrelsen att arbeta fram ett förslag på en försöksverksamhet med fri lönesättning utifrån motionens intentioner så att nuvarande regleringarna om minimilöner upphävs för dem som med fri vilja kan tänka sig arbeta med lägre ingångslöner.

Partistyrelsens yttrande:

Partistyrelsen delar motionärens uppfattning om att dagens lönesättning skapar stora problem på arbetsmarknaden för de grupper som har svårt att ta sig in. Centerpartiets syn har alltid varit att alla som kan också ska bidra genom arbete. Men med dagens system så ser vi att väldigt många som både kan och vill arbeta inte får chansen. Ett problem som kommer få långtgående konsekvenser för Sverige.

Efter de senaste årens flyktingmottagande står Sverige inför behovet av att se över strukturerna för arbetsmarknaden. Att förenkla integrationen kommer bli en av de största frågorna under kommande år. Att arbetsmarknadens parter har fått förhandla och sätta lönerna har varit en bra modell för Sverige, men även den måste uppdateras för att möta kraven från en ny tid och nya förutsättningar.

Grupper som står långt från arbetsmarknaden måste få fler vägar från bidrag till jobb. Centerpartiet har tillsammans med Alliansen presenterat en gemensam jobbreform: inträdesjobb. Inträdesjobben innebär en förenklad anställningsform som gäller för nyanlända, under de fem första åren i Sverige och unga upp till 23 år utan fullständig gymnasieutbildning. Reformen innebär sänkta kostnader för alla företagare som vill anställa, genom en kombination av två åtgärder. Dels genom slopad arbetsgivaravgift, dels genom möjligheten att anställa till 70 procent av rådande ingångslön i den aktuella branschen, upp till ett tak om 21 000 kronor i bruttolön per månad. Därmed ska 30 procent av arbetstiden gå till att lära sig på jobbet eller till utbildning. En person ska kunna ha denna typ av anställning i maximalt tre år.

I stämmaprogrammet Låt inte Sverige klyvas utvecklas dessa förslag ytterligare.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

1.5

Samhall för nyanlända – motion 1.6

Motionären föreslår att:

1.6 Centerpartiet skall ge partistyrelsen i uppdrag att verka för att öka satsningen på Samhall som ett arbetsmarknadspolitiskt instrument för nyanlända.

Partistyrelsens yttrande:

Vi är övertygade om att ett steg mot full delaktighet är möjligheten att kunna försörja sig genom eget arbete. Det gäller för samtliga grupper, oavsett om de är inrikes eller utrikes födda, nyanlända, unga eller har en funktionsnedsättning. Men olika grupper har delvis olika utmaningar, och samma lösning kan inte alltid riktas mot alla.

Samhall har en viktig funktion som ger personer med nedsatt funktionsförmåga goda möjligheter att komma in på arbetsmarknaden och få ett riktigt jobb. Det är inte bara bra för samhällsekonomin och arbetsmarknaden som helhet, utan ger också självbestämmande, egenmakt och värdighet för den som får jobbet.

Men nyanlända har andra förutsättningar på arbetsmarknaden. De har inte permanenta nedsättningar i sin arbetsförmåga, utan borde erbjudas vägar in på den reguljära arbetsmarknaden. Det löser vi bland annat med arbetsförmedlarpeng, ingångsföretag och

inträdesjobb, men också med bättre SFI, utbildning tidigare i asylprocessen och mer av yrkesinriktade utbildningar. För de här grupperna är det inte riktade statliga företag som är lösningen, utan sänkta trösklar och utbildningsinsatser som bättre rustar för jobb.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

1.6

Från bidrag till arbete - motion 1.7

Motionären föreslår att:

1.7.1 Synkronisera bidragssystem med lön av arbete så att det finns en ekonomisk drivkraft att gå från bidrag till arbete.

1.7.2 Bidrag skall kopplas till en insats, förutsatt att man har en arbetsförmåga.

Partistyrelsens yttrande:

Partistyrelsen delar motionärens uppfattning gällande bidrag. Bidrag ska för de allra flesta vara en tillfällig försörjning, inte en permanent lösning. Till exempel a-kassan är en försäkring som ska vara tillfällig, högre i början för att snabbare trappas av och fungera så att det blir lättare för människor att byta jobb än vad det är idag. Arbetslöshetsförsäkringen och sjukförsäkringen ska vara två separata försäkringar. Centerpartiet vill att det ska vara lättare att gå från försörjningsstöd till ett nytt jobb. Försörjningsstöd ska också vara en tillfällig lösning. Centerpartiets politik bygger på att det ska löna sig att gå från bidrag till arbete genom att inkomstskatterna för personer med små inkomster är låga. Likaså vill vi att kommunerna i högre grad ska stötta individer att gå från bidragsberoende till arbete eller utbildning. Man ska inte sjukskrivas då man har en arbetsförmåga. Vår välfärd bygger på att alla med förmåga bidrar i den omfattning de har möjlighet till. Är den enskildes tillstånd sådant att hen inte kan arbeta alls ska hen få sjukersättning eller under speciella förhållanden fortsatt sjukpenning.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

1.7

Sociala avgifter för mindre företag – motion 1.8

Motionären föreslår att:

1.8.1 Dagens företagsbidrag och regionala stöd avskaffas.

1.8.2 Ta bort sociala avgifter för alla glesbyggsföretag med mindre än 10 anställda.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet driver en rad frågor för att förbättra förutsättningar för att leva och verka i hela landet. I vår budget presenterade vi förslag på möjligheten att skriva av studieskulder för de som bor i Norrlands inland, delar av Dalarna och delar av Värmland.

Idag omfattas stora delar av Norrlands inland av de regionala stöden som innebär möjligheten att göra avdrag på arbetsgivaravgiften, som Centerpartiet var med och införde. Motionären föreslår att de nedsatta avgifterna ska ersätta dagens system med stöd som till stor del kommer från EU. Partistyrelsen delar motionärens bild av processerna kring att få dessa bidrag ofta är krångliga. För att garantera effektivitet i dessa stöd tror vi dock att det krävs en process som garanterar att pengarna används till rätt saker.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

1.8

Ombudsman för småföretagare – motion 1.9

Motionären föreslår att:

1.9 Centerpartiet verkar för att se över möjligheten att ha en "Ombudsman för småföretagare".

Partistyrelsens yttrande:

Mycket behöver göras för att underlätta företagens kontakt med myndigheter. Centerpartiet vill se att uppgifter bara behöver lämnas in på en plats. Ofta tillämpas samma regler olika av olika kommuner och tillsynsmyndigheter. Problemen med godtyckligt myndighetsutövande är inte något som är unikt för småföretagare, det drabbar även större företag såväl som privatpersoner. Här behöver mycket göras.

I de fall där myndigheter begår fel är det Justitieombudsmannen som är den aktör som borde lösa de problem som motionären beskriver. För rådgivning och information behöver respektive myndighet göra ett bättre jobb. Här är verksamt.se som samlar information och blanketter för att driva företag ett föregångsexempel. Vi anser således inte att det vore lämpligt eller effektivt att tillsätta en särskild aktör för att jobba med rådgivning och information för småföretagare.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

1.9

Regionpolitik – motion 1.10, 1.11

Motionären föreslår att:

1.10.1 Resurser för arbetsmarknadspolitiska insatser överförs från staten till regionerna.

1.10.2 Resurser för viss utbildning (exempelvis Yrkeshögskolans finansiering) överförs från staten till den regionala nivån.

1.11 Sveriges tillväxt- och innovationsfrämjande insatser utformas utifrån regionala förutsättningar i storstadsregioner och landsbygdsregioner genom skilda strategier för regional tillväxt och innovation.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären lyfter frågan kring att regionalisera arbetsmarknadspolitik, kompetensförsörjningen och tillväxtarbetet.

För Centerpartiet är det centralt att man ska ha likvärdiga möjligheter i hela landet. Med det innebär per automatik inte likformighet. Samma utmaning kan lösas på olika sätt i olika delar av landet. En närodlad politik, där beslut fattas så nära människor som möjligt, möjliggör en sådan utveckling.

En bärande värdering i Centerpartiets arbete är tron på människans vilja och förmåga att ta ansvar för sig själv och för andra. Principen ska vara att beslut i första hand ska fattas av människor själva, eller så nära den enskilda människan som möjligt. Centerpartiet ser positivt på en regionalisering som också innebär en decentralisering. Starkare regioner är en förutsättning för decentralisering, att flytta makten närmare människor. För Centerpartiet är det viktigt att underifrånperspektivet som ska styra för att makt och inflytande ska kunna flyttas närmare människor.

Under förhandlingarna med regeringen om Indelningskommitténs förslag till ny regionindelning drev Centerpartiet ett antal konkreta förslag på myndigheter vars ansvarsuppgifter, kompetens och resurser bör flyttas till regional nivå. Ett exempel är Arbetsförmedlingen, där Centerpartiet vill avveckla myndighetens arbete med arbetsmarknadsutbildningar, arbetspraktik och liknande på nationell nivå för att i stället överföra delar av dessa pengar till regionerna och ge dem ansvaret. Samtidigt vill vi på det nationella planet införa en arbetsförmedlarpeng som innebär att den arbetssökande ska kunna välja arbetsförmedlare. Centerpartiet drev även frågan om att Yrkeshögskolan skulle bli en regional kompetens, där regionerna har beslutanderätt om den regionala dimensioneringen men också att MYH ska få ett uppdrag att kvalitetssäkra och följa upp utbildningarna.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

1.10

1.11

Arbetsförmedlingen - motion 1.12 och 1.13

Motionären föreslår att:

1.12.1 Arbetsförmedlingen ska kunna förmedla enkla och korta arbeten genom att vara tillfällig digital arbetsgivare för arbetssökande utan F-skattsedel.

1.12.2 Arbetsförmedlingen skapar digital ”anslagstavla” där småföretag kan annonsera om behov av hjälp på tim- eller dagsbasis.

1.13.1 Centerpartiet verkar för att en användarvänlig applikation ska erbjudas de som har rätt att arbeta i Sverige så att de kan ta uppdrag som företagare på tjänstemarknaden.

1.13.2 Applikationen finansieras av relevant myndighet eller och att den integreras på nödvändigt sätt med Skatteverkets verksamhet.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet vill att fler förmedlar jobben. Vi vill förbättra matchningen genom att den arbetsförmedlande delen av Arbetsförmedlingen ersätts av en arbetsförmedlarpeng. Upp till 100 000 kronor i ersättning genom en arbetsförmedlarpeng ska betalas ut till de fristående aktörer som hjälpt en långtidsarbetslös till varaktigt jobb. Vi vill att ersättningen först ska betalas ut när den långtidsarbetslöse åter är i varaktigt arbete. Arbetsförmedlingen ska istället omvandlas till en kontrollerande myndighet.

Centerpartiet har även drivit på för att matchningsanställningar införs. Med matchningsanställningar fungerar fackliga eller ideella organisationer, eller privata företag, som bemanningsföretag åt den jobbsökande, med stöd för att placera dem på arbetsplatser. En större bonus utgår om den arbetssökande får ett reguljärt arbete. Personer som står nära arbetsmarknaden är ofta i mindre behov av utbildningsinsatser. För dessa personer är ett aktivt jobbsökande generellt mer prioriterat.

Idag finns lösningar till exempel för frilansare med A-skatt att utföra tillfälliga uppdrag åt olika uppdragsgivare genom att ansluta sig till ett egenanställningsföretag (kallas ibland för plattformsföretag, faktureringsföretag eller självanställningsföretag). Centerpartiet vill uppmuntra den här typen av lösningar. Egenanställningsföretaget har F-skatt och fakturerar uppdragsgivarna mot viss provision, redovisar arbetsgivaravgifter och gör skatteavdrag och betalar sedan ut resten som lön till uppdragstagaren. Detta kallas för att man är egenanställd.

Arbetsförmedlingen ska inte hjälpa företag att sälja sina tjänster. Digital anslagstavla kan och bör skapas av privata aktörer. Kopplat till att Arbetsförmedlingen är en ineffektiv organisation anser vi det inte särskilt klokt att ge en sådan organisation ytterligare uppdrag i nuläget.

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

1.12

1.13

Flexibilitet i arbetslivet – motion 1.14

Motionären föreslår att:

1.14.1 Centerpartiet arbetar för att sänka arbetsgivaravgifterna.

1.14.2 Centerpartiet uppmuntrar flexibilitet i arbetslivet både för person och företag.

1.14.3 Centerpartiet arbetar för att föräldraförsäkring styr och fördelar föräldrar efter sina egna behov.

Partistyrelsens yttrande:

Vi vill att Sverige ska vara världens bästa land att starta och driva företag i. Då behöver vi en företagspolitik som fokuserar mer på möjligheter och mindre på krångel. Dessutom behöver företagare få slippa många av de kostnader som de har idag, som alltför höga arbetsgivaravgifter eller sjuklön. Det behöver bli billigare att anställa och mer rörlighet på arbetsmarknaden. Då tror vi att fler vågar byta jobb och fler, inte minst unga, får ett jobb att gå till. Idag är trösklarna till den svenska arbetsmarknaden för höga. En strikt arbetsrätt, höga ingångslöner och få enkla jobb gör det svårare för ungdomar och nyanlända att få sitt första jobb. En dåligt fungerande matchning äventyrar företagets kompetensförsörjning. Illa utformade trygghetssystem leder till högre arbetslöshet, inlåsning och mindre trygghet. Allt detta måste ändras om fler ska ges chansen att få ett jobb.

En välfungerande arbetsmarknadspolitik kan skapas bland annat genom att hjälpa arbetslösa att söka jobb, öka arbetssökandes anställningsbarhet genom utbildning och stötta företag som anställer personer som står långt från arbetsmarknaden. Vi vill göra om LAS så att kompetensen och inte anställningstid blir det viktiga.

Centerpartiet vill se färre, enklare och mer effektiva arbetsmarknadspolitiska åtgärder. De resurser som sparas genom sådana reformer bör i stället användas för att finansiera jobbskapande reformer. Vi måste skapa bättre förutsättningar för jobbskaparna – de små och medelstora företagen. Arbetsmarknadspolitiken är således ett samarbete mellan flera parter.

Centerpartiet vill se en enkel, modern och flexibel barn- och föräldraförsäkring som ger alla föräldrar möjlighet att kombinera arbete med föräldraskap. Centerpartiet tycker det är bra ju

jämnare föräldraledigheten delas mellan föräldrarna då det främjar ett jämställt familjeliv och i förlängningen ett mer jämställt arbetsliv. Centerpartiet värnar valfriheten i dagens föräldraförsäkring och vill inte öronmärka fler månader. Däremot är det viktigt att samhället ger föräldrarna utförlig information om uttagets effekter på livsinkomst, hälsa och kontakt med barnen. Detta saknas idag. Informationen kring detta behöver därför förbättras genom ett uppdrag till Pensionsmyndigheten och PPM i samverkan med berörda parter.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

1.14.1

1.14.2

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

1.14.3

Arbets tid– motion 1.15

Motionären föreslår att:

1.15.1 Sänka arbetstiden till sex timmar/arbetsdag med bibehållen lön.

1.15.2 För att fler människor ska få arbete.

1.15.3 För ett hållbart arbetsliv för fler människor.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären tar upp diskussionen om arbetstid. Sverige behöver fler arbetade timmar till exempel fler händer och huvuden inom välfärden. Vi behöver fler som arbetar mer, inte mindre. Fler arbetade timmar behövs, både för att enskilda ska få först en lön och sedan en pension de kan leva på och för att behoven ökar inom många välfärdsområden. Centerpartiet föreslår till exempel att återinföra vårdbiträden inom sjukvården. På så vis skulle dels fler människor kunna hitta sitt första arbete inom vårdsektorn och dessutom skulle såväl undersköterskor som sjuksköterskor få en välkommen avlastning i sitt dagliga jobb.

Sex timmars arbetsdag riskerar däremot att öka kostnaderna och konkurrera om resurser till andra satsningar. Vi riskerar att tappa konkurrenskraft inom den privata sektorn. Likaså skulle det kunna leda till ökade kostnader inom offentlig verksamhet. Centerpartiet vill sänka trösklarna till arbetsmarknaden så att fler har ett jobb att gå till. Med fler som arbetar får vi fler som bidrar till vår gemensamma välfärd.

Vi behöver matcha kompetensen – som finns – på arbetsmarknaden, med efterfrågan. För mer hållbara arbetsplatser behöver vi förbättra arbetsmiljön på svenska arbetsplatser och se till att sätta in tidiga och täta insatser vid sjukskrivningar. Vi behöver även arbeta förebyggande så att det inte ens hinner gå till sjukskrivning. Vi behöver med andra ord verka för en större mängd människor som arbetar i Sverige, se till att de mår bra på jobbet och håller för ett långt arbetsliv.

Det finns inget som hindrar att enskilda företag och vårdgivare, privata som offentliga, att genomföra sex timmars arbetsdag om utrymme finns.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

1.15

Sommarjobb - motion 1.16

Motionären föreslår att:

1.16 Centerpartiet i Stockholms län och nationellt verkar för att sommarjobbsinsatser även ska innefatta entreprenörskap och företagande.

Partistyrelsens yttrande:

Partistyrelsen delar motionärens uppfattning om vikten av sommarjobb, det är för många ungdomar det första steget in i arbetslivet. Det är extra viktigt för de unga som varken studerar, arbetar eller deltar i åtgärder. Idag har vi en grupp ungdomar som står utanför systemet. Centerpartiet har föreslagit ett sommarjobbsavdrag eftersom kostnaden för arbetsgivare är extra viktig när det gäller ungdomar.

Höjningar av minimilöner och därmed kostnaden för arbetsgivaren slår extra hårt mot just ungdomar. Ett sommarjobbsavdrag möjliggör att både behålla och öka antalet unga som sommarjobbar. För att säkerhetsställa att fler unga får in en första fot på arbetsmarknaden föreslår Centerpartiet slopad arbetsgivaravgift för alla under 18 år.

Centerpartiet ser gärna satsningar som uppmuntrar entreprenörskap och kreativitet hos unga, till exempel i likhet med initiativ som Ung företagsamhet. Många barn har ingen familjemedlem eller bekant som driver eget företag. För dem är chansen liten att de själva hittar inspiration och intresse för företagande. Vi tycker att alla barn ska få en chans att lära sig vad entreprenörskap och företagsamhet innebär, därför vill vi att alla elever i grundskolan ska få ta del av information om företagsamhet och få chansen att pröva på entreprenörskap.

Centerpartiet uppmuntrar kommuner att arbeta med sommarjobbsinsatser som innefattar entreprenörskap och företagande.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

1.16

Trösklar på arbetsmarknaden – motion 1.17

Motionären föreslår att:

1.17.1 Centerpartiet verkar för att det ska vara möjligt att som arbetsgivare erbjuda enkla jobb med låg lön.

1.17.2 Centerpartiet verkar för att reformera MBL och LAS, med avskaffade turordningsregler och förenklingar för att nyanställa människor.

1.17.3 Centerpartiet verkar för att lönesättningen ska bli mer individualiserad för att göra det lättare att ta sig in på arbetsmarknaden.

1.17.4 Centerpartiet verkar för att införa ett proportionalitetskrav vid stridsåtgärder på arbetsmarknaden.

Partistyrelsens yttrande:

En stelbent arbetsrätt, höga ingångslöner och få enkla jobb gör det svårare för ungdomar och nyanlända att få sitt första jobb. En dåligt fungerande matchning äventyrar företagets kompetensförsörjning. Illa utformade trygghetssystem leder till högre arbetslöshet, inlåsning och mindre trygghet.

Att arbetsgivare ska kunna erbjuda jobb med lägre ingångslön är något Centerpartiet står bakom och politik vi driver. Likaså vill vi se en reformerad arbetsrätt och förenklingar för att fler ska kunna anställas. Vi ser gärna en mer individualiserad lönesättning och proportionalitetskrav vid stridsåtgärder på arbetsmarknaden. Allt detta är centerpolitik för en arbetsmarknadspolitik som bidrar till att underlätta för arbetssökande att komma i arbete.

Sänkta trösklar till arbetsmarknaden tror vi skapas bland annat genom att hjälpa arbetslösa att söka jobb, öka arbetssökandes anställningsbarhet genom utbildning och stötta företag som anställer personer som står långt från arbetsmarknaden.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

1.17

Det byggda samhället – motion 1.18 och 1.19

Motionären föreslår att:

1.18.1 Enkla arbeten organiseras för att vårda det byggda samhället.

1.18.2 Sociala företag som kan organisera skötsel- och städarbete får uppdraget av kommunerna.

1.19.1 Offentliga toaletter byggs.

1.19.2 Sociala företag som kan organisera skötsel- och städarbetet på de offentliga toaletterna får uppdraget av kommunerna.

Partistyrelsens yttrande:

De förslag motion 1.18 tar upp är goda exempel på enkla jobb. Centerpartiet har tillsammans med Alliansen föreslagit införandet av inträdesjobb, som är en förenklad anställningsform där arbetsgivaravgiften tas bort helt under de första tre åren för nyanlända de första fem åren i Sverige samt för unga under 23 år som saknar fullständig gymnasieutbildning. Centerpartiet vill också helt ta bort arbetsgivaravgiften för ungdomar under 18 år.

Sociala företag är ett bra exempel på hur enkla jobb kan bli verklighet. Genom till exempel upphandlingar kan kommunerna få möjlighet att själva välja om de vill nyttja sociala företag för skötsel och städarbete.

Motion 1.19 om offentliga toaletter är en fråga som bäst beslutas lokalt och ingenting som Centerpartiet tar ställning till på nationell nivå.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

1.18

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

1.19

Jobb efter 67 - motion 1.20

Motionären föreslår att:

1.20 Jobbskatteavdraget för pensionärer som Alliansen införde återinförs.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet anser att det var ett felaktigt beslut av regeringen att ta bort det extra jobbskatteavdraget för de pensionärer som vill fortsätta vara yrkesverksamma. Det är en fråga vi redan driver på riksnivå.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

1.20

Utrikesfödda kvinnor på arbetsmarknaden – motion 1.21

Motionären föreslår att:

1.21.1 Centerpartiet verkar för att utöka Ung Företagsamhet med särskilt fokus på de gymnasielinjer där många flickor/kvinnor med utländsk bakgrund finns.

1.21.2 Centerpartiet verkar för att skatten samt sociala avgifter för kvinnor under 20 år som startar företag och för nyanlända kvinnor som startar företag halveras de första två åren, om de återinvesterar vinsterna i sitt företag.

1.21.3 Centerpartiet verkar för att fler kommuner/regioner kan erbjuda SFI för entreprenörer/företagare.

1.21.4 Centerpartiet verkar för att stärka verksamhetsstödet till organisationer som arbetar med företagsrådgivning riktad mot kvinnor.

1.21.5 Centerpartiet verkar för att stärka stödet till aktörer som arbetar för att öka utrikesfödda kvinnors företagande och aktörer som driver mentorskapsprogram för kvinnliga entreprenörer med utländsk bakgrund.

1.21.6 Centerpartiet verkar för att företag som får lån som finansieras via skattemedel skall ha jämställda bolagsstyrelser.

Partistyrelsens yttrande:

En förutsättning för att öka jämställdheten mellan könen är att öka kvinnors ekonomiska makt. Det görs på flera sätt. En viktig del är att kvinnors möjlighet att starta och utveckla företag måste stärkas. Företagande utgör för många en möjlighet att ta makten över sin egen ekonomi och arbetssituation. Därför är det viktigt att kvinnor ges samma möjligheter som

män att starta och utveckla företag. Idag är dock dessa möjligheter och de resurser som satsas skevt fördelade.

Som ett exempel kan nämnas att inom vård- och omsorgsbranschen leds 54 procent av företagen av kvinnor, vilket är en klart högre andel än i näringslivet i snitt. Inom RUT-sektorn är 52 procent av företagarna kvinnor. Hälften av dessa är också födda utanför Sverige. Detta var en viktig anledning till att Centerpartiet drev breddning av RUT-avdraget inom ramen för migrationssamtalen. Också inom traditionellt manliga branscher måste kvinnor ges möjlighet att ta större plats. Goda exempel och förebilder i form av till exempel styrelseledamöter måste lyftas fram.

För att ytterligare öka medvetenheten om behovet av ett aktivt jämställdhetsarbete vill Centerpartiet se en genomgripande utredning, som behandlar och belyser statens, näringslivets, samhällets och individens totala kostnader för ojämställdhet relaterat till de mål för jämställdhetspolitiken som riksdagen har antagit.

Ungt företagande

Centerpartiet ser gärna satsningar på ung företagsamhet, det är politik vi driver. Alla barn och ungdomar bör få en chans att lära sig vad entreprenörskap och företagsamhet innebär. Därför vill Centerpartiet att alla elever i grundskolan ska få ta del av information och chansen att pröva ung företagsamhet. Forskning visar att det är 80 procent större chans att kvinnor som deltagit i ung företagsamhet startar ett aktiebolag än kvinnor utan den bakgrunden. I gymnasiet bör fler elever få möjlighet att arbeta med sin egen företagsamhet. Därför föreslår Centerpartiet att organisationer som Ung Företagsamhet ska få ytterligare 16 miljoner kronor i statlig finansiering, relativt regeringens förslag, för att utveckla entreprenörskap i skolan. Det är viktigt att möjligheterna är likvärdiga att starta UF-företag inom tjej- och killdominerade linjer på gymnasiet.

Invandrade kvinnors företagande

Många utrikesfödda skulle kunna och vilja driva företag, men vet inte hur. Centerpartiet har därför föreslagit att Arbetsförmedlingen ges i uppdrag att stärka informationen om möjligheten att driva företag inom ramen för etableringsuppdraget och att de gör information om företagande till en stark del av den obligatoriska samhällsorienteringen.

Under alliansregeringens tid drevs under åren 2011–2014 ett projekt, IK-programmet, för att lyfta invandrarkvinnors företagande. IFS Rådgivning ansvarade för projektet och har byggt upp viktiga och väl fungerande nätverk och visat mycket positiva resultat. Den rödgröna regeringen valde dock inte att driva projektet vidare. Centerpartiet vill på nytt starta upp ett IK-program med inkluderande nätverk för kvinnliga företagare riktade mot invandrare.

Ett problem som har identifierats i många företag som drivs av invandrarkvinnor är att de efter något år stannar i utvecklingen och fastnar i en lång tid av samma problemställning. De kommer inte vidare på grund av bland annat brist på nätverk, rätt styrelse eller finansiering. För att kunna växa och i framtiden anställa fler personer behöver företagen hjälp att lyftas ur denna situation. Centerpartiet föreslår därför att det i det nya IK-programmet ska ingå en affärsrådgivningsdel som är riktad mot företag med potential att växa.

Till skillnad från regeringen anser Centerpartiet att Winnet Sverige ska fortsätta att vara en viktig del av det fortsatta arbetet för ökad jämställdhet. För detta syfte vill Centerpartiet ge Tillväxtverket i uppdrag att åter fördela öronmärkta 36 miljoner kronor, som ska gå till resurscentra, till Winnet att administrera istället för, som regeringen vill, regionerna. Parallellt behöver verksamheten utvärderas och effektiviseras, men det är av högsta vikt att nätverken omedelbart återetableras så att uppbyggd kunskap och kompetens inte går förlorad.

Bilden av kvinnor och män som företagare är väldigt olika, vilket beskrivs tydligt i Tillväxtverkets rapport "Under ytan" (2015). Kvinnor beskrivs som allt ifrån mindre risktagande till mindre framgångsrika än män. Kvinnor som driver företag anses vara försiktiga och män anses våga satsa. Detta påverkar självklart finansiärers bedömning om vad som är finansieringsbart och vad som har potential att lyckas. Idag är fördelningen av offentliga medel som satsas på män respektive kvinnor inte jämställd. För att öka medvetenheten och minska beslut baserade på kön, behövs genomlysning och utbildning av de statliga aktörer som arbetar för att främja innovationer och företagande. Vi föreslår därför att det görs en genomlysning och utbildning av myndigheter, rådgivare och finansiärer som är en del av det befintliga statliga systemet för främjande av innovationer och företagsamhet. Enligt Almi går 80 procent av deras resurser till bolag startade av män, och för riskkapitalet är motsvarande siffra 96 procent. Idag ställs dock inga motkrav för att få företagsstöd beviljat, till exempel krav på jämställd bolagsstyrelse. Det är viktigt att synliggöra detta och följa det offentliga kapitalet men Centerpartiet anser inte att kravställande på jämställda bolagsstyrelser är rätt väg att gå för att tillgodogöra sig lån. Aktörer som beviljar lån av offentliga medel till bolag ska arbeta mer aktivt med frågan om jämställdhet, dels för att öka andelen kvinnor som ansöker om lån, och dels för att öka jämställdhetsarbetet generellt, till exempel genom att arbeta för en ökad andel jämställda bolagsstyrelser.

Styrelsekraft instiftades av regeringen år 2008 med syfte att under fem år främja hållbar tillväxt genom att öka andelen kvinnor i styrelser. Centerpartiet ser gärna nya satsningar med program likt Styrelsekraft. Mellan åren 2009 och 2014 deltog 740 kvinnor i Styrelsekraft. Varje deltagare hade en personlig styrelsementor, fick genomgå styrelseutbildning samt fick ett professionellt styrelsenätverk med andra deltagare. Utvärderingen för de två första åren visade att tre av fyra kvinnor hade minst en styrelsepost och att en av tio hade uppdrag i ett börsnoterat bolag. Närmare hälften hade tackat ja till uppdrag under och efter utbildningen och totalt handlade det om närmare 400 styrelseuppdrag för de 200 medverkande adepterna.

Förbättrade villkor gällande skatt och sociala avgifter för företagare är något vi vill förbättra för alla, inte enbart kvinnor. Det är därför vi presenterat flera politiska förslag för fler enkla jobb och för ett ökat företagande. Våra förslag innebär att såväl ungdomar som nyanlända slipper arbetsgivaravgift de första två åren på arbetsmarknaden, de år som i regel är de svåraste. Vi slopar även helt arbetsgivaravgiften för unga under 18 år och vill ta bort arbetsgivaravgiften helt de två första åren när ett företag anställer sin första medarbetare.

Kvaliteten i svenska för invandrare (SFI) är i dag djupt otillräcklig. Många går år efter år i utbildningar som har låg genomströmning, dålig individanpassning och helt enkelt inte lär ut språket. I många kommuner finns det inte heller några alternativ.

Samtidigt har flera privata och ideella utbildningsanordnare visat sig mycket framgångsrika i att lära ut språk. I dag har dock studerande inom SFI inte möjlighet att välja en annan utbildningsanordnare än kommunen eller de anordnare kommunen upphandlat. Vi vill reformera systemet genom att endast betala för resultat. Kvaliteten kan höjas genom att vi inför valfrihet för de studerande och öppnar upp för konkurrens mellan nya, potentiellt bättre utbildningsanordnare. Centerpartiet föreslår därför redan i dag att det införs en SFI-peng. Alla som uppnår vissa grundläggande krav får möjlighet att erbjuda SFI-undervisning. Den som ska lära sig svenska får sedan möjlighet att välja hos vilken utbildningsanordnare de vill studera, och utbildningsanordnaren får betalt genom en typ av skolpeng. Vi vill också att SFI och fler etableringsinsatser för nyanlända ska vara tillgängliga redan från att man placeras som asylsökande.

Den nyanländes språkkunskap och färdigheter mäts initialt samt efter avslutad kurs. SFI-anordnaren får sedan betalt endast om den studerande förbättrat sina svenskkunskaper tillräckligt. Nyanlända med sämre förutsättningar för att lära sig svenska, och som därmed är mer resurskrävande för SFI-anordnaren, ger en högre peng. Men för att främja kvalitet betalas enbart SFI-pengen ut när resultat nåtts, oavsett vem som ska lära sig svenska.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

1.21.1

1.21.3

1.21.4

1.21.5

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

1.21.2

1.21.6

Organisera asylsökande – motion 1.22

Motionären föreslår att:

1.22.1 Centerpartiet arbetar för organisera asylsökande och nyanlända i ett samfund.

1.22.2 Centerpartiet arbetar för en ständig dialog med asylsökande och nyanlända när man arbetar med integrationsfrågor.

Partistyrelsens yttrande:

Att människor organiserar sig i civilsamhället är viktigt och bra, men det är inte en parti-politisk uppgift att organisera nyanlända ovanifrån. All politik ska naturligtvis utformas med dialog och hänsyn till de som berörs av politiken. Vi ser gärna att asylsökande och nyanlända organiserar sig på olika sätt, både i nya organisationer för just de grupperna, i civilsamhället, i politiska partier, eller andra typer av organisationer. Men varken riksdagen, regeringen eller enskilda politiska partier ska försöka styra den processen, utan den fungerar bäst i ett fritt samhälle och där människor fritt får bestämma var de vill engagera sig.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

1.22.2

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

1.22.1

Integration – motion 1.23, 4.52², 1.24, 1.25 och 1.26

Motionären föreslår att:

1.23.1 Migrationsverket i sin hantering och handläggning av asylsökande också ges i uppdrag att beakta integrationsaspekter.

1.23.2 Migrationsverket ges i uppdrag att beakta ekonomiska och sociala aspekter av sina beslut i ett vidare perspektiv och på lite längre sikt.

4.52.4 Centerpartiet verkar för att skapa ett centraliserat och enhetligt system för validering av kompetens och rådgivning för komplettering.

4.52.5 Centerpartiet verkar för införandet av ett sponsorskapssystem där civilsamhället kan ta ansvar för flyktingar och arbetskraftsinvandrares integration i det svenska samhället.

1.24.1 Födelsedata på LMA-kort får ett tillägg med en ”kod” motsvarande den som finns hos sjukvården direkt vid asylsökans.

1.24.2 Denna ”kod” anses vara giltig vid öppnande av bankkonto.

1.25.1 Vid asylsökande skall den asylsökande få information som tydligt fokuserar på den absoluta fundamenta av vår tolkning av vår värdegrund.

² 4.52.1-3 behandlas i yttrandet Arbetskraftsinvandring och spårbyte i kommitté 4

1.25.2 Värdegrundsutbildning obligatorisk del av SFI.

1.25.3 Gode män för ensamkommande flyktingbarn, åtminstone, är ansvariga att följa upp att barn får värdegrundsutbildning.

1.26.1 Ensamkommande barn alltid ska ha rätt att ta jobb under ferierna.

1.26.2 Den ferielön som understiger 18 951 kr inte avräknas mot dagsersättningen.

Partistyrelsens yttrande:

Under 2015 tog Sverige emot knappt 163 000 asylsökande, varav drygt 35 000 var ensamkommande barn och ungdomar. Även om det är det betydligt färre som söker asyl idag, innebär det stora antalet nyanlända som kommit till Sverige stora krav på ett fungerande mottagande och en snabb etablering. Frågan om hur väl anpassad arbetsmarknaden är för att möta fler i arbetsför ålder, hur vi etablerar en väl anpassad skolgång, sjukvård och bostäder samt hur vi skapar trygghet ligger högt på agendan.

Många flyktingar som påbörjat en välfungerande integrationsprocess och kommit att bli en del av det lokala samhället tvingas flytta till helt nya platser. Det är upprivande för de familjer som drabbas och det skadar integrationen i samhället. Att helt upphöra med omflyttningarna av människor är inte möjligt. Men Centerpartiet vill att Migrationsverket ska se över hur man kan se till att de som måste flyttas från ett boende kan få bo kvar i samma kommun eller närområde i de fall det är ekonomiskt försvarbart.

Centerpartiet vill också att ansvaret för mottagande ska flyttas till kommunerna. I stället för att Migrationsverket ska anordna boende under asylprövningen och kommuner sedan stå för placeringen när en asylsökande fått uppehållstillstånd, ska boendeansvaret ska ligga på kommunerna från början. Det gör att kommuner kan planera asylboendens placering själva och underlätta för asylsökandes möjlighet att bo kvar på samma plats utan att behöva flyttas runt.

Det finns betydande problematik runt hur man tar emot människor med avseende på psykisk hälsa, hur mottagandet av ensamkommande fungerar och mycket annat. Tudelningen mellan inrikes och utrikes födda blir allt större. Fler står utan jobb, svenskundervisningen fungerar inte tillräckligt bra, utbildningsinsatser för nyanlända ger inte tillfredsställande avkastning och regeringens insatser hjälper nästan ingen. Arbetsmarknaden är den kanske viktigaste utmaningen. Vi beskriver många av våra viktigaste förslag i stämmoprogrammet Låt inte Sverige klyvas med bland annat ingångsföretagande, lägre trösklar till arbetsmarknaden och fler praktikplatser.

Kommunerna är huvudmän för grundskola, gymnasieskola och vuxenutbildning. Den lokala makten är viktig, och kommunerna ska förstås fortsätta att vara huvudmän. Problemet är att alla gymnasier inte kan förväntas veta hur man ska validera gymnasiekompetens från till exempel Iran, Syrien och andra länder. Det innebär att personer som ska validera sin gymnasiekompetens i praktiken har 290 regelverk och med ett betydande inslag av godtycklighet. Eftersom kursplanerna nästan helt är nationella kan man ha en statlig myndighet som gör detta istället. Det skulle inte inskränka på det kommunala

huvudmannaskapet, men ge en snabbare, bättre och mer överskådlig process för valideringen av gymnasiekompetens.

Det är ett stort problem att asylsökande inte har möjlighet att arbeta. Därför behövs reformer av praktikmöjligheter, trösklar måste sänkas till jobb i allmänhet. Men vissa frågor är specifika för asylsökande, bland annat svårigheterna att öppna bankkonto. Det är någonting som Centerpartiet har drivit sedan tidigare, och som är en fortsatt viktig fråga.

Här borde Skatteverket utfärda samordningsnummer som standard till alla asylsökande, istället för ett system där utgångspunkten är att man måste ansöka om undantag från förbud att arbeta borde utgångspunkten vara att alla asylsökande får arbeta, och praktikmöjligheter ska öppnas igen. Barn ska förstås studera, men precis som många barn i Sverige sommarjobbar för att ha en egen inkomst måste även ensamkommande ha det. Om man tjänar egna pengar ska man dock inte ha rätt till samma bidrag, utan de ska trappas ned. Men för att uppmuntra till arbete måste det finnas en jobbstimulans i avtrappningen.

Alla asylsökande ska få en grundläggande utbildning i samhällsorientering, vilket är någonting Centerpartiet driver sedan länge tillbaka. Däremot borde den samhällsorienteringen inte blandas ihop med vare sig de gode människens uppdrag, eller med SFI.

Redan i dag tar civilsamhället ett stort ansvar för integrationsprocessen. Många sportklubbar, lokala organisationer och andra delar av civilsamhället bidrar till att nyanlända välkomnas och blir en del av samma gemenskap som de som är födda här. Det är en form av sponsorskap som bör främjas. Centerpartiet har också riktat betydande resurser till civilsamhället, inte minst för att stärka integrationen.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

1.23

4.52.4

4.52.5

1.24

1.25.1

1.26

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

1.25.2

1.25.3

Eget boende – motion 1.27, 1.28 och 1.29

Motionären föreslår att:

1.27 En tydlig överlämning av en bidragsberoende person med uppehållstillstånd, som är kopplad till statens invandringspolitik, sker mellan en kommun som personen vill lämna till den som den önskar flytta till.

1.28.1 Migrationsverket ges i uppdrag att förbättra sin kommunikation och dialog med berörda kommuner om personer som bor eller i framtiden ska bo i den berörda kommunen.

1.28.2 Migrationsverkets sekretessregler eller bakomliggande lagstiftning ses över med syfte att möjliggöra snabb informationsdelning om EBO-personer och kvotflyktingar samt dessas familjerelationer och adresser.

1.28.3 Migrationsverket, som första sak, ska informera och föra dialog med berörd kommun när större förändringar sker, oavsett vilken förändring det gäller.

1.29.1 Centerpartiet verkar för att kommuner som vill, bör ges möjlighet att ta emot fler nyanlända än sitt kommunal genom omfördelning mellan kommuner och län.

1.29.2 Centerpartiet verkar för att underlätta och stimulera privatuthyrning, exempelvis genom att göra det möjligt för nyanlända att få bostadsersättning eller bostadsbidrag även för att hyra del i bostad eller som inneboende.

Partistyrelsens yttrande:

Många motionärer har lyft olika problem med eget boende, EBO. Det finns i grunden två kategorier av personer som bosätter sig i eget boende. Dels de som bosätter sig medan de söker asyl, dels de som bosätter sig i en annan kommun än anvisningskommunen när de fått uppehållstillstånd. Båda kategorierna skapar kostnader för kommunen, inte minst i form av oförutsebarhet, svårighet att planera och en stor koncentration av asylsökande och nyanlända i vissa kommuner.

Vi vill att man ska kommunplaceras redan när man söker asyl. Tillsammans med den integrationspolitik vi driver, som bland annat beskrivs i stämmoprogrammet Låt inte Sverige klyvas, att göra den lokala anknytningen starkare och tidigare. Därmed kommer också dyra flyttkaruseller att motverkas. Då kommer drivkrafterna att flytta till trångbodda områden att bli mindre och etableringen kan stärkas.

Det kommer också att innebära en jämnare fördelning av asylsökande över landet, så att enstaka små kommuner inte behöver bära hela kostnaden asylmottagandet för med sig. I dag faller en mycket stor del av ansvaret på ett litet antal kommuner där väldigt många asylsökande och nyanlända bosätter sig. Om alla kommuner är med och tar ett ansvar blir det lättare för hela landet att få integrationen att fungera.

Utgångspunkten ska även fortsatt vara att människor får bosätta sig fritt. Men de praktiska problemen som uppstår både i form av att personer skriver sig på brevlådor och enorm trångboddhet i vissa lägenheter måste hanteras mycket bättre. Vissa kommuner erbjuder ett dåligt boende för att sedan hjälpa nyanlända att flytta till andra kommuner. Och för andra

uppstår problem när ett tiotal familjer kan ha skrivit sig i en lägenhet men sedan inte alls kommer till kommunen.

Lagstiftningen om EBO handlar bara om asylsökande men den stora gruppen är de som flyttar efter asyltiden. Det är där de flesta svartkontrakten och annat uppstår. Det mesta av det tas bort genom att vi lägger kommunplaceringen redan vid dag ett – om man placeras för att bo i en kommun redan under asyltiden försvinner mycket av incitamenten att flytta vidare.

För asylsökande och nyanlända som vill skaffa ett eget boende ska kommuner ha möjlighet att granska att lägenheten uppfyller minimikrav på bland annat boyta per person och andra grundläggande krav på samma nivå som det boende Migrationsverket erbjuder. Om boendet inte når upp till den nivån ska ersättningen till de nyanlända kunna sänkas eller dras in.

Partistämman beslutade att Centerpartiet ska verka för:

Att kommuner ska ha möjlighet att granska att lägenheten uppfyller minimikrav på bland annat boyta för asylsökande och nyanlända som ordnar eget boende, på samma nivå som de boenden Migrationsverket erbjuder

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

1.28

1.29

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

1.27

Tolkkostnader – motion 1.30

Motionären föreslår att:

1.30.1 Utveckla en ny modell för effektiviserad svenskutbildning utvecklas kombinerad med arbete, arbetsträning eller social träning utvecklas.

1.30.2 Begränsa samhällets kostnader för tolkservice till och med 2 år efter besked om uppehållstillstånd och därefter läggs ansvaret över på den enskilde.

1.30.3 Utveckla ett regelverk för att dispens från tolkkostnad ska kunna ges vid hörselskada, utvecklingsstörning, andra handikapp eller sjukdomar.

Partistyrelsens yttrande:

Det är viktigt att minska kostnaderna för mottagandet. Ett viktigt förslag i stämmoprogrammet Låt inte Sverige klyvas, och som Centerpartiet också drivit sedan tidigare, är att reformera SFI-utbildningen för betydligt snabbare resultat. Ett annat led i effektivisering och kostnadsbegränsning är att se över tolkkostnaderna. De skjuter ofta i höjden till ofattbara nivåer, då de saknar begränsning. Det finns skäl att inte lägga begränsningen i antal år efter uppehållstillstånd, utan snarare begränsa vid vilka tillfällen man får tillgång till tolk. Det är också viktigt att det finns dispens från begränsningarna för vissa grupper, som motionären lyfter.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

1.30

Sjuklöneansvaret – motion 1.31

Motionären föreslår att:

1.31.1 Centerpartiet ska verka för att Lagen om sjuklön avskaffas.

1.31.2 Om lagen ska avskaffas stegvis ska Centerpartiet verka för att det först gälla för de tio först anställda i företaget.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären tar upp frågan om sjuklöneansvaret för företagen. Det är en viktig fråga för Centerpartiet och vi har drivit den hårt. Det är inte bara arbetsgivaravgifterna som bromsar jobbskapandet, det gör också ersättningen när de anställda blir sjuka. Idag måste företagen betala sjuklön i två veckor.

Själva idén med sjuklönen är att arbetsgivaren ska uppmuntras förbättra arbetsmiljön och göra det lättare för anställda som är sjuka att komma tillbaka till jobbet. Men ofta är de anställdas sjuksituation något arbetsgivaren inte kan påverka.

Småföretag har ofta knappa marginaler och det finns risk för att arbetsgivare därför drar sig för att anställa personer med sjukdomshistoria. Samtidigt är det ofta just de personerna som står längst från arbetsmarknaden. Det var därför Centerpartiet och Alliansen införde ett högkostnadsskydd för sjuklönekostnader, som särskilt gynnar de mindre företagen. Högkostnadsskyddet är differentierat på storleksklass och de mindre företagen gynnas eftersom ersättningen träder in tidigare för företag med färre anställda. Utbetalningarna är automatiserade för att minska krånglet och den högsta ersättning som går att få tillbaka är 250 000 kronor. Minskade kostnader och minskat regelkrångel är av största vikt för småföretagen.

Partistämman beslutade att besvara följande motion:

1.31.2

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

1.31.1

Kommitté 2 - Miljöansvar och grön tillväxt

Märkning av livsmedel och matsvinn – motion 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6 och 2.7

Motionären föreslår att:

2.1.1 Förbud att slänga mat/livsmedel från stora butiker, i likhet med beslutet i Frankrike.

2.1.2 En översyn av datummärkningen för att strama upp gränserna för "bäst före datum".

2.1.3 Ökad kunskap om konsekvenserna av att kasta mat, moraliskt, etiskt, ekonomiskt och påverkan på miljön.

2.2 Kött- och jordbruksprodukter som produceras i Sverige märks med lokal ursprungsmärkning, innefattande län och namn på uppfödare/odlare.

2.3 Centerpartiet jobbar för att ändra lagstiftning så att matvaror måste döpas tydligare efter vad de innehåller.

2.4.1 Centerpartiets riksdagsgrupp verkar och påverkar med tillgängliga medel att statliga, kommunala och landstings institutioner upphör med denna form av svinn.

2.4.2 Åtgärder vidtagas för att minska denna form av miljöpåverkan.

2.5 Centerpartiet verkar för att ersätta bäst före-datummärkningen på livsmedel med produktionsdatum och en bästa smak garanterad till-märkning.

2.6 Verka för att om en tillsats har ett animaliskt ursprung, likt allergener, ska detta synliggöras på livsmedels ingrediensförteckning.

2.7 Centerpartiet ska verka för att samtliga animaliska produkter som finns på livsmedelsmarknaden skall märkas med huruvida antibiotika använts förebyggande vid råvarans produktion eller inte.

Partistyrelsens yttrande:

Konsumenters efterfrågan och köpvilja är i stor grad styrande för de livsmedel vi i dag konsumerar och vilka som säljer bäst. Politiken ska inte tvinga konsumenten till särskilda val men däremot säkerställa att information finns tillgänglig för dem som är engagerade och underlätta möjligheten att själv välja mat som är bra för hälsa och miljö. Detta kan exempelvis ske genom tydlig och lättillgänglig information i form av bland annat miljömärkningar som nyckelhålet och ursprungsmärkningar, konsumentupplysningstjänster, produktinformation i butiker samt webbaserad information. Informationen behöver vara lättillgänglig och inte försvåra tolkningen av en produkt för konsumenten. Detta möjliggör för konsumenter och andra aktörer att göra ansvarsfulla och hållbara val av produkter och tjänster och att ställa om till mer hållbara livsstilar.

Ursprungsmärkning av kött, mejeriprodukter, frukt och grönt är en metod för att möjliggöra för konsumenterna att göra medvetna val. Sex av tio konsumenter tycker att ursprung är bland de viktigaste faktorerna när det gäller att välja mat. Det är också ett sätt att stärka det svenska jordbrukets konkurrenskraft. På Sverigenivå bör principen vara frivilliga märkningar, och vi ser mycket positivt på de initiativ som tagits av branschen och dagligvaruhandeln med ursprungsmärkning av kött, mjölk och andra varugrupper.

En annan typ av märkning på livsmedel är bäst-före-märkningen som i många fall kan upplevas som missvisande och utgöra en anledning till att matsvinn uppstår. En bäst-före-märkning kan uppfattas som att livsmedlet blir oädligt efter det passerade datumet trots att så oftast inte är fallet. Medvetenheten behöver öka hos konsumenterna om livsmedels hållbarhet och samtidigt kan en förändring av märkningen till ”minst hållbar till” öka förståelsen för att livsmedlet håller sig ytterligare en tid efter att datumet passerats, och detta verkar Centerpartiet för. På vissa livsmedelsgrupper kan det vara befogat att överväga att ta bort märkningen, såsom matprodukter med lång hållbarhet som pasta och kaffe.

För att ytterligare hantera matsvinnet vill Centerpartiet införa ett nationellt mål för att minska matavfall och matsvinn. Sedan tidigare finns ett mål om att öka insamlingsgraden av biologiskt nedbrytbart avfall, men att gå ett steg längre är att införa ett mål om minskning av matavfall och svinn för att förebygga att avfallet uppstår. Ett sådant mål finns inte i dag, vilket gör det svårt att visa en tydlig viljeriktning som driver på insatser hos aktörer. I samband med att ett nationellt mål införs bör även ett etappmål införas för att tydliggöra målet och möjliggöra uppföljning, liksom man gör med miljö kvalitetsmålen.

Konsumenterna ser inte sin delaktighet i matavfall och resonerar att det är andra som slänger mat men inte jag själv. Därför måste man öka förståelsen för sitt eget agerande. Ett sätt att uppmärksamma konsumenterna är att visa hur mycket pengar de kan spara genom att minska matsvinn.

För att nå ut med informationen till konsumenterna är det möjligt att nyttja en långsiktig kampanj, till exempel genom att fortsätta med Sammanätverket (Samverkansgrupp för minskat matavfall). Nätverket har visats vara värdefullt att träffa och utbyta erfarenheter med andra i livsmedelskedjan och har bidragit till ökad kunskap och förståelse inom området. Samma är en åtgärd som främjar ett fortsatt nationellt matsvinnsarbete även efter avslutat regeringsuppdrag genom att upprätthålla relationer samt att myndigheterna framöver agerar enhetligt och drar nytta av varandras kunskaper och resurser på området.

Butiker behöver i dag registrera sig som foderleverantörer för att få lämna överbliven mat till foder. Detta upplevs som ett hinder och bidrar till att det onödiga matavfallet ökar. Därför bör lösningar tas fram till hur det är möjligt att förenkla för butiker att kunna lämna överbliven mat som kan användas till djurfoder. En viktig aspekt att ta hänsyn till vid ett sådant förenklande är dock att foder av matavfall från olika livsmedel inte blandas eller innehåller ämnen som till exempel hormoner som kan vara skadliga för djuren. Här kan ett system behövas för att bland annat separera maten så att det inte blandas.

Frankrike har infört en lagstiftning där butiker med en yta större än 400 kvadratmeter förbjuds att slänga mat utan tvingas istället att teckna avtal med välgörenhetsorganisationer dit maten ska skänkas. Gör man inte detta riskerar man böter upp till 70 000 euro eller fängelse i två år.

Förslaget trädde i kraft 2016. I Sverige har butikerna ett aktivt arbete med att minska matsvinn såsom att rea ut matvaror med kort hållbarhet eller ingå frivilliga avtal med välgörenhetsorganisationer. Samtidigt är det framför allt i konsumentled där de största problemen med matsvinn uppstår. Med ovanstående förslag kan matsvinnet minskas utan att tvingande lagstiftning behövs i detta skede.

Alla påståenden, så kallade ”claims”, på livsmedelsförpackningar är reglerade via EU-lagstiftning och tolkas sedan av ansvarig myndighet. Dessa påståenden är till för att tydliggöra för konsumenten vad en produkt innehåller liksom vad man kan förvänta sig utav den. När det gäller namnet på en produkt så har en del livsmedelsgrupper skyddade beteckningar, såsom att en korv måste innehålla en viss procent kött för att få kallas korv. Motsvarande krav finns för till exempel choklad och honung. Däremot är det inte rimligt att alla livsmedel ska ha sådana skyddade beteckningar då det samtidigt leder till omfattande regleringar och ökad administration dels för ansvarig myndighet men även för företagen. Ingrediensförteckningen syftar till att tydliggöra innehållet i en produkt och därav står exakt vad som ingår i en produkt. Sedan kan konsumenten själv ta ett aktivt beslut när det gäller att välja mellan snarlika produkter utifrån angivna mängder av en ingrediens man är särskilt intresserad av. Om exakt angivna mängder inte skulle stå på ingrediensförteckningen skulle det vara vilseledande.

Tillsatser har exempelvis tilldelats E-nummer för att kunna tolkas lika i alla EU-länder och för att slippa skriva ut långa komplicerade namn som skulle ta upp en stor yta på en liten förpackning. För de tillsatser som har ett ursprung som kan vara problematiskt för en allergiker behöver detta skrivas ut i fet text, exempelvis om lecitin från soja används. Det är viktigt att tydlig information finns om alla typer av allergener, även de med animaliskt ursprung, för att inte riskera människors hälsa. Därutöver finns också frivilliga märkningar som tydliggör om produkten endast innehåller tillsatser med icke-animaliskt ursprung.

Många mervärden från svenska livsmedel och livsmedelsindustri skulle kunna kommuniceras via hälsopåståenden såsom att Sverige har bland världens högsta smittskydd, och låg användning av antibiotika. Lagstiftningen i dag anses däremot vara alltför rigid, vilket kräver politiskt engagemang för att förändra och vilket Centerpartiet också driver. Exempelvis finns det hälsofördelar med att konsumera fil och yoghurt då dessa produkter innehåller nyttiga bakterier som är bra för magen, men detta får inte längre kommuniceras. Ett annat exempel är när ett företag lyckas med en minskning av salt- eller sockerhalten i sin produkt och ändå inte har möjlighet att kommunicera detta om inte sänkningen är på 30 procent i ett svep. Vi anser att regelverket för hälsopåståenden kan förbättras, utan att riskera att det urvattnas, för att öka trovärdigheten för högkvalitativa livsmedel med hög säkerhet. Avseende antibiotikaanvändningen förespråkar Centerpartiet i första hand ursprungsmärkning och ökad information till konsumenterna om mervärdena med svenska livsmedel.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

2.1.2

2.1.3

2.3

2.4

2.5

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

2.1.1

2.2

2.6

2.7

Plast - motion 2.8, 2.9, 2.10, 2.11, 2.12, 2.13, 2.14 och 2.15

Motionären föreslår att:

2.8.1 Som ett led i giftfria miljöer för våra barn skall Centerpartiet aktivt arbeta för ett förbud för petroleumbaserade produkter som konstgräs och gungställningsmattor i barnens utemiljöer på skolor, förskolor och parker.

2.8.2 Centerpartiet aktivt i upphandlingar av lekytor skriver in att biobaserade material eftersträvas.

2.9.1 Centerpartiet skall arbeta för att hindra utbyggnad med konstgräs av denna typen på lekplatser, parker, bollplaner och i gatumiljöer som rondeller.

2.9.2 Centerpartiet aktivt skall arbeta för att fasa ut dessa petroleumbaserade konstgräsmaterial och markmaterial där de idag finns anlagda i våra ute miljöer.

2.9.3 Centerpartiet i upphandlingar skriver in att biobaserade marktäckningsmaterial är eftersträvaransvärt.

2.10 Centern tar initiativ för att bryta trenden som leder mot ett inplastat samhälle samt går före med förslag om åtgärder för en succesiv minskning av plasten som inte oundgängligen behövs.

2.11 Centerpartiet, på alla nivåer, på lämpliga sätt arbetar aktivt för att driva på utvecklingen för att få våra idrottsanläggningar och utomhuslekplatser hållbara.

2.12 Handeln får ett direktiv på att ersätta plastkassar mot tygkassar.

2.13.1. Plastkassar ska förbjudas.

2.13.2 Grönskapaspåsar i plast ska förbjudas.

2.13.3 Bestick, muggar och tallrikar i plast ska förbjudas.

2.13.4 Plastmängden i produktförpackningar ska minskas.

2.14.1 Centern upplyser och påverkar medborgarna om att använda andra material.

2.14.2 Centern Globalt arbetar för att minska användningen av Plast Avfallsdumpning i havet.

2.15 Verka för att snabbt nedbryttningsbara produkter skall premieras, istället för användandet långsamt nedbryttningsbara produkter.

Partistyrelets yttrande:

Att berg av plastskräp flyter omkring i våra hav är ett känt problem. Av den totala mängden nedskräpande föremål i haven så utgörs cirka 60 – 90 procent av plast. Fåglar, fiskar och marina däggdjur riskerar att äta eller trassla in sig i plasten så att de svälter ihjäl eller kvävs. Enbart på den svenska västkusten beräknas årligen flera tusentals kubikmeter skräp flyta i land.

Mikroplaster tillsätts också i hygienartiklar som tandkräm eller duschgel och förs från våra avlopp till reningsverken och i viss utsträckning ut i vattendragen där de äts av plankton. Detta lyftes under partistämman 2015 i stämmoprogrammet Resultat för miljön. Av detta beslutade partistämman att miljöavgift på fossilt tillverkade plastpåsar bör införas och att det på sikt görs en översyn för utfasning av fler fossilt tillverkade plaster till förmån för förnyelsebar plast och att mikroplaster från hygienartiklar fasas ut med omedelbar start.

Förslaget om miljöavgift på plastpåsar kom till efter ett EU-direktiv där varje medlemsland ska verka för utfasning av en specifik form av engångsplastpåsar av viss tjocklek. Ett förbud skulle gå mot EU:s regler om fri rörlighet för varor. Medlemsländerna har hanterat detta olika där de flesta har infört en avgift på plastpåsar för att minska plastförbrukningen, vilket är i linje med Centerpartiets förslag. Centerpartiet vill hellre se en kostnad på det som är skadligt för miljön än ett förbud då en ökad kostnad också kan stimulera innovationer och företag att ta fram miljöbättre bäralternativ och även andra produkter som tidigare bara funnits i plast. Däremot anser vi inte att det är upp till politiken att besluta åt privata företag, som handeln, att man ska ersätta plastkassar med tygkassar. Politiken kan bestämma olika typer av styrmedel men hur privata företag agerar inom dessa är upp till dem. Regeringen har valt en annan väg att gå genom att enbart förse konsumenter med information om plastens miljöpåverkan. Centerpartiet tror på att en kombination av ekonomiska styrmedel och information är mer effektivt. Med enbart information överlämnas allt ansvar till konsumenten, medan komplementet med en avgift kan bidra till minskad förbrukning.

Centerpartiet arbetar för att minska spridningen av plast i ekosystemen liksom att ersätta fossila plaster med biobaserade och verka för en cirkulär ekonomi. I partistämmoprogrammet 2017 Miljöansvar och grön tillväxt fortsätter Centerpartiet att arbeta för ett samhälle med mindre plast i vår miljö genom att föreslå ett utvecklat samarbete med Östersjöländerna för att hantera spridning av mikroplaster i Östersjön vilket inkluderar både regelverk och avancerad rening i reningsverken för att hantera problemet uppströms.

En särskilt viktig del i arbetet med en giftfri vardag är att skydda barn och unga från skadliga ämnen och material, och förhindra att dessa sprids till naturen. Därför är det viktigt att verka för miljömässigt hållbara idrottsanläggningar och utomhuslekplatser med giftfria material. Vi vill därför minska användning av däckrester i konstgräsplaner, där däckrester används som granulatomaterial. Återanvändning är i grund och botten bra men gamla bildäck kan innehålla flera skadliga ämnen som vi inte vill återinföra i kretsloppet och inte bör finnas där barn leker och idrottar.

Centerpartiet anser att större andel biobaserade material är viktigt för att uppnå miljömässigt hållbara och hälsosamma miljöer på konstgräsplaner och andra lekytor, särskilt som dessa framförallt används av barn. Här har kommuner ett stort ansvar som upphandlare. Många kommuner har gått före genom att upphandla bättre material till konstgräsplaner och lekplatser men fler kan följa efter. Det är också viktigt att en miljökonsekvensbeskrivning görs vid denna typ av anläggningar och att den även tar hänsyn till indirekta effekter såsom spridning av mikroplaster eller giftiga ämnen.

Mikroplaster hamnar i våra vattendrag också från syntetfiber som finns i våra kläder och som försvinner ut med avloppsvattnet när vi tvättar. Centerpartiet arbetar för att främja innovativa biobaserade material liksom en cirkulär ekonomi där kretsloppet sluts och ämnen återförs in i cirkeln istället för att bli avfall i vår miljö, däremot är det viktigt att skadliga ämnen inte återförs i systemet.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

2.8.2 att Centerpartiet verkar för att det i upphandlingar av lekytor skrivs in att biobaserade material eftersträvas.

2.11 att Centerpartiet, på alla nivåer, på lämpliga sätt arbetar för att aktivt driva på utvecklingen för att få våra idrottsanläggningar och utomhuslekplatser hållbara.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

2.8.1

2.9

2.10

2.13.4

2.14

2.15

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

2.12

2.13.1

2.13.2

2.13.3

Regelverket för livsmedel – motion 2.16, 2.17, 2.18, 2.19 och 2.20

Motionären föreslår att:

2.16 Centerpartiet i riksdagen verkar för förenklade regler som gör det möjligt att driva småskalig bär- och syltproduktion på landsbygden.

2.17 Partistämman ställer sig bakom det som motionen föreslår, att offentlig sektor betros med att själva upphandla sin mat samt att om procentmål ska uppställas ska de i första hand omfatta mat producerad i Sverige.

2.18 Centerpartiet driver på för att få ett regelverk som innebär att den mat som upphandlas av det offentliga minst ska uppfylla de lagar och krav som gäller vid produktion av mat i Sverige.

2.19 Samtliga Sveriges kommuner skall implementera den modell för livsmedelskontroller som bygger på efterhandsdebitering, det vill säga att företagaren endast betalar för de faktiska timmar som utförd kontroll tagit i anspråk samt en årlig avgift motsvarande fasta kostnader för kommunens tillsyn, solidariskt fördelat på kommunens kontrollobjekt.

2.20.1 Centerpartiet tydligt tar ställning för att de livsmedel som köps in genom offentlig upphandling, måste uppfylla minst samma krav som ställs på den svenska livsmedelsproduktionen.

2.20.2 Centerpartiet tydligt tar ställning för ett krav om att de livsmedel som försäljs genom dagligvaruhandeln, måste uppfylla minst samma krav som ställs på den svenska livsmedelsproduktionen.

2.20.3 Centerpartiet utarbetar en tydlig politik angående hur vi ska kunna konkurrera trots vårt idag mer kostsamma regelverk.

2.20.4 Centerpartiet verkar för en myndighetsutövning med syfte att samarbeta med det svenska lantbruket för ett bra djurskydd och övrig regelkontroll.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet har i livsmedelsstrategin presenterat över 90 konkreta förslag för att stärka det nationella livsmedelsföretagandet. I regeringsställning tillsatte Centerpartiet Konkurrenskraftsutredningen (SOU 2015:15), som satte fingret på ett antal viktiga åtgärder

som behöver genomföras för att stärka konkurrenskraften i primärproduktionen. För att få en stark livsmedelsproduktion i Sverige måste konkurrenskraften i hela livsmedelskedjan stärkas. Företagen i förädlingsindustrin pekar i utredningen ut ett antal områden som hämmar svensk förädlingsindustris konkurrenskraft. De lyfter fram höga arbetskraftskostnader, höga skatter och avgifter samt byråkrati och regelkrångel som viktiga delar för politiken att ta tag i. Samma områden lyfter även företag inom besöksnäringen fram. Centerpartiet arbetar därför redan för att prioritera sänkta kostnader och regelförenklingar för att stärka företagen inom livsmedelsbranschen.

I Centerpartiets livsmedelsstrategi argumenterar vi för ett mer brett och utökat dialogfrämjande mellan myndighet och lantbrukare. Fokus bör skifta från ett myndighetsperspektiv till ett tydligare brukarperspektiv, vilket tydligt bör framgå av myndighetsinstruktioner och regleringsbrev. Ett mer dialogbaserat agerande kommer att minska risken för misstag och fel och därmed både minska negativa effekter och ge effektivare användning av myndigheternas resurser. Myndigheter som arbetar med livsmedelsföretag bör i högre utsträckning tillhandahålla information samt underlätta och stödja livsmedelsföretagande.

En av motionärerna föreslår att krav sätts upp på att det som inte produceras i Sverige med de nuvarande regelverken, ska heller inte få säljas i matvarubutiker. Detta är dock inte möjligt med hänvisning till EU:s grundläggande princip om fri konkurrens inom EU. Ur ett annat perspektiv är det också problematiskt att ställa sådana krav på livsmedel ur ett handelsperspektiv. Det skulle missgynna handelsavtal och den svenska ekonomin.

Redan idag finns möjligheten för kommuner och landsting att ställa djurskyddskrav motsvarande svensk djurskyddslagstiftning vid upphandling av livsmedel. Detta är ett sätt att öka det svenska lantbrukets konkurrenskraft. I Alliansen vill vi dessutom att det inom statlig verksamhet ska finnas krav på upphandling av livsmedel med god miljöhänsyn men också med gott djurskydd, motsvarande en nivå som svenskt djurskydd. Även när livsmedelsupphandlingar görs av andra offentliga aktörer, såsom kommuner och landsting, är det önskvärt att motsvarande krav ställs. I Centerpartiets livsmedelsstrategi driver vi frågan om att det vid offentlig upphandling ska ställas krav på miljöhänsyn och djurskyddsregler motsvarande svensk nivå. Däremot vill vi inte sätta upp procentmål eller årtal för vilken produktionsform som ska främjas vid upphandling eller vilket ursprung livsmedlen ska ha. Det styrande bör vara sund, hållbar och säker mat och där svensk standard på djurskydd främjas men inte att politiken på detaljnivå ska reglera inköpen. Med Centerpartiets förslag för offentlig upphandling främjas det som är bäst för miljön och djuren.

Det är oacceptabelt att livsmedelsföretag ska behöva betala en årlig avgift för en kontroll som inte genomförs. Det hämmar ekonomin och konkurrenskraften i Sveriges livsmedelsföretag. Efterhandsdebitering av livsmedelskontroll lyftes i Statskontorets rapport Avgifter i livsmedelskontrollen. Förslag på en mer effektiv avgiftsfinansiering (2015:17). Denna konstaterade att det finns fördelar med efterhandsdebitering något som Centerpartiet också är för. Utredningen konstaterade att vissa kommuner hade problem med att genomföra livsmedelskontroller, därför valde den rödgröna regeringen att först utreda orsaken till dessa kommuners problem med kontrollen. Centerpartiet vill att regeringen skyndsamt ska

presentera ett förslag på efterhandsdebitering av livsmedelskontroll för att stärka konkurrenskraften inom livsmedelskedjan.

Partistämman beslutade att Centerpartiet ska verka för:

Att företagaren vid livsmedelskontroller endast betalar en årlig avgift och för de faktiska timmar som utförd kontroll tagit i anspråk.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

2.16

2.18

2.19

2.20.1

2.20.3

2.20.4

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

2.17

2.20.2

Förnybar energi och elskatter – motion 2.21, 2.22, 2.23, 2.24, 2.25, 2.26, 2.27, 2.28 2.29 och 2.31

Motionären föreslår att:

2.21 Centern initierar en utvärdering av nuvarande regelverk för småskalig solelproduktion samt arbetar för förenklingar som gynnar och stimulerar till fler framtidsinvesteringar.

2.22 Målet för förnybar elproduktion bör höjas från 28 TWh till 35 TWh/år motsvarande 20% till 25%.

2.23 Momsen slopas och att detta finansieras med slopat solcellsbidrag.

2.24 Instifta en lag som tvingar kraftbolagen att erbjuda alla solcellsproducenter att lagra producerad solcellsström upp till 12 månader.

2.25 Centerpartiet ska verka för en förändring av dagens stimulansstöd för elproduktion från solceller, så att även ideella föreningar kan få del av stödet.

2.26 Verka för ett rikstäckande beslut om en omarbetning av eltaxorna för att stimulera brukare till sparåtgärder.

2.27 Införa ett Solenergiprogram för hela Sverige med särskilda riktningar mot gles- och landsbygd

2.28.1 Införa ett Solenergiprogram för hela Sverige med särskilda riktningar mot gles- och landsbygd

2.28.2 Kommuner i samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan erbjuder kurser om solenergi

2.28.3 Kommunkretsar kan utse solenergiambassadörer som verkar för att sprida kunskap och etablera nätverk i gles- och landsbygd

2.29 Regelverket för skattereduktion för andelsägd förnybar elproduktion ändras så att alla som investerar i grön el, solkraft och vindkraft, kan få lika villkor.

2.31.1 Skyldigheten att betala energiskatt på förnybar el för egen användning, oavsett anläggningsstorlek, återigen avskaffas.

2.31.2 Effektgränsen för energiskatt på solel till elnätet, för närvarande 255 kW, ska gälla per fastighet alternativt anläggning, istället för som idag per organisationsnummer

2.31.3 Det tydliggörs att toppeffektbegränsningen för solcellsanläggningar i skatteregler mm gäller vid nätanslutningen / på växelströmssidan av växelriktaren om sådan finnes

2.31.4 Årsavgifter, bostadshyror eller andra momsfria hyror inte ska medräknas i omsättningsbeloppet som avgör när moms skyldighet inträder för BRF:er eller andra fastighetsägare, så att de undantagsregler för momsredovisning för mindre omsättning som regeringen infört (för närvarande 30 000 kr per år) får en praktisk betydelse även för fastighetsägare utan annan momspliktig omsättning än solelsförsäljning till elnätet.

2.31.5 Kravet i skattereglerna för skattereduktion för elproduktion till abonnemangssäkring på max 100 A tas bort.

2.31.6 El som distribueras till boende i flerbostadshus som ligger på samma fastighet som elproduktionsanläggningen uttryckligen skatterättsligt ska räknas som intern användning, oavsett om särskild årsavgift eller hyrestillägg baserat på elförbrukning tillkommer.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet arbetar för att Sverige ska ha ett helt förnybart energisystem och står bakom ambitionshöjningen inom elcertifikatsystemet som var en del av energiöverenskommelsen som slöts i juni 2016. Centerpartiet har drivit ett antal frågor inom förhandlingarna för att minska risken för de aktörer som investerat tidigt inom system och som riskerar en försämrad ekonomisk situation om priser på elcertifikat är alltför lågt. På längre sikt kan det finnas anledning att genomföra ytterligare justeringar inom elcertifikatsystemet men det är inte aktuellt i nuläget.

För att solelsproduktionen i landet ska öka tror inte Centerpartiet att det behövs mer pengar till investeringsstöd – vad som krävs är ökade incitament och minskat krångel för mikroproducenter av förnybar el. Det befintliga solcellsstödet har fungerat dåligt. Väntetiderna på att få besked är väldigt långa och dessutom har pengarna tagit slut snabbt. Hela Sverige har goda förutsättningar att öka produktionen av sol. Vi anser inte att det behövs ett särskilt solenergiprogram med särskilda riktningar mot gles- och landsbygd. Istället vill vi fortsätta minska regelkrånglet och förbättra förutsättningarna så att fler vill ta steget att bli mikroproducenter av förnybar el. På partistämman i Falun antogs ett beslut om att arbeta för en planeringsram till år 2030 om 4 TWh solvärme och 4 TWh sol, på samma sätt som för vindkraft. Det är också viktigt att kommuner arbetar med rådgivning och information till dem som står i begrepp att investera i solelsproduktion, men det är en fråga som det beslutas om lokalt. Likväl uppmuntrar Centerpartiet utbildningar och kurser om solenergi.

Centerpartiet har länge verkat för att momsplikten som infaller om du säljer överskottsel ska slopas. Momsplikten utgör ett krångligt hinder för den som producerar sin egen el. Dels minskar regelbördan för den enskilda producenten och dels ökar incitamenten ekonomiskt att producera egen el. Tack vare Centerpartiets påtryckningar meddelade regeringen att momsplikten slopas för mikroproducenter från den 1 januari 2017.

Energilager kommer spela en allt viktigare roll i energisystemet för att tillvarata väderberoende elproduktion, till exempel sol. Vi i Centerpartiet har länge haft ett särskilt stöd för energilager i vår budget och regeringen har nu också valt att följa efter. Resultatet har blivit att det går att ansöka om bidrag till lagring av egenproducerad elenergi. Tanken är att det ska göra det lättare för privatpersoner att dra nytta av sina solcellsanläggningar. Centerpartiet anser att det är en bättre väg att gå än att lagstifta om att kraftbolagen ska lagra mikroproducenternas el.

Vi vill också ge fler möjlighet att bli mikroproducenter. I dag är det så att om solceller sätts upp på exempelvis en bostadsrättsförening är det enbart bostadsrättsföreningen som kan göra skatteavdrag för det elöverskott som levereras ut på nätet. Vi vill möjliggöra för enskilda boenden i till exempel bostadsrättsföreningar att bli mikroproducenter. På samma sätt tycker vi att det ska bli möjligt att köpa andelar i mikroproduktion av el även om du själv inte bor på en gård där vindsnurran eller solcellerna är belagda. För ideella föreningar som vill göra skatteavdrag för producerad överskottsel finns ett skattetekniskt problem med dagens hantering. Återbäringen sker inte direkt mot elskatten utan mot inkomst vilket gör att ideella föreningar inte kan göra avdraget. Det är olyckligt eftersom det kan finnas ideella föreningar med goda förutsättningar att producera el och leverera till nätet, men i nuläget anses frågan för skattetekniskt komplicerad för att kunna justeras.

Centerpartiet kommer fortsätta arbetet för att minska regelkrånglet och underlätta för mikroproducenter av el. Några steg har tagits i och med den slopade momsplikten, men det finns fortfarande mer att åtgärda, till exempel anser vi att återbetalningen av ersättningen för levererat överskott ska ske snabbare, precis som det gör för RUT- och ROT-avdragen. Det ger en tydligare koppling mellan produktion och användning för den enskilda mikroproducenten. I motion 2.31 påtalas flera tekniska justeringar som behöver göras för att uppnå förenklings

för mikroproducenter. Centerpartiet tar inte ställning till var och en av dessa utan instämmer i behovet av fortsatta förenklingar och att arbetet med regelförenkling måste fortsätta.

Regeringen införde 2016 en skatt på solel. Skatten innebar att investeringstakten i solel minskade. Efter hård kritik lyssnade regeringen på Centerpartiet och aviserade att man skulle sänka den skatt man själv infört. Centerpartiet vill helt avskaffa denna kontraproduktiva skatt. Även om regeringen backat angående skatten och den ekonomiska bördan har lättat så kvarstår administrativt krångel för den som vill investera i solel. Det är fortsatt så att om en juridisk person äger en anläggning över 255 kW behöver denne betala 30 öre/kWh i energiskatt för den egenkonsumerade elen som producerats i den anläggningen. Centerpartiet anser att det principiellt är fel och att el som producerats för egen användning ska vara skattefri.

I stämmoprogrammet Miljöansvar och grön tillväxt förs ett resonemang om åtgärder som kommer att krävas för att öka användarflexibiliteten på elmarknaden. Det måste finnas tydligare incitament för elanvändare att planera sin elanvändning.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

2.21
2.23
2.26
2.29
2.31

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

2.22
2.24
2.25
2.27
2.28

Vatten och vattenkraft – motion 2.32, 2.33, 2.34, 2.35, 2.36 och 4.14.1³

Motionären föreslår att:

2.32.1 Centerpartiet med kraft verkar för att ägare till småskalig vattenkraft hålls skadeslösa i fråga om processkostnader när myndigheterna tar initiativ till omprövningar och nyprövningar av gamla tillstånd och där vattenverksamheten kan sägas ha tillstånd av gammal hävd.

2.32.2 Centerpartiet verkar för att det förutom finansiering från kommande vattenkraftsfond skall finnas möjlighet till statliga bidrag för byggande av laxtrappor och liknande.

2.32.3 Centerpartiet verkar för en översyn av grunderna för svenska myndigheters agerade för att uppfylla kraven i EU:s vattendirektiv i syfte att målet skall vara ett gott vatten och att avsaknaden av vissa fiskarter inte skall vara grund för utrivning av småskalig vattenkraft.

2.32.4 Centerpartiet verkar för att en ny klassificering av Sveriges vattendrag genomförs där vattendrag med småskalig vattenkraft klassas som modifierade eller kraftigt modifierade och att denna skickas in till EU och i fortsättningen därmed utgör grunden för svenska myndigheters fortsatta arbete med vattendirektivet.

2.33.1 Det snarast görs en översyn av tolkningen av EU:s ramdirektiv för vatten.

2.33.2 Regeringen via sina länsstyrelser avbryter pågående processer tills dess att översynen är klar och politiska beslut om tolkningen fattats.

2.34.1 Den småskaliga vattenkraften ses som en resurs som ges möjlighet att utvecklas.

2.34.2 Kostnaderna för miljöprövning och eventuella miljöåtgärder måste vara rimliga utifrån verksamhetens omfattning.

2.35 Vattenkraften i Sverige prövas mot Miljöbalken.

2.36.1 Samtliga vattenkraftstationer under 500kW får ha kvar sina elcertifikat.

2.36.2 De fråntas omprövningsrätten gällande vattendomar.

4.14.1 På riksnivå poängtera det olämpliga i att, via vattendirektivets negativa syn på lokal elkraftproduktion, Sverige blir ytterligare centraliserat och därmed ömtåligt inom energisektorn. I detta ska också dricksvattenaspekten ingå.

Partistyrelsens yttrande:

Vattenkraften är förnybar och har stor betydelse för elproduktionen i Sverige. Småskalig och decentraliserad energiproduktion, däribland vattenkraft, fyller en viktig funktion för att kunna reglera elsystemet och elnät och gör det mindre sårbart för störningar. Det är därför angeläget att regelverk och prövningsprocesser, inte minst för den småskaliga vattenkraften, måste

³ 4.14.2-3 behandlas i yttrande Försörjning i kris och krig samt totalförsvarsplanering i kommitté 4.

utformas på ett rimligt och effektivt sätt där miljönytta och kostnader vägs mot varandra och att hänsyn tas till äganderätt och kulturhistoriska värden.

Under en tid har skarp kritik riktats mot ett antal myndigheter och länsstyrelser i hur man hanterat frågor om provning av framför allt småskaliga vattenkraftverk. Mot bakgrund av detta och den kritik som riktats mot Sveriges genomförande av EU:s ramdirektiv av vatten från Kommissionen, tillsatte Alliansregeringen 2012 en utredning för att se över lagstiftningen för vattenverksamheter. Då nuvarande regering dröjt med att genomföra nödvändiga förändringar och i avsaknad av tydliga direktiv från regeringen har dessvärre myndigheternas framfart kunnat fortsätta. Centerpartiet har därför i riksdagen motionerat om ett moratorium, ett tillfälligt stopp för alla pågående och nya provningar av vattenkraft, till dess ett nytt regelverk finns på plats. Det har dock inte funnits majoritet för ett sådant beslut i riksdagen, och det har även avvisats av regeringen.

I den blocköverskridande energiöverenskommelse som slöts i juni 2016 har Centerpartiet drivit och fått igenom en sänkning av fastighetsskatten för all vattenkraft till samma nivå som andra energiproduktionsanläggningar. Överenskommelsen innebar också en förlängning och utökning av elcertifikatssystemet till 2030. I den proposition om förlängningen av elcertifikatssystemet som presenterades efter förhandlingar med partierna som ingått överenskommelsen i april 2017 har Centerpartiet sett till att inga förändringar görs vad gäller tilldelningen av certifikat till små anläggningar, vilket omfattar vattenkraften.

Dessutom kunde Centerpartiet i energiöverenskommelsen få med tydliga skrivningar om att provningssystemet ska utformas på ett sätt som inte blir onödigt administrativt och ekonomiskt betungande för den enskilde i förhållande till den eftersträvar miljönyttan, samt att reglerna för omprovning av vattenverksamheter som vattenkraftverk och dammar bör förenklas så långt det är möjligt med hänsyn till behovet av att säkerställa en hållbar utveckling där våra vattenresurser inte kan betraktas som vilken resurs som helst. Vidare finns en överenskommelse med vattenkraftbranschen där de stora anläggningarna ska bidra till finansieringen att genomföra nödvändiga miljöförbättringar i små anläggningar genom skapandet av en fond.

För närvarande pågår fortsatt arbete mellan partierna som ingår i överenskommelsen om att genomföra dessa principer i lagstiftningen. Det är viktigt att lagstiftningen utformas så att ägande- och förfoganderätten värnas och att behovet av förnybar energi vägs mot behovet av miljöskydd. Det ska finnas en rättssäker process med en likvärdig tillämpning i hela landet, där kostnaderna för den enskilde inte blir orimligt betungade. Miljökrav motsvarande orörda vattendrag kan inte ställas på verksamheter som funnits på platsen i många generationer. Samtidigt är det viktigt att även vattenkraften på sikt omfattas av en modern tillståndprocess och att åtgärder för att förbättra vattenmiljö och fiskbestånd görs. Kostnaden för sådana åtgärder ska vägas mot uppnådd miljönytta och vara rimlig för den enskilde.

Det kan finnas behov av att se över vattenförvaltningen i stort. Att i nuläget göra en sådan större översyn och revidering skulle dock leda till att nödvändiga reformer av befintligt regelverk skulle försenas. Resultatet skulle bli att den nuvarande situationen och osäkerheten om regelverket för den småskaliga vattenkraften förlängdes i flera år, vilket vore mycket olyckligt. Inom kort kommer Kommissionen inleda en större översyn av hela EU:s

ramdirektiv för vatten. Den är planerad att vara färdig 2019 och därefter kan det vara lämpligt att återkomma till frågan om hur direktivet genomförts i Sverige.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

2.32.1

2.32.3

2.32.4

2.33

2.34

2.36

4.14.1

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

2.32.2

2.35

Dricksvatten och föroreningar – motion 2.37 och 2.65

Motionären föreslår att:

2.37.1 Centerpartiet agerar så att det utreds vilken lagstiftning som krävs för att inom en snar framtid minimera föroreningarna av vattnet i Vättern.

2.37.2 Centerpartiet skall göra sitt yttersta för att denna lagstiftning därefter beslutas av Riksdagen.

2.65.1 WHO:s Water Safety Plans implementeras i svensk lagstiftning för att bättre förebygga hälsorisker för vattenburna sjukdomsutbrott i dricksvattenförsörjningen, nu och i framtiden.

2.65.2 Statens Livsmedelsverk ges i uppdrag att snarast påbörja detta arbete.

Partistyrelsens yttrande:

Tillgång till oändligt med rent dricksvatten har nog varit en självklarhet för svenska invånare. Men hoten mot vårt dricksvatten är mångfaldiga, i ökande grad aktuella och globalt är vattenbristen en utmaning och hot i nivå med klimatförändringarna.

Motionärerna lyfter behovet av att förstärka arbetet mot föroreningar och ett brett angreppssätt. Partistyrelsen instämmer i motionernas oro vad gäller hoten mot

dricksvattenförsörjningen. För att säkerställa att det är rent vatten vi har i kranen behövs krafttag för att skydda våra dricksvattentäkter. Med klimatförändringar och effekter som översvämningar ökar risken för jordskred, spridning av bakterier och förorenande ämnen.

Vatten är ett kommunalt ansvar och ska så förbli men staten behöver stötta kommunerna i deras arbete. Alla kommuner som inte redan gjort det bör göra en plan för dricksvattenförsörjningen, där risker och hot analyseras och hanteras. Tillgången till bra vatten följer inte kommungränser och den kommunala planeringen bör också samordnas regionalt. Staten bör stödja både beredskap för akuta situationer och metoder för lokala och regionala vattenplaner, i vilka hela kedjan från råvattentäkt till ledningsnät och där även beredskapsfrågor och krisåtgärder hanteras. Det nationella ansvaret för vattenfrågor är idag splittrat på flera myndigheter och behöver samordnas bättre och i detta har Livsmedelsverket en central roll. Det är också viktigt att i detta arbete beakta internationella ramverk och erfarenheter till exempel inom WHO och inom EU. Andra länder har haft större problem med dricksvattenförsörjning och Sverige kan lära av dessa. Vilka metoder och principer som är bäst lämpade i Sverige och som vara vägledande bör dock expertmyndigheter och bransch bedöma. Eftersom sådana principer och ramverk också utvecklas över tid, och ofta samspelar med varandra, så är det olämpligt att i detalj peka ut en särskild metod. Ofta är dessa av typen av regleras på förordnings och föreskriftsnivå, snarare än lagar beslutade i riksdagen.

Centerpartiet arbetar även med att förhindra spridning av föroreningar till våra vattendrag genom andra åtgärder vilket inkluderar hantering av mikroplaster, avancerad reningsteknik i reningsverken liksom att se över möjligheten att låta företag delta i drift och investering i VA-systemen.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

2.37

2.65

Enskilda avlopp och slamspridning - motion 2.38, 2.39, 2.40 och 2.41

Motionären föreslår att:

2.38 Centerpartiet tar ställning för mer helhetssyn, forskningsresultat och sunt förnuft i regelverket kring enskilda avlopp, som befrämjar lokala kretsloppslösningar i anslutning till det egna hemmet. En större hänsyn bör tas till de lokala förhållanden som råder på den aktuella platsen. En närodlad politik för enskilda avlopp behöver tas fram.

2.39.1 Centerpartiet skall driva krav på en liknande kretsloppsmålsättning som i Tyskland.

2.39.2 Centerpartiet skall driva krav på att kretsloppet stad – land inte leder till ökad risk för övergödning eller förorening av åkermark.

2.39.3 Centerpartiet väldigt tydligt tar ställning för frivillighet och verkar för att myndigheterna inte förespråkar en speciell tekniklösning vad gäller enskilda avlopp.

2.39.4 Allt kretslopp från människa till åker skall ske på ett sätt som ligger i linje med miljömålet om giftfri miljö och ingen övergödning. Tillförseln av föroreningar till åkermarken kan inte accepteras oavsett om det gäller metaller, organiska ämnen såsom läkemedelsrester eller antibiotikaresistenta bakterier.

2.39.5 Centerpartiet tillser att svensk matproduktion inte befläckas, och tappar mark gentemot utländska konkurrenter, på grund av att kommunerna vill att landsbygden skall ta emot slam från enskilda avlopp eller från kommunala reningsverk med miljöfarligt innehåll.

2.39.6 Det svenska lantbruket inte skall behöva lösa den problematik som kommunerna har i och med att Länsstyrelserna stoppat olika former av deponier.

2.39.7 Centerpartiets medlemmar och andra fastighetsägare på landsbygden inte skall behöva göra investeringar på 150 – 250000 kronor på ett system som motarbetar LRF:s ”Försiktighetsprincip” och den goda tanken ”Rent in – Rent ut”. Detta känns speciellt viktigt nu när svensk livsmedelsstrategi är aktuellt och det är tänkt att vi skall öka den svenska livsmedelsproduktionen.

2.39.8 Kommunerna är ”problemägare” när det gäller avloppsslam från enskilda avlopp och reningsverk och den rollen skall inte övertas av det svenska lantbruket.

2.39.9 Centerpartiet skall verka för att noggrannare kontroller och uppföljningar sker där slamspridning görs.

2.39.10 Centerpartiet skall verka för att föråldrade regler och föreskrifter regelbundet förnyas och anpassas till ny kunskap och nya regler där vi noggrant följer och bevakar EU-kommissionens och övriga EU-länders agerande.

2.40 Centerpartiet verkar för att metoden att sprida slam från reningsverk på åkermark ersätts med rena kretsloppslösningar mellan stad och land, där växtnäring, som t.ex. fosfor i ren form, separeras ur reningsverkens slam eller avloppsvatten, för återföring till åkermark.

2.41.1 Centerpartiet arbetar för att ett system införs vid hanteringen av enskilda avlopp som på ett effektivt och hållbart sätt tar hänsyn till både fastighetsägaren och miljönyttan.

2.41.2 Centerpartiet arbetar för möjligheten att göra undantag stärks i kravet om åtgärder av enskilda avlopp.

Partistyrelets yttrande:

Utsläpp av orenat avloppsvatten bidrar till syrebrist och övergödning av våra hav och vattendrag liksom ökad risk för smittspridning och det är enligt Miljöbalken varje hushålls ansvar att se till att sådana utsläpp inte sker. Detta är inget som hushåll anslutna till det kommunala vatten- och avloppssystemet behöver tänka på då kommunen ansvarar för detta. Men för de med enskilt avlopp faller ansvaret på dem att uppfylla Miljöbalkens krav.

Det är kommunerna som har tillsynsansvar även för de enskilda avloppen i Sverige. Det är i samband med kommunens tillsyn det blir aktuellt med föreläggande om att byta avlopp om de inte klarar uppsatta regler. Att byta till nya avlopp kräver stora investeringar för den enskilda. Samtidigt innebär det kommunala tillsynsansvaret att bedömningar och agerande skiljer sig åt lokalt. Det sker även en individuell bedömning som bland annat innebär högre krav om fastigheten är nära vatten på grund av en förhöjd risk för utsläpp. Situationen är på många sätt ohållbar, både för miljön och för den enskilda fastighetsägaren.

Finland har en annan ordning. Fastigheter som ligger högst 100 meter från ett vattendrag eller hav eller i ett grundvattenområde som används eller lämpar sig för vattenförsörjning ska uppfylla reningskravet senast den 31 oktober 2019. Fastigheter som ligger minst 100 meter från vatten och som inte ligger i ett grundvattenområde som används eller lämpar sig för vattenförsörjning, kan istället uppgradera sitt avloppsvattensystem i samband med annan renovering. I Finland kan även kommunen göra fastighetsspecifika undantag från tidsfristen om mängden avloppsvatten är mycket liten eller om kostnaderna anses oskäligen.

Vi anser att Finlands hantering av enskilda avlopp är en intressant modell att inspireras av för att skapa ett tydligare nationellt regelverk gällande hanteringen av de enskilda avloppen baserat på avståndet till vattendrag för en bättre avvägning mellan miljönytta och kostnad. Det skulle leda till mer proportionalitet samt ett rättvisare system för hanteringen av enskilda avlopp i Sverige. Vi vill därför se över möjligheten att tillämpa det finska systemet eller snarlikt system för hantering av enskilda avlopp för att få ett mer effektivt och hållbart system som tar hänsyn till både fastighetsägare och miljön.

Om avloppsvattnet renas tillräckligt kan det istället ses som en resurs då vi kan sluta kretsloppet genom att tillvarata de näringsämnen som finns i avloppsvattnet såsom fosfor, kväve och kalium. Fosfor är en sinande källa men nödvändig för jordbruksproduktion och livsviktig för växter, djur och människor. Om vi skulle sluta kretsloppet genom att återföra fosfor från renat avloppsvatten till åkermark skulle vi hitta en hållbar hantering av denna framtidsfråga liksom minska behovet av mineralgödsel. Ett stort problem idag med spridning av avloppsslam på åkermark är förekomsten av förorenande ämnen som vi inte vill ska föras vidare till maten vi äter. Därför är det av intresse att arbeta för att skapa giftfria kretslopp och utveckla tekniker som kan filtrera bort oönskade ämnen och återföra växnäringsämnen på ett mer hållbart sätt än slam. Arbete med att utveckla långsiktiga spelregler för att skapa giftfria kretslopp pågår inom myndigheterna, bland annat redovisade Naturvårdsverket och Kemikalieinspektionen i december 2016 ett större regeringsuppdrag om just skapandet av giftfria resurseffektiva kretslopp. I slutet av april 2017 redovisades dessutom uppdrag om avancerad rening av avloppsvatten.

Avseende kontroller och uppföljning där slamspridning sker finns redan regelverk kring detta i form av Kungörelse SNFS (1994:2) med föreskrifter om skydd för miljön, särskilt marken, när avloppsslam används i jordbruket. Föreskriften i sin tur baseras på EG-direktiv 86/278/EEG som reglerar användningen av avloppsslam inom jordbruket just för att motverka skadliga effekter i miljön, djur och människor genom spridning av skadliga ämnen, samtidigt som en riktig användning av avloppsslam uppmuntras. Föreskriften detaljreglerar användningen och kontrollerna av slam.

Tyskland har en intressant lösning som bör tittas närmre på. Tyskland inför en lagstiftning som väntas träda i kraft vid årsskiftet 2018 om återföring av fosfor. Den lagen gör det obligatoriskt för större reningsverk (över 100 000 personekvivalenter) att inom tolv år eller mellanstora reningsverk (över 50 000 personekvivalenter) att inom 15 år återföra fosfor för att hindra spridning till vatten. Lagen skulle omfatta cirka 60 procent av avloppsslammet. I dagsläget sprids 26 procent av Tysklands avloppsslam på åkermark och denna siffra väntas bli halverad till följd av lagstiftningen. Samtidigt förbränns majoriteten av slammet idag utan att tillvarata fosfor medan den nya lagstiftningen möjliggör för spridning av avloppsslam alternativt spridning av fosfor från aska ur förbränt slam. Centerpartiets ingång är att spridning av slam på åkermark behöver ske utan spridning av tungmetaller, läkemedelsrester eller andra oönskade förorenande ämnen. Tysklands modell och resultat är därför intressant att följa i och med angelägenheten att tillvarata fosfor. Lösningar som presenteras av andra EU-länder är också därför intressant att följa.

Alliansregeringen införde ROT-avdraget som omfattade byte av avloppssystem, vilket minskade kostnaderna för den enskilde att byta avlopp. Den rödgröna regeringen har dock försämrat ROT-avdraget vilket ökar kostnaderna för de som måste byta sina avlopp. Det är väldigt olyckligt. ROT-avdraget borde återställas för att sänka kostnaderna för de som behöver byta sitt avloppssystem.

Partistämman beslutade att bifalla följande motion:

2.41.1 Centerpartiet arbetar för att ett system införs vid hanteringen av enskilda avlopp som på ett effektivt och hållbart sätt tar hänsyn till både fastighetsägaren och miljönyttan.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

2.38

2.39.1

2.39.2

2.39.3

2.39.4

2.39.5

2.39.6

2.39.8

2.39.9

2.39.10

2.40

2.41.2

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

2.39.7

Bioekonomi – motion 2.42

Motionären föreslår att:

2.42.1 Centerpartiet tydlig- och synliggör resursekonomi som ett eget sakområde tillsammans med energi, klimat och miljöpolitiken.

2.42.2 Centerpartiet tydlig- och synliggör ett ekonomiskt ramverk för bioekonomi, delningsekonomi och resurshushållning, t.ex. ”omväxteekonomi” som tankemässig kontrast till tillväxtekonomi baserad på konsumtion och resursförbrukning.

2.42.3 Centerpartiet ska driva ett paradigmskifte i samhällsplaneringen mot källsorterande avloppssystem som möjliggör att näringsresurser kan återförs till produktiv mark medan t.ex. tungmetaller, kemikalier och mikroplaster sorteras ut ur kretsloppet.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet anser att arbetet för minskad klimat- och miljöpåverkan går hand i hand med ekonomisk utveckling och tillväxt. En central del för att uppnå miljömässig hållbarhet är att ekonomin blir cirkulär med bättre resurshushållning, återvinning och mer biobaserade förnybara material och förnybar energi.

I stämmoprogrammet från 2015, Utveckla hela landet, beslutade Centerpartiet om att verka för framtagande av en nationell strategi för biobaserad samhällsekonomi. Detta har fortsättningsvis drivits i riksdagen i motioner. Likaså verkar vi för att underlätta både en cirkulär ekonomi och delningsekonomi. Egentligen är detta grundbultar i Centerpartiets historia och har alltid funnits med i politiken i form av strävan efter ett kretsloppssamhälle med slutna system och tillvaratagande av resurser.

Vi har ett stort behov av att bättre ta tillvara våra naturresurser och skapa biobaserade material och här har Sverige en god potential i och med innovativa företag och mycket skogsråvara. Likväl behöver vi förändra vårt sätt att konsumera genom att sluta kretsloppet och hämma den linjära konsumtionen av produkter samtidigt som skadliga ämnen utesluts ur kretsloppet. I takt med att delningsekonomi utvecklas behöver lagstiftning ses över för att underlätta delningstjänster. Detta har vi skrivit mer om i bland annat Centerpartiets kommittémotion i riksdagen 2016/17:2022 Biobaserat kretsloppssamhälle liksom i partistämmoprogrammet Miljöansvar och grön tillväxt.

När det gäller att återföra näringsresurser till produktiv mark är det viktigt att detta också sker där de skadliga ämnena såsom tungmetaller och kemikalier har filtrerats bort och därav behöver olika tekniska lösningar ses över då befintligt slam inte är tillräckligt renat för att återföras.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

2.42.1

2.42.3

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

2.42.2

Miljömål, klimat och art- och habitatskydd – motion 2.43, 2.44, 2.45, 2.46 och 2.47

Motionären föreslår att:

2.43.1 Centerpartiet verkar för en genomlysning av dessa kampanjer och hur de har beslutats.

2.43.2 Centerpartiet verkar för en genomlysning av strukturen på ansvaret för miljöarbetet nationellt i Sverige och att en effektiv och transparent organisering av miljöarbetet genomförs.

2.44.1 Centerpartiet arbetar fram ett tydligt förslag för ett framtida sammanhållet miljöarbete i Sverige.

2.44.2 Centerpartiet arbetar för ett nytt trovärdigt och hållbart ramverk för svensk miljöpolitik som ersätter nuvarande miljömålssystem.

2.45 Säkerställa ett starkt vetenskapligt baserat skydd för arter och habitat som stoppar verksamheter när det är motiverat föreslås därför att Centerpartiet skall verka för en förändring som medför att: - prövning enligt Europeiska art och habitatdirektivet av sökta verksamheter eller åtgärder skall baseras på en av utövaren finansierad vetenskapligt baserad utredning som bedömer sannolikheten för att verksamheten/åtgärden medför att arten/habitatet inte uppnår gynnsam bevarandestatus.

2.46.1 Centerpartiet verkar för att EU och Sverige får en miljöpolitik med en genomtänkt och sansad syn på hur vi ska kunna uppnå klimatmålet.

2.46.2 Centerpartiet verkar för att det görs en översyn av dagens miljömål vad avser avsättning till naturreservat, tolkningen av art- och habitatdirektivet och andra restriktioner som hindrar att skogen får brukas på ett sådant sätt att klimatmålet uppfylls.

2.46.3 Centerpartiet verkar för att alla åtgärder för att förhindra ett aktivt skogsbruk avbryts tills dess att översynen av dagens miljömål och hur vi ska uppnå klimatmålen är klara.

2.47 Centerpartiet snarast möjligt tillsätter en arbetsgrupp med uppdrag att föreslå ramar för Sveriges arbete med att hantera klimatförändringar.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet anser att Sverige ska vara ledande både i miljö- och hållbarhetsarbete. Vårt mål är att Sverige ska ha ett helt förnybart energisystem till år 2040, att Sverige till år 2040 ska vara fritt från nettoutsläpp av växthusgaser och att andelen förnybar energi i transportsektorn ska vara 30 procent år 2020 och att utsläppen i transportsektorn ska minska med 70 procent till 2030.

Centerpartiet anser att det bör göras en bred översyn och uppdatering av det svenska miljömålssystemet, med sikte på att omvandla dessa till en struktur som följer de globala hållbarhetsmålen, SDG:s vilket föreslås i partistämmoprogrammet Miljöansvar och grön tillväxt. De nya hållbarhetsmålen ska utan att sänka ambitionsnivån bättre överensstämja med den globala hållbarhetsagendan och integrera olika samhällsaspekter bättre. Hela systemet och uppföljningen effektiviseras så att resurser läggs på att nå resultat för miljö och hållbarhet snarare än rapportering och byråkrati. För att fungera långsiktigt bör de nya hållbarhetsmålen och deras tillhörande system ha brett stöd i riksdagen.

I Sverige har vi dessutom genom Miljömålsberedningens arbete tagit fram ett klimatpolitiskt ramverk som sätter tydliga mål och ramar för klimatarbetet fram till 2045, med andra ord finns en tydlig och enad bild om hur Sverige ska uppnå klimatmålet. Utifrån Centerpartiets ställningstagande om att vara fritt från nettoutsläpp av växthusgaser till 2040 så har man i Miljömålsberedningen enats om att Sverige till 2045 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser. Som komplement till huvudmålet finns delmål på vägen i form av bland annat mål för utsläppen inom EU:s ansvarsfördelning, den så kallade ESR-sektorn, liksom för transportsektorn. De utsläpp i Sverige som kommer att omfattas av ESR-sektorn ska senast år 2030 vara minst 63 procent lägre än utsläppen år 1990. Högst åtta procentenheter av utsläppsminskningarna får ske genom kompletterande åtgärder. Senast år 2040 ska utsläppen i Sverige i ESR-sektorn vara minst 75 procent lägre än utsläppen år 1990. Högst två procentenheter av utsläppsminskningarna får ske genom kompletterande åtgärder. Växthusgasutsläppen från inrikes transporter (exklusive inrikes luftfart som ingår i EU:s utsläppshandelssystem, EU ETS) ska minska med minst 70 procent senast år 2030 jämfört med år 2010. På EU-nivå pågår slutförhandlingarna kring en översyn av EU:s system för handel med utsläppsrätter. Översynen sträcker sig fram till 2030 men Europaparlamentet vill också se målsättningar som sträcker sig längre och där det finns tydliga utsläppsmål fram till 2050. Sverige och Centerpartiet fortsätter att vara aktiva på klimatområdet och ska fortsätta det arbetet.

EU:s art- och habitatdirektiv utgår från en situation för hotade arter som inte längre upplevs gälla. Detta och andra direktiv är i mångt och mycket ouppdaterade. Centerpartiet vill se en justering av art- och habitatdirektivet och andra relaterade direktiv som innebär att ett antal

djur som omfattas av direktiven tas bort då de inte längre är hotade medan andra arter som är hotade idag inkluderas och att direktiven ändras för att bättre anpassas till regionala skillnader inom EU. Från partistämman 2013 fattades beslut om att Centerpartiet ska verka för att anpassa art- och habitatdirektiven till de regionala skillnader som förekommer inom EU med en justering av direktivens förteckning över hotade arter, genom att arter som är hotade idag inkluderas och arter som uppnått gynnsam bevarandestatus avförs. Sedan dess har Centerpartiet verkat för dessa förändringar.

Nyligen presenterade EU-kommissionen en översyn av unionens naturdirektiv där bland annat art- och habitatdirektivet ingår. Kommissionen konstaterade att direktiven fortsatt fyller en viktig funktion och att kommissionen inte har avsikt att föreslå en översyn. Däremot konstaterar man att det finns mer att göra för att se över implementeringen av art- och habitatdirektivet utifrån regionala skillnader. Här kommer kommissionen att inleda ett arbete. Centerpartiet menar fortsatt att förändringar i art- och habitatdirektivet behövs men ser positivt på att kommissionen i sitt arbete med implementering av direktivet avser ta större hänsyn till regionala förutsättningar.

Motionären lyfter också att prövning enligt EU:s art- och habitatdirektiv ska baseras på en vetenskapligt baserad utredning som är finansierad av den ansökande. Detta anser Centerpartiet är ett orimligt förfarande då det innebär ytterligare kostnader och hinder för utövaren som ansöker. Tillit till myndigheternas kompetens bör finnas. Däremot lyfter motionären också problematiken med olika tolkningar av art- och habitatdirektivet av berörda myndigheter. Sedan en tid tillbaka driver Centerpartiet en översyn av den svenska tillämpningen av art- och habitatdirektivet i och med att direktivet tycks tolkas olika hos berörda myndigheter.

För Centerpartiet är det viktigt med en rättssäker tillämpning av art- och habitatdirektivet som skapar balans mellan miljö och naturbruk. Att skydda värdefull natur och hotade arter är en central del i miljöpolitiken. Men för att naturvården ska vara långsiktigt hållbar behöver den bygga på legitimitet och delaktighet från de som berörs. Naturvården både förutsätter att ägande- och brukanderätten värnas och en balans mellan bevarande och brukande.

I riksdagen har Centerpartiet arbetat för att talerätten inte ska utökas, vilket regeringen kommer föreslå i kommande proposition om miljöbedömningar. Vi anser att avverkning av skog sköts bäst mellan markägare och berörda myndigheter och att den svenska skogen även fortsatt bör vårdas och brukas enligt principen ”frihet under ansvar”. Centerpartiet driver också på både mot regeringen och i Europaparlamentet i förhandlingarna om LULUCF (Land Use, Land-Use Change and Forestry), som är ett beräkningssystem för upptag och utsläpp av koldioxid, så att vi fortsatt ska kunna nyttja skogens resurser fullt ut på ett hållbart sätt.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

2.43

2.44

2.46

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

2.45

2.47

Naturskyddsarbete på Gotland - motion 2.48 och 2.49

Motionären föreslår att:

2.48 Uppdraget till Länsstyrelsen, skall vara att vid beslut om områden med natur- och kulturskydd, skall detta föregås av en social- och ekonomisk samhällsanalys. Denna skall sedan ligga till grund för beslutet.

2.49.1 En från staten oberoende granskning och utvärdering av det statliga naturvårdsarbetet och dess funktionalitet samt dess långsiktighet och kostnader i ett längre perspektiv genomförs på Gotland som ett lämpligt pilotlän, innan ännu mer mark pekas ut som Naturresevat eller Natura 2000.

2.49.2 En sådan granskning även kan belysa hur Länsstyrelsen i sitt fortsatta arbete bättre kan ta ett tydligare helhetsansvar d.v.s. att även värna om övriga areella näringars framtid på den gotländska landsbygden parallellt med det statliga naturvårdsuppdraget än vad som är fallet idag. Statlig naturvård måste kunna låta andra markanvändningsintressen rymmas och värdesättas samt i större utsträckning än idag lita på det enskilda markägandets betydelse och förmåga till långsiktig landskapsvård av Gotland samtidigt som vissa områden också används som naturresurs för den enskilde.

Partistyreisens yttrande:

Gotland har på många sätt unika förutsättningar för både natur och människor. Genom samspelet mellan dem som bott och verkat där och naturen har ön formats genom århundradena. Den rika kalkstenen har alltid varit en grund för ön, för växter och djur, för gotlänningar och gutar. Men samtidigt som havet ger ön dess särart innebär det utmaningar för kommunikationer, företagande och jobb på ön. Tillsammans med jordbruk och besöksnäring utgör kalk- och cementindustrin en omistlig del av Gotlands näringsliv och den regionala utvecklingen.

Öns unika natur måste bevaras, och därför är redan i dag är, bland annat genom naturresevat, Natura 2000-områden och inte minst det generella och ofta utökade strandskyddet, stora områden skyddade.

Efter uppdrag från regeringen har länsstyrelsen på Gotland lämnat ett förslag om kraftigt utökade – 15 nya och tio utvidgade – Natura 2000-områden på Gotland. Länsstyrelsen på Gotland har varit mer ambitiös än andra länsstyrelser och föreslagit mer än vad EU begärt av Sverige.

Ett känt fall är beslutet om att inrätta Natura 2000-område vid Ojnare myr. Effekten av detta blir att planerad framtida kalkbrytning omöjliggörs. Detta är mycket oroande eftersom kalkbrytningen har stor betydelse inte bara för Gotland utan också som råvara för den svenska stålindustrin. Kalk- och cementindustrin på norra Gotland står för 75 procent den svenska produktionen. Tvingas den upphöra kommer dock behovet av kalk och cement inte att upphöra utan behöva ersättas av import. Ökad import av cement till Sverige leder alltså till ökade klimatutsläpp globalt.

Länsstyrelsens hantering har fått skarp kritik, såväl för bristfällig dialog med berörda som för kort remisstid och obefintlig konsekvensanalys. En enig regionstyrelse konstaterade bland annat: Kalken är en resurs för såväl Gotland som hela landets industri. Region Gotland ser ytterst allvarligt på de begränsningar av framtida utvecklingsmöjligheter som förslaget kan innebära. Varken norra Gotland eller Gotland som helhet har råd att mista arbetstillfällen. Kritiken delas av såväl fackförbund och näringsliv som markägare och enskilda. Trots denna massiva kritik valde länsstyrelsen att bortse från remissvaren och lämnade skyndsamt in sitt förslag till Naturvårdsverket. Naturvårdsverket överlämnade med drygt en veckas beredningstid, och utan ytterligare dialog med berörda på Gotland eller Region Gotland, sitt förslag till regeringen som därefter fattade beslut om att inrätta de aktuella områdena som Natura 2000 och införa dessa i EU:s system för skyddade områden.

Regeringens beslut om Natura 2000 har därefter prövats i Högsta förvaltningsdomstolen. I sin dom i juni 2017 konstaterade domstolen att beslutet visserligen påverkat de pågående processerna i Mark- och miljööverdomstolen men inte på ett sådant sätt att det kan anses strida mot gällande rätt. Beslutet om att inrätta Natura 2000 står därmed fast. Mark- och miljööverdomstolen kan därmed återuppta prövningen av själva täktillståndet.

Förslag om utökat skydd av områden måste övervägas noga. Behov av jobb, tillgång till och användning av vatten och mark måste balanseras. Negativa konsekvenser för natur, verksamheter och jobb måste så långt som möjligt undvikas. Både skyddade områden och verksamheter måste anpassas för att det ska vara möjligt att tillgodose alla behov. Det måste finnas plats såväl för företagande och jobb inom industri, gröna näringar och turism som för skydd av natur och grund- och dricksvatten. Detta kräver kunskap, helhetssyn och en nära dialog mellan statliga myndigheter, kommuner och regioner, företag och inte minst enskilda och markägare.

Partistytelsen instämmer därför i motionärens yrkande om att vid beslut om områden med natur- och kulturskydd ska detta föregås av en samhällsekonomisk analys där också sociala aspekter inkluderas. Däremot behöver ändå en prioritering göras av de olika värdena vid beslut, och då är det inte säkert att de samhällsekonomiska aspekterna väger tyngst. Vilka aspekter som väger tyngst beror på processen och område som diskuteras. I stämmoprogrammet Miljöansvar och grön tillväxt konstateras även att det är viktigt att naturskyddet är dynamiskt och inte statiskt. Naturen, och hot och därmed skyddsbehov, utvecklas och förändras och naturskyddet måste ta höjd för sådana förändringar. Det är viktigt att tidigare beslut utvärderas och vid behov kan omprövas eller förändras för att se att de även fortsatt på ett effektivt sätt bidrar till att skydda värdefulla miljöer och ekosystem.

Partistämman beslutade att besluta att Centerpartiet verkar för:

Att vid beslut om områden med natur- och kulturskydd ska detta föregås av en samhällsekonomisk analys.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

2.48

2.49

Miljöförbättringar – motion 2.50

Motionären föreslår att:

2.50 Centerpartiet ska verka för att det tas fram Svensk Standard för framåtriktade miljöförbättringar.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet eftersträvar teknikneutrala lösningar och samhällsövergripande målsättningar. Sådana målsättningar inkluderar en minskning av utsläppen från transportsektorn liksom att sträva efter att skapa ett klimatneutralt samhälle. Dessa målsättningar fyller vi sedan med åtgärder, men i och med att målsättningarna är långsiktiga och tekniken utvecklas snabbt vill vi inte låsa in oss i åtgärder som enbart premierar en viss teknik. Samtidigt är det sällan en viss teknik ger lösningen på ett större samhällsproblem som exempelvis målet med ett klimatneutralt samhälle utan det kräver många olika tekniker, åtgärder och inkluderar flera energislag. Av dessa anledningar vill Centerpartiet inte verka för att införa svensk standard för miljöförbättringar.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

2.50

Fossilfria investeringar – motion 2.51 och 2.52

Motionären föreslår att:

2.51.1 Centerpartiet verkar för att Sveriges landsting och kommuner inför uppföljningsbara placeringsdirektiv för att upphöra att investera medel, direkt eller indirekt, i bolag i fossilbränslebolag.

2.51.2 Sveriges landsting och kommuner inom fem år vara fria från investeringar i fossilbränslebranschen.

2.52.1 Centerpartiet verkar för att Stockholms läns landsting och länets kommuner bildar en gemensam investeringsfond som samlar och administrerar ett stort antal miljöprojekt i syfte att underlätta för privata investeringar i lönsamma miljöåtgärder genom gröna obligationer.

2.52.2 Centerpartiet verkar för att fler regioner och kommuner i hela Sverige bildar liknande investeringsfonder.

Partistyrelsens yttrande:

Tidigare studier visar att det finns en kraftig ekonomisk övervärdering av olje-, kol- och gasreserver. Minst två tredjedelar av de fossila fyndigheterna måste lämnas orörda om världen ska klara åtminstone två graders-målet, det vill säga, att inte höja den globala medeltemperaturen mer än två grader. När hänsyn inte tas till att majoriteten av fossilreserverna inte kan utvinnas blir konsekvensen att många företags fossila kapital är mycket kraftigt övervärderat.

I partistämmoprogrammet 2013 Miljö och grön omställning fattades beslut om att klimatsäkra det svenska pensionskapitalet genom en långsiktigt hållbar förvaltning där övervärdering av tillgångarna i fossil energi beaktas, inför en framtid där fossil energi inte subventioneras. Att detta är något som beaktas även för Sveriges kommuner och landsting är eftersträvarsvärt. Centerpartiet vill dock beakta det regionala och lokala självstyret och det är inte heller rimligt att detta ska vara utfört inom fem år i och med kommuners olika förutsättning och resurser. Däremot bör kommuner och landsting sträva efter att klimatsäkra sitt kapital, likt Centerpartiets tidigare beslut avseende pensionskapitalet.

En grön obligation är en obligation där kapitalet är öronmärkt åt projekt som är miljövänliga i varierande grad. En grön obligation har samma egenskaper som andra investeringar med liknande villkor vad gäller risk, avkastning och lagstiftning med mera. Gröna obligationer utgör en liten del av obligationsmarknaden men intresset växer.

Stockholms läns landsting var Sveriges första landsting att emittera en grön obligation. Där har det varit ett framgångsrikt koncept. Motionärerna lyfter däremot de hinder och administrativa kostnader i att finansieringen bör gå till många mindre projekt vilket gör investeringar mindre attraktivt för större kapitalförvaltare.

I och med det växande intresset för gröna obligationer och i syfte att främja en hållbar finansmarknad har regeringen tillsatt en utredning som ska redovisas i slutet av 2017. I

utredningen ska man lämna förslag på hur marknaden för gröna obligationer kan utvecklas, hur man kan kanalisera kapital liksom ta fram exempel på projekttyper som kan finansieras med gröna obligationer.

Centerpartiet anser att gröna obligationer är en investeringsform att bejaka men det är inte upp till partistämman att avgöra vad eller hur Stockholms läns landsting och kommuner ska agera. Däremot är det positivt att följa resultaten från utredningen och att fler regioner och kommuner tar efter Stockholms läns landstings framgång.

Partistämman beslutade att Centerpartiet verkar för:

Att Sveriges kommuner, landsting och regioner strävar efter att klimatsäkra sitt kapital.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

2.52.2

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

2.51

2.52.1

Inlagring av biokol - motion 2.53

Motionären föreslår att:

2.53 Energiskatt och koldioxidskatt ersätts med en koldioxidavgift som används till att finansiera ett ersättningssystem för inlagring av biokol i marken.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet ansåg på partistämman 2015 att tillförsel av biokol till jordbruksmark är en intressant metod med god potential enligt rapport från IPCC (2007). Tillförseln av biokol till jordbruksmark kan leda till såväl minskade utsläpp av växthusgaser som en ökad inlagring av kol i marken. Biokol som tillsätts på åkermark kan också höja markens vattenhållande förmåga, förbättra mullhalten, öka tillväxten av grödor och minska näringsläckage från marken enligt SOU 2014:50.

Inlagring av biokol kan dessutom ses som en kompletterande åtgärd som kan användas för att uppnå målet om klimatneutralitet. På så sätt kommer det troligtvis också innebära en prissättning som är i paritet med andra kompletterande åtgärder. Men hur en sådan prissättning eller system ser ut är i dagsläget svårt att säga, av flera anledningar.

Bland annat så saknas det idag kunskap om vilka effekter en ökad tillförsel av biokol till jordbruksmark får för att det ska vara möjligt att tillämpa metoden i stor skala enligt SOU 2014:50. I IPCC:s rapport utvärderas inte heller Sveriges potential som kolsänka. Och utifrån svenska förhållanden så saknas kunskap om vilka åtgärder för ökad kolinlagring som är mest effektiva. I SOU 2016:47 bekräftas de dåligt kända effekterna av inlagring i jordbruksmark varför också detta behöver utredas före förslag om styrmedel kan tillämpas.

En ytterligare aspekt är att den biomassa som används för framställning av biokol har ett alternativt användningsområde i form av annan substitution vilket bör tas hänsyn till vid utredning om ökad biokolanvändning.

Avseende att byta skatterna mot en koldioxidavgift så anser Centerpartiet att koldioxidbeskattningen är ett bra miljöstyrande verktyg och komplement till EU:s utsläppshandelssystem för att minska utsläpp av växthusgaser. Systemet med koldioxid- och energiskatt spänner över flera sektorer och energislag och syftet är att koldioxidskatten är en klimatstyrande skatt där man kan se indelningen som en klimatkomponent för att minska och sätta ett pris på utsläppen. Energiskatten bör i sin tur kunna vara drivande för att få till stånd energieffektiviseringar.

Vidare är grundprincipen vid en skatteväxling att höja skatterna på det som är miljöskadligt och att sänka skatterna på arbete och inte att öronmärka pengar för särskilda ändamål då detta kan leda till att skattesystemet blir svårt att hantera, skapar osäkerhet kring finansiering och minskar handlingsutrymmet.

Av dessa anledningar är det därför inte aktuellt att verka för att ersätta hela energi- och klimatskattesystemet med ett subventionssystem för en potentiell klimatåtgärd där det saknas grund för hur, eller om, det skulle fungera under svenska förhållanden.

I och med att det kan finnas en potential för biokol att fungera som kompletterande åtgärd till att uppnå klimatmålen anser partistyrelsen att vi bör titta vidare på möjligheterna och riskerna för att öka inlagring av biokol i skogs- och åkermark. När Sveriges potential är känd är det av intresse att titta vidare på styrmedel.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

2.53

Skogens klimateffekt – motion 2.54

Motionären föreslår att:

2.54 Centerpartiet på nationell och EU nivå verkar för att den sk. Övertorneåmodellen inkluderas i uppdateringen av EU-ETS, 2020.

Partistyrelsens yttrande:

EU:s klimatarbete bygger på tre klimatlagstiftningar. Dels EU ETS (systemet för handel med utsläppsrätter) som inkluderar stora delar av industrin och energiproduktionen, dels bördefördelningsregelverket som täcker de sektorer som inte ingår i EU ETS (framförallt transporter, byggnader och jordbruket) och till sist LULUCF (En förkortning av Land Use, Land Use Change and Forestry och samlingsnamn för det regelverk som täcker utsläpp från och upptag av från dessa sektorer och markområden inklusive skogsbruksmark). Upptag av koldioxid från skogen beräknas i LULUCF sektorn där också eventuella krediter skapas - förslag finns på bordet om att delar av dessa krediter ska kunna användas i de sektorer som inte är inkluderade i EU ETS.

I februari 2017 röstade Europaparlamentet för att stärka systemet för handel med utsläppsrätter, EU ETS, ett arbete som Centerpartiet varit mycket drivande i. Just nu pågår förhandlingar mellan Europaparlamentet och ministerrådet vilket förväntas slutföras under hösten 2017. Starten på slutförhandlingar kring bördefördelningsbeslutet och LULUCF väntas i slutet av 2017.

Att genom växande och brukad skog binda koldioxid är en viktig del i att hantera klimatförändringarna. Det projekt som pågår i Övertorneå, att skapa ekonomiska incitament för skogsägare att sköta skogen med ökad tillväxt och därmed skapa klimatnytta, är en intressant utveckling för att höja produktionen i skogsbruket. Centerpartiet bejakar denna form av incitament som stärker principen om att förorenaren betalar och som driver på utvecklingen av det som skapar miljönytta. Skogen är en resurs med outnyttjad potential som vi värnar om att bruka utan att förbruka. Incitamenten som de privata skogsägarna får genom implementeringen av tillväxthöjande åtgärder kan bidra till att stärka bilden av Sverige som skogsnation. Åtgärderna skulle kunna innebära en ökad tillgång på skogsråvara och därmed ökade möjligheter för energiutvinning, textilframställning och andra innovativa lösningar på framtidens behov med hänsyn till principen om att bruka utan att förbruka. Samtidigt är det viktigt att vi när man nyttjar skogskrediter inte skapar incitament som gör att förändringstrycket i industrin minskar och att man hellre låter skogen stå än att nyttja råvaran eftersom man vill få så många krediter som möjligt.

Hanteringen av skogskrediter har sin grund i utformningen av LULUCF-lagstiftningen, där Centerpartiets målsättning har varit att säkerställa ett beräkningssystem som gör att vi fortsatt fullt ut kan nyttja våra skogliga resurser på det hållbara sätt vi gör idag. Vad gäller EU ETS, befinner vi oss i slutförhandlingarna och det är inte möjligt i detta skede att introducera nya element i förhandlingarna. Däremot är exempel som det i Övertorneå intressanta och bör analyseras vidare inför den regelbundet återkommande översynen av EU:s klimatlagstiftningar.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

2.54

Kartläggning av fossila subventioner - motion 2.55

Motionären föreslår att:

2.55.1 Centerpartiet jobbar för att ge Naturvårdsverket ett tydligt uppdrag om att mäta fossila subventioner.

2.55.2 Centerpartiet jobbar för att ge Naturvårdsverket i uppdrag att kontinuerligt göra en uppdatering av mätningen.

2.55.3 Centerpartiet jobbar för att ge Naturvårdsverket i uppdrag att presentera mätningarna av fossila subventioner i ett lättåtkomligt verktyg och över tid.

2.55.4 Centerpartiet jobbar för att ge Skatteverket i uppdrag att se över mätningarna och se om det finns områden där det fuskas.

2.55.5 Centerpartiet jobbar vidare med reformer för att minska och slopa fossila subventioner genom grön skatteväxling.

Partistyrelsens yttrande:

Var sjätte år sker en uppdatering och kartläggning av miljöskadliga subventioner. En förstudie gjordes 2005 som sedan uppdaterades 2011 och Naturvårdsverket fick i uppdrag i regleringsbrevet för 2017 att till 31 maj 2017 rapportera uppdatering och kartläggningen till regeringen. Detta publiceras då på Naturvårdsverkets hemsida och närmre detaljeringsnivå är upp till myndigheten själv att avgöra. Även internationella organisationer som OECD gör sådana kartläggningar på hög detaljeringsnivå och internationella jämförelser.

För Centerpartiet är grön skatteväxling en central del av både miljöpolitiken och den ekonomiska politiken. Högre skatter på miljöpåverkan matchas med skattesänkningar på inkomster, anställningar och investeringar. Det ger både bättre förutsättningar för svenska företag att bidra till svensk ekonomi och sysselsättning, samtidigt som utsläppen minskar när förorenaren får betala utsläppskostnaden. Genom att växla dessa med sänkt skatt på arbete sjunker de höga kostnaderna för att anställa och arbeta. På så sätt stärks svenska företag konkurrenskraft samtidigt som vi rustar svensk ekonomi för den globala gröna omställningen. Att minska och på sikt helt fasa ut subventioner av fossila bränslen och material är ett annat sätt att låta den som förorenar stå för hela kostnaden. För mer åtgärder och reformer som Centerpartiet verkar för hänvisas till stämmoprogrammet Miljöansvar och grön tillväxt.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

2.55.1

2.55.2

2.55.5

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

2.55.3

2.55.4

Biltvättsförbud - motion 2.56

Motionären föreslår att:

2.56.1 Centerpartiet vill förbjuda biltvätt på hårdgjord yta utan reningsteknik.

2.56.2 Centerpartiet vill att kommunerna ska ha rätt att införa lokala biltvättsförbud på hårdgjord yta utan reningsteknik.

Partistyrelsens yttrande:

Biltvätt på gatan innebär att olja, tungmetaller och andra miljöfarliga ämnen riskerar att läcka ut i naturen. Flera kommuner har försökt att införa förbud mot biltvätt på gatan på grund av att farliga ämnena följer med dagvattnet ut i våra vattendrag.

Enligt Naturvårdsverket är det i dag inte tillåtet för kommuner att införa generella förbud mot biltvätt på gatan då det inte finns lagmässigt stöd för sådana förbud. Däremot kan kommuner med stöd av 40 § femte punkten i förordningen (1998:89) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, meddela föreskrifter om skydd för ytvattentäkter och enskilda grundvattentäkter vilket innebär att det är möjligt för en kommun att förbjuda biltvätt på gatan i områden där det smutsiga tvättvattnet skulle kunna skada vattentäkterna.

Detta anses dock vara komplicerat och förtydligande kan behövas för att underlätta för kommuner att införa lokala biltvättsförbud om kommunen så anser att det behövs. Spridning av olja, tungmetaller och andra miljöfarliga ämnen vill vi inte heller ha i naturen och därför bör inte närheten till vattentäkt vara avgörande.

Partistämman beslutade att bifalla följande motion:

2.56.2 Att Centerpartiet vill att kommunerna ska ha rätt att införa lokala biltvättsförbud på hårdgjord yta utan reningsteknik.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

2.56.1

Sopimport – motion 2.57

Motionären föreslår att:

2.57.1 Belägga importerade sopor med en skatt för att inte konkurrera ut inhemsk råvara för svenska förbränningsanläggningar.

2.57.2 Soporna skall vara sorterade till brännbart material.

2.57.3 Införa regelbundna kontroller mot smittsamma sjukdomar främja konkurrenskraften för svenskt skogsavfall jämfört med importen.

Partistyrelsens yttrande:

Under de senaste åren har importen av sopor fördubblats i Sverige och utbyggnaden av förbränningsanläggningar är stor. Vi har större kapacitet att förbränna än vad vi har avfall och därför är det möjligt för Sverige att importera mycket avfall och tjäna pengar på det. Avfallsförbränning i Sverige, där energin tas till vara till fjärrvärme och med effektiv rökgasrening, är ofta ett mer miljö- och klimateffektivt alternativ än att avfallet läggs på deponi i andra europeiska länder även när effekten av transporten till Sverige räknas in.

Detta har bidragit till att stärka energiförsörjningen och minska deponier, men för Centerpartiet är det samtidigt självklart att försöka sluta kretsloppen och använda de resurser vi har på det mest effektiva sättet. Effektiva kretslopp och en hållbar återvinning av resurser är en viktig del av en grön omställning. En ökad utsortering av återvinningsbara material och att mer avfall tas tillvara som återvunna råvaror i nya produkter snarare än genom förbränning är viktigt. För att styra mot en ökad återvinning och mer resurseffektivitet verkar Centerpartiet för att en punktskatt på förbränning av avfall införs och har så föreslagit i bland annat budgetmotionen i riksdagen för 2016 och 2017. En sådan skatt bör omfatta allt avfall, för såväl hushåll som verksamheter, exklusive farligt avfall och utformas på ett sätt som garanterar att kostnaden tydliggörs för den som först lämnar ifrån sig avfallet. Liknande avgifter finns i flera andra EU-länder. Enligt Naturvårdsverkets statistik omhändertogs redan 6,7 miljoner ton avfall genom förbränning samtidigt som prognosen pekar mot ökade mängder.

Kontroller över avfallstransporter sker och är i bred samverkan mellan olika tillsynsmyndigheter som polisen, tullen, länsstyrelsen och miljökontor. Under senare år har antal stoppade avfallstransporter ökat vilket bedöms bero på en ökad tillsyn.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

2.57

Produkt- och materialåtervinning – motion 2.58

Motionären föreslår att:

2.58 Centerpartiet arbetar för att fokus flyttas från förpackningsinsamling till produkt- och materialinsamling som ett nytt steg i miljöarbetet.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären föreslår en övergång från insamling av produkter till insamling av material.

Centerpartiet anser att insamling och återvinning behöver utvecklas och förbättras, bland annat behöver tydligare mål ställas på service, information och enkelhet för hushåll och företag. I stämmoprogrammet Miljöansvar och grön tillväxt konstateras att principen om producentansvar bör behållas och utvecklas, bland annat till fler produktgrupper.

Partistämman i Falun 2015 ställde sig också bakom förstärkt och utvecklat producentansvar med högre mål för insamling, återvinning och service för hushållen samt stärkt inflytandet för kommuner. Alliansregeringen beslutade om flera reformer i denna riktning men dessa har inte genomförts av nuvarande regering som istället låtit utreda frågan återigen. Det har lett till att nödvändiga förbättringar och investeringar för hushåll och miljön uteblivit.

När det gäller frågan om materialinsamling så anser partistyrelsen att en central aspekt av effektiv återvinning av material som nya råvaror är att olika typer av material inte blandas på fel sätt. Det är stora skillnader i innehållet i olika typer av plast och om olika typer plast från till exempel livsmedelsförpackningar, elektronik eller plastprodukter i en ström innebär att det i praktiken enda sättet att ta om hand den insamlade blandade plasten är att förbränna den. I Sverige har vi idag fungerande återvinningskedjor med över 90 procents återvinning av tidningar och glas som bygger på att färgat och ofärgat glas hålls åtskilt även från dricks- eller fönsterglas, samt att tidningar inte blandas med annan typ av papper. Materialet i en bok är annorlunda från det i en tidning eller kartong, med färger, lim och kemikalier och att blanda de olika typerna av papper innebär att tidningspappret inte som idag kan bli nytt tidningspapper och kartongen inte ny kartong. En ökad insamling av material snarare än produktgrupper och eller efter användningsområden för materialet riskerar att försämra återvinning och miljöresultat.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

2.58

Klimatet – motion 2.59

Motionären föreslår att:

2.59.1 Centerpartiet skall ha ett tydligt budskap om att hela samhället skall ställa om så fort det går. Landsbygden behöver bli av med fossilbränslena snabbare för sin utvecklings skull.

2.59.2 Centerpartiet arbetar för ett särskilt landsbygdspaket som syftar till att just öka hastigheten i omställningen med att ta sig förbi svårigheterna. Infrastruktur för bränslen och tillverkningen ska ingå i planerna.

2.59.3 Partistämman uttalar sitt stöd för att partiledningen kan vara tydligare och ta fram en särskild landsbygdstrategi kring fossilsamhällets omställning.

2.59.4 Landsbygden får ett särskilt omställningspaket för att ekonomiskt både klara kostnaden men också skapa intäkter genom omställningen. På så sätt kanske kostnadsneutralt om det går för Sverige.

2.59.5 Centerpartiet skall ta fram en forsknings och entreprenörsstrategi, med påföljande lagstiftning för att utnyttja det affärsmässigt intressanta teknikskiftet som kommer.

Partistyrelsens yttrande:

I stämmoprogrammet Miljöansvar och grön tillväxt lyfts en rad åtgärder för att främja omställningen till förnybar energi.

Centerpartiet har ett tydligt budskap om att hela samhället ska ställa om. Det vi dock ofta påpekar är att olika delar av landet har olika förutsättningar för att ställa om.

Landsbygden har en enorm potential att inom jord- och skogsbruket producera insatsvaror som kan ersätta fossila råvaror. En övergång till en cirkulär ekonomi och ett biobaserat samhälle skapar dessutom arbetstillfällen inom de gröna näringarna och ökar Sveriges försörjningstrygghet inom såväl livsmedels- som energisektorn. Det är viktigt att denna utveckling stimuleras genom långsiktiga spelregler som gynnar investeringar.

Övergången från en fossilbaserad ekonomi till ett förnybart och biobaserat samhälle innebär också stora möjligheter för jobb, tillväxt och utveckling inte minst i Sverige. Det är därför av stor vikt att skapa rätt förutsättningar och innovationsvänligt samhällsklimat för minskad klimatpåverkan.

Forskning, innovation och teknikutveckling behövs i en rad sektorer från produktion, distribution och lagring av energi, för smarta fossilberoende transporter, till jordbruk, hälsa och ekonomi. Inte minst finns stort behov av sektorsövergripande arbete så att ny kunskap och teknik kombineras med politik och ekonomi där tekniken kan samspela och förstärka med nya affärsmodeller, investeringar och beteenden.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:
--

2.59.1

2.59.5

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

2.59.2

2.59.3

2.59.4

Övergödning och hästnäring – motion 2.60

Motionären föreslår att:

2.60.1 Centerpartiet begär en utredning vad som kan göras för att komma till rätta med hästnäringens påverkan på övergödningen.

2.60.2 Centerpartiet därefter lägger förslag i riksdagen om behövliga åtgärder.

Partistyrelsens yttrande:

Svenskt lantbruk ligger långt i framkant när det gäller miljö- och klimatarbete. FN:s hållbarhetsmål är en möjlighet för Sverige som matnation att leverera produkter av hög kvalitet, säkerhet, djurskydd och miljöhänsyn till konsumenter i både Sverige och i utlandet. Samtidigt måste arbetet mot ett än mer hållbart jordbruk fortsätta, med insatser för minskat växtnäringsläckage, minskad användning av kemiska bekämpningsmedel samt ökad biologisk mångfald. Miljöpåverkan från hela jordbruket behöver minska och åtgärder tas därför fram som inte enbart är relaterat till en djurart eller en viss näring.

Exempelvis har Centerpartiet under alliansregeringen inrättat LOVA-bidraget som går till åtgärder för att bland annat minska övergödning. Detta bidrag har vi därefter permanentat och vill se en fördubblad höjning på. Landsbygdsprogrammets miljöersättningar är också en nyckelåtgärd för att minska näringsläckaget. Arbetet med att bland annat anlägga fler våtmarker och kantzoner samt anpassa gödslingen efter grödans behov har varit mycket viktigt i sammanhanget, liksom satsningarna inom projekt såsom Greppa Näringen.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

2.60

Invasiva arter - motion 2.61

Motionären föreslår att:

2.61.1 Centerpartiet initierar ett arbete för att stärka och förenkla möjligheten anmäla inkräktande av främmande arter i lokala ekosystem.

2.61.2 Centerpartiet vidare verkar för att underlätta tillämpningen av beslut om avlägsning av sådana arter.

Partistyrelsens yttrande:

Invasiva främmande arter innebär hot mot vår naturliga biologiska mångfald och kan även innebära hälsorisker och ha socioekonomiska konsekvenser när de sprids och etableras i vår flora och fauna. I miljö kvalitetsmålet ”Ett rikt växt- och djurliv” ingår etappmålet om invasiva främmande arter, ett mål som inte bedöms nås till 2020.

Ett arbete pågår just nu för att implementera en ny EU-förordning 1143/2014 om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter (IAS). Denna förordning ger en juridisk grund för att förebygga, minimera och mildra de negativa effekterna av invasiva främmande arter.

Inom EU har 37 arter listats som invasiva främmande arter och sedan är det upp till de enskilda medlemsländerna att ta fram en egen lista över invasiva främmande arter. Det bedöms finnas cirka 12 000 invasiva främmande arter i EU. För de arter som redan finns på listan och som redan har stor spridning i landet finns dock inget krav på utrotning, och ofta kan själva avlägsnandet av en invasiv art utgöra det största problemet. Däremot så har Sverige och övriga medlemsländer 18 månader på sig att ta fram ett hanteringsprogram och eventuellt vidta särskilda åtgärder för att förhindra en ytterligare spridning av arterna i landet. Medlemsländerna har ytterligare skyldigheter i samband med implementering av EU-förordningen. Nämligen att ta fram tillståndssystem, övervakningssystem, göra offentliga kontroller och identifiera arter med stor spridning som nämnts ovan. Lagändringar med mera väntas träda i kraft tidigast hösten 2017.

I och med att ett omfattande arbete pågår för hantering av invasiva främmande arter anser partistyrelsen att ytterligare åtgärder inte behöver vidtas i dagsläget, men bevakar implementeringen av ovannämnda förordning. Fortsättningsvis bedömer Centerpartiet att det är viktigt att förebygga invasiva arters etablering, att få till stånd en bra uppföljning och övervakning när främmande arter når den svenska naturen och att förbättra skyddet för hotade arter och biotoper i och med att en rik biologisk mångfald kan mildra problem när en främmande art introduceras.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

2.61

Lokala miljöregler - motion 2.62

Motionären föreslår att:

2.62.1 Centerpartiet ska verka för att nationell lagstiftning möjliggör utsläppsfria zoner enligt miljöklass III.

2.62.2 Centerpartiet ska arbeta för att svensk lagstiftning tillåter differentierade parkerings- och trängselavgifter.

Partistyrelsens yttrande:

I stämmoprogrammet Miljöansvar och grön tillväxt bekräftas de åtgärder som motionären lyfter. Kommuner och regioner som vill använda ekonomiska styrmedel så som trängselskatter och miljöavgifter, eller andra lokala miljö- eller trafikregler ska kunna göra det. Det ska vara tillåtet att utforma regler och avgifter efter miljöprestanda och råda över eventuella intäkter som dessa ger. Det inkluderar att styra parkeringsavgifter kan minska trafiken och styrmedel utformas för att gynna effektiva mobilitetslösningar så som bilpooler. Dessutom bör rådande parkeringsnormer ses över och människor och företag själva, snarare än politiker, bestämma om och betala för p-platser. Parkeringsplatser bör i ökade utsträckning prissättas utifrån efterfrågan för att optimera utnyttjandet. Krav på antal p-platser kan också ersättas med krav mobilitetslösningar där integrerade smarta tjänster som kombinerar kollektivtrafik, hyrcykel och bilpooler kan användas i en samlad funktion utifrån aktuella behov.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

2.62

Miljöprövning - motion 2.63

Motionären föreslår att:

2.63 Centerpartiet verkar för att målsägare m.fl. skriftligen skall meddelas om beslut från tillståndsgivande myndigheter och instanser i miljöprövningsärenden.

Partistyrelsens yttrande:

Vid prövning av ärenden samt vid beslut i tillstånd ska Länsstyrelsen kungöra detta i ortspress för möjlighet att yttra sig i ärendet eller överklaga beslut. I Naturvårdsverkets vägledning till Länsstyrelser meddelas också att sökande eller annan part ska underrättas vid beslut samt tillvägagångssätt för överklagan om beslutet går emot den sökande eller annan part. Det står däremot inget om hur detta ska meddelas.

Länsstyrelser har olika praxis för hur man meddelar beslut till målsäganden samt de som lämnat yttrande i ärendet, men många gör detta skriftligen.

Krav vid underrättelse om beslut regleras i Förvaltningslagen 21 §. För närvarande pågår ett förändringsarbete av Förvaltningslagen men det är oklart om eller hur 21 § påverkas.

Fortsättningsvis anser Centerpartiet att det är rimligt att prövningsärenden och beslut kungörs i ortspress även framöver. Samtidigt är det också rimligt att de som har yttrat sig i ärendet meddelas direkt. Hur detta bäst bör gå till är upp till varje enskild länsstyrelse att avgöra.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

2.63

Alunskiffer – motion 2.64

Motionären föreslår att:

2.64 Berörda kommuner ges vetorätt mot all prospektering i alunskiffer med hänvisning till de allvarliga miljökonsekvenser en brytning i denna bergart innebär.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet har sedan tidigare tagit ställning mot uranutvinning och anser även att det kommunala vetot som finns för uranbrytning bör utsträckas till att även omfatta prospektering i alunskiffer. Dessa beslut har fattats på tidigare partistämman. Centerpartiet fortsätter att driva denna fråga i riksdagen. Således finns redan det beslut som motionären önskar. Motionen anses därmed besvarad.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

2.64

Nobelpris till klimatforskning – motion 2.66

Motionären föreslår att:

2.66.1 Centerpartiet arbetar för att ett Nobelpris utdelas årligen till klimatforskare.

2.66.2 Förslaget överlämnas till ansvariga för Nobelpriset, Nobelstiftelsen.

Partistyrelsens yttrande:

Partistyrelsen instämmer i att frågan är mycket angelägen och är en verklig ödesfråga. Däremot konstaterar vi att Nobelstiftelsen är en självständig stiftelse, med stiftelseurkund som styr vad priset ska gå till. Nobelpriset är eller bör vara något som styrs av politiken oavsett hur angelägen sakfrågan är. En central del i Nobelprisets starka ställning är just att det är forskarsamhället som avgöra vem som tilldelas priset i de olika kategorierna. Den starka vetenskapliga förankringen är något som bör värnas. Vidare kan konstateras av stora delar av klimatforskningen falla inom ramen för nobelpris i så väl kemi, fysik och ekonomi, och att FN:s vetenskapliga klimatpanel tilldelades Nobels fredspris 2007. Det finns även andra priser och utmärkelser både i Sverige och internationellt som kan och har tilldelats delar av klimatforskningen.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

2.66

Tillståndsprocess för vindkraft – motion 2.67

Motionären föreslår att:

2.67.1 Centerpartiet ska verka för att enstaka vindkraftverk och mindre vindkraftsparker får en enklare tillståndsprövning.

2.67.2 Centerpartiet ska verka för att tillståndsgivningen för vindkraftsprojekt av alla storlekar behandlas utifrån ett positivt perspektiv där tillstånd beviljas förutsatt att det inte bevisligen föreligger konkreta hinder.

2.67.3 Centerpartiet ska verka för att det inte ska vara helt kostnadsfritt, utom i första instansen, att överklaga ett beslut.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet bejakar och uppmuntrar utbyggnaden av förnybar energi. Den förnybara energin är en grundpelare i det svenska energisystemet och det är därför vi drivit på för en förlängning av elcertifikatsystemet och andra regelförenklingar som stimulerar en ökad utbyggnad av småskalig kraftproduktion, till exempel vindkraft. I alliansregeringen genomförde vi även förändringar för att förenkla och påskynda tillståndsprocessen vid ansökan om tillstånd för att upprätta vindkraftverk. Trots detta är tillståndsprocessen fortfarande lång. Därför kan det finnas skäl att genomföra ytterligare förändringar för att underlätta tillståndsprocessen. I stämmoprogrammet Miljöansvar och grön tillväxt betonas behovet av en generell översyn av tillståndsprocesser för att göra dessa mer effektiva, och i sådana reformer bör även regler och prövning av vindkraftsetableringar inkluderas. Centerpartiet vill dock behålla det kommunala vetot vid vindkraftsetableringar men det är viktigt att beslut ges inom rimlig tid och alltid

motiveras. Centerpartiet anser även att all vindkraft ska behandlas lika, och vi förespråkar därför generella regler och inte specifika regler för enskilda verk. Det är dock viktigt att påpeka tillståndsprocessen finns till för att ta hänsyn till berörda intressen och säkerställa att det sker en rättssäker och omsorgsfull prövning vid nya vindkraftsetableringar. Det är viktigt att alla som berörs i ett ärende har lika möjlighet att få sin sak prövad. Införandet av särskilda avgifter riskerar att missgynna framförallt enskilda personer och ideella föreningar och är därför olämpligt.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

2.67

Kommitté 3 - Trygghet i hela landet

Sjukvård/stafettsystem – motion 3.1

Motionären föreslår att:

3.1 Reglera bemanningen inom sjukvården så att de kvalitetsbrister och skenande kostnader som dagens Stafettsystem skapar åtgärdas.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären tar upp det allvarliga problemet med långa köer i sjukvården och den ökande förekomsten av hyrpersonal. Centerpartiet har i vårbudgeten för 2017 lagt fram ett flertal förslag som syftar till att korta köerna i vården, samt att öka andelen fasta läkare i framför allt primärvården. Flera av dessa förslag tas även upp i stämmoprogrammet Trygghet i hela landet.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

3.1

Närmare vård – motion 3.2 och 3.3

Motionären föreslår att:

3.2.1 Centerpartiet verkar för att vården med god kvalitet och effektivitet ska organiseras så nära medborgaren som möjligt.

3.2.2 Centerpartiet verkar för att primärvården görs till bas för svensk sjukvård.

3.2.3 Centerpartiet verkar för en lagstiftning som ger primärvården ett tydligare akutuppdrag.

3.2.4 Centerpartiet verkar för en primärvård som är lätt tillgänglig för befolkningen under dygnets alla timmar.

3.3.1 Partistyrelsen får i uppdrag att snarast igångsätta en process som skall leda fram till en närvårdsreform av landstingens sjukvård i Sverige, i enlighet med denna motions innebörd.

3.3.2 Centerpartiet skall särskilt lyfta fram det hälsopolitiska signalelementet "Närodlad folkhälsa".

Partistyrelsens yttrande:

Motion 3.3 föreslår införandet av en närvårdsreform som utgår från ökade möjligheter till e-hälsa och vård på distans samt förstärkt primärvård. Motionen föreslår även att Centerpartiet ska driva folkhälsofrågor utifrån begreppet närodlad folkhälsa. Även motion 3.2 driver frågan om stärkt primärvård.

Partistyrelsen instämmer i idéerna som ligger till grund för motionerna. Primärvården behöver stärkas och blir mer tillgänglig för patienter i hela landet. Vården måste även i än högre grad utgå från patienten och säkerställa att människor inte kommer i kläm – något som särskilt gäller äldre och svårt sjuka. I såväl stämmoprogrammet Trygghet i hela landet som i budgetvårmotionen för 2017 i riksdagen lyfter Centerpartiet ett flertal förslag för genomgripande reformer av primärvården. Centerpartiet har även i den senaste budgetvårmotionen fört fram förslaget om en tillgänglighetsmiljard som ska premiera kortare kötider och mer sammanhängande vårdkedjor. Frågan om ökade förutsättningar för införandet av e-hälsolösningar tas upp i stämmoprogrammet Låt inte Sverige klyvas.

Partistyrelsen instämmer i vad som framförs i motion 3.3 om vikten av att driva folkhälsofrågor. Partistämman 2013 antog ett välfärdsprogram som bland annat tog ett helhetsgrepp på frågan om folkhälsa. Centerpartiet anser att det behövs ett nytt synsätt grundat på insikten att hälsofrämjande och förebyggande investeringar i närtid minskar mänskligt lidande och reducerar framtida välfärdskostnader.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

3.2

3.3

Tvångsäktenskap – motion 3.4 och 3.5

Motionären föreslår att:

3.4.1 Sverige förstärker det preventiva arbetet vad gäller tvångsäktenskap så att risken att drabbas för brottsformen minskar.

3.4.2 Sverige instiftar en exekutiv organisation med möjlighet att återföra svenska medborgare från utlandet som riskerar att falla offer för tvångsäktenskap.

3.5.1 Centerpartiet verkar för att inget barn under 18 år ska kunna anses som gift i Sverige, även om äktenskapet har ingåtts i ett land där äktenskapet varit giltigt.

3.5.2 Centerpartiet verkar för att utreda omfattningen av barn som tvingas leva under äktenskapsliknande förhållanden i Sverige.

3.5.3 Centerpartiet verkar för nationella riktlinjer till alla landets kommuner i hanteringen av ärenden som rör ensamkommande flickor.

3.5.4 Centerpartiet verkar för ett införande av en Forced Marriage Unit likt det som finns i Storbritannien.

3.5.5 Centerpartiet möjliggör för förhör på ambassader om barn tvingats utomlands för att ingå äktenskapsliknande förhållanden eller när flickor riskerar utsättas för könsstympning.

Partistyrelsens yttrande:

Hedersproblematik behandlas i stämmoprogrammet Trygghet i hela landet. I programmet föreslås en skyddslag för personer som riskerar tvångsäktenskap eller könsstympning. En sådan order skulle innebära ett skydd genom möjligheten att utfärda ett utreseförbud för den som riskerar att bli bortförd mot sin vilja eller som redan har blivit bortförd, och som också ger möjlighet att ställa krav på att personen återförs. Förbudet ska utfärdas skyndsamt av domstol, efter en anmälan från den drabbade själv eller någon i hennes närhet, såsom en vän, socialarbetare eller skolpersonal. Den som bryter mot skyddslagen och för ut någon eller vägrar återföra en person som förts ut ska sedan kunna straffas för det.

Alla människor ska ha möjlighet att leva sina liv som de vill utan att förtryckas och tvingas in i äktenskap eller utifrån gamla föreställningar om heder förhindras från att utvecklas på det sätt de vill. Centerpartiet har länge arbetat för att stoppa hedersproblematiken och skydda framför allt barn och kvinnor från att utsättas för hedersrelaterat förtryck och våld. Dessa frågor hanteras framför allt i stämmoprogrammet Trygghet i hela landet. Centerpartiet har tidigare bland annat föreslagit att inget barn under 18 år ska kunna anses som gift i Sverige och att en hederskommission tillsätts som tittar närmare på hur många som lever i olika typer av hedersförtryck, vilket till exempel kan innebära att tvingas leva under äktenskapsliknande förhållanden.

Socialtjänsten gör runt om i landet olika bedömningar när det gäller ensamkommande flickor som inte sällan kommer till Sverige i sällskap med en vuxen man som inte är far till flickan. I vissa kommuner genomförs enskilda samtal med flickorna, man separerar dem från deras vuxna män och utreder grundligt flickornas behov. En del socialtjänster gör dock enbart en skyddsbedömning och låter flickan bo kvar. Enhetliga rutiner saknas. En omyndig person som flyttar ihop med sin partner kan göra det utan att socialtjänsten ska lägga sig i det, men det är viktigt att vara medveten om att flickor som kommer från länder där barnäktenskap och hedersrelaterat förtryck är vanligt kan vara utsatta för en situation som de inte utan svårigheter kan ta sig ur. Liksom när det gäller annan hedersrelaterad problematik kan kommuner behöva hjälp med hur de ska hantera sådana ärenden.

Delar av den verksamhet som Forced Marriage Unit i Storbritannien sysslar med utförs i Sverige idag av verksamheten mot hedersrelaterat förtryck och våld vid Länsstyrelsen Östergötland. Dock finns det delar som saknas, bland annat en transnationell verksamhet. Det är viktigt att se den transnationella dimensionen som en tydlig del i förövares hot- och våldsutövande. Det är inte ovanligt att närstående till de som är utsatta för hedersproblematik kontinuerligt kan ha förmedlat hur överträdelser av hedersnormer bestraffas i länder dit familjen har anknytning. De kan också ha uttalat konkreta hot om att föra bort den utsatta till ett annat land till exempel för tvångsäktenskap eller könsstympning. Det har i flera fall hänt

att utsatta personer har förts ut ur landet. Den transnationella dimensionen är tydlig i många ärenden och påverkar de utsatta och även handlingsutrymmet för de yrkesverksamma.

Både Storbritannien och Norge betonar den transnationella dimensionen i sina respektive nationella handlingsplaner kring tvångsäktenskap, könsstympning och hedersrelaterat våld. Det gäller arbetet såväl i det förebyggande som i det åtgärdande perspektivet. I båda länderna finns också strukturer för att långsiktigt verka förebyggande och informativt ifrån ambassader och konsulat och att stödja exempelvis polis och åklagare i enskilda ärenden med spetskompetens. Detta bör vi ta lärdom av också i Sverige och Centerpartiet lyfter därför det i stämmoprogrammet Trygghet i hela landet.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

3.4

3.5

Nationell polisreserv – motion 3.6 och 3.7

Motionären föreslår att:

3.6 Centerpartiet ska arbeta för att poliser som pensioneras får behålla sina befogenheter fram till dess en aktiv åtgärd vidtas, antingen efter ett eget beslut eller att befogenheterna återkallas.

3.7.1 Återta Beredskapspolisen till motsvarande storlek före avveckling, med anpassade uppdrag och utrustning för att fylla dagens behov.

3.7.2 Ge RPS i uppdrag att ha en beredskapspolisstyrka operativ senast 2022.

Partistyrelsen yttrande:

Sveriges poliser utgör ryggraden i vårt rättssamhälle. Många av dessa lämnar nu sin tjänst, vissa för att de går i pension och vissa för att de söker sig till andra yrken. Samtidigt fylls inte polisutbildningen och rekrytering blir svårare. Det är viktigt att den kunskap och kompetens som finns bland poliser som lämnar yrket tas tillvara och Centerpartiet föreslår där i stämmoprogrammet Trygghet i hela landet att en översyn görs över möjligheten för pensionerade poliser att ingå i en nationell polisreserv.

Trycket på polisen ökar och vi ser situationer, som till exempel terrorattacken vid Drottninggatan i Stockholm, då en beredskapspolis skulle ha kunnat göra god nytta. Centerpartiet har i de senaste årens budgetmotioner till riksdagen föreslagit ett införande av en nationell polisreserv, en ny typ av beredskapspolis, som skulle kunna vara ett stöd för polisen exempelvis för att öka säkerheten runt skyddsobjekt eller utgöra ett stöd för polisen genom att överta vissa arbetsuppgifter och på så sätt frigöra tid för polisen för polisiära uppgifter. En nationell polisreserv skulle också kunna vara till hjälp vid naturkatastrofer eller

andra händelser. Införandet av en nationell polisreserv är ett viktigt steg för att människor i hela landet ska känna trygghet. Frågan ingår som en del i stämmoprogrammet Trygghet i hela landet.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

3.6

3.7

Trygghet på asylboenden – motion 3.8

Motionären föreslår att:

3.8.1 Centerpartiet verkar för att det införs trygghetslarm på alla asylboenden.

3.8.2 Centerpartiet verkar för att möjliggöra flytt av personer som bidragit till otrygghet på asylboenden till annat boende.

3.8.3 Centerpartiet verkar för ett utökat uppdrag till Migrationsverket att med ett jämställdhetsperspektiv förbättra boendetryggheten för asylsökande under sin väntan på beslut.

Partistyrelsens yttrande:

För människor som flytt för sina liv från krig, terror och förtryck måste Sverige kunna vara en fristad där man kan känna trygghet. Då är det oacceptabelt att våld, hot och otrygghet är vardag på många av Sveriges asylboenden. De siffror motionären lyfter om otryggheten som förekommer är djupt oroväckande. Ingen ska behöva frukta för sitt liv, sin frihet och sin hälsa på svenska asylboenden.

Centerpartiet vill lösa detta långsiktigt genom att kommunplacera de asylsökande direkt vid ansökan. Det kommer ge större möjligheter att planera både placering och säkerhetsinsatser efter de lokala förutsättningarna. Vi vill också genomföra större reformer av tidiga insatser som samhällsorientering, möjlighet att arbeta redan under asyltiden och mycket annat.

Men på kortare sikt behövs insatser för att stärka tryggheten på de boenden som Migrationsverket tillhandahåller. Det är inte den som utsätts för hot och våld som ska behöva flytta, utan den som begår det. Det behövs fler sanktionsmöjligheter för att komma åt den otrygghet hot och våld skapar. Den som orsakar otrygghet på ett asylboende genom våldsamt, hotfullt eller brottsligt beteende ska kunna förlora sin plats på det boendet.

Partistämman beslutade att bifalla följande motion:

3.8.3 Att Centerpartiet verkar för ett utökat uppdrag till Migrationsverket att med ett jämställdhetsperspektiv förbättra boendetryggheten för asylsökande under sin väntan på beslut.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

3.8.1

3.8.2

Vapenlagar – motion 3.9 och 3.10

Motionären föreslår att:

3.9.1 Straffet för vapeninnehav höjs till högst fyra år och minst två år.

3.9.2 Straffet för grovt vapenbrott/innehav höjs till högst åtta år och minst fyra år.

3.10 Centerpartiet aktivt verkar för att Riksdagen beslutar om ett åtgärds paket mot innehav av illegala vapen inklusive handgranater enligt ovanstående förslag.

Partistyrelsens yttrande:

Vissa områden i Sverige, särskilt i Malmö och Göteborg, har de senaste åren varit utsatta för vapenvåld i väldigt hög utsträckning. Säkerheten är hotad och rädslan hos de som bor i områdena är stor, bland annat på grund av lättillgängliga illegala vapen och handgranater. Straffen för vapenbrott är i dagsläget alltför låga där vapenbrott kan leda till fängelse i högst två år, grovt vapenbrott till fängelse i lägst ett och högst fyra år och synnerligen grovt vapenbrott till fängelse i lägst tre och högst sex år. Centerpartiet vill se kraftigt skärpta straff framför allt för grovt vapenbrott. Regeringen utreder just nu hur straffen för vapenbrott ska skärpas och utgångspunkten är att minimistraffet för grovt vapenbrott ska höjas från ett år till två års fängelse. En effekt av det blir att det blir lättare att häkta den som grips för ett grovt vapenbrott. Man slipper på så sätt risken att den personen på kort sikt släpps ut. Utredningen bör inväntas innan beslut kan tas kring exakt vilka straff som bör utmätas för dessa brott.

Tanken kring ett åtgärds paket mot innehav av illegala vapen inklusive handgranater är god, särskilt som tillgången till handgranater har varit problematisk. Dock är ett antal åtgärder redan på gång, bland annat genom att Brotts mot Lagen om brandfarliga och explosiva varor, som reglerar handgranater, nyligen har skärpts och en ny vapenamnesti planeras till våren 2018. Frågan om vapenbrott hanteras i övrigt i stämmoprogrammet Trygghet i hela landet.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

3.9

3.10

Samhällsväktare – motion 3.11

Motionären föreslår att:

3.11.1 Centerpartiet utreder svensk polis riktlinjer för brottsförebyggande arbete och ser över hur de kan inkludera privata aktörer som exempelvis vaktbolag och ordningsvakter i större utsträckning än tidigare utifrån lokala behov.

3.11.2 Centerpartiet driver frågan att ordningsvakter kan bli en naturlig resurs för tillfällig förstärkning i polisens brottsförebyggande arbete.

Partistyrelsens yttrande:

Svensk polis är tyngd bland annat av fallande utredningsresultat, ökande otrygghet i vissa områden, att många poliser lämnar yrket och alltför få nya sökande till polisutbildningen. De enskilda poliserna behöver högre lön, bättre villkor, bättre förutsättningar att göra ett bra jobb och fler kollegor. Brottsligheten i vissa områden yttrar sig genom våldshandlingar, upplöpp, skjutningar, narkotikahandel och annan allvarlig brottslighet som påverkar de boende både direkt och indirekt. Att polisens brottsförebyggande arbete fungerar väl är av stor vikt och något som kommer att fortsätta att prioriteras i Centerpartiets fortsatta trygghetsarbete. Både säkerheten och tryggheten i utsatta områden behöver öka, vilket kan ske om polisen tillsammans med andra aktörer arbetar för att uppnå ett ökat förtroende för myndigheter samt en ökad förmåga hos lokalsamhället att hantera uppkomna problem. På många ställen samarbetar kommunen med bland annat vaktbolag och ordningsvakter, vilket är något vi ser positivt på. I till exempel Södertälje samverkar polisen aktivt tillsammans med bland annat fältarbetare, räddningstjänst och väktare, något som lyfts i programmet Trygghet i hela landet.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

3.11

Ändrade straffsatser – motion 3.12, 3.13 och 3.14

Motionären föreslår att:

3.12 Centerpartiet arbetar för att ta bort gällande rabatt som av hävd kallas gällande rättspraxis vid upprepad brottslighet.

3.13 Ta bort straffrabatten.

3.14 Ta bort villkorlig frigivning vid fängelsestraffspåföljder inom ramen för strafftiden och istället inför en påföljd av straffet om internen missköter sig på anstalten och lägger en villkorlig frigivning i anslutning till varje frigivning.

Partistyrelsens yttrande:

Straffet för vissa brott rabatteras kraftigt, eller ger i vissa fall inte någon påföljd alls för den som samtidigt begår andra liknande brott. Centerpartiet anser att det sänder fel signal. Redan vid förra partistämman togs beslut om att se över straffrabatten. Centerpartiet har sedan dess drivit frågan och riksmötet 2015/16 ställde sig en majoritet i riksdagen bakom vårt förslag om att se över såväl straffrabatten som en ny brottsrubricering för systematiska stölder. Centerpartiet kommer att fortsätta driva denna fråga.

Den villkorliga frigivningen kan skjutas upp med högst sex månader åt gången om det finns synnerliga skäl. Vid den bedömningen ska det särskilt beaktas om den dömda på ett allvarligt sätt har brutit mot de föreskrifter eller villkor som gäller för verkställigheten. Det finns ingen begränsning av hur många gånger den villkorliga frigivningen får skjutas upp och beslut att skjuta upp villkorlig frigivning fattas av kriminalvården. Det är viktigt för rehabiliteringen för den dömda att det finns en möjlighet att släppas tidigare, men Centerpartiet driver sedan tidigare skärpta regler för villkorlig frigivning. Dock anser Centerpartiet inte att möjligheten till villkorlig frigivning helt ska tas bort.

Oron hos ett brottsoffer eller en anhörig till en våldsdödad person kan vara stor i samband med att en gärningsman får villkorlig frigivning eller permission. Det är därför viktigt att den utsatta får information om att gärningsmannen inte kommer att befinna sig på anstalt och att det kan ges psykologiskt stöd att hantera detta. Dessa frågor lyfter vi i stämmoprogrammet Trygghet i hela landet.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

3.12

3.13

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

3.14

Mäns våld mot kvinnor – motion 3.15, 3.16, 3.17, 3.18 och 3.19

Motionären föreslår att:

3.15.1 Centerpartiet ska verka för att utbildning om våld i nära relation ska ingå i alla lärarutbildningar.

3.15.2 Centerpartiet ska verka för att utbildning om våld i nära relation ska ingå i grundskolans och gymnasieskolans kursplaner för ämnena samhällskunskap, idrott och hälsa och inom sex och samlevnad.

3.16.1 Centerpartiet verkar för ökad utbildning av nämndemän och domare i sexualbrott mot vuxna och barn, samt brott som rör hedersrelaterat våld och förtryck.

3.16.2 Centerpartiet verkar för att skall finnas kompetenskrav kring hedersrelaterat våld och förtryck hos målsägandebiträden som företräder ärenden/målsäganden där heder misstänks vara ett motiv.

3.17.1 Alla kommuner i Sverige ska kunna bedriva ett bra arbete inom detta område.

3.17.2 Utbildning inom det här området prioriteras.

3.18 Centerpartiet utarbetar ett förslag för hur kvinnojourers fasta kostnader, som lägenheter finansieras nationellt, speciellt för mindre kommuner.

3.19 Finansieringen av kvinno- och brottsofferjourer ses över och samordnas över landet.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna tar upp ett av de mest akuta jämställdhetsproblemen vi har i dag – mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer. Det finns i alla samhällsklasser och i alla delar av Sverige. Kvinnor och barn är extra utsatta. Att känna sig fri och trygg i vardagen ska vara en självklarhet för alla.

Centerpartiet vill ha en nollvision för våld och förtryck i nära relationer och sexualiserat våld. Vi har sedan 2015 stämmobeslut på att vi vill att en ny nationell handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor ska tas fram. I linje med detta vill vi se över möjligheterna för att en ny nationell strategi mot våld i nära relationer, sexualiserat våld och hedersrelaterat våld och förtryck tas fram. Det ska vara en handlingsplan med mätbara mål och med ett och samma tydliga uppdrag till alla berörda myndigheter med krav på uppföljning och utvärdering, för att nå nollvisionen. Detta istället för en mängd isolerade projekt som får pengar men inte blir varaktiga.

I Centerpartiets motion hösten 2016 Trygghet i hela landet skriver vi om att vi vill se en genomlysning för att avgöra hur utbredd hedersförtrycket är i Sverige, vilka bakomliggande orsaker det finns och på vilket sätt unga och vuxna är utsatta.

I Centerpartiets program för jämställdhet inklusive familjepolitik från 2015 föreslås utbildningar till yrken som kommer i kontakt med våldsutsatta människor innefattar obligatoriska kurser med grundläggande kunskaper i normaliseringsprocess, våldsutsatthet m.m. för att höja grundnivån för kunskaper om våld mot kvinnor hos fler yrkeskategorier däribland lärare (såsom polis, jurister, socialtjänst, lärare, socionomer, tandläkare, rättsväsende, vård med flera).

Centerpartiet vill att det införs löpande utbildningsinsatser som säkerställer att rektorer, lärare och studie- och yrkesvägledare och andra anställda vid skolor har kunskap om och aktivt arbetar mot sexuella trakasserier, könsrelaterat våld och kränkningar. Till exempel kan det material som Allmänna barnhuset tar fram om detta användas.

Utöver kunskaperna inom utbildningsväsendet behöver kunskapsläget generellt gällande mäns våld mot kvinnor hållas aktuellt. För att fler ska få del av utbildning på området vill vi behålla Nationellt centrum för kvinnofrid, NCK, vid Uppsala universitet och Akademiska sjukhuset i sin befintliga form. NCK är Sveriges nationella kunskaps- och resurscentrum för frågor om mäns våld mot kvinnor. I uppdraget från regeringen ingår att sammanställa, utveckla och sprida kunskap om våld och att erbjuda våldsutsatta kvinnor stöd. NCK har över 20 års erfarenhet av att utbilda om mäns våld mot kvinnor, och för 15 år sedan startade den första grundkursen på universitetsnivå i landet i ämnet. Det är dels universitetskurser, man medverkar vid andra program vid Uppsala Universitet, andra universitet och högskolor i landet och man medverkar också vid andra myndigheters utbildningar. NCK vänder sig till yrkesverksamma inom hälso- och sjukvård, polis och rättsväsende, socialtjänst med flera. Centerpartiet vill behålla NCK i sin befintliga organisation istället för att det ska läggas in under den nya jämställdhetsmyndigheten.

Centerpartiet vill att handlingsplaner mot hedersförtryck samt handlingsplaner mot kontroll av individer ska finnas i grund- och gymnasieskolor. Kunskaperna om dessa frågor måste höjas på kommunal nivå.

Motionärerna vill komplettera läroplanen för att ge plats åt viktiga och relevanta ämnesområden. Det är angeläget att unga människor genom skolan får tillgång till information kring exempelvis våld i nära relation. Centerpartiet anser att det behövs en förbättrad och moderniserad sexualundervisning, som tar upp frågor om normer och värderingar kopplat till sexualitet. Där behöver även samtal om våld i nära relation ingå. Skolorna är också själva fria att inom ramen för de styrdokument som finns utöka eller styra in utbildningen på det sätt som passar just den skolan i den lokala skolplanen. Genom det fria skolvalet kan elever och dess målsmän sedan välja den skolform som passar just dem bäst. Det är orimligt att få in alla önskemål om ämnen i skolan utan att ta bort något annat ämne. Centerpartiet bedömer därför att det inte finns behov av att tillföra nya obligatoriska ämnen eller ändra timplanerna för de ämnen som idag redan ingår i skolan.

Motionären tar upp en mycket viktig fråga. De ideella kvinnojourerna är en viktig resurs i kampen mot våldet och mycket av dagens politik är ett resultat av kvinnojourernas

opinionsbildning. Att våldet förts upp på agendan som ett jämställdhetsproblem betyder att kunskapen har spridit sig från experterna till övriga samhället och att arbetet mot mäns våld mot kvinnor är en del av den allmänna välfärden. Många av landets kvinnojourer går dock på knäna och behöver mer resurser, såväl för det lokala som för det nationella arbetet. Att en långsiktig och mer stabil finansiering av kvinnojourerna bör utredas har Centerpartiet stämmobeslutat på sedan 2015. Pengar löser inte alla problem, men det är ett viktigt steg på vägen och en viktig satsning på de kvinnojourer och de ideella organisationer som i dag erbjuder en ovärderlig hjälp för kvinnor.

Partistämman beslutade att bifalla följande motion:

3.16.1 Att Centerpartiet verkar för ökad utbildning av nämndemän och domare i sexualbrott mot vuxna och barn, samt brott som rör hedersrelaterat våld och förtryck.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

3.15.1

3.16.2

3.17

3.18

3.19

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

3.15.2

Brottsförebyggande arbete och ny omorganisation av polisen – motion 3.20, 3.21, 3.22 , 3.23, 3.24, 3.25 , 3.26 och 3.27

Motionären föreslår att:

3.20 Centerpartiet ska besluta att ge partistyrelsen i uppdrag att verka för att kommunalisera de lokala delarna av Polismyndigheten.

3.21 Centerpartiet vill skapa en försökslagstiftning i syfte att intresserade kommuner och fastighetsägare kan skapa BID-samarbeten.

3.22 Centerpartiet agerar för att få till stånd en ny polisorganisation och – om så behövs – nödvändiga förändringar i gällande lagstiftning så att kommunerna ges laglig möjlighet att inrätta egen lokal polis.

3.23.1 Centerpartiet vill ha en närodlad och närvarande polis i hela landet.

3.23.2 Centerpartiet vill skapa en kommunpolis med ansvar för brottsförebyggande arbete och den allmänna ordningen.

3.23.3 Centerpartiet vill ge kommunerna ett tydligt och lagstadgat brottsförebyggande ansvar.

3.23.4 kommunerna ges ett ansvar för en samlad vägledningsfunktion för brottsdrabbade som behöver samhällets stöd.

3.23.5 Centerpartiet vill skapa en Polisberedning som ett forum för konsultation mellan regeringen och de politiska partierna i Riksdagen.

3.23.6 Centerpartiet vill involvera fler aktörer än polisen och kommunen i de lokala samarbetsöverenskommelserna.

3.24.1 Centerpartiet vill ge kommunerna ett tydligt och lagstadgat brottsförebyggande ansvar.

3.24.2 Kommunerna ges ett ansvar för en samlad vägledningsfunktion för brottsdrabbade som behöver samhällets stöd.

3.24.3 Skapa en tydlig nationell modell för att bygga upp fler avhopparverksamheter genom en samarbetsform mellan kommunerna, polismyndigheten och kriminalvården.

3.24.4 Centerpartiet vill utreda möjligheterna att kriminalisera samröre med vissa kriminella nätverk.

3.24.5 Centerpartiet vill skapa en Polisberedning som ett forum för konsultation mellan regeringen och de politiska partierna i Riksdagen.

3.24.6 Centerpartiet vill involvera fler aktörer än polisen och kommunen i de lokala samarbetsöverenskommelserna.

3.25.1 Centerpartiet vill ha en närodlad och närvarande polis i hela landet.

3.25.2 Centerpartiet vill skapa en kommunpolis med ansvar för brottsförebyggande arbete och den allmänna ordningen.

3.26.1 Centerpartiet ska inrätta en trygghetsministerpost som ska leda, ansvara och samordna det brottsförebyggande arbetet runtom i landet.

3.26.2 Centerpartiet ska se genomföra ändringar i kommunallagen i syfte att inkludera det brottsförebyggande arbetet i kärnverksamheten.

3.26.3 Centerpartiet ska öronmärka resurser till Sveriges kommuner och deras behov att hantera det brottsförebyggande arbetet.

3.26.4 Centerpartiet ska utveckla Brottsförebyggande rådets uppdrag med intentionen att skapa tydligare och effektivare samverkan kring praktik, forskning och utbyte med Sveriges kommuner.

3.26.5 Centerpartiet ska likställa det brottsförebyggande arbetet i kommuner med andra former av kris- och beredskapsåtgärder.

3.26.6 Centerpartiet ska ge kommunerna befogenheter vad gäller etableringen av BID-samarbeten med lokala aktörer i syfte att möjliggöra och säkerhetsställa lokal dialog och samverkan.

3.26.7 Centerpartiet ska verka för ny kommunal polis.

3.26.8 Centerpartiet ska verka för att kameror ska bli ett obligatoriskt redskap för poliser i yttre tjänst.

3.27 Centerpartiet arbetar fram ett förslag om att kommunalisera vissa uppgifter inom polisens verksamhet och hur samordningen med den nationella polismyndigheten ska fungera.

Partistyrelsens yttrande:

Det finns idag kommunpoliser som är anställda vid polismyndigheten och som hanterar den viktiga samverkan mellan kommun och polisen. De är en förutsättning för ett effektivt och bra lokalt polisarbete, inte minst med avseende på prevention. Dessa utgör en del av polisens ryggrad. Tanken med den nya nationella polismyndigheten var bland annat att fler poliser skulle jobba lokalt nära medborgare, företagare och kommuner, men de senaste åren har utvecklingen gått i motsatt riktning i många delar av landet. Det är inte hållbart att kommunpoliser och andra lokalt arbetande poliser ständigt flyttas till andra arbetsuppgifter som gränskontroller, gängskjutningar eller annan grov kriminalitet. Medborgarnas förtroende för polisen bygger på att de inte enbart hinner med grov kriminalitet utan även mer vardaglig brottslighet som skadegörelse, stölder och buskörningar.

Syftet med polisens omorganisation var också att få bättre samordning mellan olika geografiska områden, att specialisering på till exempel internetbaserade bedrägerier och barnpornografi skulle underlättas och att polisen skulle komma närmare den enskilda människan. Riksdagens partier var eniga om att omorganisationen var nödvändig och Centerpartiet anser fortfarande att så är fallet. Dock är det oacceptabelt att målet att polisen skulle komma närmare människor inte har blivit verklighet, snarare upplever många att polisen kommit längre ifrån människor och som lyfts i stämmoprogrammet Trygghet i hela landet kommer Centerpartiet även fortsättningsvis att arbeta för en ökad lokal polisnärvaro.

En av reformens största förtjänster är att kunna sätta in resurserna där de behövs som bäst, oavsett var i landet detta för tillfället är. I samband med terrordådet på Drottninggatan i Stockholm den 7 april visade det sig att detta var en stor fördel. En väl samordnad polis med större numerär kan vara snabbt på plats och hindra nya brott om en ny terrorattack skulle ske. De kan också hindra nya brott och bidra till lugn och stabilitet. Möjligheten att gripa misstänkta ökar också väsentligt. Centerpartiet vill utbilda fler poliser, men även om poliserna blir fler finns det vid varje givet tillfälle ett visst antal poliser. Att kunna sätta in resurserna där de enligt en klok taktisk bedömning, grundad i vetenskaplig metod, ger oss mycket mer trygghet för pengarna, än om resurserna är spridda över ett stort antal lokala polismyndigheter och samordning hastigt måste ske för att skydda landet från en terrorattack. I Belgien där polisen är indelad i många olika polismyndigheter som konkurrerar med varandra har det lett till att information inte lämnas vidare och att viktiga uppgifter faller mellan stolarna. Enligt

terrorexperter Hans Brun är brister i polisorganisationen i Belgien en av orsakerna till att landet har blivit en hot-spot för potentiella terrorister.

Förslaget med en kommunalisering av polisen är inte svaret på polisens svårigheter. Det vore olämpligt att återigen bryta upp polisorganisationen för att genomföra en ny omorganisation när polisen nu börjat hitta rätt i strukturerna efter reformen. Att ta poliser ifrån polismyndigheten för att sedan anställa dem i kommunala organisationer riskerar inte bara att leda till att polisens personella resurser för operationer såsom Mareld, som arbetar mot grova brott i utsatta områden, tunnas ut utan även att polisorganisationen ser sig tvingad att placera om poliser från kommuner som har inrättat en egen polis för att öka på resurserna på andra ställen. För att kunna bekämpa gängkriminaliteten krävs emellanåt stora polisinsatser med många för ändamålet utbildade och utrustade poliser och det är redan idag svårt att bemanna upp de särskilda styrkor som ska arbeta med detta. Om polisstyrkan eroderas ytterligare för att kommuner, förvisso av goda skäl, vill trygga medborgarnas trygghet, får det till följd att de så viktiga polisoperationerna mot gängvåldet inte kan genomföras då för få personer i en sådan insats skulle innebära en fara för de inblandade poliserna.

Centerpartiet vill att alla ska kunna känna trygghet och att rättssamhället når alla i hela landet. Det är viktigt att vi inte på sikt får områden där gängen tar över, där parallell rättsskipning råder och där rättssamhället inte längre når in. Om gängen får möjlighet att växa i styrka och omfattning och gängvåldet tillåts utvecklas blir denna brottslighet svårare och dyrare att bekämpa. Genom att urvattna den nationella polisen och dra poliser ur denna för att placeras i kommunala strukturer omöjliggörs den långsiktighet som behövs för att bryta en etablerad kriminell struktur i ett visst område.

Kriminaliteten har också till stor del bytt karaktär sedan 1965 när den kommunala polisorganisationen avvecklades. Den moderna kriminaliteten är gränsöverskridande på ett annat sätt och inte sällan krävs stor expertkunskap för att kunna utreda många brott. Den är mer tekniskt avancerad och kräver mer av varje polis. Varje polisorganisation måste utveckla bra metodstöd och ta fram IT-baserade och andra hjälpmedel för att kunna bekämpa brottsligheter mer effektivt. Det säger sig själv att en stor organisation har större kraft att göra just detta, än många små.

Man skulle också stöta på praktiska kommunikationsproblem då kommunernas polis skulle vara avskurna från resten av verksamheten och därmed varken få tillgång till eller på ett enkelt sätt kunna dela med sig av lokal kunskap som kan utgöra en bild av brottsligheten nationellt. Informationsdelning är av väsentlig betydelse och kan vara viktig för att hindra att brottslingar begår brott i olika områden utan att brotten kopplas ihop. Även med 21 polismyndigheter, som vi hade tidigare, fungerade kommunikationen dåligt och med det förslag som nu läggs fram riskerar vi i praktiken att ha närmare 300 polismyndigheter.

Tillsammans med risken för att en ny omorganisation skulle göra att polisen återigen fick bygga upp sin verksamhet från grunden skulle ovanstående beskrivningar innebära att man skapar större problem än man löser. Däremot är det viktigt att polisorganisationen byggs från grunden och att polisens närvaro på lokal nivå utgör kärnan i polisens verksamhet och inte framstår som en särskild specialisering. Den lokala kunskapen och att beslut tas utifrån lokala förhållanden i samverkan med till exempel kommunala företrädare, enskilda och

civilsamhället är oerhört viktigt. Likaså att de poliser som arbetar lokalt har sitt fulla fokus där, snarare än att avbrytas av andra uppdrag. Det finns en risk för att den stora bilden glöms och att gängvåld och internationell brottslighet tar över. Gängkriminaliteten är på sina håll oroande och tog fart i och med att polisen inför och i samband med omorganisationen tappade mycket kunskap och uppbyggda strukturer. Nu när omorganisationen genomförts och saker och ting börjar landa visar polisen till exempel genom operation Mareld i Stockholm att förmågan att hantera detta finns och kommer att fungera.

Det brottsförebyggande arbetet är grundläggande för att öka tryggheten och sänka brottsligheten. Centerpartiet tog på partistämman 2015 beslut om att kommuners och andra offentliga aktörers brottsförebyggande ansvar ska förtydligas. För att det brottsförebyggande ansvaret ska fungera krävs även att andra aktörer än polisen och kommunen involveras i arbetet. BID, eller business improvement districts, är ett bra sätt att stärka områden genom samverkan och utveckling mellan företag, fastighetsägare, civilsamhälle med mera och kan vara mycket effektivt för att förebygga brott. Frågorna tas upp i stämmoprogrammet Trygghet i hela landet.

Enligt Socialtjänstlagen 5 kap. 11 § 11 § hör det till socialnämndens uppgifter att verka för att den som utsatts för brott och dennes närstående får stöd och hjälp. För brottsoffer kan det vara svårt att veta var man ska vända sig när man har råkat ut för ett brott. Det är önskvärt att kommuner tillhandahåller tydlig information för brottsoffer och i detta skulle bland annat kunna ingå en samlad vägledningsfunktion för brottsdrabbade som behöver samhällets stöd. Centerpartiet anser dock att den möjligheten redan ryms inom kommunens ansvarsområde.

Polisen och hela rättsväsendet skulle behöva långsiktighet och klara spelregler så att de vet vad som gäller oavsett majoritet i riksdagen. Centerpartiet tycker att det är viktigt att se helheten och att arbeta för att hela rättskedjan ska fungera. Fokus bör därför lyftas för att inkludera även till exempel Åklagarmyndigheten och Nationellt Forensiskt Centrum för att på så sätt garantera en likvärdig och närvarande rättsstat för alla människor i hela landet.

Personer som hamnar i kriminalitet har ofta svårt att lämna det kriminella livet. Sedan tidigare driver Centerpartiet att antalet avhopparverksamheter ska öka och att även arbeta för att förebyggande verksamhet ska hindra människor från att inleda en kriminell bana.

Centerpartiet sympatiserar med motionens riktning i denna del och tror att avhopparverksamheter genom en samarbetsform mellan kommunerna, polismyndigheten och kriminalvården kan vara bra. Dock är det viktigt att kommunerna har frihet att använda den modell som passar för de situationer som uppstår i den enskilda kommunen.

De kriminella gängerna kan innebära stora svårigheter för de kommuner som är drabbade. Dessa svårigheter ska i största möjliga mån hanteras utan att bära hand på föreningsfriheten som är en av förutsättningarna för vårt demokratiska samhälle. Centerpartiet ställer sig tveksamt till tanken på att kriminalisera samröre med vissa kriminella nätverk.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

3.21

3.23.1

3.23.3

3.23.4

3.23.6

3.24.1

3.24.2

3.24.6

3.25.1

3.26.2

3.26.3

3.26.4

3.26.5

3.26.6

3.26.8

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

3.20

3.22

3.23.2

3.23.5

3.24.3

3.24.4

3.24.5

3.25.2

3.26.1

3.26.7

3.27

Sexualbrott – motion 3.28, 3.29, 3.30 , 3.31 och 3.32

Motionären föreslår att:

3.28.1 Centerpartiet fortsätter att verka för en sexualbrottslagstiftning som inkluderar samtyckeskrav och oaktsamhetsrekvisit.

3.28.2 Centerpartiet fortsätter att verka för mer resurser till polis och rättsväsende.

3.29.1 Centerpartiet skall verka för att sexuella övergrepp via sociala medier skall jämföras med fysiska sexuella övergrepp.

3.29.2 Centerpartiet verka för att straffsatsen höjs så det vid fällande domar blir lägst fängelsestraff.

3.30.1 Lagstiftningen kring sexuella övergrepp på nätet ses över.

3.30.2 Höja straffvärdet för övergrepp mot barn.

3.30.3 Införa lag som gör det möjligt att fälla för våldtäkt över internet.

3.30.4 Införa obligatoriskt värdegrundsarbete i läroplanen.

3.31.1 Centerpartiet verkar för att behålla brottsbeteckningen våldtäkt.

3.31.2 Centerpartiet verkar för att behålla brottsbeteckningen sexuellt tvång.

3.32.1 Jobba för nolltolerans mot hot, hat och sexuella trakasserier i alla delar av samhället.

3.32.2 Jobba för en utredning om det går att bötfälla ägare av IP-adresser vid näthat och näthot.

Partistyrelsens yttrande:

Sexualbrotten är till sin natur djupt integritetskränkande och är brott vi ser särskilt allvarligt på. Det är problematiskt att så få sexualbrott anmäls och att ännu färre leder till fällande dom. På stämman 2015 togs beslut om att verka för en samtyckesbaserad sexualbrottslagstiftning där även oaktsamhetsbrott kriminaliseras. Den parlamentariska sexualbrottskommittén lämnade sitt betänkande i oktober 2016. Kommittén föreslog bland annat att lagstiftningen ska ändras så att gränsen mellan straffri och straffbar gärning dras vid om deltagandet i en sexuell handling har varit frivilligt eller inte, att ett oaktsamhetsansvar införs för vissa sexualbrott och att det ska klargöras i lagtexten att sexualbrott som sker på distans, till exempel via internet, kan rubriceras på samma sätt som när personerna befinner sig på samma fysiska plats.

Centerpartiet var representerat i denna utredning och de flesta förslag ligger väl i linje med partiets politik. Vi utvecklar kontinuerligt politiken för detta område liksom politiken inom andra frågor som berör polis och rättsväsende, vilket framkommer i stämmaprogrammet Trygghet i hela landet.

Straffen för många brott ligger ofta på den nedre delen av straffskalan, det gäller även sexualbrotten. Centerpartiet lyfter i stämmoprogrammet Trygghet i hela landet vikten av att straffvärdet för sexualbrotten ska skärpas.

Förslag att införa värdegrundsarbete i läroplanen är vällovligt. I den läroplan vi har, vars innehåll är noga avvägt, finns dessa frågor dock med som en röd tråd. De ska, förutom i exempelvis ämnet religion där de tar stor plats, finnas genomgående i hela skolans verksamhet.

Sexualbrottsutredningen framhåller att en fortsatt användning av beteckningen våldtäkt kan ge ett missvisande sken av att det fortfarande ställs ett krav på att gärningen ska ha genomförts med våld eller tvång. Den anser att man bör införa en ny rubricering. När det gäller brottsbeteckningen sexuellt tvång anser utredningen att de språkliga skälen talar lika starkt för en ändring som den gör för våldtäkt. Utredningen säger att det skulle kunna hävdas att brottsbeteckningen våldtäkt borde finnas kvar alldeles oavsett om det finns något brottsrekvisit som föreskriver våldsanvändning eller inte, eftersom ordet har en tydlig betydelse och innebörd hos allmänheten. Utredningen menar dock att det – mot bakgrund av att uppfattningen om vad som är en ”riktig” våldtäkt är omgivet av många åsikter och fördomar – finns starkare skäl för en förändrad brottsbeteckning. Den föreslår därför att brottsbeteckningarna för våldtäkt och sexuellt tvång ändras till sexuellt övergrepp och sexuell kränkning.

Centerpartiet ser i och för sig att det finns fördelar med att människor i större utsträckning förstår att det inte krävs våld för att en gärning i rättslig mening ska anses vara en våldtäkt, men anser att borttagandet av ordet våldtäkt också riskerar att få offer att känna att deras upplevelse bagatelliseras då ordet våldtäkt och sexuellt tvång uttrycker det allvar som dessa brott innebär medan de nya förslagen, sexuellt övergrepp och sexuell kränkning, riskerar att förmedla en förmildring. Centerpartiet vill därför att beteckningarna våldtäkt och sexuellt tvång kvarstår och att straffvärdet för sexualbrotten som helhet ska skärpas. Resonemanget om detta finns i stämmoprogrammet Trygghet i hela landet.

Det näthat som drabbar människor, framför allt unga kvinnor, är ett problem att ta på allvar. Frågan behandlas vidare i stämmoprogrammet Trygghet i hela landet. Frågor kring näthat måste ses ur olika aspekter då det handlar om både integritet och yttrandefrihet. Det är viktigt att dessa brott i största möjliga mån beivras, men det är också viktigt att vi värnar rättssäkerheten. Denna skulle riskeras om vi knöt brott till en viss IP-adress utan att ta hänsyn till vilken person som ligger bakom brottet.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

3.28

3.29

3.30

3.31

3.32.1

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

3.32.2

Straffsatser för mord – motion 3.33 och 3.34

Motionären föreslår att:

3.33.1 Man ska döma till riktigt livstidsstraff där gärningsmannen sitter hela sitt resterande liv i fängelset eller obestämt straff vid mord utförda av friska vuxna och ta bort andra straffsatser för mord.

3.33.2 Centerparti arbetar för att det obestämda straffet har ett minimum på 30 år för mord.

3.34.1 Byta ut ordet livstidsstraff som straffsats när det inte garanterar offren att det är ett riktigt livstidsstraff, till något mer passande som ger en rättvis bedömnings möjlighet av ordet.

3.34.2 Lagstiftaren inför ett riktigt livstidsstraff i straffskalan för mord.

Partistyrelsens yttrande:

Straffet för mord är 10-18 år i fängelse eller livstid, om omständigheterna är försvårande. Livstidsstraffet är den hårdaste påföljd vi idag har inom det svenska rättsväsendet och utdöms endast för väldigt grova brott såsom mord, grov mordbrand och människorov. Straffet innebär att gärningsmannen ska tillbringa sin resterande tid i livet i fängelse, men efter en viss tid finns möjligheten att ansöka om att få påföljden ändrad till ett tidsbestämt fängelsestraff.

Trots att möjlighet finns att ansöka om att få påföljden ändrad till ett tidsbestämt straff ser inte Centerpartiet att en ändring av brottsrubriceringen är nödvändig eftersom straffet är menat att vara ett livstidsstraff ända tills ett beslut om tidsbestämt straff tas. En individuell prövning ligger vid en sådan prövning till grund för beslutet. I en modern rättsstat krävs att det finns möjlighet till omprövning av ett fängelsestraff, till exempel genom en tidsbestämning av straffet. Centerpartiet vill att livstid ska utgöra normalstraffet för mord och arbetade i regeringsställning tillsammans med de andra partierna för att få detta till stånd.

Förändringarna i lagstiftning har dock inte fått önskat genomslag i domstolarna, varför arbetet med att hitta en lösning måste fortsätta. Centerpartiet värderar rättssäkerheten högt och i detta är det av största vikt att varje fall behandlas individuellt. Att sätta en definitiv tidsgräns för tid i fängelse skulle till exempel om en person blir allvarligt sjuk innebära att en person bör få ett kortare tidsbestämt straff.

Mord är ett allvarligt brott som bör följas av ett långt fängelsestraff. I dag sitter en livstidsdömd fängslad i genomsnitt 16 år och det är långt ifrån tillfredsställande. Motionären föreslår att det obestämda straffet ska ha ett minimum på 30 år för mord. I stämmoprogrammet Trygghet i hela landet föreslås skärpta straff för mord.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

3.33

3.34

Lokala åklagare – motion 3.35

Motionären föreslår att:

3.35 Centerpartiet ska verka för att det ska finnas lokala åklagare vid alla tingsrätter.

Partistyrelsens yttrande:

Det kan påverka såväl miljö som ekonomi och arbetsmiljö att åklagare måste resa mycket. Det gäller tyvärr även andra yrkesgrupper och det vore önskvärt att detta kunde lösas på ett annat sätt. Centerpartiet är dock av uppfattningen att denna fråga är en intern fråga för Åklagarmyndigheten att lösa och Centerpartiet bör som enskilt parti inte besluta om frågor som är bättre lämpade att lösas bättre inom myndigheten ifråga.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

3.35

Polisen – motion 3.36, 3.37 och 3.38

Motionären föreslår att:

3.36.1 Polisen skall vara så organiserad att uttryckningstider i hela landet kan garanteras.

3.36.2 En tillsynsmyndighet skall finnas, åtskild från Polisen som tillser att Polisens åtaganden efterlevs för hela landet.

3.36.3 Poliser skall finnas i alla kommuner i landet, tillgänglig 24/7.

3.37.1 Höja kraven på polismyndigheten; Sätta tydliga krav på brottsplatsundersökningar, sätta krav på uttryckning och uttryckningstider, sätta krav på förundersökningar.

3.37.2 Öka antalet poliser på landsbygd och småorter.

3.37.3 Förenkla tillgång till polisyrket för personer utan svenskt medborgarskap. Hos kriminalvården krävs inte att vara svenskt medborgare och i bland annat Tyskland har man tagit bort dessa krav för att nyttja utlandsfödda människors kunskap i språk och kultur.

3.38.1 Centerpartiet ser över polisutbildningens innehåll.

3.38.2 Centerpartiet verkar för att polisutbildningen ska göras om till en universitetsutbildning.

3.38.3 Centerpartiet ser över olika typer av rekryteringar till polisutbildningen.

Partistyrelsens yttrande:

Polisen ska finnas i hela landet och var man än bor ska man kunna känna sig trygg för att polisen kommer när man behöver den. Så är inte fallet idag. Förutsättningarna för polisen ser väldigt olika ut i olika delar av landet, det gäller såväl typ av brottslighet som avstånd och befolkningsmängd. En viss gräns för uttryckningstid är önskvärt, men är något som polismyndigheten bör besluta utifrån kunskap kring de resurser och förutsättningar som finns i olika delar av landet.

Under ombildning av polisen föreslogs en särskild myndighet som skulle utöva tillsyn av polisen. Många av remissvaren var kritiska till detta, bland annat eftersom en intern lösning ansågs kunna vara bättre då granskarna sannolikt skulle ha en bättre kunskap om polisen, vilket skulle öka möjligheterna att tillsynen kan bidra till konkreta kvalitetsförbättringar. En mängd instanser granskar idag polisens verksamhet på olika sätt, bland annat JO, JK, Riksrevisionen och Statskontoret. Rikspolisstyrelsen hade tidigare en inspektionsverksamhet som följde upp olika delar av polisens arbete. Denna lades ner i samband med inrättandet av Polismyndigheten. Nedläggningen kompensades något med att polisens internrevision fick ett vidgat uppdrag. Internrevisionen är dock främst menad att granska verksamheten ur en effektivitetssynpunkt och det saknas därför en instans som granskar regelefterlevnad inom polisen. En särskild tillsynsverksamhet står nu i begrepp att tillsättas direkt under rikspolischefen. Centerpartiet vill invänta denna verksamhet innan beslut tas om en ny insynsmyndighet.

Det ställs ett antal krav på den som söker till polisutbildningen. Bland annat att sökanden är svensk medborgare, är lämplig för utbildningen med hänsyn till laglydnad och övriga omständigheter och har genomgått säkerhetsprövning enligt säkerhetsskyddslagen och säkerhetsskyddsförordningen. Poliser har ansvar för frågor som kan vara kopplade till den nationella säkerheten och bör dessutom ha kunskaper om det svenska samhället som fordrar att man har en nära koppling till Sverige. Det finns förvisso personer som, trots endast utländskt medborgarskap, skulle kunna vara lämpade för att bli poliser i Sverige. Det torde dock röra sig om en ganska liten grupp människor som är både lämpade och intresserade. Med tanke på de hinder poliser med enbart utländskt medborgarskap skulle kunna innebära för att utföra polisyrket på ett önskvärt sätt motiverar det inte en ändring av detta krav.

Motionären tar upp en avgörande fråga. Många poliser lämnar sina tjänster för att gå till andra tjänster. Detta sker samtidigt som stora grupper inom polisen går i pension och platser på polisutbildningarna står tomma.

Polisutbildningens innehåll har utretts nyligen och förslag har lämnats på att göra denna till en högskoleutbildning. I arbetet med polisutbildningens innehåll har Centerpartiet, liksom de andra riksdagspartierna, varit med och påverkat detta och bland annat verkat för att utbildningen ska motsvara nya behov som finns i det moderna samhället. För att kunna tackla brott som begås via internet, och även inom andra områden, behövs en ökad specialisering hos polisen. Centerpartiet tror att polisutbildningen behöver ha en akademisk koppling för att kunna garantera önskvärd expertis inom polisen. Denna fråga hanteras inom programmet Trygghet i hela landet.

Det ställs höga krav på polisyrket och därför ställs det också höga krav på den som ska antas till utbildningen. Det är väldigt viktigt att våra poliser håller en hög nivå och att dessa motsvarar de behov som finns i samhället. Polismyndigheten ansvarar för att säkerställa kompetensförsörjningen för polisverksamheten. Man står inför en utmaning att rekrytera poliser i den omfattning som kommer att krävas och arbetar aktivt med olika kampanjer för att bredda rekryteringen, attrahera många sökande och rätt sökande till polisutbildningen. Till detta behövs också anslag, vilket Centerpartiet ett flertal gånger föreslagit i våra budgetmotioner. Arbetet med rekrytering till polisen kommer att ligga högt upp på dagordningen även framöver. Centerpartiet anser dock att Polismyndighetens egna ansträngningar måste ges möjlighet att verka innan vi från politiskt håll vidtar åtgärder.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

3.36.1

3.36.3

3.37.1

3.37.2

3.38.1

3.38.2

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

3.36.2

3.37.3

3.38.3

Skadestånd vid dödligt våld – motion 3.39

Motionären föreslår att:

3.39.1 Det utgår ett skadestånd till den mördades dödsbo och att man tar fram en schablon för det beloppet.

3.39.2 Lagstiftarna ser över skadeståndsprincipen med trafikskadenämnden som norm med motivet att ge anhöriga till mördade ett betydligt högre belopp med en uträkning som gäller sorg och saknad hela livet.

3.39.3 Brom betalar ut domstolens tilldömda skadestånd i sin helhet när domen vunnit laga kraft.

Partistyrelets yttrande:

Många brottsoffer vittnar om att svårigheten att få ut ett tilldömt skadestånd gör att kränkningen efter brottet blir än större. På stämman 2015 tog Centerpartiet därför beslut om att göra det lättare för brottsoffer att få ut tilldömt skadestånd, då detta idag ofta upplevs som en orimligt krånglig process. Vi uttryckte också en önskan om att brottsoffers rättigheter ska tillvaratas bättre när det gäller bedömning av skadestånds och ersättnings storlek, sättet för utbetalning och hanteringstider, samt det sammantagna skyddet för brottsoffer. När det gäller brottsoffer som tilldömts skadestånd för brott som begåtts mot dem och där gärningsmannen har dömts till fängelse beslöts vidare att brottsoffret självt inte ska behöva kräva skadeståndet från gärningsmannen utan att detta bör vara ett statligt ansvar. Staten ska sedan, med hänsyn till eventuella försäkringar, kräva in skadeståndet från den dömda gärningsmannen.

Centerpartiet anser inte att systemet för skadestånd till brottsutsatta, inklusive närstående till våldsdödade, till fullo överensstämmer med det allmänna rättsmedvetandet. De summor som tilldöms är ofta så låga att de inte ens räcker till att få ordentligt ekonomiskt stöd till terapi eller uteblivet arbete på grund av sjukskrivning.

Partistämman beslutade att Centerpartiet verkar för:

Att brottsoffers intressen bättre tas till vara när det gäller bland annat skadeståndens storlek och sättet för utbetalning.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarade:

3.39

Prövningstillstånd – motion 3.40

Motionären föreslår att:

3.40 Man vid svar från HD om prövningstillstånd får med motiveringen som HD har gjort för att komma fram till avslagsbeslutet.

Partistyrelsens yttrande:

När det är av vikt för vägledningen av rättstillämpningen eller det finns andra synnerliga skäl tar Högsta Domstolen upp mål till prövning. Om ett mål inte bedöms uppfylla dessa krav meddelas inte prövningstillstånd. De skäl som normalt anges är kortfattade och ofta enbart ett utdrag ur lagen. Eftersom målet behandlats tidigare borde det rimligen räcka med att ange att det inte finns ett prejudicerande värde i fallet. Utgångspunkten är att Högsta Domstolens beslut inte kan överklagas och att resurser istället ska läggas på de mål som man gett prövningstillstånd och där man ska döma i sak.

Partistämman beslutade att bifalla följande motion:

3.40 Att man vid svar från HD om prövningstillstånd får med motiveringen som HD har gjort för att komma fram till avslagsbeslutet.

Rehabiliteringskrav vid fängelsestraff – motion 3.41

Motionären föreslår att:

3.41.1 Centerpartiet jobbar för att införa ett obligatoriskt rehabiliteringskrav för att sona ett brott på anstalt inom kriminalvården.

3.41.2 Strafftidens lägsta tid är reglerat så att den dömda kan genomgå kriminalvårdens program för det aktuella brottet.

Partistyrelsens yttrande:

Rehabilitering är mycket viktigt för att hindra människor från att återfalla i brottslighet och det är en av anledningarna till att Centerpartiet vill se hårdare straff för ett antal brott. För korta straff riskerar nämligen att omöjliggöra arbete med rehabilitering, vilket är negativt såväl för gärningsmannen som för Kriminalvården och samhället i stort. Ett verkansfullt rehabiliteringsprogram måste vara individanpassat och är främst meningsfullt om det finns en vilja att förändra ett beteende och bli rehabiliterad. Om detta saknas så finns risken att rehabiliteringsprogrammet inte får någon effekt. Centerpartiet anser dock att rehabilitering, särskilt när det gäller våldsbrott, är av största vikt. Tillsammans med allianspartierna har vi

arbetat, och fått stöd i riksdagen, för krav på obligatoriskt deltagande i program för våldsdömda.

Motionären menar att den som inte är redo att förändra sitt beteende inte är redo att bli frigiven. Detta skulle i praktiken innebära att inga straff skulle kunna tidsbegränsas eftersom den fängslade inte kan frigges förrän denne har rehabiliterats. Det skulle inte vara acceptabelt i en rättsstat. Angående frågan om rehabilitering som grund för den kortaste strafftiden är möjligheten och viljan till rehabilitering så individuell att en sådan reglering inte torde vara möjlig. Centerpartiet anser dock att frågan om rehabilitering är så viktig att man i högre grad bör ta hänsyn till detta då straffet bestäms.

Partistämman beslutade att Centerpartiet verkar för:

Att ge Kriminalvården starkare verktyg till att motivera rehabiliteringsförsök av den dömda genom att använda olika positiva incitament.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

3.41

Barnpornografi – motion 3.42

Motionären föreslår att:

3.42.1 Centerpartiet verkar för att barnpornografibrottet flyttas från brottsbalkens kapitel 16 till brottsbalkens kapitel 6.

3.42.2 Centerpartiet verkar för att skärpa straffminimivån för barnpornografibrottet.

3.42.3 Centerpartiet verkar för att barnpornografibrottet byter brottsbeteckning till dokumenterade sexuella övergrepp mot barn.

3.42.4 Centerpartiet verkar för att samtliga internetleverantörer i Sverige skall tillämpa blockeringsverktyg för internetsidor som innehåller barnpornografi.

3.42.5 Centerpartiet verkar för att Polismyndigheten ges i uppdrag att ta fram ett verktyg för datorer inom all offentlig verksamhet för att kunna spåra användare som laddar ned/innehåller barnpornografi.

Partistyrelsens yttrande:

Barn ska enligt FN:s barnkonvention skyddas mot alla typer av sexuellt utnyttjande och övergrepp. Partistyrelsen instämmer med motionären i att barnpornografi ska sortera under

sexualbrotten och anser att brottsrubriceringen barnpornografi bör ändras. Denna fråga behandlas vidare i stämmoprogrammet Trygghet i hela landet. För att göra det möjligt att fälla personer som gör sig skyldiga till barnpornografi är det, bortsett från föreslagna ändringar i lagstiftningen, också viktigt att ge polisen verktyg att bygga upp bevisning, bland annat genom att göra datalagring möjlig.

Det är problematiskt att vissa företag inte vill använda de spärrlistor som finns för att stoppa ett så grovt brott som barnpornografi. Centerpartiet sympatiserar med tanken att dessa sidor borde stoppas och lyfter frågan i stämmoprogrammet Trygghet i hela landet. Det är bra och viktigt att det finns detekteringsverktyg som gör det möjligt att, i datorer inom offentlig verksamhet, upptäcka och i förlängningen beivra barnpornografibrott och Centerpartiet bejakar användandet av detta. Även denna fråga lyfts i stämmoprogrammet Trygghet i hela landet.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

3.42

Obligatoriskt volontärarbete – motion 3.43

Motionären föreslår att:

3.43.1 Centerpartiet verkar för att volontärarbete ska vara en obligatorisk del under en individs första tid i Sverige.

3.43.2 Volontärbyrån får statligt stöd och ett uppdrag att utöka sin verksamhet med att ge organisationer och föreningar möjlighet att lägga ut volontäruppdrag som är specifikt riktade mot nyanlända.

3.43.3 Volontärbyrån ges möjlighet att översätta samtliga sina uppdrag till flera språk.

Partistyrelsens yttrande:

Sveriges mottagandekapacitet har tydliga brister. Etableringen fungerar inte då många utrikes födda går utan arbete, utbildning och bostad. Det tar för lång tid att bli en del av samhället och system har tillåtit svälla så att migrationen medför stora offentliga kostnader. Sverige behöver en politik för integration som ser problem och hittar lösningar. Med närodlat politik, frihetliga reformer och en ambitiös liberal reformagenda kan integrationen vändas från utmaning till framgång. Bland annat måste asylsökande ha laglig rätt och praktisk möjlighet att arbeta. En obligatorisk grundutbildning bör genomföras redan under asyltiden och så snabbt som möjligt bör människor gå till utbildning, jobb eller företagande. Kontakter med civilsamhället är givetvis av största vikt.

Men volontärarbete måste definitionsmässigt vara frivilligt, annars är det inte volontärarbete. Det finns väldigt bra exempel på ideella insatser för att hjälpa nyanlända in i samhället, och

Centerpartiet vill ytterligare underlätta både genom att stärka stödet till civilsamhället, genom att stärka språkutbildningen och genom att sänka trösklarna till arbetsmarknaden. Vi vill också göra om etableringsuppdraget och Arbetsförmedlingens organisering i grunden.

Civilsamhällets insatser är enormt viktiga, både för integrationen och för sammanhållningen i samhället generellt. Centerpartiet har i sina senaste förslag till statsbudget avsatt stora summor för extra stöd till civilsamhällets organisationer. Volontärbyrå har möjlighet att söka medel på samma sätt som övriga organisationer. Volontärbyrå gör en bra och viktig insats, men vi anser inte att det vore rätt av partiet att peka ut en enskild organisation på det sätt som motionären föreslår. Istället bör lika goda förutsättningar att söka stöd ges för samtliga organisationer som vill göra en insats för bättre integration.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

3.43

Kontanter – motion 3.44, 3.45

Motionären föreslår att:

3.44 Centerpartiet kräver ett återställande av kontanthanteringen så att man i varje kommun ska få en bank eller liknade som ska hantera kontanter för allmänheten och företag.

3.45.1 Centerpartiet arbetar för att underlätta för äldre Pensionärer, olika föreningar och Affärsidkare.

3.45.2 Underlätta för Turister, Åka Buss och Tåg och övrig Service i Samhället.

3.45.3 Centerpartiet medverkar till att EU Direktivet följs.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet ser med oro över den minskade tillgång på kontanter som främst drabbar människor på landsbygden och småföretagare. Problemet är mångfacetterat, det är svårt att beskylla någon enskild aktör för den minskade tillgången och på samma sätt är det inte önskvärt att endast garantera att någon enskild aktör i kontanthanteringskedjan ansvarar för kontanthanteringen. Idag så har Länsstyrelsen ett ansvar att bevaka tillgången på grundläggande betaltjänster och garantera att det är möjligt att ta ut och sätta in pengar inom rimligt avstånd.

Centerpartiet tror att det ytterst är Riksbanken som måste ta ansvar för att kontanthanteringskedjan fungerar. Det kan handla om att underlätta distributionen av kontanter så att det blir billigare att tillhandahålla kontant-service, att se till att bankautomater finns där marknaden inte tillhandahåller det.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

3.45

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

3.44

E-krona och statligt bankkonto – motion 3.46

Motionären föreslår att:

3.46.1 Arbetet och utvärderingen av e-krona som koncept prioriteras.

3.46.2 Ett statligt gratis bankkonto med ett basutbud av tjänster utvecklas och görs tillgängligt för alla oberoende av kreditvärdighet.

Partistyrelsens yttrande:

Användningen av sedlar och mynt minskar i samhället samtidigt som en snabb teknisk utveckling av virtuella valutor och betalningssätt pågår. Centerpartiet ser med intresse på Riksbankens projekt som bland annat ska utreda de lagliga och tekniska förutsättningarna för att Riksbanken ska kunna ge ut en e-krona. Utredningen beräknas vara klar i slutet av 2019.

Motionären lyfter idén om att införa statligt bankkonto med grundläggande funktioner. Idag är det omöjligt att klara sig utan bankkonto. Partistyrelsen delar motionärens andemening om att det därför vore önskvärt att alla hade tillgång till ett slags betalkonto. Frågan är dock omfattande och komplex. Någon fullvärdig modell där staten sörjer för detta har heller inte prövats i andra länder. Riksbanken utreder frågan och avser att presentera sin utredning under 2019. Partistyrelsen bevakar frågan med intresse men anser att det vore oklokt att föregå Riksbankens utredning och Riksbankens expertis.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

3.46.1

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

3.46.2

Samordningsnummer – motion 3.47

Motionären föreslår att:

3.47.1 Folkbokföringen får i uppdrag att utveckla ett säkert system för Identifikation av individ kopplat till ett samordningsnummer och ett personnummer.

3.47.2 Samordningsnummer som inte använts på x antal månader avslutas.

3.47.3 Endast ett samordningsnummer kan ges till en person och att det lämnas vidare per automatik med modern it-teknik till alla statliga myndigheter.

3.47.4 Alla myndigheter får i uppdrag att göra ID-kontroll för att styrka identitet.

Partistyrelsens yttrande:

Det är tydligt att det finns betydande problem med dagens system rörande personnummer och samordningsnummer. Förra året släppte Skatteverket en rapport där man föreslog att asylsökande automatiskt ska tilldelas samordningsnummer. Vidare la man fram förslag för möjliggörande av att nyttja e-legitimationer som är utfärdade i andra länder. Vi bedömer således att det är mycket som görs för att förbättra systemet och att det vore olyckligt att i för stor utsträckning, från politiskt håll reglera hur systemet bäst utformas.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

3.47.1

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

3.47.2

3.47.3

3.47.4

Kommitté 4 - En ansvarsfull internationell agenda

Nordiskt och nordisk-baltiskt samarbete – motion 4.1, 4.2, 4.3 och 4.4

Motionären föreslår att:

4.1.1 Centerpartiet aktivt och offensivt ska arbeta för ett starkare och mer fördjupat nordiskt samarbete när det exempelvis gäller invandring/yttra gränser, arbetsmarknad och försvar.

4.1.2 Centerpartiet ska ta initiativ till att tillsammans med övriga nordiska gröna centerpartier utarbeta ett program för ett starkt Norden.

4.2 Inkludera de baltiska länderna fullt ut kan säkert vitalisera samarbetet, ge utvecklingsimpulser, stimulera samtidshistorien, men framförallt att vi kan glädja oss åt nya goda grannar.⁴

4.3 Centerpartiet arbetar för att förstärka det Nordiska samarbetet på flera områden.

4.4 Centerpartiet aktivt ska ta initiativ för att stärka det nordiska samarbetet i riktning mot en Nordisk Union i någon form med ökad samverkan inom migrations-, ekonomi-, försvars- och säkerhetsområdet. Ett första steg inom försvars- och säkerhetsområdet kan vara att verka för Norden som en kärnvapenfri zon, i första hand genom kontakter med Finland.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet är för ett närmare och fördjupat nordiskt samarbete. Vi ser ett stort värde i att ha ett gott samarbete med våra nordiska grannar. Sverige har mycket gemensamt med de andra nordiska länderna, och har genom Nordiska rådet nått långt i harmoniseringen av bland annat utbildning och arbetsmarknad. Vi ser att det kan ske på en mängd olika områden där gemensamma intressen finns. Det nordiska samarbetet är ett av Sveriges viktigaste och mesta samarbeten. De nordiska länderna samarbetar kontinuerligt, inte minst genom Nordiska rådet och Nordiska ministerrådet, men också inom ramen för andra internationella organisationer och samlingsforum. På så sätt kan vi agera mer kraftfullt tillsammans.

Det finns också nordiskt samarbete inom olika sakområden, såsom försvar genom det nordiska försvarssamarbetet Nordefco. I programmet En ansvarsfull internationell agenda utvecklas resonemanget om nordiskt samarbete.

Tekniska landvinningar, nya idéer och hårt arbete har fört jordens folk närmare varandra. Det fanns en tid då vi betalade tull vid stadsgränsen. Sedan dess har vi förenat både Norden och EU genom fri rörlighet och fri handel. Centerpartiet har länge drivit aktivt i Mittengruppen i Nordiska rådet att vi ska förbättra rörligheten och samarbetet mellan de nordiska länderna.

⁴ Förtydligande: motionen handlar om att de baltiska länderna ska inkluderas fullt ut i det nordiska samarbetet.

När det gäller exempelvis gränskontrollsamarbete vill vi inte ha sådana inom Schengenområdet utan att dessa ska vara vid EU:s yttre gräns, så att rörligheten inom Schengenområdet kan bibehållas.

Centerpartiet samarbetar också med systerpartier i de nordiska länderna med respekt för våra olikheter. Vi talar om hur vi kan stärka gemensamma frågor men utan att skriva fast program. Partistyrelsen ser inte att en nordisk union skulle utgöra ett tydligt mervärde i förhållande till dagens samsamarbetsstrukturer och inte heller att det finns några andra starka skäl eller folkligt stöd för en union.

Det finns potential i att utveckla det nordisk-baltiska samarbetet, inte minst inom internationella organisationer där vi har gemensamma intressen, men också i projekt och samarbeten där vi har beröringspunkter. Ett samarbete som ska ske på lika villkor byggt på en gemensam vilja. Partistyrelsen känner inte till att det skulle finnas några önskemål från de baltiska länderna om att inkluderas fullt ut i det nordiska samarbetet. Frågan om full inkludering i det nordiska samarbetet är därför inte aktuell.

Centerpartiet har en tydlig profil mot kärnvapen och massförstörelsevapen. Vi har länge arbetat mot minor, klustervapen och kemiska vapen. För oss är det självklart att driva på för nedrustning med målet om en kärnvapenfri värld. Samtidigt är verkligheten sådan att nästan alla rustningskontrollåtgärder och förtroendeskapande arrangemang i Europa är satta ur spel. Det innebär svåra vägval och dilemman också för oss i Nordeuropa. Det är viktigt att det globala NPT-avtalet lever vidare, vilket Centerpartiet kommer fortsätta jobba för globalt. Samarbetet inom det internationella atomenergiorganet, IAEA, är viktigt för att inte radera den respekterade tillsyn som idag finns.

Samtidigt ska vi inte vara naiva. En rustning i vårt närområde sker för närvarande och vi ser ett ökat antal ryska kärnvapenövningar. Som en följd av den aggressiva ryska kärnvapendoktrinen har flera av våra europeiska grannländer också börjat svänga från avskaffande till förnyelse av taktisk kärnvapenförmåga i Europa. De ser att de har ett behov av det skydd som kärnvapen kan ge.

För Centerpartiet är det viktigt att arbetet med nedrustning fortsätter, de rustningskontrollåtgärder och förtroendeskapande arrangemang som ändå finns måste vi söka upprätthålla. Vi får dock aldrig hamna i en situation där endast världens demokratier nedrustar, eller i ett läge där exempelvis Nordkorea är det enda landet som har kärnvapen. Det gynnar inte vår säkerhet.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

4.1

4.3

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

4.2

4.4

Förnybar energi i biståndspolitiken - motion 4.5

Motionären föreslår att:

4.5 Biståndspolitiken prioriterar förnyelsebar energi och att solenergi får en framträdande roll.

Partistyrelsens yttrande:

När milleniemålen gick ut i slutet av 2015 ersattes de av Agenda 2030. För första gången finns en global överenskommelse om de 17 mål som världen ska fokusera på. De ligger till grund för världens samlade insatser. Det nya är att alla länder nu omfattas och har sitt eget ansvar för att nå målen. Det påverkar i grunden förutsättningarna för Politiken för Global Utveckling – PGU.

För Centerpartiet är det och har det varit viktigt att de nya utvecklingsmålen prioriterar att utrota fattigdom, stärka jämställdhet, bidrar till en hållbar tillväxt samt begränsar klimatpåverkan och dess effekter.

Biståndet är ett medel i arbetet för en rättvis och hållbar global utveckling. Sedan länge har Sverige varit en viktig aktör och bidragsgivare till internationellt arbete för fattigdomsbekämpning och bättre miljö genom bland annat klimatbistånd.

Det är omöjligt att bygga välbstånd och tillväxt i fattiga länder om man inte samtidigt gör insatser för att kunna anpassa samhällen till ett förändrat klimat och samtidigt motverka klimatförändringarna. Den rika delen av världen har ett särskilt ansvar för att driva denna utveckling framåt. Centerpartiets inriktning i biståndspolitiken tar tydligt avstamp i att Sverige övertygande ska kunna visa att båda aspekter – fattigdomsbekämpning och åtgärder mot klimatförändringarna – måste gå hand i hand.

För Centerpartiet är det därför särskilt angeläget att biståndet ska bidra till en förbättrad miljö, begränsad klimatpåverkan och till ett hållbart nyttjande av naturresurser. Många av världens fattiga bor på landsbygden, där de flesta är beroende av lantbruket för sin överlevnad. Vi ser ett modernare och effektivare lantbruk, tillgång till rent vatten och förnybar energi som viktiga delar i arbetet för att utrota hunger, nå ökad jämställdhet och mer långsiktigt hållbar och inkluderande fattigdomsbekämpning i utvecklingsländerna.

Solenergi är en förnybar energikälla med god potential i länder med mycket soltimmar, däremot vill Centerpartiet inte göra skillnad på förnybara energislag utan ser att olika förnybara energislag behövs för att främja hållbar utveckling och tillväxt i utvecklingsländerna.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

4.5

Ett smalare men vassare EU - motion 4.6

Motionären föreslår att:

4.6.1 Centern fortsätter föra fram förslaget om ett smalare och spetsigare EU i Debatter och Medier.

4.6.2 Centern arbetar för att EU ägnar sig mer åt Globala och andra fora.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiets politik genomsyras av en positiv syn på EU-samarbetet samt en sund skepsis mot överstatlighet och klåfingrighet. Centerpartiet är i grunden positivt till EU-tanken och internationellt samarbete. För att bli långsiktigt hållbart anser vi att EU inte ska ägna sig åt de frågor som enskilda människor och beslutsfattare på lokal, regional och nationell nivå bättre kan bestämma utan i stället fokusera på att lösa gränsöverskridande utmaningar. Det kan också innebära en breddning av EU:s uppgifter.

Centerpartiet ser ett stort värde i EU som ett globalt föredöme grundad på principer om demokrati och mänskliga rättigheter. Unionen behöver stärkas och utvecklas för att hantera de kommande utmaningar som ges av rådande omvärldsläge. EU-samarbetet måste utvecklas så att det blir mer effektivt och transparent. EU ska vara en global aktör med många samarbetspartners inom olika områden.

De exakta ordvalen i media och debatter måste harmonisera med partiets övriga kommunikation och anpassas till mottagaren.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

4.6

Digital ambassadör - motion 4.7

Motionären föreslår att:

4.7 En ambassadör är ett diplomatiskt sändebud och ansvarar för de diplomatiska kontakterna med det land ambassaden finns i, för att tillvara ta de svenska medborgarnas intressen. Idag

påverkar dock ofta företag, i högre utsträckning än enskilda länder, våra Sveriges regering ska utse en digital ambassadör.

Partistyrelsens yttrande:

Vi lever i ett land och en värld som påverkas av de stora teknikföretagen. Centerpartiet arbetar för välfungerande marknader och ett gott företagarklimat.

Sverige ska vara och är ett attraktivt land för företag att investera i. Vi är världsledande på innovation, har en välutbildad arbetskraft och en stabil demokrati och ekonomi. Business Sweden ägs gemensamt av staten och näringslivet, där inte minst Utrikesdepartementet representerar staten. Näringslivet representeras av Sveriges Allmänna Utrikeshandelsförening, med en uppgift att attrahera företag att investera i Sverige. Dessa har sammantaget ett stort nätverk av företag i Sverige och utomlands.

Centerpartiet menar att detta är ett viktigt uppdrag och att alla aspekter i en modern ekonomi behöver ingå i Business Sweden uppdrag.

Handel- och exportfrämjande arbete är en viktig uppgift för svenska regeringar. I uppdraget ingår att också öka utländska investeringar i Sverige. Redan idag, men inte minst för framtiden kommer digitaliseringen utgöra en allt större del av ekonomin. Partistyrelsen menar därför att det kan finnas anledning att särskilt se över hur just detta perspektiv kan stärkas i det övergripande uppdraget.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

4.7

SRHR biståndet – motion 4.8

Motionären föreslår att:

4.8.1 Centerpartiet verkar för att anslaget till SRHR-frågor inom den svenska biståndsbudgeten ökar till 10 procent.

4.8.2 Centerpartiet verkar för att ALDE-partier strävar efter höjda anslag till SRHR inom respektive länders biståndsbudgetar.

Partistyrelsens yttrande:

Sveriges bistånd till sexuell, reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) är generöst och utgör ett svenskt mervärde. Sverige gör här skillnad. Centerpartiet anser att det är viktigt att flera länder tar ett större ansvar, särskilt mot bakgrund av minskande anslag till sexuell, reproduktiv hälsa och rättigheter från till exempel USA. Centerpartiet vill, i enlighet med Agenda 2030, bland annat prioritera satsningar för ökad jämställdhet och kvinnors rätt till sin

egen kropp. Däremot vill Centerpartiet inte se öronmärkta pengar till någon särskild fråga i syfte att bevara ett strategiskt och samtidigt flexibelt bistånd.

Biståndsbudgetposten är en nationell kompetens. Centerpartiet har, genom sitt medlemskap i ALDE-partiet, möjlighet att uppmuntra andra ALDE-partier att verka för höjningar av anslagen till SRHR. Centerpartiet har verkat för att ALDE-medlemspartier ska ta ett större ansvar för sexuell reproduktiv hälsa och rättigheter i sina respektive medlemsländers biståndsbudget genom den resolution som lades fram vid ALDE Council den 2-4 juni 2017.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

4.8.2

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

4.8.1

Sexuella övergrepp av FN soldater – motion 4.9

Motionären föreslår att:

4.9.1 Centerpartiet verkar för möjligheten för FN att återkalla immunitet för personal från truppbidragande medlemsländer för att stoppa sexuella övergrepp i fredsfrämjande insatser.

4.9.2 Centerpartiet verkar för att FN:s medlemsländer arbetar fram ett internationellt regelverk för att ställa FN-anställda som begår sexuella övergrepp i fredsfrämjande- och fredsbevarande insatser till svars.

4.9.3 Centerpartiet verkar för att FN omedelbart skickar hem misstänkta förövare från truppbidragande medlemsländer.

4.9.4 Centerpartiet verkar för att FN ser över finansieringssystemet när det gäller FN trupper för att få ökad spridning bland länder som bidrar med trupper.

Partistyrelsens yttrande:

Mot bakgrund av de sexuella övergreppen som uppmärksammades 2014 har Centerpartiet satt press på regeringen att lyfta frågan i säkerhetsrådet där Sverige 2017–2018 är medlem. Den nya generalsekreteraren har lyft upp frågorna och förespråkar nolltolerans. I sin strategi markerar generalsekreteraren vikten att sätta offren först, få ett slut på straffrihet, engagera externa partners och förbättra strategisk kommunikation. Ett högnivåmöte ska genomföras före årets utgång för att ta frågorna vidare.

Det finns en tydlig ambition att bryta den utveckling vi sett. Rapporteringssystem och utbildning före utsändande ska stärkas. Likaså transparensen. Regelverk ska efterföljas och de som begår brott ska sändas hem och kan stoppas från fortsatt FN-tjänstgöring. De ska prövas enligt nationell lagstiftning i hemlandet och här krävs att den lever upp till den standard som FN kräver av utsända. När ofredande eller övergrepp upptäcks är det viktigt att de riktlinjer och strategier som finns för att stötta och hjälpa de barn som utsatts för övergrepp av FN personal efterlevs. I majoriteten av de länder dit FN trupper sänds finns varken fungerande rättssystem eller tillgång till vård i tillräckligt hög utsträckning.

Centerpartiet anser att det är viktigt att de initiativ som tagits för att stärka FN:s arbete för att motverka och förebygga dessa övergrepp får Sveriges stöd och att FN tillhandahåller hjälp och stöd till de som utsatts för övergrepp.

När det gäller finansiering av FN trupper är frågan om truppdeltagande mer komplex än hur finansieringssystemet är uppbyggt inom FN. Att länder väljer att inte delta i FN-ledda insatser handlar inte bara om kostnadstäckning utan också om aspekter såsom vilka andra uppdrag man för närvarande deltar i, säkerhetsläget på hemmaplan och så vidare. Varje land måste också ta hänsyn till aspekter såsom ledningsstrukturer, samträning och risker för trupp samt det faktum att vissa berörda länders kontext kräver särskild hänsyn. FN ställer också frågan om deltagande till olika länder beroende på insats.

Partistämman beslutade att finna följande motioner besvarade:

4.9.1

4.9.2

4.9.3

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

4.9.4

Transparens i biståndspolitiken - motion 4.10

Motionären föreslår att:

4.10 Biståndspolitik omdanas så att transparens råder i hela biståndskedjan.

Partistyrelsens yttrande:

Ökad transparens kan göra biståndet mera effektivt. För bättre effektivitet i biståndet vill vi satsa på ett mera strategiskt användande av biståndet, i detta är ökad transparens en del. Det finns dock alltid olika hänsyn som behöver tas, bland annat vad gäller stöd till

civilsamhällesorganisationer i vissa miljöer och länder. Dock är det inte alltid uppskattat av olika regimer att dessa verkar och får stöd, varför full öppenhet och transparens inte alltid kan råda vilka civilsamhällesorganisationer som får bistånd. Det kan i vissa fall utsätta dessa organisationer eller grupper för en ökad risk. Dock bör det eftersträvas i stor utsträckning för biståndet generellt.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

4.10

Europeiskt samarbete – motion 4.11⁵ och 4.12

Motionären föreslår att:

4.11.1 Centerpartiet ska verka för att en ny decentralistisk EU-konstitution som gör EU till en federal union, och som tydligt avgränsar vilken makt som ska ligga och inte ska ligga på respektive nivå.

4.11.2 Centerpartiet ska verka för att antalet kommissionärer ska utses av kommissionens ordförande, och deras ansvarsområden begränsas till EU:s kärnuppgifter.

4.12.1 Centerpartiet ska verka för att principen om ”Ett land – en kommissionär” slopas och att antalet kommissionärer reduceras till att täcka in EU:s kompetensområden.

4.12.2 Centerpartiet ska verka för att det roterande ordförandeskapet i ministerrådet avskaffas och att varje arbetsgrupp inom ministerrådet i stället får välja sin ordförande, som i Europaparlamentets utskott.

4.12.3 Centerpartiet ska verka för en offentlighetsprincip inom EU.

4.12.4 Centerpartiet ska verka för att resultat från omröstningar i ministerrådet offentliggörs.

4.12.5 Centerpartiet ska verka för att riksdagens EU-nämnd öppnas upp för allmänhetens insyn.

4.12.6 Centerpartiet ska verka för att handlingar från trilogmöten mellan parlamentet, ministerrådet och kommissionen offentliggörs.

4.12.7 Centerpartiet ska verka för att EU upprättar ett register över lobbyister som har tillträde till ministerrådet, i likhet med det som redan finns för Europaparlamentet.

4.12.8 Centerpartiet ska ta initiativ till fler offentliga debatter mellan de svenska Europaparlamentarikerna.

⁵ 4.11.3 behandlas i yttrande En decentraliserad och effektiv förvaltning i Kommitté 9

- 4.12.9 Centerpartiet ska verka för att sanktioner verkställs och blir mer kännbara för medlemsstater som inte uppfyller sina åtaganden.
- 4.12.10 Centerpartiet ska verka för att pelarna i det europeiska samarbetet ska vara de fyra friheterna: frihet för varor, tjänster, kapital och personer.
- 4.12.11 Centerpartiet ska verka för att EU avstyrker planerna på social pelare och socialt protokoll.
- 4.12.12 Centerpartiet ska verka för att nationell kompetens alltid ska respekteras av EU:s institutioner.
- 4.12.13 Centerpartiet ska verka för att kommissionen blir mer inriktad på stärkt konkurrenskraft genom en ständig översyn av regelbördan för stater, företag och enskilda individer.
- 4.12.14 Centerpartiet ska verka för att EU får ett ökat mandat att sluta nya och omförhandla existerande handelsavtal, samt att det tydliggörs att handelsavtal är en överstatlig kompetens.
- 4.12.15 Centerpartiet ska verka för att EU gör mindre inom regional utveckling och folkhälsa, samt de delar inom sysselsättning och socialpolitik som inte direkt härrör till den inre marknaden.
- 4.12.16 Centerpartiet ska verka för att avskaffa Europeiska regionkommittén (CoR).
- 4.12.17 Centerpartiet ska verka för att avskaffa Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK).
- 4.12.18 Centerpartiet ska verka för att avskaffa Europeiska fonden för justeringar av globaliseringseffekter (globaliseringsfonden, EGF).
- 4.12.19 Centerpartiet ska verka för att EU:s gräns- och kustbevakning, Frontex, får de nödvändiga resurserna och rätten att ingripa för att garantera en stark och gemensam förvaltning av EU:s yttre gränser.
- 4.12.20 Centerpartiet ska verka att EU får en gemensam och harmoniserad migrationspolitik där medlemsstaterna solidariskt delar på ansvaret för mottagandet.
- 4.12.21 Centerpartiet ska verka för att flyktingavtalet mellan EU och Turkiet avslutas omgående.
- 4.12.22 Centerpartiet ska verka för att EU stärker grannskapspolitiken och det östliga partnerskapet, som blivit åsidosatt efter Ukrainakrisen, för fortsatt närmande politiskt och ekonomiskt med länder i Östeuropa och Sydkaukasien.
- 4.12.23 Centerpartiet ska verka för att EU öppnar för att fler länder som lever upp till Köpenhamnskriterierna ska kunna bli medlemmar i den Europeiska unionen.
- 4.12.24 Centerpartiet ska verka för att EU oftare påtalar den solidaritetsklausul som inrättades med Lissabonfördraget.
- 4.12.25 Centerpartiet ska verka för att EU får ett större ansvar för samarbete på försvars- och säkerhetsområdet.

4.12.26 Centerpartiet ska verka för att EU får ett tydligare mandat för gemensamma åtaganden inom gränsöverskridande brottslighet.

4.12.27 Centerpartiet ska verka för att stärka Europolns arbete inom terrorismbekämpning med bättre samarbete mellan medlemsstaternas polis och rättsvårdande myndigheter.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet anser att det är viktigt att EU-samarbetet utvecklas för att bli mer effektivt och att fokus ska ligga på de områden där EU har ett tydligt mervärde, exempelvis i gränsöverskridande utmaningar såväl som på de fyra friheterna och den inre marknaden. Det finns delar i EU:s styrelse och funktionssätt som skulle kunna förbättras, både ur exempelvis legitimitetssynpunkt och effektivitetssynpunkt. De flesta kommissionärerna är okända och vissa har portföljer som inte innehåller några frågor där EU har beslutskompetens. Det är svårt att se vilket mervärde detta medför och en minskning av antalet kommissionärer skulle därför kunna vara lämpligt ur ett effektiviseringsperspektiv. Det vore också önskvärt med mer transparens gällande arbetet i ministerrådet, ur legitimitetssynpunkt. Partistyrelsen anser dock att det i nuläget, med de utmaningar som EU står inför, inte är lämpligt att inleda den mycket omfattande process som en fördragsändring innebär. För att inte tappa fokus och skapa splittring måste reformer i nuläget därför göras inom ramarna för nuvarande fördrag.

Centerpartiet ställer sig kritiska till en social pelare inom EU. EU återhämtar sig nu från den djupaste ekonomiska krisen på decennier. Konsekvenserna för sysselsättningen och fattigdomen i EU har varit betydande. Det finns tydliga behov av reformer för ett mer konkurrenskraftigt Europa som kan skapa tillväxt, välfärd och sysselsättning för oss medborgare. Men införandet av en europeisk social pelare för sociala frågor är inte rätt väg att gå.

Förslaget om en social pelare innebär att en grund skapas för att driva fram lagstiftning som idag inte är EU-gemensam, utan sköts på nationell nivå inom ramen för välfärden. Vi ser också en risk för att en social pelare skulle ta kraft, tid och ekonomiska resurser i anspråk i en tid när EU:s budget kommer minska då Storbritannien lämnar EU och vi behöver prioritera andra områden.

En social pelare riskerar att hota den svenska arbetsmarknadsmodellen. I Sverige har vi en egen modell och det är viktigt att den bevaras och utvecklas. Med en social pelare i EU där vi ska influera varandra är det inte säkert att den svenska modellen är den som kommer att influera EU utan då kanske vi måste anpassa oss till andras system.

Centerpartiet tycker att det är viktigt att respektive medlemsland tar ansvar för sin arbetsmarknadspolitik och sin sociala politik. Vår EU-politik bygger på att EU ska fokusera på grundläggande funktioner såväl som gränsöverskridande utmaningar i samarbetet, och göra dem riktigt bra.

Det är i dagsläget inte nya överstatliga projekt som är svaret på den oro och det missnöje vi ser bland många medborgare i EU:s länder. Istället bör Sverige driva på för att medlemsstaterna genomför EU-samarbetet i frågor där bättre samverkan idag är nödvändig. Dit hör bland annat, EU:s inre marknad, arbetet mot den organiserade och gränsöverskridande

brottsligheten, terrorism, försvar och cyberhot, migrationsfrågan och arbetet för en bättre och mer effektiv miljö- och klimatpolitik.

En förutsättning för att uppnå bättre sociala villkor är en konkurrenskraftig ekonomi som tillhandahåller en stabil tillväxt där människor får möjlighet att ta sig från utanförskap och bidrag till arbete. Det kräver sunda offentliga finanser och genomförandet av strukturreformer på nationell nivå. Vidare är ett effektivt EU en viktig faktor för att medlemsstaternas ekonomier ska kunna vara konkurrenskraftiga på en global marknad. Därför behöver den inre marknaden fördjupas och effektiviseras med exempelvis implementeringen av en energiunion och en digital inre marknad.

Centerpartiet anser att arbetsmarknadsåtgärder inklusive åtgärder som innebär att hantera nationella effekter av internationell konkurrens faller under medlemsstaternas mandat. Principiellt är det därför inte rimligt att EU har en speciell fond för att ge ekonomiskt stöd till företag som tvingas lägga ner på grund av bristande konkurrenskraft. I budgetförhandlingar och vid andra tillfällen det går att påverka driver Centerpartiet att EGF ska avskaffas, men så länge fonden existerar är det rimligt att även svenska företag får ta del av den.

Den Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) är ett rådgivande organ inom Europeiska unionen, bestående av 350 företrädare för det civila samhället. Kommitténs funktion är att avge yttranden till Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen i frågor som rör bland annat den inre marknaden, miljö- och konsumentpolitik samt etableringsrätten för företag. Via ledamöterna företräder kommittén ett brett spektrum av intressegrupper i medlemsstaternas ekonomiska, samhällsliga och kulturella liv. Ledamöterna är indelade i tre grupper: "arbetsgivare", "arbetstagare" och "övriga intressegrupper" (till exempel sammanslutningar för jordbruksfrågor, konsumentfrågor, miljöfrågor och familjefrågor samt icke-statliga organisationer). Ett rådgivande organ som representerar civilsamhället kan fånga upp frågor som till exempel är viktiga för näringsliv och miljö och fyller på så vis en funktion.

Europeiska regionkommittén (ReK) är en ledamotsförsamling bestående av 350 ledamöter. Medlemmarna är demokratiskt valda och/eller innehar ett politiskt mandat i sitt hemland och är regionala och lokala företrädare. Genom ReK kan EU:s lokala och regionala myndigheter framföra synpunkter på utarbetandet av EU-lagstiftning som påverkar regionerna och kommunerna. Eftersom stor del av EU:s lagstiftning påverkar regioner och kommuner i medlemsländerna är det viktigt att lokala politiska företrädare har en arena för att föra fram sina synpunkter på kommande EU-lagstiftning.

EU ska stå upp för det östliga partnerskapet och välkomna de länder som vill ha ett än närmre samarbete. Det är särskilt viktigt i en tid när de utsätts för hot och politiska påtryckningar om att gå en annan väg. När villkoren så är uppfyllda är det självklart för oss att de länder inom det östliga partnerskapet som vill kan få bli medlemmar i EU, när Köpenhamnskriterierna är uppfyllda.

Den organiserade brottsligheten sysslar inte sällan med gränsöverskridande brottslighet. Olika kriminella nätverk konkurrerar inte alltid utan, hjälper varandra med information, går samman i projekt och samverkar kring olika typer av brottslighet. Detta gör att EU måste vässa sin gemensamma rättspolitik samtidigt som staternas suveränitet respekteras. Med gemensam

politik och samarbete EU-länderna emellan kan kampen mot gränsöverskridande brottslighet effektiviseras och vitaliseras. Europol har en viktig roll att spela när det gäller kampen mot terrorism och även kring informationsuppsamling och informationsutbyte länderna emellan.

Utvecklingen i Turkiet är djupt oroväckande och det är uppenbart att rättsstat och demokrati undermineras. Överenskommelsen mellan EU och Turkiet är på många sätt en problematisk och kortsiktig lösning. Men den ingicks i ett läge då det fanns få alternativ: EU-samarbetet stod under stor press och allt flera länder införde bland annat inre gränskontroller. Framöver bör EU få till stånd en fungerande gemensam migrationspolitik som inte behöver förlita sig på Turkiet. Centerpartiet är drivande i det arbetet och vikten av en fungerande migrationspolitik på EU-nivå lyfts i stämmoprogrammet En ansvarsfull internationell agenda.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

4.11.2

4.12.3

4.12.4

4.12.5

4.12.6

4.12.7

4.12.8

4.12.9

4.12.10

4.12.11

4.12.12

4.12.13

4.12.14

4.12.15

4.12.18

4.12.19

4.12.20

4.12.22

4.12.23

4.12.24

4.12.25

4.12.26

4.12.27

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

4.11.1

4.12.1

4.12.2

4.12.16

4.12.17

4.12.21

Försörjning i kris och krig samt totalförsvarsplanering – motion 4.13, 4.14⁶, 4.15, 4.16, 4.17, 4.18, 4.23⁷, 4.25⁸ och 4.57⁹

Motionären föreslår att:

4.13 En svensk försörjningsberedskapsfond enligt finsk modell inrättas.

4.14.2 På riksnivå påtala behovet av en betydligt ökad grad av krisberedskap framför allt genom att kartlägga; - den kommunvisa kapaciteten av möjliga lagerlokaler för livsmedel, - aktuell lokal produktionskapacitet av råvaror inom växtodlings- och animalies.

4.15.1 Jordbruket måste få möjlighet att producera grödbaserade biobränslen och hindren för detta måste bort.

4.15.2 Långsiktighet när det gäller skatte- och styrmedelslagstiftning, som gör det möjligt att satsa på anläggningar för inhemsk produktion av el och drivmedel.

4.15.3 Få en förståelse för svenskt lantbruk EU, så vi kan öka vårt uttag av bioenergi från åkern och skogen.

⁶ 4.14.1 behandlas i yttrande Vatten och vattenkraft i Kommitté 2.

⁷ 4.23.1-4.23.2 behandlas i yttrande Totalförsvarspåbudsplikt och frivillighet i Kommitté 4.

⁸ 4.25.1-3 behandlas i yttrande Totalförsvarspåbudsplikt och frivillighet i Kommitté 4.

⁹ 4.57.1 behandlas i yttrande Utveckling av militär förmåga i Kommitté 4.

4.15.4 Öka konkurrenskraften genom sänkta drivmedelsskatter i jordbruket och mindre av regelkrångel.

4.15.5 Med kraft stoppa förslag om vägsplitageavgifter, då detta drabbar landsbygden och de gröna näringarna hårt.

4.16.1 Tillsammans med MSB och Sveriges kommuner och landsting (SKL) ta fram hållbara konsumtionsstrategier för att Sveriges regioner, kommuner och landsting lättare ska klara av kortare och längre störningar i samhället.

4.16.2 Ta fram en långsiktig plan för att öka Sveriges självförsörjning till minst 75%.

4.16.3 MSB ska hjälpa regioner, kommuner och landsting med ett tydligt direktiv om hur beredskapen ska ökas.

4.16.4 MSB ska ta fram ett långsiktigt mål med tydliga delmål för hur beredskapen ska ökas.

4.17.1 Centerpartiet utarbetar en tydlig strategi för att kraftfullt höja landets självförsörjningsgrad avseende livsmedel.

4.17.2 Centerpartiet utarbetar en tydlig strategi för att kraftfullt höja landets självförsörjningsgrad avseende drivmedel och energi.

4.17.3 Beredskapslager byggs upp inom landet och inom EU för att minska sårbarheten.

4.17.4 Centerpartiet mycket tydligare än idag förmedlar vår politik gällande landets självförsörjning.

4.18 Centerpartiet verkar kraftfullt för att återupprätta en modern livsmedelsberedskap med allt vad det innebär för att säkra upp föda åt folket vid krigs och krislägen. Även så medicinska lager och militära materiel.

4.23.3 Varje distrikt och krets i Centerpartiet ska ta ett större ansvar för att driva försvars- och beredskapspolitik på sin nivå.

4.25.4 Livsmedelsförsörjningen i riket ses över och uppdateras.

4.57.2 Civila och militära beredskapslager återinförs över hela Sverige så att kris eller krig kan klaras av trots stängda gränser.

Partistyrelsens yttrande:

Den nyligen påbörjade totalförsvarsplaneringen innebär ett ökat fokus på försörjningsfrågor på ett sätt som inte varit aktuellt under lång tid. I sin rapport 2014 bedömde Försvarsberedningen att transport och logistik, försörjning av livsmedel, drivmedel, elektricitet och telekommunikationer samt tillgång till sjukvårdsresurser kommer vara särskilt viktiga, inte minst för att kunna upprätthålla det militära försvaret i händelse av krig. MSB har identifierat sju områden där ansvariga på alla nivåer behöver fokusera sitt förmågehöjande arbete. Dessa områden är energiförsörjning, livsmedel, transporter, hälso- och sjukvård samt omsorg, finansiella tjänster, information och kommunikation samt skydd och säkerhet. Det ger en vägledning om vad som är viktigt att börja titta på nu när totalförsvaret utvecklas.

För Centerpartiet är det viktigt att det försämrade säkerhetsläget i vårt närområde leder till att kapacitetshöjande åtgärder vidtas i närtid för att snabbt stärka vår egen förmåga, militärt och civilt. Totalförsvarets fortsatta utveckling är därför mycket viktigt för Centerpartiet. För att undvika duplicering och parallella strukturer för vardag och krig behöver det civila försvaret bygga på krisberedskapens strukturer och resurser, även om särskilda krav för kriget kan göra att särskilda lösningar i vissa fall behövs. I största möjliga mån bör dock särlosningar undvikas.

Svensk krisberedskap bygger på ansvarsprincipen, det betyder att den som ansvarar för en händelse till vardags också har ansvar vid en kris, även i händelse av krig. Vilka risker och sårbarheter olika aktörer står inför ska analyseras i risk- och sårbarhetsanalyser. Utifrån dessa ska åtgärder genomföras. Det är kommunerna som bäst känner till vilka verksamheter som lokalt alltid måste fungera samt planera för hur dessa ska kunna upprätthållas i händelse av kris och krig. Länsstyrelserna har uppgiften att planera på regional nivå. MSB utvecklar stöd i form av till exempel metodstöd, rekommendationer, utbildningsstöd, och övningsstöd. MSB har exempelvis tagit fram metodstöd för risk- och sårbarhetsanalyser och att olika målsättningar finns formulerade i så kallade resultatmål, för exempelvis livsmedel. Det kan utgöra stöd i kommuners och landstings totalförsvarsplanering.

Staten kan och bör dock i så stor utsträckning som möjligt vara tydliga i förväntningar och vad det är civila försvaret ska klara av, och under hur lång tid. En utmaning idag är att det i stor utsträckning saknas krav på funktionalitet hos samhällsviktig verksamhet och kritisk infrastruktur vid kriser och höjd beredskap samt att det inte är möjligt att prioritera kritiska leveranser till samhällsviktiga verksamheter. Centerpartiet vill att funktionalitetskrav definieras hos samhällsviktig verksamhet samt att man ser över om det behövs ytterligare åtgärder för att kunna säkerställa leveranser till samhällsviktiga verksamheter i händelse av kris och krig.

Därtill behöver resurser avsättas. Det är ytterst en uppgift för riksdag och regering, men också för ansvariga på lokal och regional nivå. Centerpartiet har varit med och, inom ramen för försvarsöverenskommelsen, gett ökade resurser under 2017 till kommuner, landsting och länsstyrelser för att intensifiera planeringen för höjd beredskap och ytterst krig. Vi ser att ökade resurser behövs även kommande år, både till planering och genomförande av åtgärder.

Idag finns väldigt få lager i Sverige av egentligen några varor. Istället är det just-in-time principen som är rådande, vilket har ekonomiskt rationella skäl. Lagren är rullande på vägarna. Ur ett beredskapsperspektiv innebär det dock en sårbarhet att det inte finns större lagerkapacitet att använda när något händer. Maten skulle ta slut i butikerna på några få dagar vid en kris och detsamma gäller för andra viktiga produkter såsom läkemedel men även olika insatsvaror. Att minska sårbarheten är viktigt men det finns olika svar på hur detta kan göras. Att i detta läge låsa sig för en särskild lösning är därför inte lämpligt. Frågan behöver belysas ur olika perspektiv, inte minst ett marknadspåverkande perspektiv, men också kostnadsperspektiv och ansvarsperspektiv. För Centerpartiet är det viktigt att alla led i exempelvis livsmedelförsörjningskedjan ingår och beaktas när försörjningsförmågan utvecklas. Samverkan och avtal mellan offentliga aktörer och näringsliv behöver utvecklas, inte minst om lagerhållningen ska utökas. Det gäller också för andra produkter än livsmedel, såsom exempelvis läkemedel.

Centerpartiets politik inom klimat-, energi- och livsmedelsområdena är också bra ur ett totalförsvarsperspektiv. Vår politik syftar till att öka redundansen och minska sårbarheterna vilket stärker vårt lands motståndskraft och omställningsförmåga.

Svenskt jordbruk har en viktig roll i totalförsvarsplaneringen. Livsmedelsförsörjningen har alltid varit viktig för Centerpartiet. En aspekt, men inte den enda, av Sveriges försörjningsförmåga är att öka andelen svenskproducerad mat. För att göra det krävs att svenskt jordbruk är konkurrenskraftigt. Att välja svensk mat framför utländskt producerad mat, och att exempelvis ställa krav i upphandling på att maten som köps in ska ha producerats i enlighet med svensk djurskyddslagstiftning kan vara ett sätt att öka andelen svenskproducerad mat. Att exportera mer svenskproducerad mat är också ett sätt att öka andelen svenskproducerade livsmedel, och den odlingsbara marken. Det är viktigt ur ett beredskapsperspektiv, inte minst för omställningsförmågan. Dock så är självförsörjningsgrad endast en aspekt i ett lands försörjningsförmåga men inte allt. Det krävs också en förmåga att kunna ställa om produktion och verksamhet om det skulle behövas. Att ensidigt och begränsat sätta mål för just självförsörjningsgraden är därför inte alltid ändamålsenligt i ett beredskapsperspektiv. Det behövs ytterligare åtgärder. Vi kan ha 100 procent självförsörjningsgrad men ändå inte tillräcklig försörjningsförmåga på grund av andra brister, exempelvis i logistik. Ett helhetsperspektiv behövs med strategier om hur vår försörjningsförmåga ska stärkas.

I Centerpartiets egen livsmedelsstrategi, som presenterades som en följdmotion till regeringens förslag på livsmedelsstrategi, föreslår vi över 90 åtgärder för att stärka konkurrenskraften inom svensk livsmedelsproduktion. Vi lyfter i sammanhanget vikten av att minska livsmedelskedjans sårbarhet vid kris, att tydliggöra ansvarsfördelningen av livsmedelsberedskap vid kris men också att göra livsmedelsförsörjning till en viktig parameter i planeringen för det civila försvaret. Ett första steg är att utreda hur sårbar livsmedelskedjan är och hur bristerna kan minimeras.

Livsmedelsverket har i dag ansvar för nationell samordning när det gäller kris- och beredskapsplanering av livsmedelsförsörjning i leden efter primärproduktionen. Dock saknar de ansvar för beslut och genomförande. Något helhetsansvar för hela livsmedelsförsörjningen har dock ingen myndighet i dag. Därför måste ansvarsfördelningen tydliggöras.

Ett sätt att säkra logistiken och mattillförsel är att lyfta fritidsodlingens och stadsodlingens betydelse. I storstäder fyller bland annat koloniträdgårdar med sin närhet en viktig roll för mattillförsel om transportvägar skulle kapas och de geografiska avstånden till större livsmedelsproducenter är långa. Fritidsodlingen är viktig för Sveriges försörjningsberedskap med en potential att producera upp till 700 000 ton ätliga grödor. Historiskt har koloniområden och villaträdgårdar i tätorter haft en mycket viktig roll för livsmedelsförsörjningen under kriser. I beredskapssyfte är fritidsodlarnas odlingskunskap och vård av odlingsbar jord i staden av fortsatt stor betydelse.

Sveriges energiförsörjning är en annan sektor som kräver ett ökat beredskapstänk. Sverige är totalt beroende av omvärlden för sin import av råolja. Under 2015 importerade Sverige 24 miljoner kubikmeter råolja, huvudsakligen från Ryssland. En stor del av den globala

råoljeproduktionen sker också i oroliga och instabila områden i världen. Detta sammantaget med att användningen av fossil energi är skadligt för klimatet gör att skälen är många, och goda, att minska användandet och importen av fossil energi till förmån för förnybara och närproducerade energikällor. Med Centerpartiets förslag om att öka självförsörjningen inom förnybar energi och fossilfria maskiner inom lantbruket ökar till exempel primärproduktionens motståndskraft eftersom den blir mindre beroende av import av olja och fossila drivmedel.

Jordbruket har en fantastisk förmåga att producera insatsvaror till såväl livsmedelsindustrin som energiändamål. Centerpartiet anser att det är upp till lantbrukaren att planera och söka avsättning för sina grödor, oavsett användningsområde. Det finns en enorm potential i jordbruket, såväl i Sverige som i Europa och globalt.

Politiken bör på ett teknik- och marknadsneutralt sätt stödja detta och inte sätta hinder i vägen. De senaste åren har grödebaserad energi, främst biodrivmedel från grödor, kraftigt ifrågasatts och debatteras just nu i de pågående energiförhandlingarna på EU-nivå. I förslaget till direktiv om förnybar energi har Kommissionen föreslagit särskilda tak för användningen av biodrivmedel från grödor. EU-kommissionens riktlinjer för statsstöd för miljö och energi försvårar dessutom medlemsstaternas möjlighet att premiera biodrivmedel gentemot fossila drivmedel. Det går tvärt emot den politik Centerpartiet drivit om att biodrivmedel bör vara billigare än fossila drivmedel till exempel genom att biodrivmedel har lägre eller ingen energi- och koldioxidskatt. Centerpartiets linje är tydlig både nationellt och internationellt, och vår ståndpunkt har framförts vid otaliga tillfällen både i Sverige och i EU-parlamentet. Det behövs biodrivmedel för att bekämpa klimatförändringarna. Biodrivmedel är ett av de mest effektiva i närtid tillgängliga och därför ett av de viktiga alternativen till bensin och diesel. Vi menar att det som ska vara avgörande är den klimatnytta biodrivmedlen uppvisar gentemot fossila drivmedel. Idag säkerställer EU:s hållbarhetskriterier detta då det ställs särskilda klimat- och hållbarhetskrav på biodrivmedel, något som saknas för den fossila energin. Generellt arbetar Centerpartiet i EU-parlamentet sedan en lång tid tillbaka väldigt aktivt med att öka förståelsen för svenskt lantbruk inom EU. Detta sker i samarbete med branschorganisationer och länder med liknande förutsättningar som Sverige.

En ökad inhemsk produktion av biodrivmedel innebär en ökad försörjningstrygghet men skapar också arbetstillfällen inom de gröna näringarna. Dessutom produceras biodrivmedel mest effektivt i bioraffinaderier där andra produkter samproduceras, vilket gynnar innovation, teknikutveckling och svensk ekonomi. Styrmedel som en ambitiös reduktionsplikt för vägtransporterna och på sikt en kvotplikt för flyget är styrmedel som kan bidra till att investeringsviljan i Sverige ökar.

Centerpartiet har i tidigare riksdagsmotioner, på bland annat livsmedelsstrategin, föreslagit en ökad återbetalning av dieselskatten med totalt 50 öre mer än regeringens nuvarande återbetalning. Då regeringen indexerat dieselskatten anser vi att regeringen även måste indexera återbetalningen för att lantbrukarna inte ska tappa konkurrenskraft.

Centerpartiets totalförsvarspolitik hänger samman också på klimatområdet. Vår politik gör det lättare för människor att klara sig själva. Vårt värnande av småskalig el är ett exempel på det. Det är till grannen med solceller på taket och batterilager i källaren som hela kvarteret kan

söka sig när ett långvarigt elavbrott inträffar. Naturligtvis är det också lättare för en antagonist att slå ut ett fåtal stora produktionsanläggningar än 100 000 småskaliga.

Förslaget om vägslitageavgift har Centerpartiet motsatt sig. Det skulle kraftigt försämra konkurrenssituationen för svenskt näringsliv. Ett exempel är att uttaget av biomassa kraftigt skulle fördyras, vilket skulle försämra förutsättningarna för investeringar i bioraffinaderier.

Partistämman beslutar att Centerpartiet ska verka för:

Att Sverige utvecklar en god försörjningsförmåga av samhällsviktiga varor och tjänster i händelse av kris och krig där offentliga aktörer och näringsliv samt enskilda individer tillsammans har en viktig roll.

Att arbetet för att utveckla totalförsvaret intensifieras och att ansvariga aktörer ges bättre förutsättningar att arbeta med en sammanhållen totalförvarsplanering som bygger på krisberedskapen. Vi vill att funktionskrav på samhällsviktig verksamhet tas fram.

Att totalförsvarsperspektivet ska genomsyra fler politikområden och samhällssektorer så att sårbarheter inte byggs in i samhällsviktig verksamhet.

Partistämman beslutar att följande motioner ska anses besvarade:

4.13

4.15

4.17

4.18

4.23.3

4.25.4

4.57.2

Partistämman beslutar att avslå följande motioner:

4.14.2

4.14.3

4.16

Totalförsvarsplikt och frivillighet – motion 4.19, 4.20, 4.21, 4.22, 4.23¹⁰, 4.24, 4.25¹¹

Motionären föreslår att:

4.19.1 Centerpartiet ska verka för att allmän värnplikt återinförs i vårt land för både män och kvinnor.

4.19.2 Centerpartiet ska verka för att en civil medborgartjänst inrättas för män och kvinnor.

4.19.3 Någon form av ersättning ska utgå.

4.20 Centerpartiet ska utarbeta ett förslag på justering av ersättningssystemet för förlorad arbetsinkomst vid frivilliga utbildningar inom Försvarsmakten så att det även inkluderar medborgare som på grund av arbetsförhållanden inte har SGI i Sverige.

4.21 Centerpartiet skall verka för att det i Sverige, mycket snart införs en allmän värnplikt, där hela årskullarna utom de som av medicinska skäl är förhindrade, kvinnor och män inkallas och ges en grundutbildning och därefter olika vidareutbildningar.

4.22.1 Centerpartiet arbetar för att utöka den återinförda värnplikten även till vapenfri tjänst.

4.22.2 Ungdomar i åldern 18-25 år, utan arbete och utbildning, ska kunna kallas in till placering i samhällets tjänst.

4.22.3 Man inför placering i reserv för användning vid kris- och katastrofläge.

4.23.1 Sveriges grundskolor tillsammans med MSB ska lära ut mer om hushållsberedskap, direktivet 72-timmar och civilförsvar.

4.23.2 Öka anslaget till frivilligförsvarsförbunden som t ex Civilförsvarsförbundet. För att möjliggöra anskaffningen av mer materiel och öka möjligheten till information, rekrytering och utbildning.

4.24 Centerpartiet verkar för att avskaffa den allmänna värnplikten.

4.25.1 Det införs en allmän totalförsvarsutbildning i Sverige.

4.25.2 Den omfattar myndiga medborgare i åldrarna 18 och 25 år.

4.25.3 Alla får kunskap om skörheten i vårt samhälle.

Partistyrelsens yttrande:

Den 1 juli 2010 upphörde totalförsvarsplikten i fredstid och rekryteringen till Försvarsmakten skulle istället baseras helt på frivillighet. Det har hela tiden varit möjligt att återaktivera

¹⁰ 4.23.3 behandlas i yttrande Försörjning i kris och krig samt totalförsvarsplanering i Kommitté 4

¹¹ 4.25.4 behandlas i yttrande Försörjning i kris och krig samt totalförsvarsplanering i Kommitté 4.

totalförsvarsplikten om omvärldsläget kräver det. Plikten kan därmed sägas ha legat i träda snarare än avskaffats. Därefter har det säkerhetspolitiska läget i världen, inte minst i Sveriges närområde, försämrats samtidigt som Försvarsmakten har haft svårt att rekrytera och behålla soldater under utbildning. Det saknas idag såväl soldater som officerare i Försvarsmakten. Försvarets personalförsörjning är mycket viktig för Sveriges försvar, för att skydda våra intressen och vårt territorium. Den sammantagna bilden är därför allvarlig.

Centerpartiet vill i grunden se en rekrytering som baseras på frivillighet där motivation och goda incitament lockar individer till försvaret. På grund av det försämrade säkerhetspolitiska läget beslutade regeringen den 2 mars 2017 att återinföra skyldigheten att mönstra och genomföra grundutbildning med värnplikt. Centerpartiet står bakom det beslutet.

Det nuvarande rekryteringssystemet skiljer sig från det tidigare i och med att det kombinerar frivillighet med plikt, och gäller lika för båda könen. De kommande åren behöver Försvarsmakten rekrytera cirka 4 000-5 000 soldater, fler åren därpå. För Centerpartiet är det viktigt att hitta ett system som löser Försvarsmaktens rekryteringsbehov, gärna genom en stark incitamentsstruktur och en långtgående frivillighet. Det är också viktigt att inte fler än vad som omvärldsläget och rekryteringsbehovet kräver inkallas genom plikt.

Totalförsvarsplikten ger också möjligheter att, om behovet finns, inkalla personer även för det civila försvarets behov. För närvarande genomförs inte någon sådan utbildning men om behoven inom det civila försvaret skulle ändras kan det bli aktuellt igen. På samma sätt som tidigare innebär den nya plikten kombinerad med frivillighet att det finns rättighet att genomföra vapenfri tjänst, om så särskilt anmäls.

Svensk krisberedskap och svenskt totalförsvar är beroende av civilsamhället och ett frivilligengagemang bland befolkningen. Det kan röra sig om allt från hemvärnet till Lottakåren, Bilkårister och Blå stjärnan till engagemang exempelvis i Missing people och Röda korset. Vid de flesta samhällskriser visar det sig ofta att samhällsengagemanget är stort och det finns många som vill hjälpa till, vi såg det exempelvis hösten 2015 när många asylsökande kom till Sverige, och vi ser det ofta när Missing people anordnar skallgångar. Det frivilliga engagemanget är oerhört positivt och måste fångas upp och säkerställas, både på individ och organisationsnivå, också ekonomiskt. Men eftersom erfarenheterna från kriser och större händelser visar att människor och frivilligorganisationer vill hjälpa till är det inte påkallat att införa en civil medborgartjänst för att omhänderta detta engagemang.

Centerpartiet vill se en större och tydligare roll för civilsamhället och frivilligorganisationer i händelse av kris och krig. Dessa kan inte stå vid sidan i ett planeringsskede utan bör involveras tidigt för att på bästa sätt kunna användas när något större händer och de ordinarie resurserna inte räcker till. Det är viktigt att de också involveras i den övningsverksamhet som genomförs. För att göra det möjligt behövs avtal mellan offentliga- och frivilligorganisationer.

Vi ser att det finns ett behov av att bättre kunna möta hybridhot i form av bland annat påverkanskampanjer och cyberattacker. Traditionella såväl som sociala medier liksom privata företag och myndigheter drabbas av denna typ av hot och Sverige måste förbereda sig bättre och mer resolut för det förändrade säkerhetsläget. Vi tror att det kan finnas ett mervärde i att det finns frivilliga försvarsorganisationer som kan hantera moderna samhällets sårbarheter inom it och desinformation.

Frivilligas engagemang i försvaret är viktigt för försvaret av landet. Ersättningssystemet för frivillig utbildning inom hemvärnet medger ersättning på miniminivå för de personer som inte bor i Sverige, på samma sätt som all ersättning ser ut för den som inte har SGI. Det är viktigt att ersättningssystemen via socialförsäkringen i Sverige formuleras så generella som möjligt med få undantag. Centerpartiet är av uppfattningen att SGI ska baseras på inkomst i Sverige, alternativt att SGI skyddas genom att en person skriver in sig hos Arbetsförmedlingen. Den som förlorar sin SGI genom att bosätta sig utomlands har åter rätt till SGI när denne återvänt och jobbat i Sverige under sex månader. När man flyttar utomlands och arbetar i ett annat land får man ta del av det landets trygghetssystem utifrån aktuella avtal med Sverige.

Det är av stor vikt att befolkningen har och får kunskap om samhället och dess sårbarheter, och exempelvis hur man kan klara sig själv när elen försvinner under en längre tid. MSB har ett viktigt informationsuppdrag och tar också fram skolmaterial. Det finns möjligheter för huvudmannen att inom ramen för befintlig läroplan också lära ut information om samhällets sårbarheter och självskydd. MSB har också genomfört nationella kampanjveckor tillsammans med många av landets kommuner på temat självförsörjning. Det är ett folkbildande uppdrag som Centerpartiet ser positivt på, och gärna stärker. Folkförankringen är en av våra viktigaste försvarsförmågor. Även här kan frivilliga vara en mycket viktig resurs.

Partistämman beslutar att Centerpartiet ska verka för:

Att totalförsvarets personalförsörjning i första hand tillgodoses genom frivillighet, men då omvärldsläget och rekryteringsbehov gör det nödvändigt, också med inslag av plikt.

Att frivilligorganisationer får en viktigare roll inom svensk krisberedskap och totalförsvaret. De ska ges bättre förutsättningar att verka och användas. Vi vill också se frivilliga försvarsorganisationer som hanterar moderna samhällets sårbarheter inom it och desinformation.

Partistämman beslutar att anse följande motioner besvarade:

4.19.1

4.19.3

4.20

4.22.1

4.23.1

4.23.2

Partistämman beslutar att avslå följande motioner:

4.19.2

4.21

4.22.2

4.22.3

4.24

4.25

Utveckling av militärt försvar – motion 4.26, 4.27, 4.28, 4.29, 4.30, 4.31, 4.32, 4.33 och 4.57¹²

Motionären föreslår att:

4.26.1 Öka försvarsanslagen till minst 1,5 % av BNP.

4.26.2 Försvarsmakten ska få igenom sina behov för att kunna utföra samtliga av sina uppdrag, både idag och i framtiden.

4.26.3 FMV tillsammans med Försvarsmakten ska börja utveckla framtidens försvarsmakt för att börja ersätta materiel som börjar att falla för åldersstreck, så som luftvärnsrobotssystem, äldre fartyg osv.

4.27 FMV och Försvarsmakten ska köpa in och integrera medeldistans luftvärnsrobotssystem till flottans fartyg.

4.28 FRA ska få kraftigt utökade anslag.

4.29 Centerpartiet verkar för att ett värnpliktigt brobyggarförband på Almnäs/Ing. 1 Södertälje upprättas.

4.30.1 Centerpartiet ska verka för att avveckla Fortifikationsverket och låta fastigheterna uppgå inom Försvarsmaktens ordinarie organisation.

4.30.2 Centerpartiet ska verka för att avveckla Försvarets Materielverk och låta verksamheten uppgå inom Försvarsmaktens ordinarie organisation.

4.31.1 Centerpartiet ska fortsätta verka för att Sverige snarast möjligt ska söka medlemskap i Nato.

¹² 4.57.2 behandlas i yttrande "Försörjning i kris och krig samt totalförsvarsplanering" i Kommitté 4.

4.31.2 Centerpartiet långsiktigt ska verka för försvarsanslag på 2 % av BNP.

4.31.3 Centerpartiet verkar för förbättrade villkor för soldater och officerare.

4.31.4 Centerpartiet verkar för förbättrade villkor och stöd till veteraner och lokalt anställd personal vid utlandsmissioner.

4.32 Centerpartiet ska sträva efter att när civilt och militärt försvar hanteras ska huvudspåret vara att berörda expertmyndigheters egna bedömningar utgör grund för vad som ska göras.

4.33.1 Centerpartiet ser över ifall antiballistisk kapacitet är ett bra komplement till Sveriges försvarsförmågor.

4.33.2 Centerpartiet ser över ifall långdistanskryssningsrobotar är ett bra komplement till Sveriges försvarsförmågor.

4.57.1 Minst 2 % av BNP avsätts till Försvarsmakten, så den svenska försvarsförmågan förstärks.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet vill att den militära förmågan ska stärkas. Samtidigt finns utmaningar i både den nutida och den framtida försvarsmaterielförsörjningen. Försvarsöverenskommelsen 2015, som Centerpartiet var med och slöt, sätter både ambition och riktning. Större fokus ska nu sättas på försvaret av Sveriges territorium. Med ambitionsökningen 2015 tillkom också höjda anslag om 10,2 miljarder kronor. Efter överläggningar i försvarsgruppen har därefter ytterligare 500 miljoner kronor tillförts försvaret under 2017, inklusive totalförsvaret. Därtill har Centerpartiet varit med och tagit ansvar för ytterligare medel genom att komma överens med regeringen och Moderaterna om att tillföra ytterligare 8,1 miljarder kronor för åren 2018, 2019 och 2020. Det ger bland annat mer materiel, mer personal och utbildning samt mer övningsverksamhet. Det är nödvändiga förstärkningar för att försvarsbeslutets innehåll ska kunna fullföljas i ambitionsnivå. Därtill kan det komma att krävas ytterligare pengar 2019-2020, och bortom 2021, för att höja förmågan.

För Centerpartiet är det viktigt med ett hela-landet-perspektiv när försvaret nu utvecklas och tillförs mer resurser. Hela landet ska försvaras även om geografiska prioriteringar kan behöva göras utifrån rådande hotbild. Centerpartiet vill se större satsningar på försvaret och bland annat säkerställa arméns krigsförband och deras förmåga. Förstärkningar görs för närvarande vad gäller broläggningssmåga såväl som på hemvärnet och vinterförmågan i hela landet. Vi ser redan nu ökad närvaro i hela landet och att förmågan att hantera alla klimat som finns i vårt land stärks. Det har Centerpartiet varit drivande till.

Men vi behöver också se till att vi kan försvara svenskt territorium till sjöss och i luften genom att ha hög förmåga inom ubåtsjakt och våra flygstridskrafter samt genom att utveckla Sveriges luftvärnsförmåga. Sverige måste kunna försvaras mot hybridhot och desinformation och dessa funktioner behöver stärkas så väl som underrättelseförmågan.

En av de stora utmaningarna för svenska försvaret är officersförsörjningen. För att försvarsförmågan ska kunna stärkas på det sätt Centerpartiet vill behöver fler officerare utbildas och stanna i Försvarsmakten.

Ett viktigt perspektiv för Centerpartiet när försvarsförmågan nu utvecklas är också att inte bygga in onödiga sårbarheter i infrastruktur och samhällsviktig verksamhet. Vi har sedan hösten 2016 förstärkt vår militära närvaro på Gotland. Det är välkommet. Slite hamn på Gotland är en strategiskt belägen hamn. Det är därför inte lämpligt att låta företag med tydlig koppling till den ryska regimen hyra Slite hamn, eller andra strategiskt belägna hamnar, vid byggandet av gasledningarna. Ryssland har tidigare använt sina gasledningar som ett politiskt vapen. Centerpartiet vill att svenska hamnar inte ska kunna användas av företag med tydlig koppling till aggressiv, främmande makt.

En utredning kring försvarets framtida materielbehov och materielsystem pågår som ska ligga till grund för nästa försvarsbeslut. Utredningen har ett brett uppslag och ska:

- bedöma möjligheten att tillföra nya förmågor och materielsystem till Försvarsmakten utifrån beslutad och planerad ny materiel samt utifrån befintlig materiel och dess reparations-, underhålls- och omsättningsbehov vid utgången av innevarande inriktningsperiod,
- bedöma hur det samlade materielbehovet kan omhändertas vid oförändrade ekonomiska ramar,
- redovisa de åtgärder som inte ryms inom oförändrade ekonomiska ramar i prioritetsordning.

Utredningen ska presenteras för regeringen 28 februari 2018. Därefter ska försvarsberedningen lämna sin rapport i maj 2019 och i den ska framtida materielförsörjning kopplas till både utveckling av olika förmågor och anslag.

Centerpartiet menar att politiska avvägningar mellan expertmyndigheternas egna behovsbedömningar och andra faktorer alltid måste göras. Det finns både säkerhetspolitiska och budgetmässiga hänsyn som måste tas. Ambitionen bör dock alltid vara att från politiskt håll undvika detaljerade detaljstyrningar både vad gäller inköp av visst materiel och Försvarsmaktens organisation. Politikens roll ska istället definiera önskvärd förmåga och tillse att medel finns för att realisera förmågeutvecklingen. Sammantaget tar Centerpartiet därför inte ställning i nuläget till specifika motionsförslag om inköp av vissa specifika försvarssystem.

Centerpartiet anser att de soldater och officerare, men även civilanställda, som genomför utlandsmissioner ska mötas med stor respekt och det är viktigt att det finns ett ordentligt omhändertagande efter en mission. Centerpartiet vill stärka stödet till landets veteraner och deras anhöriga. Det ska gälla militära såväl som civila veteraner.

Centerpartiet tycker det alltid är viktigt att se över hur olika verksamheter kan effektiviseras. Statens organisation behöver ständigt anpassas efter rådande läge. Det är också viktigt att Försvarsmakten, i denna oroliga tid, har tillgång till de skjutfält och övningsfält som verksamheten behöver för att utveckla försvarsförmågan. Eftersom Fortifikationsverket har uppgifter som också stödjer andra myndigheter än Försvarsmakten är det dock inte säkert att

den mest effektiva lösningen är att helt slå samman Fortifikationsverket och Försvarsmakten. Det skulle innebära att Försvarsmakten blir ägare av infrastruktur och lokaler som ligger utanför deras kärnuppgifter. Samarbetet mellan myndigheterna kan dock behöva utvecklas, såväl som anpassas och utvecklas för totalförsvarets behov. På samma sätt är inte en nedläggning av Försvarets materielverk, FMV, och överföring av all verksamhet till Försvarsmakten en ändamålsenlig lösning. FMV har fler kunder än Försvarsmakten och bedriver en verksamhet som är bredare än Försvarsmaktens behov. Även om viss byråkrati mellan myndigheterna skulle försvinna med en sammanslagning ska man komma ihåg att det är materielkostnaden som står för en stor del av de totala kostnaderna. De kommer inte att minska för att Försvarsmakten tar över FMV:s uppgifter.

Partistämman beslutar att Centerpartiet ska verka för:

Att svensk försvarsförmåga utvecklas så att hela landet kan försvaras genom ökad tillgänglighet och förbättrad operativ förmåga inom alla försvarsgrenar.

Att stärka stödet för veteraner och deras anhöriga.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

4.26

4.27

4.28

4.29

4.30

4.31

4.32

4.33

4.57.1

Brandmän i beredskap – motion 4.34, 4.35, 4.36 och 4.37

Motionären föreslår att:

4.34 Centerpartiet verkar för att brandmän i beredskap ska innefattas av en civilförsvarsrätt, där de på liknande sätt skyddas att utföra sina uppdrag som liknar det vi förtroendevalda har under förtroendemannalagen.

4.35 Centerpartiet driver deltidssbrandmannalönelyftet. Där vi lyfter yrkesgruppen för att stärka upp samhällsskyddet över hela landet så att den framtida totalförsvarsplanen kan bli så bra som möjligt.

4.36.1 Hemställer härmed att Centerpartiet skyndsamt väcker frågan¹³ på ett nationellt plan.

4.36.2 Förslaget tas upp i riksdagen som ett centerförslag för att rädda nyrekrytering och polisbristproblematik enl. ovan.

4.37.1 Åtgärder vidtas för att trygga rekrytering och säkerställa möjligheterna att bibehålla och nyanställa RIB-personal.

4.37.2 Lagstiftningen förändras för arbetslös räddningstjänstpersonal som uppbär arbetslöshetsersättning.

4.37.3 Kommuner och ansvariga myndigheter gemensamt med krafttag gör det möjligt för ytterligare kategorier att bli RIB-personal, exempelvis genom kommunala tjänster i form av kombinationstjänster.

Partistyrelsens yttrande:

Motionerna lyfter frågan om att göra yrket brandman i beredskap mer attraktivt och att ge kommunerna bättre förutsättningar att rekrytera till denna yrkesgrupp. Det här är en viktig fråga, inte minst ur perspektivet att människor ska ha tillgång till skydd och säkerhet, bland annat räddningstjänst, även på landsbygden. Det är ytterst en fråga om trygghet. En av motionerna föreslår kombinationstjänster, en ny yrkesgrupp, mellan polis och brandmän.

Det är kommunerna enligt lagen om skydd mot olyckor som ansvarar för det förebyggande arbetet och operativ räddningstjänst inom kommunerna. Kommunernas verksamhet är sedan länge organiserad med hel- och deltidanställda brandmän. Både förebyggande verksamhet och operativ räddningstjänst har grundläggande betydelse för människors trygghet och säkerhet och måste kunna bedrivas på ett effektivt och säkert sätt.

Vid partistämman 2015 beslutades att Centerpartiets politik innebär att räddningstjänsten, särskilt deltidsskåren, ges bättre förutsättningar att finnas kvar i hela landet, även i glesbygd, varav utbildning, arbetsvillkor, personalförsörjning och resursallokering utgör väsentliga delar. Deltidsbrandmän ska heller ej lida ekonomisk skada i händelse av utryckning vid arbetslöshet.

Centerpartiet har därefter i Riksdagen lyft deltidssbrandkårers utmaningar vid flera tillfällen, inte minst gentemot Regeringen genom en interpellation om förutsättningarna för räddningstjänstpersonal i beredskap. I den efterföljande debatten annonserade tidigare statsrådet Ygeman att frågor kring rekrytering av deltidanställda brandmän ska utgöra en

¹³ Förtydligande: motionären lyfter frågan om deltidssbrandmän och deltidspolis.

väsentlig del av utredningen om effektivare kommunal räddningstjänst. Uppdraget ska redovisas 30 juni 2018.

Rekrytering till deltidbrandkåren har länge varit svårt för många kommuner, inte minst på grund av att arbetsmarknaden har förändrats. Människor bor inte längre på den ort de jobbar i samma utsträckning som förr, vilket gör det svårt att ha beredskap med kort inställetid.

Men det finns också regelverk som minskar rekryteringsbasen och människors möjlighet att ta på sig uppdrag som deltidbrandmän, bl.a. vad gäller arbetstidsreglering vilket minskar möjligheten för heltidsarbetande kommunanställda som bor och jobbar på samma ort, att också vara deltidbrandman. Det finns också regler i A-kassan som försvårar för arbetslösa att påbörja deltidsanställning som brandman, såväl som begränsningar i möjligheterna att räkna arbetet som deltidsanställd brandman som bisyssla. Samtidigt kan kommunerna inte upprätthålla räddningstjänstberedskapen.

Idag finns heller ingen rättighet för den som vill bli deltidbrandman att vara ledig från sin ordinarie tjänst vid uttryckning. Det är möjligt att regelverken kring arbetstid och A-kassa kan behöva förändras för att underlätta rekryteringen till deltidbrandkåren. Alla stenar måste vändas på. Att införa en deltidbrandmannarätt som innebär rätt till ledighet vid en uttryckning under ordinarie arbetstid, på samma sätt som exempelvis politiskt förtroendevalda har, och som finns inom ramen för totalförsvarsutbildning, skulle kunna vara ett annat sätt. Om en sådan rätt införs bör det troligtvis följas av en kompensation till arbetsgivaren för oplanerad förlorad arbetstid/intäkter vid uttryckning.

Det finns också exempel på kommuner som har lyckats i sin rekrytering av deltidbrandmän, bland annat genom att se över vilka krav som ställs, exempelvis på körkort, vid rekrytering. På så sätt kan rekryteringsbasen breddas. Det är viktigt att kommunerna lär av andra goda exempel runt om i landet för att finna nya rekryterings- och organisationsmöjligheter så det förebyggande och operativa räddningstjänstarbetet kan upprätthållas enligt intentionerna i lagen om skydd mot olyckor.

Att vara polis och brandman är två olika yrkesgrupper som kräver stor professionalism på varsitt håll, de har också olika huvudmän och olika befogenheter. Centerpartiet menar att rekryteringsproblematiken inom räddningstjänsten i första hand bör lösas på andra sätt än genom att en ny yrkeskår deltidspolis-brandman skapas. Det är fortsatt möjligt för den polis som så önskar att vara brandman i beredskap under den tid hen inte arbetar i sin ordinarie tjänst.

På svensk arbetsmarknad beslutas löneökningsnivåerna i en dialog mellan arbetsgivare och fack. Det är en hållning som Centerpartiet värnar. Att nationellt driva ett särskilt deltidbrandmannalönelyft riskerar att slå snett gentemot heltidsanställda brandmän, som också har en längre utbildning. Vilken anställningsform en brandman har ska inte vara avgörande för lönen. Det finns också många yrkesgrupper inom kommunerna, ofta kvinnodominerade, som både är låglönegrupper och svårrekryterade.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:
--

4.34

4.35

4.36

4.37

Asylsökande – motion 4.39¹⁴ och 4.40

Motionären föreslår att:

4.39.1 Centerpartiet arbetar för att asylsökande beviljas tillfälligt uppehållstillstånd under väntetiden, när Migrationsverkets aktuella generella väntetider i asylärenden är längre än 6 månader.

4.39.2 Centerpartiet arbetar för att familjeåterförening blir möjligt redan under väntetiden på beslutet i asylärende.

4.39.6 Centerpartiet arbetar för att avkriminalisera de papperslösa som gömmer sig i Sverige, efter att de fått avslag på sina asylansökningar pga. otillräckliga asylskäl. Att utvisningsbeslut utfärdas endast i undantagsfall, till de asylsökande som på sannolika skäl är misstänkta krigsförbrytare, extremister eller tunga kriminella.

4.40 Centerpartiets stämman 2017 slår fast att vår linje vad gäller alla människors rätt att söka asyl inte är förhandlingsbar.

Partistyrelsens yttrande:

Över 65 miljoner människor är på flykt i världen. Antalet är fortsatt ökande, och många av de värsta oroshärdarna i världen ser inte ut att falna. De flesta har flytt inom sitt land eller till ett grannland, men många tar sig också fortsatt till Europa.

Under 2015 tog Sverige emot sammanlagt 163 000 asylsökande varav 35 000 var ensamkommande barn och ungdomar. Det skapade en situation där myndigheter, kommuner och frivilliga krafter sattes under stor press.

Vi står för en reglerad invandring där människor i nöd ska ha rätt och möjlighet att söka asyl, men där kostnaderna för mottagandet måste minska och avslag på asylansökan ska innebära att man lämnar landet. Det ska finnas möjlighet att stanna till exempel genom spårbyte för den som har ett jobb eller för högre utbildning. Men för att vi ska kunna erbjuda ett ordnat mottagande för de med störst behov av skydd måste vi kunna säga nej till de som inte har skyddsskäl. Den som inte har uppehållstillstånd förväntas lämna Sverige.

¹⁴ 4.39.3-5 behandlas i yttrande Arbetskraftinvandring och spårbyte i Kommitté 4.

När regeringen bjöd in till blocköverskridande samtal höll vi i Centerpartiet en konstruktiv linje för att ta ansvar för Sverige genom breda uppgörelser om viktiga frågor. Vi deltog i och bidrog till den hittills enda migrationsuppgörelse som slutits över blockgränsen sedan valet 2014. Regeringen och allianspartierna kom överens om ett antal åtgärder för att få ordning och reda i mottagandet, bättre etablering och dämpade kostnadsökningar.

Efter uppgörelsen har regeringen genomfört kraftiga begränsningar av möjligheten att söka asyl i Sverige, som är betydligt mer långtgående än överenskommelsen innebar. Det är förslag som inte bara begränsar öppenheten och försämrar för asylsökande och gränsregioner. De gör också mottagandet dyrare och mer byråkratiskt och kommer att skada integrationen. Centerpartiet verkar för lägre kostnader för att kunna upprätthålla ett effektivt och humant asylmottagande inom ramen för den reglerade invandringen. Det innebär bland annat att delar av välfärden villkoras och att man kvalificerar sig in i full täckning av de offentliga åtagandena.

Konsekvenserna av ID-kraven är bekymrande, både för flyktingarna och asylrätten, men också för Öresundsregionen. Det är en långtgående reform som fått negativa konsekvenser. De ytterligare stegen mot fler kategorier av tidsbegränsade uppehållstillstånd och kraftiga begränsningar av rätten till familjeåterförening är djupt problematiska. Den nuvarande politiken innebär kortvariga tidsbegränsade uppehållstillstånd som ska omprövas ofta och kraftiga begränsningar i flyktingars och skyddsbehövandes möjlighet till familjeåterförening. Med det har Sverige slagit in på en sämre, mer stängd väg. Centerpartiet vill värna rätten och möjligheten att söka asyl i Sverige.

Förslagen som regeringen har genomfört har gett stora negativa effekter, inte bara för öppenheten utan även för etableringen. De minskar både möjligheten för utsatta människor att söka asyl och möjligheten för de som får asyl att etablera sig i samhället. De gör byråkratin krångligare och mer omfattande, de gör vägen till jobb längre och de splittrar barnfamiljer. Detta påtalades också av flera remissinstanser.

Vi står fortsatt bakom den överenskommelse som slöts i oktober 2015. Det betyder att vi står bakom tidsbegränsade uppehållstillstånd som utgångspunkt, men med undantag för barn och barnfamiljer. Synen på detta beskrivs också närmare i stämmoprogrammet En ansvarsfull internationell agenda.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

4.40

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

4.39.1

4.39.2

4.39.6

Ensamkommande och amnesti – motion 4.41, 4.42, 4.43, 4.44, 4.45, 4.46, 4.47¹⁵, 4.48, 4.49, 4.50 och 4.56

Motionären föreslår att:

4.41.1 Asylprocessen är känd redan från början.

4.41.2 Asylprocessen för barn syftar till att klara ett självständigt liv, förberedelse för arbetslivet. Fungerande barn behöver inte hamna i socialtjänsten. Enklare och tydligare omhändertagande liknade Trelleborgsmodellen.

4.41.3 Är du ett barn när du startar asylprocessen, förblir du barn tills den är över.

4.42.1 Centerpartiet påverkar och driver frågan att ungdomarna får behålla sitt boende fram till de har avslutat sin skolgång.

4.43.1 Centerpartiet ger partistyrelsen i uppdrag att arbeta för att Migrationsverket fryser alla utvisningar för ensamkommande barn och unga omedelbart utifrån den rättsosäkerhet och brist på kunskap om barnperspektivet som råder på Migrationsverket.

4.43.2 Centerpartiet ger partistyrelsen i uppdrag att arbeta för att våra politiker tar beslut om amnesti för alla ensamkommande barn och unga som varit i Sverige mer än ett år.

4.44.1 Migrationsverket ger kommunerna ett utökat ansvar för ungdomar i asylprocess även efter artonårsdagen till och med ungdomen fyller 21.

4.44.2 Migrationsverket ger ekonomisk ersättning till kommunerna för detta utökade uppdrag.

4.45.1 Kontaktperson för ensamkommande ungdomar införs.

4.46.1 Centerpartiet verkar för att kommuner agerar på ett rättssäkert sätt med barnperspektivet i första hand och där vi minskar risk för skador för ungdomars liv, verkställande av beslut ska ske först då beslutet har vunnit laga kraft.

4.47.4 Centerpartiet verkar för en generell flyktingamnesti för i övrigt laglydiga flyktingar i Sverige.

4.48.1 Centerpartiet ska nationellt verka för gemensamma regelverk för hanteringen av ensamkommande barn, t ex genom Sveriges kommuner och landsting, SKL.

4.49.1 Centerpartiet verkar för att tillämpningen av den nuvarande asyllagen utvärderas.

¹⁵ 4.47.1-3 behandlas i yttrande Arbetskraftinvandring och spårbyte och 4.47.5 behandlas i yttrande om Medborgarskap, båda i Kommitté 4.

4.49.2 Centerpartiet verkar för att införa ett moratorium i asylprocessen för ensamkommande barn och ungdomar som varit i Sverige längre än ett år som ska gälla tills dess att en rättssäker tillämpning av asyllagen kan garanteras.

4.50.1 Sverige ger amnesti till alla afghanska ensamkommande barn och ungdomar som kommit till vårt land före den 1 januari 2017 och som inte misstänks för något allvarligt brott

4.56 Centerstämman beslutar att verka för att dagersättningen till ensamkommande barn höjs till motsvarande som barnbidrag eller CSN.

Partistyrrelsens yttrande:

Under 2015 kom fler asylsökande barn utan vårdnadshavare till Sverige än till något annat land. Det har inneburit stora utmaningar både vid det direkta mottagandet, för de kommuner och aktörer som ansvarar för att etableringen ska fungera och inte minst för de ensamkommande själva, som befinner sig i en svår situation. De ensamkommande barn som har sökt asyl i Sverige men inte vet om de får stanna befinner sig i en mycket otrygg situation. Flera ensamkommande har begått självmord, och många fler har försökt eller uppvisar andra former av självskadebeteende. Det kan inte fortgå.

Som politiker har vi ett ansvar att hjälpa några av de mest utsatta människorna i vårt land. Det behövs stora förändringar av mottagandet av ensamkommande. Här finns tre huvudsakliga utmaningar politiken måste kunna lösa: En ordnad process, trygghet för de som väntar och vägar att få stanna.

En ordnad process kräver att det är skyddsskäl som avgör om man får uppehållstillstånd. Centerpartiet vill ha reglerad invandring där asylrätten värnas och den som har skyddsskäl ska få stanna. Men den som får avslag ska också lämna landet. Amnesti är inte förenligt med en ordnad och reglerad flyktingpolitik, utan skulle innebära att man bortser från skyddsskäl och istället ger uppehållstillstånd baserat på när man sökt eller något annat kriterium som inte har med behov av skydd att göra. Det går emot en ordnad och rättssäker process där alla behandlas lika. Det är också viktigt att tänka på risken om man politiserar asylprocessen mer. Ger man politiker större makt att säga vilka som ska få stanna kommer det öppna för andra politiker att säga vilka som inte får stanna. Centerpartiet värnar dagens reglerade system där skyddsskäl är det avgörande och där det är Migrationsverket och migrationsdomstolarna som fattar beslut om vilka som har skyddsskäl.

en otrygghet som en lång och utdragen väntan innebär skulle inte heller minska. Gränsdragningarna är svåra och man kommer ändå att behöva pröva vilka som omfattas och inte. Skulle man utfärda en amnesti åt just minderåriga kommer man ändå att behöva genomföra en process med åldersbedömningar för att se vilka som får stanna och inte. Giltigheten i ID-handlingar kommer att fortsätta behöva bedömas från fall till fall. Processen kommer att vara lång, vilket gör alla potentiella vinster med amnesti avsevärt mindre. Och inte minst är amnesti aldrig en långsiktig lösning, utan ett sätt att hjälpa vissa på förutsebarhetens bekostnad.

Det finns mycket man kan göra för att stärka rättssäkerheten för de som är i en prövning inom ramen för en ordnad process. En rättssäker prövning bygger på att vi vet åldern på den som

söker. Vi vill se medicinska åldersbedömningar tidigt i asylprocessen.. Även de som redan fått utvisningsbeslut på grund av Migrationsverkets uppskrivning ska erbjudas en medicinsk bedömning om dem inte fått en. Den som överklagar sin ålder ska ha möjlighet att bo kvar i kommunen tills uppskrivningen vunnit laga kraft.

För att stärka tryggheten under väntan på besked vill vi göra flera reformer. Vi vill att alla asylsökande ska placeras i en kommun från dag ett, så att man inte behöver flytta från sin kommun när man fyller 18 eller får uppehållstillstånd. Det kommer att göra förutsättningarna för ungdomar som studerar mer förutsebara och trygga, och innebära att kommunerna kan planera mer långsiktigt för integration och etablering av både ensamkommande och andra asylsökande. Naturligtvis ska finansiering av detta följa med reformen. Samtidigt måste mer göras för att sänka kostnaderna, som ofta är orimligt höga. För att kunna ha ett långsiktigt hållbart mottagande måste vi vara ansvarsfulla med offentliga medel.

I enlighet med migrationsöverenskommelsen vill vi att minderåriga utan ordnat mottagande i hemlandet ska få permanenta uppehållstillstånd. Eftersom handläggningstiderna är väldigt långa hinner många fylla 18 år innan beslutet fattas. Utgår man från åldern vid ansökan ökar förutsägbarheten för de ensamkommande. Två personer med identiska förutsättningar kommer då att behandlas lika.

En annan viktig del i tryggheten för ensamkommande är att stärka det psykosociala stödet. Ensamkommande ungdomar befinner sig i en svår kris, oavsett om de befinner sig i asylprocessen eller om de fått beslut om utvisning. De måste få samma psykosociala stöd från samhället som andra ungdomar som hamnar i svåra kriser. Det har de inte i dag. Vi måste se till att kommunerna har kunskap och förutsättningar att hantera ungdomar med psykisk ohälsa, genom regler som förbättrar socialtjänstens kapacitet. Det kan göras samtidigt som kostnader hålls nere. I dag finns inte heller något tydligt ansvar för kunskap om asylsökandes liv och hälsa.

Slutligen måste vi hitta fler lagliga vägar för att få stanna. Vi måste också hitta konstruktiva lösningar för att de som kan försörja sig själv ska få stanna i Sverige. Centerpartiet vill att den som har jobb ska kunna göra ett spårbyte för att stanna som arbetskraftsinvandrare. Spårbyte ska bli enklare. Vi vill se fler stipendiemöjligheter för studier. Efter att vi har fått igenom viktiga förändringar av förslaget har vi ställt oss bakom uppehållstillstånd för studier på gymnasienivå.

En person som har jobb i Sverige måste få stanna. Människor som arbetar bidrar till vårt välbefinnande. De ska inte utvisas. Vi behöver också se över fler möjligheter till stipendier och uppehållstillstånd för studier. Det måste gälla även om man inte har rätt sorts ID-handlingar – om man får jobb ska man inte utvisas för att man inte har ett giltigt pass. Reglerna ska uppmuntra, inte bestraffa, dem som försörjer sig själva. Att utvisa någon som har ett arbete, bara för att staten inte anser att de har tillräcklig utbildning, är skadligt både för den nyanlända och för Sverige.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:
--

4.41
4.42
4.44
4.46
4.48
4.49.1

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

4.43
4.45
4.47.4
4.49.2
4.50
4.56

Arbetskraftsinvandring och spårbyte – motion 4.38, 4.51, 4.39¹⁶, 4.47¹⁷, 4.52¹⁸ och 4.53

Motionären föreslår att:

4.38.1 Centerpartiet arbetar för ändring i lagstiftningen som garanterar barnfamiljerna full tillgång till välfärden under väntetiden på förlängning av TUT (tillfälligt uppehållstillstånd), dvs att familjer med barn får fortsatt utbetalning av barnbidrag.

4.38.2 Centerpartiet arbetar för att korta ner Migrationsverkets handläggningstider för ärenden om förlängning av TUT (tillfälligt uppehållstillstånd).

¹⁶ 4.39.1–2 behandlas i yttrande om Asylsökande i Kommitté 4.

¹⁷ 4.47.4 behandlas i yttrande om Ensamkommande och amnesti och 4.47.5 behandlas i yttrande om Medborgarskap, båda i Kommitté 4.

¹⁸ 4.52.4 behandlas i yttrande Integration i Kommitté 1.

4.38.3 Centerpartiet arbetar för 6 månaders gräns på handläggningstiden vid förlängning av TUT som är upp till 2 år. Samtidigt ser Centerpartiet till att det lagstiftade gränsen för hur tidigt man får ansöka om förlängning av TUT bestäms till 6 månader.

4.38.4 Centerpartiet arbetar för att utvidga maxgränsen av tillfälligt arbets- och uppehållstillstånd pga. arbete i Sverige till 4 år åt gången.

4.38.5 Centerpartiet arbetar för ändring i lagstiftningen så att personer med TUT pga. arbete under väntetiden av förlängning av TUT orsakad av köbildning får en automatisk förlängning av TUT tom den datum som beslutet i deras ärende förväntas att komma.

4.39.3 Centerpartiet arbetar för att när man fått avslag på sin asylansökan provas det per automatik om man kan få stanna pga. arbete.

4.39.4 Centerpartiet arbetar för att arbetsgivare slipper utfärda anställningserbjudande till den som byter spår från asyl till arbete som om personen befann sig utomlands. Istället bör Migrationsverket acceptera anställningsbevis och andra underlag som styrker att personen uppfyller försörjningskraven.

4.39.5 Centerpartiet arbetar för att när asylsökande byter spår från asyl till arbete, beslutas det om uppehållstillstånd pga. arbete direkt i samma veva som asylansökan avslås.

4.47.1 Centerpartiet verkar för att ytterligare underlätta arbetskraftsinvandring till Sverige.

4.47.2 Centerpartiet verkar för att få till stånd fler bilaterala avtal om samarbete kring socialförsäkringar och pensioner, för att underlätta migration av högspecialiserad arbetskraft.

4.47.3 Centerpartiet verkar för att omöjliggöra utvisning av laglydiga människor med stadig försörjning.

4.51 Centerpartiets partistyrelse får i uppdrag att se över utvisningar vad gäller inkomstrelaterade utvisningsbeslut.

4.52.1 Centerpartiet verkar för att avskaffa kravet på icke-subventionerad anställning för att byta spår till arbetskraftsinvandrare.

4.52.2 Centerpartiet verkar för att processen för arbetstillstånd skall göras mer flexibel och tillåtande.

4.52.3 Centerpartiet verkar för att personer med arbetstillstånd skall ges möjlighet att byta jobb under tiden för arbetstillståndet, och att ha två separata jobb. Arbetstillstånd skall ges ut även om ett jobb inte är öppet sökbart och utannonserat för alla i Sverige.

4.53.1 Centern arbetar för att motverka till att man utvisar Människor som rotat sig i samhället och har arbete.

4.53.2 Centern för att lagar eller systemfel ändras så att fler med utländsk bakgrund kan få arbete.

Partistyrelsens yttrande:

Arbetskraftsinvandringen är en stor tillgång för Sveriges kompetensförsörjning, för samhällets ekonomi och för företagens konkurrenskraft. Dessutom innebär arbetskraftsinvandringen en säker väg hit för personer som har möjlighet att bidra med kompetens, kunskap och viktigt arbete. Det är ingen förlust för Sverige att underlätta för människor som kan försörja sig att stanna. Vi har mycket att vinna på välfungerande migration. Därför är arbetskraftsmigrationen av stor vikt. Det är aldrig en förlust för Sverige att underlätta för människor som kan och vill jobba i Sverige. Vår utgångspunkt är att den som försörjer sig själv ska få stanna i Sverige.

Arbetskraftsinvandrare ska ha lätt att komma till Sverige och lätt att stanna så länge de har jobb. Det ska vara möjligt att byta jobb, ansökningsprocessen måste förenklas och mindre felaktigheter ska vara möjliga att åtgärda. I dag fungerar det inte så. Många utvisas på orimliga grunder, handläggningstiderna är långa och EU:s blåkortssystem är för svagt för att erbjuda ett hållbart alternativ. En strategi behöver tas fram för hur Sverige ska kunna attrahera rätt kompetens i en växande global konkurrens.

EU har inneburit stora framgångar för rörligheten av arbetskraft. Det är av stor vikt att vi värnar den fria rörligheten för människor, arbete, tjänster och studier. Både inom EU och för tredjelandsmedborgare som vill ta sig till EU. Arbetskraftsinvandringen är betydelsefull för EU som helhet. Det finns omkring två miljoner jobb i EU som inte tillsätts. Genom att underlätta för både hög- och lågkvalificerad arbetskraft att komma till unionen för att jobba kan denna arbetskraftsbrist lättare motverkas.

Det system för arbetskraftsinvandring som alliansregeringen införde tillsammans med Miljöpartiet 2008 har varit till stor nytta för företagens kompetensförsörjning, samhällets ekonomi och även gett många människor möjlighet att leva och arbeta i Sverige. Det svenska systemet måste värnas, och Centerpartiet kommer att agera mot alla förslag som skulle göra det svårare att komma till Sverige. Företag kan avgöra vilka personer de vill anställa bättre än vad någon myndighet kan.

Reglerna för spårbyte gör det i dag möjligt för asylsökande som får avslag på sin asylansökan att i stället få arbetstillstånd och få stanna som arbetskraftsinvandrare. Det är en mycket värdefull möjlighet som gör att personer som kan bidra till Sverige får möjlighet att göra det även om de inte har skyddsskäl. I dag är den möjligheten kraftigt begränsad. Centerpartiet har ett antal förslag för att underlätta spårbyte och arbetskraftsinvandring redan. Men det finns ytterligare möjligheter till förbättring. I dag missar många att ansöka om spårbyte eftersom ansökningsperioden är kraftigt begränsad. Att pröva den möjligheten automatiskt är ett sätt att underlätta för fler som redan försörjer sig själva att få möjlighet att stanna.

Flyktingar som fått tillfälligt uppehållstillstånd kan idag få permanent uppehållstillstånd om de får ett arbete, men bara om anställningen inte är subventionerad. I och med att arbetsgivare som anställer nyanlända har rätt till vissa subventioner stänger det dörren för många möjlighet att få permanent uppehållstillstånd. Det ser Centerpartiet kritiskt på. Men det är olika regler som gäller för permanent uppehållstillstånd än vad som gäller för arbetskraftsinvandring. Reglerna för spårbyte handlar om att i stället få uppehållstillstånd som arbetskraftsinvandrare. Arbetskraftsinvandringen ska underlättas, men det är en rimlig utgångspunkt att den inte ska subventioneras. Reglerna om spårbyte måste underlättas på flera sätt, men tillstånd för arbetskraftsinvandring borde i regel inte ges för subventionerade anställningar.

För att göra det ännu lättare att arbetskraftsinvandra vill vi också korta ner den tid det tar att handlägga ansökningar om arbetstillstånd till max en månad. Vi vill också undersöka om det är möjligt för utomstående med specialiserad kunskap att jobba tillsammans med Migrationsverket med frågor som handlar om arbetskraftsinvandring. Dessutom tycker vi att det ska bli lättare för utländska studenter som inte kommer från Europa att stanna kvar i Sverige för att studera eller jobba. Bland annat vill vi ta bort de studieavgifter som införts för studenter från tredje land så att det blir gratis att studera i Sverige igen och införa en anmälningsavgift.

Arbetskraftsinvandringen regleras på EU-nivå genom det så kallade blåkortsdirektivet och är mycket viktig för EU som helhet. Det finns omkring två miljoner jobb i EU som inte tillsätts idag. Därför behöver EU:s blåkortssystem vidgas till att omfatta fler yrkesgrupper. Då kan fler få möjlighet att söka jobb i Europa och arbetsmarknaden bli mer balanserad.

Den senaste tiden har en lång rad fall uppmärksammats, där små misstag har gjort att arbetskraftsinvandrare utvisats. Det handlar om små avsteg från kollektivavtal eller branschpraxis, ofta av rena misstag, som obönhörligen leder till utvisning. Det är orimligt hårda konsekvenser för små avsteg som kan ha gjorts för länge sedan, till och med av tidigare arbetsgivare, utan att det finns någon proportionalitetsbedömning. Centerpartiet driver därför förslag för att förebygga detta, bland annat att arbetsgivare ska kunna korrigera misstag i efterhand och på det sättet undvika en utvisning. Det är viktigt att de problem som finns kan lösas snabbt så att Sverige inte förlorar internationell kompetens. Här saknar regeringen den handlingskraft som Sverige behöver.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

4.38

4.39.4

4.39.5

4.47.1

4.47.2

4.47.3

4.51

4.52.2

4.52.3

4.53

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

4.39.3

4.39.6

4.52.1

Migrationspolitik – motion 4.54

Motionären föreslår att:

4.54 Centerpartiets stämman beslutar att ge partistyrelsen i uppdrag att se över våra positioner i ljuset av dagens verklighet.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet ser kontinuerligt över sin politik i ljuset av förändringar som sker i vår omvärld och Partistyrelsen har i uppdrag att hålla politiken aktuell och relevant. Vi lägger fram grunderna för vår migrationspolitik i stämmoprogrammet En ansvarsfull internationell agenda. Där föreslår vi fler lagliga vägar, underlättad arbetskraftsinvandring och en värnad asylrätt, men också betydande begränsningar i rätten till välfärd för asylsökande.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

4.54

Medborgarskap – motion 4.47¹⁹ och 4.55

Motionären föreslår att:

4.47.5 Centerpartiet verkar för att införa en territorialprincip för medborgarskap, så att människor som föds i Sverige har möjlighet att bli fullvärdiga medborgare.

4.55.1 Centerpartiet fortsätter verka för en politik som välkomnar utländska studenter och arbetare som vill bosätta sig och vara verksamma i Sverige.

4.55.2 Sambotillstånd, arbetstillstånd och studerandetillstånd räknas tillsammans mot den tid i år som är ett grundkrav för svenskt medborgarskap.

¹⁹ 4.47.1–3 behandlas i yttrande Arbetskraftsinvandring och spårbyte och 4.47.4 behandlas i yttrande Ensamkommande och amnesti, båda Kommitté 4.

4.55.3 Den tid som krävs för svenskt medborgarskap ej behöver vara kontinuerlig.

4.55.4 Den tid som krävs för svenskt medborgarskap istället utformas i termer av ”X års uppehållstillstånd av typen sambo-, arbets- och/eller studerandetillstånd under en period av Y år”.

Partistyrelsens yttrande:

Vi tror på medborgargemenskap som en viktig del i samhället. Medborgarskapet förflyttar föreställningen om vem som är svensk från något som bottnar i en etnisk och kulturell gemenskap till något som vi alla kan förvärva.

Medborgarskapstanken vilar på en idé att vi i offentligheten är jämlika individer, oavsett etnisk, kulturell eller religiös tillhörighet. Ju mer vi ser varandra som medborgare, snarare än som representanter för olika kollektiv, desto större chans att vi kan skapa sammanhållning och motverka diskriminering.

Medborgarskapet är en del av en stegvis integrationsprocess. Integration handlar inte bara om att finna egen försörjning. Det handlar också mycket om att finnas tillhörighet i det nya landet. Därför är grundläggande kunskaper om samhällsinstitutioner och det svenska språket givna delar i en integrationsprocess där man stegvis vinner sin rätt att bli en del av medborgargemenskapen.

För att medborgarskapet ska upplevas mer värdefullt har det införts kommunala medborgarskapsceremonier. De är väldigt olika utformade och det finns inte mer än otydliga riktlinjer för vad de ska förmedla. Eftersom man blir medborgare i staten och inte i en kommun borde det också vara staten som ansvarar för medborgarskapsceremonierna.

Centerpartiet ser dock ett värde i det som lyfts om att räkna in studietiden i den tid som krävs för permanent uppehållstillstånd för arbetskraftsinvandrare. I dag gäller det enbart för studier på forskarnivå.

Sverige har som lång tradition medborgarskap som i första hand bygger på härstamningsprincipen och inte territorialprincipen. Medborgarskapsutredningen som släppte sitt huvudbetänkande 2013 konstaterar att det har betydelse inte minst för barn som föds och växer upp i Sverige men utan att vara medborgare. Utredningen konstaterar att territorialprincipen ofta uppfattas som mer inkluderande och därför har större betydelse i länder som präglas av stor mångfald och rörlighet, och föreslår att härstamningsprincipen ska kompletteras med vissa möjligheter till medborgarskap som bygger på territorialprincipen. Det är en hållning som Centerpartiet stödjer.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

4.47.5

4.55

Partistämman 2017

Motionsbehandlingen, protokoll

Kommitté 5 - Utbildning

Särskolan - motion 5.1

Motionären föreslår att:

5.1.1 Centerpartiet driver att även om man gått i särskola ska man ha rätt att bestämma över sin egen karriär efter gymnasiesärskolan och rätt till stöd för sitt val.

5.1.2 Centerpartiet också fortsättningsvis arbetar för att ge även den som gått i gymnasiesärskola möjlighet till eftergymnasial utbildning.

5.1.3 Centerpartiet arbetar för att gymnasiesärskolans fjärde år ska innehålla förberedelse och stöd till fortsatta studier eller arbete efter gymnasiet.

5.1.4 Tillsätta en arbetsgrupp som ska ta fram förslag till hur Centerpartiets politik kan bli mer funktionshindersanpassad.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären lyfter problematiken med eftergymnasiala utbildningar för de som gått särskola, att de med intellektuell funktionsnedsättning inte har samma möjligheter som alla andra. Förslagen består av åtgärder för att skapa bättre förutsättningar för livslångt lärande. Bland annat extra stöd och mer fokus på fortsatta studier under det fjärde året på gymnasiesärskolan.

Partistyrelsen delar uppfattningen om vikten att möjliggöra fortsatta studier för alla. I Falun 2015 tog stämman beslut om att förutsättningarna för fortsatta studier och vidare karriär efter gymnasiesärskolan behöver förbättras. Det är ett arbete som nu fortgår och som bland annat har resulterat i ett tillkännagivande om att regeringen ska ta fram hur eftergymnasiala studier ska underlättas.

Vi kommer därför noga följa utvecklingen av den nya gymnasiesärskolan. Det är av stor vikt att eleverna förbereds för fortsatta studier eller arbetsliv. Bland annat krävs en bättre koppling till arbetslivet, exempelvis APL, stärkt studievägledning men även förberedelser inför högre studier och studieteknik är viktiga delar. Det kan emellertid finnas behov av att se över hur det fjärde året, likt inskolning, kan underlätta för övergången till eftergymnasiala studier eller arbete.

Möjligheten till livslångt lärande och arbete ska finnas för alla och att finna system för spridning av lyckade modeller är en viktig del i det arbetet. Vi uppmuntrar därför etablering av nätverk på både nationell och lokal nivå.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

5.1

Lärare i svenska som andraspråk - motion 5.2

Motionären föreslår att:

5.2.1 Centerpartiet verkar för att behöriga lärare i svenska automatiskt ska ges behörighet även i svenska som andraspråk för samma undervisningsstadie. Både redan utbildade lärare och nyexaminerade.

5.2.2 Centerpartiet verkar för att lärare som väljer att utöka sin kompetens, i svenska som andraspråk vid sidan av sitt arbete, ska ges ett statligt lönepåslag vid avslutad utbildning.

Partistyrelsens yttrande:

Att lärarna har rätt kompetens är avgörande för alla elevers rätt till en bra skola, särskilt viktigt blir det för nyanlända elever. Vi tror därför det behövs ökade möjligheter för lärare att stärka sin kompetens inom svenska som andraspråk och ge dem möjlighet till nya arbetssätt för språkinläring. Det är kompetenser som alla lärare behöver och borde vara en del av kompetensutvecklingsgarantin och en obligatorisk del av lärarutbildningen.

Vi behöver skapa incitament att utbilda sig till lärare genom att höja läraryrkets attraktivitet. En del i det är att höja lönen. Men det görs bäst genom arbetsmarknadens parter. Attraktivitet handlar också om goda arbetsförhållanden. Lärarrollen behöver renodlas så att mer fokus kan läggas på undervisning och för- och efterarbete av lektioner.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

5.2.1

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

5.2.2

Nationell plattform för skolan - motion 5.3

Motionären föreslår att:

5.3 Skolverket skapar en digital nationell plattform som effektiviserar planering, undervisning och administration i den svenska skolan. I plattformen så ingår delar såsom lektioner med anpassning till elevers olika behov, tester och prov, färdigformulerade.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill genom ett nationellt utformat stödsystem för skolan öka likvärdigheten samt underlätta den administrativa belastningen för lärare och skolledare. Grundskolan har de senaste 25 åren genomgått flera större förändringar. Det har lett till svårigheter att möta såväl undervisnings som administrativa krav. Genom att avlasta och underlätta den administrativa delen tror partistyrelsen, som motionären, att tid och tankekraft kan frigöras till annat. Ett stödsystem bestående av exempelvis mallar, blanketter, IT-system som kan användas och anpassas för de lokala förutsättningarna skulle kunna vara ett stöd för grundskolan. Speciellt för små kommuner som ofta har mindre administrativa resurser till att utforma egna system. Samtidigt kan kvalitetsutveckling på ett naturligt sätt föras in i skolan från Skolverket. Ett gemensamt stödsystem skulle även förstärka likvärdigheten i skolan. Viktigt är att det kommunala självbestämmandet finns kvar och att dessa stöd är frivilliga. Partistämman beslutade 2015 i linje med motionärens yrkande.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

5.3

Strategi för reducering av lärarbristen - motion 5.4

Motionären föreslår att:

5.4 Skolverket skapar flera nya strategier som leder till lärarbehörighet. Ett sätt är att i samarbete med rektorer införa lokala utvärderingar för att väga in även yrkesskicklighet.

Partistyrelsens yttrande:

Lärarbristen är en av skolans främsta utmaningar. Utbildningsdepartementet räknar med att det kommer att saknas 60 000 lärare 2019. Samtidigt är läraren den enskilt viktigaste faktorn för framgång i klassrummet. Att lösa lärarbristen är därför avgörande för att stärka svensk skola och ge alla elever möjlighet att nå kunskapsmålen. Vi instämmer med motionären om att krafttag behöver tas för att öka antalet verksamma lärare. I grunden handlar det om att stärka läraryrkets attraktivitet. Det gör vi genom tydliga karriärvägar, kompetensutvecklingsmöjligheter, bra lön och en mer renodlad lärarroll. Lärarens fokus ska vara på undervisning, inte splittrad på grund av kringuppgifter som exempelvis rastvakt och iordningställande av klassrum.

Vidare behöver kravet på lärarlegitimation ses över. Idag är nästan 40 procent av lärarna i den svenska skolan obehöriga och utan legitimation. Genom att under en femårsperiod slopa kravet på lärarlegitimation kan antalet lärare i skolan öka och pressen på de nuvarande lärarna minska. Ett slopande av lärarlegitimationen frigör bland annat tid för de legitimerade lärare som måste vara delaktiga när olegitimerade lärare sätter betyg. Det gör också att kompetenta lärare utan lärarlegitimation fullt ut kan undervisa i och med möjligheten att sätta betyg.

För att åtgärda bristen behövs det även fler vägar in till yrket. Vi vill därför se fler initiativ likt Teach for Sweden och ökade möjlighet att bygga ut KPU.

För duktiga och fler lärare krävs också en bra lärarutbildning. Förutom att lärarutbildningen behöver ses över så borde den konkurrensutsättas genom att möjliggöra för fristående lärarutbildningar.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

5.4

Snabbare högskoleexamen - motion 5.5²⁰

Motionären föreslår att:

5.5.1 Ungdomar som läser vidare direkt eller inom något år efter gymnasiet uppmuntras genom extra bonuspoäng i antagningssystemet.

5.5.2 Antagningsgrupperna för ungdomar som söker högre utbildningar direkt eller inom något år efter gymnasiet utökas.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärens intentioner är goda när denna vill skapa incitament för att uppmuntra unga att tidigare påbörja sina studier. Jämfört med flertalet andra OECD-länder påbörjar de svenska studenterna eftergymnasiala studier senare och tillbringar också längre tid i studier. Det är ett problem, men vi behöver en högre utbildning som ger likvärdiga förutsättningar. Samtidigt behöver vi ett flexibelt system som kan möta behovet av omskolning och ett livslångt lärande oavsett grupp. En del i det är ett mer flexibelt studiemedelsystem.

Det går även idag för lärosätena att påverka urvalsgrupper. Något vi anser vara positivt. Lärosätena måste ges möjlighet att agera utifrån egna förutsättningar utan detaljreglering från staten.

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

5.5.1

5.5.2

²⁰ 5.5.3 behandlas i yttrandet Ändringar av studiemedel i Kommitté 5

Skolinspektionen - motion 5.6

Motionären föreslår att:

5.6 Centerpartiet verkar för att Skolinspektionens uppdrag förändras enligt ovanstående intentioner dvs att skolinspektionen ska använda sin breda kompetens och erfarenhet för att stötta, ge råd och sprida best practice tex i samband med enskild/riktad tillsyn.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill ha en skolinspektion som använder sin kompetens och erfarenhet för att stötta, ge råd och sprida best practice. Vi instämmer i motionärens resonemang. Tillsynen av välfärdens aktörer ska fokusera på rätt saker och inte hänga upp sig på formalia och detaljer. Tillsynen ska syfta till att utveckla verksamhetens kvalitet och vara framåtsyftande, ge rekommendationer på hur verksamheten kan utvecklas och förbättras. Den bör också tydligare riktas mot verksamheter som presterar dåligt, de som under en längre tid stått utan anmärkningar bör också granskas mer sällan. Det kommer att ge ett bättre nyttjande av Skolinspektionen.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

5.6

Studiesparande – motion 5.7

Motionären föreslår att:

5.7 Centerpartiet arbetar fram ett förslag på en typ av ”studiesparande”, ett skattefritt sparande som kan användas till studier.

Partistyrelsens yttrande:

Vi lever i en tid av föränderliga arbetsmarknader. Behovet av livslångt lärande ökar. Vi ser dock två problem med utformningen av motionärens förslag. För det första så är det oklart hur man garanterar att pengarna används till det som är motionärens andemening. För det andra så är det tveksamt om det överhuvudtaget är önskvärt att låta människor göra avdrag för uppehälle och mat under studietiden men inte när personen arbetar. Vidare så är det redan idag tillåtet att göra avdrag för studieavgifter i de fall där studier sker för en specifik anställning.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

5.7

Studie- och yrkesvägledning - motion 5.8

Motionären föreslår att:

5.8.1 Studie- och yrkesvägledningen i högstadiet förbättras.

5.8.2 Studie- och yrkesvägledningen i gymnasiet förbättras.

5.8.3 Nyanlända i högstadieåldern får särskilt anpassad information om sina framtida studie- och yrkesmöjligheter.

Partistyrelsens yttrande:

Kontakterna med arbetslivet är viktiga för att eleven ska kunna göra väl underbyggda val. Perspektiv som anknyter till arbetslivet ska ingå i all verksamhet i skolan under skolans alla år. Vad vi ser är att läroplanen inte uppfylls, allt för många elever ångrar sina val och missmatchen på arbetsmarknaden är bland de största i OECD. Skolinspektionen pekar också på stora brister i skolornas studie- och yrkesvägledning. Studier visar att de yngre barnens undervisning i högre grad innehåller studie- och yrkesorienterande inslag, men att detta avtar i de högre årskurserna. Här fyller studie- och yrkesvägledningen en stor och viktig roll. Den bör i högre grad vara en länk mellan skola och arbetsliv. Studie- och yrkesvägledarna ska inte bara hjälpa elever att välja språk och gymnasieskola utan vara integrerade i hela skolans verksamhet. Alla elever ska vara garanterade en kvalitativ studie- och yrkesvägledning.

Vidare är det av stor betydelse att studie- och yrkesvägledarna ges rätt kompetens och förutsättningar i arbetet med att vägleda elever, i synnerhet nyanlända elever. Det är avgörande för att nyanlända elever ska kunna orientera sig bland studievalen och i längden ta sig in på arbetsmarknaden.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

5.8

Läsläsning - motion 5.9²¹

Motionären föreslår att:

5.9 Alla skolor ska erbjuda läsläsning.

²¹ Den ursprungliga motionen har delats upp i två motioner 5.9 om läsläsning och 5.52 om fysisk aktivitet i skolan.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären för ett resonemang om hur psykisk ohälsa bland barn och unga kan motverkas genom bland annat tydliga arbetstider. Som åtgärd lyfter motionären vikten av läxhjälp och partistyrelsen instämmer med motionären. Tillgång till läxhjälp är en del i att utjämna livschanser och skapa bättre förutsättningar för alla elever att klara skolan. Det är huvudmannens uppgift att säkerställa att eleven ges de förutsättningar som krävs för att eleven ska kunna nå målen. En del i det kan vara att erbjuda läxläsning.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

5.9

Betygssystemet i gymnasieskolan - motion 5.10

Motionären föreslår att:

5.10 Gymnasiets kursbetyg ersätts med ämnesbetyg.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill att kursbetyg ersätts med ämnesbetyg på gymnasiet. Partistyrelsen instämmer med det förslaget. Det finns goda argument för ämnesbetyg istället för kursbetyg. Ämnesbetyg skulle fokusera på elevens kunskapsprogression istället för att låta en termin med dåliga resultat dra ner slutbetyget. Det kan i sin tur motverka stress och i längden avhopp.

Emellertid är reformen omfattande och behöver utredas ytterligare. Bland annat behöver problem med skolbyte och möjlighet till ämnesfördjupning ses över.

Partistämman beslutade att Centerpartiet verkar för:

Att se över om gymnasiets kursbetyg ska ersättas med ämnesbetyg.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

5.10

Läroplanens teoretiska krav - motion 5.11

Motionären föreslår att:

5.11.1 De teoretiska kraven i praktiska skolämnena ses över.

5.11.2 De teoretiska kraven i estetiska skolämnena ses över.

5.11.3 Yrkesförberedande och estetiska gymnasieprogram innehåller kurser som förbereder för eget företagande.

5.11.4 Grundläggande högskolekompetens görs till det normala i de yrkesförberedande och estetiska gymnasieprogrammen, med möjlighet att välja bort istället för tvärtom.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill öppna upp för alternativa arbetssätt och kunskapsfokus. Det är viktigt att undervisningen utgår från eleven och dennes styrkor. Men yrkesteori är viktigt för en bredare yrkeskunskap och en förutsättning för anställningsbarhet efter examen. För att yrkesutbildningarna ska innehålla relevant yrkesteori bör yrkesutbildningar utvecklas i nära samverkan med branscherna.

Vad det gäller motionärens resonemang om att elever på yrkes- och estetprogrammen behöver förberedas i eget företagande, instämmer partistyrelsen. Många, speciellt elever från estet- och yrkesprogrammen kommer under sitt yrkesverksamma liv driva eget företag. Trots det var det bara fem procent av eleverna på estetiska programmet som hade ett UF-företag förra året. Motsvarande siffra för en årskull på gymnasiet var 25 procent. Det är därför viktigt att fler ges grundläggande kunskap i företagsamhet genom exempelvis projekt likt Ung Företagsverksamhet.

Till sist yrkar motionären på att grundläggande högskolebehörighet ska vara obligatoriskt på yrkesprogrammen med möjlighet att välja bort, istället för som idag, vara ett tillval. Yrkesprogram på gymnasiet ska inte ge några inlåsningseffekter. Partistyrelsen anser därför att det bör finnas fler ingångar på yrkesprogrammen - stärkt yrkeskompetens, allmän högskolebehörighet eller särskild behörighet för att ge ökade möjligheter för elever på yrkesprogrammen.

Partistämman beslutade att bifalla följande motion:

5.11.3 Att yrkesförberedande och estetiska gymnasieprogram innehåller kurser som förbereder för eget företagande.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

5.11.1

5.11.2

5.11.4

Modernisering av skolan - motion 5.12

Motionären föreslår att:

5.12.1 Centerpartiet verkar för revidering av skolans läroplaner i syfte att minska statens inflytande över undervisningen och återge lärarna friheten att själva tillsammans med eleverna välja de metoder och arbetssätt som ska tillämpas i undervisningen.

5.12.2 Centerpartiet verkar för förtydliganden av skolans syfte i läro- och kursplaner genom att i målbeskrivningarna för skolans samtliga ämnen infoga referenser med ämnesspecifika kopplingar till det övergripande målet om vår demokratiska värdegrund.

5.12.3 Centerpartiet verkar för en reformering av skolans betygssystem med inriktningen att eliminera betyget F (underkänd) och att flytta fram det första betygstillfället till grundskolans årskurs 8.

5.12.4 Centerpartiet som ett led i partiets strävan att nå likställighet i skolväsendet verkar för alla elevers rätt att i skolan ha tillgång till adekvata och professionellt producerade läromedel, såväl analoga som digitala.

5.12.5 Centerpartiet verkar för begränsning av de nationella provens genomförande till att endast gälla elever vid ett mindre antal skolor, på statistiska grunder så utvalda att provresultaten lämnar behövlig information om i vilken utsträckning kunskapsmålen

5.12.6 Centerpartiet verkar för att kraftfulla åtgärder vidtas i syfte att åstadkomma en mer jämställd lärarkår.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären för ett resonemang kring svensk skolas utveckling, från statens roll till betyg och en jämställd lärarkår. Alla är viktiga delar i utstakandet av framtidens skola. Vad det gäller motionärens argumentation för en minskad statlig styrning av skolan så instämmer partistyrelsen i resonemanget om att professionen måste ges möjlighet att utforma utbildningen utan att bli för detaljstyrda. Vi behöver lita på professionen och dess kunnande. Samtidigt menar partistyrelsen att det redan finns en frihet inom ramen för rådande styrdokument och att tydliga nationella riktlinjer är nödvändiga för att garantera likvärdighet och kvalitet.

Vidare yrkar motionären på att det ska ske ett förtydligande av målet om vår demokratiska värdegrund i samtliga ämnen. Vi instämmer med motionären om vikten av att demokratiska värden ska genomsyra skolan samtidigt anser vi att detta redan tydliggörs i läroplan och kursplaner. Det ska sedan garanteras genom huvudmannens ansvar för verksamheten och tillsynsmyndighetens granskade.

Motionären anser också att det finns ett behov av att ta bort betyget F (underkänt) med hänvisningen att ”morot – piska” inte fungerar i ett lärande arbete. Istället bör vi fokusera på de psykologiska och pedagogiska teorierna om yttre och inre motivation där inre motivation är grundläggande för elevens lärandeprocess. Motionärens resonemang är intressant, elevens motivation att själv vilja lära och utvecklas är grundläggande i lärandeprocessen, samtidigt anser vi att det är viktigt med tydlighet när eleven inte har nått upp till målen. Vidare menar vi att betyg inte bara är en del av ett urvalssystem utan också är en del i att tydliggöra elevens kunskapsprogression. Tidig uppföljning av elevens kunskapsutveckling, årskurs 6, är viktig för att tidigt fånga upp elever som riskerar att inte nå målen.

Kvalitativa läromedel är en viktig del i att stärka elevens kunskapsprogression. Alla elever, likt motionären skriver, har rätt till adekvata och professionellt producerade läromedel. Vi instämmer därmed helt i motionärens resonemang.

Motionären vill vidare att de nationella provens omfattning begränsas och bara görs på statistiska grunder. Vi menar tvärt om att de nationella proven fyller en viktig funktion, utöver som analys huruvida kunskapskraven uppfylls eller inte. De ska vara en garant för likvärdighet men även för rättssäkerheten i betygssystemet. De är också viktiga för att tydliggöra och stötta elevens individuella kunskapsprogression. Motionären påvisar brister i systemet, att nationella prov inte är den garant för likvärdighet som det är tänkt, att elevers betyg skiljer sig allt för mycket från resultatet på de nationella proven. Det är problematiskt, men samtidigt är inte lösningen att ta bort nationella prov utan att följa upp betygsättningen och koppla den starkare till resultatet på de nationella proven. Det borde vara en uppgift för Skolinspektionen att säkerställa. För att stärka likvärdighet och rättssäkert samt lätta på lärarnas arbetsbörda vill vi också att nationella prov görs digitala och rättas externt.

Till sist yrkar motionären på att Centerpartiet ska verka för en mer jämställd lärarkår. Partistyrelsen instämmer med motionären om att skolan ska vara en förebild och ligga i takt med tiden. Rådande ordning cementerar könsstereotyper. En del i lösningen är att stärka läraryrkets attraktivitet och få fler att, inte bara utbilda sig utan även fortsätta vara verksam som lärare.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

5.12

Terminer i grundskolan - motion 5.13

Motionären föreslår att:

5.13 Centerpartiet arbetar för att så snart som möjligt införa tre terminer i grundskolan.

Partistyrelsens yttrande:

De svenska eleverna tillbringar i snitt kortare tid i skolan än elever i andra europeiska länder, detta samtidigt som kraven höjs. Att ge eleverna mer tid i skolan skulle kunna leda till att fler klarade målen och möjliggöra att andra delar som tidigare inte fått plats inom ramen för skolans ordinarie undervisning, så som utökad praktik och samarbete med arbetsmarknaden skulle kunna ges tid. Det skulle också kunna lätta på den stress som många elever känner över tidsbristen i skolan. Ytterligare leder det till att mindre skolarbete behöver genomföras hemma.

Partistyrelsen är därmed av åsikten att en översyn av grundskolans och gymnasiets terminer skulle kunna göras för att frigöra mer tid, vilket tidigare har tagits beslut om.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

5.13

En utvecklad skola - motion 5.14

Motionären föreslår att:

5.14.1 Centerpartiet verkar för en förutsättningslös utredning om den svenska grundskolan och dess skolplikt.

5.14.2 Centerpartiet verkar för större flexibilitet och individualiseringsmöjligheter i gymnasieskolan.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill se en förutsättningslös utredning om den svenska skolan för att säkerställa att vi har en skolform som grundar sig på vetenskap och beprövade erfarenheter. Intentionerna är goda, samtidigt har svensk skola, jämfört med andra länder genomgått stora reformer de senaste åren. I vår kom även skolkommissionens rapport om hur svensk skola ska stärkas. Slutbetänkandet ledde i sin tur till ytterligare utredningar, enligt skolkommissionen själva minst tio. För att stärka svenska elevers kunskapsutveckling ska vi fortsätta fokusera på skolan men vi behöver även ge skolan tid att invänta effekterna av de senaste årens reformer. Partistyrelsen anser det därför inte motiverat att förutsättningslöst utreda svensk skola och dess skolplikt.

Vidare tar motionären tar upp en betydande fråga som går i linje med Centerpartiets politik och strävan efter decentralisering och valfrihet. Det är viktigt att se till regionala förhållandena och att eleverna har möjlighet att bredda och forma sin utbildning. Det för att skapa engagemang och intresse hos eleven och därmed öppna upp för kreativa läroprocesser.

Samtidigt ska vi ha en likvärdig skola. Centerpartiet i alliansregering beslutade därför genom gymnasiereformen att det ska finnas 18 nationella program med 60 inriktningar. Det är fler nationella inriktningar än tidigare och motivet var en ökad likvärdighet i skolan, då den hade varit bristfällig på grund av allt för många lokala inriktningar. Det finns dock möjlighet för enskilda skolor att gå utanför de nationella programmen genom så kallad särskild variant, riksrekryterande utbildning och nationellt godkänd idrottsutbildning. Dessa måste först godkännas av Skolverket.

Till varje nationellt program finns även en programfördjupning vilket består av kurser som är godkända av Skolverket och gör det möjligt för eleven att specialisera sig inom sitt programval. Här bestämmer den enskilda skolan vilka av de nationellt godkända kurserna som ska finnas valbara för skolans elever. Det går därmed att sätta en lokalprägel på programfördjupningen. Utöver detta får också huvudmannen för en gymnasieskola besluta vilka kurser som ska erbjudas som individuellt val.

Centerpartiet anser att det är ytterst viktigt att det finns en likvärdighet i skolan, samtidigt som det måste finnas en valfrihet för eleven och möjlighet att påverka inriktningen på sin utbildning. Partistyrelsen är av åsikten att den nya gymnasieskolan som infördes 2011 gör det möjligt för individuella val inom ramen för den grundläggande likvärdigheten.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

5.14.2

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

5.14.1

Lärlingssystem - motion 5.15

Motionären föreslår att:

5.15 Förutsättningarna för att inrätta lärlingssystem eller liknande system inom fler yrkeskategorier och i synnerhet inom välfärdssektorn, utreds.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärens yrkande går i linje med Centerpartiets politik om en stärkt koppling mellan utbildning och jobb. Lärlingsutbildningarna är ett bra exempel på utbildningar som utvecklats i samverkan med presumtiva arbetsgivare. Lärlingsplatserna ska likna en anställning, med en riktig lärlingslön och sen övergå i anställning, där det offentliga inledningsvis tar en större del

av lönekostnaden. Företagen ska bli fullt involverade och ansvariga för att utforma den arbetsplatsförlagda yrkesutbildningen och garantera dess kvalitet.

Centerpartiet i alliansregeringen återinförde lärlingsutbildningarna i Sverige. De har dock inte utvecklats snabbt nog. Bland annat ser vi att det finns ett behov av att införa lärlingsråd. I länder som Tyskland, som har framgångsrika lärlingsprogram, är näringslivet direkt och löpande involverat i lärlingsutbildningarna genom handelskammare, regionalt och lokalt. Det skapar en bättre samverkan mellan utbildning och arbetsmarknadens behov. Partistyrelsen anser även likt motionären att systemet med lärlingar bör utvidgas till fler yrkeskategorier, något som även tas upp i programmet Låt inte Sverige klyvas.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

5.15

Placering av fritidshem - motion 5.16

Motionären föreslår att:

5.16 Centerpartiet verkar för att lagen ändras så regeln om att fritidshemmet måste vara placerat i skolenhetens närhet tas bort.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill se en mer flexibel syn på placeringen av fritidshem för att underlätta kommunernas planering. Enligt skollagen ska hemkommunen erbjuda utbildning i fritidshem för elever som går i en fristående skola i de fall huvudmannen inte erbjuder sådan utbildning. Idag är många skolor på landsbygden fristående och om kommunen inte erbjuder fritidshem i anslutning till skolan kan det innebära en lång resväg för barnen. Något som då ligger på föräldrarna eftersom kommunen inte har någon skyldighet att ordna skolskjuts mellan skola och fritidshem. Resultatet kan då bli att barn flyttar till mer centralt belagda skolor vilket i sin tur kan leda till att mindre skolor på landsbygden måste stänga. Partistyrelsen kan därmed inte ställa sig bakom motionärens förslag.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

5.16

En ekonomisk hållbar skola - motion 5.17

Motionären föreslår att:

5.17 Centerpartiet utarbetar ett förslag som, utan att krångla till det för någon part, leder till en ökad ekonomisk stabilitet och trygghet för skolorna i Sverige.²²

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill att utformningen av skolpengen ses över för ett mer ekonomiskt långsiktigt och hållbart system för skolan. Dagens utformning skapar en stor ekonomisk osäkerhet hos skolorna eftersom skolpengen försvinner rakt av om elever väljer att hoppa av utbildningen. Det gör att redan budgeterade pengar för utbildningen försvinner. Konsekvensen blir att skolor kan få svårt att fullfölja utbildningar till utlovad kvalitet. Vi instämmer därför med motionären om att vi behöver se över utformningen av skolpengen, något vi också tog beslut om på stämman 2015. Skolor ska känna en trygghet i sin planering av verksamheten och elever som går kvar på utbildningen måste få den utbildning de är lovade.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

5.17

Tillgång till högre utbildning - motion 5.18

Motionären föreslår att:

5.18.1 Centerpartiet verkar för att fler svenska lärosäten gör det möjligt att läsa delar av kurser och tillgodogöra sig enstaka högskolepoäng inom olika kursmoment, utan att man behöver ansöka till och delta i hela kursen.

5.18.2 Centerpartiet verkar för att lärosäten uppmuntras att tillgängliggöra mer utbildning på distans.

5.18.3 Centerpartiet verkar för att fler föreläsningar i högre utbildning spelas in och tillgängliggörs digitalt.

²² Förtydligande: motionären vill att systemet med skolpeng ses över.

Partistyrelsens yttrande:

Vi behöver skapa förutsättningar för ett livslångt lärande i hela landet då vi arbetar högre upp i åldern. Trots det ökade behovet har lärosätenas intresse minskat för att bedriva utbildningar under mer flexibla former, som deltids-, kvälls- och distansundervisning. Kurser av vidareutbildningskaraktär har minskat med 27 procent sedan 2008 och antalet studenter över 34 år har de senaste tio åren minskat med 24 procent. För ett längre arbetsliv behöver det därför ges bättre möjlighet till karriärbyte och vidareutbildning genom ett ökat utbud av kurser med vidareutbildningskaraktär, exempelvis distanskurser.

Det borde även vara möjligt att tillgängliggöra föreläsningar digitalt. Precis som motionären påtalar så är större delen av den högre utbildningen i Sverige offentligt finansierad och borde därför kunna tillgodogöras fler.

Däremot bör inte kurser delas upp i mindre sökbara kursmoment. Det finns en risk att utbildningen blir splittrad och svår att hålla samman för kursansvarig lärare. Idag finns möjlighet, i dialog med ansvarig lärare att ta igen delar av kurser där studenten inte tagit poäng.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

5.18.2

5.18.3

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

5.18.1

Förbättrat innovationssystem – motion 5.19

Motionären föreslår att:

5.19 Ge partistyrelsen i uppdrag att utveckla ett system för statlig finansiering för kvalificerad kompensation till EU-medel inom projekt för forskning och utveckling som innefattar EU-s forsknings - och innovationsprogram.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären ställer frågan hur vi stärker innovationskraften och därmed svensk tillväxt. Precis som motionären påtalar spelar småföretagen en stor roll i att öka antalet sysselsatta i svenskt näringsliv. Genom Sveriges inträde i EU har förutsättningarna för samarbete med andra europeiska länder förbättrats samtidigt som möjligheten till investeringsbara medel har ökat, bland annat genom ramprogrammet Horisont.

I den senaste lägesrapporten om Sveriges deltagande i Horisont 2020 återfanns Sverige bland de tio mest framgångsrika länderna i ramprogrammet. Det svenska deltagandet är också fortsatt konkurrenskraftigt i SME-instrumentet som riktar sig till små och medelstora företag. Vid tidpunkten för den senaste lägesrapporteringen hade nära 100 svenska företag beviljats drygt 40 miljoner euro.

Men likt motionären påtalar förutsätter de flesta projekt ytterligare stöd, vilket kan vara svårt för mindre företag utan större medel.

Med anledning av detta vill vi lyfta fram det statliga riskkapitalet som en potentiell medfinansiering och även myndigheter som Vinnova, Energimyndigheten och Tillväxtverket som delar ut stöd till innovationer. Det finns även goda finansieringsmöjligheter inom det privata näringslivet. Företagare som vill investera i nya innovationer måste stimuleras och uppmuntras och inte straffbeskattas. Den av regeringen förda näringspolitiken med höjda skatter på arbete och för att anställa riskerar att driva privata aktörer ur landet, vilka annars skulle kunna bidra till medfinansiering till svenska småföretags utveckling av nya produkter och tjänster.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

5.19

Elever med särskilda behov - motion 5.20

Motionären föreslår att:

5.20 Centerpartiet verkar för att statliga medel tillförs kommunerna som är öronmärkta för att öka resurserna i skolan för barn med särskilda behov. Medlen får endast användas för dessa behov.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill säkerställa att alla elever får det stöd de har rätt till. Skolans finansiering har under en längre tid diskuterats utifrån hur resurser ska hamna där de behövs som mest. I dag lägger kommuner olika mycket resurser på skolan. De omkring 70 riktade statsbidragen spär på skillnaderna ytterligare vilket främst gynnar större huvudmän med rutin och resurser att ansöka.

Det är därför viktigt att kommunerna tar sitt ansvar. Skollagen är tydlig, alla elever i behov av särskilt stöd ska få det och huvudmannen ska fördela resurser efter behov. Det är en förutsättning för en likvärdig skola i hela landet. Samtidigt är Centerpartiet ett decentralistiskt parti som anser att beslut tas bäst så nära människan som möjligt. Kommunerna ska därför även fortsättningsvis ha ansvaret för skolan. En kombination av tydliga styrdokument, en god

och stöttande uppföljning av huvudmännens arbete och ett stort eget ansvar för professionen ger en skola som bättre kan anpassas efter elevens och skolans lokala förutsättningar.

Vad det gäller de riktade statsbidragen är dessa problematiska. För att säkerställa en likvärdig skola i hela landet och att resurser går dit de behövs som mest borde de riktade statsbidragen enligt partistyrelsen ses över i syfte att bli ett generellt bidrag öronmärkt för skolan.

Partistämman beslutade att Centerpartiet verkar för:

Att Centerpartiet verkar för en utredning av situationen för elever med särskilda behov och vad som kan göras för att skollagen med säkerhet efterlevs.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

5.20

Hemspråksundervisning - motion 5.21

Motionären föreslår att:

5.21 Centerpartiet arbetar för att ta bort hemspråksundervisning så fort som möjligt.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill ta bort rätten till hemspråksundervisning för att mer tid ska kunna vikas åt annan ämnesundervisning. Rätten till modersmålsundervisning är reglerad i skollagen och har stor betydelse för barnets identitet och självkänsla. Att få möjlighet att behärska sitt modersmål i både tal och skrift har stor påverkan, det är ett sätt att stärka sin kulturella identitet genom att utveckla kunskaper om inte bara språket, utan även om kulturer och samhällen där modersmålet talas. Det har kommit många nyanlända barn till Sverige och även om många kommer från samma land finns det många andra språk som talas i Sverige. Bara i Stockholm finns det barn med 132 olika modersmål. Sverige har även fem nationella minoritetsspråk, samiska, finska, meänkieli, romani chib och jiiddisch.

En annan fördel med modersmål är att eleverna får ge utlopp för vad de kan, utan att hindras av att inte prata tillräckligt bra svenska. Det stärker självförtroendet och studiemotivationen. Vidare gynnar handledningen på modersmålet också inläringen av ämneskunskaper därför att eleverna inte längre behöver fokusera på att förstå språket utan kan koncentrera sig på ämnesinnehållet.

Forskning visar också att goda kunskaper i modersmålet, för barn som kommit till Sverige i skolåldern, gör det lättare att tillägna sig svenska.

Vi lever idag i en globaliserad värld och flerspråkighet berikar inte bara individen utan hela samhället.

Partistyrelsen instämmer därmed inte i motionärens resonemang om att modersmål inte är nödvändigt utan ser istället att modersmålsundervisningen fyller en stor och betydande funktion för barnets språk- och kunskapsutveckling.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

5.21

Studieavgifter - motion 5.22

Motionären föreslår att:

5.22 Centerpartiet ska införa studieavgifter vid svenska universitet och lärosäten för alla utländska studenter vars hemland och/eller utländska lärosäten saknar ömsesidigt avtal med Sverige.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill införa studieavgifter vid svenska lärosäten för utländska studenter. Detta är emellertid redan infört av alliansregeringen. Höstterminen 2011 införde Sverige anmälnings- och studieavgifter för utländska studenter från länder utanför EU/EES-regionen eller Schweiz, så kallat tredje land, som inte deltar i ett utbytesprogram.

Centerpartiet har sedan 2013 stämmobeslut på att all svensk offentlig utbildning ska vara avgiftsfri och att studieavgiften för utländska studenter därför bör avskaffas. För att säkra att studenter från mer ekonomiskt utsatta länder söker sig till Sverige bör möjligheten till fler stipendier undersökas.

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

5.22

En skola byggd på evidens - motion 5.23

Motionären föreslår att:

5.23.1 Att Centerpartiet verkar för att Skolforskningsinstitutet ska få ökad budget och utökat uppdrag till att initiera forskning.

5.23.2 Att Centerpartiet verkar för att Skolverket ska få ett uppdrag att se över hur fler lärare kan erbjudas forskarutbildning, med finansiering för att fler lärare ska kunna forskarutbildas.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna lyfter vikten av en skola bygd på evidens. Precis som motionärerna skriver var alliansen med och la grunden för mer riktade medel till verksamhetsnära forskning. Skolforskningsinstitutet initierades för att främja en utbildning baserad på forskning och beprövad erfarenhet. För att alla elever ska ges möjlighet att nå målen behöver undervisningen vara evidensbaserad och lärarna ges rätt kompetens.

Partistyrelsen instämmer därför med motionärerna om att det bör initieras mer verksamhetsnära forskning i skolan. Vi instämmer även med att det bör ske en fortsatt satsning på forskarskolor för lärare vilket infördes av alliansregeringen 2008. Emellertid är det viktigt att skapa incitament för lärare som genomgått en forskarutbildning att komma tillbaka till skolan. Förutom de av alliansen införda lektorstjänsterna behöver det finnas fler attraktiva karriärvägar för lärare.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

5.23

Betygssystem i gymnasieskolan - motion 5.24

Motionären föreslår att:

5.24 Centerpartiet verkar för att Skolverket tillsammans med lärare och ämneskunniga får i uppdrag att se över tydlighet i kursinnehåll och betygskriterier inom gymnasieskolan.

Partistyrelsens yttrande:

Det finns ett behov att se över och förtydliga det nuvarande betygssystemet som infördes 2011. Regeringen bad av den anledningen förra året Skolverket att utvärdera den nya betygsskalan. Resultatet av Skolverkets utvärdering visar att många uppskattar att det nu finns fler betygsssteg men att det finns problem med tröskeleffekter, att elever inte kan få ett högre betyg för att de inte uppfyllt enstaka delar av ett kunskapskrav. Vissa ändringar kunde göras omgående av Skolverket, likt riktlinjer för B och D men flera av förslagen behöver utredas på beslut av regeringen. Än så länge har inget hänt. Partistyrelsen anser därför att frågan skyndsamt bör ses över.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

5.24

Studiegång - motion 5.25

Motionären föreslår att:

5.25.1 Centerpartiet verkar för att det i grundskolans studiegång öppnas upp för mer praktiska inslag, och praktik eller annan arbetsmarknadskontakt om det medverkar till att eleven klarar av kunskapsmålen.

5.25.2 Centerpartiet verkar för att elever med underkänt i en kurs i gymnasieskolan ska krävas särskilt intyg från lärare och rektor om att eleven rimligen kan klara av nästa steg.

5.25.3 Centerpartiet verkar för att elever med mer än 25 procent underkända kurser på ett läsår ska krävas särskilt intyg från lärare och rektor för att kunna påbörja nya kurser/nästa läsår.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären lyfter frågan om en skolgång som inte är likriktad utan utgår från individens förutsättningar. Det handlar delvis om att tidigt fånga upp elever som inte klarar målen och ge dem resurser att ta sig vidare men även om att se varje elevs potential och möjligheter. Det gäller både de elever som klarar målen och de som har en längre väg att gå. Att redan under grundskolan komma i kontakt med arbetsmarknaden genom exempelvis praktik är givande oavsett. För att bättre koppla samman utbildning och jobb måste kvalitativ studie- och yrkesvägledningen ges en utökad roll och garanteras alla elever.

Skolans ambition ska alltid vara att alla elever ska nå målen. Genom att låta elever som inte är godkända gå vidare till nästa årskurs är att sänka ribban. Att sänka ambitionen och tron på eleven men även på vårt utbildningssystem. Istället ska vi tidigare sätta in åtgärder för att fånga upp de elever som riskerar att inte nå målen.

Partistämman beslutade att Centerpartiet verkar för:

Att rektor och lärare får stärkta möjligheter att kräva att eleven har rätt kunskapsnivå för att ta sig vidare till nästa nivå.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

5.25.1

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

5.25.2

5.25.3

Gymnasiepoäng - motion 5.26.2

Motionären föreslår att:

5.26.2 Centerpartiet verkar för att maxtaget för antalet gymnasiepoäng en elev kan ta inom en examen ska slopas.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill göra det möjligt för elever på gymnasiet att läsa fler kurser. Idag är det rektorn som bestämmer om en elev får läsa fler kurser än de som ryms inom ramen för 2500 poäng. Partistyrelsen anser att det borde, om eleven vill och om det fungerar schematekniskt vara möjligt för elever att läsa fler poäng. Elever som vill utvecklas ska uppmuntras, inte hämmas av skolans system.

Partistämman beslutade att bifalla följande motion:

5.26.2 Att Centerpartiet verkar för att maxtaget för antalet gymnasiepoäng en elev kan ta inom en examen ska slopas.

Riktlinjer och integritetspolicy för förskolor/skolor - motion 5.27.1

Motionären föreslår att:

5.27.1 Centerpartiet verkar för att Förskolebrevets riktlinjer och dess integritetspolicy ska implementeras i skollagen och gälla både förskola och skola.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill stärka förskolans och skolans kunskap om sexuella övergrepp mot barn genom att införa Förskolebrevets riktlinjer och integritetspolicy i skollagen. Idag är skolpersonal skyldiga att anmäla om de misstänker att ett barn far illa. Däremot kan det finnas en okunskap för vilka signaler som utsatta barn uppvisar men även hur man som vuxen i barnets närhet ska agera. Huvudmannen har här ett stort ansvar att se till att personalen i förskola och skola har rätt kompetens. Det är viktigt att Skolverket kan bistå med stöd och aktuellt kunskapsunderlag till skolan men det är inte lämpligt att lagstifta i frågan.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

5.27.1

Obligatoriskt skolval - motion 5.28

Motionären föreslår att:

5.28.1 Centerpartiet verkar för ett nytt system för skolval i grundskolan med samma regler för fristående och kommunala huvudmän, som bygger på urvalsgrupper som till exempel närhet, socioekonomiska faktorer och kötid.

5.28.2 Centerpartiet verkar för att syskonförtur ska vara det första urvalskriteriet vid antagning till grundskolor.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären lyfter frågan om urvalssystem vid valet av skola och vikten av ett system som stärker likvärdigheten i svensk skola. Skolkommissionen kom under våren 2017 med förslaget att kö som urvalssystem skulle slopas till förmån för lottning till fristående skolor. Till kommunala skolor med fler sökande än platser skulle lottning övervägas istället för närhetsprincip. Rådande ordning med kötid som urvalsprincip är inte ett perfekt system, det behöver ses över men skolkommissionens förslag inskränker alla elevers rätt att välja skola. Vi säger därför likt motionären nej till lottning. Vi behöver istället som motionären initierar ett mer flexibelt och anpassat system som främjar likvärdighet och säkrar det fria skolvalet.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

5.28

En närodlad skola - motion 5.29

Motionären föreslår att:

5.29.1 Centerpartiet står för en närodlad skola med makten nära rektorer, lärare och elever.

5.29.2 Centerpartiet verkar för att skolan fortsätter vara kommunalt styrd.

5.29.3 Centerpartiet verkar för att de många riktade statsbidragen som idag finns istället blir ett generellt statsbidrag öronmärkt för skolan.

5.29.4 Centerpartiet verkar för att det ska vara tillåtet för skolor att hyra in konsulttjänster i undervisningen.

5.29.5 Centerpartiet verkar för att det ska vara tillåtet att dela lärare mellan olika huvudmän.

5.29.6 Centerpartiet verkar för att det ska vara tillåtet att använda fjärrundervisning.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärens resonemang om en närodlad skola ligger i linje med den politik Centerpartiet driver. Alla elever har rätt till en likvärdig skola i hela landet. Samtidigt är Centerpartiet ett decentralistiskt parti som anser att beslut tas bäst så nära människan som möjligt. Vi vill därför att kommunerna även fortsättningsvis ska ha ansvaret för skolan. En kombination av tydliga styrdokument, en god och stöttande uppföljning av huvudmännens arbete och ett stort eget ansvar för professionen ger en skola som bättre kan anpassas efter elevens och skolans lokala förutsättningar.

Skolkommissionen kom under våren 2017 med förslag om resursfördelningsförslag vilket ligger i linje med motionärens förslag. De riktade statsbidragen, runt 70 till antalet är problematiska, bland annat för att de främst gynnar större huvudmän med rutin och resurser att ansöka. För att säkerställa en likvärdig skola i hela landet borde därför de riktade statsbidragen ses över i syfte att bli ett generellt bidrag öronmärkt för skolan.

Centerpartiet tycker att fjärrundervisning ska tillåtas i alla relevanta ämnen och att kommunala och fristående skolor ska ha möjlighet att anordna fjärrundervisning på entreprenad under samma förutsättningar som statliga skolor. Genom fjärrundervisning skulle kompetens kunna delas över hela landet och lärare skulle kunna fördela sin tjänst på flera skolor utan att själva dagligen behöva åka mellan de olika skolorna. Fjärrundervisning stärker likvärdigheten, ökar kvalitén och tillgängligheten. Detta förutsätter en utveckling av det digitala användandet och lärandet, något som är viktigt för alla skolor, oavsett storlek och läge.

Centerpartiet ser också ett behov av att undersöka möjligheten till delat huvudmannaskap. I strävan efter att göra skolan mer likvärdig blev skollagen allt för stelbent. Skolor har olika förutsättningar och likvärdighet får inte bli likriktning. För att möta bland annat skolornas skiftande behov av lärarkompetens måste systemet med huvudmannaskap bli mer flexibelt. Det skulle underlätta för skolor på landsbygden att dela på lärare när de inte finner kompetens. Men det skulle också kunna innebära att en skola skulle kunna ta in lärare på entreprenad. Företag skulle exempelvis kunna specialisera sig på språk och hyra ut sina tjänster till skolor som har behov av duktiga språkpedagoger.

Partistämman beslutade att bifalla följande motion:

5.29.3 Att Centerpartiet verkar för att de många riktade statsbidragen som idag finns istället blir ett generellt statsbidrag öronmärkt för skolan.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

5.29.1

5.29.2

5.29.4

5.29.5

5.29.6

Externt rättade slutprov - motion 5.30

Motionären föreslår att:

5.30.1 Centerpartiet verkar för att dagens nationella prov i gymnasiet ersätts med slutprov och att dessa prov rättas externt.

5.30.2 Centerpartiet verkar för att slutbetyget på kursen sätts av ansvarig lärare med hjälp av slutprovet och elevens övriga prestation under kursen.

5.30.3 Jämförelse mellan skolorna vid skolval görs utifrån resultatet på slutproven i kurserna och inte på elevernas slutbetyg för att motverka betygsinflation.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill införa externt rättade slutprov på gymnasiet för att motverka betygsinflation. Förslaget ligger i linje med beslutet från partistämman i Karlstad 2013 då det slogs fast att Centerpartiet ska arbeta för en modern studentexamen. Det innebär i sak att eleven, för att få studentexamen måste bli godkänd på examensprov som rättas av fristående examinators. Syftet, är likt motionärens att stävja de ojämlika bedömningarna av studieresultaten och den betygsinflation som ett ökande antal skolhuvudmän kan medföra.

Hur proven för en modern studentexamen ska utformas är något som behöver ses över. Det kan tänkas att det kan påverka de nationella proven på gymnasiet men syftet med de nationella proven, att stärka likvärdigheten, rättssäkerhet i betygssystemet och som medel kunna följa elevers kunskapsprogression över tid får inte gå förlorad.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

5.30

Utbildningspolitik för en värld i rörelse - motion 5.31

Motionären föreslår att:

5.31.1 Centerpartiet ska verka för att kraven för att upphöja högskolor till universitet skärps och tydliggörs.

5.31.2 Centerpartiet ska verka för att Malmö högskola inte ges universitetsstatus.

5.31.3 Centerpartiet ska verka för att utbyggnaden av högskolan upphör.

5.31.4 Centerpartiet ska verka för att antalet akademiska utbildningar kraftigt minskas till förmån för att utbildning med inriktning på konkreta yrken av mindre akademisk karaktär i större utsträckning ska kunna ges på yrkeshögskolan.

5.31.5 Centerpartiet värnar det livslånga lärandet genom att verka för att högskolor ska kunna validera yrkeshögskola och annan erfarenhet i högre grad.

5.31.6 Centerpartiet ska verka för att resurser som idag går till högskolor och universitet riktas om till yrkeshögskolan.

5.31.7 Centerpartiet ska verka för att en fri etableringsrätt för yrkeshögskolor införs i hela landet.

5.31.8 Centerpartiet ska verka för att yrkeshögskolan ges förutsättningar att verka mer långsiktigt genom förlängda tillståndsperioder och möjlighet att själva utforma sina program.

5.31.9 Centerpartiet ska verka för att lägga ner Akademiska hus och återföra lokalerna till lärosätena.

5.31.10 Centerpartiet ska verka för att kvalitetsutvärderingen ska bygga på en extern kvalitetskontroll.

5.31.11 Centerpartiet ska verka för att lärosätena ska utvärderas på ett transparent sätt så att studenter kan se och jämföra sådant som arbetsmarknadsstatistik, antal lärarledda timmar och tidigare studenter åsikter för olika program och lärosäten.

5.31.12 Centerpartiet ska verka för att resurstilldelningssystemet görs om så att det enbart baseras på antalet studenter och kvalitet i utbildningen, istället för genomströmningen.

5.31.13 Centerpartiet ska verka för att alla kurser ska ha en tydligt beskriven lägstanivå för betyget godkänt, och att detta ska följas upp av externa kvalitetsgranskare.

5.31.14 Centerpartiet ska verka för att studenten ska examineras direkt mot kursmål vid tentamina.

5.31.15 Centerpartiet ska verka för att bidragsdelen i CSN görs om till studielån.

5.31.16 Centerpartiet ska verka för att anslagen till forskningen avpolitiserar genom att politiserade stöd till specifika målområden avskaffas.

5.31.17 Centerpartiet ska verka för att andelen av basanslagen till forskning som fördelas utifrån kvalitetsaspekter ökar.

5.31.18 Centerpartiet ska verka för att försök med innovationstävlingar påbörjas som ett komplement till andra forskningsanslag.

5.31.19 Centerpartiet ska verka för att en parallell karriärväg till forskarens med inriktning på undervisning införs.

5.31.20 Centerpartiet ska verka för att det i högskoleförordningen införs möjlighet att anställa personer som universitetslärare, utan krav på forskning.

5.31.21 Centerpartiet ska verka för att de olika möjligheterna som finns för att finansiera doktorander behålls.

5.31.22 Centerpartiet ska verka för att karriärvägarna på högskolan förtydligas, utan att lärosätenas rätt att bestämma över sin egna verksamhet inskränks.

5.31.23 Centerpartiet ska verka för att tillgången till statistik från SCB och andra myndigheter ses över i syfte att kraftigt sänka priserna och öka tillgängligheten för forskare.

5.31.24 Centerpartiet ska verka för att säkra framtida forskningskompetens genom sträva efter att duktiga elever och studenter ges möjlighet att fortsätta utvecklas i sin egen takt i grundskolan, gymnasiet och högskolan.

5.31.25 Centerpartiet ska verka för att satsningen på elitklasser i akademiska ämnen fortsätter att byggas ut.

5.31.26 Centerpartiet ska verka för att de statliga universiteten och högskolorna inrättar utbildningar på avancerad nivå med inriktning på forskning.

5.31.27 Centerpartiet ska verka för att studentvisum ska ges för hela studieperioden för programstudenter.

5.31.28 Centerpartiet ska verka för att studietiden ska räknas in i den tid som krävs för att få permanent uppehållstillstånd.

5.31.29 Centerpartiet ska verka för att underlätta för svenska lärosäten att etablera sig utomlands.

5.31.30 Centerpartiet ska verka för att underlätta för utländska lärosäten att etablera sig i Sverige.

5.31.31 Centerpartiet ska verka för att det ska bli enklare att tillgodoräkna utlandsstudier som del av huvudämne i examen.

5.31.32 Centerpartiet ska verka för att utbytesstudier i högre utsträckning blir en del av utbildningen, där kurserna tillgodoräknas inom det ordinarie kursutbudet.

Partistyrelsens yttrande:

För att Sverige fortsatt ska kunna vara en konkurrenskraftig kunskapsnation där forskning och innovation bedrivs med hög kvalitet och bidrar till hög tillväxt, stark innovationskraft och högkvalificerade jobb behöver vi skapa rätt förutsättningar. Motionären lyfter ett antal intressanta inspel i den debatten.

Alla utbildningsvägar behövs

Sveriges högskolor och universitet har en viktig roll att spela som motor i den kunskapsdrivna tillväxten. Det finns flera studier som visar att ett välfungerande och akademiskt ledarskap har stor betydelse för den vetenskapliga kvaliteten i utbildning och forskning. Partistyrelsen anser därför att det är viktigt att möjligheterna för dagens högskolor att erhålla universitetsstatus klargörs. Det ska finnas tydliga kriterier för att undvika godtycklighet. Av den anledningen bör det inte heller gå att återkalla redan utnämnda universitet. Det skapar osäkerhet.

Den högre utbildningen ska kännetecknas av hög kvalitet. Det får därför inte ske en ökning av antal platser på bekostnad av utbildningens kvalitet. Samtidigt behöver högskolan likt yrkeshögskolans utbud anpassas efter arbetsmarknadens efterfrågan. Exempelvis byggde alliansen ut antal platser på viktiga bristområden såsom läkar- tandläkar- och ingenjörsprogrammen

Genom yrkeshögskoleutbildningarna förses företag med kompetent arbetskraft och deltagarna får en utbildning som i hög grad leder till arbete. Yrkeshögskolan erbjuder också utbildningar i många av de yrken Sverige idag har brist på. Samtidigt får yrkeshögskolorna relativt lite pengar jämfört med sina akademiska motsvarigheter. Att stärka och bygga ut yrkeshögskolan är därför en prioriterad uppgift. Ett sätt att göra detta handlar om att öka antalet platser på yrkeshögskolan.

När det kommer till att erbjuda kompletterande utbildning inriktat mot ett specifikt yrke har yrkeshögskolan en viktig roll att fylla i framtiden, oberoende om det handlar om personer som precis gått ut gymnasiet eller någon som vill komplettera sin akademiska utbildning efter många år i arbetslivet. Yrkeshögskolan bör därför ges förutsättning att verka långsiktigt genom längre tillstånd och mer resurser. För att underlätta för fler att byta spår måste det också bli enklare för elever som studerat högskoleförberedande program i gymnasieskolan att uppnå och läsa in behörighet till yrkeshögskolan. Det behöver också bli lättare att erbjuda yrkesinriktade kurser för att stärka yrkeshögskolans kompletterande roll. Vidare bör den geografiska spridningen ses över med utgångspunkt i att utbildningar bör placeras där de har en god möjlighet att samarbeta med det lokala näringslivet.

Motionären vill att lokalerna i Akademiska Hus ägo ska gå till lärosätena. Partistyrelsen instämmer med motionären om att det har förekommit en oansvarig ekonomisk politik där pengar har plockats ut ur Akademiska hus. Det är inte rimligt. Samtidigt anser vi inte att lösningen är att lärosätena övertar lokalerna, det skulle bland annat ge lärosätena olika förutsättningar eftersom alla inte hyr sina lokaler av Akademiska Hus. Istället ska vi se över hur Akademiska Hus sköts. Bolaget ska inte vara en kassako för staten.

Högre kvalitet i högre utbildning

Sverige lägger varje år många miljarder på den högre utbildningen och hundratusentals studenter investerar varje år tid och pengar på akademisk utbildning. Det är helt avgörande med ett bra externt kvalitetssystem för att dessa investeringar ska generera likvärdighet och så god utbildning som möjligt. Utan ett transparent utvärderingssystem där utbildningens kvalitet, koppling till arbetsmarknaden och tidigare studenter tydliggörs kan inte blivande studenter göra välinformerade studieval. Det missgynnar särskilt personer från studieovana hem. För likvärdiga jämförelser förutsätts också tydliga kriterier för vad som krävs av studenter för godkänt betyg. Det stärker rättssäkerheten i betygssättningen samt möjliggör likvärdiga jämförelser mellan utbildningar och lärosäten.

Extern kvalitetsgranskning är vidare avgörande för ett resursfördelningssystem som premierar kvalitet. Centerpartiet vill ha ett resursfördelningssystem där kvalitet, arbetslivsanknytning och regional samverkan premieras, istället för idag ett system som belönar antal godkända studenter. Vi vill se en högre utbildning som är nära kopplad till arbetsmarknaden med exempelvis praktik, samverkansprojekt och arbetsgivares delaktighet i utbildningens

utformning. Utbildningsformer som skapar bättre förutsättningar för livslångt lärande bör också gynnas. Exempelvis relevanta sommarkurser av fördjupningskaraktär, distanskurser och kurser på halvfart.

Centerpartiet anser även att det finns ett behov av en större översyn av resurstilldelningssystemet, vilket varit mer eller mindre orört sedan det infördes i och med 1993 års högskolereform. Bland annat behöver resursfördelningen per område ses över för att skapa en bättre och jämnare kvalitet på landets alla utbildningar.

Det ska löna sig att arbeta. Emellertid anser inte partistyrelsen att bidragsdelen ska slopas i CSN och ersättas med lån. I en tid då allt fler yrken blir akademiska går det inte att säga att majoriteten av studenterna är blivande höginkomsttagare. Många utbildningar idag betalar sig knappt, exempelvis lärare och yrken i vården. Att göra om CSN till enbart lån skulle kunna leda till att färre söker sig till de utbildningar vars examen ger en relativt låg lön. Det skulle spå på den redan stora bristen på kompetent personal inom välfärdsyrken.

En offensiv forskningspolitik

Sverige har under flera år toppat EU-kommissionens Innovation Union Scoreboard. Sveriges höga ranking beror emellertid främst på att vi satsar stora resurser på forskning, inte att det egentligen resulterat i någon större output. Något som brukar benämnas den svenska FoU-paradoxen. Denna blir särskilt tydlig vid en analys av delkategorin ”ekonomiska effekter” i Innovation Union Scoreboard där Sverige ligger under EU-genomsnittet. Denna kategori mäter bland annat hur stor del av företagets försäljning som består av nya innovationer, export av medel- och högteknologiska produkter och export av kunskapsintensiva tjänster.

För att stärka Sveriges position på den internationella marknaden behöver vi bättre nyttja de svenska näringarna och bättre positionera oss på områden där vi redan är starka och har spetskompetens. Genom ökat fokus på bland annat Life science, bioenergi, skog och produktprocesser inom stål och järn kan kvalitén på svensk forskning höjas ytterligare.

Resurstilldelningen till universitet och högskolor är ett viktigt styrinstrument för politiken. Idag uppgår lärosätenas så kallade basanslag till cirka 43 procent medan externa intäkter utgör 57 procent.

För att premiera vetenskaplig kvalitet införde Alliansregeringen en modell där 20 procent av nya resurser omfördelades mellan lärosätena baserat på indikatorerna externa anslag för forskning, samt publiceringar och citeringar. Samtliga lärosäten garanterades dock en miniminivå för forskarutbildning och forskning, den så kallade basresursen, om 8 000 kronor per helårsstudent.

För Centerpartiet är det viktigt att resursfördelningen till forskningen är transparent och enkel att använda samt att den stimulerar och premierar vetenskaplig kvalitet, resultat i form av forskningsgenombrott och samverkan med övriga samhället. Centerpartiet anser därför att systemet med omfördelning ska finnas kvar men modellen bör föreskriva att 25 procent av nya basanslag ska omfördelas baserat på väl kända indikatorer. Vi är också positiva till en ökning av basresurs per student.

Vi finner även ett behov av att pröva frågan om att tilldela lärosätena resurser för utbildning, forskarutbildning och forskning i ett anslag. Det tror vi skulle stärka sambandet mellan

utbildning och forskning. Vi är även positiva till att innovationstävlingar kan vara ett komplement till andra forskningsanslag. Innovationsstark forskning behöver gynnas.

För att skapa mer autonoma lärosäten är det viktigt att ge lärosätena bättre förutsättningar att själva bestämma över sina egna resurser. Donationer till lärosäten bör därför vara avdragsgilla för att stärka lärosätenas ekonomi och möjliggöra satsningar på verksamheten. En viktig förutsättning för ökad autonomi är basanslagen. Centerpartiet är positiva till att öka andelen basanslag till lärosätena för att stärka autonomin. Vi kommer därför följa utvecklingen noga och är beredda att göra resursförstärkningar för att stärka lärosätens andel basanslag i framtiden.

Centerpartiet anser att det är viktigt med ett mer transparent och tydligt karriärsystem som kan skapa trygghet och incitament för forskare och lärare att fortsätta sin karriär inom akademien. Exempelvis behöver det vara lättare och mer förtjänstfullt att gå från forskningsvärlden till näringslivet och vice versa. Undervisning borde även premieras genom tydliga karriärvägar. Däremot anser inte partistyrelsen att högskoleförordningen borde ändras för att göra det möjligt att anställa personer som universitetslärare utan krav på forskning. Forskningsanknytningen är viktig för att säkerställa kvalitén på utbildningen. Utöver att högre utbildningen ska leda till jobb har den även uppgiften att värna bildning.

För att säkra likvärdigheten och rörligheten och därmed kvalitén kan det också finnas ett behov av ett enhetligt system för meriteringsanställningar vid svenska lärosäten. Idag saknas ett sammanhållet system för meritering av unga forskare tidigt i karriären. Detta innebär osäkra anställningsförhållanden och utgör en stor risk att framstående forskare lämnar den akademiska banan för en annan karriär.

För att kunna locka de främsta studenterna till en forskarkarriär krävs bra villkor. Alliansen begränsade rätten att använda utbildningsbidragen och ändrade även reglerna så att statliga lärosäten måste ha försäkring för sjukdom och föräldraledighet för stipendiefinansierade doktorander.

Det är motiverat att förbättra doktorandernas villkor. Men om kostnaderna för att utbilda doktorer höjs kraftigt riskerar antalet nya doktorer att minska, något som på sikt riskerar att försämra svensk konkurrenskraft.

Externt finansierade stipendier som ger resurser till svenska lärosäten och utbildningar bör uppmuntras.

För att fånga upp unga talanger och ge möjlighet för dem att utvecklas och redan under gymnasieåren komma i kontakt med forskarvärlden är olika teoretiska spetsutbildningar ett bra alternativ. Spetsutbildningarna, som är en försöksverksamhet på initiativ av alliansen bör därför bli permanent enligt partistyrelsen. Det bör vidare vara möjligt med fler masterutbildningar med valbar forskningsinriktning. Det förbereder studenter i ett tidigt skede för kommande forskningsarbete.

För att stärka svensk forskning behöver tillgängligheten till offentlig data öka. Tack vare generationer av nitiska myndigheter har Sverige några av världens bästa samlingar av statistik och data på ett stort antal områden, bland annat inom life science. Dessa uppgifter kan användas till en mängd innovationer, applikationer och forskning. För att till max främja

denna utveckling bör den offentliga sektorns aktörer åläggas att tillgängliggöra så mycket data som möjligt för att främja utvecklingen.

Gränslös högre utbildning

Om svensk utbildning och forskning ska kunna hävda sig i den globala konkurrensen finns det ett flertal faktorer som spelar roll, varav det internationella utbytet är en viktig del. Det gäller både internationella forskare som kommer hit för att arbeta och internationella studenter som väljer att läsa hela eller delar av sin utbildning i Sverige men även svenska studenter som söker sig utomlands. Utan utbyte förlorar svenska lärosäten både kvalitet och mångfald.

Dessvärre finns åtskilliga hinder för de som väljer att komma till Sverige och studera. Bland annat kan inte mastersstudenter och doktorander söka uppehållstillstånd för hela studieperioden utan måste söka nya tillstånd för varje år. Det skapar oro hos både studenter och forskare samtidigt som det ger Migrationsverket onödigt arbete. Det borde därför vara möjligt att ansöka för hela studieperioden anser partistyrelsen. Studietiden borde vidare räknas in i den tid som krävs för att få permanent uppehållstillstånd. Sverige behöver bli bättre på att behålla efterfrågad kompetens efter avslutade studier. Det är avgörande för vår framtida konkurrenskraft.

Men utbyte handlar inte bara om att skapa goda förutsättningar för utländska studenter för att uppmuntra till studier i Sverige utan även om att uppmuntra svenska studenter till utlandsstudier. Internationella studier ska vara premierande. Bland annat borde det bli enklare att tillgodoräkna utlandsstudier.

För att stärka kvalitén och därmed svenska lärosätens konkurrenskraft behöver det finnas en mångfald av små och stora lärosäten i hela landet. Vi välkomnar därför etableringen av internationella lärosäten samt fler privata initiativ. Svenska lärosäten borde även uppmuntras att etablera sig utomlands.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

5.31.10 Att Centerpartiet ska verka för att kvalitetsutvärderingen ska bygga på en extern kvalitetskontroll.

5.31.11 Att Centerpartiet ska verka för att lärosätena ska utvärderas på ett transparent sätt så att studenter kan se och jämföra sådant som arbetsmarknadsstatistik, antal lärarledda timmar och tidigare studenter åsikter för olika program och lärosäten.

5.31.29 Att Centerpartiet ska verka för att underlätta för svenska lärosäten att etablera sig utomlands.

5.31.31 Att Centerpartiet ska verka för att det ska bli enklare att tillgodoräkna utlandsstudier som del av huvudämne i examen.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

5.31.1

5.31.5
5.31.7
5.31.8
5.31.12
5.31.13
5.31.14
5.31.17
5.31.18
5.31.19
5.31.21
5.31.23
5.31.24
5.31.25
5.31.26
5.31.27
5.31.28
5.31.30
5.31.32

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

5.31.2
5.31.3
5.31.4
5.31.6
5.31.9
5.31.15
5.31.16
5.31.20
5.31.22

Högskoleprov på engelska - motion 5.32

Motionären föreslår att:

5.32 Centerpartiet verkar för att se över möjligheten att erbjuda högskoleprov på engelska i syfte att ge fler möjligheten att söka vissa högre utbildningar oavsett om man kan svenska eller inte. Som alternativ se om man ska byta den svenska delen mot den engelska, dvs ha en viss del på svenska men tyngdpunkten på engelska.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären lyfter frågan om hur vi tillgängliggör utbildning för fler och hur vi river hinder istället för att bygga upp dem. Svensk högskola blir allt mer internationell i sin karaktär, det är nödvändigt om vi ska stå oss i den globala konkurrensen och stärka vårt varumärke som kunskapsnation. Genom att erbjuda högskoleprovet på engelska kan vi också skapa fler vägar in till högre utbildning för engelskspråkiga personer som nyligen kommit till Sverige men som ännu inte kan hantera det svenska språket fullt ut. Personer som väljer att skriva det engelska provet ska sedan kunna söka engelskspråkiga kurser och program på högskolan.

Reformen är emellertid omfattande och förutsätter en genomlysning av högskoleprovet i sin helhet samt analys av eventuella konsekvenser. Likvärdighet är viktigt och högskoleprovet måste svara upp till de krav som ställs vid studier på högskolan. Vidare behöver utbudet av engelskspråkiga grundutbildningar på högskolan öka och möjligheten att kombinera högskolestudier med svenskundervisning förbättras. För att bli konkurrenskraftig på arbetsmarknaden och delaktig i samhället är det svenska språket av stor betydelse.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

5.32

Studiero - motion 5.33 och 5.34

Motionären föreslår att:

5.33 Centerpartiet ska skapa en trygg skola för alla. Missförstånd och meningsskiljaktigheter uppstår hela tiden bland elever och personal.

5.34 Centerpartiet verkar för att skollagen ändras för att ge lärare och skolledare rätt att begränsa möjligheten att ansluta till undervisningsmiljön efter dess att undervisningen påbörjats.

Partistyrerelsens yttrande:

För att elever ska kunna lära och nå kunskapsmålen måste de ges rätt förutsättningar. Förutom bra lärare är det grundläggande att alla elever känner trygghet och studiero.

Enligt skollagen ska alla elever vara tillförsäkrade en skolmiljö som präglas av trygghet och en demokratisk värdegrund. Många elever känner sig trygga i skolan men det är fortfarande allt för många som inte gör det. Enligt en nyligen utkommen rapport från Skolinspektionen uppger tolv procent av de tillfrågade eleverna i årskurs nio att de inte känner trygghet i skolan och 16 procent säger sig vara rädda för andra elever.

Det finns idag få åtgärder för elever som på ett allvarligt sätt stör arbetsron för övriga elever. Rektorn har rätt att enligt skollagen besluta att en elev ska följa undervisningen i en annan undervisningsgrupp än den eleven annars hör till eller undervisas på annan plats inom samma skolenhet endast om åtgärderna som tidigare gjorts inte varit tillräckliga eller om det annars är nödvändigt för att tillförsäkra de andra eleverna trygghet och studiero. Förflyttningen får inte vara längre än fyra veckor. För att skapa en trygg skolmiljö bör det därför, enligt Centerpartiet vara möjligt att omgående flytta elever som allvarligt stör studieron för övriga elever.

Det brister också allt för ofta i samverkan mellan skola och myndigheter som polis och socialtjänst. Något som leder till att elever som visar oroande tendenser med skolk, sjunkande studieresultat eller utåtagerande beteende inte fångas upp. För att förbättra samverkan menar Centerpartiet att det borde finnas en tydlig samordnande funktion, en person med ansvar att vara en länk mellan skola och myndighet.

Vidare är det allt för många barn och unga som lider av psykisk ohälsa. Allt fler unga drabbas av psykosomatiska symptom som oro och nedstämdhet, sömnbesvär, trötthet och huvudvärk. 2016 hade Bris nästan 10 000 kontakter med barn om psykisk ohälsa, vilket är en ökning med tre procent sedan 2015. Enligt forskning har tidiga insatser och stöd till föräldrar positiv effekt på barns och ungdomars psykiska hälsa. En bra kontakt med hemmet och samtalsstöd är därför en viktig del i att förbättra barn och ungas välbefinnande i skolan.

Vad gäller motion 5.34 och dess yrkande om att ge lärare och skolledare rätt att begränsa möjligheten att ansluta till undervisningsmiljön efter dess att undervisningen påbörjats, strider det mot skollagen och elevens rätt till utbildning. Rektorn har en skyldighet att ta fram ordningsregler, vilka eleverna ska ha möjlighet att vara med och påverka. Det finns alltså möjlighet för rektorn att sätta upp regler vilket i ett tidigt skede fångar upp elever som inte kommer i tid till lektioner eller helt uteblir. Det kan exempelvis ske genom noggrann tidsrapportering och tidig kontakt med hemmet. Lärare får också vänta med att släppa in elever om det förekommer en genomgång eller liknande. Detta är något som redan praktiseras av flertalet skolor, exempelvis Engelska skolan. Sena ankomster ska i minsta möjliga mån påverka övriga elevers studiero. Andra åtgärder för att stärka elevers trygghet lyfts även i stämmoprogrammet Trygghet i hela landet.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

5.33

5.34

Religiösa friskolor – motion 5.35, 5.36 och 5.37

Motionären föreslår att:

5.35.1 Reglerna för konfessionella friskolor och friskolor ska skärpas.

5.35.2 Ett stopp för nya religiösa friskolor införs.

5.35.3 Konfessionella inslag ska vara frivilliga och får inte vara en del av undervisningen.

5.35.4 Könsuppdelade lektioner aldrig kan tillåtas motiveras av ideologiska, religiösa eller kulturella skäl. Utan kan endast motiveras av pedagogiska skäl vid vissa speciella tillfällen.

5.36.1 Centerpartiets stämman ger partistyrelsen i uppdrag att lägga fram ett förslag till en stegvis avveckling av de nuvarande konfessionella friskolorna i Sverige.

5.36.2 Centerpartiet verkar för ett förbud mot att starta nya konfessionella friskolor i Sverige.

5.37 Centerpartiet ska arbeta för att inte konfessionella skolor ska erhålla offentliga medel för deras verksamhet.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna vill se ett förbud mot konfessionella friskolor. Det motiveras bland annat med risken att styrdokumentet inte följs och att barn undervisas i en värdegrund som inte är i linje med läroplanens demokratiska värden.

Av Sveriges cirka 7 000 grund- och gymnasieskolor är ungefär 70 av dem konfessionella. Den stora majoriteten av dem är kristna. Konfessionella skolor har en lång tradition av att bedriva utbildning i Sverige och har stöd i Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheter. Där ges föräldrarna rätt att försäkra sina barn en uppfostran och undervisning som överensstämmer med föräldrarnas religiösa och filosofiska övertygelse.

Den ordinarie skolans utbildning och undervisning ska vara icke-konfessionell. Det innebär att det inte får finnas religiösa inslag. Däremot är det tillåtet att inom ramen för religionsundervisningen besöka olika religiösa lokaler likt moské, kyrka eller synagoga. Det är även tillåtet att ha avslutning eller samling i kyrkan om tonvikten ligger på traditioner, högtidlighet och den gemensamma samvaron. Det får inte förekomma några religiösa inslag såsom bön, välsignelse eller trosbekännelse.

För konfessionella friskolor med en religiös inriktning är det tillåtet med religiösa inslag i utbildningen. Det kan då exempelvis handla om morgonbön, tackbön vid måltid eller religiösa symboler i skollokalerna. De religiösa inslagen ska vara frivilliga för eleverna och inte vara tvingande. I den ordinarie undervisningen får det inte förekomma några religiösa inslag, det får alltså bara ske i den övriga verksamheten skolan bedriver. Den svenska läroplanen och

dess värdegrund ska gälla och all utbildning ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Demokratiska värderingar ska genomsyra våra skolor och vi har förståelse för den oro som kan finnas. Men i grunden handlar det om att elever och föräldrar ska kunna välja den skola som passar just dem. Vi är därför positiva till det fria skolvalet. Den ökade konkurrensen har lett till att kvaliteten överlag har höjts i skolan.

Precis som med andra kommunala och fristående skolor finns det konfessionella skolor som presterar på topp och de som har problem och underpresterar. Dåliga skolor kan vi aldrig acceptera, oavsett huvudman. Vid de tillfällen skolan brister i sin kvalité ska det leda till tydliga konsekvenser. Lagar och ordningar ska följas och är det allvarliga brister ska skolan stänga. För att försäkra sig om att huvudmännen, fristående så väl som kommunala lever upp till styrdokumentet bör skolor i större utsträckning än idag utsättas för oanmälda granskningar av Skolinspektionen. Vi måste vara tydliga med att skolan ska präglas av allas lika värde och vara en plats för inlärning och trygghet. Det är därför inte acceptabelt att dela upp flickor och pojkar i skolan om det inte är pedagogiskt motiverat.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

5.35.3

5.35.4

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

5.35.1

5.35.2

5.36.1

5.36.2

5.37

Ändringar av studiemedel – motion 5.5²³, 5.38, 5.39, 5.40, 5.41 och 5.64

Motionären föreslår att:

5.5.3 De som tar sin examen på utsatt tid får en del av studiemedlen efterskänkta.

²³ 5.5.1-2 behandlas i yttrande Snabbare högskoleexamen i Kommitté 5

5.38 Centerpartiet ska verka för att det ska bli möjligt att ta CSN-lån för att ta körkort.

5.39 Centerpartiet verkar för att studiebidraget för gymnasieelever inte bara ska baseras på närvaro utan också på godkända studieresultat.

5.40.1 De studenter som tar examen inom utsatt tid får en avskrivning på CSN lånet.

5.40.2 Centerpartiet ser över hur vi ska kunna motverka "eviga" studenter.

5.41 Partistämman beslutar att ge partistyrelsen i uppdrag om att snarast starta arbetet med förändringar i studiestödssystemet som möjliggör för fler att fullfölja utbildningar på alla nivåer.

5.64 Studiemedel ska betalas ut även under lovet. Den som pluggar på heltid ska ha rätt till både studiebidrag och studielån under lovet som kommer strax efter studietermen.

Partistyrrelsens yttrande:

Motionärerna ser utökade möjlighet för studiemedelssystemet. Bland annat finns förslag på att förbättra genomströmningen i den högre utbildningen samt få unga människor att tidigare än idag gå till högre studier. Motionärens förslag ligger i linje med Centerpartiets politik. Sverige behöver fler arbetade timmar för att vår gemensamma välfärd ska hålla ihop. Arbetslivet måste förlängas i bägge ändar. Unga svenskar kommer ut sent på arbetsmarknaden och vi går i pension allt för tidigt. Jämfört med flertalet andra OECD-länder påbörjar de svenska studenterna eftergymnasiala studier senare och tillbringar också längre tid i studier. Vidare är utbildningars koppling till arbetslivet dålig och matchningen på svensk arbetsmarknaden en av OECD:s sämsta. Frånvaron på arbetsmarknaden leder till både uteblivna inkomster för studenten och stora kostnader för samhället.

För ökad genomströmning och fler i arbete ser vi ett behov av att premiera de som avslutar sina studier före avsatt. Det kan göras genom ett mer flexibelt studiemedelssystem som också är anpassat för de med lägre studietakt, exempelvis de som har gått gymnasiesärskolan eller är deltidssjukskriven i varierad grad. Det ger fler möjligheten till en utbildning som leder till jobb. För ett längre arbetsliv borde det även vara möjlighet att ta del av studiemedelssystemet högre upp i åldern än idag. Vidare bör terminssystemet göras mer flexibelt så att fler har möjlighet att tidigare ta sig ut i arbetslivet.

Vad det gäller förslaget i motion 5.38, om att göra det möjligt att ta studiemedel till körkort är intentionerna goda hos motionären. Emellertid anser vi att förslaget kan leda till onödigt skuldsättning hos individen. Det är en summa, som trots att den är ansevärd är möjlig att spara ihop. Jämfört med en utbildning på högskolan som kan kosta flera hundratusen kronor. Däremot uppmuntrar vi fler yrkesutbildningar att erbjuda körkortsutbildning.

I motion 5.39 föreslås att studiebidraget ska utgå från kunskapsresultatet och inte bara närvaro. På så vis kan elever anpassa sin skolgång utifrån egna behov och förutsättningar. Intentionen är god när motionärerna vill skapa en gymnasieskola som är mer individanpassad. Samtidigt fyller undervisningstiden i klassrummet ytterligare funktioner än som bara kunskapsinhämtande. Det är även svårt för läraren att planera lektioner när elever kommer och går. Mest troligt finns det också elever som tror sig kunna studera på egen hand och inte

vara i behov av läraren men som egentligen behöver en lärares stöttning och sammanhanget som klassen ger. Vidare blir det problematiskt för lågpresterande elever som har svårt att nå godkänt, exempelvis nyanlända elever. Det blir att straffa elever som försöker nå målen men fortfarande har en bit kvar. Studiemedelssystemet bör därför även fortsättningsvis utgå från elevens närvaro, vilket också i stor utsträckning går att sammankoppla med elevens skolresultat.

Motion 5.64 vill att studiemedel ska ges även under sommarhalvåret när ingen utbildning bedrivs. Det för att säkerställa studenternas ekonomi mellan terminerna och för att studenterna ska slippa söka jobb till varje sommar. Intentionerna hos motionären är goda men vi anser att studiemedlet ska vara förbehållet studier. Det allra bästa vore om fler hade möjlighet att studera även under sommaren för att på så vis avsluta sina studier före avsatt tid. I brist på relevanta sommarkurser ser vi ändå att sommarjobb är ett bra alternativ då det både ger arbetserfarenhet och pengar under sommarhalvåret.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

5.40.2

5.41

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

5.5.3

5.38

5.39

5.40.1

5.64

Körkort – motion 5.42 och 5.43

Motionären föreslår att:

5.42 Centerpartiet nu arbetar för att införa körkortsundervisning på gymnasiet så snart som möjligt.

5.43 Lärare på gymnasieskolor med behörighet att utfärda körkort för lastbil och arbetsmaskiner/fordon även ska kunna utfärda B-körkort till gymnasieelever.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärernas intentioner är goda då de vill ge alla möjligheter till körkort. Emellertid är det viktigt att skilja på vad som tillhör skolans ansvarsområde och vad som ligger utanför. Skolan kan inte stå för alla samhälliga behov, det finns det varken tid eller ekonomiska resurser till. Däremot kan en skola om den vill, lägga resurser på körkortsutbildning åt sina elever men detta måste vara ett frivilligt val från skolans håll, inte ett tvång från staten.

Vidare vill motion 5.43 möjliggöra för lärare med behörighet att utfärda körkort för lastbil och arbetsmaskiner/fordon att även kunna utfärda B-körkort till gymnasieelever. Om en skola väljer att erbjuda körkortsutbildning så är det upp till skolhuvudmannen att se till att lärarna som ska bedriva körkortsutbildning har adekvat utbildning. Kvalitén måste kunna garanteras på körkortsutbildningen.

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

5.42

5.43

Skolor på landsbygden – motion 5.44, 5.45 och 5.46

Motionären föreslår att:

5.44 Centerpartiet ska arbeta för att IT-teknik, i högre utsträckning, ska få användas för att utveckla möjligheten till distansundervisningen så att små skolor kan finnas i hela Sverige.

5.45.1 Centerpartiet arbetar för att landsbygdsskolorna ska ges förutsättningar att utvecklas och att små skolor ska ses som en resurs och ett alternativ i kommunens utbud av skola samt klart uttala att systemet med F-6 skola är norm.

5.45.2 Centerpartiet skyndar på lagen så att fler lektioner kan genomföras med IT teknik där bemanning kan ske av vuxen i klassrummet och behörig lärare i huvudsak sköter undervisning och betyg på distans med nyttjande av modern IT-teknik.

5.46.1 Centerpartiet verkar för en särskild lärarbehörighet.

5.46.2 En grupp tillsätts för att titta på hur vi kan tillvarata de små skolornas möjligheter.

Partistyrelsens yttrande:

Landsbygdsskolorna är viktiga för en levande landsbygd och därmed ett levande Sverige. De är kittet som håller ihop bygden och inger framåtanda och framtidstro. Emellertid är det allra viktigaste att skolan håller en hög kvalitet - en skolas överlevnad får inte ske på bekostnad av en sämre kvalitet. Alla elever har rätt till en likvärdig och god utbildning, oavsett var i landet de bor eller på vilken skola de går. Därför är det viktigt att alla skolor i Sverige, oavsett läge och storlek lyder under samma lagar och regler. Bedömningen om en landsbygdsskolas

fortlevnad måste därför utgå från varje specifikt fall, det går inte att generalisera då förutsättningarna ser mycket olika ut. Att göra systemet F-6 skola till norm skulle exempelvis försvåra för skolor på landsbygden. Det behöver finnas en flexibilitet i skolans utformning utifrån lokala förutsättningar.

För att behålla de mindre skolorna på landsbygden behöver vi finna nya vägar. Något som då är av betydelse är främjandet av fjärrundervisningen och digitala lösningar så att exempelvis mindre skolor som inte har ekonomisk möjlighet att ha behöriga lärare i alla ämnen på skolan ändå kan få tillgång till lärare med rätt ämnesbehörighet. Centerpartiet tycker att fjärrundervisning ska tillåtas i alla relevanta ämnen och att kommunala och fristående skolor ska ha möjlighet att anordna fjärrundervisning på entreprenad under samma förutsättningar som statliga skolor. Genom fjärrundervisning skulle kompetens kunna delas över hela landet och lärare skulle kunna fördela sin tjänst på flera skolor utan att själva dagligen behöva åka mellan de olika skolorna. Fjärrundervisning stärker likvärdigheten, ökar kvalitén och tillgängligheten. Detta förutsätter en utveckling av det digitala användandet och lärandet, något som är viktigt för alla skolor, oavsett storlek och läge. Vidare bör möjligheten till distansundervisning ses över. Det kan bland annat vara ett bra komplement till ordinarie undervisning för nyanlända elever i behov av att maximera sin studietid.

Centerpartiet ser också ett behov av att undersöka möjligheten till delat huvudmannaskap. I strävan efter att göra skolan mer likvärdig blev skollagen allt för stelbent. Skolor har olika förutsättningar och likvärdighet får inte bli likriktning. För att möta bland annat skolornas skiftande behov av lärarkompetens måste systemet med huvudmannaskap bli mer flexibelt. Det skulle underlätta för skolor på landsbygden att dela på lärare när de inte finner kompetens. Men det skulle också kunna innebära att en skola skulle kunna ta in lärare på entreprenad. Företag skulle exempelvis kunna specialisera sig på språk och hyra ut sina tjänster till skolor som har behov av duktiga språkpedagoger.

I Falun 2015 tog stämman beslut om att Skolverket och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) borde utveckla ett stöd för hur kommuner och andra huvudmän kan arbeta med att lyfta mindre skolors konkurrensfördelar och minimera deras svagheter. Det är därmed Centerpartiets politik att tillsätta en grupp för att titta på små skolors möjligheter.

Vad det gäller förslaget att skapa en behörighet för småskolepedagoger är intentionerna goda då motionärerna vill nyttja skolans småskaliga fördelar och läge för att höja yrkets och skolans attraktivitet. Emellertid finns en överhängande risk att mindre skolor på landsbygden skulle få än svårare att finna behörig personal. Vidare har alla elever ha rätt till en likvärdig skola, oavsett geografisk läge. Olika behörigheter för olika skolor skulle kunna försämra likvärdigheten.

Partistämman beslutade att Centerpartiet verkar för:

Att det inom den befintliga lärarutbildningen avsätts tid för utbildning av alla studenter i de små skolornas förutsättningar, utmaningar och potential. Utbildning i hur man arbetar på bästa sätt i b-form och andra arbetssätt som ofta används i våra små skolor.

Partistämman beslutade att bifalla följande motion:

5.46.2 Att en grupp tillsätts för att titta på hur vi kan tillvarata de små skolornas möjligheter.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

5.44

5.45.2

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

5.45.1

5.46.1

Legitimation till fritidspedagoger – motion 5.47 och 5.48

Motionären föreslår att:

5.47 Fritidspedagoger med komplett utbildning får en legitimation på samma sätt som lärare.

5.48 Legitimation införs för fritidspedagoger.

Partistyrelsens yttrande:

Alliansregeringen införde 2011 legitimation för läraryrket. Motionären vill nu att legitimationen även ska inkludera fritidspedagoger. Precis som motionären skriver spenderar många av de yngre eleverna mycket tid på fritidshemmet tillsammans med bland annat fritidspedagoger. Att ha en välfungerande och meningsfull verksamhet med kompetent personal är därför viktigt. Däremot tror vi inte att legitimation för fritidspedagoger är lösningen.

Legitimationskravet inom förskola och skola är kopplat till undervisning i olika ämnen och kurser. Till legitimationen finns också ett myndighetsansvar i form av bedömning och betygsättning. Fritidspedagoger kan också ansöka om legitimation för förskolelärare eller lärare i sådana ämnen som ingått i fritidspedagogexamen och där man har tillräcklig erfarenhet.

Antalet legitimationsyrken bör vidare begränsas i syfte att inte stänga människor ute, vi vill inte återgå till skråväsen i tider då vi behöver ökad rörlighet på arbetsmarknaden. Legitimation ska förbehållas de yrken som kräver myndighetsutövande.

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

5.47

5.48

Källkritik – motion 5.49, 5.50 och 5.51

Motionären föreslår att:

5.49 Skolverket genom ett direktiv ska lyfta upp källkritik i skolschemat på högstadiet och gymnasiet.

5.50 Vetenskapsrådet tillsammans med Skolverket initierar Centrum för Naturvetenskaper och källkritik. Den har till uppgift att kontinuerligt informera samhället om behovet av NO-lärare och om utveckling av källkritiska förmågan i skolan, planera och vidta åtgärder.

5.51 Centerpartiet verkar för att gymnasiets undervisningslitteratur innehåller källhänvisningar i största möjliga mån.

Partistyrelsens yttrande:

Att få redskap och förhållningssätt för att kunna orientera sig i en komplex och snabbt föränderlig värld med stort informationsflöde är en förutsättning för ett välfungerande demokratiskt samhälle. Dessvärre är det allt oftare sanningar ifrågasätts och tyckande blir vedertagna sanningar. Skolan har här en stor och viktig roll att fylla. Elever måste utveckla sin förmåga att kritiskt granska fakta och förhållanden samt inse konsekvenserna av olika alternativ.

Detta är också något som understryks i läroplanen. Kritiskt tänkande och förhållningssätt betonas i flera ämnen som en del av det centrala innehållet i kurs- och ämnesplaner. I grundskolan återfinns det i ämnen som svenska, svenska som andra språk, samt i natur- och samhällsorienterade ämnen. På gymnasiet är ett av de fem centrala målen i samhällskunskap att eleven ska ha förmågan att använda källor och föra resonemang om informationens och källornas användbarhet.

Trots detta har Skolverket, i sin granskning kunna konstaterat att det finns brister i gymnasieskolans undervisning av källkritik.

Vi befinner oss i tid då förmågan att orientera sig och kritiskt granska information är viktigare än någonsin. Men problemet är inte bristen på skrivningar i skolans styrdokument utan dess efterlevnad. Det är därför viktigt att se till att läroplanen följs och att Skolverket bistår lärare

och skolledare med stöd. Det är viktigt med källhänvisningar i undervisningslitteraturen på gymnasiet, som i många andra sammanhang, men partistyrelsen anser inte att detta ska detaljstyras.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

5.49

5.50

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

5.51

Fysisk aktivitet i skolan – motion 5.52²⁴, 5.53, 5.54 och 5.55

Motionären föreslår att:

5.52.1 Alla skolor dagligen ska erbjuda rörelse och extra idrott i fritidsverksamheten för de yngre eleverna.

5.52.2 Alla skolor dagligen ska erbjuda rörelse och extra idrott utöver idrottslektionerna för de äldre eleverna.

5.53 Centerpartiet nationellt driver frågan att i läroplan öka tid för rörelse och fysisk aktivitet i förskola och grundskola, i syfte att premiera barn och ungdomars möjligheter till ökad inlärning, bättre välmående och social gemenskap.

5.54 Våra barn och unga i skolan ska få schemalagd fysisk aktivitet cirka 30 minuter varje dag antingen genom att utöka omfattningen av skolämnet ”Idrott och hälsa” eller att komplettera läroplanen med icke-betygsgrundande rörelsetimmar.

5.55 Centerpartiet arbetar för att varje elev får utöva idrott, eller på annat sätt röra sig, i skolan vid minst fyra tillfällen i veckan varav minst två är morgonpass och två är längre än 30 minuter.

²⁴ Den ursprungliga motionen har delats upp i två motioner 5.9 om läxläsning och 5.52 om fysisk aktivitet i skolan.

Partistyrelsens yttrande:

Studier visar att svenska skolbarn är de mest stillasittande i Norden. Enligt en undersökningen beställd av Nordiska Ministerrådet är 68 procent av svenska skolbarn fysiskt inaktiva. De uppfyller därmed inte WHO:s rekommendation om minst en timmes fysisk aktivitet dagligen. Svenska barn har även minst antal schemalagda idrottslektioner i Norden. Samtidigt visar studier att en timmes fysisk aktivitet per dag på schemat inte bara förbättrar barn och ungas fysik och välbefinnande, det stimulerar även lärandet och förbättrar skolresultaten. Speciellt hos pojkar. Det är också under barn och ungdomen som vanemönster etablerar sig.

Trots skrivningar i läroplanen om att skolan ska sträva efter att erbjuda alla elever dagliga fysiska aktiviteter inom ramen för hela skoldagen rör sig svenska elever allt för lite.

Alliansen har under flera år drivit frågan om mer idrott i skolan. Men att öka barns aktivitet handlar inte bara om fler idrottstimmar, precis som motionären poängterar, utan barn och unga behöver fysisk aktivitet dagligen. Partistyrelsen är därför av åsikten att huvudmännen måste ta sitt ansvar och skapa förutsättningar för att öka den fysiska aktiviteten i skolan samt att skrivningarna i läroplanen behöver ses över.

Partistämman beslutade att bifalla följande motion:

5.53 Att Centerpartiet nationellt driver frågan att i läroplan öka tid för rörelse och fysisk aktivitet i förskola och grundskola, i syfte att premiera barn och ungdomars möjligheter till ökad inlärning, bättre välmående och social gemenskap.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

5.52.1

5.52.2

5.54

5.55

SFI - motion 5.56, 5.57 och 5.58

Motionären föreslår att:

5.56.1 Centerpartiet arbetar för att de företag som själva hjälper nyanställd personal med språkutbildning får lättnader i t ex lägre arbetsgivaravgift.

5.56.2 Centerpartiet arbetar för att det i språkundervisningen också blir samtalsgrupper där man får öva och samtidigt lära sig om det svenska samhället.

5.56.3 Centerpartiet arbetar för att språkundervisningen till invandrare/migration alltid blir prioriterad för att individen så snart som möjligt ska ges möjlighet att klara sig själv.

5.57.1 direkt vid asylansökan hos Migrationsverket ges möjlighet till SFI-undervisning.

5.57.2 Kravet på ett svenskt personnummer för att vara behörig till SFI tas bort.

5.57.3 SFI-undervisning ska ges till samtliga asylsökande, dvs även till barnen fram till deras skolstart.

5.58.1 Centerpartiet ser över strukturen kring svenska för invandrare.

5.58.2 Centerpartiet jobbar för att fokus för SFI bör gå från bidragstagande till jobb, utbildning och företagande.

5.58.3 Centerpartiet ser över möjligheten att införa ett checksystem som ger eleven rätt att välja vilken SFI utbildningen som ger de bästa förutsättningarna.

Partistyrelsens yttrande:

Kvalitén i svenska för invandrare (SFI) är i dag djupt otillräcklig. Många går år efter år i utbildningar som har låg genomströmning, dålig individanpassning och helt enkelt inte lär ut språket. I många kommuner finns det inte heller några alternativ, utan den enda tillgängliga SFI-undervisningen är den som kommunen själv tillhandahåller.

Samtidigt har flera privata och ideella utbildningsanordnare visat sig mycket framgångsrika i att lära ut språk. I dag har dock studerande inom SFI inte möjlighet att välja en annan utbildningsanordnare än kommunen eller de anordnare kommunen upphandlat. Vi vill reformera systemet genom att endast betala för resultat. Kvaliteten kan höjas genom att vi inför valfrihet för de studerande och öppnar upp för konkurrens mellan nya, potentiellt bättre utbildningsanordnare. Centerpartiet föreslår därför redan i dag att det införs en SFI-peng. Alla som uppnår vissa grundläggande krav får möjlighet att erbjuda SFI-undervisning. Den som ska lära sig svenska får sedan möjlighet att välja hos vilken utbildningsanordnare de vill studera, och utbildningsanordnaren får betalt genom en typ av skolpeng. Vi vill också att SFI och fler etableringsinsatser för nyanlända ska vara tillgängliga redan från att man placeras som asylsökande.

Den nyanländes språkkunskap och färdigheter mäts initialt samt efter avslutad kurs. SFI-anordnaren får sedan betalt endast om den studerande förbättrat sina svenskkunskaper tillräckligt. Nyanlända med sämre förutsättningar för att lära sig svenska, och som därmed är mer resurskrävande för SFI-anordnaren, ger en högre peng. Men för att främja kvalitet betalas enbart SFI-pengen ut när resultat nåtts, oavsett vem som ska lära sig svenska.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

5.56.2

5.56.3

5.57

5.58

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

5.56.1

Ändring av lärarutbildningen – motion 5.26.1, 5.27.2, 5.59, 5.60²⁵ och 5.61

Motionären föreslår att:

5.26.1 Centerpartiet verkar för att förändra lärarutbildningen så att den innefattar mer utbildning om särbegåvade elever.

5.27.2 Centerpartiet verkar för att Förskoleprogrammet, lärarprogrammet, barnskötarutbildningar och idrottshögskolor får utbildning i barns integritet och lära sig uppmärksamma de olika signaler utsatta barn uppvisar.

5.59 Centerpartiet verkar för att utbildning om mobbning och psykisk ohälsa ska ingå i lärarutbildningen.

5.60.2 Centerpartiet verkar för att frågor om HBTQ-, mångfald och funktionshinder blir obligatoriska moment i lärarutbildningen.

5.60.3 Centerpartiet verkar för att fler lärare fortbildas inom HBTQ-frågor.

5.61 Centerpartiet aktivt ska verka för att utöka praktikperioden på lärarutbildningen, för att få fler väl förberedda nya lärare.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna har alla synpunkter på hur lärarutbildningen bör utformas för att ge lärare rätt kompetens.

Motionärernas intentioner är goda när de vill stärka upp lärarutbildningen på olika områden. Likt stärkt kompetens om barn och ungas psykiska ohälsa, särbegåvade elever, hur kunskap om sexuellt utnyttjade barn ska stärkas hos skolpersonal samt hur lärare ska ges kompetens i HBTQ-frågor.

Enligt läroplanen ska skolans verksamhet genomsyras av demokratiska värden där tolerans och respekt är viktiga delar. Lärarkåren är en betydande del i arbetet mot psykisk ohälsa och

²⁵ 5.60.1 behandlas i yttrande Ändring av läroplan i Kommitté 5.

mobbing i skolmiljön. Samma sak gäller HBTQ-frågor. Begrepp som kön och könsmönster samt kvinnligt och manligt återkommer på flertalet ställen i kurs- och ämnesplanerna.

Undervisningen ska också utgå från den enskilda elevens förutsättningar. Att kunna fånga upp elevers styrkor och se deras potential är en viktig del av lärarens uppdrag.

Vidare är lärare skyldiga, enligt socialtjänstlagen, att anmäla om de misstänker att en elev far illa. Samtidigt är det viktigt att dra en gräns för hur långt lärarens ansvar sträcker sig. Skolan kan och ska inte stå för alla samhällsliga behov som finns för barns och ungas utveckling. Lärarens fokus ska främst ligga på undervisningen. Däremot är det viktigt att det finns andra stödfunktioner som samverkar med lärarna. Vi behöver därför en väl utbyggd elevhälsa som inte bara kommer in när något gått snett utan även har förutsättningar att arbeta förbyggande. Det förutsätter också en god samverkan mellan skola, polis och socialtjänst.

Läraren är den enskilt viktigaste faktorn för elevens framgång i klassrummet. En lärarutbildning av högsta kvalitet är därmed grundläggande. Partistyrelsen är därför av åsikten att lärarutbildningen bör ses över för att bättre svara upp till de behov skolan har. Den ska bygga på forskning och beprövad erfarenhet och bestå av mer praktik och ha en tydligare koppling till skolan.

För att höja kvalitén på lärarutbildningen borde den även konkurrensutsättas genom ett möjliggörande av fristående lärarutbildningar.

Partistämman beslutade att bifalla följande motion:

5.61 Att Centerpartiet aktivt ska verka för att utöka praktikperioden på lärarutbildningen, för att få fler väl förberedda nya lärare.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

5.59

5.26.1

5.27.2

5.60.2

5.60.3

Ändring av läroplan – motion 5.60²⁶, 5.62 och 5.63

Motionären föreslår att:

5.60.1 Centerpartiet verkar för större inslag av HBTQ-frågor i skolans styrdokument, såsom läroplan, kursplaner och ämnesplaner.

5.62.1 Centerpartiet arbetar för att ge skolan en mer modern framtoning vid ämnesuppläggning.

5.62.2 Centerpartiet godkänner motionen och arbetar för att så snart som möjligt ta bort religion som ämne och istället tillför det till historia.

5.63 Centerpartiet avser införa privatekonomi som ett obligatoriskt fristående ämne i gymnasieskolan.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna vill ändra läroplanen för att ge plats åt viktiga och relevanta ämnesområden. En motionär vill se en utökad plats för HBTQ-frågor i skolan och en annan motionär vill att privatekonomi blir ett eget ämne. Det är båda viktiga ämnen och återfinns redan idag på flera ställen i skolans styrdokument. I exempelvis kurs- och ämnesplanerna återkommer kön och könsmönster samt kvinnligt och manligt på flera ställen. Även begrepp som normer, värden, etik finns med liksom jämställdhet och sexualitet. Detsamma gäller ämnet privatekonomi vilket återfinns som en del i SO-blocket och hemkunskapen på grundskolan och har sedan 2011 fått en tydligare plats i samhällskunskapen på gymnasiet.

Vidare är det ett stort ingrepp att ändra läroplanen och dagens innehåll är nogt avvägt. Det är också viktigt att skilja på vad som är skolans ansvar och vad som ligger utanför skolans ansvarsområde. Skolan kan och ska inte stå för alla samhällsliga behov som finns för barns och ungas utveckling. Skolorna är också själva fria att inom ramen för de styrdokument som finns utöka eller styra in utbildningen på det sätt som passar just den skolan i den lokala skolplanen.

Centerpartiet har tidigare föreslagit ett kontinuerligt kvalitetsutvecklingsarbete med referensgrupper bestående av exempelvis forskare på området, lärare, elever och annan expertis så att små justeringar i kursplan och metoder lättare kan genomföras. Resultatet skulle kunna bli en mer lyhörd skola där efterfrågade mindre förändringar lättare genomförs utan att det krävs något större politiskt beslut.

Genom det fria skolvalet kan elever och dess målsmän sedan välja den skolform som passar just dem bäst. Det är orimligt att få in alla önskemål om ämnen i skolan utan att ta bort något annat ämne. Partistyrelsen bedömer därför att det inte finns behov av att tillföra nya obligatoriska ämnen eller ändra timplanerna för de ämnen som idag redan ingår i skolan.

²⁶ 5.60.2-3 behandlas i yttrande Ändring av lärarutbildningen i Kommitté 5.

Motionen om att ta bort ämnet religion och införliva det i ämnet historia så instämmer vi med att det är viktigt att ha en skola som ligger i takt med tiden. Ämnet religion är därför av stor betydelse. Undervisningen i ämnet religionskunskap ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om religioner och andra livsåskådningar i det egna samhället och på andra håll i världen. Ämnet tar även upp existentiella frågor där eleverna får granska sin hållning och lära sig att finna acceptans och förståelse för andra livsåskådningar. Det är viktiga delar i skolans uppdrag och syftar till att skapa ett öppet och tolerant samhälle. Partistyrelsen ser därför ingen anledning att ta bort ämnet religion som eget ämne.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

5.62.1

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

5.62.2

5.60.1

5.63

Möjlighet att informera förälder till myndig elev – motion 5.65

Motionären föreslår att:

5.65 Skolan ska ges rätt att meddela föräldrar under hela gymnasietiden när det gäller närvaro/frånvaro och studieresultat.

Partistyrelsens yttrande:

Partistyrelsen instämmer i att gällande lagstiftning är problematisk. Förutom att föräldrar, på grund av dålig inblick i sina myndiga barns skolgång, inte ges möjlighet att stötta och hjälpa kan det få ekonomiska konsekvenser för familjen. Föräldern/vårdnadshavaren har försörjningsansvar tills gymnasieutbildningen är avslutad eller ungdomen fyllt 21 år. Samtidigt är Skollagen är mycket restriktivt gällande skolans möjlighet att delge föräldrar information om myndiga elever. För detta krävs ett godkännande från den myndiga eleven.

Gymnasiestudier är i teorin frivilliga men i praktiken obligatoriska. Utan en gymnasieexamen är inte högre studie möjliga och chansen till jobb liten. För att i tid fånga upp elever som av olika anledningar kommit på glid, det kan handla om exempelvis psykisk ohälsa eller missbruk, behöver föräldrar ges ökade möjligheter till inblick i sina myndiga barns skolgång. Frågan behandlas i stämmoprogrammet Trygghet i hela landet och går i linje med motionärens yrkande.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

5.65

Kommitté 6 – Kultur och civil- och konsumentfrågor

DAB radio – motion 6.1

Motionären föreslår att:

6.1 Centerpartiet arbetar för att införa Dab radio i hela landet så snart som möjligt.

Partistyrelsens yttrande:

Den nuvarande regeringen har beslutat att för närvarande inte gå över till digitalradio, DAB. Bakgrunden är att en övergång i dagsläget vore förenad med för stora oklarheter kring bland annat radions roll i svensk krisberedskap. Centerpartiet anser också att ett eventuellt byte av teknik kräver en mer genomarbetad analys för att ett välgrundat beslut ska kunna fattas.

Centerpartiet tror på digitalisering. Frågan om att införa digital radio, DAB, har diskuterats under en längre tid. Bakgrunden är att FM-bandet har begränsningar och en högre sändningskostnad än digital sändning. Det innebär att en ny teknik skulle kunna medföra ett större radioutbud i hela landet till en lägre sändningskostnad. Detta är något som såväl Sveriges radio som de kommersiella radiokanalerna ser som positivt.

Flera länder i Europa har gått över till eller planerar att gå över till DAB. I Norge är det infört. I Danmark har beslut fattats om att gå över till DAB.

Under vår tid i regeringen fattades det beslut om att gå över till DAB. Det tillsattes en utredning för att ta fram hur detta ska gå till. Denna utredning presenterades 2015. Flera remissinstanser var positiva till ett införande liksom också ett antal negativa. Riksrevisionen gjorde också en granskning som visar att det finns brister i den utredning som presenterats.

Det är viktigt att vi i Sverige har broadcasting, alltså radiosändningar som är möjligt att ta emot via mottagare som inte är bundna av något abonnemang, som exempelvis ett internet-abonnemang. Det handlar om både en säkerhets- som demokratiaspekt. Vid större katastrofer, som vid skogsbranden i Västmanland 2014 och stormen Gudrun 2005, är radion ett viktigt redskap som informationsförmedlare. Det gäller också vid mer vardagliga tillfällen, som trafikmeddelanden och viktigt meddelande till allmänheten.

Radion som i dag sänds över FM-nätet har fördelen att den täcker i princip hela Sveriges yta. Att det finns en säker och fri kommunikationsväg med sådan täckning är centralt, inte minst om det sker något som människorna som befinner sig i ett område snabbt måste kunna få kännedom om. Vi kommer inte att medverka till en övergång till en annan teknik om inte detta säkerställs.

Demokratiperspektivet är också centralt i denna fråga. Att fritt kunna lyssna på public service programutbud är viktigt ur ett demokratiskt perspektiv. Finns det risk att den nya tekniken gör att vissa lyssnare "tappas", det vill säga tänker att de kan få sin tillgång till radio på annat sätt, som dock inte är lika bra ur ett säkerhetsperspektiv? Eller att vissa helt enkelt slutar lyssna på radio med dess möjligheter att få snabba nyheter. Hur ser utvecklingen ut i andra länder som

infört detta? Har fler radiokanaler startats och har tillgänglighet till ett brett utbud ökat? Man behöver också i detta sammanhang se vilka konsekvenserna kan bli om man avstår från en övergång till DAB. I Norge har övergången till DAB enligt gjorda mätningar inneburit att antalet lyssnare ökat. Kan ett bevarande av FM-nätet innebära att allt färre kommer att lyssna på radio? Hur påverkar det den demokratiska aspekten men också säkerheten?

En övergång till DAB innebär en kostnad för den enskilde med ett teknikbyte eftersom inköp av ny radiomottagare krävs. Det är dock en kostnad för den enskilde som sprids ut över flera år då det vid ett införande av DAB kommer att sändas radio parallellt med FM under en övergångsperiod. Dessutom har redan idag flera radiomottagare som säljs på marknaden möjlighet att ta emot DAB.

Det innebär självklart också kostnader att bygga ut en ny sändningsteknik. Den siffra som nämns i utredningen är 15 miljarder. Man behöver dock också ta hänsyn till vad tekniken kostar i drift. SR beräknar att detta är en investering som betalar sig själv eftersom kostnaderna när DAB väl är infört är lägre än dagens FM. En uppfattning också de kommersiella kanalerna delar. Om man skulle bevara FM så skulle det också medföra kostnader i form av uppgradering och underhåll liksom en dyrare sändningskostnad.

För Centerpartiet är inte det viktiga vilken teknik som används utan att den uppfyller ett antal centrala kriterier. Dessa är att tekniken måste ha minst motsvarande täckning i yta som FM har idag, att säkerheten i systemet är säkrad, att de demokratiska aspekterna är säkrade samt att det är samhällsekonomiskt försvarbart.

Partistämman beslutade att Centerpartiet verkar för:

Att vid en övergång till annan sändningsteknik än dagens FM ska den nya tekniken minst ha samma yttäckning i hela landet som dagens FM, att säkerheten i systemet för radiosändning via broadcasting är säkrad, att de demokratiska aspekterna är säkrade oavsett vilket system för broadcasting som väljs samt att tekniken som används är samhällsekonomiskt försvarbar.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

6.1

Jämställdhet och idrott – motion 6.2

Motionären föreslår att:

6.2.1 Centerpartiet ska ta initiativ till att genomföra ändringar i förordning (1999:1 177) om statsbidrag till idrottsverksamhet samt föreslå och verka för nya föreskrifter och förvaltningsavgifter till Sveriges Riksidrottsförbund som med omedelbar verkan kan

möjliggöra för både manliga och kvinnliga elitidrottare att spela i ett och samma fotbollslandslag.

6.2.2 Centerpartiet ska verka för ett fotbollslandslag där både män och kvinnor får möjlighet representera sitt land i ett och samma fotbollslandslag.

Partistyrelsens yttrande:

En jämställd idrott är något vi länge arbetat för. Tyvärr återstår en hel del arbete för att uppnå en jämställd idrott. Att ta bort hinder för jämställdhet i idrotten och generellt är viktigt. När det gäller det praktiska kring hur lag formas så menar vi att det ska vara upp till idrotten själv att göra bedömningarna.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

6.2.1

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

6.2.2

Digitalt kulturnät – motion 6.3

Motionären föreslår att:

6.3.1 Det skapas ett digitalt kulturnät som omfattar svensk och när möjligt även nordisk landsbygd och stad.

6.3.2 Arrangörer av kulturevenemang uppmanas att göra dessa tillgängliga i hela kulturnätet.

6.3.3 Kulturevenemang kan förmedlas i nätet utan fasta kostnader.

6.3.4 Ett fungerande kulturnät också kan användas för utbildning och annan samhällsnytta.

Partistyrelsens yttrande:

Tillgång till bredband i hela landet är en central kulturfråga. Utifrån det har Centerpartiet länge arbetat för utbyggnad generellt och med punktinsatser. Bland annat såg vi i alliansregeringen till att ta fram ett tillfälligt stöd för digitalisering av biografer just för att kunna se nya filmer på mindre orter, men också att ta del av exempelvis en operaföreställning live över nätet. Med en generell utbyggnad kommer möjligheterna att uppleva kulturevenemang över nätet att öka. Finns bara den infrastrukturen på plats så kan mängder av

nya ”kulturnät” uppstå utifrån de önskemål personer och organisationer har. Finansieringen av dessa ”kulturnät” kan dock se olika ut.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

6.3.1

6.3.2

6.3.4

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

6.3.3

Kultur på landsbygden – motion 6.4

Motionären föreslår att:

6.4 Centerpartiet ska tillsätta en utredning tillsätts för att få svar på om det finns tillväxtfaktorer inom kultur och går det att skapa tillväxt på landsbygden genom kulturen? Går det att bli självförsörjande inom kultur och bo på landsbygden? Finns det något behov av kultur på landsbygden? Finns det naturliga försäljningskanaler på landsbygden?

Partistyrelsens yttrande:

Som beskrivs i motionen så finns skillnader i tillgänglighet till kultur beroende på var man bor i landet. Det spelar roll hur långt det är att ta sig till en kulturaktivitet. Centerpartiet har politik för att göra kulturen mer tillgänglig över hela landet som står i stark kontrast till regeringens politik med fri entré på statliga museer som främst är belägna i Stockholm och deras höjning av momsen på biobiljetter som slår hårdast mot biografer på mindre orter.

Vi vill istället att de statliga institutionerna ska nå ut med sin verksamhet i hela landet. Vi driver också kraftfullt frågor kring digitalisering av bland annat vårt kulturarv, något som ju tillgängliggör det oavsett var man bor. Vi satsar stort på den ”kulturella infrastrukturen” genom stöd till samlingslokaler som utgör en oerhört viktig bas för kulturell verksamhet i synnerhet på mindre orter och på landsbygden.

Centerpartiet arbetar också för bredbandsutbyggnaden i hela landet. Den är viktig för möjligheten att ta del av kultur, men också att själv vara med och skapa och till möjligheten att försörja sig inom området. Vårt förslag om ingångsföretag, med en schablonskatt på 25 procent av omsättningen på företag med upp till 250 000 i omsättning, skulle dessutom förbättra möjligheterna till försörjning även inom kulturområdet i hela landet.

Det finns stor kunskap om kultur och tillväxt på landsbygden och utifrån den driver vi politik för att ge goda förutsättningar i hela landet.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

6.4

Arkeologiska utredningar– motion 6.5

Motionären föreslår att:

6.5 Alla kostnader för arkeologiska utgrävningar och utredningar utgör riksangelägenheter, det vill säga att staten betalar notan.

Partistyrelsens yttrande:

Det är idag exploatören som belastas av kostnaden för arkeologiska undersökningar och utgrävningar. Detta är hämmande för utveckling av nya verksamheter och för bostadsbyggande. Vi anser att det är rimligt att staten tar ett större ansvar för detta. Det är en fråga vi driver sedan tidigare, senaste stämmobeslutet är från 2011.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

6.5

Barn och ungdomars idrottande – motion 6.6

Motionären föreslår att:

6.6.1 Utveckla förslag som idrottspeng för en mer aktiv fritid för barn, ungdomar och föräldrar.

6.6.2 I samverkan med idrotts- och föreningslivet i kommuner utveckla IT applikationer som samlar och förenklar information om öppettider, kostnader, anmälan, buss- och cykelförbindelser.

Partistyrelsens yttrande:

Det är jätteviktigt att göra det enklare för barn och ungdomar att idrotta. Idrotten är betydelsefull för bland annat hälsan och för delaktigheten. Det finns olika modeller för att göra unga intresserade av att idrotta och för att göra det ekonomiskt möjligt att delta. Till

exempel har det startats ”sportutrustningsbibliotek” på vissa ställen där man kan låna utrustning om man vill testa en ny idrott. Det finns också verksamheter som erbjuder nyanlända flyktingungdomar att komma in i idrottslivet. Mångfalden av lösningar är stor.

För att fler barn ska få chans att hitta en idrott eller annan föreningsaktivitet så är det viktigt att föreningslivet får komma in i skolan och på fritidshem. Det öppnar möjligheter för barn som annars kanske inte fått chansen att testa nya aktiviteter och att gå med i föreningslivet. Att barn får samlas runt intressen ger också möjlighet till ökad integration.

Förslag som att ta fram en idrottspeng och utveckla IT-applikationer som förenklar bör tas fram lokalt utifrån de speciella förutsättningar som finns på plats.

Partistämman beslutade att Centerpartiet verkar för:

Att föreningslivet bjuds in till skola och fritidshem så att barn får testa nya aktiviteter.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

6.6

Privatkopieringsersättning – motion 6.7, 6.8 och 6.34

Motionären föreslår att:

6.7.1 Utredda effekterna för samhället av en slopad privatkopieringsersättning.

6.7.2 Arbeta för att ersättningen helt tas bort.

6.8 Centerpartiet verkar för ett borttagande av privatkopieringsersättningen.

6.34 Centerpartiet aktivt arbetar för att privatkopieringsavgiften och privatkopieringsersättning tas bort.

Partistyrelsens yttrande:

Privatkopieringsersättningen, också kallad kassettskatten, är en avgift som ska kompensera upphovsmän vid privat kopiering. Den tas nu ut på lagringsmedier, som USB-minnen. Teknikutvecklingen har bland annat inneburit att många nu istället konsumerar exempelvis musik genom lagliga streamingtjänster. Det är uppenbart att det är hög tid att ändra modellerna kring upphovsrätten, det gäller bland annat privatkopieringsersättningen som vi sedan tidigare tagit ställning emot. Upphovsrätten är viktig, man ska kunna få betalt för sitt arbete, men systemet måste vara anpassat efter de förutsättningar som råder idag och vara hållbart över tid. Därför driver vi sedan tidigare behovet av en reform på immaterialrättsområdet med en balans mellan rättighetshavarens och allmänhetens intresse,

för att säkerställa att såväl patent- som upphovsrätt är modern och fungerande i ett digitalt samhälle.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

6.7

6.8

6.34

Familjefrågor – motion 6.9, 6.10, 6.11, 6.12 och 6.13

Motionären föreslår att:

6.9.1 Centerpartiet aktivt verkar för och i Sveriges Riksdag lyfter fråga om att svenska barn har rätt till båda sina föräldrar och ett gemensamt föräldraansvar med automatisk gemensam vårdnad.

6.9.2 Centerpartiet verkar för att det i Föräldrabalken i svensk lagstiftning och svensk familjerätt skrivs in att svenska fäder blir vårdnadshavare för sitt barn i samband med att faderskapserkännande ges.

6.10 Centerpartiet ska verka för en förändring av lagstiftningen som möjliggör fler juridiska vårdnadshavare än två.

6.11.1 Centerpartiet tar ställning för införandet av ett tredje juridiskt kön.

6.11.2 Centerpartiet tar ställning för att det på sikt genomförs ett nytt personnummer i form av så kallat könsneutralt personnummer. Vi vill se till att de personer som i dag och framöver genomgår köns- och identitetskorrigering kan få samma rätt och skyldighet att få vara juridisk person som andra.

6.12.1 Centerpartiet verkar för att göra det möjligt för barn att ha fler än två vårdnadshavare.

6.12.2 Centerpartiet verkar för att en könsneutral lag för föräldraskapspresumtion införs.

6.12.3 Centerpartiet verkar för att införa en föräldraskapspresumtion för barn i samboskap, om annat inte anmäls till socialnämnden.

6.12.4 Centerpartiet verkar för att erkänna föräldraskap för utländska assisterade befruktningar inom äktenskap eller samboskap, om annat inte anmäls till socialnämnden.

6.12.5 Centerpartiet verkar för införandet av ett tredje juridiskt kön.

6.13 Lagstiftningen för föräldraskapspresumtion inom samkönade par ändras så att den motsvarar den lagstiftning som gäller för heterosexuella tvåkönade par.

Partistyrerelsens yttrande:

Alla barn bör få möjlighet att ha en god kontakt med båda sina föräldrar. Det sätt på vilket faderskap nu bestäms är i vissa delar förlegat och vid förra stämman tog Centerpartiet beslut om att faderskap ska kunna fastställas redan under graviditeten och att arbeta för att en presumtion för faderskap, liknande det som gäller för barn som föds inom äktenskap enligt 1 kap. 1§ FB, införs för barn som föds inom samboförhållande. Drygt 60 % av alla barn i Sverige föds numera utom äktenskapet. Det är tydligt att svensk lag på det här området inte har förändrats i enlighet med den verklighet vi lever i och att den gör det svårt för till exempel utlandssvenskar eller andra som har svårt att infinna sig personligen att kunna erkänna föräldraskapet. Centerpartiet vill därför utreda möjligheten att med säker identifiering och på elektronisk väg, till exempel genom Bank-ID, kunna bekräfta föräldraskapet.

För Centerpartiet är barnperspektivet grundläggande och dessa frågor, liksom frågan om vårdnad, är av största vikt för att detta ska tillgodoses. I de allra flesta fall som berörs är gemensam vårdnad givetvis önskvärt. Dock kan det också, i de fall då den ena parten väljer att vara frånvarande, ha allvarlig rättslig verkan på så sätt att barnets möjligheter till läkarbehandling, val av skola, ansökan om pass med mera kan stoppas av att den frånvarande parten inte ger sitt medgivande eller inte är möjlig att kontakta. Barnet måste komma i första hand. I de allra flesta fall innebär detta att barnet har kontakt med båda sina föräldrar och att föräldrarna har gemensam vårdnad, men att per automatik ge båda föräldrarna vårdnaden om barnet kan för vissa barn innebära att hens intressen inte tas tillvara på bästa sätt.

Idag är det många barn som växer upp med flera så kallade sociala föräldrar, till exempel om barnets biologiska föräldrar lever i samkönade relationer eller om de biologiska föräldrarna separerat och föräldrarna inlett nya relationer. De band som kan finnas mellan ett barn och en social förälder kan vara lika starka som banden till en biologisk förälder och det är angeläget att alla barn har ett juridiskt skydd oavsett i vilken typ av familjebildning barnet växer upp. Familjebildningen i Sverige är inte densamma som den traditionellt har varit och det är dags att bejaka barns möjligheter att ha en fortsatt kontakt med vuxna som är eller har varit en viktig del av deras liv. Dock finns det en risk att fler vårdnadshavare än två skulle kunna skapa svårigheter till exempel när fler än två personer ska vara överens om att välja skola, bestämma om barnet ska få hjälp av en psykolog eller var barnet ska bo. Det är önskvärt att ett barn har rätt att träffa de vuxna som är en viktig del av dess liv samtidigt som man undviker situationer då beslut för barnets bästa inte kan tas för att alla vårdnadshavare inte är överens. För Centerpartiet är barnperspektivet grundläggande. Vi behöver en översyn av möjligheten för barn att behålla kontakten med en varaktig social förälder.

Könsneutral lagstiftning är önskvärd så långt det är möjligt. Vad gäller föräldraskap måste vikten av könsneutralitet vägas mot barnets rätt enligt FN:s barnkonvention till sitt biologiska ursprung.

Om ett heterosexuellt par är gift och kvinnan får ett barn görs enligt lag en faderskapspresumtion där maken utan särskild åtgärd blir förälder. Om det heterosexuella paret är sambo krävs att mannen erkänner faderskapet skriftligt. Det finns i vissa fall möjlighet att göra det redan under graviditeten. Centerpartiet anser att det ska vara möjligt för alla som så önskar.

Om två kvinnor är gifta och den ena blir gravid gäller inte samma regler. Där krävs en adoptionsutredning innan den andra kvinnan blir juridisk förälder. Om graviditeten är resultatet av en insemination på svenskt sjukhus har barnet enligt lag rätt att få veta vem som är den biologiske fadern. I dessa fall bör samma regler gälla som för ett heterosexuellt par, det vill säga om paret är gifta ska båda juridiskt bli föräldrar och om paret är sambo ska ett skriftligt erkännande lämnas in.

Om barnet tillkommit på annat sätt ska inte samma regler gälla. Då bör en faderskapsutredning göras för att se om det finns någon möjlighet att garantera barnets rätt till kännedom om sitt biologiska ursprung. För att den andra kvinnan ska erkännas föräldraskap krävs ett sedvanligt adoptionsförfarande.

Centerpartiet har stor respekt för att det finns människor som känner starkt att de varken vill identifiera sig som man eller kvinna och tycker att frågan måste tas på stort allvar. Centerpartiet vill, så långt möjligt, ha könsneutral lagstiftning.

I Sverige är kön kopplat till personnummer där den tredje positionen i de fyra sista siffrorna indikerar om personen är man eller kvinna. Det möjliggör att all offentlig statistik kan analyseras utifrån ett genusperspektiv. Om det, vid en eventuell omläggning av personnummersystemet, är möjligt att förena möjligheten för den enskilde att inte registrera sig som man eller kvinna med möjligheten att fortsatt kunna analysera all offentlig statistik utifrån ett genusperspektiv har Centerpartiet inget emot att en förändring görs. Är det inte möjligt så väger den genusuppdelade statistiken tyngre än att den enskilde ska kunna avstå från att registrera sig som man eller kvinna.

Partistämman beslutade att Centerpartiet verkar för

Att man med bibehållen säker identifiering på elektronisk väg ska kunna erkänna föräldraskap.

Att om barn föds av ett samkönat par där graviditeten är resultatet av en insemination på svenskt sjukhus ska samma regler gälla för föräldraskapspresumtion som för tvåkönade par.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

6.9.1 Att Centerpartiet aktivt verkar för och i Sveriges Riksdag lyfter fråga om att svenska barn har rätt till båda sina föräldrar och ett gemensamt föräldraansvar med automatisk gemensam vårdnad.

6.9.2 Att Centerpartiet verkar för att det i Föräldrabalken i svensk lagstiftning och svensk familjerätt skrivs in att svenska fäder blir vårdnadshavare för sitt barn i samband med att faderskaps erkännande ges.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

6.12.3

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

6.10

6.11

6.12.1

6.12.2

6.12.4

6.12.5

6.13

Körkorts- och fordonsfrågor– motion 6.14, 6.15, 6.16 och 6.17

Motionären föreslår att:

6.14 Införa körkort för personbil från 16 års ålder för ungdomar på landsbygd.²⁷

6.15 Centerpartiet ska driva frågan om en ny klassificering av fordon i motionens anda.²⁸

6.16 Centerpartiet stiftar lagar som gör det möjligt för nyanlända att validera körkort som har utfärdats utanför EU.

6.17 Centerpartiet ska verka för att det i körkortet ska finnas en behörighet för uttrykningskörning på samma sätt som övriga behörigheter.

Partistyrelsens yttrande:

Att köra bil och kunna färdas i bil är en frihetskänsla som är extra stor i de delar av landet där kollektivtrafiken är begränsad. Att köra bil innebär dock ett stort ansvar och ställer högra krav på personligt omdöme och mognad.

För möjligheten att ta B-körkort för att få köra personbil är det 18 års ålder som gäller. Det tredje körkortsdirektivet (2006/126/EG) fastslår dessutom att den EU-gemensamma

²⁷ Förtydligande utifrån motionens text: detta ska gälla utanför storstäder som har fungerande kollektivtrafik

²⁸ Förtydligande utifrån motionens text: gäller införande av en ny typ av EPA-traktor

åldersgränsen för B-körkort ska vara 18 år. Det är därför inte troligt att Sverige skulle kunna gå emot direktivet och sänka åldersgränsen för B-kort.

Att framföra en personbil ställer höga krav på säkerhetsmedvetenhet och trafikutbildning. Övningskörning är möjligt från 16 års ålder och Centerpartiet anser att det är bra och att ålderskravet ej bör sänkas. Det finns dock alternativ till bilen, till exempel moped och traktorkörkort där ålderskraven är 15 respektive 16 år.

Ett par motioner lyfter att ungdomar under 18 år ska kunna åka mer trafiksäkert än i dagens EPA-traktorer. Det är en viktig fråga och Centerpartiet delar ambitionen. Det är viktigt att öka säkerheten för fordon som är godkända inom behörigheten för traktorkörkort. Ett sätt att göra detta kan vara att införa en ny klassificering enligt vad som framförs i en av motionerna. Möjligheten för Sverige att fatta egna beslut för behörigheter inom de olika körkortsklasserna begränsas dock av EU-direktivet 2006/126/EG.

Redan idag finns möjligheten att validera körkort i Sverige som är utfärdade utanför EU. Problemet som motionären framför är att ett utländskt körkort som är utfärdat i en stat utanför EES inte är giltigt i Sverige om du varit folkbokförd här sedan mer än ett år. Så länge du inte är folkbokförd i Sverige finns ingen begränsad tid för hur lång tid du får köra i landet. Om du har ett utländskt körkort utfärdat i en stat inom EES får du fortsätta köra så länge det körkortet är giltigt.

Om du varit folkbokförd i Sverige sedan mer än ett år krävs ett svenskt körkort som ställer samma krav som för en nybörjare, vilket innebär att du måste genomgå utbildning, inklusive obligatorisk riskutbildning och därefter göra förarprovet. Förarprovet består av ett teoretiskt kunskapsprov och ett praktiskt körprov.

Centerpartiet anser att det är viktigt att upprätthålla en hög säkerhet på våra vägar och säkerställa att fusk med körkortstillstånd inte förekommer. Vi tycker därför att gällande regelverk är bra och bör behållas. Trafikförhållanden i Sverige kan skilja sig avsevärt från andra nationer, exempelvis sett till vinterväglag och halka. Det är därför ett rimligt krav att förare bör genomgå den svenska trafikutbildningen.

Att framföra ett fordon under uttryckning innebär hög stress och ställer höga krav på förarna. Idag skiljer sig utbildningen åt beroende på om du ska arbeta som polis, brandman eller ambulansförare. Motionären önskar en särskild behörighet i körkortet, ett särskilt uttryckningskörkort för all personal som jobbar med uttryckning och ett krav på en nationellt samordnad utbildning och en opartisk uppkörning.

Polisen har en egen förarutbildning så problemet som motionären tar upp gäller främst ambulans- och räddningstjänstpersonal. Detta är yrken som det idag råder brist på och Centerpartiet anser att det problemet motionären tar upp bör kunna hanteras inom ramen för yrkesutbildningen och interna utbildningar för att säkerställa en förarutbildning som håller måttet och är lika över landet och som möjliggör kompetensutveckling och ger förarna en ökad säkerhet vid uttryckning, eftersom det i sig är en risk för personalen. I det arbetet har arbetsgivare och Sveriges Kommuner och Landsting också en viktig roll att spela.

Det finns goda exempel på landsting som går före och erbjuder landstingsöverskridande utbildningsplaner. Vi hoppas att fler sådana initiativ kommer till för att kvalitetssäkra svensk utryckningsförarutbildning.

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

6.14

6.15

6.16

6.17

Färdolyckor – motion 6.18

Motionären föreslår att:

6.18.1 Centerpartiet utreder hur man kan förändra de regler som finns idag.

6.18.2 Alla har ett likvärdigt försäkringsskydd vid en olycka på färd till och från arbetet, oavsett färdmedel.

6.18.3 Alla sätt att komma till och från arbetet bedöms lika när det gäller ersättningsnivån.

Partistyrelsens yttrande:

Vilket transportmedel som används när man tar sig till och från till exempel jobb eller skola kan ha stor inverkan på hur stor ersättning blir om olyckan skulle vara framme. Det finns dock många olika försäkringar som kan användas om olycksfall skulle ske på väg till arbetet eller skolan med ett annat färdmedel än bil. Många skolor, arbetsplatser, intresseorganisationer och fackförbund har till exempel försäkringar som kan falla ut om man är på väg till eller från en skola, arbetsplats eller aktivitet och det finns också möjlighet för konsumenter att välja en försäkring som ger det skydd man önskar.

Partistyrelsen ställer sig tveksam till att gå in och styra människors personliga försäkringar. Kostnaden för detta skulle också bli väldigt hög och konkurrensen mellan försäkringsbolagen påverkas.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

6.18

Fyrverkerier – motion 6.19, 6.20 och 6.21

Motionären föreslår att:

6.19 Centerpartiet tar fram ett förslag om förbud för privatpersoner att avfira fyrverkerier.

6.20 Införande av förbud av försäljning av fyrverkerier till privatpersoner.

6.21.1 Försäljning av pyrotekniska varor mm inte ska få ske till privatpersoner.

6.21.2 Övrigt användande endast ska tillåtas efter särskild tillståndsprövning.

Partistyrelsens yttrande:

Fyrverkerier uppskattas av många personer om de hanteras rätt, men orsakar också rädsla, skador och bränder om de hanteras på ett ansvarslost sätt. SFB, Sveriges Fyrverkeribranschförbund, tog 5 januari beslut om att under 2017 påbörja avveckling av raketer. Förbundet har också tagit beslut om att inleda en dialog med MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap) om att förbjuda raketer för användning av allmänheten.

Partistyrelsen noterar att SFB varnar för att ett förbud för fyrverkerier riskerar att leda till ökad tillverkning av hemmagjorda fyrverkerier och en ökad import av illegala fyrverkerier. Denna risk måste tas på allvar. Partistyrelsen vill invänta samtalen mellan branschen och MSB för att få en tydligare bild av hur problematiken kan hanteras.

I detta sammanhang är det också värt att notera att kommunerna har rätt att sätta begränsningar i lokala ordningsstadgan kring hanteringen av fyrverkerier.

Vi anser däremot att det i nuläget skulle vara att gå för långt att förbjuda privatpersoners hantering av all sorts fyrverkerier eftersom många av dessa inte orsakar sådana problem att ett generellt förbud för privatpersoner att hantera dem kan motiveras.

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

6.19

6.20

6.21

Telefonförsäljning – motion 6.22, 6.23 och 6.24

Motionären föreslår att:

6.22 Centerpartiet aktivt driver frågan om ett förändrat regelverk och krav på skriftlig avtalsbekräftelse av köparen vid all telefonförsäljning.

6.23 Konsumentskyddet på denna punkt skärps och blir fullgott.

6.24 Centerpartiet verkar för att stärka konsumentens rättigheter genom skriftliga avtal vid telefonförsäljning.

Partistyrelsens yttrande:

Uppsökande telefonförsäljning kan både upplevas som oseriös och skapa oro. Den kan dessutom leda till irritation och till onödiga utgifter. Många telefonförsäljare är seriösa, men tyvärr finns också de som är oseriösa och som gör att konsumentskyddet ibland inte räcker till. Frågan om telefonförsäljning har utretts och resulterade i SOU 2015:61, Ett stärkt konsumentskydd vid telefonförsäljning, som presenterades 2015. Utredningen bedömde att konsumentproblemen vid telefonförsäljning sammantagna är av sådan omfattning och karaktär att åtgärder behöver vidtas för att stärka konsumentskyddet. Civilutskottets betänkande i riksdagen (2016/17:CU12) föreslog att näringsidkaren ska bekräfta sitt anbud i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Med läsbar och varaktig form avses till exempel e-post och sms.

Centerpartiet skärpte på partistämman 2015 ställningen kring telefonavtal och som en följd av detta har Centerpartiet i riksdagen drivit att ett avtal ska godkännas skriftligen, men att detta inte måste ske i pappersform utan även genom till exempel sms. Samtidigt som det är viktigt att sätta stopp för oseriösa aktörer vill vi inte stoppa möjligheten för företag att göra muntliga överenskommelser då dessa kan vara av största vikt för att verksamheten ska kunna fungera. Det är därför inte möjligt att ställa krav på skriftlig avtalsbekräftelse vid all telefonförsäljning. När det gäller vissa typer av företag, såsom till exempel vissa skogsägare, som är registrerade som näringsidkare räknas dessa enligt Allmänna Reklamationsnämnden som konsumenter när det gäller muntligt avtal via privattelefon om denna används huvudsakligen för ändamål som inte är näringsverksamhet. Personen har därmed ångerrätt.

Partistämman beslutade att Centerpartiet verkar för:

Att Centerpartiet aktivt driver frågan om ett förändrat regelverk och krav på skriftlig avtalsbekräftelse av köparen vid all telefonförsäljning. Avtalsbekräftelsen kan göras med brev eller digitalt med bank-ID.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

6.22

6.23

6.24

Sambeskattning – motion 6.25

Motionären föreslår att:

6.25.1 Centerpartiet skall arbeta för att rätten till sambeskattning för gifta eller sambo införs.

6.25.2 De som väljer sambeskattning att deras pensionsbetalningar i det allmänna systemet fördelas lika mellan de sambeskattade.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären tar upp frågan om ojämslällda pensioner. Centerpartiet har förslag för att uppnå en mer jämställd pension. Vi föreslår bland annat följsamhetsindex ses över för en bättre utformning, att under småbarnsåren, då den obetalda arbetsbelastningen är extra ojämn, delas pensionsrätter rakt av mellan föräldrarna och att PPM i samverkan med berörda parter (till exempel mödravård, försäkringskassa, skatteverket, banker och skola) har ett informationsuppdrag om livsinkomst och pension riktad till föräldrar. Redan idag kan man överlåta premiepensionen till make/maka och regelverket för det ska nu förenklas.

Sambeskattning innebär att båda makarna i ett gift par beskattas för hälften av de gemensamma inkomsterna. För par med stora inkomstskillnader innebär detta att det inte blir lönsamt att arbeta för den som har lägst inkomst (oftast kvinnan). Alltså binder sambeskattningen kvinnor till hemmet och till att ta hand om barnen istället för att jobba. Det här är en frihetsfråga för kvinnor. Möjligheten till egen försörjning är avgörande för att vara självständig och inte behöva vara ekonomiskt beroende av sin partner.

Självklart vill vi att inkomsten blir jämn mellan könen och att pensionen delas jämnt och att vi ökar den ekonomiska jämställdheten i familjen. Men att återinföra sambeskattningen leder inte till det. Det får snarare motsatt effekt i form av att det uppmuntras att leva som hemmafru och ojämslällda mönster i arbetslivet och familjelivet främjas och bekräftas. Vi vill inte skruva tillbaka klockan till tidigt 70-tal och tiden före sambeskattningen avskaffades i Sverige.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

6.25

Lånekostnader – motion 6.26

Motionären föreslår att:

6.26 Centerpartiet verkar för att begränsa snabblånen och konsumentkrediternas skadliga verkningar genom en lagstiftning som ger hårdare begränsning av tillåtna lånevillkor vid långivning till konsument/privatperson.

Partistyrelsens yttrande:

Snabblån kan skapa stora problem med överskuldsättning och sätta människor i väldigt svåra situationer. Centerpartiet har i riksdagen bidragit till att rikta ett tillkännagivande mot regeringen som innebär att denna skulle göra en uppföljning för att se om lagstiftningen om sms-lån har fått avsedd effekt. Detta resulterade i en utredning som presenterades i oktober 2016 och denna har nu gått ut på remiss. Utredningen föreslår bland annat att ett räntetak och ett kostnadstak för högkostnadskrediter införs och att kreditprövning av gratislån ska göras. Det är av största vikt att vi stoppar de oseriösa snabblåneföretagen och skyddar de konsumenter som fastnar i skuldfällan.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

6.26

Klotter – motion 6.27

Motionären föreslår att:

6.27.1 Trafikverket får i uppdrag att använda reklam och marknadsföring i förebyggande syfte på järnvägsnära ytor där klotterrelaterad skadegörelse förekommit, förekommer eller kan förekomma.

6.27.2 Andra statliga myndigheter och bolag får i uppdrag att använda reklam och marknadsföring i förebyggande syfte på järnvägsnära ytor där klotterrelaterad skadegörelse förekommit, förekommer eller kan förekomma.

6.27.3 Eventuella juridiska hinder undanröjs i syfte att möjliggöra Trafikverket och andra statliga myndigheter och bolag att använda reklam och marknadsföring i förebyggande syfte på järnvägsnära ytor där klotterrelaterad skadegörelse förekommit, förekommer.

6.27.4 Ge Trafikverket i uppdrag att ha nolltolerans mot klotterrelaterad skadegörelse och anpassa sitt saneringsarbete utifrån det.

Partistyrelsens yttrande:

Klotterrelaterad skadegörelse är ett samhällsproblem som tar onödiga resurser i anspråk för saneringsarbete. Motionären tar upp problemet med klotter som sker på ytor som förvaltas av Trafikverket och det problem som uppstår då Trafikverket ej har resurser för att sköta saneringen av dessa ytor och samtidigt sägs ha en policy emot reklam på ytor längs med järnvägsspåren.

Centerpartiet delar uppfattningen om att klotterrelaterad skadegörelse utgör ett visst samhällsproblem, men delar inte uppfattningen om att det är ett problem som kan lösas

genom att ersätta ytorna med reklam. Klotter uppstår även på reklamprydda ytor och det utgör en kostnad att ersätta dessa.

Om statliga myndigheter ser ett värde i att använda deras förfogade ytor för reklam bör det stå dem fritt att göra så och ske på eget initiativ utan inblandning från staten.

En nolltolerans mot klotterrelaterad skadegörelse är ett lovvärt initiativ. För myndigheten skulle detta dock innebära ett åtagande som kan kräva resurser från myndighetens övriga operativa verksamhet, till exempel investeringar för drift och underhåll av den nationella infrastrukturen. Av den anledningen anser Centerpartiet att en politiskt beslutad nolltolerans mot klotterrelaterad skadegörelse är fel väg att gå utan snarare en åtgärd respektive statlig myndighet själv har att utforma.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

6.27

Utmätning av skulder– motion 6.29

Motionären föreslår att:

6.29.1 De statliga myndigheterna brottsoffermyndigheten, justitiekanslern och kammarkollegiet ska ha kontakt och kvittningsregler med kronofogden vid utbetalningar.

6.29.2 Lagstiftningen förändras så att det blir möjligt att göra utmätning innan utbetalning.

Partistyrelsens yttrande:

Bristen på kontakt mellan bland annat Brottsoffermyndigheten och Kronofogden gör att skadestånds- eller brottsskadeersättningar ibland betalas ut av statliga myndigheter till personer som har skulder hos kronofogden. Ibland utgör dessa skulder skadestånd de själva är skyldiga andra brottsoffer för grova brott, vilka då inte får det skadestånd de har rätt till. Motionären vill att ett kvittningssystem ska förhindra den här sortens situationer och att det dessutom blir möjligt att göra en utmätning innan betalning av ett skadestånd sker.

Centerpartiet sympatiserar med förslaget och vill att frågan utreds då detta skulle innebära att brottsoffer i större utsträckning skulle få möjlighet att få ut det skadestånd de har rätt till från gärningsmän som är ovilliga att betala.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

6.29.1 Att de statliga myndigheterna brottsoffermyndigheten, justitiekanslern och kammarkollegiet ska ha kontakt och kvittningsregler med kronofogden vid utbetalningar.

6.29.2 Att lagstiftningen förändras så att det blir möjligt att göra utmätning innan utbetalning.

Betalningstider för företag – motion 6.30

Motionären föreslår att:

6.30 Centerpartiet verkar för att ta fram ett lagförslag om att 30 dgr betalningstid ska gälla.

Partistyrelsens yttrande:

Frågan om kortare betalningstider har länge varit aktuell. Det är problematiskt, särskilt för små företag, att större företag kräver långa betalningstider. För de små företagen kan detta bland annat innebära svårighet med de ekonomiska marginalerna. Ett av fyra företag anger att långa betalningstider hotar deras överlevnad. Den nuvarande möjligheten för leverantören att i avtal godkänna längre betalningstider än 30 dagar, innebär i praktiken att stora företag ges en dominerande ställning som de utnyttjar till sin fördel. Det är inte acceptabelt, eftersom den svenska företagskulturen alltför måste präglas av goda villkor för små och medelstora företag. Dock är frågan om avtalsfrihet av princip viktig och därför föreslår Centerpartiet att de initiativ som på regeringsnivå pågår att, tillsammans med näringslivet, undersöka möjligheterna till självreglering ges tid för att om möjligt undvika att inskränka avtalsfriheten.

En tvingande lagstiftning om 30 dagars betalningstid är inte önskvärd. Behovet av skärpningar avseende skälen till långa betalningstider utöver frivillighet kan övervägas. Så även införandet av krav på öppen redovisning av vilka betalningstider som tillämpas i företagens hållbarhets- eller årsredovisning. En annan framkomlig väg kan vara att konkurrenslagstiftningen ses över kring nyttjandet av dominerande ställning.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

6.30

Könsneutrala omklädningsrum – motion 6.31

Motionären föreslår att:

6.31 Centerpartiet arbetar för att könsneutrala omklädningsrum ska bli lag på alla offentliga badhus och idrottsanläggningar.

Partistyrelsens yttrande:

Det är viktigt att ta hänsyn till människors olikheter och även förenkla för personer som går ensam till badhuset med barn av olika kön och finner svårigheter med vilket omklädningsrum de ska byta om i. Många föräldrar känner sig också otrygga med att låta barnen byta om ensam i ett annat omklädningsrum utan att kunna ha uppsyn över dem. Partistyrelsen sympatiserar med tanken i motionen och med vikten av att ha förståelse för att olika människor har olika behov och identitet, men tror inte att tvingande lagstiftning är svaret på detta.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

6.31

Ersättning till borgerliga vigselförrättare – motion 6.32

Motionären föreslår att:

6.32 Förändring i lagen sker av ersättning till borgerliga vigselförrättare.

Partistyrelsens yttrande:

Många människor vill idag gifta sig borgerligt och på vissa ställen i landet är det flera månaders kö för en borgerlig vigsel. Ersättningen för de som utför en borgerlig vigsel ligger på 110 kronor för varje vigsel som denne har förrättat. Har vigselförrättaren samma dag förrättat mer än en vigsel utgör ersättningen 30 kronor för varje vigsel utöver den första. Ersättningsnivån har inte förändrats sedan 1987. För två år sedan kom vidare en dom i Högsta förvaltningsdomstolen som slår fast att borgerliga vigslar inte får kosta. Detta gör att vigselförrättare inte längre kan ta betalt för tjänster som till exempel ett möte för att diskutera hur vigseln ska gå till och för resetid med mera. Den låga ersättningen tillsammans med att vigselförrättaren är förhindrad att ta betalt för kringtjänster gör att denne kan tvingas hålla förberedelserna till ett minimum och riskerar att leda till en ovilja att utföra vigslar där ceremonin tar lite längre tid, innebär längre förberedelser eller resetid till exempel till en klippa vid havet eller till någons trädgård.

Dagen då man gifter sig är för många en av de största dagarna i livet. Det är viktigt att man då man gifter sig borgerligt, liksom när man gifter sig inom ett religiöst samfund, har möjlighet att göra händelsen till något särskilt och inte blir hänvisad till en kort ceremoni på stadshuset. Partistyrelsen ser att det finns anledning att se över de regler som på olika sätt bestämmer ersättning till vigselförrättare. Möjligheten att kunna gifta sig borgerligt utan kostnad för brudparet måste dock bestå.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

6.32

Personnummer – motion 6.33

Motionären föreslår att:

6.33.1 Centerpartiet regionalt och nationellt driver frågan och tar bort kraven att uppvisa personnummer vid jobbansökan.

6.33.2 Ta bort personnummerkrav innan det går att sända en ansökan.

6.33.3 Se över personnummerfrågan allmänt.

Partistyrelsens yttrande:

Problemen som motionären belyser omfattas av diskrimineringslagen. Det är svårt att kvantifiera omfattningen av det problem som motionären beskriver, troligtvis är det heller inte helt enkelt att upptäcka sådan diskriminering. Vi bedömer dock att nackdelarna av att förbjuda arbetstagare och arbetsförmedlare från att registrera personnummer vid rekrytering väger tyngre än fördelarna. Partistyrelsen delar bilden av att det behövs en översyn av systemet med personnummer.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

6.33.3

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

6.33.1

6.33.2

Kommitté 7 – Socialförsäkringar, äldreomsorg, äldreomsorg, pensioner

Pensioner – motion 7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5, 7.6, 7.7, 7.8, 7.9, 7.10, 7.11 och 7.12

Motionären föreslår att:

7.1 Centerpartiet på alla nivåer verkar för att upprätta en skälig tjänstepension även för dem som uppehållit sjukbidrag och att systemet med konfiskering av intjänad tjänstepension avvecklas.

7.2 Därför vill jag att: Centerpartiet ska ge partistyrelsen i uppdrag att göra en utredning omkring pensionssystemet och få till en ändring.

7.3.1 Centerpartiet verkar för en komplettering av pensionssystemets regelverk med en alternativ regel som vid beräkning av allmän pension för invandare tar hänsyn till hur länge har man jobbat i Sverige.

7.3.2 Centerpartiet verkar för ändring i pensionssystemet så att den som har arbetat i 20 år i Sverige blir likställd den som har bott i Sverige 40 års tid.

7.4.1 Centerpartiet verkar för att garantipensionen höjs.

7.4.2 Centerpartiet verkar för att bostadstillägget höjs.

7.5 Centerpartiet verkar för att jämställa premiepensionen i Sverige genom att låta den sammanvägda medellivslängden för hela landets befolkning ligga som grund för det delningstal som används vid fördelning av premiepensionen.

7.6.1 Höja garantipensionen.

7.6.2 Höja grundavdraget till 100.000:-/år.

7.7 Centerpartiet arbetar för att ta fram ett nytt förslag till pensionssystem 2018.

7.8 Centerpartiet på riksnivå verkar för borttagning av beskattning av de låga pensionerna upp till förslagsvis 15.000:- och därefter följa arbetslös ersättningen.

7.9.1 Bostadsbidrag och äldreförsörjningstödet som de ser ut i dag bakas in i garantipensionen och att målet är att ingen ska ha en lägre inkomst än 14.000 kr.

7.9.2 Skattesystemet för pensionärer ses över och att ingen skatt tas ut på de lägsta inkomsterna.

7.10 Utredda vad som krävs för en miniminivå för pensioner enligt EU rekommendation.

7.11 Man använder inkomstbasbelopp som beräkningsfaktor för garantipension.

7.12.1 I deklARATIONEN lägga in en ruta att kryssa i om den allmänna pensionen skall delas lika mellan parter. Båda parter måste godkänna delad pension. Bådas allmänna pension beräknas då och delas lika mellan parterna för angivet år.

7.12.2 Översyn av grund för beräkning av garantipension. Bör inkludera andra pensioner.

Partistyrelsens yttrande:

Många pensionärer lever idag med mycket små pensioner och har ofta svårt att betala för grundläggande behov såsom bostad, mat, kläder och mediciner. Centerpartiet vill att möjligheterna att höja pensionen ses över för de pensionärer som har den allra mest utsatta ekonomiska situationen, det vill säga de som har enbart garantipension eller låg inkomstpension. Centerpartiet ser inget egenvärde i att pension och förvärvsinkomst beskattas olika.

Centerpartiet och Alliansen har sänkt skatten för pensionärer i fem steg och vi har tidigare beslutat att genomföra ytterligare skattesänkningar när ekonomin så tillåter, för pensionärer med de lägsta pensionerna, så att skillnaden i beskattning mellan löntagare och pensionärer minskar, det står Centerpartiet fast vid. Centerpartiet vill verka för att ingen pensionär ska ha mindre kvar av sin pension än att man klarar sin försörjning då bostadskostnad och skatt är betald.

Centerpartiets fokus är de pensionärer som har det allra sämst. Om den modell man väljer blir att till exempel sänka skatt, höja pension, se över bostadstillägg eller äldreförsörjningsstöd återstår att se, men det viktiga är att den ekonomiska situationen för den grupp som har det sämst förbättras. Centerpartiet är representerat i pensionsgruppen och vi driver där vår linje. Pensionsgruppen arbetar nu med att ta fram ett gemensamt förslag om att förbättra situationen för dem med låga pensioner. Det är viktigt att vi får till en bred och långsiktig uppgörelse när det gäller pensionen. Det får inte vara ett lapptäcke som ändras utifrån politisk majoritet.

Vi ser ett flertal delar som behöver justeras i vårt system. Men på det stora hela är vårt svenska pensionssystem bra. Det är unikt och stabilt. Sverige har till skillnad från många andra länder hanterat finansieringen av den allmänna pensionen. Det stora problemet för många andra länder runt om i världen är att deras pensionssystem kommer att ta en ökande andel av BNP i anspråk. De har väntat för länge med att ta tag i problemen, vilket är en bidragande orsak till att de fått eller kommer få en mer smärtsam omställning jämfört med vad Sverige genomgick för drygt 20 år sedan.

Innan reformeringen på 1990-talet var pensionssystemet inte hållbart. Det gamla systemet skulle kosta för mycket om tillväxten blev lägre än förväntat. Det svenska systemet är inte lika generöst som innan reformeringen, men det är hållbart och relativt rättvist mellan unga och gamla. Förändringen på 1990-talet gör dock att många upplever att pensionssystemet blivit sämre, men det kunde ha blivit mycket värre. I dag har vi ett hållbart allmänt pensionssystem, som är stabilt i sig själv.

Det svenska inkomstgrundade allmänna pensionssystemet är konkurrenskraftigt i en internationell jämförelse. Det svenska allmänna pensionssystemet är till största delen ett fördelningssystem vilket innebär att de yrkesverksamma betalar pensionen för de som är pensionerade. Detta tillsammans med buffertkapitalet gör att systemet klarar av nuvarande förändringar i befolkningspyramiden relativt bra. Det gör det svenska systemet

kostnadseffektivt och hållbart. Men visst ser vi behov av förändringar bland annat en höjd pensionsålder och förbättringar för de pensionärer som har det allra sämst.

Det är inte bara utformningen av själva systemet som ger stabilitet. Den blocköverskridande pensionsgruppen ger också politisk stabilitet. Pensionsgruppen, som består av företrädare från fem partier (S, M, FP, C och KD), är något unikt. Någon motsvarighet finns inte i andra länder, vilket gör det svårt för andra att kopiera den svenska modellen. Besluten i pensionsgruppen fattas i konsensus och politiska majoriteter påverkar således inte arbetet. En stor del av de pensionärer som har lägst ekonomisk standard är äldre ensamstående kvinnor. Sverige har ojämställda pensioner och en genomsnittlig pension för en kvinna motsvarar ungefär 65 procent av en mans pension. Bland invandrarkvinnor är det ännu större skillnader. Kvinnan har ofta utgjort en förutsättning för mannens karriär då hon varit hemma och tagit hand om hem och barn och därmed haft en låg eller ingen inkomst alls. Pensionerna delas inte vid skilsmässor som andra tillgångar och många kvinnor tvingas leva i fattigdom när de blir äldre.

De som idag sitter med de lägsta pensionerna, oftast kvinnor, påverkas till stor del av följsamhetsindex. Det är en indexering som innebär att pensionen är större i början för att sedan minska efter en viss ålder. Dels blir kvinnor generellt sett äldre än män, dels har de lägre pensioner och följsamhetsindexeringen drabbar många kvinnor hårt. Centerpartiet vill att följsamhetsindex ses över för en bättre utformning.

En ojämställd arbetsmarknad bidrar också till de orättvisa pensionerna. För att uppnå jämställda pensioner behöver arbetslivet bli jämställt, likaså ansvaret för hem och barn och vi behöver dela pensionspoängen mer rättvist. Idag finns möjligheten att överlåta pensionsrätter från premiepensionen, en del av den allmänna pensionen, men det är få som gör detta. Under småbarnsåren, då den obetalda arbetsbelastningen är extra ojämn, föreslår vi därför att en utredning görs av hur pensionsrätter skulle kunna delas rakt av mellan föräldrarna.

Centerpartiet tycker att var och en ska få välja själv, men för att kunna göra bra val behöver vi tillgång till information om hur våra beslut kring föräldraledighet, deltidsarbete och pensionssparande påverkar vår framtida ekonomi. Detta saknas idag. Många familjer delar föräldraledigheten enbart utifrån samhällsstrukturellt och kulturellt påverkade val utan att tänka på hur det påverkar pensionen. Informationen kring detta behöver därför förbättras genom ett uppdrag till Pensionsmyndigheten och PPM i samverkan med berörda parter. Förslag kring hur makar/sambo på enkelt sätt kan dela pensionen mellan sig bör ingå i ett sådant informationsuppdrag.

De flesta som har en anställning får tjänstepension från sin arbetsgivare. Företagare ansvarar själva för sin ekonomiska status när de går i pension. Precis som anställda tjänar företagare in en allmän inkomstpension. Hur mycket som betalas in beror på vilken lön de tar ut, vilket många inte är medvetna om. Ett privat pensionssparande är viktigt för företagare och kompletterar den allmänna pensionen. Den här kunskapen behöver spridas och ingå i ett informationsuppdrag riktat till företagare om livsinkomst.

Pensionen behöver börja tjänas in direkt då vi börjar arbeta. Detta ser olika ut beroende på vilket tjänstepensionsavtal man tillhör. Pension kan börja tjänas in är vid 23, 25 eller 28 års ålder, beroende på tjänstepensionsavtal. Centerpartiet anser att arbetsmarknadens parter

behöver utforma bättre avtal gällande intjänande av tjänstepensionen så att fler börjar tjäna in pension tidigare.

Vi måste få en tydligare reglering och lagstiftning på att kommunerna måste se till att pensionärerna i varje kommun har det bra. Idag ansvarar Pensionsmyndigheten för att information om vilka tillägg, bidrag och andra rättigheter man har som pensionär. Det bör utredas om kommunerna ska ta över ansvaret för att ha direktkontakt med de äldre för att se till att de har en rimlig levnadsstandard.

Pensionärer med lägsta pensionen har 7.952kr/månad med rätt till bostadstillägg på 95 procent av en hyra på upp till ca 5 000 kr. Det finns ett förbehållsbelopp som innebär att alla ålderspensionärer ska ha ca 5 000 kr kvar att leva på när alla kostnader för vård och omsorg med mera är betalda. Maxtaxan ska sedan finnas för att garantera att det finns ett tak på utgifterna. Men utöver detta finns flera utgifter som inte ingår i maxtaxan och förbehållsbeloppet. Kommunerna har olika kostnader för vissa nödvändiga trygghetssystem för den äldre. Det kan gälla kostnader för trygghetslarm, färdtjänst, hyra för bostaden med mera. I de sociala välfärdssystemen finns olika ”tak” för vad levnadsnivå är.

Det behövs en översyn av kostnader för de utgifter äldre har för vård, omsorg och stöd i sin tillvaro. Nivåer och vad som ingår i försörjningsstödet, existensminimum och förbehållsbelopp behöver ses över. Vi vill även att högkostnadsskyddet för äldre ska ses över.

En motionär tar upp den grupp personer födda mellan 1937 och 1953, som är förtidspensionärer och som omfattas av två olika system. Den här gruppen får en låg tjänstepension. Det här är ett stort problem och det kan till stor del hänvisas till de aktörer som tillhandahåller tjänstepensioner för den här gruppen. Det är svårt för politiken att styra frågor av den här typen. Tjänstepensionerna är en fråga för parterna och Centerpartiet tycker inte att politiken ska blanda sig i parternas ansvar. I Region Östergötland, som motionären tar upp, lyckades man förbättra situationen för den här gruppen. Det är ett gott exempel som Centerpartiet uppmuntrar fler att ta efter.

En motionär tar upp frågan om pensionens storlek för invandrare. Centerpartiet vill se mer enhetliga regler för beräkning av garantipension, det vill säga att ta bort den undantagsregel som nu finns för vissa flyktingar. Centerpartiet vill ta bort undantagsregeln för vissa flyktingar och således begränsa möjligheten att tillgodoräkna sig tid i pensionssystemen och erhålla en högre pension.

En motionär vill göra premiepensionen jämställd. Premiepensionen är den lilla del på 2,5 procent av den allmänna pensionen där individen kan välja sparande själv. Vill man inte välja själv hamnar man i sjunde AP-fonden och det är en fond som gått bra. Den allmänna pensionen grundas på livsinkomsten. Livsinkomsten påverkas av en mängd olika delar och de har vi redogjort för ovan. Centerpartiet har en hållning för mer jämställda pensioner där livsinkomsten är en viktig komponent.

En motionär vill bland annat se ett höjt grundavdrag till 100 000 kronor/år. Hur stort grundavdrag du får beror på hur stor din inkomst är. Centerpartiet verkar för att förbättra ekonomin för de pensionärer som har det sämst ställt ekonomiskt. Detta kan ske på olika sätt och ett höjt grundavdrag skulle kunna vara sätt.

En motionär vill att föräldraledighet och militärtjänst ska bli pensionsgrundande. Föräldraledighet och militärtjänst är idag pensionsgrundande.

En motionär tar upp EU:s rekommendation på miniminivå gällande pensioner. Centerpartiet vill som ovan nämnt förbättra för de pensionärer som har det sämst ställt. Att jämföra pensionernas storlek mellan olika länder blir lätt missvisande eftersom övriga trygghetssystem ser olika ut mellan olika länder. Måttet som motionären hänvisar till är ett relativt mått och påverkas utöver landets unika trygghetslösningar även av befolkningsstorlek och olika personers skiftande inkomster i relation till varandra. Det blir en missvisande bild.

En motionär tar upp beräkningsfaktorn för uppräknings av inkomsten för pensionärer. Att pensionärs inkomster inte följt med utvecklingen i övriga samhället i önskvärd takt är inte bra. Vi har därför flera förslag (enligt ovan) för att förbättra situationen för de pensionärer som har det allra sämst ställt.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

7.1

7.2

7.4

7.5

7.6.1

7.7

7.9.2

7.10

7.11

7.12

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

7.3

7.6.2

7.8

7.9.1

Beskattning av pensionärer – motion 7.13 och 7.14

Motionären föreslår att:

7.13.1 Pensionärer som fyllt 65 år inte skall betala mer i skatt än löntagare.

7.13.2 Arbetsinkomst inte sambeskattas med pensionen då många får restskatt.

7.14.1 Centerpartiet ser till att utreda kostnaden för att helt likställa skatten mellan löntagare och pensionärer (kolumn 1 och 2) i inkomstläget under 12 500 kr.

7.14.2 Centerpartiet, om utredningen visar på rimligheten att åtgärda, föreslår ändring så snart som möjligt i riksdagen eller i partiprogram.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna belyser olika aspekter av situationen för människor i pensionsålder. Många pensionärer lever idag med mycket små pensioner och har ofta svårt att betala för grundläggande behov såsom bostad, mat, kläder och mediciner. Centerpartiet ser inget egenvärde i att pension och förvärvsinkomst beskattas olika.

Centerpartiet och Alliansen har i regeringsställning sänkt skatten för pensionärer i fem steg och vi har tidigare beslutat att genomföra ytterligare skattesänkningar när ekonomin så tillåter, för pensionärer med de lägsta pensionerna, så att skillnaden i beskattning mellan löntagare och pensionärer minskar. Det står Centerpartiet fast vid. Ingen pensionär ska ha mindre kvar av sin pension än att man klarar sin försörjning då bostadskostnad och skatt är betald.

Vi behöver få in mer pengar i pensionssystemet - dels för dagens fattiga pensionärer, dels för att trygga pensionen för framtidens pensionärer. Med fler som arbetar får vi in mer pengar i systemet. Det är grundläggande centerpolitik och grundläggande centerargumentation. I framtiden är det färre som ska försörja fler och det går inte med bibehållet system och bibehållna nivåer på pensionerna. Vi behöver arbeta längre tid under vårt yrkesverksamma liv än vad vi gör idag. Därför ser vi behov av att höja pensionsåldern. Centerpartiet vill införa en riktålder för pensionen som följer medellivslängden i Sverige. Vi vill också att tjänstepensionerna anpassas till en allt högre medelålder. Vi ser behov av en höjd LAS-ålder, sänkta arbetsgivaravgifter och dubbla jobbskatteavdrag för personer över 64 år.

I pensionsgruppen, där Centerpartiet sedan länge sitter med, pågår arbetet med att finna hållbara lösningar för pensionssystemet och det är ett arbete som alltid sker i konsensus, Centerpartiet föreslår således inte en utredning på egen hand.

Partistämman beslutade att Centerpartiet verkar för:

Att man tar hänsyn till den nya ställningen partiet har tagit i frågan gällande sänkt skatt till pensionärer.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

7.13

7.14

Äldreomsorg – motion 7.15, 7.16, 7.17, 7.18, 7.19, 7.20, 7.21 och 7.51

Motionären föreslår att:

7.15.1 Centerpartiet i regionen och nationellt driver på handlingsplaner för att se över områden att utveckla seniorboenden och äldreboenden för att möta den enskilda människans behov samt möta upp väljarnas frågor inför valet 2018.

7.15.2 Centerpartiet lokalt i region och nationellt redan nu ser över möjligheter och planer för att bygga i samarbete med externa vårdleverantörer för att säkra mångfald och som bygger på kvalitet.

7.16.1 Bostadstillägget för pensionärer behöver höjas till 7.500 kr från dagens 5.000.

7.16.2 Det tillsätts ekonomiska medel till flexibla boendeprojekt för äldre som trygghetsboende, seniorboende, omsorgsboende samt till boende för funktionshindrade.

7.17 Centerpartiet ska arbeta för att Socialtjänstlagen ändras så att det blir möjligt för kommuner att förmedla hemtjänst utan myndighetsbeslut.

7.18 Centerpartiet ska verka för att Socialtjänstlagen ändras så att anhörigas synpunkter och åsikter i större grad kan vägas in i samband med biståndsbedömningar.

7.19.1 Centerpartiet arbetar för att samtliga kommuner upprättar tydliga rutiner vid biståndsbedömning så att upptäckt av och hänsyn tas till eventuell demenssjukdom i biståndsbedömning.

7.19.2 Kommunerna upphandlar dagvård för de med demensdiagnos enligt LOV, något som med fördel kan upphandlas av leverantör i annan kommun om verksamhet inte redan finns i hemkommun.

7.20.1 Kunna tillåta mindre antal lägenheter för trygghetsboende på landsbygd. På samma incitament men att man t ex skulle kunna dela upp tjänsterna på flera mindre boenden.

7.20.2 Utreda möjligheter för de som har hemtjänst och flyttar till ett trygghetsboende, kunna få ett samordningsbidrag.

7.20.3 Utreda möjligheten att gynna trygghetsboende på mindre orter.

7.21 Stödet till målgruppen anhöriga i alla åldrar måste tydliggöras och ges liknande förutsättningar i kommunerna och landsting/regioner genom införandet av nationella riktlinjer.

7.51 Centerpartiet tar fram ett program Politik för Seniorer inför det kommande valet och mandatperioden.

Partistyrelsens yttrande:

En motion tar upp frågan om ökat inflytande för äldre vad gäller den egna omsorgen. Äldre personer som behöver hjälp i hemmet ska ha rätt att själva bestämma vem som ska erbjuda det stödet, oavsett var i landet han eller hon bor. Därför måste landets alla kommuner kunna garantera valfrihet. Centerpartiet har sedan tidigare tagit ställning för att äldre ska få bestämma själva över såväl innehållet i omsorgen som vem som ska utföra tjänsterna.

Några motioner lyfter frågan om behovet av fler boendelösningar för äldre. Centerpartiet driver frågan om en äldreboendegaranti, som gör det möjligt för personer som är äldre än 85 år att själva bestämma när det är dags att flytta till ett trygghetsboende eller till ett boende för vård och omsorg. Socialtjänsten måste i sina biståndsbedömningar ta större hänsyn till den oro och ångest som många personer över 85 år kan uppleva. Vidare anser Centerpartiet att det behövs fler lösningar för att stimulera bostadsbyggandet generellt – dessa förslag lyfts i stämmoprogrammet Låt inte Sverige klyvas.

En motion yrkar på en höjning av bostadstillägget för pensionärer. Centerpartiet sitter i den parlamentariska pensionsgruppen, som bland annat fokuserar på förbättrade ekonomiska villkor för de pensionärer som har det allra sämst. För Centerpartiet är frågan mycket angelägen. Om den modell man väljer blir att sänka skatt, höja pension, se över bostadstillägg eller äldreomsorgsstöd återstår dock att se.

En motion tar upp frågan om anhörigas roll vad gäller beslut om biståndsbedömning och vill att Socialtjänstlagen ska ändras utifrån detta. En annan motion vill att det införs nationella riktlinjer för stöd till och samverkan med anhöriga. Precis som motionärerna skriver, är rollen som vårdande anhörig mycket viktig men innebär ofta en tung arbetsbörda. Det är därför angeläget att man lyssnar på anhöriga i samband med biståndsbeslut. 2009 infördes en ny bestämmelse i Socialtjänstlagen som anger att socialnämnden ”ska erbjuda stöd för att underlätta för de personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre eller som stödjer en närstående som har funktionshinder”. I samband med detta tog Socialstyrelsen fram en handbok med stöd åt vägledning åt kommunerna om hur den nya bestämmelsen ska tillämpas. Det är också viktigt att stödet till dem som vårdar en närstående ökar. Centerpartiet har sedan tidigare fattat beslut om att det ska bli möjligt att ta ut sjukpenninggrundande dagar för vård av närstående.

I en motion föreslås rutiner vid biståndsbedömning för att underlätta upptäckt av eventuell demenssjukdom, samt att kommunerna upphandlar dagvård för demenssjuka enligt LOV. Centerpartiets grundinställning är att valfrihetssystemen ska utvecklas och användas inom fler områden i välfärden. Centerpartiet ser därför positivt på om fler kommuner vill tillämpa LOV för dagvård åt demenssjuka om man finner det lämpligt.

Precis som motionären lyfter är tidig upptäckt av demenssjukdom centralt för att kunna sätta in rätt stöd och behandling i tid. Exakt hur arbetet med tidig upptäckt av demenssjukdom bör bedrivas är dock inte i första hand en fråga för politiken. Generellt bör man även vara restriktiv med att lägga ytterligare arbetsbörda på den redan tungt belastade socialtjänsten. Centerpartiets uppfattning är att man bör möjliggöra tillämpning av förenklade biståndsbedömningar i kommunerna – något som är svårt att förena med motionens förslag. Centerpartiet driver sedan tidigare förslaget om särskilda äldreomsorgsprogram för mer

effektivt förebyggande hälsoarbete riktat mot äldre. Tidig demensbedömning skulle kunna ingå i ett sådant program.

Centerpartiet startade under våren 2017 ett seniornätverk för att extra belysa äldre frågor i nätverket kommer frågor såsom äldres ekonomi, vård och omsorg, inflytande i de politiska organen, äldres situation generellt i samhället med mera. Nätverket har en styrgrupp och driver äldre frågor aktivt. Formerna för arbetet i gruppen kommer att sättas under året. Med seniornätverket vill Centerpartiet ta ett helhetsgrepp om äldre frågor. Tidigare partistämmor har fattat beslut om äldrepolitik ur olika aspekter. Exempelvis välfärdsprogrammet från partistämman 2013 behandlade frågan om vård och omsorg för äldre.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

7.15

7.16.2

7.17

7.18

7.19

7.20

7.21

7.51

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

7.16.1

Vård till äldre och multisjuka – motion 7.22, 7.23, 7.24 och 7.25

Motionären föreslår att:

7.22 Alla personer över 85 år ska erbjudas 6 stycken hembesök per år av läkare.

7.23 Centerpartiet verkar för att ändra i hälso- och sjukvårdslagen så att det blir tillåtet för landsting/regioner att överlåta vård i hemmet som meddelas av läkare till kommunen.

7.24 Centerpartiet ska verka för att vården i högre grad anpassas till patienterna och blir mer mobil.

7.25 Alla äldre och multisjuka alltid ska erbjudas en samordningssköterska.

Partistyrerelsens yttrande:

En motion yrkar på att alla personer över 85 år ska erbjudas sex stycken hembesök per år av läkare. En annan motion lyfter förslaget om fler mobila team med hembesök hos äldre och vårdtunga personer.

Partistyrelsen delar motionärernas syn på vikten av att i högre grad kunna erbjuda vård och omsorg i hemmet för äldre och multisjuka personer. Den digitala utvecklingen bidrar till att en allt större andel av vården kan skötas i hemmet. Frågan om e-hälsa och vård på distans behandlas ytterligare i stämmoprogrammet Låt inte Sverige klyvas.

Partistämman 2013 röstade för ett beslut om att Centerpartiet på lokal nivå ska verka för fler lösningar med mobila vårdteam, vilket också sker på flera håll. Centerpartiet anser att förslaget om att styra ett exakt antal besök per år inte är lämpligt, eftersom vård efter behov ska vara en vägledande princip för all hälso- och sjukvård.

En motionär yrkar på att hälso- och sjukvårdslagen ändras så att det blir tillåtet för landsting/regioner att överlåta vård i hemmet som meddelas av läkare till kommunen. Motionen lyfter ett angeläget problem, det vill säga gränsdragningsproblematiken mellan kommunens och landstingets/regionens uppgifter. Centerpartiet anser att frågan om vad som är kommunens respektive landstingets/regionens ansvar när det gäller vårdinsatser riktade till gruppen äldre behöver ses över brett. En del i sådan översyn bör vara att undersöka förutsättningarna för införandet av en särskild äldrelag.

En motion för fram förslaget om en samordningssjuksköterska för äldre och multisjuka patienter. En sammanhållen vård för äldre och multisjuka är mycket angeläget. Detta underlättas om fler patienter får tillgång till en fast läkare, vilket föreslås i programmet Trygghet i hela landet. På flera håll i landet tillämpas så kallad aktiv hälsostyrning, som innebär att en specialutbildad sjuksköterska fungerar som en "vårdcoach" för att säkerställa att patienten får rätt vård och stöd i behandlingen. På detta sätt upptäcks försämringar i sjukdomstillståndet tidigare, vilket gör att besök kan planeras i större utsträckning. Centerpartiet lyfte i välfärdsprogrammet 2015 att det är positivt om fler landsting vill ansluta sig till aktiv hälsostyrning.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

7.23

7.24

7.25

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

7.22

Grundtrygghet – motion 7.26

Motionären föreslår att:

7.26 Utveckla en konkret modell för Centerpartiets ekonomiska Grundtrygghet, förslagsvis baserat på två basbelopp: Det ena till tak över huvudet (c:a 3 600 kr per månad) och Det andra till mat för dagen (c:a 121 kr per dag).

Partistyrelsens yttrande:

Bidragssystemet bygger på höga och generella bidrag till den som nyligen blivit arbetslös, och lägre, behovsbeprövade bidrag till den som är i långvarig arbetslöshet och i behov av försörjningsstöd. Detta system tror vi i grunden är bra. För den som erhåller ekonomiskt stöd är det viktigt med krav på att den som erhåller bidrag gör vad som är möjligt för att komma i arbete och försörja sig själv. Vidare så är det viktigt att trösklarna att gå från bidrag till arbete är låga. Även om det finns behov av att förenkla det myller av bidrag som finns idag så tror vi att motionärens förslag om att ersätta dagens försörjningsstöd, bidrag och a-kassa med en grundtrygghet är fel väg att gå.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

7.26

Villkor för gravida kvinnor – motion 7.27

Motionären föreslår att:

7.27 Kvinnor själva ska få besluta om att få vara sjukskriva sista graviditetsmånaden, om de så önskar.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären belyser den många gånger besvärliga sista graviditetsmånaden. Idag finns, precis som motionären skriver, möjligheten att bli sjukskriven alternativt få moderskapsersättning. Har kvinnan inte tillräcklig ork är det möjligt att bli vara hemma sista tiden innan förlossning. En läkare eller barnmorska är lämplig att bedöma tillståndet hos den gravida.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

7.27

Bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen – motion 7.28

Motionären föreslår att:

7.28 Centerpartiet ska ge partistyrelsen i uppdrag att inte återinföra den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen. Satsa resurser på bättre rehabilitering och bättre förmåga att bedöma den sjukdomsdrabbades tillstånd och arbetsförmåga redan tidigt i sjukdomsprocessen istället för byråkrati och skapande av oro med den bortre tidsgränsen.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet vill se en sjukförsäkring som ger tidigt stöd och hjälp till återgång i arbete täta och tidiga med uppföljningar och avstämningar. Där människor inte lämnas ensamma. Alliansens sjukförsäkringsreform strävade aktivt efter att hjälpa människor tillbaka till arbete. Den som var sjuk eller skadad och inte kunde arbeta skulle ha rätt till ersättning, vård och rehabilitering. Den som hade arbetsförmåga skulle få stöd och hjälp att komma tillbaka i arbete.

När alliansregeringen tillträdde 2006 var över 200 000 personer sjukskrivna och drygt 550 000 personer förtidspensionerade. Enligt flera undersökningar hade en betydande andel av dessa personer en kvarstående arbetsförmåga. Det fanns också stora regionala skillnader i antalet personer med sjuk- och aktivitetsersättning. När Alliansen lämnade regeringsmakten 2014 var 230 000 färre personer sjukfrånvarande än 2006. En genomsnittlig person i arbetsför ålder var borta från arbetet på grund av sjukdom i genomsnitt 13 färre dagar per år jämfört med 2006. Alla dessa framsteg håller nu på att raderas ut av regeringens politik.

Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi (ESO) skriver följande om den bortre tidsgränsen: "För en långsiktigt stabil sjukfrånvaro är en bortre tidsgräns en central komponent. Genom den skickas en signal om att en sjukskrivning inte kan pågå för evigt vilket skapar drivkrafter för alla inblandade aktörer att agera för att hitta en lösning innan den bortre tidsgränsen nås. Forskningen inom såväl sjuk- som den angränsande arbetslöshetsförsäkringen är tydlig såtillvida att tidsgränser (kontroll i vidare mening) minskar användandet av försäkringen både direkt, via tidsgränsen i sig, och indirekt via ökade drivkrafter att avsluta ersättningsperioden innan tidsgränsen." Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) har gjort i huvudsak liknande bedömning. ISF har också funnit att införandet av tidsgränser inte haft någon negativ inverkan på hälsan.

Tidsgränserna i sjukförsäkringsreformen bidrog till en sjukskrivningsprocess som präglades av mer aktivitet, tidigare insatser och tydligare regler. Effekten av 90- och 180 dagarsgränserna har utvärderats och slutsatsen är att de har haft signifikant effekt på sannolikheten att sjukfall avslutas i anslutning till tidsgränserna.

En betydande andel av dem som nådde den bortre gränsen kom i arbete eller fortsatte i arbetsmarknadspolitiska insatser. Ungefär hälften återkom till sjukförsäkringen inom ett år, vilket ska jämföras med situationen före reformen då mindre än en procent av de med sjuk- och aktivitetsersättning återkom till arbete.

Regeringens avskaffande av den bortre tidsgränsen var ett misstag som riskerar att förvärra en redan allvarlig situation. Därför bör den bortre tidsgränsen snarast återinföras.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

7.28

Kriterier för bostadsbidrag – motion 7.29

Motionären föreslår att:

7.29.1 Kostnaden för bil räknas in när man ansöker om bostadsbidrag.

7.29.2 Kriterierna för bostadsbidrag ska ändras.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill att kostnaden för bil tas med vid ansökan om bostadsbidrag. Det finns idag en riksnorm där utgifterna ska vara skäliga utifrån individens behov. Till exempel om bilen är till för arbetsresor kan den ingå, men det finns också andra skäl och det skulle ju kunna vara att det inte finns andra kommunikationsmöjligheter. Hänsyn tagen till kostnader kopplade till bil löses idag olika i olika kommuner och det är en fråga för kommunerna. Det finns positiva exempel på vissa platser där kommunen tillhandahåller skjuts exempelvis till och från mataffären vid några tillfällen i veckan.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

7.29

Trygghetssystem – motion 7.30

Motionären föreslår att:

7.30.1 Centerpartiet verkar för att utreda hur dagens ekonomiska bistånd, socialförsäkringar, a-kassa, studiemedelssystem, pensionssystem med mera, helt eller delvis kan ersättas med ett grundtrygghetssystem.

7.30.2 De sociala trygghetssystemen ska baseras på en rättvis och effektiv grundtrygghetsmodell.

7.30.3 Grundtryggheten ska vara lika för alla, oberoende av ålder, erfarenhet eller tidigare inkomster.

7.30.4 Ersättningssystemen ska utformas så att det alltid lönar sig att gå upp i arbetstid.

Partistyrelsens yttrande:

Dagens socialförsäkringssystem är inte perfekt och det kan även uppfattas krångligt. För att råda bot på detta har den parlamentariska socialförsäkringsutredningen sett över systemet och utredningen lämnades i mars 2015 över till Socialförsäkringsministern. Den grundtrygghetsersättning som motionären beskriver är något som Centerpartiet vill undvika eftersom vi tror på människors individuella styrka och att vi alla är individer med skiftande behov. Centerpartiet tror inte på en utformning liknande ”medborgarlön”. Inom ramen för socialförsäkringsutredningen har till exempel arbetslöshetsförsäkringen setts över. Arbetslöshetsförsäkringen ska som exempel fungera som en stark omställningsförsäkring och ge ett verkligt skydd mot inkomstbortfall, den ska inte omvandlas till en renodlad grundtrygghetsförsäkring. Grunden är att bidrag inte ska vara en permanent försörjning utan en tillfällig lösning. De människor som aldrig någonsin kommer att kunna arbeta i någon mån ska erhålla sjukersättning. Trygghetssystemen ska alltid utformas så att det alltid lönar sig att gå upp i arbetstid.

Däremot verkar Centerpartiet för att en samhällslön stegvis införs för dem som aldrig någonsin kommer att vara aktuella för ett lönearbete, på grund av svåra fysiska och psykiska handikapp, så att de ska kunna leva på en rimlig standard utan att vara ekonomiskt beroende av föräldrar, syskon eller andra anhöriga. Samhällslön skulle således handla om en tydligt avgränsad grupp, inte om alla medborgare. Det är således stor skillnad mellan samhällslön och medborgarlön.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

7.30.4

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

7.30.1

7.30.2

7.30.3

Företagande och trygghetssystem – motion 7.31. 7.32 och 7.33

Motionären föreslår att:

7.31 Centerpartiet undersöker och tar fram ett förslag för att ev kunna få Akassa en kortare tid när man startar eget mindre företag.

7.32 Centerpartiet skall ge partistyrelsen i uppdrag att förändra regelverken så att småföretagare inkluderas i Försäkringskassans system.

7.33 Centerpartiet jobbar för att egenföretagare som är berättigade till sjukpenning även får en lägsta nivå i ersättningssystemet vid sjukpenning.

Partistyrrelsens yttrande:

Motionärerna tar upp aspekten med trygghet för företagare. Centerpartiet är småföretagens röst och vi kämpar för bättre villkor för små företag. En viktig del i detta är trygghetssystemens utformning. Företagare ska inte ha sämre villkor än anställda eftersom de betalar in till trygghetssystemen på samma sätt som anställda, men företagare ska inte heller ha bättre villkor.

Vi tycker att företagare ska kunna ta del av trygghetssystemen precis som anställda ska kunna. Idag skiljer det i villkoren mellan olika bolagsformer till exempel gällande Sjukpenninggrundande inkomst (SGI). Aktiebolag har samma villkor som anställda, medan till exempel handelsbolag eller enskild firma har andra villkor. Vi vill se villkor som möjliggör samma trygghet oavsett bolagsform.

Idag finns bland annat möjlighet att erhålla ”starta-eget-bidrag” för den första tiden då man startar företag. Det är arbetsförmedlingen som avgör om vem som får bidraget (som egentligen heter ”Stöd vid start av näringsverksamhet”) men pengarna utbetalas via Försäkringskassan. Det är inte rimligt att både få starta-eget-bidrag och a-kassa under en kortare period anser vi. Centerpartiet står bakom de förslag som framfördes i den parlamentariska socialförsäkringsutredningen (PSFU). I PSFUs förslag till förbättringar för företagare och uppdragstagare innefattas även bättre ekonomiskt skydd under uppbyggnadsskedet. Detta är extra betydelsefullt för kvinnor, dels för att kvinnor har svårare att få lån beviljade för sitt företagande än vad män har, dels för att kvinnor är mindre riskbenägna i sitt företagande än män. Förslagen gynnar främst personer med lägre ekonomisk standard vilket också till största delen är kvinnor.

Centerpartiet driver att företagare ska kunna ta del av de trygghetssystem som de betalar in till på liknande sätt som anställda. Det finns en mängd stödssystem för företagare och vi vill öka stödet för att främja företagande men inte genom försörjningsstöd.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

7.31

7.32

7.33

Kommunalt självbestämmande om försörjningsstöd – motion 7.34

Motionären föreslår att:

7.34.1 Kommuner själva får stor rådighet över nivåer i försörjningsstödet.

7.34.2 De marginaleffekter som motverkar jobblinjens intentioner avvecklas.

Partistyrelsens yttrande:

Vi anser att det är rimligt att nivån på försörjningsstödet, liksom det gör idag, regleras i Socialtjänstlagen. Detta är ett skyddsnät som gäller för alla medborgare.

Däremot är det alltid viktigt att stärka jobblinjen. Det ska löna sig att arbeta. Under Alliansregeringen tog vi också steg i denna riktning genom att barn och skolungdomar under 21 år som lever i familjer med försörjningsstöd får behålla lön som de arbetat in.

Vi arbetar också brett för att det ska vara enklare att få ett arbete och för vågar att komma in på arbetsmarknaden för personer som behöver mer stöd för det.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

7.34.2

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

7.34.1

Föräldraförsäkringen – motion 7.35, 7.36 och 7.37

Motionären föreslår att:

7.35.1 Centerpartiet verkar för att begränsa rätten till förkortning av normal arbetstid med upp till en sjättedel för vård av barn som inte har fyllt åtta år eller som är äldre än så men ännu inte har avslutat sitt första skolår för att uppmuntra ett mer jämställt nyttjande av delledighet utan föräldrapenning.

7.35 .2 Centerpartiet verkar för större valfrihet vad gäller ålder för förskolestart.

7.35 .3 Centerpartiet verkar för möjligheten att förkorta antalet dagar i föräldraförsäkringen samt utreda om taket i föräldraförsäkringen skulle kunna höjas till 90 % i en del av föräldraförsäkringen.

7.35.4 Centerpartiet verkar för att föräldraförsäkringen förenklas för företagare, där samma regler ska gälla för företagare oavsett företagsform, inklusive kombinatorer.

7.36 Centerpartiet verkar för att utreda hur föräldraförsäkringen kan tillgängliggöras för samtliga föräldrar i stjärnfamiljer.

7.37 Centerpartiet ställer sig bakom en modell om individualiserad föräldraförsäkring där varje förälder får sin individuella icke överlåtbara försäkring.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna tar upp relevanta förslag kopplade till föräldraförsäkringen. Centerpartiet vill se en enkel, modern och flexibel barn- och föräldraförsäkring som ger alla föräldrar möjlighet att kombinera arbete med föräldraskap.

För att fler kvinnor ska välja att bli företagare är det också viktigt att regler för föräldraförsäkringen som gäller för anställda så långt det går även ska gälla för företagare oavsett företagsform, inklusive de som är både anställda och företagare, så kallade kombinatörer. Då stärks flexibiliteten och tryggheten för framförallt kvinnors företagande. Centerpartiet har även förslag på att företagare ska kunna få föräldrapenning trots viss begränsad verksamhet i företaget.

Centerpartiet tycker det är bra ju jämnare föräldraledigheten delas mellan föräldrarna då det främjar ett jämställt familjeliv och i förlängningen ett mer jämställt arbetsliv. Dagens modell med vissa öronmärkta månader ger stora möjligheter för familjerna att själva bestämma hur föräldraförsäkringen ska användas. Centerpartiet värnar denna valfrihet och vill inte öronmärka fler månader. Däremot är det viktigt att samhället ger föräldrarna utförlig information om uttagets effekter på livsinkomst, hälsa och kontakt med barnen. Detta saknas idag. Många familjer delar föräldraledigheten enbart utifrån samhällsstrukturer och kulturellt påverkade val utan att tänka på hur det påverkar pensionen. Informationen kring detta behöver därför förbättras genom ett uppdrag till Pensionsmyndigheten och PPM i samverkan med berörda parter. Centerpartiet har även förslag på vab-bonus.

Centerpartiet vill öppna upp barn- och föräldraförsäkringen så att dagar kan nyttjas/överlåtas till max två ytterligare närstående personer. Det skulle modernisera föräldraförsäkringen så att kvinnor inte förväntas ta största delen av föräldradagarna. Det skulle också bättre inkludera fler familjekonstellationer.

Motionärernas förslag om att begränsa rätten till förkortning av normal arbetstid med upp till en sjättedel för vård av barn som inte har fyllt åtta år eller som är äldre än så men ännu inte har avslutat sitt första skolår för att uppmuntra ett mer jämställt nyttjande av delledighet utan föräldrapenning är bra.

Idag är kommuner skyldiga att erbjuda förskolestart från ett års ålder. Men det står redan idag kommunerna fritt att göra det tidigare. Detta är beslut som fortsatt bör ligga hos kommunerna.

Centerpartiet ser ett värde i en generös föräldraförsäkring och vill inte förkorta antalet dagar i den. Vi finner det även lämpligt att behålla takets nuvarande nivå på 80% av inkomsten.

Centerpartiet driver att regler för föräldraförsäkringen som gäller för anställda så långt det går även ska gälla för företagare oavsett företagsform, inklusive de som är både anställda och företagare, så kallade kombinatörer. Då stärks flexibiliteten och tryggheten för framförallt kvinnors företagande.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

7.35.2

7.35.4

7.36

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

7.35.1

7.35.3

7.37

Avsättningar till periodiseringsfond – motion 7.38

Motionären föreslår att:

7.38.1 Inkomster som förs till periodiseringsfond ingår i SGI.

7.38.2 Det utreds hur inkomsterna ska ingå i SGI.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären tar upp trygghet för företagare. Centerpartiet är företagets röst och vi kämpar för bättre villkor för små företag. Som tidigare nämnt ska företagare inte ha sämre villkor än anställda eftersom de betalar in till trygghetssystemen på samma sätt som anställda, men företagare ska inte heller ha bättre villkor. Möjligheten att kunna skjuta upp en del av beskattningen av inkomsten är något som anställda inte har på samma sätt som företagare. Den fördelen är lämplig att ha för företagare då inkomsterna kan vara mer varierande än då man har en anställning. Men eftersom det redan där är en fördel är det inte motiverat att ge ytterligare fördelar i form av att göra det sjukpenninggrundande också. Detta med hänvisning till att företagare inte heller ska ha bättre villkor än anställda.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

7.38

Oförsäkrade barn – motion 7.39

Motionären föreslår att:

7.39 ALLA barn har rätt till en försäkring vid kronisk eller livshotande sjukdom.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet tycker att frågan som tas upp av motionären behöver utredas för att finna den bästa lösningen, så att alla barn får rätt till en försäkring vid kronisk eller livshotande sjukdom.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

7.39

Begränsat barnbidrag – motion 7.40

Motionären föreslår att:

7.40.1 Ta bort flerbarnstillägg.

7.40.2 Begränsa barnbidrag till max 3 barn (kan göras stegvis).

7.40.3 Bidrag betalas ut lika till båda föräldrarna.

Partistyrelsens yttrande:

Barnbidrag är ett ekonomiskt stöd som automatiskt betalas ut till föräldrar som bor och har barn i Sverige. Flerbarnstillägget betalas automatiskt ut om du får barnbidrag för minst två barn. För att en befolkning i ett utvecklat land ska behålla sin numerär krävs att varje kvinna i snitt föder 2,1 barn (oaktat migrationseffekter). I Sverige väntas barnafödandet ligga stilla på 1,9 barn per kvinna till 2030 (FN:s rapport World Fertility Patterns 2015).

I Sverige är inte överbefolkning ett akut problem och begränsning av födselar är därför inte aktuellt. De familjer som har fler än tre barn är förhållandevis få och bör få behålla barnbidraget. Idag finns möjligheten att välja vem av föräldrarna som ska ta emot barnbidraget. Vi har delat barnbidrag i dag och det är möjligt att överlåta sin andel till den andre föräldern. Centerpartiet anser att det befintliga systemet med barnbidrag bör behållas.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

7.40

Jämställdhet – motion 7.41

Motionären föreslår att:

7.41 Centerpartiet ska verka för att utreda och genomlysna hur lagar, regleringar och andra relevanta offentliga instrument kan bistå att reglera jämställdheten i styrelser med hjälp av en lagstadgad kvot på 60-40/40-60.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären belyser ett jämställdhetsproblem i det svenska samhället. Sverige har ett ojämnt arbetsliv där flera komponenter samverkar. Markant fler män än kvinnor är höginkomsttagare, styrelseordföranden och styrelseledamöter. Centerpartiet vill se fler kvinnor på ledande positioner. Företagande kvinnor sitter i bolagsstyrelser. Ett styrelseuppdrag leder till ett annat och på sikt kan det ge uppdrag även i andra branscher. Då ledningsgrupper och styrelser blir mer jämställda förändras maktstrukturerna i näringslivet även utanför styrelserummen. De 238 börsbolagens styrelserum är en väldigt liten del av verkligheten. Ge istället kvinnor schyssta förutsättningar för företagande.

Centerpartiet har en stolt historia av att vara jämställda utan kvotering och det är ingen hemlighet att vi har och har haft många kvinnor på höga poster. Till skillnad från regeringen väljer vi liberala feminister istället att driva de feministiska frågor som spelar roll i miljontals kvinnors vardag. Istället för symbolfrågor som lagstiftning om kvotering i ett fåtal bolagsstyrelser. Centerpartiet står för en feminism där vi håller makten över våra egna liv högst. Centerpartiet vill inte kvotera bolagsstyrelser och ledningsgrupper.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

7.41

Vård av Närstående – motion 7.42

Motionären föreslår att:

7.42 Centerpartiet ser positivt på vad som anförs i motionen om att utreda möjligheten att införa sjukpenninggrundande dagar för Vård Av Närstående (VAN) på liknande sätt som för vård av barn (VAB).

Partistyrelsens yttrande:

När en anhörig är allvarligt sjuk och behöver extra stöd från någon i sin närhet, kan man idag få närståendepenning från Försäkringskassan som ersättning för förlorad inkomst. Det är få som vet att det här stödet finns. Närståendepenning är inte sjukpenninggrundande, men det bryter inte heller den sjukpenninggrundande kedja på vilken SGI vilar. Regeringen föreslår nu

att det ska bli enklare för den som behöver gå ner i tid på jobbet och enklare att få denna ersättning, också på deltid.

Regeringen planerar att lägga förslag till riksdagen under hösten för att träda ikraft 1 januari 2018. Förslaget gick på remiss i maj 2017.

Förslaget innefattar bättre möjligheter att få närståendepenning på deltid, lagstadgad rätt att vara ledig från jobbet vid närståendepenning samt att tiden du har närståendeersättning inte ska påverka rätten till a-kassa. Det kan vara en familjemedlem, en granne eller nära vän som ges rätt till närståendeersättning. Det ska inte vara begränsat endast till närstående.

Centerpartiet tycker att det är bra förslag och ser positivt på förbättringarna.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

7.42

Tiggeri – motion 7.43

Motionären föreslår att:

7.43.1 Centerpartiets stämman ger partistyrelsen i uppdrag att driva på så att kommunerna ges möjlighet att reglera och kunna förbjuda tiggeri,

7.43.2 Ta initiativ så att Sverige på olika nivåer kan öka sitt stöd för att de extremt fattiga i Rumänien och Bulgarien, därav många romer, får en bättre situation som undanröjer behovet att resa till andra länder för att tigga.

Partistyrelsens yttrande:

Det är alltid ett misslyckande när människor behöver tigga för att klara sig. Centerpartiet vill motverka det på flera nivåer. Dels måste vi trycka på mycket hårdare för att Rumänien, Bulgarien och andra länder ska tillgodose grundläggande rättigheter, bland annat genom att villkora EU-medel hårdare. Dels måste vi underlätta för andra former av försörjning, genom att göra det lättare att driva företag, anställa och få jobb.

Partistyrelsen ser inte ett generellt förbud mot tiggeri som önskvärt. Det finns redan idag möjligheten att begränsa tiggeri på vissa platser. Men det finns andra problem som måste lösas. Många markägare har haft problem med olovliga bosättningar på privat mark med nedskräpning och förstörd egendom som följd. I de flesta fall rör det sig om EU-migranter som kommit till Sverige för att tigga ihop sitt uppehälle eller plocka bär åt oseriösa upphandlare. Det är inte acceptabelt. Det måste vara lätt för en markägare att avlägsna otillåtna bosättare.

Äganderätten är en mänsklig rättighet och Centerpartiet värnar denna. För Centerpartiet är det viktigt att stå upp för såväl humanism som ordning och reda. Vi är många som känner

medlidande med dessa utsatta människor. Men detta kan inte leda till att vi accepterar lagbrott.

Äganderätten måste gälla vid bosättning på privat mark. Trots nya regler är det för svårt att avlägsna otillåtna bosättare. Den uppgivenhet som människor känner inför att det slås upp olovliga läger i deras skog, på parkeringsplatser eller vid sommarstugor behöver tas på allvar. Lagen måste tillämpas och det behöver bli ett stopp för olovliga bosättningar på privat mark. I dag ska det alltid göras en så kallad proportionalitetsbedömning för att se om det är rimligt att avlägsna de olovliga bosättningarna. Kronofogden kan exempelvis anse att det innebär för mycket arbete. Det är fel. Vi måste stå upp för äganderätten och människors rätt till sin mark. Vi vill att markägarens intresse ska komma i första hand och att en ansökan alltid resulterar i ett genomförande. Markägare som upprättat en ansökan, betalat sin avgift och tålmodigt väntat flera veckor kan fortfarande få ett avslag och inget avlägsnande. Det ska inte vara så att en person som upplever att den har ett intrång på sin mark inte ska känna sig säker på att få tillgång till sin mark igen. Markägarens intresse måste komma i första hand. Avgiften till kronofogden för att handlägga avlägsnandeärenden bör också tas bort.

I grunden är de illegala bosättningarna en följd av ett mycket större problem. I de flesta fall rör det sig om EU-migranter från Rumänien och Bulgarien som kommit till Sverige för att titta ihop sitt uppehälle, utföra svartjobb eller plocka bär åt oseriösa upphandlare. I vissa fall handlar det om folkgrupper, däribland romer, som är utsatta för omfattande diskriminering i sina hemländer. Andra har mist sitt jobb i södra Europa till följd av krisen.

Det stora problemet är den fattigdom som är orsaken till att människor tigger. I kommunerna behöver man ta hänsyn till hur utsatta de här människorna är. Det är en fråga om medmänsklighet att se till att deras situation inte blir ännu mer ohållbar.

Hemländerna har ett ansvar för sina fattiga medborgare som kommer till andra EU-länder för att titta. Man måste behandla människor lika och sluta diskriminera. De pengar som finns inom EU-systemet för att minska fattigdomen måste komma de fattiga till del. Det är viktigt att EU kan sätta press på berörda länder att ta ansvar för utsatta och fattiga. Centerpartiet har tidigare föreslagit att EU-medel ska kunna gå direkt till frivilligorganisationer som arbetar med utsatta grupper i exempelvis Rumänien och Bulgarien.

Att alla barn i EU har rätt till skolgång är avgörande för en långsiktig lösning på fattigdomen. Det är ett av flera krav som måste riktas mot Rumänien och Bulgarien. Det gör det möjligt för kommande generationer att förändra sin situation. Därför borde kommunerna ha möjlighet att hjälpa till med skolgång. Det borde också stå kommunerna fritt att rikta insatser i form av bostäder och liknande direkt till fattiga människor som tigger, även om det inte ska göras obligatoriskt.

Det finns stora skäl att se över hur arbetsmarknaden kan bli mer öppen för att människor med lägre utbildning och bristande språkkunskaper ska kunna ha en chans att ta sig in på arbetsmarknaden. Det gäller bland annat de nyanlända som i dag har alltför svårt att ta sig in på arbetsmarknaden, men det måste också bli lättare att anställa och sysselsätta utsatta EU-migranter. Även civilsamhället kan spela en viktig roll för att hjälpa dessa människor. I flera svenska städer bedrivs verksamheter, samarbeten med ideella organisationer, för att bland annat hjälpa människor att söka jobb.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

7.43.2

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

7.43.1

Socialtjänstlagen – motion 7.44

Motionären föreslår att:

7.44 Socialtjänstlagen 4 kap. 4§ revideras så att även olika sysselsättningsuppgifter ses som kompetenshöjande och som praktik/arbetsträning för individen.

Partistyrelsens yttrande:

Partistyrelsen delar motionärernas uppfattning om att det är bekymmersamt att antalet människor som befinner sig i långvarigt bidragsberoende ökar. Det är mycket angeläget att personer som uppbär försörjningsstöd ges stöd att bryta sitt utanförskap genom olika kompetenshöjande insatser och fler vägar till arbete.

Av 4 kap. 4§ i socialtjänstlagen (SoL) framgår att den praktik eller kompetenshöjande verksamhet som den enskilde kan åläggas att dela i ska ”syfta till att utveckla den enskildes möjligheter att i framtiden försörja sig själv”. Partistyrelsen anser att lagtexten är utformad på ett sätt som gör att sysselsättningsuppgifter bör rymmas inom denna definition. Trots detta förekommer det osäkerhet hos kommunerna kring hur lagen ska tolkas. Vilken typ av uppgifter som kan omfattas av detta kan därför behöva tydliggöras av Socialstyrelsens handbok för ekonomiskt bistånd, vars syfte är att förtydliga socialtjänstlagen och underlätta den praktiska tillämpningen

Centerpartiet har sedan tidigare tagit ställning för de förslag som lyftes i utredningen Stöd och krav avseende arbetslösa personer som tar emot ekonomiskt bistånd från 2015 om ett förtydligande i SoL om att den som är arbetsför och uppbär försörjningsstöd, ska vara skyldig att vara aktivt arbetssökande om det inte finns godtagbara skäl.

Även om det är signalpolitiskt viktigt att tydliggöra varje individs ansvar att söka egen försörjning, handlar kärnfrågan ändå om hur människor i praktiken faktiskt får bättre möjligheter att bryta sitt utanförskap. Partistämman 2015 röstade igenom att ett krav införs i SoL om att varje kommun ska erbjuda arbetslivsinriktat stöd för personer med försörjningsstöd och/eller som lider av psykisk ohälsa eller har en psykisk funktionsnedsättning. Detta kan med fördel ske genom multiprofessionella insatser kombinerat med matchning, där Nacka kommuns modell utgör ett mycket bra exempel.

Det är även i sammanhanget viktigt att peka på problematiken kring den höga arbetsbelastning och det breda uppdrag som socialtjänsten har. Detta utgör en stor utmaning för att fullt ut klara uppdraget att stötta långvariga biståndsmottagare att komma ut i arbete. Möjligheten att bedriva arbete i möte med individer är enligt forskning en förutsättning för att socialarbetare ska kunna arbeta framgångsrikt. Det gäller givetvis även arbetet med att hjälpa människor ur bidragsberoende. Den ökande arbetsbördan har gjort att tiden till sådana möten har blivit lidande. Centerpartiet har därför bland annat tidigare lyft att kravet på högskoleexamen för socialtjänstens arbete med barn och unga bör ersättas med krav på lämplig kompetens och erfarenhet, för att öppna upp för fler kompetenser.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

7.44

Psykisk ohälsa - motion 7.45, 7.46, 7.47, 7.48 och 7.49

Motionären föreslår att:

7.45 Centerpartiet aktivt börjar arbeta med att dessa metoder Peer Support och mentorskap kan utgöra ett komplement till andra vårdformer.

7.46 Centerpartiet regionalt och nationellt driver på för handlingsplaner i förebyggande arbete mot psykisk ohälsa och suicidprevention så att ett gemensamt arbete sker för att stärka den psykiska hälsan bland unga oavsett kön.

7.47.1 Partistämman antar förslag om projektarbete.

7.47.2 Centerpartiet skaffar en Huvudman till Mentorsprojektet.

7.48.1 Samtalsstödet till barn och ungdomar i skolor bör byggas ut.

7.48.2 Aktiv och medveten träning i emotionell intelligens och social intelligens bör byggas ut i skolans värld.

7.48.3 Utredda hur mindfulness kan användas i skolan.

7.48.4 Utöka och förenkla tillgången till olika former av terapi och samtalsstöd.

7.48.5 Stödja forskning inom personlig utveckling.

7.48.6 Stödja utvecklingen av nya samtalsformer.

7.49.1 Begreppet rehabsamhällen bör introduceras.

7.49.2 En arbetsgrupp som kan utarbeta ett förslag till ”incitament för rehabsamhällen” bildas och får uppdrag att presentera ett mer detaljerat förslag.

Partistyrelsens yttrande:

Två motioner tar upp frågan om mentorskap i syfte att stötta individer att komma tillbaka i arbete vid ohälsa. Partistyrelsen instämmer i att stödet till den enskilde att återgå i arbete behöver förbättras. I stämmoprogrammet Trygghet i hela landet föreslås ett flertal åtgärder på detta område. Partistyrelsen anser dock inte att det är lämpligt att politiken tar ställning till specifika metoder eller vårdformer.

En motion framför förslag som berör så kallade rehabsamhällen. Att ge människor tillgång till stöd och hjälp till rehabilitering vid sjukdom är en angelägen fråga. Det är dock viktigt att samhällets resurser endast går till sådana metoder som fungerar enligt vetenskap och beprövad erfarenhet. Centerpartiet anser inte att det är politikens uppgift att besluta om specifika metoder som ska användas inom vård och omsorg.

I en motion framförs en rad förslag för att förebygga psykisk ohälsa hos barn och ungdomar med olika insatser i skolan, samt hos befolkningen i stort. Motionen lyfter även idén om fler samtalsformer i syfte att öka tillgängligheten till stöd vid psykisk ohälsa. Partistyrelsen instämmer i motionärens andemening om att öka stödet för personer med psykisk ohälsa – inte minst för barn och unga. Den som lider av psykisk ohälsa behöver få hjälp snabbt och den bristande tillgängligheten till stöd är ett stort problem. Frågan behandlas i stämmoprogrammet ”Trygghet i hela landet”, där bland annat förslaget om att öka tillgången till samtalsstöd för personer med lättare psykiska besvär tas upp. Partistyrelsen anser dock inte att Centerpartiet bör ta ställning till särskilda terapiformer. Flera av förslagen behandlas i stämmoprogrammet Trygghet i hela landet.

En motion lyfter frågan om förbättrad suicidprevention. Partistyrelsen instämmer i vad motionären skriver om att samhället behöver arbeta mer för att förhindra att människor begår självmord. Förutom den tragiska förlusten av ett människoliv leder suicid också till psykiskt lidande hos anhöriga och andra berörda. Folkhälsomyndigheten har ett uppdrag att samordna arbetet för att förebygga självmord hos befolkningen. I uppdraget ingår bland annat att minska tillgängligheten till medel och metoder för självmord, stöttning till frivilligorganisationer för suicidprevention och kunskapsspridning av evidensbaserade metoder.

Partistämman beslutade att Centerpartiet verkar för:

Att tillgången till snabb hjälp åt personer som lider av psykisk ohälsa ska förbättras genom bättre stöd i skolmiljön åt barn och unga samt tillgång till enklare samtalsstöd för personer med lättare psykisk ohälsa.

Att Centerpartiet driver på för handlingsplaner i förebyggande arbete mot psykisk ohälsa och suicidprevention så att ett gemensamt arbete sker för att stärka den psykiska hälsan bland unga oavsett kön.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

7.48.1

7.48.4

7.48.6

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

7.45

7.46

7.47

7.48.2

7.48.3

7.48.5

7.49

Vårnadsbidrag – motion 7.50

Motionären föreslår att:

7.50 Centerpartiet inför ett pensionsgrundande vårdnadsbidrag för förälder med barn mellan 1-3 år och att månadsbeloppet höjs.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet har drivit frågan om vårdnadsbidrag tidigare men på stämman i Falun 2015 fattades beslut om att avskaffa vårdnadsbidraget. Grunden till beslutet var att vårdnadsbidraget minskar kvinnors arbetade tid, är inte pensionsgrundande och ger således sämre pension. Det binder kvinnor som ofta redan står långt från arbetsmarknaden till hemmet, gör dem ekonomiskt beroende av den andra parten och leder till att de hamnar i utanförskap. Centerpartiet vill istället ge kvinnor ekonomisk makt och frihet och vill därför ta bort vårdnadsbidraget.

Partistyrelsen är medveten om att det finns många olika åsikter om beslutet men står fast vid stämmans beslut. Tittar vi historiskt på frågan handlade vårdnadsbidraget om att skaffa möjlighet för familjer på landsbygden som hade liten eller ingen möjlighet till barnomsorg då den inte var så väl utbyggd på den tiden och vårdnadsbidraget skulle därmed kunna ses som ett alternativ. Genom åren har ett antal reformer gjorts som förändrat förutsättningarna och politiken behöver omvärderas.

Vi ser idag många äldre kvinnor som lever på en mycket liten inkomst i form av garantipension och inget eller litet tillägg av tjänstepension. Det pensionssystem som vi idag

har och som Centerpartiet var med och beslutade på 90-talet bygger på att pensionen beräknas på inkomsten från ett helt arbetsliv. Det innebär att om en person är hemma utan inkomst eller med en låg inkomst, vårdnadsbidrag eller arbetar deltid under längre perioder så påverkar det i mycket stor grad den framtida pensionen. Idag vet vi att cirka 50 procent av de kvinnor som just nu är ute i arbetslivet riskerar att i framtiden bli fattigpensionärer. Egen ekonomi ger frihet och det är en grundläggande fråga för Centerpartiet.

Idag har vi en väl utbyggd god pedagogisk omsorg för de barn som behöver för att föräldrarna arbetar. Centerpartiet har sedan flera år drivit frågan om att det ska finnas alternativ i barnomsorgen. Därför driver Centerpartiet frågan om barnomsorgspeng. Barnomsorgspengen ska följa barnet så att föräldrarna kan välja var de vill placera sina barn.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

7.50

Kommitté 8 Hälso- och sjukvård samt socialfrågor

Funktionshinderpolitik – motion 8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 8.5, 8.6, 8.7, 8.8 och 8.9

Motionären föreslår att:

8.1.1 Centerpartiet tar fram konkreta förslag på hur arbetsmarknaden kan bli mer tillgänglig för personer med funktionsnedsättning.

8.1.2 Centerpartiet tar fram konkreta förslag på hur man kan stötta och göra det lättare för personer med funktionsnedsättning att starta eget företag.

8.1.3 Tillsätta en arbetsgrupp som ska ta fram förslag till hur Centerpartiets politik kan bli mer funktionshindersanpassad.

8.2 Centerpartiet aktivt arbetar för en utveckling och modernisering av LSS-lagen och personlig assistens.

8.3 Centerpartiet tar fram förslag till hur personer med behov av stöd på grund av funktionsnedsättning ska få stöd och hjälp anpassat efter sin funktionsnedsättning också vid eget företagande.

8.4.1 Centerpartiets riksdagsgrupp snarast ser till att Försäkringskassan får förändrade direktiv hur bestämmelserna kring assistansersättning ska tolkas.

8.4.2 Centerpartiets riksdagsgrupp INTE ska föreslå några generella förbättringar på något område inom välfärdssektorn, innan förbättringar görs för människor med funktionsnedsättningar.

8.5.1 Centerpartiet agerar handlingskraftigt och vågar driva frågor som skapar förbättring för personer med funktionsnedsättning.

8.5.2 Centerpartiet för en saklig debatt och visar medmänsklighet.

8.5.3 Centerpartiet arbetar för att assistansen ska finnas för alla som behöver den för att kunna leva ett fullvärdigt, aktivt liv.

8.5.4 Centerpartiet tar ställning utåt i frågan och arbetar aktivt med att förbättra och utveckla LSS.

8.6.1 Våra förslag till reformer inte försämrar för de funktionsnedsatta grupperna.

8.6.2 Få med politiska förslag för de olika målgrupperna av funktionsnedsatta i valmanifestet.

8.6.3 Säkerställa att vår webbplats är tillgänglig.

8.6.4 Öka valdeltagande bland funktionsnedsatta.

8.7.1 Gruppboenden kopplade till LSS tillåts erbjuda betydligt fler bostäder än idag.

8.7.2 Krav på särskild kompetens för att stötta berörda funktionshindrade minimeras.

8.7.3 Införa LOV i flera kommuner för gruppboenden inom LSS.

8.8 Centerpartiets riksdagsgrupp tar initiativ för att LSS- och SoL-lagstiftningen möjliggör beviljande av personlig assistans även efter 65 års ålder eller eventuell ny pensionsålder.

8.9 Centerpartiet driver frågan om att LSS-lagsstiftningen ska tolkas som det var tänkt när lagstiftningen en gång beslöts.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet värnar om det som utgör grundtanken med LSS - att ge personer med funktionsnedsättning möjlighet att leva som andra. En funktionsnedsättning ska inte vara ett hinder för människor som vill utbilda sig, jobba, ha en aktiv fritid eller engagera sig i samhället. Det gäller även anhöriga till personer med funktionsnedsättning.

En motion tar upp frågan om nivån på den statliga assistansersättningen. Utgångspunkten måste vara att den som är i behov av assistans ska också få det. Centerpartiet anser därför att den nu pågående statliga utredningen som ser över assistansen måste utgå från hur LSS-reformen kan värnas och garantera att de personer som har rätt till assistans får de timmar de behöver - och samtidigt vara ekonomiskt hållbar över tid.

Centerpartiet har lagt fram fler förslag till förbättringar inom LSS. Det finns till exempel problem med att beslut om assistansersättning omprövas efter två år. För många är det dock osannolikt att tillståndet skulle förändras och borde därför inte utsättas för prövningen. Detta behöver ses över. Vidare behöver assistansberättigades rätt till en personlig tjänsteman på Försäkringskassan säkerställas, eftersom inte alla får detta stöd idag.

En motionär vill att personlig assistans ska kunna ges åt personer även efter 65 års ålder. I denna åldersgrupp omfattas en betydande andel människor redan insatser via socialtjänsten, såsom hemtjänst och annat stöd. Att öppna upp för att personer över 65 ska garanteras personlig assistans, skulle i praktiken innebära ett förstatligande av äldreomsorgen vilket inte är en önskvärd utveckling.

En motion lyfter frågan om stöd till de familjer där ett eller flera barn har en funktionsvariation. Centerpartiet ser behov av att stödet till familjerna behöver öka. Föräldrarna är ofta tyngda av mängden kontakter med olika myndigheter som ofta krävs, vilket också handikapprörelsens kartläggning på området vittnar om. Därför behövs möjligheten att införa en fungerande verksamhet med samordnare år de berörda familjerna ses över.

Två motioner tar upp frågan om ökade möjligheter till jobb och företagande för personer med funktionsnedsättning. Att ge fler människor möjlighet att bryta sitt utanförskap genom att komma i arbete är en mycket prioriterad fråga. Allt för många människor som har en funktionsnedsättning får inte tillgång till det stöd de behöver för att kunna få ett jobb eller utbilda sig. I stämmaprogrammet Låt inte Sverige klyvas lyfts en rad reformförslag för att sänka trösklarna till arbetsmarknaden och förbättra företagsklimatet generellt i Sverige. Bland annat tar programmet upp frågan om förbättrat stöd till personer med funktionsnedsättning som vill driva företag. Centerpartiets förslag om förbättrad matchning genom

arbetsförmedlarpeng ger också ökade möjligheter för enskilda arbetsförmedlare att specialisera sig på vissa grupper, till exempel personer med funktionsnedsättning. Centerpartiet anser vidare att det exempelvis måste vara möjligt att arbeta och utbilda sig med bibehållen aktivitetsersättning. När det gäller frågan om förbättrade möjligheter till utbildning för personer med funktionsnedsättning, togs våren 2017 ett viktigt beslut i riksdagen gällande tillgång till eftergymnasial utbildning för den som gått i särskola – något som Centerpartiet drivit länge.

Partistyrelsen anser att det är mycket viktigt att arbeta för att öka valdeltagandet bland personer med funktionsnedsättningar, vilket tas upp av en motionär. Detta är också något vi arbetar för. En del i detta är att säkerställa att vallokalerna är tillgängliga. Valhemligheten behöver också säkras för personer som är synskadade samt för personer med kognitiva eller intellektuella funktionsnedsättningar. Dessutom arbetar vi för tillgänglig samhällsinformation så att alla ska ha förutsättningar att bilda sig en uppfattning i politiska frågor, inte minst genom att göra Centerpartiets egen kommunikation tillgänglig för alla. Denna fråga behandlas vidare i yttrandet till motion 14.15 i Kommitté 14.

Centerpartiet har en positiv grundinställning till ökad valfrihet generellt inom välfärdstjänster. Partistyrelsen ser därför positivt på om fler kommuner vill införa LOV inom gruppboendeverksamhet om man finner det lämpligt, såsom föreslås i en motion. Gällande kompetenskraven på personer som arbetar inom gruppboendeverksamhet är det angeläget att kompetensen anpassas till individernas behov, men det kan finnas skäl att se över nivån på dessa krav. Partistyrelsen kan dock inte ställa sig bakom förslaget om att utöka antalet bostäder inom gruppboenden. Det är viktigt att gruppboenden inte har institutionell karaktär och även fortsättningsvis bedrivs i liten skala.

Partistämman beslutade att Centerpartiet verkar för:

Att öka valdeltagandet bland funktionsnedsatta.

Att LOV införs i flera kommuner för gruppboenden inom LSS.

Att säkerställa att Centerpartiets webbplats är tillgänglig för personer med olika funktionsvariationer.

Att aktivt verka för att stärka de funktionsnedsattas möjlighet till valfrihet enligt LSS-reformen.

Att Centerpartiet försöker få problematiken som lyfts i motionen beaktad i den pågående LSS-översynen på nationell nivå samt att motionen därmed anses besvarad.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

8.2 Att Centerpartiet aktivt arbetar för en utveckling och modernisering av LSS-lagen och personlig assistans.

8.5.1 Att Centerpartiet agerar handlingskraftigt och vågar driva frågor som skapar förbättring för personer med funktionsnedsättning.

8.5.2 Att Centerpartiet för en saklig debatt och visar medmänsklighet.

8.5.3 Att Centerpartiet arbetar för att assistansen ska finnas för alla som behöver den för att kunna leva ett fullvärdigt, aktivt liv.

8.5.4 Att Centerpartiet tar ställning utåt i frågan och arbetar aktivt med att förbättra och utveckla LSS.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

8.1

8.3

8.4.1

8.6

8.7.2

8.7.3

8.9

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

8.4.2

8.7.1

8.8

Läkemedel och kosttillskott – motion 8.10 och 8.11

Motionären föreslår att:

8.10.1 Staten ska ha starkare kontroll när det gäller försäljningen av kosttillskott.

8.10.2 Reformera ordningen när det gäller kosttillskott.

8.10.3 Tillverkarna ska anmäla produkten hos en nationell myndighet.

8.10.4 Ett nationellt förbud för de produkter som visar sig vara farliga för konsumenterna konsumenternas säkerhet ska värnas.

8.10.5 Konsumenternas säkerhet ska värnas.

8.11 Centerpartiet ska verka för att ordet ”läkemedel” i försäljning ska reserveras för preparat som i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet kunnat visas ha specifik medicinsk effekt.

Partistyrelsens yttrande

Motionerna lyfter olika förslag på att öka regleringen av kosttillskott respektive alternativa läkemedel och möjligheterna att använda sig av ordet ”läkemedel” i marknadsföringen av sådana.

Det finns ett antal lagar som på olika sätt reglerar att varor som tillhandahålls konsumenterna inte kan orsaka skada och att den information som ges åt konsumenterna inte är missvisande. Produktsäkerhetslagen (2004:451) och Marknadsföringslagen (2008:486) är de två viktigaste exemplen i detta sammanhang. Marknadsföringslagen har bland annat till syfte att motverka marknadsföring som är otillbörlig mot konsumenterna. Produktsäkerhetslagen motverkar i sin tur att produkter, såsom exempelvis kosttillskott, som innehåller ämnen som kan orsaka skada hos människor kan säljas.

Läkemedel definieras enligt läkemedelslagen 1 § som ”en substans eller kombination av substanser som tillhandahålls med uppgift om att den har egenskaper för att förebygga eller behandla sjukdom hos människor eller djur, eller som kan användas på eller tillföras människor eller djur i syfte att återställa, korrigera eller modifiera fysiologiska funktioner genom farmakologisk, immunologisk eller metabolisk verkan eller för att ställa diagnos.”. Vidare finns i Läkemedelslagen ett antal bestämmelser som omgärdar exempelvis homeopatiska och växtbaserade läkemedel, däribland att dessa inte får vara skadliga för den enskilde.

För Centerpartiet är det en viktig princip att samhällets resurser bara ska användas till metoder och läkemedel som bevisligen ger effekt. I detta sammanhang är det viktigt att påpeka skillnaden mellan läkemedel som begrepp och läkemedel som är godkända av Läkemedelsverket eller som ingår i högkostnadsskyddet för läkemedel. Partistyrelsen instämmer dock i vad som framhävs i en av motionerna om vikten av tydlig information till konsumenterna vad gäller olika läkemedels medicinska effekt och det kan finnas skäl att se över hur denna information kan bli ännu tydligare.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

8.10

8.11

Systembolaget – motion 8.12, 8.13 och 8.51

Motionären föreslår att:

8.12 Systembolagets monopol tas bort och att privatägda butiker genom ett licens/tillståndssystem, på samma sätt som när avregleringen av apoteksmonopolet genomfördes, får möjlighet att sälja alkoholhaltiga drycker.

8.13 Centerpartiet verkar för att alkoholmonopolet avskaffas och ersätts med ett marknadsbaserat system med licenskrav för alkoholförsäljning.

8.51.1 Centerpartiet driver på om att en fördjupad utredning genomförs kring alkoholmonopolets samtliga fördelar och nackdelar belyses ingående.

8.51.2 Centerpartiet utifrån vår ideologiska grund arbetar för att alkoholmonopolet avskaffas på sikt.

Partistyrelsens yttrande:

Partistyrelsen instämmer i vad motionärerna lyfter om Systembolagets bristande tillgänglighet – i synnerhet vad gäller mindre orter. Systembolaget har idag en alltför restriktiv hållning till nyetablering av såväl butiker som ombud på framför allt små orter. Systembolaget måste bli mer lyhört för kommunernas önskemål i denna fråga. Centerpartiet har även sedan tidigare tagit ställning för att Systembolagets öppettider ska utökas.

En låg alkoholkonsumtion är bra för människors hälsa och leder till färre sociala problem som våldsbrott och övergrepp. En stor internationell studie som presenterades i april 2017 och som baserar sig på erfarenheter från andra länder, visade att ett avskaffande av detaljhandelsmonopolet riskerar att öka andelen dödsfall i levercirros med 37 – 63 procent. Studien visade även på att antalet alkoholrelaterade dödsfall till följd av olyckor och självmord skulle öka. Mot bakgrund av detta ser Centerpartiet att det finns fördelar med Systembolagets detaljhandelsmonopol. Men ett detaljhandelsmonopol ställer också höga krav på både kvalitet och tillgänglighet.

Det svenska alkoholmonopolet gör att små producenter är helt i händerna på Systembolagets regelverk och logistikverksamhet för att nå ut till konsumenterna. 2014 ändrade Systembolaget sitt regelverk för hur distributionen ska gå till. Förändringarna har medfört att många små lokala producenter av hantverksproducerade alkoholhaltiga drycker fått svårare att få ut sina produkter på systembolagsbutiker i närområdet och i övriga landet. Centerpartiet menar att det är viktigt att det statliga Systembolaget som monopolföretag tar ett särskilt ansvar och säkerställer att förutsättningarna för små bryggerier och andra hantverksmässiga dryckesproducenter är likvärdiga i hela landet. Det är mycket olyckligt om små bryggerier som har stora avstånd till sina närmaste större orter missgynnas av Systembolagets regelverk. Det skulle i praktiken göra konkurrenssituationen ohållbar i stora delar av vårt land (exempelvis Norrlands inland). Det är även viktigt ur ett konsumentperspektiv att Systembolaget tar ett ansvar för utbudet i hela landet.

Det behöver även bli enklare för lanthandlare att bli Systembolagsombud. Centerpartiet vill införa ett enkelt system för att göra lanthandlare till lagerhållande ombud med Systembolagets

priser som golv, med möjligheten att ta ut ett högre pris än Systembolaget. Detta skulle kunna öka tillgängligheten till Systembolagets tjänster men även förbättra lanthandlarnas lönsamhet.

Ett annat sätt att öka såväl tillgänglighet som att stimulera företagande på landsbygden är att tillåta gårdsförsäljning. Under de senaste åren har det skett en kraftig framväxt av lokala mikroproducenter. Centerpartiet har länge drivit frågan om att den som yrkesmässigt tillverkar alkoholdrycker, efter tillstånd, ska kunna sälja alkohol i begränsade kvantiteter.

Partistämman beslutade att Centerpartiet verkar för:

Att kommunernas inflytande över nyetableringen av Systembolagsbutiker och ombud ska öka.

Att Systembolaget ska ta ett större ansvar för att säkerställa likvärdiga förutsättningar för distribution av hantverksproducerade alkoholhaltiga drycker i hela landet.

Att det ska bli enklare för lanthandlare att bli Systembolagsombud, genom möjligheten att vara lagerhållande ombud med Systembolagets priser som golv.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

8.51.1

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

8.12

8.13

8.51.2

Alkohol på uteställen – motion 6.28

Motionären föreslår att:

6.28.1 Verka för en övergripande utredning av utvisningsbeslut utifrån alkohollagen.

6.28.2 Öka alkohollagens rättssäkerhet genom att utvisningsbeslut ska genomföras utifrån tydliga men ungefärliga alkoholhalt i kroppen.

6.28.3 Öka alkohollagens rättssäkerhet genom att utvisningsbeslut ska genomföras efter kontroll med alkoholmätare.

Partistyrelsens yttrande:

Alkohollagen anger att den som säljer alkoholhaltiga drycker inte får servera eller sälja till personer som är märkbart påverkade. Det händer att människor blir nekade tillträde till eller utvisade från uteställen som restauranger eller barer beroende på att de är för berusade eller uppträder aggressivt. Det kan säkert vara svårt att i alla enskilda fall göra en helt rättvisande bedömning av om en person är att betrakta som för berusad.

Att ställa krav på att mätning av alkoholhalten ska ske med alkoholmätare eller att en person inte ska kunna avvisas från ett uteställe utan en viss alkoholhalt i kroppen, medför dock en rad problem. Det skulle inte bara inkräkta på ägarens möjlighet att stoppa oreglerliga personer från att ha tillträde till hens verksamhet utan också medföra stora tillämpningsproblem. Personer reagerar olika på alkoholhalten i kroppen. Vissa personer kan agera störande efter bara några få alkoholenheter i kroppen medan andra inte utgör några problem trots att de kan ha druckit stora mängder. Det skulle också innebära svårigheter med att avvisa personer som har tagit droger men som inte har intagit alkohol alls, men trots detta utgör störande moment.

Det finns också exempel på tillfällen på personer som har blivit avvisade från uteställen på grumliga grunder såsom till exempel etnicitet. Det är givetvis oacceptabelt – i likhet med all annan diskriminering. Centerpartiet ser dock frågan om diskriminering och alkohollagens tillämpning som två skilda saker. Det finns, enligt partistyrelsens bedömning, inget behov av att utreda eller justera alkohollagen.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

6.28

Amning – motion 8.14

Motionären föreslår att:

8.14.1 Kommuner och landsting i sina offentliga miljöer anammar "Du kan amma här"-kampanjen för att tydliggöra mammors och barns rättigheter att amma i det offentliga rummet.

8.14.2 Centerpartiet skall verka för en lagändring som skyddar ammande mammor och barn, likt de som redan idag finns i flera andra länder.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären menar att det förekommer att ammande kvinnor blir avvisade från offentliga miljöer och att det mot bakgrund av detta krävs lagstiftning för att säkerställa kvinnors rätt att amma offentligt. Enligt rekommendationer från Livsmedelsverket och Expertgruppen för pediatrik nutrition finns stora hälsomässiga fördelar med helamning under de första sex månaderna och därefter delamning under det resterande första levnadsåret eller längre. Att

nyblivna mammor ges stöd i sin amning via mödra- och barnhälsovården är därför angeläget. Även ideella initiativ som Amningshjälpen utgör ett bra kunskapsstöd för mammor som behöver amningsråd.

Det förekommer rapporter i olika medier från kvinnor som uppger att de har blivit avvisade från exempelvis restauranger på grund av att de har ammat sitt barn. Utan tvekan finns det kvinnors som upplever detta som ett problem. Det är givetvis angeläget att även ammande kvinnor ska kunna vistas i offentliga miljöer utan att riskera att bli avvisade. Det är dock svårt att veta i hur stor utsträckning sådana avvisningar sker och omständigheterna kring dessa. Det är således tveksamt om det är ny lagstiftning som krävs och i så fall av vilket slag. Centerpartiet ser dock positivt på ideella engagemang i likhet med ”Du kan amma här”-kampanjen om dessa bidrar till att fler kvinnor känner sig trygga att amma sina barn i det offentliga rummet.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

8.14

Barnkonventionen – motion 8.15

Motionären föreslår att:

8.15 Centerpartiet beslutar föreslå att barnkonventionen blir lag i Sverige.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiets partistämman beslutade 2011 att de fyra huvudprinciperna i FN:s barnkonvention om barnets rättigheter, så som de uttrycks i artiklarna 2, 3, 6 och 12 förs in i rättighetskatalogen i regeringsformens kapitel 2. Partistämman beslutade vidare att alla förändringar av svensk lag ska ske med syfte att förbättra barns ställning.

FN:s barnkonvention antogs 1989 och ratificerades i Sverige året därefter. Genom att Sverige har ratificerat Barnkonventionen och dess två tilläggsprotokoll, är staten redan folkrättsligt förpliktad att se till att åtagandena enligt Barnkonventionen och dess protokoll fullföljs nationellt. Konventionen och protokollen har införlivats i svensk lagstiftning genom transformering - alltså inte inkorporering - det vill säga genom att anpassa svenska bestämmelser på olika sakområden till kraven enligt Barnkonventionen.

Transformering som metod kräver successiv och kontinuerlig anpassning av nationell lagstiftning och rättstillämpning allteftersom konventionen behöver tolkas i ljuset av ändrade samhällsförhållanden. Centerpartiet anser att detta är en bra princip. Det ger också lagstiftare möjlighet att korrigera lagstiftningen om domstolarnas tolkning inte överensstämmer med lagstiftarens önskan. Om till exempel Utlänningslagen tolkas av Migrationsöverdomstolen så att ett svårt handikappat barn kan utvisas till ett land där adekvat vård inte finns, kan

lagstiftaren göra en ändring i lagen. Om konventionstexten istället inkorporeras i svensk lagstiftning såsom motionären föreslår, riskerar den viktiga möjligheten att försvinna.

FN:s barnkonvention är ett juridiskt dokument som måste tolkas. Den kan, till skillnad från svensk lag, inte ändras om tolkningen visar sig krocka med lagstiftarens intentioner. I ett uppmärksammat fall 2013 fattade Migrationsverket beslut om att utvisa en tvåårig flicka till Frankrike, där hon enligt Migrationsverket kunde återförenas med sin biologiska mamma. Flickan hade övergivits när hon bara tre veckor gammal och hade rotat sig i en svensk familj. Beslutet möttes följaktligen av hård kritik och ändrades sedan till att låta flickan stanna i den nya familjen tills vidare.

Om exempelvis Migrationsöverdomstolen i det aktuella fallet hade beslutat att utvisa den tvååriga flickan med hänvisning till Barnkonventionens artikel om barns rätt till sina biologiska föräldrar, hade ingen lagstiftare kunnat ändra den fortsatta tillämpningen. Fallet illustrerar tydligt de tänkbara konsekvenserna som en eventuell inkorporering av Barnkonventionen skulle kunna medföra.

Den dåvarande Alliansregeringen tillsatte 2013 en utredning om en eventuell inkorporering av Barnkonventionen i svensk lag. Den rödgröna regeringen har aviserat att man kommer att lägga fram en proposition under 2017 som syftar till att göra Barnkonventionen till svensk lag.

Centerpartiets utgångspunkt är hela tiden att hitta det som är bäst för barnen och mot bakgrund av det ligger linjen som fastslogs av stämman 2011 fast. Med ett sådant förslag kan riskerna med en inkorporering av hela Barnkonventionen undvikas, samtidigt som barnets bästa överordnas.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

8.15

E-hälsa – motion 8.16 och 8.17

Motionären föreslår att:

8.16 En översyn av patientdatalagen genomförs.

8.17.1 Göra NPÖ till ett tvingande nationellt patientdataregister.

8.17.2 Samordna vårt nationella patientdataregister med våra grannländer.

Partistyrelsens yttrande:

Motionerna lyfter olika förslag på området e-hälsa. Partistyrelsen instämmer i andemeningen i båda motionerna. Den digitala utvecklingen ger helt nya möjligheter att göra hälso- och sjukvård och omsorg mer tillgänglig, effektiv och säker för patienten. Det gäller allt från

information, kommunikation, insamling av patientdata för säkrare diagnoser, behandlingar av olika slag samt förebyggande egenvård. Med möjligheten att koppla upp hemmen och patienten till specialistsjukvård och primärvård med kameror, bildskärmar, mikrofoner och högtalare, kan en allt större del av hälso- och sjukvård och omsorg klaras i hemmet. Detta kommer minska trycket på akutsjukvården och frigöra vårdplatser. E-hälsa och välfärdsteknik ger också nya möjligheter att erbjuda en likvärdig vård och omsorg i hela landet.

Konsultföretaget McKinsey har räknat på de potentiella besparingarna som ett systematiskt införande av digitala tekniker i vård och omsorg kan medföra över en tioårsperiod och menar att kostnaderna kan minska med upp till 180 miljarder. Framgångsrik implementering av e-hälsa i vård och omsorg är därför centralt utifrån frågan om välfärdens framtida finansiering.

E-hälsa och välfärdsteknologi används fortfarande i förhållandevis begränsad skala i Sverige – trots en teknikvan befolkning och god digital infrastruktur. Det främsta skälet är den stora variationen av system för information och dokumentation som används i landsting, kommuner och av privata vårdgivare, vilket försvårar informationsutbytet. De betydande kostnader som är förknippade med omställningen till en gemensam plattform gör att de flesta aktörer håller fast vid sina befintliga system.

För att få igång införandet av e-hälsolösningar på bred front krävs ett nationellt ledarskap som håller ihop arbetet. I stämmoprogrammet Låt inte Sverige klyvas lyfts förslaget om en nationell överenskommelse kring e-hälsa. Överenskommelsen bygger på att samtliga kommuner, landsting och privata aktörer enas om att ansluta sig till en gemensam plattform och standarder. Det ska finnas möjligheter att ansöka om stöd till denna omställning, förutsatt att alla berörda aktörer har förbundit sig till överenskommelsen. Det SKL-ägda företaget Inera har arbetat fram en nationell tjänsteplattform, med syftet att göra information mellan olika system utbytbar och jämförbar. En möjlighet är därför att låta Inera bli en del i att hålla samman arbetet med att ansluta aktörerna till plattformen.

Vidare är det mycket angeläget att se över all relevant lagstiftning som idag utgör ett hinder för utvecklingen av e-hälsa och användandet av välfärdsteknik. Ett sådant exempel är patientdatalagen, som nämns i en av motionerna samt en ny socialtjänstdatalag. Det krävs också en tydligare reglering i frågor som rör patientens integritet och möjligheten att utbyta information. Man behöver exempelvis se över möjligheten till en lagreglerad tystnadsplikt för leverantörer av e-tjänster till vård och omsorg. Därtill bör man låta alla medborgare aktivt ta ställning till om man vill ge sitt medgivande till insyn i sin eller sin närståendes journal via e-tjänster.

En motion tar upp frågan om nationell patientöversikt, NPÖ, vars syfte är att göra det möjligt för behörig vårdpersonal att med patientens samtycke ta del av journalinformation som registrerats hos andra landsting, kommuner eller privata vårdgivare. NPÖ ger dock bara tillgång till utdrag från vissa system. Därtill kvarstår grundproblemet att landsting/regioner, kommuner och privata vårdgivare fortfarande använder sig av olika system för såväl dokumentation som information, vilket gör att ett fullt informationsutbyte via NPÖ inte är möjligt.

Förslaget om att samordna de nordiska journalsystemen som förs fram av en motionär låter sig inte göras av flera skäl. Inte minst olika typer av lagstiftning, system och sjukvårdsorganisation skulle göra genomförandet av ett sådant system mycket svårt och kostsamt. Sverige har halkat efter i utvecklingen av e-hälsa och därför måste den mest prioriterade uppgiften framöver vara att på allvar få igång det nationella digitaliseringsarbetet i vård och omsorg.

Partistämman beslutade att Centerpartiet verkar för:

Att det genomförs en översyn av relevant lagstiftning för att ge bättre förutsättningar för införandet av e-hälsa och välfärdsteknologi.

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

8.16

8.17

Fysioterapi och läkarvårdsersättning - motion 8.18

Motionären föreslår att:

8.18 Över dessa två lagar med syfte att göra det möjligt med regelbunden uppföljning och kvalitetsarbete.

Partistyrelsens yttrande:

Motionen lyfter problemen som landsting och regioner har gällande uppföljning av de verksamheter som bedrivs enligt lagen om ersättning för fysioterapi och lagen om läkarvårdsersättning. Privatpraktiserande läkare och fysioterapeuter kan få ersättning för sin verksamhet enligt lagen (1993:1651) om läkarvårdsersättning respektive lagen (1993:1652) om ersättning för fysioterapi, som trädde i kraft den 1 januari 1994.

Den dåvarande Alliansregeringen tillsatte en utredning 2012 vars uppdrag bland annat var att analysera hur läkarna och fysioterapeuterna i ökad utsträckning kan integreras i det övriga hälso- och sjukvårdssystemet. Ett antal frågor – däribland hur uppföljning kan möjliggöras – utreds fortfarande.

Partistyrelsen delar motionärens bild och ser det som problematiskt att landsting och regioner idag saknar verktyg för att följa upp de berörda verksamheterna. Det är av yttersta vikt att kvaliteten inom all offentligt finansierad vård kan följas upp. Ett förtydligande av de berörda lagarna är angeläget.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

8.18

Dödshjälp – motion 8.19, 8.20 och 8.21²⁹

Motionären föreslår att:

8.19 Partistämman ställer sig bakom att en utredning tillsätts om gråzonerna vid lidande och död i livets slutskede där frågan om rätten till dödshjälp också behandlas.

8.20.1 Centerpartiet riksstämman beslutar att tillåta aktiv dödshjälp i livets slutskede.

8.20.2 Centerpartiet driver på den juridiska processen för ett godkännande av aktiv dödshjälp.

8.21.1 Centerpartiet tillsätter en etisk grupp som tar fram beslutsunderlag för en förändring av nuvarande lagstiftning som idag i Sverige förbjuder alla former av dödshjälp.

Partistyrelsens yttrande:

Motionerna framför olika förslag om att utreda rätten till och att tillåta aktiv dödshjälp i livets slutskede.

Partistyrelsen instämmer i att rätten till värdighet i livets slut är en angelägen fråga, som i grunden handlar om medmänsklighet och god omsorg. En förbättrad vård i livets slutskede – så kallad palliativ vård - är ett viktigt område som den dåvarande Alliansregeringen satsade på inom ramen för arbetet ”De mest sjuka äldre”. Socialstyrelsen tog även 2013 fram de första nationella riktlinjerna för palliativ vård. Dock kvarstår behoven av förbättrad tillgänglighet till palliativ vård och detta bör vara ett prioriterat område även framöver.

Redan idag är det tillåtet enligt lag att avstå från att inleda livsuppehållande behandling och att som patient kräva att livsuppehållande behandling ska avslutas. Socialstyrelsen slog även i ett tidigare fall fast att det till och med var tillåtet att på patientens begäran stänga av en respirator. Det är också lagligt att i den palliativa vården kraftfullt ångestdämpa, smärtstilla och palliativt söva patienten även om konsekvensen blir att livet blir kortare.

Vad gäller aktiv dödshjälp anser partistyrelsen att det strider mot sjukvårdens etiska grundprinciper om att stå i livets tjänst, bota, lindra och trösta. Det står även i strid med den etik som samhället baseras på, nämligen att ingen har rätt att ta en annan människas liv. Idag finns heller inga läkemedel i Sverige som leder till säker död. Amerikanska avrättningsmetoder med injektion av tre olika läkemedel är den enda metod som är vetenskapligt baserad.

²⁹ 8.21.2 behandlas i yttrande Pendeltågsstationer i Kommitté 13.

Aktiv dödshjälp motiveras av situationer där sjukvården inte har klarat sitt uppdrag att trösta och lindra smärta, oro och ångest i livets slutskede. Slutsatsen av dessa misslyckanden måste vara att förbättra den palliativa vården – inte att medverka till självmord.

Partistyrelsen anser inte att det är rimligt att kräva av sjukvårdspersonal att medverka till självmord. Vidare finns det en risk att allmänhetens förtroende för sjukvården skulle minska om vården fick i uppgift att bistå i att avsluta liv. Svårt handikappade och sjuka skulle riskera att hamna i dilemmat att med hänsyn till lidande anhöriga begära läkarassisterat självmord för att lindra lidandet för de nära och kära. Det är svårt att vara säker på att det är den svårt sjukes vilja och inte de anhörigas uttalade önskemål.

Läkare som arbetar med svårt sjuka döende barn och vuxna upplever inget behov av läkarassisterade självmord eller aktiv dödshjälp. Däremot efterfrågas förbättrade möjligheter till palliativ vård. På många håll i landet finns hospice som erbjuder palliativ vård till patienter i livets slutskede, vilken är mycket uppskattad av både patienter och närstående. Centerpartiet bör därför fortsätta verka för utvecklingen av god palliativ vård i hela landet.

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

8.19

8.20

8.21.1

Tandvård – motion 8.22 och 8.23

Motionären föreslår att:

8.22.1 Tandvården skall jämföras med övrig sjukvård och sammanföras med sjukvården till ett ekonomiskt system med samma ekonomiska premisser för tandvårdspatienter som för andra patienter.

8.22.2 Tandvården skall jämföras med övrig sjukvård och sammanföras med ”den vanliga sjukvården” till ett ekonomiskt system med samma ekonomiska premisser för tandvårdspatienter som för andra patienter.

8.23 Omgående skall utreda hur tandvården i framtiden skall kunna bli en del av hälso- och sjukvården och införas under högkostnadsskyddet.

Partistyrelsens yttrande:

En god munhälsa ger också förutsättningar för en bra hälsa i övrigt. Dålig tandstatus kan orsaka problem såsom bristande nutrition hos äldre, men kan också vara stigmatiserande för den som exempelvis saknar tänder. Tanderna kan därför inte ses som en separat del av

kroppen, utan har betydelse för människors allmäntillstånd och livskvalitet. Motionärerna belyser således en viktig fråga.

På många sätt har tandvården varit ett område där plånboken styrt och där personer med låga inkomster – däribland unga vuxna - i många fall valt att avstå från tandvård. Detta utgjorde bakgrunden till att den dåvarande Alliansregeringen 2008 genomförde en tandvårdsreform med ett högkostnadsskydd och ett allmänt tandvårdsbidrag (ATB). Genom ATB får alla, från och med det år man fyller 22 år, ett bidrag till regelbundna tandvårdsbesök. Därutöver beslutade riksdagen 2016 att höja åldern för gratis barn- och ungdomstandvård till och med det år man fyller 23 år.

Högekostnadsskyddet inom tandvården innebär att kostnader för den enskilde över 3 000 kronor under en tolv månaders period subventioneras. Mellan 3 001 och 15 000 kronor ersätts 50 procent av kostnaden. Över 15 000 kronor är ersättningen 85 procent. Den 1 januari 2013 infördes också det tredje steget i tandvårdsreformen, med förstärkt stöd till personer som kan få problem med tänderna på grund av sin sjukdom eller funktionsnedsättning.

Enligt beräkningar från Riksdagens Utredningstjänst (RUT) skulle en harmonisering av subventionen inom sjuk- och tandvård ge upphov till en årlig utgiftsökning på mellan omkring 6,5 och drygt 10 miljarder kronor, förutsatt att man behåller dagens allmänna tandvårdsbidrag.

De närmaste åren då allt färre ska försörja allt fler och en åldrande befolkning kräver fler och dyrare vårdinsatser, kommer hårdare ekonomiska prioriteringar att behöva göras. Det finns många patientgrupper som är i behov av vård som kräver mer resurser – exempelvis svårt cancersjuka personer. Mot bakgrund av detta anser inte Centerpartiet att det vore en rimlig prioritering att låta tandvården ingå i högekostnadsskyddet för hälso- och sjukvård. Genom tandvårdsreformen har personer med omfattande behov och små ekonomiska marginaler ett betydligt starkare skydd idag jämfört med tidigare. För övriga grupper anser partistyrelsen att det är befogat med en fortsatt hög grad av egenfinansiering.

Partistämman beslutade att Centerpartiet verkar för:

Att som ett första steg göra en översyn av gränsdragningsproblem med sjukdom i munhålan som idag anses gå på tandvårdsförsäkringen i stället för högekostnadsskyddet.

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

8.22

8.23

Motioner om rökning – motion 8.24, 8.25 och 8.26

Motionären föreslår att:

8.24 Centerpartiet arbetar för att lagstiftningen ändras så att Polis kan beslagta tobaksprodukter från personer under 18 år.

8.25 Höja minimiåldern att köpa tobak med ett år varje år. Det innebär att ingen tvingas sluta, men att ingen kan börja. Vi ser detta som en förutsättning att en gång nå målet att Sverige blir rökfritt.

8.26.1 Centerpartiet jobbar för att förbjuda rökning på allmän plats, så som perronger, busshållplatser, torg och andra offentliga platser.

8.26.2 Centerpartiet jobbar för att förbjuda rökning på uteserveringar.

8.26.3 Centerpartiet jobbar för att ta bort undantaget gällande fimpar i nedskräpningslagen.

8.26.4 Centerpartiet jobbar för att öka kostnaderna för tobak så att skatten täcker mer av kostanden för samhället.

8.26.5 Centerpartiet jobbar för att införa rökfri arbetstid i kommuner, landsting, myndigheter och hos andra offentliga arbetsgivare.

8.26.6 Centerpartiet jobbar för att göra det lättare för privata arbetsgivare att införa rökfria arbetstider.

Partistyrelsens yttrande:

En motion lyfter ett antal förslag om att minska rökningen och nerskräpningen med fimpar. En annan motionär yrkar på att höja minimiåldern för att köpa tobak med ett år varje år, i syfte att uppnå ett rökfritt Sverige. Centerpartiet tog på partistämman 2015 beslut om att driva ”Rökfritt Sverige” ställa sig bakom intentionerna i Världshälsoorganisationen WHO:s tobakspreventiva strategi, vari ingår ett ställningstagande för tre viktiga tobakspreventiva åtgärder: exponeringsförbud för tobak i butiker, neutrala cigarettpaket och fler rökfria miljöer utomhus. Exempel på miljöer som bör bli rökfria är, bland annat perronger, busshållplatser och uteserveringar – däremot inte torg som anges som exempel av motionären. Stämman har även tidigare tagit ställning för att ta bort undantaget gällande fimpar i nedskräpningslagen.

En av motionerna tar upp frågan om att ge polisen ökade befogenheter att beslagta tobak. Tobaksprevention är en av de viktigaste bitarna i detta sammanhang – att förhindra att ungdomar börjar röka genom förebyggande arbete är mer verkningsfullt än att beslagta tobak från dem. Det är viktigt att vi säkerställer att tobaksprodukter inte säljs till minderåriga. I detta kan bland annat ingå att skärpa straffen mot dem som säljer tobak åt minderåriga och även att motverka den grova organiserade brottsligheten, som inte sällan ägnar sig åt smuggling av cigaretter.

Så kallade provköp tillåts sedan 1 maj 2014. Det innebär att det nu finns ett lagstöd för att genomföra kontrollköp av folköl, tobak och receptfria läkemedel för att se om butiker kontrollerar åldern på den som köper. En av de viktigaste faktorerna för att stoppa personer

från att råka in på en brottslighet är att bygga förtroende mellan dem och polisen. Om polisen skulle ges befogenhet att beslagta tobak skulle leda till stora svårigheter i kontakten mellan Polis och ungdomar. Det är troligt att de unga människor som det är så viktigt att polisen kan bygga förtroende med skulle undvika kontakt med polisen i syfte att slippa få sina tobaksprodukter beslagtagna.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

8.26

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

8.24

8.25

Barnmorskeutbildningen - motion 8.27

Motionären föreslår att:

8.27 Centerpartiet ska verka för att examensmålen för barnmorskeexamen förändras för att försvåra för personer som av religiösa skäl inte vill utföra delar av barnmorskors normala arbetsuppgifter.

Partistyrelsens yttrande:

Partistyrelsen instämmer i motionens andemening om att religiösa uppfattningar inte ska stå i vägen för barnmorskor, eller annan vårdpersonal, utför de uppgifter som ligger inom ramen för deras uppdrag. Centerpartiet anser mot bakgrund av det att så kallad samvetsfrihet inom vård och omsorg inte ska vara tillåten. Det kan inte vara upp till vårdpersonal själva att avgöra vilka uppgifter de ska utföra. Fri abort fram till vecka 18 är en lagstadgad rättighet för kvinnor i Sverige. Därför får inte vårdpersonal vägra att utföra en abort på grund av religiös övertygelse. Den dom som föll i Arbetsdomstolen nyligen i det uppmärksammade fallet i Jönköping, bidrog till att tydliggöra frågan om samvetsfrihet ytterligare. Centerpartiet anser därför inte att vidare åtgärder, såsom att förändra examensmålen för barnmorskeexamen, är nödvändiga.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

8.27

ADHD-diagnoser – motion 8.28

Motionären föreslår att:

8.28.1 Neuropsykiatriska diagnoser inte ska ställas medan en person fortfarande befinner sig i utveckling från barn till vuxen.

8.28.2 Individer kan tillgodogöra sig av samhällets vård-, stöd och trygghetssystem utifrån behovsprövning och tillgänglighetsanpassning oberoende av diagnos, och därigenom kunna vara fullvärdiga samhällsaktörer utifrån sina individuella förutsättningar.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären anser att det inte är lämpligt att ställa neuropsykiatriska diagnoser på barn och unga. Vidare menar motionären att barn och unga ska få de stöd de behöver – oberoende av diagnos. Vård och stöd som är anpassade efter individens tillstånd är viktigt och utgör också en grundprincip för vården och omsorgen. Att kunna ställa en korrekt diagnos är dock en förutsättning för att tillhandahålla det stöd och den medicinering som enligt vetenskap och beprövad erfarenhet visat sig mest effektivt. Huruvida det är lämpligt att ställa neuropsykiatriska diagnoser på barn och unga är ytterst en fråga för professionen och är inte något som politiken ska fatta beslut om.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

8.28.2

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

8.28.1

Folkhälsa – motion 8.29, 8.30, 8.31, 8.32, 8.33 och 8.34

Motionären föreslår att:

8.29 Centerpartiet verkar för att undersöka möjligheten att införa ett BOT avdrag för att främja det egna ansvaret för hälsan.

8.30.1 Ett nationellt program för breda hälsofrämjande insatser som fokuserar på goda matvanor, fysisk aktivitet, tobaksfrihet och måttfulla alkoholvanor utvecklas, som ger individen stöd aktivt att påverka och främja sina levnadsvanor och därmed minska sin risk för kroniska sjukdomar.

8.30.2 Programmet implementeras på regional nivå där investeringsmedel från landstingens/regionernas sjukvårdsbudgetar ökad utsträckning allokeras till förebyggande åtgärder.

8.30.3 Det i primärvårdens uppdrag också ingå att erbjuda individuella hälsodialoger till samtliga medborgare i särskilda årsklasser för att förebygga och i tid upptäcka sjukdomar utifrån modeller som utvecklats i bl.a. Västerbottens och Jönköpings län.

8.31 Centerpartiet verkar för att införa hälsoundersökningar likt Västerbottensmodellen i hela landet.

8.32.1 Lagstifta om en skyldighet för berörda verksamheter att erbjuda hälsoundersökningar år då invånare fyller 55, 60 och 65.

8.32.2 Bashälsoundersökning är frivillig och erbjuds till en starkt subventionerad kostnad.

8.32.3 Erbjudandet förutsätter att invånaren själv fyller i en hälsorapport, besöker ett provlabb och själv tar del av provresultatet med generella rekommendationer för ökat välbefinnande.

8.32.4 Person med provsvar som kräver uppföljning personligen kontaktas av relevant vårdpersonal.

8.32.5 Lagstifta om en skyldighet för berörda verksamheter att erbjuda hälsoundersökningar vid minst två lämpliga tidpunkter i vuxen ålder.

8.33.1 Förstärka det förebyggande arbetet i befintliga vårdenheter.

8.33.2 Satsa på bred samhällsinformation om kost och hälsa.

8.33.3 Utredda olika möjligheter att minska sockerhalten.

8.33.4 Införa mera konsumentkunskap i skolan.

8.34.1 Effekterna av ett FYR-avdrag bör utredas, kostnaderna för ett sådant beräknas och en finansiering identifieras.

8.34.2 Om man ser effekterna vara mer positiva än negativa, ett FYR-avdrag bör presenteras och genomföras.

Partistyrelsens yttrande:

Motionerna tar upp frågan om folkhälsa på olika sätt. Goda hälsovillkor är av avgörande betydelse för ett bra liv. Idag ligger tyngdpunkten ofta på att reparera i efterhand, när människor redan har blivit sjuka. Centerpartiet anser att det behövs ett nytt synsätt grundat på insikten att hälsofrämjande och förebyggande investeringar i närtid minskar mänskligt lidande och reducerar framtida välfärdskostnader. Detta var en av utgångspunkterna för det välfärdsprogram som partistämman 2013 beslutade om. Där ingick bland annat beslutet om att landsting och regioner ska införa hälsosamtal enligt Västerbottenmodellen.

I Sverige finns unika system för hälsovård i form av exempelvis barn- skol- och företagshälsovård. Genom detta förebyggande arbete har vi bland världens lägsta mödradödlighet och spädbarnsdödlighet. Kunskapen finns även kring hur en god hälsa kan

främjas hos äldre, men det är ett område där det saknas nationell samordning. Det finns flera exempel på lokala program där man, med relativt låga kostnader, nått goda resultat.

Partistämman 2013 fattade beslut om att Centerpartiet ska verka för införandet av äldrehälsovårdsprogram, i likhet med vad som föreslås i motion 8.32. Motionen lyfter vidare en rad förslag som är på en detaljnivå som inte partistämman kan fatta beslut om.

En motion tar upp frågan om ett BOT-avdrag för tjänster såsom massage, terapi eller att träffa en personlig tränare. Många människor känner att de får hjälp att förbättra sin hälsa med stöd av exempelvis en personlig tränare eller att få massage. Möjligheten att få stöd till förbättrade levnadsvanor genom exempelvis kostrådgivning finns redan idag. Tillgången till stöd genom samtalsterapi för personer med psykisk ohälsa behöver förbättras – stämmoprogrammet Trygghet i hela landet tar upp detta.

I en motion föreslås införandet av ett FYR-avdrag, det vill säga ett skatteavdrag för tjänster för fysisk aktivitet och rehabilitering. Motionärerna menar att det nuvarande friskvårdsbidrag som arbetsgivare kan erbjuda är starkt begränsat vad gäller både beloppsgräns och typer av aktiviteter. Partistyrelsen instämmer i intentionerna i motionen – att få fler människor att röra på sig är en viktig uppgift för att förbättra folkhälsan. Partistyrelsen anser dock att det är bättre att utgå från det system med skatteavdrag för friskvård som redan finns, men att man med fördel kan utöka antalet aktiviteter som omfattas av avdraget – något som Centerpartiet sedan tidigare tagit ställning för.

RUT- och ROT-avdrag infördes av flera skäl. Ett skäl var att minska motiven för svartarbete. Ett annat var att nya arbeten skulle skapas genom att människor istället för att själva utföra arbeten i hemmet, ska köpa tjänsten av företag. Personliga tränare eller terapeuter uppfyller inget av dessa kriterier. De höga skatterna på olika tjänster gör att arbetstillfällen inte kommer till stånd. Intentionerna i motionerna är utmärkt men det finns bättre sätt att förbättra hälsofrämjande aktiviteter.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

8.30

8.31

8.32

8.33

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

8.29

8.34

Vårdpersonal– motion 8.35, 8.36 och 8.37

Motionären föreslår att:

8.35 Allschemalagd arbetstid ska räknas in i tjänstgöringsgraden.

8.36 Centerpartiet ska införa i sin politik Vårdförbundets modell som är mer anpassad för sjuksköterskor.

8.37.1 En objektiv värdering görs av vad som är rätt lönenivå för sjuksköterskor utifrån den utbildning och det ansvar de har. Det är viktigt att den utvärderingen görs utifrån en jämlik lön mellan kvinnor och män på hela den svenska arbetsmarknaden.

8.37.2 Skatteutjämnningssystemet och jämförelsesystemen mellan landstingen görs om så att det inte lönar sig att underbetala personalen.

8.37.3 Vidareutbildningen av sköterskor i specialistdiscipliner kan ske som en del i tjänsten.

8.37.4 En gemensam nationell plan tas för att inom kortast möjligaste tid justera sjuksköterskornas löner till en jämlik lönenivå, dvs lön som om de vore män i lika ansvarsfulla jobb med lika lång utbildning.

Partistyrelsens yttrande:

En motion lyfter förslaget om att införa utbildningsanställningar för sjuksköterskor som utbildar sig till specialister, enligt samma modell som förordas av Vårdförbundet. Behovet av specialistutbildade sjuksköterskor väntas öka de kommande åren – inte minst med anledning av de stora pensionsavgångarna. Samtidigt väljer allt färre sjuksköterskor att vidareutbilda sig. Det finns flera orsaker till detta – en av dessa är troligen bristen på ekonomiska incitament.

Till skillnad från specialistläkarutbildningen genomförs inte sjuksköterskornas specialistutbildning med lön, vilket innebär att sjuksköterskan oftast måste ta studielån.

Centerpartiet tog på partistämman 2013 ställning för en rad förslag om att göra det mer attraktivt för sjuksköterskor att vidareutbilda sig till specialister. Det handlade bland annat om möjligheten att utbilda sig med bibehållen lön.

Två motioner tar upp frågan om lönenivåer för anställda inom vård och omsorg. Partistyrelsen instämmer i vikten av skäliga lönenivåer utifrån utbildningsnivå och jämställda löner på arbetsmarknaden i allmänhet. Vad gäller såväl lönenivåer som jourersättningar är detta en fråga för arbetsmarknadens parter att besluta om. Politiken kan däremot använda sig av andra verktyg såsom exempelvis sänkta inkomstskatter. Centerpartiets uppfattning är att skatterna på arbete generellt bör minska. När det gäller anställda inom vård och omsorg är möjligheterna att byta arbetsgivare ett viktigt sätt för personalen att driva upp sina löner. En sjuksköterska tjänar i snitt 2 000 – 3 000 kronor mer i månaden i privat driven vård och omsorg, jämfört med inom offentligt ägd verksamhet. Att säkerställa fortsatta förutsättningar för privata aktörer att verka inom vård och omsorg är därför angeläget.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

8.35

8.36

8.37

Förmånscykel – motion 8.38

Motionären föreslår att:

8.38 Centerpartiet regionalt och nationellt verkar för att anställda i offentlig verksamhet erbjuds förmånscykel genom sin anställning vilket främjar hälsa och miljö positivt.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären yrkar på att Centerpartiet ska verka för att anställda inom offentlig verksamhet erbjuds cyklar som en löneförmån – något som genomförts i Nacka kommun. Partistyrelsen ser positivt på om fler arbetsgivare ger ökade möjligheter åt sina anställda att motionera, genom friskvårdsbidrag eller på annat sätt. Om fler kommuner vill införa system med förmånscyklar är det bra, men det är inget som kräver åtgärder på nationell nivå.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

8.38

Prostatacancer – motion 8.39

Motionären föreslår att:

8.39.1 Män får en kontroll av prostatan liknande den för mammografin från 40 år.

8.39.2 Efter 65 år ska kontrollen för både mammografi och prostata vara kostnadsfri.

Partistyrelsens yttrande:

År 2014 gick Socialstyrelsen ut med en rekommendation om att screening för prostatacancer med så kallat PSA-prov till män 50-70 år, inte bör erbjudas av hälso- och sjukvården. Bakgrunden var att man bedömde att det inte fanns tillräcklig evidens för en allmän screening. Det handlar framför allt om den största gruppen – det vill säga män med en mindre farlig prostatacancer. För denna grupp innebär de testmetoder som hittills tagits fram att man ofta genomgår icke nödvändiga behandlingar som riskerar att leda till livslånga biverkningar.

Sedan Socialstyrelsens rekommendationer har nya forskningsresultat framkommit. Nya, mer träffsäkra metoder har tagits fram som har bättre möjligheter att identifiera de män med en prostatacancer som kräver behandling. Därför pågår för närvarande ett arbete med att ta fram en ny bedömning om screening för prostatacancer. Partistyrelsen anser att det är angeläget att invänta Socialstyrelsens bedömning innan beslut om allmän screening kan fattas.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

8.39

Vaccin mot HPV – motion 8.40

Motionären föreslår att:

8.40.1 Centerpartiet bevakar utredningen om det statliga vaccineringsprogrammet och bidrar till att säkerställa att barn oavsett kön eller sexuell läggning får lika tillgång till statsfinansierat vaccin mot HPV.

8.40.2 Vuxna i hela samhället sakligt och tydligt informeras om möjligheten att vaccinera sig mot HPV.

8.40.3 Centerpartiet inkluderar finansieringen av vaccinering i kommande budgetförslag.

Partistyrelsens yttrande:

Frågan om vilka sjukdomar som ska ingå i det nationella vaccinationsprogrammet utreds av Folkhälsomyndigheten och utgör sedan underlag för politiska beslut på området. Därefter är det upp till Folkhälsomyndigheten att utifrån rådande forskningsläge utfärda föreskrifter om vilka grupper som ska erbjudas ett visst vaccin. Det gäller även frågan om HPV-vaccin som för närvarande ses över. Det är således inte en fråga för politiken att avgöra vilka personer som ska få tillgång till olika vacciner.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

8.40

Obligatorisk vaccination – motion 8.41

Motionären föreslår att:

8.41 Det ska vara obligatoriskt för asylsökande att ta samma vaccin som svenska barn får under sina första år.

Partistyrelsens yttrande:

Motionen tar upp frågan om smittskydd genom vaccination för sjukdomar såsom TBC, påssjuka och mässling. Det svenska vaccinationsprogrammet, som bygger på frivillighet, har historiskt sett varit mycket framgångsrikt och når fortfarande de allra flesta barn. Samtidigt syns idag en alarmerande trend där en del föräldrar väljer att avstå från att vaccinera sina barn. Även om de flesta barn i Sverige idag vaccineras, förekommer det lokalt att färre än de 95 procent som krävs för ett fullgott skydd får de vaccin som ingår i vaccinationsprogrammet.

Att ett fåtal såväl inrikes- som utrikesfödda föräldrar tackar nej till de vaccinationer som erbjuds via BVC, handlar främst om bristande kunskap och information. Därför är det angeläget att nå ut till föräldrar med information om riskerna som är förknippade med att inte vaccinera barn, samt att slå håll på de myter som florerar om påstådda bieffekter av vaccin. I slutändan handlar frågan om att varje förälder tar ansvar för sina barn. Att erbjuda vaccination är en god idé men obligatorisk eller annan tvångsmedicinering vore ett grovt övertramp i statens befogenheter och riskerar att strida mot grundlagen. Därför anser inte Centerpartiet att det ska vara obligatoriskt för vare sig asylsökande eller någon annan grupp att vaccinera sig.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

8.41

Organdonation – motion 8.42

Motionären föreslår att:

8.42.1 Undersöka olika möjligheter för att öka tillgången på organ för donationer.

8.42.2 Centerpartiet ställer sig bakom kravet på ett organdonationssystem som bygger på att man aktivt måste säga nej till donation för att stå utanför systemet.

Partistyrelsens yttrande:

Organdonation är en fråga som handlar om att rädda liv. Trots att svenskarna är generellt positivt inställda till organdonationer är vi inte särskilt bra på att donera, vilket är ett stort problem. Det vore bra om fler valde att registrera sig i donationsregistret. Centerpartiet ställer sig därför bakom en lagändring som innebär att om man inte aktivt sagt nej till att bli organdonator, blir man det automatiskt när man dör. 2015 presenterades utredningen om donations- och transplantationsfrågor, där ett flertal förslag läggs fram för att öka tillgången på organ för donationer. Där ingår bland annat förslag på ökad information till allmänheten och bättre förutsättningar för att vidta medicinska insatser för att bevara möjligheten till donation. Det är angeläget att regeringen utifrån utredningens förslag lägger fram en proposition till riksdagen, för att möjliggöra införandet av fler åtgärder för att öka tillgången till organ för donation.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

8.42

Missbruks- och narkotikapolitik – motion 8.43, 8.44, 8.45 och 8.46

Motionären föreslår att:

8.43.1 Bruk och innehav av narkotikaklassade preparat avkriminaliseras.

8.43.2 Centerpartiet verkar för en narkotikapolitik med fokus på rehabilitering.

8.44.1 Centerpartiet verkar för en avkriminalisering av brukande av narkotika.

8.44.2 Följande stycke skrivs in på lämpligt ställe under ”missbruk” i partiprogrammet: Vi vill se ett samhälle som är fritt från missbruk. Det bästa vore om ingen hamnade i ett missbruk och därför vill vi satsa på det förebyggande arbetet. Personer som befinner sig i ett missbruk måste få bättre tillgång till vård och behandling än idag. Sjukvården ska ha det samlade ansvaret för missbruksbehandling och Sverige bör satsa mer på att vårda missbrukare.

8.45 Missbruksvården måste vara välfungerande, tillgänglig och vetenskaplig i hela Sverige. Missbruksvården måste också se beroendet som problemet och sjukdomen, oavsett missbrukande substans.

8.46 Ett gemensamt huvudmannaskap för missbrukare och psykiskt funktionshindrade skapas.

Partistyrelsens yttrande:

Droger och narkotikamissbruk utgör ett stort problem för de människor som drabbas, för anhöriga och för hela samhället. Sverige har en restriktiv narkotikapolitik, och jämförande undersökningar visar att jämfört med flertalet andra europeiska länder är det få skolelever i Sverige som prövat narkotika (ESPAD). Även bland vuxna är erfarenheten av att missbruka narkotika jämförelsevis låg i Sverige (EMCDDAs årsrapporter). Centerpartiets uppfattning är att Sverige fortsatt ska ha en restriktiv narkotikapolitik. Innehav, köp och försäljning av heroin, kokain, cannabis och andra droger är och ska vara olagligt.

Samtidigt som vi bland annat genom en restriktiv narkotikapolitik förhindrar att människor utvecklar ett narkotikaberoende måste vi ge de som har utvecklat en beroendesjukdom bästa möjliga vård. Enligt EU:s drogobservatorium i Lissabon (ECNN) är narkotikamissbruk en av de största orsakerna till hälsoproblem och dödsfall bland ungdomar och yngre vuxna i Europa. Generellt är överdos den huvudsakliga dödsorsaken. Satt i relation till befolkningsstorleken var de inrapporterade dödstalen 2013 högst i Estland, Norge och Sverige. Alltför få människor får hjälp mot sina missbruksproblem. Därför behövs en genomgripande utredning av orsakerna till den höga narkotikadödligheten och vilka reformer som är nödvändiga för att minska den.

Centerpartiet har länge drivit frågan om att missbruksvården i högre grad måste präglas av vetenskap och beprövad erfarenhet och tog redan 2011 ställning för ett förändrat huvudmannaskap med ett överförande av ansvaret för missbruksbehandling till landstingen. Majoriteten av narkotikamissbrukarna har en bakomliggande psykisk eller somatisk sjukdom. Därför måste missbruksvården utgå från att i första hand behandla den aktuella sjukdomen och i andra hand att i största möjliga mån lindra sjukdomssymptomen. All annan sjukvård utgår från det perspektivet och missbruksvården ska inte vara något undantag. Sjukvården ska kunna använda sig av substitutionsbehandling.

En del av utredningen av den höga narkotikadödligheten i Sverige bör utvärdera gällande lagstiftning som bland annat kriminaliserar bruk av droger. En sådan utredning måste både undersöka om lagen är ett viktigt redskap i att förhindra att människor insjuknar i drogberoende, om lagen bidragit till den höga dödligheten bland människor som använder droger i Sverige, och vilka erfarenheter det finns av att både minska narkotikamissbruket och minska dödsfallen bland drogberoende.

En av motionerna yrkar på att genomföra ändringar i diverse formuleringar kring missbrukspolitik i tidigare stämmoprogram. Att ändra i av tidigare partistämmor redan antagna program är dock inte aktuellt.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

8.43.2

8.45

8.46

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

8.43.1

8.44

Pornografins påverkan på barn och unga – motion 8.47

Motionären föreslår att:

8.47.1 Centerpartiet verkar för att utreda huruvida införandet av systemet opt-in och opt-out skulle vara ett användbart verktyg för att minska pornografitillgängligheten hos barn och unga.

8.47.2 Centerpartiet verkar sex- och samlevnadsundervisning införs som särskilt ämne i grundskolan (från mellanstadiet) och gymnasieskolan.

8.47.3 Centerpartiet verkar för att Skolverket ges i uppdrag att specificera att grundskolan och gymnasieskolans sex- och samlevnadsundervisning även berör pornografi kopplat till hälsa, normer och allas lika värde.

8.47.4 Centerpartiet verkar för att Skolverket tar fram ett material om pornografi och dess påverkan på barn- och ungas hälsa, normer och allas lika värde för skolor att använda i undervisningen.

8.47.5 Centerpartiet verkar för att Folkhälsomyndigheten får i uppdrag att ta fram en informationskampanj riktad till föräldrar om hur en kan samtala med unga om pornografin de möter på internet.

Partistyrelsens yttrande:

Motionen tar upp frågan om unga människors konsumtion av pornografi på Internet. Motionären lyfter att det finns många unga personer som genom en hög konsumtion av pornografi utvecklat något som kan liknas vid ett beroende, vars konsekvenser ofta blir behov av allt mer extremt material. Motionären påpekar att i likhet med exempelvis alkohol och drogers beroendeframkallande effekter, är barn och unga extra känsliga för denna typ av påverkan då deras hjärnor fortfarande inte är färdigutvecklade. Det har även, enligt den forskning som motionen refererar till, visat sig att en hög konsumtion av mycket grovt pornografiskt material är sammankopplat med såväl orealistiska attityder om sex som sexuella aggressiva beteenden och ökad våldsbegär.

Partistyrelsen instämmer i att konsumenterna ska ha möjlighet att på ett enkelt sätt aktivt kunna välja att addera ett filter mot visst innehåll på internet, till exempel pornografiskt sådant. Det finns idag många leverantörer som erbjuder liknande filter, men dessa är ofta både kostsamma och upplevs som krångliga. Det behöver därför bli enklare att begränsa tillgången till pornografiskt material i hemmet för den som så önskar och anser att det är det bästa för barnen i familjen. Det skulle också ge möjlighet för exempelvis skolor att lägga till sådana filter. I grunden är detta en fråga om att stärka konsumentmakten, vilket Centerpartiet anser är viktigt.

Partistyrelsen instämmer med motionären om vikten av bättre stöd åt föräldrar i hur de kan prata med unga om frågor som rör sex och samlevnad generellt, inklusive frågan om pornografi. Idag erbjuds föräldrastöd på många håll i landet – där kan förslagsvis även information om hur man pratar med unga om dessa frågor ingå.

Det är även angeläget att unga människor genom skolan får tillgång till en bra sex- och samlevnadsundervisning. Enligt läroplanen är rektorn ansvarig för att sex- och samlevnad undervisas på grund- och gymnasieskolan och frågorna ingår i flera kurser och ämnen. Ansvaret ligger därmed på flera lärare. En risk med delat ansvaret är att allas ansvar bli ingens ansvar, att ingen därmed känner sig manad att ta tag i, även för vuxna tuffa och svåra frågor. Därför anser Centerpartiet att det behövs en förbättrad och moderniserad sexualundervisning, som tar upp frågor om normer och värderingar kopplat till sexualitet. Där behöver även samtal om pornografi ingå. En förbättrad sex- och samlevnadsundervisning kräver också att högre kompetenskrav än idag ska kunna ställas hos dem som undervisar.

Samhället förändras i snabb takt och med den ökade digitaliseringen ställs vi inför nya utmaningar. Barn och unga kommer tidigt i kontakt med den ibland allt för brutala vuxenvärlden. De nya förutsättningarna har gjort ämnet sex- och samlevnad mer aktuellt än någonsin. Vi ska ha en skola som speglar vår samtid och våra barn och unga behöver ges redskapen att hantera det kommande vuxenlivet. Särskilt viktigt blir det för nyanlända elever, därav flertalet ensamkommande som i många fall har liten eller ingen kunskap om sex. Vissa har inte heller föräldrar att dela tankar och känslor med utan är hänvisade till vänner och internet.

Skolans ska inte stå för alla samhälleliga behov och innehållet i läroplanen är nog avvägt. Samtidigt ska skolan kunna svara på samhällets utmaningar och rusta våra barn och unga för livet. Partistyrelsen anser därför att det finns behov av att tydliggöra betydelsen av sex- och samlevnad i styrdokumentet och ge Skolverket i uppdrag att bistå skolhuvudmännen med nödvändigt material och stöd för att garantera alla elever en likvärdig och kvalitativ undervisning i sex- och samlevnad.

Partistämman beslutade att Centerpartiet verkar för:

Att en förbättrad, moderniserad och likvärdig sexualundervisning införs i skolan, med tydligare styrdokument som garanterar att samtal förs om normer, attityder, alla människors lika värde, aktuell lagstiftning samt pornografins påverkan.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

8.47.2

8.47.5

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

8.47.1

8.47.3

8.47.4

Reklam riktad till barn – motion 8.48

Motionären föreslår att:

8.48 Förbjuda reklam för skräpmat riktad till barn.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären lyfter frågan om den ökande förekomsten av övervikt och fetma hos barn. Detta är ett stort bekymmer, som främst kräver ett ökat förebyggande arbete för bättre mat- och motionsvanor och barn. Ett sätt är att genom BVC ge bättre kunskaper om kosthållning och hälsa till föräldrar. En annan del handlar om att utöka antalet idrottstimmar i grundskolan.

Det finns olika regler som omgärdar reklam som på olika sätt riktar sig mot barn. Direktreklam till barn under 16 år är helt förbjuden. Tv-reklam som sänds i Sverige får inte rikta sig mot barn under tolv år. Ett flertal kanaler sänds idag från England och då gäller brittisk lag, som inte innehåller samma restriktioner. Att helt stoppa reklam som riktas mot barn torde vara svårt ur såväl yttrandefrihetsrättslig synvinkel som ur rent praktiskt sådan.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

8.48

Menskopp – motion 8.49

Motionären föreslår att:

8.49 Centerpartiet verkar för att landstingen skall tillhandahålla menskoppar samt information om dessa till elever av kvinnligt kön i årskurs 9 i länets skolor.

Partistyrelsens yttrande:

I motionen framförs ett flertal argument för de miljö- och hälsomässiga samt ekonomiska fördelarna med så kallade menskoppar. Motionären menar att den idag begränsade användningen av sådana produkter bottnar i okunskap om hur produkten fungerar och yrkar på landstingen ska tillhandahålla menskoppar samt information om dessa åt alla kvinnliga elever i årskurs 9.

Att alla elever genom sexualundervisningen får bra information om kroppen och dess funktioner är viktigt. I detta ingår undervisning om menstruation och olika typer av skydd – där menskoppen och dess egenskaper med fördel kan lyftas. Huruvida sådana skydd ska subventioneras bör vara upp till varje landsting eller region att besluta om utifrån sina ekonomiska förutsättningar.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

8.49

Multiresistenta bakterier – motion 8.50

Motionären föreslår att:

8.50 Centern på olika nivåer arbetar mot de multiresistenta tarmbakterierna.

Partistyrelsens yttrande:

Det är livsviktigt att antibiotika fortsatt kan vara verkningsfull och att resistens inte utvecklas i onödan. Det är också viktigt att minimera bieffekterna av läkemedel på både människor, djur och miljö. Centerpartiet har därför arbetat länge och gediget på olika nivåer för att förebygga och minska risken för utvecklingen av antibiotikaresistenta bakterier och andra multiresistenta bakterier. Bland annat har vi flertalet stämmobeslut från stämmoprogrammet 2015 Resultat för miljön som berör utvecklingen av antibiotikaresistens.

Centerpartiet verkar för att förebyggande användning av antibiotika inom djurproduktion ska förbjudas och att gruppbehandling vid konstaterat sjukdomsfall begränsas i och med att ett grundläggande problem är att alltför mycket antibiotika förskrivs, framför allt inom djurhållningen. Idag använder både Cypern och Italien nästan 30 gånger mer antibiotika i sin djuruppfödning än Sverige. Reglerna och uppföljningen inom EU behöver skärpas och Centerpartiet vill sätta ett tak för antibiotikaanvändning på samma nivå som användningen i Sverige idag.

Det finns en gemensam strategi i unionen för antibiotika, men det är bara Sverige som lever upp till den. Dessutom är antibiotikaförskrivning en stor del av veterinärers lönegrundande inkomst i vissa EU-länder och detta vill Centerpartiet stoppa. Vi vill dessutom främja drivkrafter som gör det lönsamt att forska fram ny antibiotika, ge tullen befogenheter att beslagta antibiotika, höja kraven på minskad förskrivning av antibiotika i sjukvården liksom att ta fram åtgärder för att stoppa spridningen av multiresistenta bakterier inom sjukvården och öka kunskapen om antibiotikaresistens.

Vidare fortsätter Centerpartiet att behandla antibiotikafrågan i stämmoprogrammet Miljöansvar och grön tillväxt. I Europaparlamentet driver Centerpartiet på för en mer restriktiv användning av antibiotika i Europas djurproduktion, och i Sverige har Centerpartiet varit aktiva i framtagandet av en uppdaterad svensk strategi för att bekämpa antibiotikaresistens. Centerpartiet vill att det offentliga ska kunna ställa krav vid upphandling så att antibiotikan som upphandlas har producerats utan omfattande utsläpp i produktionslandet, och att ansvarsfull antibiotikaanvändning används som kriterium vid upphandling av kött.

Ursprung på produkter är enligt konsumenterna en viktig faktor i valet av mat. På Sverigenivå bör principen vara frivilliga märkningar, men i det offentliga köket och på restauranger bör köttets ursprung synliggöras för att möjliggöra för konsumenter att göra ett medvetet val för att därmed minimera spridningen av multiresistenta bakterier.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

8.50

Kommitté 9 – Konstitution samt regionfrågan

Decentraliserad och effektiv förvaltning – motion 9.1, 4.11³⁰, 9.2, 9.3, 9.4, 9.5, 9.24, 9.25, 9.26 och 9.27

Motionären föreslår att:

9.1.1 Genomföra en myndighetsreform som innebär att i första hand avveckla myndigheter och i andra hand flytta myndigheter från Stockholm.

9.1.2 Det sektorsövergripande ansvaret för utvecklingen i länen bör ligga på den folkvalda regionala nivån och inte på staten (Länsstyrelserna).

9.1.3 Decentralisera ansvar från den statliga nivån (Länsstyrelserna) till de folkvalda regionerna/kommunerna vad gäller landsbygdsutveckling och jordbruksstöd.

9.1.4 Avvisa förslag om att flytta ansvaret för hälso- och sjukvården, infrastrukturtrafikplanering, näringslivsutveckling och kultur från de folkvalda landstingen/regionerna till den statliga nivån och till de statliga myndigheterna.

4.11.3 Centerpartiet ska verka för att en subsidiaritetsprincip ska gälla även mellan nationell och regional nivå, så att en kvalificerad majoritet av svenska regioners fullmäktigen därmed kan stoppa nya lagförslag som påverkar regioners kärnverksamhet.

9.2.1 Centerpartiet verkar för att antalet statliga verk och myndigheter minskas till ett absolut minimum.

9.2.2 Centerpartiet verkar för att länsstyrelserna snarast avskaffas.

9.2.3 Centerpartiet vid framtida regeringsbildningar verkar för att antalet statsråd hålls till en absolut miniminivå.

9.2.4 Centerpartiet verkar för att minska antalet offentligt anställda med 10% eller 150 000 jobb; att 100 000 av dessa kommer från statliga verk, myndigheter, landsting och statliga företag och sägs upp; att Centerpartiet verkar för att 50 000 jobb försvinner genom att nyanställningar ej görs vid pensionsavgångar i primärkommunal förvaltning.

9.3.1 Centerpartiet verkar för att den svenska staten organiseras enligt Lean.

9.3.2 Centerpartiet tar initiativ till en stor samlad översyn av den nuvarande statsförvaltningen.

9.3.3 Centerpartiet verkar för att Statskontoret ska lyda under riksdagen istället för under regeringen.

³⁰ 4.11.1-2 behandlas i yttrande Europeiskt samarbete i Kommitté 4.

9.4.1 Centerpartiet inför 2022, arbetar fram ett underlag för ett helt reformerat den offentliga förvaltningen så att sunt förnuft kan och skall tillämpas och att tjänstemanansvaret förändras så att det kan tillämpas för att hålla en sund och okorrupt förhållande till tredje man.

9.4.2 Inför valet 2018 välja ut enstaka punkter som kan kalla sund och rättvisare förvaltning.

9.5 Centerpartiet arbetar för innehållet i motionen.³¹

9.24.1 Centerpartiet tar fram en strategi för gränsregionalt samarbete inom landet.

9.24.2 Centerföreträdare för kommuner och regioner görs delaktiga i processen att ta fram strategin.

9.25 Partiet tar upp och diskuterar den här frågan på alla nivåer, för det kan inte fortsätta att vara så här.³²

9.26 Centerpartiet partistämman 2017 beslutar att arbeta för att överföra delar av den centrala arbetsmarknadspolitik till regionerna i enlighet med denna motion.

9.27.1 Centerpartiet till nästa val lovar att på allvar justera den statliga styrningen så den i framtiden utgår ifrån systemsyn och tjänstedesign samt andra relaterade teorier och metoder; gör det tvingande (genom regleringsbrevsuppdrag) för statliga myndig

9.27.2 Centerpartiet lägger in i sitt valmanifest att myndigheters verksamhet ska effektiviseras så att kärnverksamheten går före stödverksamheterna.

9.27.3 Centerpartiet utbildar alla sina förtroendevalda i tjänstedesign och systemsyn.

9.27.4 Centerpartiet på kommunal nivå verkar för att tjänstedesign och systemsyn införs i den kommunala styrningen och verksamhetsplaneringen.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet vill se en regionaliseringsprocess där fler ansvarsområden decentraliseras från staten till regionerna. Regionerna måste ha tillräcklig kapacitet för att tillhandahålla till exempel specialiserad vård, kraft att driva frågor nationellt och internationellt, samt ekonomiska resurser för strategiska investeringar. Regionerna ska därför vara funktionella regioner som innebär bättre möjligheter till utveckling och jobb i hela landet. Nya regioners gränser ska inte ritas från statligt håll utan underifrån. En riktig decentralisering och

³¹ Förtydligande: motionären tycker att de bra idéer som partiet tog fram med anledning av diskussionerna kring en regionreform nu borde finnas med i en idéskrift som visar på vad vi menar med decentralisering. En sådan idéskrift skulle kunna arbetas fram genom öppna möten på krets nivå.

³² Förtydligande: motionären anser partiet bör diskutera frågor kring myndigheters skyldigheter gentemot medborgarna bland annat när det handlar om sluttid för när man kan få svar i ett ärende. Frågor kring bland annat om vi behöver alla myndigheter vi har samt frågor om regelförenkling lyfts också i motionen.

regionalisering bygger på att både funktion, ansvar och finansiering flyttas från central nivå till regioner med valda församlingar. En överföring av ansvar till regionerna ska dock inte leda till ett samlat högre skattetryck.

Centerpartiet ser att stora delar av arbetsmarknads- och integrationsfrågor, en större del av infrastrukturfrågor, regionala planerings- och tillväxtfrågor samt delar av det som idag Länsstyrelsen handlägger, till exempel jordbruks- och landsbygdsprogram, bör kunna decentraliseras. Vi kommer kraftfullt att avvisa förslag som skulle flytta ansvar för hälso- och sjukvården, infrastrukturtrafikplanering, näringslivsutveckling och kultur till statliga myndigheter.

Samtalen som fördes med regeringen med anledning av Indelningskommittén avslutades eftersom regeringen inte var intresserad av den verkliga decentralisering av befogenheter som var vårt villkor för att kunna stödja en ny regional struktur.

De idéer kring en regionreform som vi tydliggjorde med anledning av Indelningskommittén tar vi tillvara och arbetar vidare med i partiet. En del i detta är att finna sätt att förenkla samarbete mellan regioner. Dessa idéer utgör också en grund för hur vi får en mer effektiv förvaltning generellt med tydligt ansvar och befogenheter.

Vi vill ha färre och mer effektiva myndigheter lokaliserade i hela landet. Grundläggande är dock att man utgår ifrån vilka uppgifter vi vill att myndigheterna ska lösa och sedan skapa organisationen utifrån dem. Eftersom samhället förändras och myndigheter tillkommit finns anledning att löpande se över hur statsförvaltningen kan sköta sina uppdrag på mest effektivt sätt. En mycket central del i detta är hur granskningen av myndigheterna sköts. Här vill vi se bredare granskningar över sektorsgränser så att samhällsnyttan av verksamheterna framkommer bättre. Vi vill gärna se en större översyn av detta.

Det är viktigt att myndigheters hantering av ärenden sker rättssäkert och med ett gott bemötande. Myndigheterna behöver även vara mer tillgängliga för allmänheten och exempelvis kunna ge vägledning för att ärenden ska kunna hanteras så smidigt som möjligt. Det är också viktigt att svar kring ärenden som exempelvis privatpersoner, företag eller föreningar har hos myndigheter bereds inom rimlig tid. Centerpartiet är därför pådrivande för att det i den nya förvaltningslag som är på väg ska finnas en regel kring att ifall ett ärende inte har fått ett beslut inom sex månader så ska myndigheten informera anmälaren om en tidplan för när beslut kan komma. Regelförenkling är också en viktig fråga. Den har vi arbetat med sedan länge och gjort åtgärder kring i regeringsställning.

Med tydliga uppdrag och en effektiv styrning kommer förvaltning på såväl statlig som kommunal nivå att bli mer effektiv. På så sätt når vi effektivitet, att sätta procentmål på färre anställda blir sannolikt inte det bästa sättet att nå effektivitet. Någon specifik modell för statens eller kommunernas organisering ser vi inte heller som rimlig utan just att utgå ifrån behov och organisera på bästa sätt utifrån det. Det blir då i praktiken en effektiv modell. Det behövs då inte utbildning av våra förtroendevalda i någon specifik styrningsmodell. Det är också av stor vikt med tydlighet i myndigheternas uppdrag för att de beslut som fattas hålls inom det mandat som finns. Detta är en fråga vi arbetar med sedan tidigare.

En översyn är högst rimlig och med flytt av stora befogenheter till regionerna från staten, men exakt hur exempelvis länsstyrelsernas roll bör vara får bli föremål för en utredning. När det gäller Statskontorets placering menar vi att den fortsatt bör ligga under regeringen. Det är snarare så att regeringens möjlighet att granska sina myndigheter borde förstärkas.

Riksrevisionen ligger ju numera under riksdagen, så där finns en bred granskningskapacitet.

Vi vill se en kraftfull flytt av befogenheter från statlig till regional nivå, men förespråkar inte en federal modell där svenska regioners fullmäktigen med en kvalificerad majoritet skulle kunna stoppa nya lagförslag som påverkar regionernas kärnverksamhet. Enhetsstaten vill vi behålla, men med en betydande överföring av befogenheter till regionerna.

Partistämman beslutade att Centerpartiet verkar för:

Att en riktig decentralisering och regionalisering genomförs, som bygger på att funktion, ansvar och finansiering flyttas från central nivå till regioner med valda församlingar. Regionerna ska vara funktionella regioner som innebär bättre möjligheter till utveckling och jobb i hela landet. En överföring av ansvar till regionerna ska dock inte leda till ett samlat högre skattetryck.

Att de statliga myndigheternas hantering ska ske rättssäkert och med gott bemötande samt att myndigheterna blir färre, mer effektiva och lokaliseras i hela landet.

Partistämman beslutade att bifalla följande motion:

9.1.2 Att det sektorsövergripande ansvaret för utvecklingen i länen bör ligga på den folkvalda regionala nivån och inte på staten (Länsstyrelserna)

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

9.1.1

9.1.3

9.1.4

9.3.1

9.3.2

9.4

9.5

9.24

9.25

9.26

9.27.2

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

4.11.3

9.2

9.3.3

9.27.1

9.27.3

9.27.4

Rösträtt – motion 9.6, 9.7 och 9.8

Motionären föreslår att:

9.6.1 Centerpartiet lyfter fram och driver frågan om sänkning av minimiålder för rösträtt i allmänna val (till riksdagen, till landstingsfullmäktige, till kommunfullmäktige och till Europaparlamentet) till 16 år.

9.6.2 Centerpartiet arbetar aktivt för att stärka ungas maktinflytande.

9.6.3 Centerpartiet driver politik som upprätthåller en sund balans mellan yngre och äldre väljargrupperna.

9.7 Centerpartiet verkar för att rösträttsåldern sänks till 16 år i de allmänna valen.

9.8 Centerpartiet ska verka för att vallagen ändras så att den som inte är medborgare i Sverige, Norge, Island eller ett EU-land får rätt att rösta i val till kommunfullmäktige när hen varit folkbokförd i kommunen i 18 månader.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet anser att ungas drivkraft, kompetens och engagemang behöver tas tillvara för en bättre samhällsutveckling. Att stärka ungas tilltro till vårt gemensamma samhälle är givetvis också en mycket viktig uppgift. Vi driver också sedan tidigare att unga ska få rösta i de allmänna valen från året de fyller 18 år. Däremot anser vi att det är rimligt att man blir valbar först då man uppnår myndighetsålder.

Vi anser att det är viktigt att stärka ungas inflytande. Det kan göras bland annat genom att kommuner kan använda ungdomsråd som remissinstans. Sedan är det viktigt att lyssna till de

unga i alla avseenden som rör deras liv så att de till exempel har inflytande över sin skolsituation.

Centerpartiet driver en politik som tar tillvara behoven hos alla åldersgrupper i samhället. Det handlar om allt från att göra det enklare att skaffa sitt första jobb till att du ska ha valfrihet i äldreomsorgen.

Att en person som inte är medborgare i Sverige, Norge, Island eller ett EU-land måste ha varit folkbokförd i Sverige i minst tre år för att få rösta i valen till kommun och landstings/regionvalen gör att det kan dröja länge innan den ges en chans att rösta, också med anledning av mandatperiodernas längd. Det är rimligt med en översyn kring möjligheten att korta denna tid till 18 månader. En ändring av detta kan stärka delaktigheten och engagemanget i samhället.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

9.6.2

9.6.3

9.8

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

9.6.1

9.7

Skilda valdagar– motion 9.9

Motionären föreslår att:

9.9 Vallagen ändras så att val till Riksdagen skiljs från val till Regioner och Kommuner med valdagar som infaller enligt en varannanårsmodell enligt Norsk förebild.

Partistyrelsens yttrande:

Det finns fördelar med skilda valdagar. Det gör att kommunala och regionala frågor får större utrymme i debatten och riskerar inte att hamna i skuggan av rikspolitiken. Det kan också vara en fördel för de politiska partierna som då behöver hålla sina organisationer alerta.

Samtidigt finns en betydande risk för att valdeltagandet skulle minska. Det vore mycket olyckligt för legitimiteten för de valda församlingarna och för tilltron i samhället. Vår uppfattning är därför som tidigare att riksdagsvalet och valen till regioner och kommuner ska hållas samtidigt.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

9.9

FN-konventionen mot rasdiskriminering – motion 9.10

Motionären föreslår att:

9.10.1 Riksdagsgruppen verkar för att bereda och motionera om att FN-konventionen mot rasdiskriminering blir en svensk lag.

9.10.2 Centerpartiet nationellt verkar för att konventionen mot rasdiskriminering delvis eller i sin helhet blir en svensk lag.

9.10.3 Centerpartiet än mer arbetar för att vara det parti i Sverige som står upp för alla människor oavsett ursprung, hudfärg eller religiös åsikt.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet arbetar med kraft mot diskriminering. Det är fullständigt oacceptabelt att personer blir utsatta för diskriminering. Man ska inte bli behandlad olika på grund av etnisk härkomst. Tyvärr förekommer det i samhället, bland annat på arbetsmarknaden.

Vi har redan idag lagstiftning i Sverige som täcker dessa områden. Vi behöver intensifiera vårt arbete för att påverka samhällsutvecklingen i en öppen och inkluderande riktning. Det är en given uppgift för vårt parti att arbeta för att våra värderingar ska få tydligare fäste i samhället.

En annan del av vårt engagemang för det öppna samhället ligger i värnandet av föreningsfriheten. Du ska ha rätt att organisera dig. Samtidigt ska du inte behöva utsättas för yttranden i form av hets mot folkgrupp. Därav lagstiftningen som finns kring hets mot folkgrupp.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

9.10.3

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

9.10.1

9.10.2

Författningsdomstol och äganderätt – motion 9.11 och 9.12

Motionären föreslår att:

9.11 Centerpartiet verkar för att en konstitutionsdomstol inrättas dit medborgare kan vända sig för att få sin sak prövad t.ex. i frågor rörande äganderätt och yttrandefrihet.

9.12.1 Centerpartiet verkar för värnandet av äganderätten och principen ”frihet under ansvar” inom skogspolitiken.

9.12.2 Centerpartiet verkar för att Sverige inrättar en författningsdomstol, som tar till vara de grundläggande fri- och rättigheterna för varje medborgare i Sverige och värna Sveriges grundlagar.

Partistyrelsens yttrande:

Ett starkt skydd för våra grundläggande fri- och rättigheter är centralt för oss. Särskilt i tider då sådana är satta under stort tryck i delar av vår omvärld. Vi har länge arbetat för en författningsdomstol där medborgare ska kunna få frågor som rör grundlagsrelaterade ärenden prövade. Det gäller samtidigt att finna en modell för detta som fungerar i vår typ av rättssystem.

Äganderätten är mycket viktig för oss att värna. Inom skogspolitiken har länsstyrelsernas tolkningar av artskyddsförordningen ställt till problem. Vi anser att principen om ”frihet under ansvar” har tjänat både äganderätten och värnandet av viktiga miljöintressen väl och att den därför fortsatt ska vara styrande.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:
--

9.11

9.12

Samisk språklag – motion 9.13

Motionären föreslår att:

9.13.1 Centerpartiet ska verka för en samisk språklag.

9.13.2 Verka för att arbetet med en samisk språklag genomförs i samarbete med Sametinget.

Partistyrelsens yttrande:

På grund av tidigare generationers politik kring de samiska språken finns nu stora behov att arbeta för att reparera skadorna. Det finns idag många svårigheter kring de samiska språken bland annat på att det finns så få som talar språken obehindrat och därmed få som kan föra

över dem till kommande generationer och vuxna som vill återta språken. Detta påverkar givetvis också möjligheterna att hitta lärare i skolorna med denna språkliga kompetens.

Vi gör dock inte bedömningen att det är en ny samisk språklag som är det mest effektiva sättet att komma åt problemen. Vi anser det rimligt med en gemensam minoritetsspråkslagstiftning. Det gäller istället att arbeta för att få fler lärare i samiska. Det gäller också för lärare till modersmålsundervisning. Dessutom är det viktigt att öppna möjlighet för fjärrundervisning.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

9.13

Mark- och miljödomstolarna– motion 9.14

Motionären föreslår att:

9.14.1 Centerpartiet ska verka för en lagändring som innebär att lydelsen i 2 kap. 2 § 2 st. i lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar ändras så att även en särskild ledamot med erfarenhet av sådana sakfrågor som faller inom Sametingets verksamhetsområde omfattas av lagen.

9.14.2 Centerpartiet ska verka för att sammansättningen av lagfarna domare, tekniska råd och andra särskilda ledamöter vid mark- och miljödomstolarna vid Umeå resp. Östersunds tingsrätter kompletteras med särskilt förordnade ledamöter som är införstådda med hur tillståndspliktiga verksamheter påverkar rennäringens markanvändning

Partistyrelsens yttrande:

Det system vi har idag som gör att samebyarna själva får åberopa och bekosta sakkunniga i frågor som rör rennäringen när tillståndsprövningar av miljöfarlig verksamhet prövas i domstolarna finner vi rimligt. Det behöver vara samma regler som gäller för alla som vill ta in sakkunniga.

Det är givetvis viktigt att domstolarna tar in experter när det behövs. De ska då ha en rådgivande roll och alltså inte vara inom ramen för de beslutande juristerna.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

9.14.1

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

9.14.2

Offentlighetsprincip och personlig integritet – motion 9.15

Motionären föreslår att:

9.15.1 Centerpartiet intensifierar arbetet för att skydda medborgarnas integritet.

9.15.2 Centerpartiet initierar en utredning med syfte att formulera konkreta förslag för hur rätten att meddela och offentliggöra uppgifter kan begränsas på ett sätt så att medborgarnas personliga uppgifter skyddas.

Partistyrelsens yttrande:

Offentlighetsprincipen är bra för vårt samhälle. Den underlättar bland annat för granskning av myndigheters verksamheter.

Med dagens tekniska utveckling är det mycket enkelt för vem som helst att ta del av många uppgifter om oss som privatpersoner. Detta kan utnyttjas för betydande intrång i den personliga integriteten. Våra förslag till lösningar är en ny grundlagsbestämmelse till skydd för personlig integritet. Vi vill också samla integritetsskyddande lagstiftning i en balk, Integritetsbalken. Utifrån detta ska rimligheten av intrången bedömas och en bra balans hittas mellan integritet, öppenhet och övervakning som kan behövas av säker skäl. Detta skulle leda till ett bättre skydd för exempelvis medborgarnas personliga uppgifter.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

9.15

Bergsstaten – motion 9.16

Motionären föreslår att:

9.16 Centerpartiet ska besluta att ge partistyrelsen i uppdrag att verka för en decentralisering av myndigheten Bergsstaten.

Partistyrelsens yttrande:

Bergsstaten har till uppgift att handlägga ärenden som rör prospektering och utvinning av mineral. Bergsstaten prövar frågor om tillstånd för undersökning och bearbetning av mineralfyndigheter. En annan viktig uppgift är att utöva tillsyn av efterlevnaden av

minerallagen. Bergsstaten informerar också om lagstiftningen och om pågående prospektering och bearbetning till företag, sakägare, myndigheter, media och allmänheten.

Motionären förespråkar att beslutsbefogenheten som Bergsstaten innehar bör decentraliseras till en regional nivå och påpekar även vikten av en stark äganderätt hos berörda markägare.

Centerpartiet förespråkar generellt sett en ökad decentralisering av myndighetsbefogenheter till regionerna. I fallet med Bergsstaten anser vi dock att det är viktigt att all samlad kompetens finns på en myndighet. Däremot är det viktigt att myndigheten för en god dialog med berörda regioner och markägare i ärenden som rör prospektering och utvinning av mineraler enligt minerallagen.

Företag som investerar i gruv- och mineralutvinning betalar skatt precis som alla andra företag i Sverige. Företagen gör massiva investeringar och betalar en mineralersättning till markägare och till staten. En stark äganderätt är en viktig princip i Centerpartiets politik. Vi vill minimera alla typer av övertramp mot äganderätten. Som ett led i att stärka äganderätten vill vi se över mineralavgiften i syfte att den i framtiden helt ska tillfalla markägaren. Centerpartiet anser också att det är viktigt att säkerställa att de förändringar som gjorts i minerallagstiftningen för att ge markägarna utökad rätt till information och samråd efterlevs. På partistämman i Falun 2015 beslutades att minerallagstiftningen skärps i syfte att markägaren ges ett utökad skydd vid mineralprospektering.

Redan idag är det så att utvinning av markägarmineral sker genom att mark upplåts genom avtal mellan markägaren och företaget som sköter utvinningen. Om markägare och prospektören inte kan komma överens om hur arbetet ska genomföras fastställer Bergmästaren arbetsplanen. Bergmästaren fastställer också en ersättning som gruvföretaget ska betala till markägaren och till staten, den så kallade mineralersättningen.

Centerpartiet anser att det är viktigt att ett större ekonomiskt värde tillfaller regioner och kommuner där utvinningen av naturresurser sker. Mer kan och behöver göras för att stärka de lokala samhällena. Därför beslutade också partistämman i Falun 2015 att de delar av de värden som skapas från exploatering av naturresurser skall regionaliseras. Centerpartiet vill även se ett nationellt förbud mot uranbrytning och att det kommunala vetot som finns för uranbrytning utsträcks till att även omfatta prospektering i alunskiffer.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

9.16

Modernt statsskick i Sverige – motion 9.17

Motionären föreslår att:

9.17 Centerpartiet verkar för införande av republik i Sverige.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiets hållning är att monarkin ska bevaras som den fungerar i dag, där monarken inte har någon makt utan endast en representativ funktion. När frågor av konstitutionell karaktär ska beslutas om så bör dem också hanteras med bred parlamentarisk förankring. Centerpartiet anser att så länge monarkin kan anses ha folkets förtroende så finns inte skäl att göra någon förändring av statsskicket.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

9.17

Ta tillbaka Annandag Pingst som helgdag - motion 9.18

Motionären föreslår att:

9.18 Centerpartiet arbetar för att införa Annandag Pingst som helgdag igen så snart som möjligt.

Partistyrelsens yttrande:

Annandag pingst ersattes som ”röd dag” i kalendern år 2005 och ersattes med att nationaldagen, den 6 juni blev ”röd dag”, alltså blev allmän helgdag. Grunden var en önskan att stärka nationaldagen och då behövde den nya ledigheten kompenseras och det blev genom att ta bort annandag pingst som ledig dag. Vi anser att detta är rimligt.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

9.18

Användning av svenska flaggan – motion 9.19

Motionären föreslår att:

9.19.1 Centerpartiet arbetar för lagstiftning som begränsar användning av svenska flaggan i marknadsföringssyfte.

9.19.2 Centerpartiet arbetar för lagstiftning som begränsar användning av svenska flaggans färger samtidigt på marknadsföringsmaterial.

Partistyrelsens yttrande:

Svenska flaggan är en symbol för Sverige och personer kan ha olika syn på hur den bör användas. Vi tycker att det är rimligt att man får använda flaggan i marknadsföring. Vi värnar tryckfriheten.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

9.19

Kyrkan – motion 9.20

Motionären föreslår att:

9.20 Centerpartiet arbetar för att kyrkovalet ska anordnas av kyrkan från och med nästa val.

Partistyrelsens yttrande:

Svenska kyrkan anordnar kyrkovalet helt och hållet redan idag, så det som efterfrågas i motionen gäller redan.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

9.20

Åldersgränser – motion 9.21

Motionären föreslår att:

9.21 Åldersgränser börjar gälla från det år du uppnår en viss ålder, inte från den dag du uppnår den.

Partistyrelsens yttrande:

Det finns som motionären beskriver många olika åldersgränser i svensk lagstiftning. Det är inte alltid enkelt att förstå varför en åldersgräns har hamnat just vid en viss ålder. I grunden har lagstiftningen kommit till utifrån bedömningen i de förutsättningar som gäller för den aktuella sakfrågan. Då kan resultatet bli till exempel att myndighetsåldern är 18 år, men att man är straffmyndig från 15 år. Då blir det också rimligt att för vissa arbeten krävs det att man fyllt 18 år och det grundar sig i ett skydd för barn.

De flesta ungdomar går i skolan och då blir det extra märkbart när på året man är född när det till exempel handlar om när man kan rösta för första gången. Vi tycker att man ska få rösta i de allmänna valen från det år man fyller 18 år. När det gäller andra frågor som exempelvis när man ska kunna ta körkort anser vi att det är när man fyllt 18 år som ska gälla. I detta fall är det en säkerhetsfråga som avgör det ställningstagandet. Eftersom åldersgränserna är satta till skydd för unga är det ändå i grunden rimligt med giltighet som gäller från dagen man uppnått en viss ålder.

Partistyrelsen anser att det även framöver kommer att behöva finnas olika åldersgränser men att de givetvis bör vara så få och begripliga som det går.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

9.21

Motion angående tidsomställningen – motion 9.23

Motionären föreslår att:

9.23 Centerpartiet verkar för att avskaffa tidsomställningen och att Sverige använder sig av samma tid året om.

Partistyrelsens yttrande:

Inom EU börjar och slutar sommartid vid samma tidpunkt. Ett EU-direktiv reglerar vilka datum som sommartid ska införas. Vi följer den diskussion som nu sker på europeisk nivå i frågan.

Partistämman beslutade att bifalla följande motion:

9.23 att Centerpartiet verkar för att avskaffa tidsomställningen och att Sverige använder sig av samma tid året om.

Sametinget – motion 9.28

Motionären föreslår att:

9.28.1 Centerpartiet ska verka för att höja partistöden till Sametinget.

9.28.2 Centerpartiet ska verka för att ge Sametingsledamöterna arvode likt riksdagsledamöterna för att bedriva sitt politiska arbete.

Partistyrelsens yttrande:

Det är viktigt att det finns rimliga möjligheter att utföra sina uppdrag för valda ledamöter i offentligt valda församlingar. Partistöd och arvoden är då viktiga. En bedömning av storleken på dessa behöver göras inom respektive församling. Det är viktigt att Sametinget ges förutsättningar att fungera.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

9.28

Livspusslet för förtroendevalda – motion 9.29

Motionären föreslår att:

9.29 Ge partistyrelsen i uppdrag att utveckla förslag på vad som kan göras för att det kommunalpolitiska arbetet bättre anpassas till förtroendevalda mitt i livet.

Partistyrelsens yttrande:

Motionen lyfter frågan kring hur kommunpolitiska uppdrag ska kunna bli mer anpassade för förtroendevalda mitt i livet. Att hitta sätt att göra det möjligt för fler att kunna ta ett uppdrag är väldigt betydelsefullt för att kunna få en större bredd i representationen i valda församlingar. Detta är frågor vi arbetar med inom Centerpartiet.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

9.29

Kommitté 10 – Landsbygd och gröna näringar

Djurskydd – motion 10.1, 10.2, 10.3, 10.4, 10.5, 10.6, 10.7, 10.8, 10.9 och 10.10

Motionären föreslår att:

10.1 Centerpartiet skall höras och synas mera om vad de gör för djurskyddet.

10.2.1 Djurförbud flyttas från Djurskyddslagen till brottsbalken.

10.2.2 Djurskyddskontrollen flyttas från länsstyrelsen till oberoende veterinärer enligt finsk modell.

10.3 Djur skall skötas på plats och inte flyttas.

10.4 §16 DL avskaffas och ersätts med ett anmälningförfarande som vilken annan verksamhet som helst enligt finsk modell.

10.5 Sällskapsdjur inte skall omfattas av den statliga kontrollen.

10.6 §74 endast får användas i undantagsfall.

10.7 Anonyma anmälningar inte skall tillåtas.

10.8 Det lagstiftas att djurskyddskontrollanter skall ha en försäkring enligt finsk modell.

10.9 Centerpartiet arbetar för att hållandeperiodsystemet avskaffas och att ersättning istället räknas på ett årsgenomsnitt med ett slutdatum den 31/12 varje år.

10.10.1 Uppdra till partistyrelsen att ta fram ett rättssäkert system för tillsynsmyndighetens rätt att beslagta och avliva tamdjur.

10.10.2 Ge partistyrelsen i uppdrag att utreda åtgärder för att minska så kallade okynnesanmälningar riktade mot djurhållare.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna lyfter frågor om förutsättningarna för djurhållning. Sverige behöver lantbruksföretagare med betesdjur, det är avgörande för att vi ska kunna bibehålla den biologiska mångfalden i det öppna landskapet. Men det är också avgörande för jobben på landsbygden att vi har lantbruksföretagare som är konkurrenskraftiga och ekonomiskt hållbara.

Att människor känner otrygghet och känner en rättsosäkerhet är ett problem att ta på största allvar. Företagande och utsatthet är inte det som Centerpartiet menar bidrar till att utveckla den svenska livsmedelsproduktionen eller leder till fler jobb på den svenska landsbygden. Centerpartiet vill dock poängtera att de människor som jobbar med dessa kontroller i stort gör så gott de kan utifrån de förutsättningar som finns. Centerpartiet menar att det svenska goda djurskyddet bäst bevaras genom att vi ser till att våra djur har det bra och inte av att behålla i

vissa fall allt för krångliga regler. Dessutom menar vi att en större grad av samarbete mellan kontrollinstans och företagarna skulle kunna bidra än mer till att stärka djurskyddsarbetet. Rädsla eller oro är sällan en bra drivkraft för detta. I Centerpartiets egen livsmedelsstrategi som lämnades in som en följdmotion i riksdagen föreslår vi att djurförbud ska beslutas opartiskt i tingsrätten och inte på länsstyrelsen som det är idag. Även i riksdagsmotionen Framtidens lantbruk föreslår Centerpartiet att djurskyddslagen ska hanteras i tingsrätten. På så sätt flyttas djurskyddsärenden från förvaltningsdomstolen till tingsrätten.

När det gäller djurskyddskontroller är det viktigt att dessa utförs av myndigheter för att upprätthålla rättssäkerhet och opartiskhet. Det finns däremot inget som hindrar djurägaren från att ha med sin veterinär vid djurskyddskontrollen.

Anledningen till att djurskyddet flyttades från kommunerna till regional nivå på länsstyrelsen var de stora lokala skillnaderna. Det fungerade väldigt bra på många ställen, men i 40 av landets kommuner fungerade det inte alls. Under 2008 gjordes inte en enda kontroll i 40 av landets kommuner, vilket är oacceptabelt. För att få en kontroll som fungerar i hela landet flyttades därför kontrollen till länsstyrelserna. Det finns även ett djurskyddsregister som underlättar länsstyrelsernas arbete. Partistyrelsen anser därför att djurskyddskontrollerna sköts bäst på en regional nivå av länsstyrelsen.

Centerpartiet arbetar för djurens välfärd. Motionären belyser problemet att djurens bästa inte alltid tillgodoses vid omhändertagande och omflyttningar av djur. Motionstexten lyfter att djur kan skadas och stressas vid infångningar, lastningar, transporter och förvaringar. Det är därför inte säkert att djuren vid omhändertagande mår bäst av att flyttas. Trots detta finns det tyvärr många fall där djuren vanvårdas eller där djurägaren inte förmår att ta hand om djuret. Det viktigaste är att se till djurens bästa och se till att djuret får den vård som expertis bedömer är nödvändig för dess välbefinnande. Däremot bör myndigheter även se till de ekonomiska kostnaderna för omhändertagandet ses över och beaktas innan flytt av djur.

Motionären vill att Centerpartiet ska verka för att ersätta kravet på tillstånd enligt 16 § djurskyddslagen med ett anmälningsförfarande. Centerpartiet har länge arbetat för att underlätta landsbygdsföretagande men samtidigt värna om djurskydd. Vi ställer oss öppna till att närmare undersöka möjligheterna att se över och stärka rättssäkerheten kring djurskyddslagens regelverk.

Precis som motionären beskriver finns det en problematik i att byggnaderna måste vara färdigbyggda innan man kan få tillstånd. För att inte hamna i kläm kan dock investeringar som byggnader till djuren förprövas. Finns det några brister kan dessa åtgärdas innan tillstånd kan ges. Trots detta kvarstår faktum att det är krångligt att söka tillstånd vilket kan resultera i stora förluster för lantbrukare som investerat stora summor i att byggnader för djuren, som sedan kan stå tomma om de får avslag på sin tillståndsprövning. Centerpartiet har i riksdagen drivit frågan kring att förenkla tillståndsprövsprocessen men samtidigt värna om djurens välfärd.

Sällskapsdjur omfattas idag av den statliga kontrollen för djurskydd. Motionären belyser att resurser på kontrollmyndigheten kan minska genom att sällskapsdjur lyfts bort från den statliga kontrollen. Kontrollen av sällskapsdjur skulle istället ersättas av kennelkonsulter.

Att skydda djurvälstånd genom kontroller är centralt för Centerpartiet och bör utföras av en myndighet för att det ska vara rättssäkert, detta innefattar alla typer av djur även sällskaps- och husdjur. Det finns andra sätt att effektivisera myndighetskontrollen, bland annat genom att effektivisera och förenkla djurskyddskontrollen samtidigt som en god djurvälstånd upprätthålls.

Motionären pekar på att djurägaren ska ha en rimlig möjlighet att överklaga eller åtgärda eventuella problem. I regeringsställning uppdaterade Centerpartiet djurskyddsförordningen för att stärka djurskyddet. Motionären lyfter en problematik i att djurägare känner sig maktlösa vid omhändertagande av djur och att §74 därför endast ska användas i undantagsfall.

Det finns dock andra sätt att begränsa att djurägaren känner sig chanslösa i en rättsprocess, vilket är intentionen i motionen. Bland annat genom att förbättra myndighetsdialogen mellan djurägare och tjänstemän. Det innebär att polisen eller djurskyddskontrollant innan omhändertagande måste meddela djurägaren om detta. Med kommittémotionen Framtidens lantbruk har Centerpartiet i riksdagen lyft vikten av en bättre myndighetsdialog, där lantbrukare och djurägare måste få tydligare information vid omhändertagande av djur.

I samma riksdagsmotion har vi lyft problematiken med anonyma anmälningar och uppmanat regeringen att arbeta för att se över anonyma anmälningar i syfte att minska antalet okynnesanmälningar. Flera anonyma anmälningar är okynnesanmälningar som ligger till grund för till exempel grannfejd eller osämja. Detta belastar samhället i form av onödiga kontrollbesök och hindrar tjänstemännen från att åka ut på riktigt akuta kontroller där djuren vanvårdas. Men eftersom det är svårt att avgöra exakt hur mycket av myndighetens resurser som går till att kontrollera anonyma anmälningar där djur inte far illa, behöver detta utredas vidare.

Motionären föreslår att den finska modellen på tjänstemannaansvar med tillhörande försäkring ska tillämpas i Sverige. Motionären menar att ett tjänstemannaansvar skulle begränsa att djur kommer till skada samt att lös egendom förstörs. Partistyrelsen menar att den svenska modellen för myndighetskontroll idag fungerar på ett bra sätt. Risken med ett tjänstemannaansvar är att kontrollanter hämmas från att ta beslut på grund av rädsla för konsekvenser såsom avsked eller rättsliga påföljder. Detta äventyrar både rättssäkerheten och myndigheterna från att utföra sitt arbete på ett korrekt sätt. Ett tjänstemannaansvar skulle också utsätta djuren för en risk om kontrollanterna är rädda för att göra fel och inte rapporterar in misstänkt vanvård av djur.

Det nuvarande hållandeperiodsystemet innebär att djurägaren måste hålla minst det antal djur som denna redovisat i ansökan i minst två månader. Hållandeperioden på två månader räknas från dagen efter det att ansökan om utbetalning har kommit in till länsstyrelsen. Systemet är krångligt och behöver förenklas. Centerpartiet arbetar redan för att regelförenkla, inte minst när det gäller jordbrukspolitiken och drev detta i arbete med livsmedelsstrategin.

Partistämman beslutade att Centerpartiet verkar för:

Att se över och stärka rättssäkerheten kring djurskyddslagens regelverk.

Att fortsätta arbeta för regelförenklingar och mindre krångel i stödsystemen.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

10.1

10.2.1

10.6

10.7

10.9

10.10

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

10.2.2

10.3

10.4

10.5

10.8

Lantbruk och Landsbygdsprogrammet – motion 10.11, 10.12, 10.13, 10.14 och 10.15

Motionären föreslår att:

10.11 Centerpartiet verkar för att Jordbruksverket tar fram alternativa metoder, ex. vis regionalt via länsstyrelser kan genomföra utbetalningar av berättigade stöd, om det normala systemet fallerar. Det är ohållbart att enskilda lantbrukare skall behöva vänta uppemot två år på berättigad ersättning.

10.12 Landsbygdsprogrammets resurser för landsbygdsutveckling överförs till den regionalt tillväxtansvariga myndigheter.

10.13 Utreda och driva frågan så att landsbygdsprogrammets medel bör handläggas av landets regioner, i likhet med de andra regionala utvecklingsmedlen.

10.14.1 Nya LFA-områden kommer till stånd och att dagens svenska system för norrlandsstöd så långt möjligt likställs med det finländska systemet för nordligt stöd.

10.14.2 Stödet för mjölkproduktion utgår utifrån antalet mjölkkor istället för från den årliga mjölkproduktionen och att systemet med mjölkkvoter har avvecklats.

10.14.3 Ett system med statsborgen efter förebild från Finland inrättas för att förbättra gårdarnas ekonomi.

10.14.4 Ett system med förskottsutbetalning på stöden skapas. Inriktningen ska vara att bättre följa lantbrukarens behov av likvida medel och att lantbrukaren inte ska tvingas låna i bank till hög ränta för att klara likviditeten.

10.14.5 Jordbruksverket uppdrag med att fördela jordbruksstöden decentraliseras till länsstyrelserna för att besluten ska komma närmare de som berörs.

10.14.6 Man följer och driver frågan om stöd till utdelning av frukt, grönsaker och mjölk i skolan så vi väljer mer ekologiska produkter för då kanaliseras stödet i högre grad till mervärdesprodukter.

10.15 Centerpartiet jobbar för att urvalskriterier för poänggivning i ansökan om statliga medel ur landsbygdsprogrammet skall skrivas så att poänggivningen är oberoende av vilken förening/företag som utför en bestämd certifiering.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna belyser att stöd för landsbygdsutveckling inom landsbygdsprogrammet ska hanteras och integreras på en regional nivå. I motionerna förs resonemang kring att landsbygdsprogrammets stöd ska handläggas av landets regioner och flyttas från länsstyrelsen. Centerpartiet arbetar redan för decentralisering och drev i regionförhandlingarna frågan om att flytta vissa myndigheters uppgifter till regionerna. Däribland delar av landsbygdsprogrammets stöd för landsbygdsutveckling, bredband och kulturmiljö. Centerpartiet arbetar fortsatt på flera plan för mer kommunal makt och anser att fler statliga ansvarsområden bör kunna decentraliseras till de regionala folkvalda församlingarna, vilket för över ansvar från länsstyrelserna till regionerna. Detta skapar förutsättningar för att skapa större regioner som också får större ansvar än idag.

Centerpartiet har i riksdagen drivit frågan om att utveckla miljöersättningarna med gårdsanpassade och resultatbaserade stöd i stället för fokus på produktionsform, både i följdmotionen till livsmedelsstrategin men också i motionen Framtidens lantbruk. Resultat ska gå före produktionsform eller certifieringsform, därmed drivs redan frågan om att ändra urvalskriterierna i investeringsstöden. Centerpartiet kommer fortsatt att arbeta för riktade miljöersättningar i stället för generella stöd till specifika produktionsformer.

Sverige har ett undantag till EU-reglerna som innebär att vi har ett speciellt norrlandsstöd för jordbruk. Den rödgröna regeringen presenterade 2016 en ny stödområdesindelning i Sverige. Mätmetoden lufttemperaturdata blev då avgörande för vilket stödområde regionerna skulle tillhöra enligt ett EU-direktiv, något som skulle återspegla förutsättningarna för jordbruket. I den nya indelningen finns efter Norrlandskusten tre varmare områden eller är i ett kallare klimat, något som borde vara en omöjlighet eftersom det är sämre odlingsförhållanden. Dessutom sammanfaller dessa tre områdena med tre städer, vilket i sin tur gör indelningen än

mindre trovärdig då städerna drar upp medeltemperaturerna i de faktiska och omgivande jordbruksområdena. Längst Norrlandskusten ändras stödområdena från 1 till 3 vilket innebär en avgörande ekonomisk skillnad för lantbrukarna. Centerpartiet vill att regeringen ska ta ansvar för de norrländska lantbrukare som hamnat i ekonomisk svårt läge på grund av den nya stödområdesindelningen. Vi har ifrågasatt den nya stödområdesindelningen eftersom den missgynnar norra Sverige och uppmanat regeringen till att göra om indelningen av LFA-områden.

I regeringsställning presenterade Centerpartiet en ko-peng som fungerade som ett produktionsstöd per mjölkko, för att stärka konkurrenskraften inom lantbruket. I augusti 2015 presenterade vi ett krispaket för att förbättra situationen för Sveriges mjölkbönder. Ett av förslagen var att Sverige skulle agera för att i den akuta situationen tillfälligt höja EU:s interventionspris på skummjölkspulver och smör. Senast 2016 presenterade vi ett bondepaket i vår budgetmotion i riksdagen för att öka konkurrenskraften för mjölkbönder. Bland annat föreslogs att arbetsgivaravgifterna skulle slopas och dieselåterbetalningen höjas. På nationell nivå har vi arbetat för att Sverige i EU skulle driva på så att gårdsstödet kan betalas ut tidigare under hösten, men också att svenska myndigheter ska få resurser och prioritera att stöden betalas ut. Partiets riksdagsledamöter har flera gånger ifrågasatt och pressat regeringen för att de ska betala ut stöden i tid.

För Centerpartiet är det viktigt att införa åtgärder som leder till konkurrenskraftiga företag. Ett sätt är att regelförenkla så att handläggningen och utbetalningen blir effektivare. På så sätt stärks likviditeten i mjölkföretagen. Landsbygdsminister Sven-Erik Bucht gick i fjol ut och lovade bankgarantier som lösning. Tyvärr gav systemet inte den effekt man hade hoppats på. Det uppstod ett problem i samarbetet mellan stat och bank, vilket ledde till att det inte fanns tillgång på kapital i hela landet. Centerpartiet tycker det är viktigt att titta på flera andra sätt att förbättra lönsamheten för lantbrukare än kreditgarantier. I alliansregeringen förskotterade Centerpartiet jordbruksstöden med ett år, vilket var en klar framgång för lantbruket. Förskottering kräver dock att statsbudgeten har utrymme för eventuella sanktionsavgifter till EU. Annars finns det en risk att stöden till jordbrukarna drabbas negativt om regeringen inte skjutit till extra pengar för sådana utgifter, vilket är fallet med den nuvarande rödgröna regeringen.

Rutinerna på Jordbruksverket är bristfälliga och myndigheten lägger mer tid på att arbeta med interna problem istället för att lägga fokus på sitt huvudsyfte det vill säga att vi ska ha ett fungerande jordbruk i Sverige. Centerpartiet vill se en snabbare hantering av jordbruksstöden genom att regelförenkla, tydliggöra myndighetens ansvar och undersöka möjligheterna för snabbhantering av mindre ärenden. Centerpartiet har uppmanat regeringen att tydliggöra uppdraget till Jordbruksverket så att myndigheten ska prioritera att betala ut stöden snarast möjligt. På så sätt förbättras delvis gårdarnas ekonomi. Ett sätt att påskynda handläggningen är att myndigheten prioriterar kontrollerna och förbättrar sina rutiner. I Centerpartiets egen livsmedelsstrategi har vi presenterat över 90 konkreta åtgärder för att stärka konkurrenskraften i hela livsmedelskedjan, från jord till bord.

Idag ger EU redan stöd till förskolor och skolor som serverar barnen mjölk, filmjölk, yoghurt och ost. Syftet är att ge barn möjlighet att dricka och äta mer av dessa varor. Skolor, från förskolan till gymnasiet, kan söka stödet. Det gäller både kommunala och fristående skolor.

Jordbruksverket betalar ut skolmjölksstödet för barn i förskolan och för barn som regelbundet deltar i skolundervisningen. 2011 publicerade Europeiska revisionsrätten en specialrapport om skolmjölks- och skolfruktprogrammets effektivitet. Enligt revisionsrätten har stödet till skolmjölk en mycket begränsad effekt, och mjölken skulle i de flesta fall ha köpts in även utan EU:s stöd (dödviktseffekt). För att öka effektiviteten skulle stödet per enhet i medlemsstaterna behöva öka. Centerpartiet tycker dock att det är viktigare att fokusera på att stärka konkurrenskraften för lantbrukarna framför att höja skatterna i syfte att öka stöden för skolmjölk och frukt. Utvärderingen visade också att skolmjölks- och fruktprogrammet har höga administrativa kostnader som EU i liten utsträckning subventionerar. Dessutom saknas kompletterande utbildningsinsatser för att påverka skolbarnens kostvanor på längre sikt.

Sverige har hittills endast deltagit i skolmjölksprogrammet som omfattat barn från förskolan upp till gymnasienivå. Centerpartiet anser dock att det även finns andra sätt att lära och informera barn om mjölk och frukt i skolan. I Centerpartiets livsmedelsstrategi föreslår vi att i högre grad använda mat som pedagogiskt verktyg i skolan. Vi menar att offentlig sektor bör ta ett större ansvar i att verka för att kunskapsnivån höjs bland dem som tillagar och äter offentliga måltider, såsom i skola och äldreboende. Kunskapen bör vara förenad med kännedom om livsmedelsproduktionen, hälsa och hållbarhet i samband med måltider, exempelvis genom tydligare märkningar för konsumenter. Skolan har en viktig möjlighet att undervisa om livsmedel, nutrition och hälsa och vi anser att detta bör vara självklara delar av läroplanen, för att möjliggöra att en ny generation med god kunskap kan ta medvetna hälsosamma och miljömedvetna val. Läran om maten kan inkluderas inte enbart i hemkunskapen utan användas som ett pedagogiskt verktyg även i ämnen som naturvetenskap, matematik och samhällskunskap.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

10.11

10.12

10.13

10.14.1

10.14.2

10.14.4

10.14.5

10.14.6

10.15

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

10.14.3

Häst – motion 10.16 och 10.17

Motionären föreslår att:

10.16.1 Centerpartiet i Stockholms län driver på för en regional samordnare, ett hästkansli, som upprättas för hästnäringen i Stockholms län och som inkluderar näringens aktörer i syfte att tillvarata företagsamhet och näringslivsutveckling samt att utövarnas intresse tillvaratas och att stärka regionen.

10.16.2 Centerpartiet i Stockholms län driver på för sammanlänkad rid- och körled och utökade möjligheter för hästturism.

10.16.3 Centerpartiet i Stockholms län och nationellt driver på för att grön rehabilitering med häst ska finnas som vårdval.

10.16.4 Centerpartiet arbeta för en nationell handlingsplan för att stärka svenskt hästföretagande.

10.16.5 Centerpartiet nationellt driver på för att Jordbruksverket får i uppdrag att skapa system och upprätta rikstäckande statistik över hästnäringen.

10.16.6 Centerpartiet nationellt driver frågan att ridning ska anges som friskvård på Skatteverkets lista för aktiviteter som klassas som skattefria motions- eller friskvårdförmån för företag.

10.16.7 Centerpartiet nationellt driver frågan om att häst ska klassas som lantbruksdjur, vilket ger likvärdiga förutsättningar i frågan om exempelvis strandskydd och beteshagar.

10.16.8 Centerpartiet nationellt driver frågan om att likrikta regelverk som gäller bygglov utanför detaljplanerat område så att exempelvis byggnation av ridhus likställs med byggande av maskinhall.

10.16.9 Centerpartiet inom EU driver frågan om att förändra kompensationsstödet för betesdjur att också gälla häst.

10.17.1 Centerpartiet verkar för att hästen inkluderas i EU:s stödsystem för jordbruk.

10.17.2 Centerpartiet verkar för att hästen skall omfattas av det stödsystem som finns för veterinärers resekostnad och att stödbeloppen dubbleras.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna lyfter viktiga aspekter för att höja attraktiviteten inom hästnäringen. Hästnäringen har under de senaste årtionden blivit allt viktigare för våra öppna landskap. Hästen spelar en stor roll för både företagande inom de gröna näringarna och rekreation, där båda delarna är viktiga för det svenska samhället. Sveriges hästföretagande är den femte största produktionsgrenen inom de gröna näringarna. Hästen som fritidssysselsättning utgör

en viktig mötesplats och koppling mellan stad och land. Den svenska hästuppfödningen står för både ett öppet landskap och företagande som är kopplat till hästnäringen, vilket möjliggör att människor kan utöva sport, erbjudas friskvård och ta del av upplevelsebaserade aktiviteter. I fjol presenterade Centerpartiet en riksdagsmotion, En livskraftig hästnäring, med flera åtgärder för att stärka hästföretagande runt om i landet. Förslagen på åtgärder drivs nu på nationell nivå i riksdagen.

För Centerpartiet är det en viktig princip att samhällets resurser bara ska användas till metoder och läkemedel som bevisligen ger effekt. Detta fastslogs av idéprogrammet 2013 och ska därmed vara vägledande för Centerpartiets välfärdspolitik. Denna princip ligger också till grund för vilka metoder som används i hälso- och sjukvården, till exempel inom rehabiliteringen. Det finns metoder och behandlingar som inte uppfyller lagens krav på evidens, men som en del människor ändå känner sig hjälpta av. Många människor engagerar sig idag för grön rehab och det finns även utvärderingar som pekar på positiva effekter av den metod för grön rehabilitering som används vid Sveriges Lantbruksuniversitets rehabiliteringsträdgård i Alnarp. Partistyrelsen anser dock inte att det är politikens uppgift att fatta beslut om vilka behandlingsmetoder som ska användas inom hälso- och sjukvården.

Jordbruksverket för idag rikstäckande statistik över antalet hästar runt om i landet, denna statistik uppdateras vart sjätte år. Statistiken används för att följa den långsiktiga utvecklingen och siffrorna ingår i olika beräkningsmodeller, som ligger till grund för olika analyser och politiska beslut kring hästnäringen.

Idag är det inte möjligt att använda ridsporten som personalvårdsförmån trots dess positiva effekter på människors hälsa, vilket motionären belyser i sin motion. Djur och natur har visat sig ha en positiv hälsopåverkan. Utöver de hälsofrämjande effekterna kan hästnäringen också fylla en viktig funktion för anställda med exempelvis olika funktions- och rörelsehinder men också med balanssvårigheter.

Motionären vill att hästar ska klassas som lantbruksdjur för att de ska få likvärdiga villkor när det gäller bland annat strandskyddsregler. I den hästmotion som Centerpartiet presenterade i riksdagen lyfte vi frågan om strandskyddsreglerna. Vi vill se över tolkningen av strandskyddsreglerna för att undvika särbehandling av hästnäringen men också se över möjligheten att jämställa hästen med andra betes- och grovfoderätande djur inom jordbruket inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken. Med hänvisning till detta anses yrkandet besvarat.

Hästnäringen och det traditionella lantbruket har olika regler för bygglov. Därför har Centerpartiet drivit frågan om att likrikta regelverket för bygglov utanför detaljplanerat område så att exempelvis byggnation av ridhus likställs med byggande av maskinhall. För Centerpartiet är frågan om att förenkla möjligheterna att diversifiera sina verksamheter på landsbygden central. I flera riksdagsmotioner har Centerpartiet drivit frågan om att inom detta ingår även att förenkla byggnationer och tillstånd av bland annat ridhus och andra jordbruksbyggnader. Centerpartiet har i motionen i riksdagen En livskraftig hästnäring lagt förslag på att se över plan- och bygglagen gällande bygglov i syfte att anpassa bestämmelsen till den mängd olika näringsverksamheter som i dag förekommer på ett modernt jordbruk. Det finns en otydlighet kring när undantaget på bygglov gäller. Många hästföretagare upplever att

det är en otydlig regel med stort tolkningsutrymme. Konsekvensen blir att tjänstemän som bedömer olika kring undantag för bygglov enligt plan- och bygglagen (PBL). Centerpartiet vill därför se ett förtydligande av undantag för bygglov enligt PBL så att bestämmelsen kan anpassas till den mängd olika näringsverksamheter inom jordbruk. Vi ser också ett behov av att förenkla möjlighet att överklaga kommunala beslut kring undantag från bygglov.

Hästarna har idag en viktig funktion i att behålla öppna landskap. Som betesdjur kan hästen beta av stora arealer och bidra till en ökad biodiversitet i naturen. Trots detta omfattas inte hästar av vissa stödformer inom den gemensamma jordbrukspolitiken, bland annat kompensationsstödet. Huvudsyftet med kompensationsstödet är dock att säkra matproduktionen i Europa. EU:s förordning för landsbygdsutveckling anger som syfte för kompensationsstödet att stödet ska ersätta jordbruket för de sämre produktionsförhållandena i de utpekade områdena. I Centerpartiets livsmedelsstrategi lyfts vikten av att värna om den svenska livsmedelsproduktionen. Att inkludera hästen inom kompensationsstödet skulle bli problematiskt ur ett ekonomiskt syfte då finansieringen kraftigt skulle överstiga nuvarande jordbruksbudget. Dessutom skulle matproduktion ställas emot hästnäringen, med anledning av detta avslås motionen.

Motionärerna vill klassa hästen som en djurenhet. I Sverige finns det fler hästar än mjölkkor. Det skulle innebära att utgifterna för stöden skulle höjas avsevärt och Sverige skulle behöva ta ett ställningstagande om att utöka budgeten till jordbruket. Majoriteten av de hästar som finns i Sverige används inte till jordbruksföretag utan till sport- eller hobbyverksamhet. Jordbruksverket skattar att cirka tio procent av de hästar som finns i jordbruksföretag kan räknas som att de ingår i någon form av jordbruksproduktion, det vill säga cirka 10 000 av de 360 000 hästar som finns i landet. Att skilja ut hästar som används för jordbruksproduktion är svårt om det ska ske på ett rättssäkert och rättvist sätt då en rad problem med gränsdragningar uppstår. Därför anser partistyrelsen att det är svårt att på ett rättssäkert sätt och ur en ekonomisk aspekt inkludera hästen i EU:s stödsystem för jordbruk.

Det finns ett problem kring de höga kostnaderna för att kalla ut en veterinär, något som innebär en risk för djurens hälsa då ekonomiska aspekter avgör om djurägaren kallar efter en veterinär. Motionären lyfter att det är möjligt för EU:s medlemsländer att dubblera det nuvarande stödet för resekostnader. I samband med att Storbritannien lämnar EU kommer den totala EU-budgeten att minska. Utkomsten av Brexit-förhandlingarna och de efterföljande förhandlingarna om EU:s nya långtidsbudget (MFF) som väntas gälla från 2021 kommer vara avgörande delar för utformningen av EU:s jordbrukspolitik och jordbruksbudget. Partistyrelsen ser framföra sig hårda förhandlingar och därför ett behov av att tydligt prioritera, bland annat vill vi se att pengarna i första hand bidrar till att skapa en livskraftig livsmedelsproduktion. I dagsläget när så mycket ännu är oklart är det inte aktuellt att på detaljnivå besluta om exakt utformning av kommande budget eller kommande landsbygdsprogram.

Partistämman beslutade att bifalla följande motion:

10.16.4 Att Centerpartiet arbeta för en nationell handlingsplan för att stärka svenskt hästföretagande.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

10.16.5

10.16.6

10.16.7

10.16.8

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

10.16.1

10.16.2

10.16.3

10.16.9

10.17

Jakt – motion 10.18

Motionären föreslår att:

10.18 Centerpartiet verkar för att Naturvårdsverket och Stockholms Länsstyrelse omprövar begreppet skyddsjakt och accepterar en mer praktisk inriktning av skyddsjakten mot allmän jakt som gjorts eller är på gång i andra länder.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna belyser problem kring skarvarnas påverkan på kustområden. Skarvarna har sedan 1990-talet ökat drastiskt och arten har en negativ effekt på ekosystemet och omgivningarna. Skarven är en invasiv art i Sverige men skyddas av EU:s art- och habitatdirektiv samt fågeldirektivet.

Precis som motionärerna beskriver är en viktig del i rovdjursförvaltningen arbetet med att motverka invasiva arters etablering. Ska vi lyckas med det arbetet behövs en klassificering som avgör vilka arter som är invasiva. Idag är bland annat skarv skyddad enligt EU:s fågeldirektiv trots att den inte är naturlig i den svenska miljön och orsakar skada på det

svenska ekosystemet. Andra exempel på arter som hotar det svenska ekosystemet och borde utredas är mårhund och kanadagås.

Frågan kring att se över skarven drivs aktivt av Centerpartiet i riksdagen. Hösten 2016 skrevs en riksdagsmotion där vi yrkade på att en nationell strategi tas fram som innehåller tydliga åtgärder för att stoppa invasiva arters utbredning och skador på ekosystemet. Tanken är att berörda myndigheter ska ta fram dessa strategier och anpassa dem till regionala angelägenheter. Centerpartiet vill också se över och uppdatera fågelskyddsdirektivet och art- och habitatdirektivet så att de bättre avspeglar dagens situation. Ett antal arter som idag omfattas kan idag inte längre anses som hotade och bör därför tas bort, medan andra som idag är hotade bör inkluderas och ges ett bättre skydd. Direktiven behöver också revideras så att det bättre anpassas till regionala skillnader i arters status i olika delar av EU.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

10.18

Rovdjur – motion 10.19

Motionären föreslår att:

10.19 Centerpartiet ska verka för att höja budget för rovdjursinventering för att alla rovdjur i hela Sverige ska inventeras.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären lyfter viktiga aspekter för en hållbar viltvårdspolitik och att det behövs en mer korrekt uppdatering av rovdjursinventering runt om i landet. Olika geografiska och väderbaserade förhållanden påverkar utfallet av rovdjursinventeringen i framförallt norra Sverige. Motionären pekar också på att inventeringen är mer prioriterad i mellersta Sverige jämfört med norra.

Centerpartiet drev i regeringsställning linjen att Sverige ska ha som mål att ha livskraftiga stammar av björn, varg, järv, lodjur och kungsörn där varje art ska finnas inom sitt naturliga utbredningsområde. Vi har även drivit på för att ansvaret för förvaltningen i allt större utsträckning ska ske regionalt och med lokalt inflytande. En sådan förvaltning kan bättre återspegla den situation som råder i olika områden och stärker möjligheterna till samexistens mellan människor och rovdjur. Det är också viktigt att beslutanderätten flyttas närmare de människor som påverkas socialt och även ekonomiskt av rovdjursstammarnas utbredning.

Med hänvisning till att Centerpartiet redan verkar för att flytta makten för viltvårdspolitiken till lokal nivå och att ansvaret för inventering överförs till regionerna, så arbetar redan partiet för mer korrekt rovdjursinventering i hela landet. Därmed anses en höjning av budgeten för rovdjursinventering inte aktuell.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

10.19

Renkonto – motion 10.20

Motionären föreslår att:

10.20 Centerpartiet verkar för att införa ett renkonto i likhet med skogsbrukets skogskonto.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären lyfter ett resonemang för att underlätta generationsväxlingar inom renskötseln. Centerpartiet arbetar för att underlätta generationsväxlingar på flera plan och driver frågan i riksdagen. Generationsväxlingen i företagen måste underlättas och dagens orättvisa skatteregler behöver ses över. Sveriges företagarkår är väldigt gammal och vi går mot en stor utmaning med en generationsväxling. Då handlar det om att vi måste ha en mer rättvis och mer neutral beskattning. Skattesystemet i dag premierar det anonyma ägandet på börsen medan familjeföretag och småföretag har en högre beskattning.

Motionären föreslår införandet av ett renkonto i likhet med skogsbrukets skogskonto. Skogskontot är till för att markägare ska kunna bruka skogen rationellt och ta stora avverkningar på en gång. Skogsbruket har en omloppscykel, som skiljer sig från övriga branscher, med en period om 80–100 år från plantering till avverkning. Det är dock svårt att jämställa levande djur med skog och det finns flera sätt andra sätt att lösa på generationsväxlingar på.

Motionären lyfter också att lönsamheten inom rennäringen i stor utsträckning styrs av att rovdjurspolitiken leder till de renar som skulle gå till slakt blir rovdjursföda. Centerpartiet arbetar för att begränsa rovdjursskador och har i riksdagen lämnat in flera motioner med åtgärder för detta.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

10.20

Ersättning vid utebliven markanvändning – motion 10.21, 10.22, 10.23, 10.24, 10.25, 10.26 och 10.27

Motionären föreslår att:

10.21 Centerpartiet verkar för en lagändring kring artskyddet så att markägare har rätt till intrångsersättning när staten åberopar artskydd.

10.22 Centerpartiet arbetar för en högre ersättning vid markinlösen av produktionsmark som kompenserar för den tillväxt eller vinst som markägaren går miste om.

10.23.1 Centerpartiet arbetar för en högre ersättning vid markinlösen av produktionsmark som kompenserar för den tillväxt eller vinst som markägaren går miste om när ersättning beräknas för biosfärer, nyckelbiotoper, naturreservat och Natura 2000 områden m.fl.

10.23.2 Centerpartiet arbetar för att stärka äganderätten när det gäller ersättningsfrågor vid begränsningar i skogsbruket som styrs av Art- och habitatdirektivet.

10.24 Centerpartiet verkar för att all lagstiftning som innebär begränsningar i rätten att bruka/förädla sin egendom medför en skälig rätt till ersättning för den skada som uppstått.

10.25 Den förändring av publicering på internet som nu gäller vid avverkning mellan markägare och Skogsstyrelse återgår till tidigare beslut som innebär att publicering inte sker på Skogsstyrelsens hemsida möjligheten för Skogsstyrelsen på grund av artskyddsförordningen skall kunna sätta stopp för avverkning utan att ekonomisk ersättning erbjuds tas bort.

10.26 Stämman ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna äganderätten, bevara frihet under ansvar i skogspolitiken och att produktion- och miljömålen ska även fortsättningsvis vara jämställda inte bara i lagtext utan även i praktiken.

10.27.1 Centerpartiets riksdagsgrupp agerar för en fortsatt stark äganderätt av skog och mark.

10.27.2 Centerpartiets riksdagsgrupp vidtar de åtgärder som behövs för att avverkning av skog återigen ska bli en angelägenhet enbart mellan skogsägaren och berörda myndigheter.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna belyser en oroväckande utveckling där äganderätten inte beaktas i myndighetsbeslut vid områdesskydd. Markägare kan inte vara säkra på att de får bruka sin egen mark, vilket leder till stora ekonomiska förluster för fastighetsägaren. Detta är oacceptabelt.

För Centerpartiet är äganderätten en grundmurad rättighet och en vägledande princip. Därför anser vi att den svenska skogen även fortsatt bör vårdas och brukas enligt principen frihet under ansvar. Tvingande avsättning av skogsmark som begränsar äganderätten bör inte vara tillåtet i de fall då ersättning inte kan betalas ut vid intrångstillfället. Detta har Centerpartiet också ett tidigare stämmobeslut på. Vi anser också att markintrång ska minimeras. Intrång i landskapet som kräver mark bör därför ske med marksnål teknik där det är möjligt och kostnadseffektivt. Detta gäller till exempel vid byggande av samhällsinfrastruktur och luftburna ledningar.

Centerpartiet har även ett stämmobeslut från 2015 om att människors frihet, förfoganderätt och äganderätt ska stärkas. Regelverk som hindrar möjligheten att utveckla verksamheter ska

ses över. Det offentligas intrång i människors egendom ska begränsas och alltid ske i god dialog med berörda.

Att skydda värdefull natur och hotade arter är en central del i miljöpolitiken. Men för att naturvärden ska vara långsiktigt hållbar behöver den bygga på legitimitet och delaktighet från de som berörs. Naturvärden både förutsätter att ägande- och brukanderätten värnas och en balans mellan bevarande och brukande. Att skogen både ska brukas och bevaras är en grundläggande princip för Centerpartiet, därför vill vi att skogsvårdslagstiftningen fortsatt ska bygga på dessa jämbördiga mål. Den har varit framgångsrik både när det gäller att utveckla branschen och ett ökat miljöskydd. Ägande, ansvar och befogenheter går hand i hand. Det man äger förvaltar och vårdar man också. För Centerpartiet är äganderätten en grundmurad rättighet och en vägledande princip. Därför anser vi att den svenska skogen även fortsatt bör vårdas och brukas enligt principen frihet under ansvar. En utökad talerätt skulle urholka de jämbördiga målen för att bruka och bevara skogen.

Äganderätten med egendomsskyddet är inskriven i Sveriges grundlag, i Europakonventionen och i FN:s mänskliga rättigheter. De utgör en grund för både demokrati och marknadsekonomi. Men dess genomslag i myndigheternas hantering och prövning av enskilda ärenden behöver stärkas. Värdefull natur kan behöva utökat skydd men det kan innebära att äganderätt och brukande begränsas. Bildande av områdesskydd som bland annat vatten, skog och jordbruksmark ska skada markägaren så lite ekonomiskt och processen ska vara effektiv. Även när nya miljökrav ställs, till exempel vid vattenkraft och dammar, måste det vara rimliga kostnader för den enskilde och konsekvenser av åtgärder och förlorade intäkter beaktas och ersättas.

Därför ska tvingande avsättning av skyddsvärd mark eller vatten inte ske om ersättning ej kan betalas ut vid intrångstillfället. Dessutom behöver ersättningsmodeller och nationella riktlinjer för tvingande avsättning av jordbruks- och skogsmark samt bildande av vattenskyddsområden förtydligas. Vid implementering av artskyddsförordningen är det dock viktigt att pågående markanvändning inte avsevärt försvåras. Detta beslutades av Mark- och överdomstolen i ett fall kring ett fall där artskyddsförordningen användes av länsstyrelsen för att skydda arten bombmurkla. Orimlig byråkrati, omfattande överklagandemöjligheter och krav på omfattande och kostsamma redovisningar och analyser utan betydelse för miljön måste minska menar partistyrelsen.

Centerpartiet vill skydda skogar med höga naturvärden från avverkning genom att utveckla de frivilliga certifieringar av skogsbruk och produktkedjor som redan finns för att stärka trovärdigheten för svenska biobaserade giftfria produkter. En mycket stor del av miljöskyddet bygger idag på frivilliga åtgärder och avsättningar. Staten ska ta hänsyn till detta när mål sätts och krav ställs. Ett kostnadseffektivt sätt att skydda mark är att använda statlig produktiv skogsmark till exempel från Sveaskog, som ersättningsmark vid bildande av naturskyddsområden. De initiativ från markägare för skydd av mark som fick stöd under KOMET-programmet var positivt och dessa erfarenheter bör tas till vara. I regeringsställning justerade och höjde även Centerpartiet ersättningsnivåerna för markägare, som bör ligga fast. Vi driver nu frågan kring att utveckla nya ersättningsmodeller och har lyft detta med riksdagsmotionen En stark och grundläggande äganderätt. Syftet är att markägaren enkelt och

effektivt ska kunna få ersättning vid bildande av områdesskydd som begränsar ett produktionsinriktat skogsbruk.

I riksdagen har Centerpartiet arbetat för att talerätten inte ska utökas, eftersom avverkning av skog sköts bäst mellan markägare och berörda myndigheter. Vi har också motsatt oss att Skogsstyrelsen publicerar skogsbruksplaner digitalt på nätet eftersom det då är lättare för allmänheten att överklaga och stoppa avverkningar. Centerpartiet driver också på både mot regeringen och i Europaparlamentet i förhandlingarna om LULUCF (Land Use, Land-Use Change and Forestry), som är ett beräkningssystem för upptag och utsläpp av koldioxid, så att vi fortsatt ska kunna nyttja skogens resurser på ett hållbart sätt fullt ut.

Partistämman beslutade att Centerpartiet verkar för:

Att Centerpartiets riksdagsgrupp agerar för fortsatt stark äganderätt av skog, mark och vatten.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

10.21

10.22

10.23

10.24

10.25

10.26

10.27.2

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

10.27.1

Lantmäteriet och bygglov på landsbygden – motion 10.28, 10.29, 10.30, 10.31 och 10.32

Motionären föreslår att:

10.28 Centerpartiet uppmärksammar näringsdepartementet på lantmäteriets långa handläggningstider, vilket bromsar i bostadsbyggandet. Samt på riksnivå arbetar för

etablering av lokala lantmäterikontor i expansiva kommuner. Skall kommunerna nå sina mål i bostadsförsörjningsprogrammen skall inte statens myndigheter förorsaka långa väntetider.

10.29.1 Handläggningstider förkortas.

10.29.2 En effektivare fördelning och handläggning av ärendena sker utifrån god lokalkännedom.

10.29.3 Bättre samverkan sker mellan myndigheter inom samma verksamhetsområde/lagstiftning så att inte besluten motverkar varandra.

10.29.4 Statliga bidrag till kostnadstäckning för förrättningar inom omarronderingsområdena.

10.29.5 Förrättningskostnaderna måste ”marknadsanpassas” – fri prissättning kan inte accepteras även om myndigheten har monopol.

10.30 Centerpartiet verkar för en uppluckring av bygglovsprocessen för byggande på svensk landsbygd.

10.31 Lantmäteriet görs om från grunden till ett helt datoriserat system där köpare och säljare själva ritar in nya gränser via internet.

10.32 Centerpartiet ska verka för att lantmäteriets handläggningstider avsevärt förkortas.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna lyfter förutsättningar för att utveckla och skapa tillväxt på landsbygden. Långa handläggningstider, krångliga regler och rutiner på lantmäteriet påverkar utvecklingspotentialen på landsbygden negativt.

Lantmäteriets verksamhet är central för att hela landet ska kunna växa. För att jordbruk och skogsbruk ska kunna bedrivas, men också för att städer ska kunna utvecklas och bostäder byggas och för att tomter ska kunna köpas och säljas, är det nödvändigt att det finns en tydlig fastighetsbildning. Tyvärr brister den servicen i dag. Lantmäteriet lägger ned lokala kontor och handläggningstiderna är alldeles för långa. Det här sätter käppar i hjulet för mycket verksamhet. Centerpartiet ser problem i hur Lantmäteriet är organiserat i dag. De problemen är större än att man ska kunna lösa dem genom att bara ändra prissättningen. Det behövs en översyn av hur Lantmäteriets kompetensförsörjning ska bli mer hållbar, hur delar av verksamheten kan digitaliseras och hur utbildade lantmätare ska kunna avlastas av enklare tjänster i myndigheten. Den lokala närvaron måste också stärkas.

En lösning för att effektivisera Lantmäteriet är att öppna upp delar av verksamheten för privata aktörer som kan utföra vissa delar av handläggningen. Privata aktörer kan då utföra arbetet och sedan meddela myndigheten. Centerpartiet vill därför verka för att konkurrensutsätta Lantmäteriet för att bland annat förkorta handläggningstider och rationalisera myndigheten, något som tas upp i stämmoprogram. Låt inte Sverige klyvas.

Centerpartiet driver förenklingar kring bygglovsreglerna hårt i riksdagen, och drev det bland annat i processen med livsmedelsstrategin och landsbygdskommittén. Att utveckla sitt företagande så att man står på fler ben är ett viktigt sätt att stärka sin egen konkurrenskraft.

Det kan handla om allt från att utveckla sitt jordbruk till att också satsa på turism och upplevelseaktiviteter. Politiken måste underlätta för de människor som vill utveckla sitt företagande och de hinder som finns i dag måste minimeras. Exempelvis borde tillståndskraven vid byggnationer ses över, exempelvis skulle kravet på bygglov för ombyggnation av byggnader på lantbruksfastigheter ses över. Detta skulle bland annat kunna underlätta ifall det vill satsas på exempelvis en gårdsbutik eller bed and breakfast.

Centerpartiet har i tidigare stämmor sagt att plan- och bygglagen bör förändras så att större fokus läggs vid tidiga skeden, som översiktsplanering, bostadsförsörjnings- och planprogram. I sådana fall ges förutsättningar att helt slopa kravet på detaljplan. Strävan efter kortare handläggningstider och regelförenkling måste fortsätta.

I regionförhandlingarna arbetade Centerpartiet för att beslut skulle flyttas från myndigheter till regioner för att skapa en bättre lokal anknytning. Centerpartiet arbetar på flera plan för att decentralisera beslut så att de kommer närmare människan och de förutsättningar som finns i regionen.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

10.28

10.29.1

10.29.2

10.29.3

10.29.5

10.30

10.31

10.32

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

10.29.4

Strandskydd – motion 10.33, 10.34 och 10.35

Motionären föreslår att:

10.33 Om små kustkommuner skall behandlas på ett särskilt sätt för "riksintressen" i högre grad än andra så bör man ifrån staten också sätta en prislapp på de restriktioner man sätter för ekonomisk och social utveckling i dessa kommuner.

10.34 Centerpartiets riksdagsgrupp agerar skyndsamt för att det resultat som åsyftades med uppluckringen av strandskyddslagstiftningen som beslutades under Alliansregeringen blir verklighet.

10.35.1 Markavvattningsföretag undantas från strandskyddet, då dessa är grävda diken för markavvattning, och inte bör utgöra grund för strandskydd.

10.35.2 De havskuster som i den nationella våtmarksinventeringen tilldelats en naturvärdeskategori lägre än "mycket högt naturvärde" skall markägaren inte begränsas av strandskyddet vid de fall en naturvärdesinventering finansierad av markägaren visar att det aktuella områdets naturvärdeskategori inte har höga naturvärden.

10.35.3 Sjöar med en yta på under 5 hektar undantas från strandskyddet.

10.35.4 Sjöar med en yta på över 5 hektar skall markägare inte begränsas av strandskyddet vid de fall då båda två av följande kriterier är uppfyllda: a) Det aktuella området har i den nationella våtmarksinventeringen inte tilldelats naturvärdeskategorin "mycket högt naturvärde". b) En av markägaren finansierad naturvärdesinventering visar att det aktuella området inte innehar höga naturvärden.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet anser att strandskyddet ska anpassas utifrån lokala förutsättningar och att strandskyddslagen ändras så att kommunerna får större utrymme att bestämma. Detta är viktigt för att kunna utveckla landsbygden. Samtidigt bör allmänhetens tillgång till stränder tryggas och besluten syfta till att bevara livsvillkoren för djur och växter. Det är viktigt att åstadkomma ett mer flexibelt och ändamålsenligt strandskydd som tar hänsyn till behovet av utveckling i hela Sverige. Centerpartiets syn på ett reformerat strandskydd finns beskrivet i stämmoprogrammet Låt inte Sverige klyvas.

Våren 2017 fick alliansen igenom ett tillkännagivande om att strandskyddsreglerna behöver förändras och bli mer flexibla. Dessutom måste bostäder, utveckling och jobb ges större roll när beslut i strandskyddsärenden tas. Centerpartiet och de andra allianspartierna yrkade också på att fler geografiska områden för landsbygdsutveckling (LIS-områden) ska pekas ut. Vi uppmanade också regeringen att det borde vara möjligt att ge fler undantag från strandskyddsreglerna, bland annat för att öka bostadsbyggandet där behoven är stora. Det innebär att kommunerna borde få ökat inflytande när det ska bestämmas vilka strandskyddsområden som ska bevaras eller bebyggas.

Vi i Centerpartiet har i vårt förslag till livsmedelsstrategi yrkat på att ändra strandskyddet för att främja och stärka möjligheterna för företag på landsbygden att diversifiera sin verksamhet.

Riksintressen är på många håll i landet också en försvårande faktor när det gäller utveckling. Detta leder till svåra avvägningar och långa processer vid exempelvis byggnation.

Uttekanden av riksintressen bör fortsatt ske i bättre dialog med berörda kommuner och regioner.

Det finns en problematik kring att markavvattningsföretag inte undantas från strandskyddet, trots att dessa är grävda diken för markavvattning. Centerpartiet har stämmobeslut från 2015 om att se över markavvattningsbestämmelserna. En sådan utredning bör särskilt beakta skydd av biotoper enligt miljö kvalitetsmålen. För att möjliggöra flytt av diken eller ersätta med täckdiken i dessa områden behöver en dispens från förbudet meddelas innan en tillståndsprövning kan ske och denna dispens ansöks om hos länsstyrelsen. För att kunna få dispens krävs dock att det finns särskilda skäl. Förutsättningen för att möjliggöra en flytt av dike är att det kan ske utan miljöpåverkan. Regelverket kring markavvattning upplevs av många som komplicerat och otydligt vilket motionären vittnar om. Hanteringen av ärenden om markavvattning skiljer sig dessutom ofta åt mellan länsstyrelser. Det kan därför finnas ett behov av att se över om markavvattningsbestämmelserna fyller den funktion som det är tänkt eller om det finns skäl att göra ändringar i lagen. Inte minst då det har visats att igenläggning av diken för restaurering av våtmarker kan ge betydande positiva effekter på kolbalansen.

Det finns ett tidigare stämmobeslut på att kommuner ska få större makt om att bestämma kring strandskyddsreglerna, därmed är det upp till varje kommun att bestämma vilka områden man vill eller inte vill bebygga. De kan då bestämma om markägaren ska begränsas av strandskyddet vid havskuster med lägre värden kategori ”än mycket högt naturvärde” enligt den nationella våtmarksinventeringen. Med hänvisning till att vi verkar för ett decentraliserat strandskydd går det inte att samtidigt detaljreglera arealer eller meter på nationell nivå. 2014 infördes även en möjlighet för länsstyrelserna att upphäva strandskydd vid små sjöar och vattendrag, vilket inkluderade diken upp till två meter breda. Om kommunen får mer att bestämma om finns även en möjlighet för dem att bestämma hur sjöars arealer påverkar strandskyddet.

Centerpartiet har även ett stämmobeslut från 2013 om att fortsätta underlätta för byggande i strandnära läge. För att dämpa missvisande tolkningar är det därför viktigt att Länsstyrelsens handläggningstid begränsas till tio veckor vid överprövning från kommunen när man ansökt om dispens från strandskyddet. I vissa fall har tolkningar gjorts så att små vattendrag och diken ansetts behöva skyddas enligt strandskyddsbestämmelserna vilket är en direkt felaktig tolkning av miljöbalken. För Centerpartiet är det viktigt att små vattendrag och diken helt undantas det generella strandskyddet.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

10.34

10.35

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

10.33

Jordbruksmark och hagmarker – motion 10.36 och 10.37

Motionären föreslår att:

10.36 Partistyrelsen och våra riksdagsmän vidtar lämpliga åtgärder för att stoppa denna mycket negativa utveckling, och vända trenden till att vi återfår/återskapar delar av våra, ur olika aspekter, så värdefulla hagmarker.

10.37 Lyfta frågan om ett starkare skydd för åkermark enligt intentionerna i motionen.

Partistyrelsens yttrande:

Jordbruksmark är en oerhört viktig resurs som måste värderas och skyddas bättre än idag. Därför antog Centerpartiet ett stämmobeslut på partistämman i Karlstad 2013 om att högklassig åkermark (klass 9-10) lyfts upp som riksintresse och att åkermarkens lagliga skydd förstärks. I regeringsställning drev Centerpartiet frågan om skydd av åkermark med stort engagemang och gav bland annat Jordbruksverket i uppdrag att utvärdera reglerna som ska skydda åkermarken. Enligt miljöbalken får brukningsvärd jordbruksmark endast tas i anspråk för bebyggelse om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och ingen annan mark kan användas för att tillgodose behovet på ett tillfredsställande sätt. Det finns bristande kunskaper om hur kommunerna gör sina bedömningar. I Jordbruksverket uppdrag ingick att utvärdera tillämpningen av relevant artikel i miljöbalken, undersöka hur länsstyrelserna tolkat sitt rådgivande ansvar i denna fråga, analysera hur bestämmelserna till skydd av åkermark tillämpas i förhållande till regler om riksintresse, samt att ge en internationell utblick för att om möjligt utnyttja erfarenheter i andra länder.

I Jordbruksverkets rapport är slutsatsen att jordbruksmark idag exploateras utan avvägningar och beslutsunderlag som lagstiftningen kräver. Lagstiftningen i 3 kapitlet 4 § miljöbalken (MB 3:4) anger en mycket restriktiv hållning till att upplåta jordbruksmark till bebyggelseändamål. Ändå visar Jordbruksverkets kartläggning att beslut kring markanvändningen i stor utsträckning påverkas av kommunala markinnehav och externa intressens efterfrågan på mark, vilket inte överensstämmer med lagstiftningens långsiktiga perspektiv på resurshushållning.

Miljöprocessutredningens slutsats från 2009 var att lagstiftningen i MB 3:4 i sig skulle räcka som skydd för hushållningen med jordbruksmarken förutsatt att den tillämpade väl. Jordbruksverkets utredning anser dock att lagstiftningen i MB 3:4, i allmänhet, inte tillämpas väl och att det därför kan finnas skäl till att möjliggöra tillsyn och stärka rådgivningen. Det är i första hand tillämpningen av lagstiftningen som måste skärpas så att den kommunala planeringen inkluderar jordbruksmarkens värde och betydelse i dag, och inte minst i framtiden, på ett korrekt sätt. Det viktigaste är att säkerställa att befintlig lagstiftning efterföljs.

Hagmarker fyller en viktig funktion för den biologiska mångfalden. Att skydda värdefull natur och hotade arter är en central del i Centerpartiets miljöpolitik. Men för att naturvården ska vara långsiktigt hållbar behöver den bygga på legitimitet och delaktighet från de som berörs. Naturvården både förutsätter att ägande- och brukanderätten värnas och en balans mellan bevarande och brukande. Detta är något som Centerpartiet arbetar för. De gröna näringarna ger oss mat och ekosystemtjänster som biologisk mångfald. Men detta kräver ett aktivt bruk och förvaltning med människor och företag som vårdar och investerar i de gröna näringarna. Det enda sättet att långsiktigt behålla allt detta är genom konkurrenskraftiga gröna företag, vilket Centerpartiet också konstaterade ibland annat vårt förslag till livsmedelsstrategi.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

10.36

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

10.37

Landsbygdsföretagande och landsbygdsutveckling – motion 10.38, 10.39, 10.40, 10.41 och 10.42

Motionären föreslår att:

10.38 Centerpartiet agerar för att få till stånd en specialiserad myndighet – liknande det tidigare Fiskeriverket – för att säkra att yrkesfiskare ges samma villkor som andra företagare.

10.39 Centerpartiet arbetar för att intentionerna i 1993 års skogsbrukslag avseende ”frihet under ansvar” ska fortsätta gälla.

10.40.1 Aktivt utformar konkreta förslag som bidrar till inflyttning till de mindre tätorterna och ett ökat företagande.

10.40.2 Redovisa konkreta åtgärder fortlöpande under verksamhetsåret.

10.41.1 Undersöka möjligheterna att samordna myndigheternas arbete med att inventera enskilda avlopp med inventering av ödetomter i syfte att få en tydlig bild av nuläget.

10.41.2 Medvetandegöra myndigheter om det växande problemet och därigenom bidra till att på sikt förstärka lagstiftningen inom området.

10.41.3 Undersöka möjligheter till samverkan med intresseorganisationer, exempelvis LRF, som referensgrupp och kompetens kring markägarfrågor.

10.41.4 Undersöka möjligheten att använda kommunala bolag och verksamheter för att iordningställa fastigheter enligt den modell som provas och utvärderas i Vara kommun.

10.42 Centerpartiet ger partistyrelsen i uppdrag att arbeta fram en politik och strategi för det storstadsnära jordbruket och landsbygden.

Partistyrelsens yttrande:

Företagande är viktigt för att landsbygden ska kunna fortsätta utvecklas. Centerpartiet presenterade hösten 2016 riksdagsmotionen En stark och grundläggande äganderätt, där vi betonade vikten av att skogsvårdslagen ska förbli oförändrad och bygga på principen frihet under ansvar. För Centerpartiet är principen grundläggande för att vi ska kunna ha ett hållbart och fungerande skogsbruk i Sverige.

I regeringsställning var Centerpartiet med och avvecklade Fiskeriverket år 2011. Myndigheten verksamheter delades upp mellan Havs- och vattenmyndigheten, Statens jordbruksverk och Sveriges lantbruksuniversitet. Syftet var att effektivisera verksamhetsområdena och det är därför inte aktuellt att starta en ny sådan myndighet. Centerpartiet anser att det finns andra tillvägagångssätt att säkra att yrkesfiskare ges samma villkor som andra företagare, såsom regelförenklningar och att stärka fiskares konkurrenskraft.

I samband med landsbygdskommitténs slutbetänkande med 75 förslag, vilka till stor del var förslag som Centerpartiet drivit sedan länge, presenterade vi en utökning av kommitténs förslag till avskrivning av studielån på landsbygden. I Centerpartiets budgetmotion för 2017 föreslog vi en sänkning av arbetsgivaravgifterna för unga så kallade ingångsjobb och ingångsavdrag. Detta skulle skapa mellan 35 000 till 80 000 jobb runt om i landet. I samband med Almedalen 2016 presenterade Centerpartiet även ett landsbygdsmanifest där vi samlat flera förslag för att stärka tillväxten på landsbygden.

I den livsmedelsstrategi som Centerpartiet presenterade finns flera förslag på hur jordbruksföretag runt om i landet ska bli mer konkurrenskraftiga oavsett var de är geografiskt placerade. I strategin föreslogs även åtgärder för att säkra självförsörjningsgraden både i glesbygd men också i storstadsområden.

Kommunerna har tillsynsansvar för de enskilda avloppen i Sverige. Det är i samband med kommunens tillsyn det blir aktuellt med föreläggande om att byta avlopp om de inte klarar uppsatta regler. Att byta till nya avlopp kräver stora investeringar för den enskilda. Samtidigt innebär det kommunala tillsynsansvaret att bedömningar och agerande skiljer sig åt lokalt. Det sker även en individuell bedömning som bland annat innebär högre krav om fastigheten är nära vatten på grund av en förhöjd risk för utsläpp. Situationen är på många sätt ohållbar, både för miljön och för den enskilda fastighetsägaren. Att undersöka möjligheterna att samordna arbetet med att inventera enskilda avlopp med inventering av ödetomter kan därför vara en potentiell lösning på problemet. Centerpartiet arbetar redan med att medvetandegöra myndigheter om landsbygdens förutsättningar på flera plan, bland annat i landsbygdskommitténs betänkande som presenterades i början på 2017. Intentionen med landsbygdskommittén var att lyfta utmaningar på landsbygden men också föreslå lösningar på

nationell nivå. Därmed skulle berörda myndigheter också upplysas om landsbygdens utmaningar och landsbygdens perspektiv ska tas med i myndighetsarbete och beslut.

Centerpartiet har i regionförhandlingarna arbetat för att decentralisera makt för att beslut kring bland annat byggfrågor och regional tillväxt ska bli mer lokalt förankrade.

Motionärerna föreslår en lösning för problemet med tomma hus och lokaler på landsbygden. Vara kommuns modell för att stötta renovering och uthyrning av tomma hus på landsbygder går ut på att kommunen startar landsbygdsutvecklingsprojekt med leader-metoden inom lokalt ledd utveckling. Centerpartiet betonar dock att det är upp till varje enskild kommun att bestämma vilka metoder de vill använda för att skapa tillväxt i sina kommuner.

Idag för Centerpartiet en tät dialog med LRF och berörda intresseorganisationer som är knutna till miljö, lantbruk och landsbygdsfrågor. Denna dialog är fortsatt viktig för att utveckla nya modeller och politiska förslag.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

10.39

10.40

10.41.1

10.41.2

10.41.3

10.42

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

10.38

10.41.4

Investeringsmöjligheter i jord och skog – motion 10.43

Motionären föreslår att:

10.43 Införa förändring av skattelagstiftningen som möjliggör avdragsrätt för investeringar i en jord och skogsbruksfastighet upp till 15 mkr i taxeringsvärde.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären lyfter ett behov av att reformera Jordförvärvslagen. Syftet med lagen är att förhindra att större företag köper upp stora lantbruksegendomar och skogsfastigheter till förmånlig beskattning på bekostnad av enskilda personer. Motionären föreslår att mindre företag ska kunna göra avdrag för kostnaden av ett fastighetsförvärv.

Centerpartiet har flera förslag för att förbättra villkoren för näringsidkare på landsbygden. Vi vill se ett avskaffande av arbetsgivaravgifter för mjölkbönder, slopad fastighetsskatt för lokaler på landsbygden, vi slår vakt om skogskontot och skogsskadekontot när det från olika håll föreslås att det ska slopas. Vi tror att det är svårt att utforma ett system som fyller den funktion som är motionärens andemening, troligtvis är rådande utformning av lagen den som bäst skapar förutsättningar för människor att bo och verka på landsbygden.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

10.43

Skattereduktion vid nybyggnation på landsbygd – motion 10.44

Motionären föreslår att:

10.44 Partistyrelsen omgående utreder möjligheter till momsbefrielse alternativt skattereduktion för nybyggnation på landsbygden.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet gör mycket för att förbättra villkoren på landsbygden. I den senaste vårbudgeten presenterade vi ett nytt förslag om avskrivning av studieskulder för de som väljer sig att bosätta sig i Norrlands inland och stora delar av Dalarna. Centerpartiet har även föreslagit en slopad fastighetsskatt för tomma lokaler på landsbygden. Partistyrelsen tror att denna typ av satsningar måste vara riktade och ändamålsenliga. Idag är det många lokaler och bostäder på landsbygden som står tomma, det är således tveksamt om en reducerad momssats på nybyggnation hade varit det mest effektiva sättet att förbättra förutsättningarna på landsbygden.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

10.44

Kommitté 11 – Skatter

Bolagsformer - motion 11.1, 11.2 och 11.3

Motionären föreslår att:

11.1.1 Centerpartiet bör börja tala om ”uppdragsekonomin” och dess möjligheter för att som huvud- eller bisyssla kunna ge många människor sysselsättning och inkomst.

11.1.2 Centerpartiet bör verka för att den nya uppdragsekonomin (i Sverige) kartläggs.

11.1.3 Centerpartiet bör verka för att bolagsformen mikrobolag utreds och införs.

11.2 Centerpartiet verkar för en företagsform där det allmännas kostnader är kända på förhand. Denna företagsform skall ha sådana villkor att relationen: I dag Anställd - I morgon Microföretagare, blir icke diskriminerande för en individ med normala preferenser.

11.3 Centerpartiet verkar för att inrätta en maximalt enkel företagsform, här benämnd Egenföretagaren.

Partistyrelsens yttrande:

Partistyrelsen delar motionärernas andemening om att skapa företagsformer som underlättar för de allra minsta företagen. Centerpartiet har tidigare presenterat ett förslag om förslag om mikroföretag där regler och administration hålls till ett absolut minimum, just för att det ska vara lika enkelt att vara företagare som att vara anställd. I vårbudgeten 2016 introducerade vi förslaget om ingångsföretag. Det är en företagsform som innebär att beskattningen sker schablonmässigt för dem vars verksamhet omsätter mindre än 250 000 kronor per år. Förslaget underlättar för de allra minsta aktörerna, minimerar onödigt regelkrångel och skulle för många innebära en språngbräda in på arbetsmarknaden.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

11.1

11.2

11.3

Arbetsgivaravgift – motion 11.4

Motionären föreslår att:

11.4 Centerpartiet arbetar för att arbetsgivaren inte ska drabbas av arbetsgivaravgift och för den första anställda. Halverad arbetsgivaravgift för anställd nummer två åläggs arbetsgivaren.

Partistyrelsens yttrande:

Det måste bli enklare för små företag att anställa. Att anställa den första medarbetaren innebär särskilt ökad risk och administration. När man väl anställt den första medarbetaren är det lättare att växa och anställa ytterligare medarbetare. För att göra det enklare att anställa så föreslår Centerpartiet att arbetsgivaravgiften helt ska slopas för den första anställda under de första två åren. Centerpartiet vill även införa ett ingångsavdrag som innebär slopad arbetsgivaravgift för de första två åren en person är anställd oavsett antal anställda. Det skulle alltså innefatta både nyanlända och unga.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

11.4

Utbildningspremien – motion 11.5

Motionären föreslår att:

11.5.1 Centerpartiet verkar för att avskaffa den statliga inkomstkatten.

11.5.2 Centerpartiet verkar för att återställa jobbskatteavdraget.

11.5.3 Motionen sänds vidare till Centerpartiets stämma i Malmö.

11.5.4 Motionen sänds vidare till Centerpartiets riksdagsgrupp.

Partistyrelsens yttrande:

Utbildningspremien i Sverige är låg jämfört med i andra länder. Det lönar sig ofta dåligt att utbilda sig och jobba hårt. Det var bland annat för att råda bot på detta som Centerpartiet under alliansregeringen bidrog till att sänka skatten på arbete, bland annat genom att höja skiktgränsen för den statliga inkomstkatten.

Flit, utbildning och ansträngning ska löna sig i högre grad och därför vill Centerpartiet att skatteskalen ska bli mindre brant. När drivkrafterna att utbilda sig, att arbeta och att skapa nya företag är starka gynnar det alla. Förslag för att genomföra detta återfinns i såväl Centerpartiets skuggbudgetar i riksdagen som i programmet Låt inte Sverige klyvas.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

11.5.2

11.5.3

11.5.4

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

11.5.1

Markvärdesskatt – motion 11.6, 11.18³³

Motionären föreslår att:

11.6 Centerpartiet utreder effekterna av att avskaffa den kommunala fastighetsavgiften och att ersätta den med den kommunala markvärdesskatten

11.18.23 Centerpartiet ska verka för att den kommunala fastighetsavgiften ersätts med en låg kommunal markvärdesskatt.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna föreslår att ersätta den kommunala fastighetsavgiften med en kommunal markvärdesskatt. Idag differentieras fastighetsavgiften med avseende på typ av tomt, verksamhet och taxeringsvärde. Det är av yttersta vikt att ett införande av en skatt likt den som föreslås kan införas utan att människor tvingas flytta till följd av stora värdeökningar på deras fastigheter. På grund av att fastigheters värde ändras så är det svårt att på ett rättvist men också effektivt sätt införa en skatt baserat på fastigheters värde. Mot bakgrund av detta är en kommunal markvärdesskatt generell inte ett förslag som Partistyrelsen ställer sig bakom.

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

11.6

11.18.23

³³ Övriga delar av 11.18 behandlas i yttrandet En ekonomisk politik för en värld i rörelse samt i yttrandet Allmän löneavgift, båda i Kommitté 11.

Skatteväxling – motion 11.7

Motionären föreslår att:

11.7.1 Grundavdraget höjs kraftigt.

11.7.2 Detta finansieras av höjda konsumtionsskatter.

Partistyrelsens yttrande:

Partistyrelsen delar motionärens problembeskrivning om att skatter på arbete i Sverige är för höga. Partistyrelsen anser dock att ett höjt grundavdrag är fel väg att gå. Detta av två anledningar, för det första så är grundavdraget främst till för att sänka tröskeln till arbete för säsongarbetande och studerande. För det andra är det inte säkert att ett kraftigt höjt grundavdrag skulle få den effekten som motionären menar. Avdrag och skattelättnader har sannolikt störst effekt för dem i lägsta eller högsta skiktet i inkomstfördelningen.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

11.7

Friskvård – motion 11.8, 11.9 och 11.10

Motionären föreslår att:

11.8 Se över listan med skattefri friskvård och anpassar den så att lantliga aktiviteter som ridning och jakt också blir skattefri friskvård.

11.9 Regelverket för friskvårdsbidrag skrivs om antingen så att en aktivitet för att beviljas bidrag ska ha en belagd specifik positiv hälsoeffekt så att den bidrar positivt till brukarens fysiska eller psykiska välbefinnande.

11.10 Centerpartiet verkar för att se över hela hanteringen av friskvårdsbidrag i syfte att underlätta för företagare.

Partistyrelsens yttrande:

Partistyrelsen delar motionärens uppfattning att dagens regler för personalvårdsförmåner är svårtolkade samt att de i många fall inte är ändamålsenliga. Skatteverkets bedömningar kring vad som är en personalvårdsförmån framstår i många fall som godtyckliga. Centerpartiet driver redan idag att reglerna ska ses över och förenklas.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

11.8

11.9

11.10

Moms på livsmedel – motion 11.11

Motionären föreslår att:

11.11 Centerpartiet verkar för en fortsatt sänkning av moms på livsmedel, restaurang- och cateringtjänster till 6%, från dagens 12%.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären lyfter frågan om skatters påverkan på sysselsättning. Centerpartiet var pådrivande i att sänka skatten på livsmedel från 25 procent. Det var dock i en tid när mervärdesskatten på livsmedel slog hårt mot den svenska livsmedelsproduktionen. Idag är verkligheten en annan. Den reducerade momsen motiveras främst med fördelningspolitiska argument. Centerpartiets bedömning är att det finns skatter som är betydligt mer skadliga än mervärdesskatten och att vi måste jobba med andra medel för att garantera att alla har råd med mat. Mervärdesskatten på mat är en tämligen stabil skattebas. Det är helt enkelt så att människor kommer att konsumera ungefär samma mängd mat oberoende av vad den kostar. Partistyrelsen anser inte att mervärdesskatten bör sänkas till sex procent.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

11.11

Progressiv arbetsgivaravgift – motion 11.12

Motionären föreslår att:

11.12.1 Låta utreda hur en progressiv arbetsgivaravgift skulle kunna utformas.

11.12.2 En progressiv arbetsgivaravgift införs.

Partistyrelsens yttrande:

Arbetsgivaravgifter är avgifter för att i första hand finansiera socialförsäkringssystemet. Det primära syftet med arbetsgivaravgiften är således inte att vara omfördelande utan att pengarna ska gå tillbaka till den som betalar dem. På det hela taget är det därför rimligt att arbetsgivaravgiften behålls platt. Vidare så finns det idag tre progressiva element av

inkomstbeskattningen i form av grundavdrag, jobbskatteavdrag och statlig inkomstskatt. Att addera ytterligare ett progressivt element i beskattningen av inkomst skulle bidra till att göra skattesystemet mer komplicerat. För bredare skattereformer för att främja sysselsättning är det troligtvis bättre att sänka inkomstskatten. Partistyrelsen delar dock andemeningen i att minska kostnader för att anställa vissa grupper. Till exempel så har Centerpartiet tillsammans med Alliansen lanserat ett förslag om inträdesjobb, en anställningsform som bland annat innebär helt avskaffad arbetsgivaravgift för nyanlända och unga utan fullständig gymnasieutbildning.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

11.12

Studiepeng - motion 11.13

Motionären föreslår att:

11.13 Införa en så kallad "Studiepeng" som följer en individ och som betalas ut till företag som åtar sig att utbilda med löftet att sedan anställa individen.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären föreslår ett införande av en studiepeng som ska följa med en person och betalas ut till den arbetsgivare som väljer att fortbilda en person inför en anställning. Motionären har rätt i att matchningen på arbetsmarknaden fungerar relativt dåligt. Centerpartiet vill se ett införande av så kallade branschskolor. Branschskolorna bör utformas i nära samverkan med aktörerna på arbetsmarknaden och samla olika yrkesutbildningar under ett och samma tak. Inom ett system med branschskolor skulle eleverna tillbringa delar av utbildningen på branschskolan och övrig tid på praktikplats samt på den lokala skola där grundutbildningen genomförs.

Om det ska finnas anledning för det offentliga att subventionera utbildning av en anställd så måste personen tillskansa sig mer generella kunskaper som hen har nytta av även hos andra arbetsgivare och i andra yrken, här anser vi att yrkesutbildningar är effektivare verktyg för att förbereda människor för arbetslivet.

Partistämman beslutade att besvara följande motion:

11.13

Etableringslån – motion 11.14

Motionären föreslår att:

11.14.1 Invandrade som lever på försörjningsstöd och annat ekonomiskt stöd får delar av stödet som bidrag och delar som lån.

11.14.2 Staten bär fullt ekonomiskt ansvar för invandrare i behov av fullt försörjningsstöd under minst fem år.

11.14.3 Lånen helt avskrivs efter att en invandrad varit självförsörjande och betalat skatt under minst tio år.

Partistyrelsens yttrande:

Ett sätt att minska kostnaderna för mottagandet, utan att samtidigt lämna människor utan försörjning, är att göra om vissa ersättningar till lån. På samma sätt som studenter försörjer sig med hjälp av studielån bör nyanlända kunna försörja sig med hjälp av lån under sin första tid i Sverige. Centerpartiet driver sedan tidigare frågan och föreslår i höstbudgeten 2016 att etableringsersättningen, som i normalfallet ges under de två år en etableringsplan gäller, görs om till ett etableringslån. System där förmånliga lån ges till nyanlända för att hjälpa dem under sin första tid i sitt nya hemland finns i bland annat Kanada och Storbritannien.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

11.14

Sockerskatt – motion 11.15

Motionären föreslår att:

11.15.1 Centerpartiet arbetar för att införa en skatt på tillsatt socker och andra artificiella sötningsmedel.

11.15.2 Centerpartiet arbetar för att intäkterna från denna skatt, används i arbetet inom sjuk- och tandhälsovården samt till att subventionera frukt och grönt genom minskad moms.

Partistyrelsens yttrande:

Överkonsumtion av socker är ett stort problem och medför ökade kostnader för sjukvården. Att införa en generell sockerskatt tror vi dock vore olyckligt. En bieffekt av fri sjukvård är att människor kommer agera på sätt som i olika stor utsträckning medför kostnader och påfrestningar för sjukvården. Den dagen vi börjar frånga denna princip tappar det generella välfärdssystemet mycket av sitt syfte.

Det är även så att riktade skatter mot enskilda varor och tjänster skapar så kallade dödsviktsförluster. Om vi skulle styra människor mot vissa konsumtionsmönster skulle det innebära att människor konsumerar varor på ett sätt som de inte hade gjort om vi hade haft en enhetlig beskattning.

Om en sockerskatt införs så föreslår motionärerna att skatteintäkterna ska användas till sjuk- och tandvård samt subvention av frukt och grönt. Att öronmärka pengar för särskilda ändamål anser vi vore olyckligt. Skatter ska tas in där de gör minst skada och skattepengar ska användas där de gör mest nytta, oberoende av varandra. Vidare är vi oroliga för att öronmärkning av pengar sätter en boll i rullning där skattesystemet blir svårt att hantera, skapar osäkerhet kring finansiering och minskar handlingsutrymmet för politiker. Det är osäkert om en sockerskatt verkligen skulle minska sockerkonsumtionen, i värsta fall riskerar skatten dessutom att slå relativt hårdare mot ekonomiskt svaga hushåll. Vi tror istället att vi måste jobba med morötter och information istället för skatter och förbud.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

11.15

Ändring av sakägarskapet – motion 11.16

Motionären föreslår att:

11.16 De personer som inte är folkbokförda och inte betalar skatt i den kommun där byggnationen sker, skall betala en kännbar avgift för att kunna överklaga myndigheternas beslut.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet ser stora problem med långa överklagandeprocesser som försvårar byggande. Att systematiskt överklaga kommunala beslut enligt plan- och bygglagen är i dag mer regel än undantag och resulterar ofta i stora förseningar. Vi anser att vi måste begränsa vilka som överhuvudtaget har möjlighet att överklaga, det måste vara så att en person i rimlig utsträckning kan anses påverkas av en byggnation eller inte för att hen ska ha rätt att överklaga. Däremot anser vi inte att överklaganderätten ska vara beroende av var en person är folkbokförd någonstans.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

11.16

Allmän löneavgift- motion 1.2³⁴, 11.17 och 11.18³⁵

Motionären föreslår att:

1.2.4 Centerpartiet verkar för att avskaffa den allmänna löneavgiften i arbetsmarknadsavgifterna.

11.17 Centerpartiet ska verka för att den allmänna löneavgiften avskaffas.

11.18.9 Centerpartiet ska verka för att den allmänna löneavgiften tas bort.

Partistyrelsens yttrande:

Vad gäller den allmänna löneavgiften är det Centerpartiets principiella ståndpunkt att den på sikt bör avskaffas. Inbetalda socialavgifter bör i högre grad motsvaras av erhållna förmåner. Löneavgiften bör därför gradvis sänkas när de offentliga finanserna så medger. Det finns dock andra kostnadsminskningar som kommer att vara mer prioriterade i närtid så som slopad arbetsgivaravgift för den första anställda.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

1.2.4

11.17

11.18.9

Ekonomisk politik för en värld i rörelse - motion 11.18³⁶

Motionären föreslår att:

11.18.1 Centerpartiet ska verka för effektiva skatter med så små negativa effekter som möjligt på jobb, företagande och tillväxt.

11.18.2 Centerpartiet ska verka för ett enkelt och transparent skattesystem där regelbördan hålls så liten som möjligt.

³⁴ 1.2.1-3 behandlas i yttrande Reformerad arbetsmarknad i Kommitté 1.

³⁵ Övriga delar av 11.18 behandlas i yttrandet En ekonomisk politik för en värld i rörelse samt i yttrandet Markvärdesskatt, både i kommitté 11.

³⁶ 11.18.9 behandlas i yttrandet Allmän löneavgift i Kommitté 11. 11.18.23 behandlas i yttrande Markvärdesskatt i Kommitté 11.

11.18.3 Centerpartiet ska verka för en enhetlig moms.

11.18.4 Centerpartiet ska verka för att sänka skatten på arbete och höja den på konsumtion.

11.18.5 Centerpartiet ska se över hur momsen och andra skattebaser kan breddas i syfte att sänka skatten.

11.18.6 Centerpartiet ska verka för att den statliga inkomstskatten samt värnskatten avskaffas i syfte att skapa en mycket mindre brant beskattning av inkomster.

11.18.7 Centerpartiet ska verka för att ta bort 3:12-reglerna.

11.18.8 Centerpartiet ska verka för att göra om arbetsgivaravgiften till en inkomstskatt, med syftet att skapa ett mer transparent skattesystem.

11.18.10 Centerpartiet ska verka för att kraftigt sänka skattetrycket.

11.18.11 Centerpartiet ska verka för att staten inte agerar på marknaden utan endast sätter spelreglerna.

11.18.12 Centerpartiet ska verka för att avskaffa det statliga riskkapitalet och statliga bolag utanför statens kärnuppgifter.

11.18.13 Centerpartiet ska verka för att företagsstöd från EU ska ha så liten påverkan på marknaden som möjligt.

11.18.14 Centerpartiet ska verka för att snarast möjligt sälja SAS.

11.18.15 Centerpartiet ska verka för att snarast möjligt sälja Svenska Spel.

11.18.16 Centerpartiet ska verka för att snarast möjligt sälja Vattenfall.

11.18.17 Centerpartiet ska även verka för att när det är marknadsmässigt motiverat avskaffa eller sälja Apoteket, Apoteksgruppen i Sverige, Business Sweden, Green Cargo, Infranord, Jernhusen, Lernia, Metria, Orio, SBAB, Statens bostadsomvandling, Sveaskog, Svevia, Svensk Bilprovning, Svensk Exportkredit, Svenska rymdaktiebolaget, Telia Company, Teracom Boxer och Vasallen.

11.18.18 Centerpartiet ska även verka för att avskaffa de statliga riskkapitalbolagen Fouriertransform, Industrifonden, Inlandsinnovation, Norrlandsfonden, Saminvest och Swedfund International.

11.18.19 Centerpartiet ska verka för ett utjämningssystem som värnar kommuners självstyre och möjlighet att erbjuda en god offentlig service i hela landet.

11.18.20 Centerpartiet verkar för att reformera inkomstutjämningen så att det lönar sig för kommuner att gynna jobb, företagande och tillväxt.

11.18.21 Centerpartiet ska verka för att regionalisering av skattebaser genomförs på ett sätt som inte innebär kraftigt ökade administrativa bördor för kommuner och småföretag eller andra förluster för samhället.

11.18.22 Centerpartiet ska verka för att regionalisering av skattebaser genomförs på ett sätt som inte innebär ett godtyckligt gynnande av vissa kommuner baserat på faktorer de själva inte kan eller bör påverka.

11.18.24 Centerpartiet ska verka för att det alltid ska löna sig att arbeta.

11.18.25 Centerpartiet ska verka för att inkomstbortfallsprincipen ska fasas ut över tid.

11.18.26 Centerpartiet ska verka för att taket i a-kassan inte ska höjas.

11.18.27 Centerpartiet ska verka för att jobbstimulansen ska höjas i socialbidrag och andra bidrag.

11.18.28 Centerpartiet ska verka för att en större del av socialbidraget ska schabloniseras.

11.18.29 Centerpartiet ska verka för att det ska vara möjligt att spara mer än i dag för den som lever på socialbidrag.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären lyfter behovet av ett skattesystem som präglas av effektivitet och transparens. Detta är något som Centerpartiet aktivt driver. Centerpartiet driver på för att skatter ska tas ut på ett sätt som minimerar administration och onödiga kostnader för såväl företagare som arbetstagare.

Motionären föreslår att skattetrycket kraftigt ska sänkas. Partistyrelsen delar motionärens andemening om att skattetrycket är för högt. Det är svårt att säga exakt hur högt skattetrycket bör vara. Det viktiga är ambitioner om vilken riktning Sverige bör ta. Här råder det inga tvivel om att Centerpartiet verkar för att minska de offentliga utgifterna.

Motionären föreslår enhetliga momssatser. Partistyrelsen delar motionärens syn på problem med differentierade momssatser. Vi menar dock att flera av de undantag som görs är väl motiverade. Vilken skatt vi ålägger vissa varor och tjänster måste i första hand ställas i relation till skattesatsen på de varor och tjänster som utgör substitut. På så sätt minimerar vi gränsdragningsproblematik och snedvridningar. Ett exempel är försäljning av tryckta böcker, där konsumenten i första hand väljer mellan att köpa böcker och tillskansa sig litteratur via internet. Ett annat exempel är kollektivtrafik där konsumenten främst väljer mellan att åka kollektivt och att ta egen bil. Till skillnad från motionären anser vi således inte att en helt enhetlig mervärdeskatt vore önskvärd.

Partistyrelsen delar motionärens syn om att skatt på konsumtion i regel är mindre skadlig än skatt på inkomst. Människor får inkomst dels i form av arbete och dels i form av avkastning på kapital. Att beskatta inkomst av arbete och inkomst av kapital på ett rättvist sätt har visat sig vara mycket svårt. En relativ ökning av skatt på konsumtion är ett sätt att minska detta problem.

3:12-reglerna finns till för att förhindra skatteplanering och inkomstomvandling. Incitamenten att skatteplanera uppstår till följd av, internationellt sett, stor skillnad i skatt på arbete och kapital. Centerpartiets ambition är att på sikt minska denna skillnad. Framförallt måste detta ske genom sänkt skatt på arbete. Väl där så delar vi motionärens syn om att 3:12-reglerna kan och bör avskaffas.

Gällande arbetsgivaravgiften så anser vi att det finns en god poäng att synliggöra arbetsgivaravgifterna. Detta är ett arbete som sker aktivt från Centerpartiets sida. Vi anser

också att det är viktigt att det är tydligt vad syftet med arbetsgivaravgiften är. Ytterst så stärker det legitimiteten för skattesystemet.

Centerpartiet anser att statens uppgift normalt bör vara att ange de ramar och regler som ska gälla för näringslivet och företagen, inte att äga och driva bolag. Det finns ändå skäl att staten äger vissa bolag, till exempel där bolagen har ett tydligt samhällsuppdrag. De statliga bolagen bör drivas hållbart och ansvarsfullt med en långsiktig agenda. Därtill finns det inget självändamål att staten agerar på redan väl fungerande marknader. På sikt bör staten kvarstå som ägare främst då tungt vägande skäl talar för detta, exempelvis när det finns ett angeläget samhällsuppdrag som svårt kan hanteras på annat sätt eller är strategiskt eller säkerhetspolitiskt viktiga.

Nyligen presenterade Alliansen en gemensam linje för att avyttra innehav i Apoteksgruppen i Sverige Holding AB, Metria AB och Swedish National Road Consulting AB. Centerpartiet har sedan tidigare uttalat sig positivt till en försäljning av flera andra statliga bolag. Som exempel kan nämnas SAS, Telia och Vattenfalls utomnordiska verksamhet. Fler bolag kan adderas till denna lista men i nuläget har ingen omfattande analys gjorts för vart och ett av de bolag som motionen nämner.

Eventuella försäljningar ska genomföras vid en tidpunkt då det utifrån en samlad bedömning kan antas ge det mest affärsmässiga utfallet. Eventuella försäljningar bör därför i regel göras när konjunkturen är god. Försäljningsintäkter bör användas för att minska statsskulden eller till exempel för att investera i svensk infrastruktur.

Det statliga riskkapitalet behöver effektiviseras och samordnas. Centerpartiet ser positivt på ett ökat samarbete mellan privat och offentligt riskkapital. Det statliga riskkapitalet bör i högre grad komplettera det privata genom att ”toppa upp” privata investeringar. Detta bör exempelvis ske genom så kallade fond-i-fond-lösningar, där statligt riskkapital investeras i en mångfald av privata riskkapitalfonder som, utifrån givna direktiv, står för de konkreta investeringsbesluten. På så vis ökas tillgången till kapital, samtidigt som riskerna sprids och effektiviteten ökar. Genom att förändra det statliga riskkapitalet anser vi fortsatt att statligt riskkapital har en viktig roll att fylla för att driva innovation och utveckling i hela landet.

Sverige riskerar att klyvas mellan olika delar av landet. För Centerpartiet är det kommunala skatteutjämnningssystemet ett sätt att ge förutsättningar för en likvärdig, grundläggande service i hela Sverige. Den folkomflyttning och urbanisering som äger rum gör att utjämnningssystemet spelar en allt viktigare roll som garant för jämbördig service runt om i vårt avlånga land. Centerpartiet vill se att flera av de riktade statsbidragen görs om till generella statsbidrag, på så sätt värnar vi om kommuners självbestämmande och skapar goda ekonomiska drivkrafter.

Motionären lyfter behovet av att regionala skattebaser inte godtyckligt gynnar regioner baserat på förutsättningar som kommuner inte kan påverka. Vi delar motionärens syn men vill understryka svårigheten i att bedöma vad som är en sådan förutsättning.

Motionären föreslår även en rad förändringar i socialförsäkringssystemet. Grunden är att bidrag aldrig ska vara en permanent försörjning utan en tillfällig lösning med syfte att främja återgång till arbete. Trygghetssystemen ska alltid utformas så att det alltid lönar sig att gå upp

i arbetstid. Vi tror att man fortsatt bör ställa starka krav på att personer som erhåller försörjningsstöd aktivt söker jobb. Försörjningsstödet är det yttersta skyddsnätet och utgångspunkten för försörjningsstödet måste vara att det ska finnas till för att täcka de mest grundläggande behoven och kostnader som en person har så som mat och bostad.

Syftet med inkomstbortfallsprincipen är just att en person ska erhålla ersättning för utebliven inkomst. Det är alltså inte så att ersättningen ska garantera grundläggande levnadsstandard. A-kassan är utformad på så vis att den ger generös ersättning under den första tiden men fasas sedan ut. Vi anser att denna princip skapar trygghet för arbetstagare. Vidare så underlättar den motivering av politiska reformer som leder till tillfällig arbetslöshet för vissa grupper, till exempel ökad handel med andra länder.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

11.18.1

11.18.2

11.18.4

11.18.5

11.18.7

11.18.10

11.18.13

11.18.14

11.18.15

11.18.16

11.18.17

11.18.19

11.18.20

11.18.21

11.18.22

11.18.24

11.18.27

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

11.18.3

11.18.6
11.18.8
11.18.11
11.18.12
11.18.18
11.18.25
11.18.26
11.18.28
11.18.29

Avgift vid fastighets- och borettsförsäljning – motion 11.19

Motionären föreslår att:

11.19.1 En avgift införs på köp av fastigheter och bostadsrätter med 12 % av köpesumman. För näringsidkare och andra juridiska personer ska avgiften vara 20 %.

11.19.2 Kompensera införandet av avgiften med ett helt borttagande av reavinstskatten.

11.19.3 Kravet på kontantinsats sänks från dagens 15 % till 10 %.

Partistyrelsens yttrande:

I teorin så skulle en förändring av vem som betalar in skatten inte påverka vem som i slutändan bär kostnaden för en införd skatt. Partistyrelsen anser inte att motionärens förslag skulle innebära en större förändring jämförelse med nuvarande reavinstskatt. Många experter varnar för en hög belåning till bostäder. Det är troligt att åtgärder som syftar till att sänka denna belåning måste komma till stånd. I nuläget anser vi således inte att ett sänkt krav på kontantinsats är rätt väg att gå.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

11.19

Avgifter – motion 11.20

Motionären föreslår att:

11.20.1 Årlig fondavgift inte får tas ut innan fonden är värdesäkrad och kompenserad för eventuellt avdragen skatt och inflation.

11.20.2 Fondavgiften aldrig får vara större än att fonden först är värdesäkrad enligt ovan.

11.20.3 Fondavgiften skall vara en förhandlingsfråga mellan sparare och förvaltare.

Partistyrelsens yttrande:

Det behövs tydligare och skärpta regler för att komma åt oseriösa aktörer. Fonderna måste vara kvalitetsgranskade och sköta sig. Där har vi den senaste tiden sett uppenbara brister. Genom uppföljning och kontroller ska oseriösa aktörer inte komma in i systemet. Om de ändå gör de det ska de stängas av, utredas och inte få komma in igen. Vi måste förbättra systemet istället för att skrota det. Många människor gör bara ett val och ligger sedan kvar i ett dåligt fondsparande. Där har informationen förbättrats och är i det senaste orange kuvertet markant förtydligad. Centerpartiet vill fortsätta förbättra informationen för att förebygga och förhindra oinformerade dåliga val av fondsparande.

Det finns en bred samsyn bland de riksdagspartier som ingår i pensionsgruppen om att oseriösa aktörer inte ska få verka på premiepensionsmarknaden. I april 2017 presenterade Pensionsmyndigheten trettio förslag för att stoppa missbruket i premiepensionssystemet. Centerpartiet driver frågan och det är sannolikt att åtgärder snart kommer komma till stånd.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

11.20

Trängselavgift i Göteborg – motion 11.21

Motionären föreslår att:

11.21 Centern bör driva frågan om att förändra beräkningen av förseningsavgiften. Istället borde den baseras på aktuell summa, förseningens längd samt rimlighet i förhållande till andra förseningsavgifter i samhället.

Partistyrelsens yttrande:

Partistyrelsen delar motionärens syn på de oskäligen förseningsavgifterna för trängselavgifter. En förseningsavgift bör vara proportionerlig och främst täcka administrativa kostnader.

Idag så utgörs en väsentlig del av intäkterna från trängselavgifterna av just förseningsavgifter.

Det ska vara förstaeligt för såväl företag som privatpersoner vilka skatter de betalar. Skattesystemet ska vara så enkelt och transparent som möjligt. Detta är politik Centerpartiet aktivt driver. Vi vill bland annat se att arbetsgivaravgiften synliggörs.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

11.21

Förmånsbeskattning på resor – motion 11.22

Motionären föreslår att:

11.22 Centerpartiet inom sin politik för ”grön” växling arbetar för att få bort förmånsbeskattning av periodkort för resor med kollektivtrafik.

Partistyrelsens yttrande:

Det finns behov av att se över systemen för förmånsbeskattning av transporter samt reseavdragen. I stämmoprogrammet från 2013 slår vi fast att vi vill se en slopad förmånsskatt på kollektivtrafik som gör det lönsammare för privatpersonen att åka kollektivt. Det är Centerpartiets ståndpunkt att förmånsbeskattningen på resor med kollektivtrafik bör avskaffas.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

11.22

Mindre ekonomibyggnader – motion 11.23

Motionären föreslår att:

11.23 Centerpartiet ska arbeta för en mer flexibel modell för avskrivning av ekonomibyggnader.

Partistyrelsens yttrande:

När man köper eller bygger en ekonomibyggnad så betraktas det som att en omvandling av kapital och inte en faktisk kostnad, därmed är det inte möjligt att göra avdrag för hela kostnaden det året du köper fastigheten. Istället så får du göra avskrivning på byggnaden årligen en tid efter införskaffandet. Motivet bakom systemet är att avskrivningen ska motsvara en faktisk värdeminskning av byggnaden.

På det hela taget anser partistyrelsen att avskrivning av byggnader bör motiveras på samma sätt som skogskontot som anpassar beskattningen efter den faktiska värdeökningen på skogen. På samma sätt bör avskrivningen motsvara en faktisk kostnad av att inneha en ekonomibyggnad. Vi ser dock att en mer flexibel modell för avskrivning där det görs möjligt

att skriva av en större andel skulle vara ett effektivt instrument för att främja byggande på landsbygden. Detta är någonting Centerpartiet driver idag.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

11.23

Skattetrycket – motion 11.24

Motionären föreslår att:

11.24 Centern bör ta fram en plan samt förslag över hur denna beskattning kan hamna på en mer rimlig nivå och dessutom ta hänsyn till företagets omsättning.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet delar motionärens syn angående att Skatteverket inte i tillräckligt stor utsträckning tar hänsyn till företags olika förutsättningar. I myndigheters utövning så likställs företag oavsett storlek. Detta innebär en stor administrativ börda för de mindre företagen som inte har samma möjlighet som större företag att hantera de regler och skatter som de åläggs. Myndigheter behöver i större utsträckning ta hänsyn till dessa aspekter och bättre anpassa regelverk efter mindre företags förutsättningar. Partistyrelsen bedömer att detta är politik vi redan driver.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

11.24

Lokalt skatteundantag - motion 11.25

Motionären föreslår att:

11.25.1 Statliga skatter ej tas ut på verksamhet i Regionen.

11.25.2 Företag inte betalar energiskatt på närproducerad energi.

11.25.3 Företag inte betalar statlig bolagsskatt.

11.25.4 Transporter inom länet ej betalar dieselskatt.

11.25.5 Anställda i Värmland bara betalar kommunal/landstingskatt.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet driver många förslag för att förbättra förutsättningar för att leva och verka i hela landet, inte bara i storstaden. I till exempel vår vårbudget för 2017 presenterar vi förslag på möjlighet att skriva av studieskulder för dem som bor i Norrlands inland, delar av Dalarna och delar av Värmland. Partistyrelsen tror att satsningarna för att göra det attraktivt att bo på landsbygden måste vara riktade och ändamålsenliga, därmed anser vi inte att borttagandet av de skatter som motionären lyfter är rätt väg att gå.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

11.25

Riksbankens mandat – motion 11.26

Motionären föreslår att:

11.26.1 Riksbanken ej tillåts sätta en styrränta.

11.26.2 Riksbanken ej tillåts intervensera i obligationsmarknaden.

11.26.3 Riksbanken ej tillåts intervensera i valutamarknaden.

11.26.4 Riksbankens primära uppgift beskrivs som att hantera likviditetskriser hos banker genom att erbjuda dem lån i utbyte mot noggrant granskade säkerheter med basis i den produktiva ekonomin. Och att dessa lån ges endast med en straffränta ovanför marknad.

Partistyrelsens yttrande:

Partistyrelsen delar motionärens bild om att riktlinjerna för Riksbankens verksamhet är vaga. Vi anser att politikens roll måste vara sätta just riktlinjer för vilka mål Riksbanken ska uppnå. Men hur mål om finansiell stabilitet och att bibehålla ett fast penningvärde bäst uppnås måste i första hand vara upp till Riksbanken. Dels för att Riksbanken besitter expertis i komplexa frågor, men framförallt för att värna Riksbankens oberoende.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

11.26

Ny anställningsform - motion 11.27

Motionären föreslår att:

11.27 Centerpartiet får i uppdrag att utreda en ny anställningsform för långtidsarbetslösa, långtidssjukskrivna och nyanlända i syfte att göra dessa målgrupper attraktivare på arbetsmarknaden samt att motarbeta landsbygdens avbefolkning genom att finna håll.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären belyser problem kring landsbygd och avfolkning. Centerpartiet lägger kontinuerligt fram förslag för att förbättra förutsättningarna för att leva, bo och bedriva företag i hela landet, inte minst på landsbygden. Vi vill bland annat se möjlighet till studieskuldssavskrivning på landsbygden likt den modell som återfinns i Norge, sänkt arbetsgivaravgift för mjölkbönder, ett reformerat strandskydd och utvecklad kollektivtrafik.

Motionären lyfter också problem med långtidsarbetslöshet. Centerpartiet vill att de ska bli lättare och billigare att anställa dem som står långt ifrån arbetsmarknaden. Vi vill se ett utvidgat RUT-avdrag, ett avdrag som visat sig ge positiva effekter på människor som står långt från arbetsmarknaden. Centerpartiet vill även införa en arbetsförmedlarpeng. Ett förslag som innebär att fristående aktörer tillåts förmedla jobb och där den som förmedlar jobb till den person som står långt ifrån arbetsmarknaden får en extra summa pengar. Modellen med arbetsförmedlarpeng har prövats med stor framgång i bland annat Australien.

Att som motionären föreslår, införa ett specifikt program för långtidsarbetslösa som bosätter sig på landsbygden och jobbar på distans tror vi således är ett för trubbigt instrument för att lösa både de utmaningar som landsbygden och långtidsarbetslösa möter.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

11.27

Startup-företagande – motion 11.28

Motionären föreslår att:

11.28.1 Centerpartiet verkar för att företag som har verksamhet som erbjuder startup-stöd, mentorsskap, och campusplatser för startups ska kunna ansöka om skattelättnader för att täcka verksamhet.

11.28.2 Centerpartiet verkar för att den med högskoleexamen som vill starta företag räntefritt ska kunna pausa återbetalningar av studielån under en femårsperiod

Partistyrelsens yttrande:

Partistyrelsen delar motionärens uppfattning om att små företag behöver bättre förutsättningar i form av sänkta skatter och minskad administration. Situationen kan dock se väldigt olik ut för dem som är igång med att starta företag. För den som har en riktigt bra idé är

administration av skatter och regler ofta inte den största bördan i uppstarten av ett företag. Istället krävs det internationellt konkurrenskraftiga skatter, tillgång till kapital, förmånliga villkor för personaloptioner och möjligheten att attrahera spetskompetens från andra länder. Partistyrelsen tror att konkurrenskraftiga förutsättningar för företag är det som bäst främjar etablering av startup-företagande. Vi ser inte att det föreligger ett särskilt behov av att främja just startup-företag. Vidare föreslår motionären möjlighet till uppskov på återbetalning av studieskulder. Systemet för återbetalning av studieskulder baseras till stor del på vederbörandes inkomst. Om man under en period väljer att investera i ett startup-företag så är det sannolikt att man inte heller tjänar särskilt mycket. Även här menar vi att förutsättningarna för den som vill förverkliga en idé och starta ett företag är goda.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

11.28

Uthyrning till nyanlända – motion 11.29

Motionären föreslår att:

11.29 Centerpartiet utreder skatteregler för uthyrning av bostäder till arbetsgivare.

Partistyrelsens yttrande:

Partistyrelsen delar motionärens andemening om stelbenta regler för uthyrning av bostäder. Vi vill se regelförenklingar som underlättar och snabbar på byggandet i kombination med avregleringar av hyresmarknaden. Detta skulle på sikt lösa upp de knutar som hindrar byggandet samt skapa en mer rörlig arbetsmarknad, även för nyanlända. För att underlätta andrahandsuthyrning så införde alliansregeringen bland annat en höjning av schablonavdraget vid uthyrning av egen bostad från 21 000 till 40 000. Skatteverket uppger själva att situationen som motionären belyser inte är en önskad effekt av reglerna, det är dock viktigt att en förändring av skattereglerna för uthyrning ändras på ett sätt som inte ger skäl att ersätta lön med andra förmåner för att på så vis undvika skatt. Partistyrelsens bedömning är att regelförenklingar i linje med det som motionären föreslår är politik Centerpartiet redan aktivt driver.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

11.29

RUT för kreativa näringar – motion 11.30

Motionären föreslår att:

11.30 För Centerpartiet undersöka att införa ett RAT/ART där staten till del subventionerar kulturella/konstnärliga tjänster likt systemet för ROT och RUT.

Partistyrelsens yttrande:

Idag omfattas stora delar av kultursektorn av reducerade momssatser. För den som säljer konstverk och omsätter mindre än 336 000 årligen så är momsen helt borttagen. För den som överlåter upphovsrätten för till exempel skönlitterära eller musikaliska verk så är momsen sex procent. Partistyrelsen anser här att till exempel en sänkning av mervärdesskatten är ett mer effektivt sätt att bredda denna sektor.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

11.30

Skatteavdrag för donationer – 11.31

Motionären föreslår att:

11.31.1 Fysisk person, som lämnar finansiellt bidrag för forskning till godkända lärosäten och organisationer enligt fastställd lista, medges rätt att mot slutlig skatt avräkna ett belopp motsvarande en given procentsats av gåvan.

11.31.2 Juridiska personer, som lämnar bidrag för forskning till lärosäten och organisationer enligt samma lista, medges rätt till skatteavdrag från inkomst av näringsverksamhet enligt de mer generösa regler som gällde före 1991 års skattereform.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären föreslår möjligheten att införa avdrag för gåvor till forskning. Detta är något som Alliansen införde i regeringsställning men som nuvarande regering avskaffade. Centerpartiet driver frågan om att återinföra skatteavdraget för gåvor till social hjälpverksamhet och forskning. Motionären föreslår även att företag ska kunna göra avdrag för gåvor till forskning. Motsvarande generösa regler finns i såväl Norge som Finland. Centerpartiet ser positivt på att privata aktörer bidrar till forskning i en kunskapsintensiv nation och tror att skattereglerna för detta måste göras mer gynnsamma.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

11.31

Offentliga verksamheters resurser – motion 11.32

Motionären föreslår att:

11.32 Offentliga verksamheter ska ha krav på sig att bättre dela sina resurser med andra offentliga verksamheter. Det kan göras genom regleringsbrev, ägardirektiv och uppdrag till nämnder.

Partistyrelsens yttrande:

Sänkta transaktionskostnader till följd av att människor blir mer rörliga och teknik som underlättar matchning mellan människor skapar enorma möjligheter för samhällsekonomin. Politikens uppdrag i att bejaka utvecklingen måste vara att sätta spelregler och införa skatter som är så neutrala inför utvecklingen som möjligt. Vad gäller myndigheters möjligheter att ta tillvara på utvecklingen så anser partistyrelsen att krav och riktlinjer för myndigheters verksamhet måste vara betydligt mer övergripande än vad motionären föreslår. Det är svårt för politiker att veta hur myndigheter bäst i detalj ska effektivisera sin verksamhet.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

11.32

Reseavdrag – motion 11.33 och 11.34

Motionären föreslår att:

11.33 Ge Skatteverket i uppdrag att minska fusket med reseavdraget.

11.34 Beloppsgränsen för reseavdrag i skattedeklarationen ändras till 5000 kr för personer boende inom stödområde A.

Partistyrelsens yttrande:

Reseavdraget infördes för resor till och från arbetet och tjänsteresor. Det är idag det främsta styrmedlet för människor som har långt att resa på landsbygden. Landsbygdsfokuset har dock urholkats i takt med att priserna för bilåkning i storstadsområdena har ökat alltmer. En stor majoritet av avdragen görs numera i storstadsområden där kollektivtrafiken är god. Vidare är problemen med fusk omfattande. Centerpartiet vill se över reseavdraget så att hänsyn tas till miljö samt villkor i områden där kollektivtrafiken är begränsad. Inriktningen ska också vara att ett nytt avdrag i högre grad ska vara transparent och lättkontrollerat. Behovet av ett reformerat reseavdrag tas upp i stämmoprogrammet Miljöansvar och grön tillväxt.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

11.33

11.34

Ändring av Allbolagen – motion 11.35

Motionären föreslår att:

11.35 Centerpartiet verkar för en ändring av Allbolagen så att nedskrivningskraven av fastigheter lättas upp på orter med svag utveckling av marknadsvärden på bostäder, och där de privata fastighetsägarna inte heller bygger nya bostäder.

Partistyrelsens yttrande:

Ett stort antal kommuner vittnar om att det är svårt att bygga bostäder, även om behovet är stort. Centerpartiet vill se att reglerna för avskrivning bättre anpassas för förutsättningar på landsbygden. Till exempel bör möjligheten att tillåta portföljvärdering vid förtätning ses över. I Centerpartiets vårbudget för 2017 så föreslår vi att möjlighet till snabbare avskrivning bör utredas.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

11.35

Jämlik lön för offentligt anställda – motion 11.36

Motionären föreslår att:

11.36.1 Centerpartiet arbetar för att skatteutjämningsystemet reformeras så att det tar hänsyn till kommunens lönejämlighetsnivå relativt övriga kommuner.

11.36.2 Centerpartiet verkar för en planering inleds för att nå jämlik lönenivå för offentligt anställda dvs att kvinnor skall ha samma lönenivå som män inom den svenska arbetsmarknaden, med samma utbildnings- och ansvarsnivå.

11.36.3 Ett tydligt index för jämlik lön upprättas så att uppföljning och skatteutjämning blir möjlig.

Partistyrelsens yttrande:

Lönegapet mellan kvinnor och män är en av de främsta utmaningarna vi står inför i svensk politik. En anställd inom hemtjänsten kan ha lika tunga lyft och lika mycket stress som en

sopåkare. Båda yrkena har kommunen som beställare och starka fackliga företrädare men ändå har de fundamentalt olika förutsättningar. Det ena yrket är kvinnodominerat och det andra mansdominerat. Här bär kommunerna ett stort ansvar för att garantera att olika yrken med samma utbildningskrav likställs.

Även om Partistyrelsen delar bilden av att skatteutjämningsystemet inte är perfekt så anser vi inte att skatteutjämningsystemet är rätt verktyg för att motverka problemet med lönediskriminering.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

11.36

Aktiebolag och enskild firma – motion 11.37

Motionären föreslår att:

11.37.1 Krav på eget kapital vid bildande av aktiebolag sänks till en symbolisk summa om en krona.

11.37.2 Den gradering av privata aktiebolag som finns, som förenklar administrationen för mindre aktiebolag, behålls eller förbättras så att en enskild firman kan ombildas till ett (mindre) privat aktiebolag utan ökad arbetsbörda.

11.37.3 Bolagsformen enskild firma upphör att existera.

Partistyrelsens yttrande:

Aktiekapitalet sänktes under Alliansens tid i regering i ett första steg från 100 000 till 50 000 kronor. Centerpartiet vill sänka trösklarna till företagande, så att fler ges möjlighet att förverkliga sina idéer och skapa arbete åt sig själv och andra. Dagens regelverk stänger ute för många potentiella företagare och bör anpassas till nya företags verkliga behov av eget kapital. Centerpartiet presenterade därför 2015 ett förslag om att ytterligare sänka insatskravet till 25 000. Centerpartiet tror att det fortfarande behövs en tröskel in för att starta aktiebolag med de juridiska förmåner det medför och för att garantera en viss mån av kreditvärdighet. Mot bakgrund av det tror partistyrelsen även att bolagsformen enskild firma fortsatt ska finnas.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

11.37

Skatteavdrag för tjänster – motion 11.38 och 11.39

Motionären föreslår att:

11.38 Centerpartiet arbetar för att ROT avdraget även ska innefatta omplanering och återställning inom tomtgränsen.

11.39 Centerpartiet verkar för att rivning av förfallna byggnader på landsbygden inkluderas i systemen ROT och RUT.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären lyfter förslag kring utvidgning av RUT och ROT. De ekonomiska argumenten för RUT och ROT är att minska den skattekil som uppstår när vi väljer att anlita någon att utföra en tjänst privat, i jämförelse med om vi hade gjort det själva. Det är viktigt att det inte uppstår gråzoner och gränsdragningsproblem gällande vad som bör inkluderas i avdragen och inte.

Centerpartiet värnar RUT och ROT och vill se en utvidgning av avdragen som kan främja sysselsättning och bidra till mindre godtyckliga gränsdragningar. Sommaren 2017 presenterade Centerpartiet tillsammans med övriga Alliansen en tredubbling av taket i RUT-avdraget från 25 000 kronor till 75 000 kronor. Avdraget breddades också till att omfatta bland annat vissa flytt- och tvätttjänster samt bortforsling av trädgårdsavfall och plantering av växter i trädgård.

Idag så omfattas häck- och gräsklippning, ogrärensning, beskärning och fällning av träd men inte planteringsarbeten. Det vore rimligt om även dessa typer av tjänster inkluderades.

I ROT omfattas idag det som rör renovering, ombyggnad och tillbyggnad av byggnader. Att bygga en ny bostad inkluderas till exempel inte. Det är möjligt att man inom ramen för en större översyn bör inkludera även denna typ av tjänster men i nuläget ser partistyrelsen inte att rivning av förfallna byggnader ensidigt bör inkluderas i ROT-avdraget.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

11.38

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

11.39

Kontraktspool – motion 11.40

Motionären föreslår att:

11.40.1 Möjligheterna att höja statusen för bolagsformen ekonomisk förening bör utredas.

11.40.2 Lagstiftning och praxis inom offentlig upphandling och andra områden bör anpassas så att små företag kan bilda en gemensam kontraktspool på det sätt som föreslås.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet vill se att lagen om offentlig upphandling blir mer flexibel så att den bättre anpassas efter småföretagare, oavsett om de väljer att ingå i en ekonomisk förening eller inte. Vidare vill Centerpartiet underlätta för kommuner att ställa krav på miljö och hållbarhet när de upphandlar mat. Centerpartiet motsätter sig förslag om krav på kollektivavtal, det är ett förslag som hade missgynnat småföretagare och framförallt lantbrukare. Det är Centerpartiets ståndpunkt att lagen om offentlig upphandling bättre behöver anpassas för småföretagare.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

11.40

Skatteverkets regler för företagare – motion 11.41

Motionären föreslår att:

11.41.1 Skatteverket och andra statliga myndigheter fråntas rätten att utfärda böter utan att först påminna och informera berörda personer och företag om det aktuella felet som begåtts.

11.41.2 Skatteverket och andra statliga myndigheter fråntas rätten att skicka företag och personer direkt till Kronofogden utan att först skicka samma till inkasso.

11.41.3 Skatteverket ändrar sin hantering av preliminärskatt på så sätt att enskilda företagare inte kan tvingas betala skatt på pengar de ännu inte tjänat.

11.41.4 Skatteverket ändrar sin hantering av preliminärskatt på så sätt att enskilda företagare ej riskerar att skickas till Kronofogden för att de inte betalat skatt på pengar de inte tjänat.

Partistyrelsens yttrande:

Reprimander för försenade inbetalningar måste vara skäliga. Skatteverkets hantering av skatteinbetalning missgynnar särskilt småföretagare som ofta rör sig med knappa marginaler och inte har samma ekonomiska trygghet som anställda. Motionären lyfter flertalet förslag för hur beskattningen av småföretagare bättre kan hanteras för att göra det så enkelt som möjligt att driva företag. Det är viktigt att frågan kring hur beskattningen i större utsträckning kan anpassas för småföretagare noggrant utreds men partistyrelsens bedömning är att detta är politik som Centerpartiet redan verkar för.

Partistämman beslutade att bifalla följande motion:

11.41.1 att Skatteverket och andra statliga myndigheter fråntas rätten att utfärda böter utan att först påminna och informera berörda personer och företag om det aktuella felet som begåtts.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade.

11.41.2

11.41.3

11.41.4

Deponiskatten – motion 11.42

Motionären föreslår att:

11.42 Deponiskatten avvecklas.

Partistyrelsens yttrande:

Partistyrelsen anser att en flexibel deponiskatt som anpassas efter utvecklingen är eftersträvarvärt. På så sätt kan vi bäst skapa miljöstyrande effekter som främjar återvinning samtidigt som vi begränsar de effekterna som motionären beskriver. Undantagen i deponiskatten är många och partistyrelsen ser att ett avskaffande av deponiskatten skulle minska möjligheten att nyttja ekonomiska medel för att styra hanteringen av avfall.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

11.42

Begreppet företagare/näringsidkare – motion 11.43

Motionären föreslår att:

11.43 Centerpartiet verkar för att skillnaderna i största utsträckning upphävs så att vi får ett enhetligt företagarbegrepp i alla lagar. Även reglerna om vilka som betecknas som närstående till företagare måste vara gemensamt för olika lagstiftningar.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären lyfter förslag för hur lagar kring företagande kan bli mer lättförståeliga. Det är viktigt att frågan utreds och att berörda myndigheter tar sitt ansvar för att underlätta för företag, här är initiativet verksamt.se som samlar information och tjänster gällande att starta och driva företag ett föregångsexempel. Detta är politik som Centerpartiet redan verkar för.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

11.43

Små bryggerier - motion 11.44

Motionären föreslår att:

11.44 Punktskatten på alkohol differentieras beroende på produktionsvolym omräknat till ren alkohol. Högst 50 000 liter: skatten sänks med 50 procent. över 50 000 liter men högst 300 000 liter: 30 procent. över 300 000 liter men högst 550 000 liter: 20 procent. över 550 000 liter men högst 100 0000 liter: 10 procent.

Partistyrelsens yttrande:

Sverige behöver en skattepolitik som främjar start och utveckling av små företag. Små bryggerier är exempel på företagande med en stark lokal prägel och koppling. Sedan tidigare driver Centerpartiet förslag om till exempel gårdsförsäljning vilket starkt skulle gynna dessa företags utvecklingspotential.

Punktskatter generellt och alkoholskatter mer specifikt är exempel på skatteuttag som kan ha flera effekter både ur ett finansiellt och ett socialt perspektiv. I en rapport från Skatteutskottets uppföljnings- och utvärderingsgrupp från 2015 konstateras att en given förändring av beskattningen på kort sikt inte antas förändra den totala konsumtionen av alkoholprodukter. Däremot förväntas en förändring av den inhemska alkoholbeskattningen ge upphov till en substitutionseffekt där andelen registrerad respektive oregistrerad konsumtion påverkas.

I flertalet EU-länder finns en differentierad skatteskala. Småbryggerier verkar normalt sett på en lokal marknad men drabbas till fullo av en generell skattehöjning. Detta till skillnad från större bryggerier som exempelvis kan flytta produkter till gränsbutiker i Tyskland för försäljning till svenska konsumenter som då kan undgå svensk alkoholskatt.

Systembolagets regelverk måste vara anpassat så att även små producenter både kan starta och utveckla sin verksamhet. Det ligger ett särskilt ansvar på Systembolaget att säkerställa att även mindre lokala producenter kan nå ut med sina produkter.

Om alkoholskatten är för hög ökar smugglingen, om den är för låg så ökar den inhemska konsumtionen. Hur alkoholen konsumeras ser olika ut beroende på vilken drycken är. Här är det bra om det fortfarande finns utrymme för viss flexibilitet i beskattningen. På så vis

minimeras den skadliga konsumtionen. Motionärens förslag får dock anses utgöra ett avsevärt avsteg från rådande beskattningsprinciper

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

11.44

Regelförenklingar – motion 11.45 och 11.46

Motionären föreslår att:

11.45.1 Centerpartiet ska arbeta för att kostnaden att följa varje ny reglering beräknas.

11.45.2 Centerpartiet ska arbeta för att kostnaden för att följa befintliga regleringar måste minskas med minst lika mycket som de nya regleringarna kostar att följa.

11.45.3 Centerpartiet ska arbeta för att ovanstående blir lag.

11.46.1 Inrätta Centerpartiets Förenklingskommission med uppdrag att driva på förenklingar och förbättringar av företagens regelbörda.

11.46.2 Centerpartiet ska verka för att varje regelförändring som föreslås i Sveriges Riksdag måste utvärderas i hur de påverkar företagen.

11.46.3 För varje ny regel eller lag som stiftas i Sveriges Riksdag ska minst en obsolet regel eller lag avskaffas.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet driver aktivt frågan om regelförenklingar. Motionären lyfter principen om ”En regel in – en regel ut”. Principen har använts i flera andra länder och är någonting som Centerpartiet förespråkar. I realiteten skulle principen tillämpas genom att kostnaderna för företag till följd av nya regler ska vägas upp av motsvarande minskning av kostnader i form av borttagande av regler. Detta skulle även sätta press på policyskapare att noggrant utvärdera konsekvenserna och kostnaderna av olika förslag.

På partistämman i Falun 2015 antogs även ytterligare förslag för att minska regelkrånglet för företagen. Centerpartiet anser också att fler regler bör ges så kallade solnedgångsklausuler, som innebär att en regel ges ett slutdatum vid vilket det måste visas att dess fördelar fortsatt överstiger dess nackdelar för att regeln ifråga ska få vara kvar.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

11.45

11.46

Hantering av tillståndsgivande – motion 11.47

Motionären föreslår att:

11.47 Centerpartiet verkar för att se över hela hanteringen av tillståndsgivande i syfte att underlätta för företagare och därmed ge möjlighet för företag att snabbare komma igång och därmed även snabbare kunna erbjuda arbetstillfällen.

Partistyrelsens yttrande:

Processer kring tillståndsgivning är ofta långsamma och byråkratiska. Ofta behöver personer kontakta flera olika instanser för att få sitt ärende hanterat. Tidsutdräkten och kostnaden för att få tillstånd skiljer väldigt mycket beroende på vilken kommun man bor i.

Centerpartiet anser att det bör bli vanligare att en enskild myndighet ges ett helhetsansvar för att handlägga exempelvis tillståndsärenden, för att underlätta för den eller de som söker tillstånd genom att dessa enbart behöver ha kontakt med en myndighet. Därtill bör en digital tjänst, ”en dörr in”, där företag bara behöver lämna uppgifter till statliga myndigheter en gång på ett ställe, införas. Detta är politik Centerpartiet redan driver.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

11.47

Kommitté 12 – Bostad

Ett brett grepp om bostadspolitiken – motion 12.1 och 12.2

Motionären föreslår att:

12.1 Centerpartiet tar initiativ till en bred överenskommelse för att lösa behovet av nyproduktion av bostäder i hela landet.

12.2 Centerpartiet initierar en bred parlamentarisk utredning som ger förslag på hur den optimala bostadspolitiken för framtidens Sverige skulle kunna se ut.

Partistyrelsens yttrande:

Sverige har många utmaningar på bostadsområdet. I stämmoprogrammet Låt inte Sverige klyvas läggs flera viktiga reformer fram för att öka byggtakten och rörligheten så att bostadsbristen kan åtgärdas och hela Sverige kan leva. Bland de viktigaste förslagen är mer mark att bygga på genom reformerade riksintressen.

Centerpartiet ser gärna blocköverskridande samtal för att lösa viktiga utmaningar. De bostadssamtal som påbörjades under våren 2016 innebar en chans att bryta de politiska låsningar som under decennier hämmat bostadsmarknaden. Att samtalen havererade är ett olyckligt resultat av att regeringspartierna inte var villiga att ta tag i de strukturella problem som präglar bostadsmarknaden.

Centerpartiet och Alliansen har lagt fram ett stort antal gemensamma förslag för att förenkla och snabba på byggandet, öka tillgången till byggklar mark och öka rörligheten i och utnyttjandet av det befintliga bostadsbeståndet, till exempel genom förändrade flyttskatter. Flera av dem har fått riksdagens stöd som tillkännagivanden, men väntar på att genomföras.

Utan tillräckliga reformer riskerar bostadsbristen att leda till ökande matchningssvårigheter på svensk arbetsmarknad och att svensk tillväxt hämmas. För att på allvar öka byggandet och minska de felallokeringar som präglar bostadsmarknaden krävs strukturella reformer. Centerpartiet kommer att fortsätta verka för att hållbara lösningar på bostadsområdet ska kunna komma till stånd.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

12.1

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

12.2

Byggbar mark – motion 12.3, 12.4, 12.5³⁷, 12.6³⁸ och 12.7

Motionären föreslår att:

12.3.1 Centerpartiet ska verka för att regeringen genomför en grundlig översyn av riksintressena med syftet att möjliggöra en hållbar stadsutveckling stämman ger i uppdrag åt distriktsstyrelsen att vidarebefordra motionen till Riksstämman.

12.3.2 Länsstyrelsen får i uppdrag att lösningsorienterat samarbeta med landets kommuner för att möjliggöra stadsutveckling i centrala och kollektivtrafikhöga lägen.

12.3.3 Centerpartiet verkar för att bostadsbyggande ska göras till ett riksintresse och likställas med övriga riksintressen, för att möjliggöra en hållbar stadsutveckling i närtid, samtidigt som ovanstående översyn av riksintressena sker.

12.3.4 Centerpartiet verkar för att riksintresset ”Stockholms innerstad med Djurgården” ersätts av mindre och mer specifika riksintressen som tar hänsyn till enskilda objekts skyddsvärde istället för att likställa objekt bara för att de ligger inom samma vag.

12.4 Centerpartiet verkar för att införa ett enkelt och enhetligt kulturskydd för fastigheter i Sverige, förslagsvis genom skydd i detaljplan.

12.5.12 Centerpartiet verkar för att se över befintliga riksintressen i syfte att möjliggöra mer, tätare och miljövänligare bostadsbyggande och stadsplanering.

12.5.15 Centerpartiet verkar för att kommunalisera strandskyddet och inordna det under ordinarie plan- och byggprocesser.

12.6.2 Centerpartiet ska verka för att ge kommunerna möjlighet att rita om och förändra kommunalt upprättade naturreservat.

12.6.3 Centerpartiet ska verka för att samtliga naturreservat ses över och att de som inte har unika skyddsvärda naturvärden ska regleras i översiktsplaner.

12.6.4 Centerpartiet ska verka för att riksintressena ska vara tydligare definierade.

12.6.5 Centerpartiet verkar för att kraftigt minska antalet myndigheter som ansvarar för bedömning av riksintressen.

12.6.6 Centerpartiet ska verka för att det ska bli möjligt att väga bostadsbyggande och andra intressen mot de värden som riksintressena ska värna.

12.6.7 Centerpartiet ska verka för att riksintressena ska bli färre och uppta mindre yta.

³⁷ 12.5.1–2 behandlas i yttrandet Bostadsskatter. 12.5.3–4,11 behandlas i yttrandet Hyressättning. 12.5.5,10,14 behandlas i yttrandet Boende för ekonomiskt utsatta. Motion 12.5.6–9,16 behandlas i yttrandet Processfrågor. 12.5.13,17–18 behandlas i yttrandet Byggnormer. Alla yttranden finns i Kommitté 12.

³⁸ 12.6.1,8 behandlas i yttrandet Processfrågor. 12.6.11–13 behandlas i yttrandet Hyressättning. 12.6.14–16,19 behandlas i yttrandet Boende för ekonomiskt utsatta. 12.6.17–18 behandlas i yttrandet Bostadsskatter.

12.6.9 Centerpartiet ska verka för att ge kommuner rätten att bestämma över strandskyddet.

12.6.10 Centerpartiet ska verka för att befintlig byggnation i strandskyddat område får byggas om eller ändra användningsområde.

12.7.1 Centerpartiet verkar för att utreda hur en omreglering av Nationalstadsparken kan ske på ett sådant sätt som tillåter mer bostadsbyggande i Nationalstadsparkens närmiljö.

12.7.2 Centerpartiet verkar för att tillåta bostadsbyggande i lämpliga delar av Nationalstadsparken, enligt motionens intentioner.

Partistyrelsens yttrande:

En av de största utmaningarna för möjligheten att bygga mer i Sverige är bristen på byggbar mark. Sverige har länge drivit en för passiv bostadspolitik där möjligheten att bygga nya bostäder har åsidosatts. Många av våra mest uppskattade områden skulle vara omöjliga att bygga med dagens lagar och regler. Stränga krav på bullernivåer, tillgänglighet i kombination med lokala varierande kravställningar har lett till långa och oförutsägbara planprocesser som hindrar och fördröjer bostadsbyggande.

Vi föreslår därför i stämmoprogrammet Låt inte Sverige klyvas att riksintressena ska ses över och reformeras. Nästan hälften av all mark i Sverige räknas som riksintresse. Det gör bostadsbyggande alldeles för svårt, i vissa delar av Sverige nästan omöjligt. Det är orimligt att så mycket av Sveriges yta räknas som extra skyddsvärd, vilket många motioner har lyft. Partistyrelsens syn är att riksintressena måste vara tydligare definierade, färre och mindre. Det måste också vara möjligt att väga andra intressen – som bostadsbyggande – mot de värden som riksintressena ska värna.

Inte bara riksintressena sätter käppar i hjulen för byggande. Mycket av de miljöskydd som finns går långt bortom miljövärden och blir i realiteten bara begränsningar av människors möjlighet att utnyttja sin mark på ett värdefullt sätt. Områden som har betydande naturvärden måste förstås skyddas från exploatering som riskerar att göra oåterkalleliga ingrepp i unika och värdefulla miljöer. Men kommunalt instiftade naturreservat måste kunna omprövas av kommunen själv. Det är inte rimligt att kommuner kan instifta naturreservat de sedan inte kan påverka. De mest värdefulla naturområdena borde vara ett statligt ansvar att skydda, och kommunerna borde sedan vara ansvariga för att förtydliga vilka värden som ska skyddas respektive utvecklas i sina översiktsplaner så att man sedan lättare kan utarbeta detaljplaner eller bevilja bygglov direkt.

Kommunerna måste också få större möjlighet att bestämma över strandskyddet, vilket också föreslås i stämmoprogrammet Låt inte Sverige klyvas. Byggnation som redan finns på strandskyddat området måste kunna byggas om eller ändra användningsområde. Att öka attraktivitet genom att kunna dra nytta av stränder är viktigt för många kommuner, men reformen med LIS-områden, har inte fått det genomslag vi hoppats på när den genomfördes. Enligt beräkningar från Stockholms handelskammare skulle det enbart i Stockholms län kunna tillkomma 95 000 nya bostäder genom ett halverat strandskydd, från 100 till 50 meter, och i många andra delar av landet skulle effekten vara minst lika stor.

Centerpartiet anser att strandskyddet ska anpassas utifrån lokala förutsättningar och att strandskyddslagen ändras så att möjligheten finns att bygga i områden med gles bebyggelse. Detta är viktigt för att kunna utveckla landsbygden. Samtidigt bör allmänhetens tillgång till stränder tryggas och besluten syfta till att bevara livsvillkoren för djur och växter. Vi anser att kommunerna ska ha dispensrätt att bevilja bygglov i strandnära lägen. Det är viktigt att åstadkomma ett mer flexibelt och ändamålsenligt strandskydd som tar hänsyn till behovet av utveckling i hela Sverige.

Centerpartiet har partistämmobeslut på att kommuner ska få större makt om att bestämma kring strandskyddsreglerna, därmed är det upp till varje kommun att bestämma vilka områden man vill eller inte vill bebygga. De kan då bestämma om markägaren ska begränsas av strandskyddet vid havskuster med lägre värden kategori ”än mycket högt naturvärde” enligt den nationella våtmarksinventeringen. Med hänvisning till att vi verkar för ett decentraliserat strandskydd går det inte att samtidigt detaljreglera arealer eller meter på nationell nivå. 2014 infördes även en möjlighet för länsstyrelserna att upphäva strandskydd vid små sjöar och vattendrag, vilket inkluderade diken upp till två meter breda. Om kommunen får mer att bestämma om finns även en möjlighet för dem att bestämma hur sjöars arealer påverkar strandskyddet.

Det finns också flera olika typer av kulturskydd av fastigheter som kan göra det svårare att förutse vad du som fastighetsägare kan göra med din fastighet. Det finns bland annat k-märkningar och kulturmiljöprogram. Partistyrelsen delar uppfattningen att ett överskådligare system för kulturskydd av fastigheter är önskvärt. Det är dock inte säkert att det bästa alternativet är att göra det genom att lägga in detta i detaljplan. Stora delar av landsbygden är till exempel inte planlagd och det är en stor process att göra detaljplaner. För de mer tätbebyggda delarna av landet finns ofta detaljplaner, men dessa är det ofta en stor process att göra om. Vi delar intentionen att göra kulturskyddet mer enhetligt men anser att frågan behöver ses över bredare för att få en bra lösning.

Nationalstadsparken har viktiga naturvärden som måste värnas. Men tillämpningen har många gånger varit orimligt strikt och förhindrat byggande inte bara i nationalstadsparken utan även i dess närområde. Tillämpningen och gränserna för var man får bygga måste ses över, och byggande i vissa begränsade delar av området skulle kunna bebyggas. Självklart med stor respekt för de natur- och kulturmiljöer som finns i nationalstadsparken i dag.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

12.6.2 Att Centerpartiet ska verka för att ge kommunerna möjlighet att rita om och förändra kommunalt upprättade naturreservat.

12.6.9 Att Centerpartiet ska verka för att kommunerna får bestämma över strandskyddet.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

12.3

12.4

12.5.12

12.5.15

12.6.3

12.6.4

12.6.5

12.6.6

12.6.7

12.6.10

12.7

Energinormer – motion 12.8

Motionären föreslår att:

12.8.1 Föreskrifterna i boverkets byggregler revideras så att hela golvarean tas med i beräkningen av Atemp.

12.8.2 Nivåerna i energikraven för olika bränslen revideras för att ytterligare gynna kretsloppsbaseade bränslen och spillvärme.

Partistyrelsens yttrande:

Boverkets byggregler rörande energi är ofta oklara. Centerpartiet har sedan länge ansett att Boverkets byggregler bör revideras i hur de ska beräknas. I såväl Energikommissionen som i Miljömålsberedningens slutbetänkande finns skrivningar om detta som Centerpartiet står bakom.

I Energikommissionens betänkande står det: ”Nuvarande systemgräns i både Boverkets byggregler (BBR) och i förslaget om nära-nollenergihus är levererad (köpt) energi. Denna systemgräns gynnar individuella uppvärmningslösningar (t.ex. värmepumpar) framför gemensamma energisystem (t.ex. fjärrvärme). Byggreglerna bör vara neutrala till valet mellan el och fjärrvärme, genom att fokusera på använd energi snarare än köpt energi. En systemgräns som gynnar elbaserad uppvärmning riskerar vid hög andel direktverkande el eller gammal ineffektiv teknik, exempelvis feldimensionerade värmepumpar, att försämra effektbalansen i elsystemet eftersom elanvändningen riskerar att öka under redan ansträngda effektsituationer.”

Centerpartiet anser att byggreglerna bör vara teknikneutrala. Gemensamma uppvärmningssystem som fjärrvärme har ett lågt klimatavtryck och bidrar till att minska elberoendet, vilket

är extra betydelsefullt under perioder med ett högt effektbehov, till exempel under kalla vintermånader.

Vid en översyn av hur reglerna ska bli mer teknikneutrala och långsiktigt hållbara behöver man också se över både hur golvarea ska viktas och hur energikraven ska utformas för olika bränslen.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

12.8

Bostadsskatter – motion 12.5³⁹, 12.6⁴⁰, 12.9, 12.10⁴¹, 12.11, 12.12⁴², 12.13⁴³, 12.14, 12.15

Motionären föreslår att:

12.5.1 Centerpartiet verkar för att avskaffa reavinstskatten.

12.5.2 Centerpartiet verkar för att fasa ut ränteavdragen och sänka andra skatter med motsvarande eller högre belopp.

12.6.17 Centerpartiet verkar för att fasa ut ränteavdraget.

12.6.18 Centerpartiet verkar för att reavinstskatten ska vara lättare att skjuta upp under längre tid och med högre tak men fortfarande betalas i sin helhet på sikt.

12.9 Centerpartiet föreslås ta erforderliga initiativ till ett förändrat flyttskattesystem för att öka rörligheten på bostadsmarknaden och skapa bättre förutsättningar för enskilda att i olika skeden av livet kunna få den bostad de önskar och behöver.

12.10.5 Centerpartiet verkar för att införa ett Attefalls-ROT så att det blir möjligt att göra skatteavdrag även vid byggnation av friliggande komplementbostadshus.

³⁹ 12.5.3–4,11 behandlas i yttrandet *Hyressättning*. 12.5.5,10,14 behandlas i yttrandet *Boende för ekonomiskt utsatta*. 12.5.6–9,16 behandlas i yttrandet *Processfrågor*. 12.5.12,15 behandlas i yttrandet *Byggbar mark*. 12.5.13,17–18 behandlas i yttrandet *Byggnormer*.

⁴⁰ 12.6.1,8 behandlas i yttrandet *Processfrågor*. 12.6.2–7,9–10 behandlas i yttrandet *Byggbar mark*. 12.6.11–13 behandlas i yttrandet *Hyressättning*. 12.6.14–16,19 behandlas i yttrandet *Boende för ekonomiskt utsatta*.

⁴¹ 12.10.2–4 behandlas i yttrandet *Byggnormer*, kommitté 12. 12.10.1,7,9–11 behandlas i yttrandet *Processfrågor*.

⁴² 12.12.1–2,4 behandlas i yttrande *Hyressättning*. 12.12.5 behandlas i yttrande *Byggnormer*.

⁴³ 12.13.1–2 behandlas i yttrande *Hyressättning*. 12.13.3–5 behandlas i yttrande *Processfrågor*.

12.10.6 Centerpartiet vill införa ett särskilt ROT-avdrag för ombyggnationer för uthyrning.

12.10.8 Centerpartiet vill sänka skatten och förenkla regelverket för andrahandsuthyrning.

12.11 Utredda möjligheten att slopa reavinstskatt för pensionärer som säljer sin bostad vilken de har ägt och använt som egen bostad under en tidsperiod.

12.12.3 Ränteavdragen för bostadslån fasas ut på ett för marknaden kostnadsneutralt sätt.

12.13.6 Centerpartiet verkar för att reavinstskatten avskaffas.

12.14.1 Konsekvenserna av att överföra de statliga fastighetsskatterna på kommersiella fastigheter till regioner/landsting och/eller kommuner utreds.

12.14.2 Fullständiga och icke tidsbegränsade avdrag för värdehöjande investeringar vid reavinstberäkning på privatbostäder, införs.

12.14.3 Den årliga kommunala fastighetsavgiften ska hållas på en sådan nivå att ingen behöver flytta ifrån sin bostad på grund av densamma.

12.14.4 Regressiva ränteavdrag genomförs med inriktningen enligt ovan att huvuddelen av bostadsägarna har fullt avdrag.

12.15.1 Centerpartiet tar fram ett förslag som ger fullt momsavdrag för hyresfastigheter, vilket skulle sänka kostnaden med 20 % utan att kosta staten något nämnvärt eftersom det i dag i det närmaste inte byggs hyresrätter.

12.15.2 Om förslag A anses teoretiskt kostsamt tar Centerpartiet fram ett förslag som ger fullt momsavdrag för hyresfastigheter, vilket skulle sänka kostnaden med 20 % utan att kosta staten något nämnvärt eftersom det i dag i det närmaste inte byggs hyresrätter.

12.15.3 Centerpartiet tar fram ett förslag som att nyttja statligt ägda SBAB för att finansiera hyresrätter till sedvanlig marknadsränta men med belåningsgrad upp till 90 %.

12.15.4 Centerpartiet om förslag C anses teoretiskt kostsamt tar fram ett förslag som att nyttja statligt ägda SBAB för att garantera/gå i borgen för en belåningsgrad upp till 90 % i valfri bank.

12.15.5 ACenterpartiet tar fram ett förslag som ger förenklade förutsättningar för produktion av bostäder utanför centralorten.

Partistyrelsens yttrande:

Beskattningen av bostäder är en av de svåra frågorna både för finansiering av nya bostäder och för rörlighet på bostadsmarknaden. Utformningen av reavinstskatt, ränteavdrag, ROT, fastighetsskatter och mycket annat är avgörande både som finanspolitiskt och som bostadspolitiskt instrument. Här liksom i annan bostadspolitik välkomnar vi breda överenskommelser och breda lösningar.

Reavinstskatten riskerar att slå mot rörligheten på bostadsmarknaden om den är felaktigt utformad. Men stora vinster på värdeökningar måste kunna beskattas. Därför vill vi se en

förändring av reavinstskatten så att man minskar de negativa effekterna på rörligheten, samtidigt som man kan behålla skattebasen.

Den kommunala fastighetsavgiften ska inte tvinga människor att flytta från hus och hem. Därför finns i dag ett tak på hur hög den kan vara.

Ränteavdraget fungerar i dag som en skattesänkning riktad till dem som har tagit stora lån. I praktiken innebär det ofta en riktad skattesänkning för personer med god ekonomisk situation, men utan de positiva effekterna som många andra skattesänkningar kan ha för jobb och företagande. På sikt och över tid borde ränteavdraget minska och skatten i stället sänkas på jobb och företagande.

Att bredda ROT är någonting vi strävar efter. Vi kommer att jobba vidare med skattesänkningar och regelförändringar för att underlätta ökad bostadstillgång. Däremot är det inte önskvärt att bredda ROT till nybyggnation, då det skulle innebära ett enormt skattebortfall som hellre kan läggas på att sänka skatten på jobb och företagande.

Regionalisering av skatt på industri- och elproducerande fastigheter finns med i vårt arbete med att hitta regionala skattebaser som kan stärka det lokala självstyret utan att skada rättvisan mellan olika delar av landet eller leda till stora administrativa bördor eller andra problem. Fastighetsskatten på kommersiella lokaler är dock en betydligt större skattebas samtidigt som regionalisering av denna skulle leda till en dramatisk omfördelning av skatteintäkter till de största orterna, eftersom dessa har fler kommersiella fastigheter. Den är därför inte lämpad för regionalisering på samma sätt.

I dag byggs mer bostäder än på länge, mycket tack vare de reformer som genomfördes av Alliansen men också tack vare ett gynnsamt konjunkturläge och en allt större insikt om bostadsbristen i kommunerna. Ungefär hälften av de bostäder som byggs är hyresrätter. Det är bra att det byggs mycket, både bostadsrätter, småhus och hyresrätter. Alla bostadsformer behövs. Men att finansiera byggandet med statliga lån är mycket riskabelt. Vi minns alla Lehman Brothers och hur de statligt garanterade subprime-lånen i USA blåste upp en enorm bubbla. Den risken vill vi inte ta med Sverige.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

12.5.2

12.6.17

12.6.18

12.9

12.10.6

12.10.8

12.12.3

12.14.2

12.14.3

12.15.5

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

12.5.1

12.10.5

12.11

12.13.6

12.14.1

12.14.4

12.15.1

12.15.2

12.15.3

12.15.4

Boende för ekonomiskt utsatta – motion 12.5⁴⁴, 12.6⁴⁵, 12.16 och 12.36

Motionären föreslår att:

12.5.5 Centerpartiet verkar för att utreda ifall kraven på kontantinsats och amorteringskravet vid bostadslån kan avskaffas eller förändras för att möjliggöra inträde på bostadsmarknaden för fler ekonomiskt svaga grupper samt att ett större ansvar läggs på bankerna att ta ansvar för sitt eget risktagande i samband med utlåning.

12.5.10 Centerpartiet verkar för att möjliggöra för banker att kunna erbjuda en lägre kontantinsats vid bostadslån i utbyte mot en högre amorteringstakt.

12.5.14 Centerpartiet verkar för att se över fler former av stöd till ekonomiskt utsatta grupper för att möjliggöra tryggt och långsiktigt boende, exempelvis utökat bostadsbidrag.

⁴⁴ 12.5.1–2 behandlas i yttrandet Bostadsskatter. 12.5.3–4,11 behandlas i yttrandet Hyressättning. 12.5.6–9,16 behandlas i yttrandet Processfrågor. 12.5.12,15 behandlas i yttrandet Byggbar mark. 12.5.12,17–18 behandlas i yttrandet Byggnormer.

⁴⁵ 12.6.1,8 behandlas i yttrandet Processfrågor. 12.6.2–7,9–10 behandlas i yttrandet Byggbar mark. 12.6.11–13 behandlas i yttrandet Hyressättning. 12.6.17–18 behandlas i yttrandet Bostadsskatter.

12.6.14 Centerpartiet tar ställning emot ett statligt subventionerat bospärande för unga.

12.6.15 Centerpartiet tar ställning mot alla former av subventioner för köp av bostäder.

12.6.16 Centerpartiet ska verka för att målet om finansiell stabilitet inte skapar orimligt höga trösklar till eget boende.

12.6.19 Centerpartiet ska verka för att avskaffa amorteringskravet och kontantinsatskravet.

12.16.1 Centerpartiet ger stöd till barnfamiljer genom att lagstifta statligt stöd som ges till barnfamiljer vid köp av bostad.

12.16.2 Centerpartiet stiftar lagar som stödjer de ekonomiskt utsatta grupperna på bostadsmarknaden.

12.36.1 Verka för att en ny social bostadspolitik införs med ett bostadssparande som gör det möjligt för fler att skaffa sig en bostadsrätt eller ett eget hem.

12.36.2 Verka för att utveckla bort Sveriges Utanförskapsområden så att även dessa områden får en socialt och etniskt blandad befolkning i likhet det övriga samhället, bland annat genom blandade upplåtelseformer.

Partistyrelsens yttrande:

Bostadspriserna i Sverige har stigit kraftigt under de senaste åren. Samtidigt har kraven på bostadssökande ökat betydligt när det gäller ekonomisk stabilitet, och de individer som saknar resurser i form av till exempel kapital eller tid i bostadskö får allt svårare att komma ut på bostadsmarknaden. Detta kan få sociala konsekvenser och konsekvenser för jämlika livsförutsättningar, men också konsekvenser för den ekonomiska tillväxten genom att människor inte kan flytta till utbildningsorter eller dit arbeten finns.

Trösklarna för att ta sig in på bostadsmarknaden blir allt högre och hyresrätterna är för få. De kraftigt stigande bostadspriserna gör att det näst intill är omöjligt att köpa sin första bostad utan hjälp med finansiering. I många fall är köp av bostad den enda vägen till boende för unga och studenter. Det finns för få möjligheter till andrahandsuthyrning och nya hyresbostäder blir för dyra. En orsak till att det byggs för lite bostäder är att det ställs höga krav på standarden och att det är svårt att hitta finansiering för att bostadsföretaget ska våga påbörja bostadsbyggandet.

Oavsett standarden är det väsentligt dyrare att hyra en ny bostad jämfört med en äldre. Därför är det viktigt att framhålla rörlighet och fungerande bostadsmarknader. Dagens hyres-sättningsystem bidrar till att minska den rörligheten, vilket skadar bostadstillgången som helhet och inte minst de som har det svårt att ta sig in på bostadsmarknaden.

Men det som behövs på bostadsmarknaden är inte mer av bidrag och subventioner. De stöd som finns i dag i form av bostadsbidrag bör kvarstå i någon form, men en utökning riskerar att skapa större bidragsberoenden och svårare marginaleffekter för personer som går upp i arbetstid och inkomst.

Det viktigaste för att ekonomiskt utsatta grupper ska kunna få ett boende är att det byggs mer och att rörligheten ökar. Det hanteras redan i stämmoprogrammet Låt inte Sverige klyvas och i andra motionssvar. Men det finns vissa saker som är särskilt värda att lyfta. För att värna den finansiella stabiliteten har man infört hinder mot att köpa bostad i form av amorteringskrav, kontantinsatskrav och liknande. Det slår framför allt mot personer som befinner sig utanför bostadsmarknaden och inte har föräldrar som kan gå i borgen eller liknande. Den finansiella stabiliteten är enormt viktig, men den måste utformas på ett sätt så att den inte skapar orimligt höga trösklar till eget boende.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

12.5.5

12.5.10

12.6.16

12.36.1

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

12.5.14

12.6.14

12.6.15

12.6.19

12.16

12.36.2

Boende i hela landet – motion 12.17, 12.18, 12.19, 12.20, 12.21, 12.22 och 12.23

Motionären föreslår att:

12.17 Centerpartiet ska förespråka att kommunala planärenden måste innehålla en analys kring hur ett aktuellt bebyggelseprojekt påverkar den regionala utvecklingen.

12.18 Partistyrelsen till partistämman tar fram ett brett bostadspolitiskt åtgärdsprogram som presenterar lösningar på de problem vi har för att få en bostadsbebyggelse i Hela Sverige.

12.19 Centerpartiet tar fram ett förslag som ger likvärdiga förutsättningar för produktion av bostäder utanför centralorten, som i centralorten.

12.20 Centerpartiet ska arbeta för att det skall tas fram ett nationellt fördelningstal mellan byggnation på landsbygd respektive stad. Vilkets syfte är att sätta landsbygdens möjligheter och utmaningar i fokus. Samt därmed skapa möjligheter att öka byggnationen på landsbygden.

12.21.1 Centerpartiet tar ett politiskt ledarskap runt problembilden.

12.21.2 Centerpartiet analyserar och utvecklar förslag på åtgärder för kreditmarknaden och redovisningsprinciper som gör att byggnade underlättas i bygder med svag värdeutveckling.

12.22.1 Centerpartiet tar med utgångspunkt från demokrati, trygghet och valfrihet, fram förslag till en ny bostadspolitisk plattform.

12.22.2 Bostadspolitiken ska motverka den sociala och regionala klyvningen.

12.22.3 Bostadsskatterna ska främja boende i hela landet.

12.22.4 Infrastrukturinvesteringar ska främja boende i hela landet.

12.22.5 Bostadspolitiken ska främja integrationen och mångfalden i samhället.

12.22.6 Statlig medverkan i form av riktade åtgärder, ska endast förekomma där det privata näringslivet inte är beredda att satsa.

12.23.1 Centerpartiet jobbar för en lösning på problemet.

12.23.2 Centerpartiet tittar på och jobbar för någon form av skatteteknisk lösning.

Partistyrelsens yttrande:

Det behöver byggas mer, kostnadseffektivare och snabbare än i dag. Det är en utmaning som gäller hela landet. Både i storstäderna och på landsbygden är möjligheten att bygga – och på sikt därmed bostadsmarknaden – vingklippt av långa handläggningstider, krångliga planprocesser, långtgående krav och liten marktillgång. Problemen är generella och slår mot hela landet. Det innebär också att lösningarna är generella och träffar hela landet.

Den politik som läggs fram i stämmoprogrammet Låt inte Sverige klyvas utgår just från klyvningen av Sverige – socialt, ekonomiskt och regionalt – och hur den kan motverkas. Den politik som läggs fram där, men också den som hanteras i motionsyttranden, innehåller större tillgång till byggbar mark, snabbare processer, enklare byggnormer och skatter för en större rörlighet på bostadsmarknaden. Det är en bostadspolitik som stärker hela landet.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

12.17

12.18

12.19

12.21

12.22

12.23

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

12.20

Egnahemsrörelsen – motion 12.24

Motionären föreslår att:

12.24.1 Egnahemsrörelsen återupplivas med full kraft.

12.24.2 Egnahemsrörelsen organiseras med sakkunskap om byggnation och ekonomi.

12.24.3 Egnahemsrörelsens nya framväxt preciseras med handlingsprogram och tidplan för genomförande.

Partistyrelsens yttrande:

Egnahemsrörelsen var en folkrörelse i slutet av 1800-talet och början av 1900-talet med målet att ge mindre bemedlade personer ett eget boende. Stora områden köptes upp, styckades upp och tomter såldes sedan till arbetare, lägre tjänstemän och andra grupper, så att de kunde skaffa sig en egen eller förbättrad bostad i form av ett egnahem. Det var en viktig historisk insats för att fler skulle få en ny plats att bo.

Egnahemsrörelsen i den form som fanns då kan förmodligen inte återupplivas. Dels var det ett frivilligt arbete av människor som slöt sig samman i civilsamhället. Det är alltid positivt, och finns inga hinder för att göra detsamma i dag. Dels är det nu också helt andra utmaningar som står i vägen för en fungerande bostadsmarknad än det var i slutet av 1800-talet.

Men i en annan bemärkelse är egnahemsrörelsen en del av historien att stolt se tillbaka på, och en del av de idealen kan ligga till grund för en positiv syn på möjligheten att få eget boende. Det skulle vara en ny sorts egnahemsrörelse som öppnar för andra upplåtelseformer och markupplåtelse. Det kan vara en ny möjlighet för att ge till exempel nyanlända en chans och ett sätt att främja träbyggnation att byggföretagen ges möjlighet att med ett enklare regelverk ta fram monteringsfärdiga hus åt en grupp bostadsköpare som efterfrågar det. Att lösa de praktiska hinder som kan finnas för detta är fortsatt prioriterat för Centerpartiet.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

12.24

Hyressättning – motion 12.5⁴⁶, 12.6⁴⁷, 12.12⁴⁸, 12.13⁴⁹, 12.25, 12.26⁵⁰ och 12.27

Motionären föreslår att:

12.5.3 Centerpartiet verkar för att omreglera hyresmarknaden så att hyressättning kan ske individuellt och spegla tillgång och efterfrågan, med fortsatt starkt besittningsskydd.

12.5.4 Centerpartiet verkar för att förbättra förutsättningarna för och minska beskattningen på privat uthyrning.

12.5.11 Centerpartiet verkar för att omöjliggöra retroaktiv hyresnedsättning.

12.6.11 Centerpartiet ska verka att slopa femtonårsgränsen på presumtionshyror.

12.6.12 Centerpartiet ska verka för att fullständiga marknadshyror på sikt fasas in.

12.6.13 Centerpartiet verkar för att hyresvärdar tillåts köpa ut hyresgäster.

12.12.1 Hyresmarknaden omregleras över tid så att hyressättningen kan ske individuellt och spegla tillgång och efterfrågan.

12.12.2 För alla nybyggnationer ska hyressättningen ske individuellt och spegla tillgång och efterfrågan.

12.12.4 All formell makt tas från Hyresgästföreningen och ges till marknadens parter på en frivillig och marknadsmässig basis.

12.13.1 Centerpartiet ska verka för att en helt fri hyressättning införs.

12.13.2 Centerpartiet ska verka för att de som, i en bostadsmarknad med marknadsmässiga priser, inte har råd att betala för sitt boende, ska ges möjlighet att efterfråga boende, exempelvis genom bostadsbidrag efter inkomstprövning.

12.25 Centerpartiet arbetar för en höjd gräns alternativt ge skattereduktion på större summa och fler enheter än en, vid uthyrning av bostad i andra hand.

12.26.1 Hyresmarknaden omregleras över tid så att hyressättningen kan ske individuellt och spegla tillgång och efterfrågan.

⁴⁶ 12.5.1–2 behandlas i Bostadsskatter. 12.5.5,10,14 behandlas i Boende för ekonomiskt utsatta. 12.5.6–9,16 behandlas i Processfrågor. 12.5.12,15 behandlas i Byggbar mark. 12.5.12,17–18 behandlas i Byggnormer.

⁴⁷ 12.6.1,8 behandlas i Processfrågor. Motion 12.6.2–7,9–10 behandlas i Byggbar mark. Motion 12.6.14–16,19 behandlas i Boende för ekonomiskt utsatta. Motion 12.6.17–18 behandlas i Bostadsskatter.

⁴⁸ 12.12.3 behandlas i yttrandet Bostadsskatter, kommitté 12. Motion 12.12.5 behandlas i yttrandet Byggnormer, kommitté 12.

⁴⁹ 12.13.3–5 behandlas i yttrande Processfrågor. Motion 12.13.6 behandlas i yttrande Bostadsskatter.

⁵⁰ 12.26.6 behandlas i yttrandet Byggnormer i kommitté 12.

12.26.2 För alla nybyggnationer så ska hyressättningen ske individuellt och spegla tillgång och efterfrågan.

12.26.3 Hyresmarknaden omregleras så att villkoren mellan parterna förhandlas individuellt och speglar tillgång och efterfrågan.

12.26.4 Ränteavdragen för bostadslån fasas ut på ett för marknaden kostnadsneutralt sätt.

12.26.5 All formell makt tas från Hyresgästföreningen och ges till marknadens parter på en frivillig och marknadsmässig basis.

12.27 Kontraktet för kvittningshyra tillgängliggörs nationellt.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet vill sedan tidigare se över möjligheterna till en friare hyressättning med starkare koppling till bostäders marknadsvärde. Detta kunde införas successivt och anpassat till bostadsmarknadens tillväxt. Det är dock viktigt att värna hyresgästernas besittningsrätt och skydd mot plötsliga hyreshöjningar, aspekter som flera motionärer också lyfter.

Det finns ytterligare konkretiseringar och skärpningar av Centerpartiets position som har föreslagits i motionerna, något som partistyrelsen välkomnar i den mån det inte är för detaljerade lösningar. Partistyrelsens inriktning är dock tydlig.

För att minska bostadsbristen krävs en bostadsmarknad i balans där utbudet kan möta efterfrågan. Det måste bli möjligt att bygga billigare bostäder med fortsatt bra standard. Samtidigt måste bostadsföretag få möjlighet att ta ut hyror som motsvarar vad det faktiskt kostar att bygga. Reglerad hyressättning – tillsammans med krångliga byggregler och dålig konkurrens i byggsektorn – gör det onödigt dyrt att bygga. Det drabbar framför allt de personer som befinner sig längre från bostadsmarknaden. Hyrorna måste bättre motsvara de boendes egna önskemål och värderingar.

Samtidigt måste det finnas en ansvarstagande syn på infasningen. Ingen ska drabbas av kraftiga hyreshöjningar på kort sikt. Besittningsskyddet måste värnas och betyda någonting i praktiken. Ett ökat inslag av marknadsanpassning av hyrorna måste kombineras med ett socialt ansvarstagande. Mer marknadsanpassade hyror, tillsammans med ett fortsatt starkt besittningsskydd och skydd mot plötsliga hyreshöjningar, skulle öka utbudet av hyresrätter och underlätta för människor att hitta såväl en första bostad som att förändra sin boendesituation.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

12.5.3

12.5.4

12.5.11

12.6.11

12.6.13

12.12.1

12.12.2

12.26.1

12.26.2

12.26.3

12.26.4

12.26.5

12.27

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

12.6.12

12.12.4

12.13.1

12.13.2

12.25

Byggnormer – motion 12.5⁵¹, 12.10⁵², 12.12⁵³, 12.26⁵⁴, 12.28, 12.29, 12.30 och 12.31

Motionären föreslår att:

12.5.13 Centerpartiet verkar för att se över och förenkla befintliga byggnormer, för att möjliggöra billigare, enklare och snabbare nyproduktion av bostäder.

⁵¹ 12.5.1–2 behandlas i yttrande Bostadsskatter. 12.5.3–4,11 behandlas i yttrande Hyressättning. 12.5.5,10,14 behandlas i yttrande Boende för ekonomiskt utsatta. 12.5.6–9,16 behandlas i yttrande Processfrågor. 12.5.12,15 behandlas i yttrande Byggbar mark.

⁵² 12.10.5–6.8 behandlas i yttrande Bostadsskatter. 12.10.1,7,9–11 behandlas i yttrande Processfrågor.

⁵³ 12.12.1–2,4 behandlas i yttrandet Hyressättning. Motion 12.12.3 behandlas i yttrandet Bostadsskatter.

⁵⁴ 12.26.6 behandlas i yttrandet Hyressättning.

12.5.17 Centerpartiet verkar för att införa en deklaration av buller, luftföroreningar och andra relevanta miljöaspekter vid köp av bostäder.

12.5.18 Centerpartiet verkar för en uppluckring av kraven vad gäller buller, luftföroreningar och andra relevanta miljöaspekter vid nybyggnation av bostäder.

12.10.2 Centerpartiet vill sänka tillgänglighetskraven för komplementbostadshus.⁵⁵

12.10.3 Centerpartiet vill utöka den tillåtna byggnadsytan för Attefallshus från 25 till 40 kvadratmeter.⁵⁶

12.10.4 Attefallslagstiftningen ändras så att det blir möjligt att inreda ytterligare två bostäder i ett ursprungligt enbostadshus.

12.12.5 Vissa typer av bostäder såsom student- och äldreboenden ska ges undantag från samtliga byggnormer som ej rör säkerhet och energieffektivisering.

12.26.6 Vissa typer av bostäder såsom student- och äldreboenden ska ges undantag från samtliga byggnormer som ej rör säkerhet och energieffektivisering.

12.28 Centerpartiet verkar för en förändrad lagstiftning i enlighet med ovannämnda resonemang för att tillvarata den enskilde fastighetsägarens rättigheter.

12.29 Centerpartiet arbetar för att minska krångel med bullerregler så att det blir lättare att bygga bostadsfasader med ej öppningsbara fönster.

12.30 Centerpartiet arbetar för en höjning av angiven gräns till 50 kvadrat vad gäller förenklat bygglov.

12.31 Boverkets minimiregler för bostäder förändras så att det blir möjligt att bygga ett stort antal moderna bostäder som liknar de studentbostäder och ålderdomshem med korridorslösningar som byggdes tidigare.

Partistyrelsens yttrande:

Flera motioner tar upp det stora behovet av att se över byggregler för att lättare kunna bygga bostäder. Partistyrelsen delar helt inställningen att det behövs.

Partistyrelsen ser positivt på vissa undantag från byggregler såsom justeringar av bullernivåerna och andra lättnader i de krav som gäller för studentbostäder. Det har visat sig vara möjligt att utforma regler som tillåter en mindre bostadsyta för studentbostäder men där tillgängligheten även för personer med funktionsnedsättning har bibehållits. Vad gäller buller, har det visat sig möjligt att skapa bostäder med en mycket bra inomhusmiljö även i bullriga

⁵⁵ Förtydligande: avser Attefallshus som används som bostad.

⁵⁶ Förtydligande: avser såväl bostad som komplementbyggnad.

områden. Det måste vara upp till kommunerna att själva avgöra vilket bostadsbyggande som ska prioriteras.

Att utöka den tillåtna byggnadsytan för Attefallshus och även i övrigt underlätta nybyggnation och ombyggnation för fler bostäder är förslag som ligger i linje med vad Centerpartiet sedan tidigare vill göra. Exakt hur stor gränsen borde vara bör dock inte slås fast i nuläget.

Miljöaspekter är viktiga att ta hänsyn till, men många krav på boendemiljö är i dag väl hårt ställda. Det gäller inte minst bullerreglerna som gör det oskäligt svårt och dyrt att bygga. Här måste man hitta en bra balans.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

12.5.13

12.5.17

12.5.18

12.10.2

12.10.3

12.10.4

12.28

12.29

12.30

12.31

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

12.12.5

12.26.6

Handelsplatser – motion 12.32

Motionären föreslår att:

12.32.1 Kommuner inför etablering av externa köpcentrum ska göra en analys av möjligheterna att expandera handelsområden integrerat inom eller i direkt anslutning till befintlig tätortsbebyggelse.

12.32.2 Kommuner inför etablering av externa handelsplatser ska analysera hur trafiken påverkas, samt hur handeln i befintliga stadsmiljöer samt omkringliggande kommuner påverkas och medge dessa samt regionalt planeringsorgan möjlighet att yttra sig via remiss.

12.32.3 Externa handelsplatser där förutsättningar finns omvandlas till tät, kompletta stadsmiljöer med bostäder, attraktiva offentliga rum och hållbara mobilitetslösningar.

12.32.4 Detaljplaner och utvecklingsavtal för externa handelsplatser ska ställa krav på gång, cykel och hållbara mobilitetslösningar ska ges högre prioritet, att hemkörningstjänster ska erbjudas, att gatustrukturen ska medge konvertering av området till attraktiv, tät, grön och hållbar stadsbyggnad, samt att fastighetsägaren ska ha en del av kostnadsansvaret för dessa hållbarhetskrav.

12.32.5 Centerpartiets riksdagsgrupp verkar för ändrad lagstiftning i de delar som krävs för att ge kommuner och regioner rätt krav och verktyg för att kunna arbeta enligt ovanstående principer.

Partistyrelsens yttrande:

Det är ett problem på vissa orter att externa handelsplatser urlakar stadskärnors liv. Det är viktigt att en bra stadsbyggnad tar hänsyn till det småskaliga handels- och kulturliv som skapar en attraktiv stad, både som boendemiljö och för ett gott näringsklimat. Det finns en stor mängd frågor att ta hänsyn till, som hur stråk bildas i staden, att det finns tillräckligt mycket handelslokaler i gatuplan och så vidare. Men de negativa effekterna av större handelsplatser har ofta överdrivits, och man bör inte bortse från de positiva. Stora handelsplatser gör det för många hushåll lättare att klara av livspusslet och ger möjlighet till enkla och billiga inköp av stora mängder varor. Balansen mellan dessa värden borde inte kräva ny lagstiftning.

Olika kommuner har olika förutsättningar. Vilka analyser, förberedelser och utredningar som krävs inför en planläggning kan skilja sig åt.

Översikts- och detaljplaner ligger redan på kommunerna, och starkare statlig styrning är inte önskvärt. Det är en fråga för kommuner och regioner att ta ställning till i sin planering.

Partistyrelsen ser dock positivt på medfinansieringsavtal och att ställa krav på god infrastruktur och grönt tänkande när städer och andra orter utvecklas.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

12.32.4

12.32.5

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

12.32.1

12.32.2

12.32.3

Processfrågor – motion 12.5⁵⁷, 12.6⁵⁸, 12.10⁵⁹, 12.13⁶⁰, 12.33, 12.34, 12.35 och 12.37

Motionären föreslår att:

12.5.6 Centerpartiet verkar för att effektivisera planprocessen med skarpa tidsgränser för kommunala handläggningstider.

12.5.7 Centerpartiet verkar för att utreda reformer av detaljplaneprocessen enligt tysk modell.

12.5.8 Centerpartiet verkar för att i högre grad samordna bostadsbyggande och infrastruktur-utbyggnad.

12.5.9 Centerpartiet verkar för att se över fler former för offentlig och privat samverkan vid infrastrukturinvesteringar.

12.5.16 Centerpartiet verkar för att utreda hur ett system med kompensatoriska åtgärder och transfereringar skulle kunna ersätta överklagandemöjligheterna vid bostadsbyggnation i stadsmiljöer.

12.6.1 Centerpartiet ska verka för att översiktsplanerna ska vara mer styrande i kommunens planprocesser så att innehållet i detaljplanerna kan minskas kraftigt.

12.6.8 Centerpartiet ska arbeta för att minska möjligheten till kommunala särkrav på bostadsbyggande.

12.10.1 Centerpartiet vill ge småhusägare större möjligheter att bidra till att bostadsbyggandet genom att förädla sina egna fastigheter.

12.10.7 Centerpartiet vill att tre meters avstånd till tomtgräns ska gälla som planbestämmelse för byggnation i äldre planer där inget annat anges.

⁵⁷ 12.5.1–2 behandlas i yttrande Bostadsskatter. 12.5.3–4,11 behandlas i yttrande Hyressättning. 12.5.5,10,14 behandlas i yttrande Boende för ekonomiskt utsatta. 12.5.12,15 behandlas i yttrande Byggbar mark. 12.5.12,17–18 behandlas i yttrande Byggnormer.

⁵⁸ 12.6.2–7,9–10 behandlas i yttrande Byggbar mark. 12.6.11–13 behandlas i yttrande Hyressättning. 12.6.14–16,19 behandlas i yttrande Boende för ekonomiskt utsatta. 12.6.17–18 behandlas i yttrande Bostadsskatter.

⁵⁹ 12.10.2–4 behandlas i yttrande Byggnormer, kommitté 12. 12.10.5–6.8 behandlas i yttrande Bostadsskatter.

⁶⁰ 12.13.1–2 behandlas i yttrande Hyressättning. 12.13.6 behandlas i yttrande Bostadsskatter.

12.10.9 Centerpartiet vill ändra detaljplanekravet så att det blir möjligt att bygga ny sammanhållen bebyggelse trots avsaknad av detaljplan. Nödvändiga funktioner som normalt regleras i detaljplanen kan istället regleras genom ett utökat bygglovsskede.

12.10.10 Centerpartiet vill införa en administrativ avgift för att få överklaga.

12.10.11 Centerpartiet vill införa en tidsgräns för hur lång en överklagandeprocess får vara.

12.13.3 Centerpartiet verkar för att Sverige arbetar för ett standardiserat gemensamt nordiskt regelverk för byggprocesser.

12.13.4 Centerpartiet verkar för att detta regelverk sedermera översätts till engelska för att sänka trösklarna ytterligare.

12.13.5 Centerpartiet verkar för att svenska kommuner översätter avtal till engelska när de ska upphandla inom byggbranschen.

12.33 Centerpartiet ser över överklagningsrätten för att minska okynnesöverklaganden och förkorta handläggningstider.

12.34 Distriktet Stockholms Stad och Centerpartiet tar till sin uppgift att undersöka om en mer prejudikatsorienterad plan- och bygglovsprocess kan vara en väg framåt.

12.35.1 En förändring görs av PBL:s regler om vad som ska anses utgöra mindre avvikelser från detaljplan i syfte att få en mer flexibel bygglovshantering.

12.35.2 Det bör i PBL komma till tydligare uttryck att de allmänna råden i BBR är just råd och inget annat och att andra lösningar får väljas i det enskilda fallet om de framstår som lämpligare.

12.37 Centerpartiet tar fram ett förslag som innebär ingen kostnad för överklagande i steg ett, låg kostnad i steg två och högre kostnad för vidare överklaganden.

Partistyrelsens yttrande:

Många motioner tar upp frågor kring handläggning, initiativrätt, planläggningskrav och andra processfrågor för bostadsbyggande. Det är väldigt viktiga frågor som bostadspolitiken måste kunna lösa ut, om inte bostadsbristen ska fortsätta och bli än värre. Långa handläggningstider är problematiska och gör att frågor kring till exempel bygglov kan dra ut på tiden, fördyra och ibland stoppa processen för att den sökande helt enkelt ger upp. Bristande rätt att bygga, förändra och använda fastigheter och mark är både en principiellt felaktig inskränkning av äganderätten och ett slöseri med potentiellt byggbar mark.

Enskildas möjlighet att överklaga beslut är av rättssäkerhetsskäl viktig och frågor kring talerätt och olika sätt att förkorta handläggningstiderna för förvaltningsärenden har diskuterats länge i olika sammanhang. Frågan kom upp i riksdagen våren 2016 och innebar lagändringar kring instanskedjan för överklagade kommunala beslut att anta, ändra eller upphäva en detaljplan eller områdesbestämmelser. Centerpartiet föreslog del bland annat att det bör övervägas om det går att begränsa den sakägarkrets som har rätt att överklaga bygglovs- och detaljplanebeslut, om det är möjligt att begränsa rätten att överklaga ett bygglovsbeslut när

inga nya omständigheter tillkommit sedan detaljplanen för området överklagades, huruvida fördelarna med en överklagandeavgift överväger nackdelarna, om det kan införas en tidsfrist för prövning av överklagade beslut. Centerpartiet bör därför driva kortade handläggningstider genom ett antal olika medel, såsom minskning av sakägarkretsen och att låta utreda en metod för att avgiftsbelägga överklaganden.

I dagsläget finansieras den absolut största delen av all infrastruktur av statsbudgeten. Eftersom statens reformutrymme är begränsat är det nödvändigt att hitta nya finansieringslösningar för infrastruktur för att kunna genomföra nödvändiga åtgärder i drift och underhåll samt nya investeringar. I många länder finansieras sedan länge viktiga samhällseliga infrastrukturprojekt i offentlig-privat samverkan (OPS). Staten kan då identifiera projekt som lämpar sig för en OPS-lösning. Det kan röra sig om en järnväg, en bro, en motorvägssträcka eller en del av en trafiklösning, som till exempel mer robust elförsörjning eller ett signalsystem för järnväg. OPS-finansiering öppnar för nya projekt som annars skulle skjutas på framtiden eller möjligen aldrig bli av. Det möjliggör också utveckling av bostadsområden och en mer effektiv nybyggarpolitik. Partistyrelsen ser positivt på samverkan och medfinansieringsavtal, och kommer att fortsätta driva de frågorna.

Mer standardiserade regelverk för byggprocesser kan öka konkurrensen och sänka kostnaderna. Därför ska möjligheter till kommunala särkrav minskas. Det är positivt om regler för byggprocesser kan standardiseras mer i Norden. Samtidigt måste regelbördan hållas nere för kommunerna och för företagen. En generell översättning av alla avtal som upphandlas inom byggbranschen skulle vara väl långtgående. Om kommuner med större kapacitet kan genomföra större upphandlingar är det förstås positivt om de översätts och öppnas för bredare marknader, men som generell uppmaning är det för långtgående.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

12.5.6

12.5.7

12.5.8

12.5.9

12.5.16

12.6.1

12.6.8

12.10.1

12.10.10

12.10.11

12.13.3

12.13.4

12.33

12.35

12.37

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

12.10.7

12.10.9

12.13.5

12.34

Enhetlig syn på risker – motion 12.38

Motionären föreslår att:

12.38.1 Centerpartiet ska verka för en nationell riskutredning kring hur riskanalyser vid utveckling och byggande kan utföras på annat och bättre sätt än idag.

12.38.2 Centerpartiet verkar för att det utreds om en särskild myndighet med ansvar för riskvärdering bör skapas.

12.38.3 Centerpartiet verkar för tydligare direktiv från Naturvårdsverket som underlättar för handläggare på Länsstyrelser att tolka direktiven.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären lyfter ett problem om överklaganden kring olika nybyggen, industrianläggningar och forskningsprojekt. Det finns många viktiga projekt som har fördröjats och försenats av länsstyrelsernas överklaganden. Det gör att jobb som hade kunnat skapas försvinner i byråkratiska processer, att internationella investeringar aldrig når Sverige och att vissa projekt kanske aldrig ens inleds. Det är förstås skadligt för Sveriges ekonomiska utveckling, möjligheten att bygga bostäder och nya, tekniskt framstående industrier.

Motionären lyfter att stora delar av problemen bygger på en splittring i vilka myndigheter som ansvarar för bedömning av risker och att det inte finns någon sammanvägd bedömning. Partistyrelsens syn är att det i flera frågor måste finnas en bättre sammanvägning när flera myndigheter ansvarar för ett område. På ett liknande sätt föreslår vi att hanteringen av riksintressen ska göras mer enhetligt. Att tillämpa samma synsätt på myndigheters riskbedömning är en rimlig väg framåt. Fler myndigheter är dock inte lösningen på Sveriges problem.

Ytterst handlar det om att inte låta byråkratiska hinder sätta käppar i hjulen för landets utveckling. Självklart måste riskbedömningar och kontroller äga rum, men det är viktigt att det sker med så lite regelkrångel som möjligt – och så goda förutsättningar för nationell och regional utveckling som möjligt.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

12.38.1

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

12.38.2

12.38.3

Kommitté 13 – Infrastruktur, transporter och bränsle

Sverigeförhandlingen – motion 13.1

Motionären föreslår att:

13.1.1 Centerpartiet verkar för att regeringen ger förnyat uppdrag till Sverigeförhandlingen för att förbättra transportsystem, infrastruktur och främja bostadsbyggande i Storstadsregionerna och nationellt.

13.1.2 Centerpartiet verkar för att ge ett tydligare hållbarhetsuppdrag inom ramen för Sverigeförhandlingens arbete, dvs. knyta ihop regionala kärnor i en region, bidra till ett mer hållbart resande och minska klimatutsläppen samt minska biltrafikandelen.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet var med om att sjösätta Sverigeförhandlingen med det tydliga uppdraget att möjliggöra ett snabbt genomförande av projektet med höghastighetsbanor i Sverige och att ta fram förslag till principer för finansiering, en utbyggnadsstrategi samt hitta lösningar för spår och stationer där tågen ska in i städerna. En annan viktig del i förhandlingsuppdraget var att öka kollektivtrafiken, förbättra tillgängligheten och öka bostadsbyggandet i Stockholm, Göteborg och Malmö. Sverigeförhandlingen har också i uppdrag att titta på en möjlig utbyggnad av järnvägen i norr och ingå överenskommelser för att främja cykling.

I Sverigeförhandlingens uppdrag ingår således de krav som motionären ställer; ett förbättrat transportsystem, ett hållbart resande och främjande av bostadsbyggande i storstadsregionerna.

Sverigeförhandlingens uppdrag avslutas i december 2017 när förhandlarna presenterar sin slutrapport för projektet. Centerpartiet vill inte förekomma det pågående uppdraget utan anser att det är viktigt att ta del av slutrapporten och analysera det arbete som gjorts och därefter ta ställning till eventuella behov av ett förlängt uppdrag.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

13.1.1

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

13.1.2

Satsningar på särskilda väg- och bansträckor – motion 13.2, 13.3, 13.4, 13.5, 13.6, 13.7, 13.8, 13.9, 13.10 och 13.11

Motionären föreslår att:

13.2.1 Centerpartiet motsätter sig planerna för och byggnationen av en Östlig förbindelse.

13.2.2 Centerpartiet förespråkar att fyrstegsprincipen inom transportplanering alltid ska gälla vid infrastrukturprojekt (Steg 1 Tänk om, Steg 2 Optimera. Steg 3 Bygg om, Steg 4 Bygg nytt).

13.2.3 Centerpartiet arbetar i berörda kommuner för att inrätta ett samarbete mellan Värmdö, Nacka, Stockholms stad, Stockholms läns landsting och Trafikverket för att underlätta framkomligheten i ostsektorn genom moderna och innovativa trafiklösningar.

13.2.4 Motionsförslagen ska utgöra Centerpartiets hållning specifikt i frågan om Östlig förbindelse och allmänt gällande transportfrågor.

13.3 Centerpartiet arbetar för att få utökat medel till elektrifiering och reinvesteringar för ökad kapacitet, säkerhet och underhåll till befintliga järnvägar som tvärbanan och Inlandsbanan.

13.4 En ny riksväg skapas mellan Trosa och Nynäshamn.

13.5.1 Centerpartiet verkar för att skyndsamt få till stånd beslut om att fyrspår hela vägen mellan Uppsala och Stockholm.

13.5.2 Centerpartiet verkar för att utreda ifall alternativa finansieringsformer kan påskynda ny järnvägsinfrastruktur mellan Uppsala och Stockholm.

13.6.1 Centerpartiet verkar för att skyndsamt få till stånd beslut om att bygga Nobelbanan mellan Kristinehamn och Örebro och en ny bana mellan Arvika och Lilleström i samråd med norska staten, eller en andra spårsatsningar med motsvarande kapacitet.

13.6.2 Centerpartiet verkar för att utreda ifall alternativa finansieringsformer kan påskynda ny järnvägsinfrastruktur mellan Oslo och Stockholm.

13.7.1 Centerpartiet landstingsgrupp arbetar för att en ny järnvägssträcka som försörjer hela Södertörn finns med som en självklar del av RUF:s.

13.7.2 Centerpartiet arbetar aktivt för att bra och klimatsmarta förbindelser bli verklighet på Södertörn.

13.8 Centerpartiet på riksnivå skall arbeta för att järnvägskopplingen Göteborg-Oslo skyndsamt tas in i Sveriges nationella infrastrukturplan.

13.9.1 Centerpartiet verkar för en fullt utbyggd Ostkustbana med dubbelspår hela vägen mellan Gävle och Härnösand.

13.9.2 Centerpartiet verkar för att detta Dubbelspår på Ostkustbanan tidigareläggs och skrivs in i infrastrukturplanen.

13.10 Börja med en sådan förbindelse Ystad, Tomelilla, Sankt Olof, Brösarp, Degeberga, Åhus, Kristianstad med tanken på en fortsättning Sölvesborg, Karshamn, Karlskrona, Kalmar, o.s.v. bör vara ett projekt i tiden med en nystart för landsbygden och ett starkt miljötankande.

13.11 Stämman ställer sig bakom det som anförs i motionen om kommunal medfinansiering av statens infrastruktur.

Partistyrelsens yttrande:

För att upprätthålla godstrafikens funktion såväl som fungerande privatesor behöver vi ett robust infrastrukturensystem som ser till hela resan, där olika transportslag kompletterar varandra. För att stärka funktionaliteten i systemet har Centerpartiet varit med om att kraftigt ökat anslagen för satsningar på drift och underhåll. Vi behöver ta hand om den värdefulla infrastruktur vi har innan vi bygger nytt. Idag är underhållet eftersatt i den nationella infrastrukturen, inte minst på järnvägen. De senaste åren, sedan alliansregeringen tillträdde 2006, har stora satsningar gjorts. Men det återstår många år av underhållsprioritering för att järnvägen och transportsystemet i sin helhet ska kunna bli så säkert och tillförlitligt så att människor och företag väljer det mest klimatsmarta när resenärer och gods ska transporteras.

Centerpartiet har även föreslaget en särskild regional satsning som ska förbättra situation för betydelsefulla lågtrafikerade banor runt om i hela landet. För att bidra till att höja de regionala tågbanornas standard öronmärker vi en halv miljard kronor av järnvägsunderhållet för att rusta upp lokala banor på den svenska landsbygden. Det är tågbanor med viktig pendlings- och godstransportfunktion, vilket även innebär stor betydelse för jobb och tillväxt.

Generellt sett tar Centerpartiet inte enskild ställning i specifika infrastrukturobjekt. Det finns många satsningar som är viktiga för att stärka infrastrukturensystemet i landet. Flertalet motioner som inkommit behandlar just specifika bansträckningar som är viktiga för en viss region. Centerpartiets generella ingång är att det är viktigt att pengar för infrastruktur satsas i hela landet och inte koncentreras till storstadsregionerna och att vi kan använda alternativa finansieringsmetoder till statsbudgeten för att få till stånd fler investeringar. Utan att ta konkret ställning till vart och ett av de projekt som nämns i inkomna motioner är Centerpartiet i grunden positiva till satsningar som gagnar hela Sveriges infrastrukturensystem.

För de regionala projekt som nämns i motionen är det viktigt att arbeta vidare i den regionala kontexten för att argumentera för de investeringar som är önskvärda för regionen för att dessa ska kunna lyftas i arbetet med den nationella infrastrukturplanen. Regeringen presenterar den nationella infrastrukturplaneringen under våren 2018.

Det finns dock vissa undantag där partiet pekat ut vissa järnvägsstråk som bör prioriteras. Järnvägsstråk som Inlandsbanan fyller en viktig roll för landets näringar. Centerpartiet driver redan idag frågan om Inlandsbanan som ett tredje spår för att avlasta övriga järnvägsnätet. Inlandsbanan ett utmärkt projekt som lämpar sig väl för investeringar och fortsatt utveckling via offentlig privat samverkan (OPS). Genom att utveckla inlandsbanan minskar sårbarheten för hela landets godstransporter och möjligheten att flytta gods från väg till järnväg ökar. En utvecklad Inlandsbana skulle ge företagare i inlandet bättre förutsättningar att konkurrera inom Sverige såväl som på en exportmarknad. I takt med ett ökat behov av godstransporter,

inte minst de stora biomasstillgångarna norr, kan inlandsbanan fylla en viktig roll som komplement till den Bottniska kustkorridoren och stambanegodsstråket.

I den nationella infrastrukturplanen för perioden 2014–2025 ingår bland annat satsningar på Ostkustbanan som knyter ihop tidigare satsningar på Botniabanan och Ådalsbanan samt satsningar på inlandsbanan. Centerpartiet anser att dubbelspårsutbyggnad på Ostkustbanan är en viktig prioritering som påverkar trafikflödet genom hela landet. Det är också en viktig förutsättning för att en eventuell Norrbotten-bana ska fungera så optimalt som möjligt.

Godstransporter och turism- respektive affärsresor som sker över nationsgränsen är avgörande för Sveriges tillväxt. Kommunikationer kräver både lokalt och ett globalt fokus för att de ska fungera och vara hållbara. I en alltmer globaliserad värld är det idag centralt, för såväl tillväxt som miljö, att internationella stråk möjliggörs.

Motion 13.7 behandlar regionala infrastrukturobjekt som riktar sig till Centerpartiets landstingsgrupp. Det är således ingenting för Centerpartiet att ta ställning till på riksnivå.

Alternativa finansieringsmetoder

I dagsläget finansieras den absolut största delen av all infrastruktur över statsbudgeten. Det har genom åren skapats en ”infrastrukturskuld” på omkring 300 miljarder, eftersom statens reformutrymme har en ekonomisk begränsning. För att genomföra nödvändiga investeringar i Sveriges infrastruktur samt beta av den upparbetade infrastrukturskulden är det nödvändigt att hitta nya finansieringsvägar för infrastruktur. Både svenska och utländska investerare, bland annat pensionsfonder, har visat intresse för långsiktiga investeringar i Sverige. I många med Sverige jämförbara länder finansieras sedan länge viktiga samhällsinfrastrukturprojekt i offentlig-privat samverkan (OPS). Staten kan då identifiera projekt som lämpar sig för en OPS-lösning. Det kan röra sig om en järnväg, en utbyggd hamn eller en motorvägssträcka. OPS-finansiering öppnar för nya projekt som annars skulle skjutas på framtiden eller möjligen aldrig bli av. Nya former av finansiering av infrastruktur, utöver statsbudgeten, leder till att investeringar genomförs samtidigt som kostnaden för stadskassan minskar. I praktiken kan man göra mer på kortare tid utan att statens finanser äventyras. Centerpartiet ser hela landet och vill att det ska finnas bättre möjligheter för investerare att aktivt bidra inom exempelvis större nationella projekt. På så vis kan en större del av statens pengar användas till investeringar som är viktiga lokalt eller regionalt. Med större resurser får hela landet möjlighet att genomföra viktiga tillväxthöjande infrastruktursatsningar. Centerpartiet vill därför att Trafikverket ska få i uppdrag att identifiera ett antal lämpliga större objekt väl lämpade för att drivas som så kallade OPS-projekt. När OPS används är det viktigt att ställa rätt krav på entreprenören så att sådana projekt verkligen minskar kostnaderna, stärker effektiviteten och ökar tillgången på kapital. Det krävs också enklare och tydligare lagar och regler för att skapa möjligheter att samfinansiera utbyggd kollektivtrafik med privata aktörer.

En östlig vägförbindelse

En östlig förbindelse har sedan trafiköverenskommelsen 1990 varit den östliga delen av den planerade trafikledningen runt Stockholms innerstad. I alliansregeringens beslut om nationell plan för transportsystemet 2014–2025 har två miljarder kronor avsatts för fortsatt utredning av förbindelsen.

Viktiga ståndpunkter för Centerpartiet i regeringsställning var att nationalstadsparkens värden och projektens eventuella negativa konsekvenser för naturmiljön ska särskilt beaktas samt att en eventuell östlig förbindelse inte ska göra intrång i nationalstadsparken.

Viktiga förutsättningar för Centerpartiets infrastrukturpolitik är att investeringar ska göras i hela landet och att prioriterade åtgärder ska syfta till att minska klimat- och miljöpåverkan från trafiken. Att resa med bil är i sig inget vi motsätter oss men vi är måna om att ställa om fordonsflottan till att bli mer klimateffektiv. Ökad bilism medför dock andra faktorer som inte kan tillgodoses genom en ökad introduktion av bränslesnåla och tysta bilar. Trängsel är en sådan faktor. Det är också ett känt faktum som motionären tar upp att ökade investeringar i vägar tenderar att bidra till ökad trafik, och därmed ökad trängselproblematik förutsatt att kollektivtrafiken inte prioriteras främst.

En grundförutsättning vid projektering av nya vägar är att dessa anpassas till en ökad andel kollektivtrafik och cykling. Nya vägar bör också användas för att pröva ny teknik, till exempel elektrifiering av vägen. Det är också viktigt att investeringar i vägar i storstadsregioner inte tränger undan andra viktiga infrastruktursatsningar i andra delar av landet.

En östlig vägförbindelse tar tid att genomföra och löser inte de problem som idag är akuta i den delen av Stockholm. Det är därför viktigt att redan nu optimera trafiken och prioritera framkomlighet för kollektivtrafik. Det bör ske i ett samarbete mellan Värmdö, Nacka, Stockholms stad, Stockholms läns landsting och Trafikverket precis som motionären framför.

Fyrstegsprincipen

Samhälleliga investeringar i transportinfrastruktur föregås av åtgärdsvalsstudier och ska prioriteras enligt fyrstegsmodellen där till exempel trimning av en redan befintlig transportanläggning föregår en nyinvestering. Centerpartiet anser att fyrstegsprincipen är oerhört central vid investeringar i infrastruktur. I sammansatta sammanhang där primärkommun, regionkommun och stat gemensamt eller var för sig driver transportinfrastrukturprojekt som samverkar är dialog för samsyn nödvändigt för undvikande av en suboptimerad lösning. För att varje investerad krona ska göra så stor samhällsnytta som möjligt är det centralt att göra jämförande analyser för att välja rätt metod för varje enskilt projekt. Vi anser därför att Trafikverket vid beslut om investeringar och upphandlingar i väg och järnväg ska göra en bred analys av vilken metod som ger störst effektivitet, nytta och produktivitet.

Partistämman beslutade att Centerpartiet verkar för:

Kapacitetshöjande åtgärder längs hela Ostkustbanan.

Att Centerpartiet och riksdagsgruppen får i uppdrag att i dialog med berörda regioner utveckla förslag kring hur gränsöverskridande järnvägsstråk, Stockholm-Oslo, Göteborg-Oslo, kan stärkas och finansieras.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

13.2.2

13.2.3

13.3

13.5

13.6

13.8

13.9

13.10

13.11

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

13.2.1

13.2.4

13.4

13.7

Luftfartsfrågor – motion 13.12, 13.13, 13.14, 13.15 och 13.16

Motionären föreslår att:

13.12.1, 13.13.1 Centerpartiet verkar för att skyndsamt få till stånd ett regeringsbeslut som möjliggör en fjärde rullbana på Arlanda med tillhörande flygplatsinfrastruktur.

13.12.2, 13.13.2, 13.14.2 Centerpartiet verkar för att utreda behovet av samt finansiering av infrastrukturåtgärder för att långsiktigt säkra flöden av persontrafik och gods till och från Arlanda.

13.12.3 Centerpartiet verkar för att Bromma flygplats avvecklas och trafiken flyttas till Arlanda när nuvarande avtal löper ut 2038.

13.12.4 Centerpartiet verkar för att Sverige internationellt driver på för en klimat- och miljöanpassning av flyget, samt söker strategier för att stödja utvecklingen av ett klimatvänligare flyg i Sverige.

13.14.1 Centerpartiet verkar för att skyndsamt få till stånd ett regeringsbeslut som möjliggör en fjärde rullbana på Arlanda med tillhörande flygplatsinfrastruktur.

13.14.3 Centerpartiet verkar för att flygtrafiken på Bromma flyttas till Arlanda när kapaciteten kan garanteras, tidigast när nuvarande avtal för Bromma löper ut år 2038.

13.14.4 Centerpartiet verkar för att Sverige internationellt driver på för en klimat- och miljöanpassning av flyget, samt söker strategier för att stödja utvecklingen av ett klimatvänligare flyg i Sverige.

13.15.1 Centerpartiet verkar för att arbetet med en fjärde rullbana på Arlanda flygplats påbörjas omgående.

13.15.2 Centerpartiet verkar för att Arlanda flygplats på sikt byggs ut mer än nuvarande planer för att säkerställa flygets viktiga del i att hålla ihop Sverige.

13.15.3 Centerpartiet verkar för att Bromma flygplats tidigast stängs ner när nuvarande avtal löper ut 2038 under förutsättning att kapaciteten på Arlanda räcker för att ta över flygtrafiken från Bromma flygplats.

13.15.4 Centerpartiet verkar för att det på nationell nivå snarast tas fram tydliga mål, tydliga riktlinjer och tydliga styrmedel för hur biodrivmedel inom flyget ska stärkas, exempelvis genom att införa kvotplikter och differentierade start- respektive landningsavgifter.

13.16.1 Centerpartiet verkar för att ändra Swedavias uppdrag i syfte att de ska ta ett större nationellt ansvar för fler flygplatser.

13.16.2 Centerpartiet verkar för att ändra Swedavias uppdrag i syfte att säkerställa nationell flyginfrastruktur på landsbygden.

Partistyrelsens yttrande:

Sverige är EU:s till ytan tredje största land och det land som har längst avstånd mellan landsändarna. För att bibehålla och fortsätta utveckla ett konkurrenskraftigt Sverige krävs en fungerande infrastruktur som knyter samman landet. Sveriges fem transportslag behöver komplettera och stötta varandra med konceptet ”hela resan” i fokus. Vi behöver vägar, järnvägar, sjöfart, luftfart och en fungerande digital infrastruktur.

I ett avlångt land som Sverige kommer flyget under en lång tid framåt vara överlägset på långa sträckor när tiden är knapp. Luftfarten är en absolut förutsättning för ett konkurrenskraftigt näringsliv, för att människor enkelt ska resa till och från arbetsmarknader bortom den egna bostadsorten och för den växande besöksnäringen. Flyget möjliggör boende i landets mer glesbefolkade delar – samtidigt som arbetspendling till storstadsregioner möjliggörs.

Precis som motionärerna skriver är Arlanda den absolut viktigaste flygplatsen för den större delen av Sverige. Prognoser visar att den internationella trafiken kommer öka kraftigt i betydelse framöver och för att Arlanda ska kunna hantera kommande stora ökning av antalet resenärer och även konkurrera med internationella flygplatser krävs ökade investeringar i flygplatsen. De investeringar som nämnts för att teoretiskt klara att överta trafiken från

Bromma flygplats är att bygga en fjärde rullbana. Dessutom krävs utbyggnader av uppställningsplatser, terminaler, servicefunktioner med mera. Därutöver kommer det att behövas investeringar i markanslutningar till och från flygplatsen. Detta är investeringar som bör göras oavsett framtiden för Bromma flygplats.

Centerpartiet är fortsatt övertygade om att den kapacitet Bromma flygplats utgör även efter 2038 har en viktig roll att spela i Stockholmsregionen men framförallt för att fortsatt tillgodose en flygtrafik i hela landet.

Idag saknas inte infrastruktur för resor till och från Arlanda. Utmaningen är att få fler kollektivtrafikoperatörer som nyttjar och trafikerar befintlig transportinfrastruktur.

Vi behöver styrmedel som gör flyget mer miljövänligt. Flyget står för en mindre del av Sveriges utsläpp av växthusgaser och flygplanen blir allt mer energieffektiva. Centerpartiet anser dock att flyget ska bära sina miljökostnader och stimuleras till energieffektivisering och en övergång till förnybara bränslen. Därför föreslår vi en obligatorisk inblandning av förnybart flygbränsle. Kravet innebär att alla flygplan som tankas i Sverige och lyfter från Sverige kommer att flyga på en viss andel förnybart flygbränsle. Ett mer utvecklat resonemang om styrmedel för flyget ges i stämmoprogrammet Grön tillväxt och miljöansvar.

Som nämnts ovan spelar de regionala flygplatserna en viktig roll för möjligheten att resa i Sverige. De flygplatser som inte drivs av statligt ägda Swedavia drivs istället ofta av berörda kommuner, regioner eller i ett fall privatägt, och den ekonomiska situationen för många regionala flygplatser är ansträngd. Sedan en tid tillbaka har möjligheten att ge statliga bidrag till kommunala flygplatser begränsats. EU menar att det strider mot konkurrenslagstiftningen. Endast i undantagsfall är denna typ av bidragsgivning tillåten. Ett sätt att förbättra situationen för de regionala flygplatserna är att införa någon form av vinstdelningssystem och därmed ge Swedavia ett ökat ansvar för att täcka kostnader som uppkommer till exempel för säkerhetshöjande åtgärder på de regionala flygplatserna från Swedavia.

Partistämman beslutade att Centerpartiet verkar för:

En god, hållbar och konkurrenskraftig luftfart i hela landet som möjliggör att en god mobilitet säkerställs.

Partistämman beslutade att bifalla följande motion:

13.16.1 Att Centerpartiet verkar för att ändra Swedavias uppdrag i syfte att de ska ta ett större nationellt ansvar för fler flygplatser.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

13.12.1

13.12.2

13.12.4

13.13

13.14.1

13.14.2

13.14.4

13.15.1

13.15.2

13.15.4

13.16.2

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

13.12.3

13.14.3

13.15.3

Åkerinäringen – motion 13.17, 13.18 och 13.19

Motionären föreslår att:

13.17 Centerpartiet ska ta fram förslag senast maj 2018 för schyssta villkor på lika basis för svensk transport och åkerinäring.

13.18.1 Centerpartiet arbetar för att en generell eftergift införs, förslagsvis enligt den danska modellen.

13.18.2 Centerpartiet arbetar för sänkta böter eller sanktionsavgifter när det gäller mindre förseelser som inte ger transportföretaget någon konkurrensfördel, påverkar trafiksäkerheten för medtrafikanter eller resenärerna.

13.19.1 Centerpartiet arbetar för en lagstiftning om krav på vinterdäck med minsta tillåtna mönsterdjup på 8 mm på drivande axel/axlar samt framaxeln på tunga fordon.

13.19.2 Centerpartiet arbetar för en lagstiftning om krav på 2 piggkedjor i reserv på tunga fordon med enkel drivaxel.

13.19.3 Lagarna ska gälla under perioden 1 november- 31 mars.

Partistyrelsens yttrande:

Konkurrenssituationen i transportnäringen är stenhård. Åkerier som bedriver illegal verksamhet har ökat kraftigt i antal och är av både utländskt och svenskt ursprung.

Överträdelserna rör sig till exempel om brist på yrkestrafiktillstånd, överträdelser mot cabotageförordningen och utebliven betalning av lagstadgade avgifter och skatter. Andra delar är bland andra brott mot kör- och vilotider, smuggling, människohandel och stölder (främst diesel). Centerpartiet anser att det är en prioriterad fråga att minska fusket på våra vägar. Vi har därför varit med och skärpt lagstiftningen på området. Det kan dock finnas anledning att gå vidare med ytterligare förslag för att minska fusket, ett exempel kan vara att införa krav på GPS-sändare för de utlandsregistrerade åkare som trafikerar det svenska vägnätet enligt cabotageregulverket. På så sätt kan efterlevnaden cabotage-reglerna lättare följas upp. Ett annat förslag kan vara att höja det maximala bötesbeloppet som idag är 200 000 kronor för åkerier som gör överträdelser mot lagen, till exempel avseende kör- och vilotider.

Centerpartiet ställer sig positiv till den ”danska modellen” med en av Transportstyrelsen mer generös tolkning på smärre tidsöverträdelser, givet att de inte sätts i systematik och missbrukas.

Transportsektorn är ett område som lockar till sig organiserad brottslighet. Fusk med körtider gör att trafiksäkerheten och konkurrensen hotas och att de anställdas villkor försämrats. Konsekvenserna av missbruk av bestämmelserna kring cabotage är stora – både ekonomiskt, miljömässigt och socialt. Centerpartiet vill därför även se fler trafikpoliser, fälttjänstemän från Transportstyrelsen och bättre samordning mellan olika myndigheter för att motverka den brottslighet som sker inom transportsektorn.

Centerpartiet ser mycket allvarligt på de uppgifter som kommit fram om Transportstyrelsens hantering av känsliga IT-uppgifter. Det finns risk för att uppgifter med koppling till transportbranschen läckt vilket ökar risken för lagbrott genom exempelvis användning och handel av förfälskade föraridentitetshandlingar och fordonshandlingar. Det är därför oerhört viktigt med en noggrann granskning av vilka konsekvenser Transportstyrelsens agerande kan få, samt att åtgärder tas för att säkra upp IT-hanteringen.

Motion 13.19 tar upp detaljerade aspekter på vad som är en oerhört viktig fråga, nämligen trafiksäkerhet. Det finns relevans för motionärens oro som vi delar. Vi är dock tveksamma till att ta ställning på den detaljgrad motionären framför utan hänvisar till kompetensen hos ansvariga myndigheter och fordons- och däcktillverkare. Det är dock viktigt att påpeka att det måste finnas en fungerande tillsyn av att befintligt regelverk efterlevs för att höja säkerheten på våra vägar. Oseriösa åkerier som bryter mot regelverket måste straffas för sådana överträdelser.

Partistämman beslutade att Centerpartiet verkar för:

Schyssta villkor för svensk transport och åkerinäring.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

13.18

13.19

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

13.17

Trafikverket, trafiksäkerhet och statliga medel till infrastruktur – motion 13.20, 13.21, 13.22, 13.23 och 13.24

Motionären föreslår att:

13.20.1 Centerpartiet ska verka för att större städer tar fram en åtgärdsplan för att öka trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter.

13.20.2 Centerpartiet ska verka för att uppföra säkerhetspollare i innerstäder som gågator.

13.20.3 Centerpartiet ska verka för att i innerstäder eller miljözoner endast tillåta lastbilar som med hjälp av modern elektronik kan göras obrukbara för obehöriga förare.

13.21 Användningen av vägsalt regleras och görs tillståndspliktig.

13.22.1 Centerpartiet verkar för att Trafikverket, Stockholms läns landsting och länets kommuner bildar en gemensam trafikstyrningsorganisation (exempelvis genom att använda sig av det existerande Trafikanalys) där trafikplanering, drift och styrmedel samordnas.

13.22.2 Denna gemensamma trafikstyrningsorganisation får i uppdrag att utveckla en digital transportplattform som samlar realtidsinformation från resenärer som reser med samtliga transportslag.

13.23 Centerpartiet verkar för att förtydliga Trafikverkets hållbarhetsuppdrag så att myndigheten kan arbeta med påverkansinsatser enligt Steg 1 och optimeringsåtgärder enligt Steg 2.

13.24 Principerna för fördelning av statliga medel till Länstransportplanerna görs om så att de mer tar hänsyn till transportbehov när det gäller godsmängd och väglängd.

Partistyrelsen yttrande:

Med hjälp av salt kan vägarna vara fria från snö och is även när det är minusgrader. Saltning av vägarna är en viktig åtgärd för att öka säkerheten på vägarna vidinterväglag. I samband med vägsaltningen uppkommer ett antal effekter som vissa trafikanter anser som problematiska, till exempel moddbildning, korrosion rent allmänt på fordon men även miljöpåverkan på vattendrag och grundvatten vid avrinning. Enligt Trafikverket påverkar

saltningen naturen i mycket begränsad omfattning. Jämfört med andra miljöproblem som vägtrafiken förorsakar, är saltets verkningar på vatten, växter och djur mycket små. Sand som alternativ är värre för miljön och är dessutom en begränsad naturresurs.

Trafikverket arbetar aktivt för att minska och optimera användningen av vägsalt. Precis som motionären tar upp kan grundvattnets kvalitet påverkas om de geologiska och hydrologiska förutsättningarna runt vägbanan är ogynnsamma. Med anledning av vägsaltets vattenpåverkan har Trafikverket därför tillsammans med Sveriges geologiska undersökningar (SGU) startat ett samarbete där de följer upp hur vägarna påverkar vattentäkter. På vissa utsatta platser byggs därför fysiska skydd för att skydda grundvatten, både från salt och andra föroreningar från vägen. Trafikverket menar dock att långtidseffekterna av vägsaltets inverkan på vattentäkter är relativt okända och därför pågår forskning om detta. Det är viktigt att detta arbete fortsätter men att reglera vägsaltsanvändningen och göra den tillståndspliktig skulle utan tvekan kunna riskera att säkerheten på vägarna blir sämre.

Åtgärder för att öka säkerheten för invånare som rör sig i trafiktäta miljöer är oerhört viktigt, inte minst har frågan tydligt aktualiserats i samband med terrordådet i Stockholm den 7 april 2017. Detta är en fråga där beslutsfattande och planering ligger i det kommunala ansvaret, därför uppmanar Centerpartiet kommuner att se över säkerhetsaspekter i trafiktäta miljöer. Motion 13.20 vill att städer tar fram åtgärdsplaner för att öka trafiksäkerheten och även uppför säkerhetspollare i innerstäder och på gågator. Vad gäller dessa frågor sker beslutsfattandet på en kommunal nivå, där man bäst avgör frågan utifrån lokala omständigheter.

Frågan om att via modern teknik göra lastbilar obrukbara för obehöriga förare har debatterats efter terrordådet i Stockholm. Än så länge är tekniken i sin linda, och Centerpartiet anser inte att det är en framkomlig väg att i nuläget förbjuda lastbilar som inte har den installerade tekniken. Även om intentionen är god skulle det kraftigt försvåra godstransporter och varuleveranser i stadsmiljöer. Ny teknik kan användas för att verka i motionens riktning. Geofencing är en teknisk lösning som kan möjliggöra att endast tillåtna fordon kan köra inom ett geografiskt område. Scania, Volvokoncernen, Volvo Cars, Stockholm stad, Göteborgs stad och Trafikverket arbetar gemensamt för att möjliggöra användning av denna teknik och ett första steg är demonstrationer av geofencing redan under 2018.

Centerpartiet ökade anslagen kraftigt till drift och underhåll på landets vägar och järnvägar i regeringsställning. Det har bidragit till att anslaget som fördelas via länstransportplanerna ökade samt att de regionala självstyrelseorganen, regionförbund etcetera, gavs ett mycket större inflytande över hela processen. Det finns dock ett fortsatt stort behov att åtgärda den ”infrastrukturskuld” som byggts upp av att anslagen över långa perioder inte varit tillräckliga. Centerpartiet kommer fortsatt verka för att stärka satsningarna på drift och underhåll i hela landet – våra förslag om ett förstärkt riktat anslag till regionala järnvägar är ett exempel på detta. Det är också viktigt med ytterligare investeringar i drift och underhåll för att säkra hela vägnätet inklusive det mest finmaskiga för en ny bärighetsklass som inträder när det blir möjligt att köra tyngre lastbilar på vägnätet.

Idén som framförs i motion 13.22 om en digital transportplattform är ett intressant förslag som har goda förutsättningar att förbättra trafiksituationen i Stockholms län. Det är också ett

exempel på vilka nya applikationer som kan uppnås genom att än mer integrerar IT i transportplaneringen. Motionen är dock specifikt knuten till Stockholms landsting. Det är rimligt att regionala politiska företrädare i Stockholm söker samarbete med Trafikverket för att i pilotform utveckla konceptet och göra det överföringsbart till andra orter med motsvarande problematik.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

13.20.1

13.20.2

13.23

13.24

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

13.20.3

13.21

13.22

Störsändare – motion 13.25

Motionären föreslår att:

13.25 Partistämman ska ge partistyrelsen i uppdrag att verka för att det blir tillåtet att inneha störsändare i forsknings- och utvecklingssyfte.

Partistyrelsen yttrande:

Användning av störsändare kan enligt Post- och Telestyrelsen (PTS) orsaka mycket stora skador på kommunikationssystem som är nödvändiga för samhället, till exempel mobiltelefoni eller räddningstjänstens radiokommunikation. Med anledning av detta råder ett förbud att inneha störsändare. Förbudet gäller med några få undantag: Försvarmakten, Försvarets radioanstalt och Försvarets materielverk får inneha störsändare. Även Polismyndigheten får inneha störsändare för viss verksamhet. PTS och Elsäkerhetsverket får också inneha störsändare i samband med utövande av marknadskontroll. PTS kan även besluta om undantag från förbudet att inneha störsändare för Kriminalvårdsstyrelsen, för att störsändare ska kunna användas på fängelser.

Mot bakgrund av detta är Partistyrelsen tveksam till att utvidga undantaget för att möjliggöra forskning och utveckling om störsändare. Vi utgår från att befintliga myndigheter som innehar undantag från förbudet tillsammans med industrin bedriver relevant forskning på området.

Partistämman beslutade att Centerpartiet verkar för:

Att utreda möjligheten att inneha störsändare i forsknings- och utvecklingssyfte.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

13.25

Samhällsekonomiska analyser för infrastrukturinvesteringar – motion 13.26

Motionären föreslår att:

13.26.1 Centerpartiet verkar för att Sverige inför ett krav på att myndigheter som ansvarar för stora infrastrukturprojekt ska vidta åtgärder för att minimera ”optimism-bias”.

13.26.2 Centerpartiet verkar för införandet av ”reference class forecasting” vid alla stora infrastrukturprojekt på nationell, regional och lokal nivå.

13.26.3 Centerpartiet verkar för att finansdepartementet eller en oberoende myndighet i en annan kommun, region eller land står för denna ”reference class forecasting”.

Partistyrelsens yttrande:

Ett övergripande mål för transportpolitiken är att åtgärder i transportsektorn ska vara samhällsekonomiskt effektiva. Vid planering av ny infrastruktur görs samhällsekonomiska analyser där nettonuvärdeskvoten (NNK) beräknas och ska utgöra ett mått på investeringens kostnadseffektivitet. Om NNK är positiv anses åtgärden lönsam enligt kalkylen.

Resultat från samhällsekonomiska kalkyler kan ibland ifrågasättas, och bakom kalkylerna finns ofta antaganden som är svåra att prognosticera. Det är också svårt att väga in alla möjliga aspekter i kalkylerna, till exempel intrång i naturområden och infrastrukturåtgärder som leder till en förbättrad stadsmiljö. Ytterst är beslutsfattandet också en fråga om politiska avvägningar och politisk vilja som påverkar infrastrukturbesluten framför den samhällsekonomiska kalkylen.

För att öka den samhällsekonomiska effektiviteten i infrastrukturplanering är det viktigt att myndigheterna ges resurser och möjligheter att ta fram nödvändiga underlag och att utveckla

befintliga kalkylverktyg. Det är också viktigt att planerade projekt konkurrensutsätts med alternativa lösningar och att man också utreder alternativa finansieringsmetoder, vilket kan leda till att industriella aktörer och finansiärer kan komma in i planeringsprocessen och möjligen planera motsvarande projekt med andra metoder och eventuellt till en lägre kostnad. Inte minst livscykelanalysen vid projekt som innebär att entreprenör både bygger och driftar ett objekt leder till detta.

Centerpartiet tror dock inte att det leder till förbättringar att ge Finansdepartementet eller någon annan myndighet en överprövningsrätt gentemot regionalt och nationellt politiskt beslutsfattande samt Trafikverket, som ska ses som expertmyndighet i dessa fall. Istället bör arbetet stärkas på myndigheten enligt resonemanget ovan.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

13.26.1

13.26.2

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

13.26.3

Problem med långa adresser – motion 13.27

Motionären föreslår att:

13.27 Centerpartiet medverkar till att berörda myndigheter och andra snarast möjligt börjar använda Svensk Adresstandards regel med max 35 tecken i sina gör att det uppstår problem som Leksandskretsen beskrivit i sitt adressfält.

Partistyrelsens yttrande:

Motion 13.27 beskriver en för Leksands kommun problematisk situation. Adresserna uppfyller svensk adresstandard på maximalt 35 tecken, men problemet är att många myndigheter och landsting inte tillämpar samma standard och att många adressregister har för få tecken i sina adressfält vilket gör att viktig information faller bort och att post kommer fel och i värre fall att ambulans, sjukresor och färdtjänst inte hittar till rätt adress. För att komma till rätta med problemet anser Centerpartiet att det är en fråga för den berörda kommunen och region Dalarna att verka i motionens riktning. Eftersom det verkar vara ett stort problem med just landstinget i Dalarna, och att de tillämpar ett system som inte möjliggör adresser med 35 tecken bör landstingspolitiker i regionen verka för att detta system ska uppdateras. Generellt bör berörda myndigheter och landsting verka för en uppdatering av interna system som

möjliggör adresser enligt svensk adresstandard. Centerpartiet kan på rikspolitisk nivå belysa problemet för ansvarig minister.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

13.27

Infrastruktur och nationella risker – motion 13.28

Motionären föreslår att:

13.28 Partistämman föreslås besluta att arbeta för att en utredning snarast startar för att åstadkomma en krissäker och hållbar över/underfart förbi Södertälje kanal för järnväg-, sjö-, och vägtrafik.

Partistyrelsens yttrande:

Lastbilsolyckan på Södertäljebron sommaren 2016 visar på ett tydligt sätt hur viktigt det är att ha såväl en robust infrastruktur och reservalternativ som snabbt kan tas i bruk när någonting händer. Konsekvenserna av det långa avbrottet blev kännbara för många, både enskilda individer och företag. Samtidigt så kunde alternativa, om än inte lika bra, lösningar relativt snabbt sättas in vilket mildrade de värsta konsekvenserna i detta fall.

Bron över Södertälje kanal är viktig ur många perspektiv för hela Stockholmsregionen och visar på regionens sårbarhet och beroende av en fungerande samhällsviktig infrastruktur.

Denna problematik löses inte av en aktör ensamt men däremot har alla ansvariga aktörer ett gemensamt och enskilt ansvar att i sina risk- och sårbarhetsanalyser identifiera både samhällsviktig infrastruktur och samhällsviktig verksamhet och visa vilka sårbarheter, hot och risker dessa står inför. Därefter behöver åtgärder vidtas som minskar riskerna. Att genomföra själva risk- och sårbarhetsanalysen är endast första steget i en lång process och det är viktigt att den inte läggs till handlingarna utan integreras i den ordinarie verksamheten.

Samverkan mellan kommun, länsstyrelse, staten, i detta fall Södertälje kommun, Länsstyrelsen i Stockholm samt i huvudsak kanske Trafikverket och Sjöfartsverket är av yttersta vikt för att hitta kortsiktiga och långsiktiga lösningar som är hållbara ur olika sammanvägda perspektiv, såsom klimat-, säkerhets- och ekonomiska perspektiv.

Sårbarheter i viktig infrastruktur är ett problem som finns på många ställen i landet. Arbetet med robust och framtidssäkrad infrastruktur behöver, givet inte minst det rådande säkerhetspolitiska omvärldsläget men också långsiktigt på grund av exempelvis klimatförändringarna, ingå i den strategiska trafikplaneringen. Vi behöver långsiktigt redundanta infrastruktursystem. Samt kortsiktigt alternativa lösningar om olyckan är framme.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

13.28

Vägar och enskilda vägar – motion 13.29, 13.30, 13.31 och 13.32

Motionären föreslår att:

13.29.1 Alla allmänna vägar tjälsäkras.

13.29.2 Föreningsvägar får större möjlighet till extra statsbidrag för tjälsäkring och andra grundförbättringar.

13.30.1 Centerpartiet arbetar för att norra Sverige indelas i fler klimatzoner som bättre är anpassade till gällande klimatförhållanden mellan kust och inland.

13.30.2 Centerpartiet verkar för att mer pengar tillförs statsbidraget så att det bättre svarar upp mot den faktiska kostnaden för vinterunderhållet förorsakat av klimatförändringarna och fler klimatzoner.

13.31 Nuvarande regler bibehålls, med rätten att enskilda kommuner kan fortsätta och ta emot och administrera statsbidraget för det enskilda vägnätet inom den egna kommunen.

13.32 Centerpartiets riksdagsgrupp tar kraftfullt initiativ för att motverka degradering av riksvägar i form av lägre hastighet och därmed sämre underhåll inklusive vinterväghållning.

Partistyrelsens yttrande:

Inom vårt vägnät behöver de 43 000 mil enskilda vägarna prioriteras. Det statliga stödet till dessa vägar har stärkts genom alliansregeringen men Centerpartiet anser att det behövs en fortsatt uppräknings av anslaget för att nödvändigt underhåll och viktiga investeringar ska kunna genomföras. Utöver det statliga ekonomiska stödet arbetar många lokala invånare, längs de enskilda vägarna, ideellt och de gör stora insatser för människors vardagsresor. De lokala vägföreningarna utgör tillsammans en hel folkrörelse i hela vårt land. Det är den enskilda vägen som gör att en miljon människor kan påbörja och avsluta sin dagliga resa och därför måste förutsättningar ges för att upprätthålla och utveckla dessa vägars kvalitet.

Vägarna är också en absolut förutsättning för råvarutransporter och de ger oss tillgång till såväl friluftsliv och stora delar av vår besöksnäring. Denna inställning ska gälla för såväl enskilda vägar som för allmänna vägar på landsbygden. Centerpartiet verkar dessutom för ett implementerande av den ”Finska modellen” vid förrättningsarbete i vägsamfälligheter vilket innebär ett väsentligt förenklat förfaringsätt till lägre kostnad.

Det finmaskiga vägnätet måste ha en hållbar och bra standard för bärighet och belastning. En grund i detta är att rätt förutsättningar för bland annat regelverk och myndigheternas tillämpning och bemötande ges för de enskilda vägarna med statsbidrag för att upprätthålla och utveckla dessa vägar.

Trafikverket ser just nu över hur bidragsgivningen till enskilda vägar skall ske framöver. Ett nytt krav är att mottagare av statsbidrag skall vara en fungerande vägförening. Kommuner skall inte längre kunna ta emot bidraget under förvärdning att de ändå sköter de enskilda vägarna. Motion 13.31 pekar på vikten att nuvarande regler bibehålls så att enskilda kommuner fortsatt kan ta emot och administrera statsbidraget för det enskilda vägnätet inom den egna kommunen.

Riksförbundet Enskilda Vägar (REV) är positiva till Trafikverkets föreslagna förändringar. REV anser att förslaget kan leda till en positiv utveckling i många delar av landet där de enskilda vägföreningarna nu ligger ”vilande” och i och med förslaget kan åter bli aktiva.

Centerpartiet delar den uppfattningen och anser att det är bättre att stödet går direkt till vägföreningen än att kommunen själv tillgodogör sig statsbidraget. Det är dock viktigt att det ges tid för anpassning till det nya regelverket så att berörda föreningar och kommuner har tid att agera för att även framgent kunna vara mottagare till statsbidraget. Förslaget är en övergångstid på minst fem år, vilket bedöms som tillräckligt för att ”väcka liv” i vilande vägföreningar.

Trafikverket delar in landet i tre klimatzoner efter hur driftsbehovet för vinterunderhåll fördelas över landet – det vill säga antalet tillfällen för plogning, sandning och eventuellt ishyvling. Det uppstår ett problem när väderleksförhållandena och behovet av vinterunderhåll varierar stort inom en klimatzon, i Norrland är skillnaderna i behovet av vinterunderhåll stort mellan kust och inland. Klimatförändringarna har gjort att antalet plogningsturer har minskat medan sandningsbehovet ökat i kustområdet, vilket kostar mer pengar. Centerpartiet anser att lösningen på problemet bör vara att säkerställa att de zoner som finns anpassas till den rådande verkligheten samt effekter från klimatförändringarna. Genom ett allmänt ökat anslag till enskilda vägar bör aspekter som ett ökat behov av sandningsturer i det norrländska kustlandskapet kunna bemötas utan att klimatzonerna behöver ritas om.

I och med riksdagens beslut om att möjliggöra transporter med tyngre fordon, och på sikt även ännu längre fordon, finns ett behov av att bärighetssäkra vägnätet för att möjliggöra transporter med 74-tonslastbilar i hela landet. Användningen av tyngre och längre fordon ökar transporteffektiviteten i hela transportsystemet.

Trafikverket har genomfört hastighetssänkningar från 90 kilometer i timmen till 80 på ett 50-tal vägsträckor runt om i landet. På sikt är målet att alla vägar med högre hastighet än 80 ska vara mötesfria. Fram till år 2025 är det tänkt att ytterligare knappt 400 mil 90-väg ska ses över som ett led i Trafikverkets säkerhetsarbete för att minska antalet allvarliga och dödliga olyckor.

Det finns många regionala vägar med mycket trafik och brister inom trafiksäkerhetsområdet. De regionala ramarna medger inte någon större satsning på trafiksäkerhet i landet. Viljan finns dock bland de regionala planuppgifterna att i högre grad arbeta med till exempel mittseparering som är en väl beprövad och dokumenterad metod för att nå en ökad trafiksäkerhet.

Det saknas dock en viktig pusselbit för att nå nationella mål och regionala nyttor. Det är alltså möjligt att samfinansiera den nationella planen med regionala medel, men inte tvärtom. Det

behövs alltså en möjlighet att samfinansiera planerna åt båda hållen. Om den nationella planen utformades med en ”pott” för trafiksäkerhetsmedel som kunde samfinansieras till angelägna regionala trafiksäkerhetsobjekt så skulle det bidra till en fortsatt utveckling inom trafiksäkerhetsområdet.

Centerpartiet motsätter sig inte vikten av säkerhetsförebyggande åtgärder för att minska olyckorna, partistyrelsen ser dock inte att standardlösningen alltid måste vara hastighetsbegränsningar. Önskvärt vore istället att investera i att göra vägsträckorna säkrare genom att till exempel bygga om vägarna till 2-1-vägar eller vidta andra nödvändiga åtgärder för att öka säkerheten utan att begränsa hastigheten.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

13.29

13.30.2

13.32

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

13.30.1

13.31

Autonoma fordon, spårbilar och teknikutveckling – motion 13.33, 13.34, 13.35, 13.36, 13.37 och 13.38

Motionären föreslår att:

13.33 Centerpartiet verkar för att tillåta alternativ till sidospeglar på fordon.

13.34 Centerpartiet ska verka för att utreda och genomlysas hur lagar, regleringar och andra relevanta offentliga instrument kan uppmuntra framväxten av intelligenta trafiksystem där automatiserade taxitjänster, kollektivtrafik, trafikledningssystem, logistiklösningar med mera samverkar på ett effektivt och miljövänligt sätt.

13.35 Centerpartiet verkar för att regeringen, regioner, landsting och kommuner tar fram riktlinjer och strategier för hur självkörande fordon ska utnyttjas som en resurs för att minska trafikarbetet samt skapa säkrare och mer hållbara stadsmiljöer.

13.36.1 Spårbilssystem utreds för lämpliga områden och som kopplas till ordinarie kollektivtrafiksystem.

13.36.2 Utreda finansieringsförslag som inkluderar både offentlig och privat investering samt exempelvis EU-medel.

13.37 Centerpartiet ska verka för att utreda och genomlysna hur lagar, regleringar och andra relevanta offentliga instrument kan uppmuntra framväxten av intelligenta trafiksystem där automatiserade taxitjänster, kollektivtrafik, trafikledningssystem, logistiklösningar med mera samverkar på ett effektivt och miljövänligt sätt.

13.38 Centerpartiet tar fram förslag till anpassning av lagar för autonoma transporter samt nyttjande av drönare och andra farkoster inom samhällstjänster som Polis och Sjukvård. tt förslaget tas upp i riksdagen som ett centerförslag för att rädda nyrekrytering och polisbristproblematik enl ovan.

Partistyrelsens yttrande:

Teknikutveckling får ofta effekt på transportsystemet. Det är viktigt att politiken tar hänsyn till ny teknik och utvecklar en lagstiftning som anpassas därefter. Utvecklingen med autonoma fordon och en ökad digitalisering i och med IoT "Internet of things" och implementering av 5G, den femte generationens internet, kan få en genomgripande effekt på hela transportsystemet. Den pågående testverksamheten med självkörande fordon i Göteborg visar att Sverige har stor potential men det finns också exempel på en tröghet för att få myndighetsgodkännanden på plats som möjliggör testverksamhet, till exempel i Kista. Centerpartiet instämmer med intentionerna i motionen om att det är viktigt att svensk lagstiftning inte förhindrar teknikutvecklingen utan möjliggör brukande av ny teknik så länge den uppfyller eventuella säkerhetsaspekter.

Principiellt bör funktionalitet gå före krav på specifik utrustning. Ett tydligt exempel är det som tas upp i motionen om alternativ till sidospeglar. Med en ökad introduktion av ny teknik och uppkopplade fordon så ersätts vissa traditionella funktioner med nya. Sidospeglar är ett sådant exempel vars funktion lika väl kan uppnås med kameraalternativ. Lagstiftningen bör följa teknikutvecklingen och inriktas mer på funktionalitet istället för att ställa tekniskspecifika krav som lätt blir daterade när utvecklingen går fort.

Inom framtidens teknik är några trender extra tydliga: autonomi, eldrift, klimat/kostnadseffektivitet, delningsekonomi och nya affärsmodeller. Dessa trender för med sig såväl möjligheter som utmaningar för hur vi planerar transportinfrastrukturen. Samtidigt finns en rad frågor rörande de juridiska och trafiksäkerhetsmässiga aspekterna såväl som behovet av att utveckla ansvarsbegreppet. För att säkerställa att Sverige ligger i framkant och för att främja samhällsutvecklingen bör det tas fram en nationell strategi för autonoma fordon och transporter. I en sådan strategi bör de krav som ställs i berörda motioner utgöra viktiga delar, till exempel genomlysna behovet av nödvändiga lagförändringar och utreda hur självkörande fordon kan användas för ett minskat trafikarbete, en ökad säkerhet och tillgänglighet och mer hållbara stadsmiljöer.

En spårbil är ungefär lika stor som en vanlig bil och rymmer tre - sex personer, men kan också ta med en rullstol, barnvagn eller cykel. Den är förarlös, eldriven och går på en egen bana. Spårbilsbanor kan byggas i komplicerade terränger vilket innebär att spårbilar kan komplettera kollektivtrafik effektivt där den traditionella kollektivtrafiken har svårt att ta sig fram.

Redan under Centerpartiets tid i Alliansregeringen gjordes en analys av förutsättningarna för spårbilar i departementsskrivelsen ”Pionjärbanor för spårbilar - Analys av aktuella förutsättningar”. Redan i denna skrivelse pekades ett antal områden ut som lämpliga områden för spårbilssystem, men ännu är ingen spårbilsbana på plats i landet. Centerpartiet välkomnar teknikutveckling och ökade satsningar på kostnadseffektiv kollektivtrafik, där spårbilssystem skulle kunna utgöra en del i det framtida transportsystemet förutsatt att kostnaderna förknippat med tekniken inte blir alltför höga.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

13.33

13.34

13.35

13.36

13.37

13.38

Pendeltågsstationer – motion 13.39 och 8.21⁶¹

Motionären föreslår att:

13.39 Centern verkar för inbyggnad av pendeltågsperrongerna.

8.21.2 Centern verkar för inbyggnad av pendeltågsperrongerna.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna hänvisar till ett antal fördelar som uppnås genom att bygga in pendeltågsstationerna, bland annat en ökad säkerhet för resenärerna och en förbättrad arbetsmiljö för förarna. Det är viktigt att vidta generella förbättringsåtgärder och att arbeta för en god säkerhet inom kollektivtrafiken, men det är inte lämpligt att peka ut enbart en särskild åtgärd. Förbättringsarbete kan göras på olika sätt beroende på olika, och lokala, förutsättningar. Vilken teknisk lösning som passar bäst varierar från fall till fall och beslut om inbyggnad av pendeltågsperronger fattas därför bäst av berörda landsting lokalt som ansvarar för kollektivtrafiken.

⁶¹ 8.21.1 behandlas i yttrande om dödshjälp i Kommitté 8.

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

13.39

8.21.2

Cykling – motion 13.40, 13.41, 13.42, 13.43, 13.44 och 13.45

Motionären föreslår att:

13.40 En ”elcykel-bonus” på 3000 kronor införs när man köper en elcykel.

13.41 Centerpartiet tar fram ett förslag till elcykelpremie.

13.42.1 Centerpartiet påverkar regeringen så att ”Cykel” blir ett eget trafikslag hos Trafikverket.

13.42.2 Centerpartiet nästa skuggbudget har särskilda medel avsatta för cykelinvesteringar.

13.43 Centerpartiet ställer sig bakom ett införande av systemet med ”grünpfeil” för att tillåta högersväng mot rött för cyklister.

13.44.1 Cykel skall kategoriseras som eget fordonsslag.

13.44.2 Trafikverket får i uppdrag att anlägga cykelvägar utanför sitt eget vägområde.

13.44.3 Arbeta för att ändra anläggningslagen för att lättare möjliggöra för markåtkomst vid anläggandet av regionala cykelstråk och nationella cykelleder.

13.44.4 Trafikverket får i uppdrag att öka takten för byggande av cykelvägar som är bättre anpassade till elcyklar samt de regionala stråken.

13.44.5 Trafikverket, tillsammans med kommuner, Stockholms läns landsting och länsstyrelse identifierar och påbörjar ett projekt för att anlägga en nationell cykelled i Stockholmsregionen.

13.44.6 Avsätta medel i den nationella infrastrukturplanen för att anlägga en nationell cykelled i Stockholmsregionen.

13.45.1 Genomföra/skapa regionala cykelplaner.

13.45.2 Trafikverket ska prioritera sina åtaganden i regionala cykelplaner.

13.45.3 Utreda om det är möjligt att sätta upp vindskydd på de mest utsatta regionala stråken.

13.45.4 Alla regionala cykelstråk ska underhållas av en huvudman.

13.45.5 Säkerställa att entreprenörer som underhåller regionala cykelstråk har rätt kompetens för jobbet.

13.45.6 Sopsaltning ska vara standard på alla regionala cykelstråk och viktiga huvudstråk.

13.45.7 Grus sopas upp när det blivit barmark på viktiga stråk som inte sopsaltas.

13.45.8 Cykelvägar inte får användas som en lösning vid snöröjning.

13.45.9 Fler parkeringsvakter ska punktmarkera viktiga cykelstråk.

13.45.10 Utredda om det går att göra en rapportfunktion där cyklister direkt kan rapportera felparkerade bilar till parkeringsvakter.

13.45.11 Utredda vad det skulle kosta att asfaltera cykelvägar i en annan färg.

13.45.12 Tydliga riktlinjer på regionnivå ska göras för hur en TA-plan ska se ut för att medföra säker omledning och markering för cyklister.

13.45.13 Tjänstemän och entreprenörer ska få utbildning hur man upprättar korrekta TA-planer.

13.45.14 Viten ska skrivas ut om vägarbeten utanför utan TA-plan eller om jobben bryter mot TA-planen.

13.45.15 Tjänster för regional felanmälan skapas.

13.45.16 Böjbara pollare ska börja användas istället för grindar för att hindra bilar från att köra in cykel/gångvägar.

13.45.17 Nya cykelställ som köps in ska vara av typen som man kan låsa fast cykeln i ramen.

13.45.18 Säkra väderskyddad cykelparkering ska vara en naturlig del vid nybyggen.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet ser stora fördelar med och behovet av att öka cyklingen genom investeringar, regelförändringar och tydliga incitament. I stämmoprogrammet Miljöansvar och grön tillväxt föreslås bland annat att cykel i större grad behöver räknas som ett transportslag jämte bil, båt, flyg och tåg, och få resurser i nationella infrastruktursatsningar. Åtgärder för att förstärka säkerheten genom att gång- och cykelbanor, korsningar, trafikregler och trafiksignaler anpassas till cyklisternas och fotgängares skilda villkor. I detta kan bland annat möjligheten att tillåta högersväng mot rött för cyklister inkluderas men konsekvenserna av en sådan reform behöver utredas närmare innan ett sådant beslut. Partistyrelsen tycker dock inte att det är motiverat att införa en särskild elcykelpremie. Principiellt bör ett särskilt skattefinansierat stöd ställas mot alternativet att med lägre skatter låta människor själva välja vad de vill lägga sina pengar på. En särskild elcykelpremie skulle också innebära en gränsdragningsproblematik mot andra likande färdmedel. Inom ramen för ett reformerat reseavdrag skulle möjligheter att stödja klimateffektiva transportmedel, till exempel cykling, kunna utredas.

Motion 13.44 och 13.45 föreslår ett antal åtgärder för att förbättra förutsättningarna för cykling med fokus på Stockholmsregionen. Flera av dessa kan vara positiva men det ska understrykas att infrastrukturinvesteringar och -planering bygger på regionala prioriteringar. Behoven överstiger alltid tillgängliga resurser och prioriteringar behöver göras från fall till fall, även mellan olika trafikslag, investeringar och projekt. Att på nationell nivå peka ut och prioritera särskilda satsningar i vissa län vore att centralstyra och gå över huvudet på de lokala och regionala församlingar som har att göra dessa avvägningar, och inte i linje med

Centerpartiets vilja att decentralisera och flytta makt närmare medborgarna. I stämmoprogrammet Miljöansvar och grön tillväxt föreslås att ytterligare befogenheter vad gäller trafik- och miljöåtgärder ska decentraliseras. Av dessa skäl är det inte heller lämpligt att i beslut på nationell nivå i detalj föreskriva hur underhåll ska bedrivas, hur parkeringsregler efterlevs, trafik hanteras i samband med ombyggnader, eller hur cykelställ eller vindskydd ska utformas. Förutsättningarna ser olika ut på olika platser och val av underhåll, investeringar och tekniska lösningar bör beslutas på lokal och regional nivå.

Partistämman beslutade att bifalla följande motion:

13.42 Att Centerpartiet påverkar regeringen så att ”cykel” blir ett eget transportslag hos Trafikverket.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

13.43

13.44

13.45

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

13.40

13.41

Denaturering, pumplagen och konvertering – motion 13.46

Motionären föreslår att:

13.46.1 Godkänna denatureringen MTBE/ETBE+isobutanol som fullständig denaturering.

13.46.2 Ändra skrivningen i den kritiserade pumplagen så att rena förnybara drivmedel blir tillgängliga på marknaden.

13.46.3 Konvertering av befintliga bilar till drift med förnybara bränslen tillåts enligt ett enkelt och logiskt regelverk som i praktiken främjar konverteringar.

Partistyrelsens yttrande:

Ren etanol skulle i dagsläget klassificeras som odenaturerad etanol och därmed med stöd av lagen (1994:1564) om alkoholskatt få en skatt på drygt 500 kronor per liter. För att undgå

alkoholskatten måste etanolen denatureras delvis eller fullständigt. Denaturering av etanol sker till exempel genom tillsats av metyltertiärbutyleter (MTBE) och isobutanol. MTBE kan bytas ut mot etyl-tertiärbutyleter (ETBE). Etanol i drivmedel ska dessutom enligt Folkhälsomyndighetens föreskrifter om alkoholhaltiga preparat vara denaturerad med röd färg. Efter tillsatsen av denaturerande ämnen kan etanolen inte längre bestå av 100 procent ren etanol. Om en denaturering ska godkännas i enlighet med nu gällande EU-lagstiftningen (förordning (EEG) nr 3199/93 av den 22 november 1993 om ömsesidigt erkännande av förfaranden för att fullständigt denaturera alkohol för att erhålla punktskattebefrielse) krävs en inblandning av flera denaturerande ämnen, vilka sammanlagt uppgår till cirka fem viktsprocent.

Nuvarande denaturering av etanol till drivmedel med godkännande i Sverige omfattar enbart bränslen som har en inblandning av bensin och inte rena alkoholbränslen. Ska ingen bensininblandning göras behöver lagstiftningen förändras. Den tidigare bedömningen har varit att den nuvarande typen av denaturering skall vara tillräcklig, men om E100 skulle finnas på marknaden skulle man behöva göra en ny prövning med tanke på att bensintillsatsen försvinner och att risken därmed ökar att etanolen används för dryckeskonsumtion.

Folkhälsomyndigheten är tillsynsmyndighet för denatureringen och den som i sådant fall skulle behöva utreda frågan om hur en denaturering av E100 ska ske för att villkoren i alkohollagen ska uppfyllas, det vill säga att så långt möjligt hindra förtäring av spriten utan att hindra den avsedda användningen. Det bör vara upp till Folkhälsomyndigheten att utreda och godkänna denatureringen MTBE/ETBE+isobutanol som fullständig denaturering. Centerpartiet ställer sig positiva till att möjliggöra den denaturering som motionären förespråkar med alla de fördelar som motionären sedan en tid tillbaka framför, men bedömer sig inte ha tillräcklig kompetens i denna tekniskspecifika fråga, ej heller underlag nog för att bedöma frågan utan anser att detta avgörande ligger hos Folkhälsomyndigheten.

I dagsläget anser tillfrågade experter att den främsta orsaken till att E100 inte finns på marknaden att det inte finns några fordon som är godkända för att köra på E100. Positiva försök med drift av E100 har tidigare gjorts och det vore önskvärt att fler fordonstillverkare inriktar sig på drift med rena biodrivmedel, parallellt med utvecklingen till eldrift och hybrider som kan gå på både el och biodrivmedel. För tillfället saknas dock en marknadsefterfrågan på E100, eftersom bilar som drivs på E100 saknas.

Konsumenter är enligt avgasreningslagen (2011:318) skyldiga att tanka det bränsle som bilen är godkänd för, annars gäller inte garantierna för fordonet och dess avgasreningsutrustning. För E100 skulle en nationell standard behövas och att detta bränsle inkluderas i drivmedelslagen (2011:319).

Centerpartiet anser att förutsättningarna för alla förnybara drivmedel samt för fordon som kan tanka dessa drivmedel, inklusive rena sådana som till exempel E100 och B100 måste stärkas. Inom ramen för detta ingår att godkänna denaturering med isobutanol och MTBE/ETBE om denna denaturering uppfyller de krav som Folkhälsomyndigheten ställer vid prövning.

Pumplagen

Centerpartiet anser att generella stöd för biodrivmedel är bättre än att tvinga fram förnybara drivmedel genom att ställa högre krav på andelen förnybart inom ramen för pumplagen. Det kan dock finnas skäl till en allmän översyn av pumplagen.

Konvertering

Som motionären skriver är det idag tillåtet att konvertera bensen- och dieseldrivna fordon för drift på E85 eller fordonsgas. Vi anser inte att det finns någon anledning till att begränsa konverteringsmöjligheterna till dessa bränslen. Det bör vara upp till bilägaren att besluta om vilket bränsle denne anser är bäst för bilen, förutsatt att de krav som ställs vid besiktning är uppfylla. Konverterade fordon måste dock genomgå en ny registreringsbesiktning för att säkerställa detta.

Syftet med konvertering bör vara att ställa om till ett bränsle som har bättre miljö- eller klimatnytta. Därför anser Centerpartiet att vid tillförande av ytterligare ett bränsle vid samtidig förbränning, så kallad Dual Fuel teknik, ska det alternativa bränslet ge bättre klimatnytta än huvudbränslet.

I det stora perspektivet, och för att driva en omställning av fordonsflottan tror vi mer på stimulansåtgärder vid nybilsinköp, så som den gröna bilbonusen vi presenterat. Men Centerpartiets inställning är också att ett stort ansvar vilar på individen och därför är det rimligt att regelverket underlättas för dem som är intresserade av att konvertera sin bil till ett alternativt bränsle som är mer hållbart än fossil bensen och diesel.

Partistämman beslutade att Centerpartiet verkar för:

En ökad introduktion av biodrivmedel och att nationella standarder för dessa tas fram.

Att pumplagen bör ses över för att möjliggöra en ökad introduktion av fossilfria drivmedel och gröna mobilitetstjänster.

Att utreda en lämplig fullständig denaturering för E100 och E85.

Partistämman beslutade att bifalla följande motion:

13.46.3 Att konvertering av befintliga bilar till drift med förnybara bränslen tillåts enligt ett enkelt och logiskt regelverk som i praktiken främjar konverteringar.

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

13.46.1

13.46.2

Drivmedel och skatter – motion 13.47, 13.48 och 13.49

Motionären föreslår att:

13.47 Centerpartiet arbetar för intentionerna i motionen.⁶²

13.48.1 Centerpartiet med stor kraft, snarast arbetar för en sänkt drivmedelskatt/avgift för företag inom de gröna näringarna.

13.48.2 Centerpartiet utreder och tar fram förslag till hur man på bästa sätt minskar kostnaderna för bilkörning för privatpersoner i svensk glesbygd/landsbygd.

13.49 Differentiera drivmedelsskatten på bensin och diesel så att skatten är avsevärt lägre i glesbefolkade områden.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet tror att det går att förena tillväxt i resande med en minskad miljöpåverkan. Vår inställning att bilen som sådan inte utgör ett problem, det är det bränslet man väljer att köra sin bil på som ger upphov till utsläpp som är skadliga för såväl hälsa som klimatet.

Infrastruktur för att tanka förnybara alternativ, så som biogas, etanol eller för den delen ladda din bil med förnybar el ser olika ut i olika delar av landet. På landsbygden är sträckorna långa och kollektivtrafiken är sällan ett lika realistiskt alternativ som det är i staden. I omställningen till en fossiloberoende fordonsflotta ska landsbygdsboende som är beroende av bilen dock inte straffbeskattas. Till följd av ett lågt oljepris och mer effektiva bilmotorer är det troligen så att kostnaden att köra bil per kilometer generellt sett minskat, givetvis beroende på vilken bil som används. Mellan 2012 och 2015 minskade den genomsnittliga bränsleförbrukningen för både diesel och bensin med cirka fem procent.

Det finns ett problem med att differentiera drivmedelsskatter i landet. En önskad konsekvens skulle kunna bli att människor åker längre än tidigare för att tanka i de områden där skatten på drivmedel är lägre. Det skulle kunna ge en negativ miljöeffekt med mer bilåkande och mer utsläpp som följd.

Centerpartiet anser att det ska löna sig att tanka och köra förnybart i hela landet. Att säkerställa att mer hållbara alternativ till fossila drivmedel finns tillgängliga och är ekonomiskt konkurrenskraftiga är en bättre väg att gå än att subventionera fossila drivmedel.

Centerpartiet vill se över reseavdraget för att fortsatt ha ett styrmedel som gynnar både miljön och boende i gles- och landsbygd med ett stort behov av bilen.

För de gröna näringarna inom lantbruket är kostnaden för diesel en stor utgiftspost. Sverige har en jämförelsevis hög skatt på diesel, varför återbäring av dieselskatt till företagare inom lantbruket har varit ett viktigt styrmedel. Centerpartiet har i budgetmotionen från 2017

⁶² Motion 13.47 vill förbjuda alla tävlingar med motordrivna fordon som går på fossila bränslen.

föreslagit att återbetalningen av dieselskatten höjs med 50 öre mer än regeringen och att återbetalningen permanentas på denna högre nivå. Centerpartiet föreslår en återbetalning på 2,20 kronor per liter mot regeringens 1,70 kronor per liter. Det är dock så att det i och med denna återbetalning inte lönar sig för lantbrukare att välja förnybara drivmedel framför fossila, det är någonting Centerpartiet vill förändra.

Det är viktigt att den gröna omställning som pågår inom lantbruket understöds. Redan idag görs stora framsteg inom den gröna omställningen, genom bland annat förnyelsebara drivmedel och projekt med omställningspremier för arbetsmaskiner. Tyvärr har den omställning som påbörjats stannat av på grund av avsaknad av långsiktiga spelregler för svenska biodrivmedel. Det är därför en prioriterad fråga för Centerpartiet att arbeta med de betydande hinder som finns för att den riktigt stora omställningen ska kunna komma igång. Centerpartiet vill förstärka och påskynda den gröna omställningen och föreslår att Jordbruksverket ges ytterligare 25 miljoner kronor per år, i syfte att möjliggöra för myndigheten att finansiera fler projekt kring omställning av arbetsmaskiner inom jordbruket. Målsättningen är att öka möjligheterna för lantbruket att ställa om, i syfte att på sikt fasa ut subventionerna av fossila drivmedel.

I Motion 13.47 föreslås ett förbud för alla tävlingar med motordrivna fordon som går på fossila drivmedel. I STCC finns exempel på bilar som med framgångsrikt resultat körts på biogas, och även i rally-tävlingar har etanolbilar test-tävlats. Speedwaymotorcyklar och Formel 1-bilar kan köras på ren metanol. Det finns säkerligen fler exempel på introduktionen av förnybara drivmedel i motorsporten. Centerpartiet ställer sig negativ till ett totalt förbud mot tävlingar. Istället är det önskvärt med en ökad introduktion av förnybara drivmedel även i motorsporten.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

13.48.1

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

13.47

13.48.2

13.49

Mobiltelefoni och bredband – motion 13.50, 13.51 och 13.52

Motionären föreslår att:

13.50.1 Regelverket för bidragsgivning till fiberutbyggnad ses över så att vi ej får oönskad diskriminering av boende i områden med hög andel fritidsboende.

13.50.2 Behovet av fiber till näringsverksamhet tas med som en faktor då man prövar möjligheten att bevilja bidrag till landsbygdsområden med hög andel fritidsboenden.

13.51 Centerpartiet ska verka för att hela landet ska få en mobiltäckning som är stabil och att krav på detta ställs till mobiloperatörerna.

13.52.1 Centerpartiet arbetar för en förbättrad mobiltäckning genom att skapa förutsättningar för samarbete mellan mobiloperatörerna och staten där operatörerna kan hyra in sig i statens fibernät och master.

13.52.2 Centerpartiet arbetar för att skapa förutsättningar för samhällsmaster där staten och regionerna i samarbete med operatörerna bygger ut mobilnätet för en förbättrad täckning på landsbygden.

Partistyrelsens yttrande:

Oavsett var man bor – på landsbygden, i mindre orter, i städernas förorter eller innerstaden – ska man ha tillgång till mobiltelefoni och bredband och en fungerande mobiltäckning, det är Centerpartiets vision.

Den senaste tiden har en nedmontering av det gamla statliga telefonikopparnätet accelererat, något som påverkar tillgången på telefoni- och bredbandstjänster. Detta slår hårdast mot landsbygden där alternativen till en fast förbindelse, till exempel ett fibernät eller mobilt nät med hög överföringshastighet, inte finns eller är alltför kostsamma. Parallellt med nedmonteringen har regeringen stoppat auktionen (frigörandet) av 700 Mhz-bandet till mobila telefonitjänster, något som annars har god kapacitet att täcka upp det gamla kopparnätet och som kraftigt skulle förbättra den mobila täckningen i stora delar av landet. För att förhindra att människor lämnas utan möjlighet till en fungerande kommunikation anser Centerpartiet att den aktör som idag distribuerar telefoni- och bredbandstjänster inte ska tillåtas avbryta den, om det inte finns en fullgod ersättning till en rimlig kostnad på plats.

Precis som för elleverantörer är det viktigt att marknadsaktörer inom bredband och telefoni tar sitt fulla ansvar vid avbrott och störningar. För att få bukt med avbrottsproblem avseende telefoni och bredbandstjänster är det viktigt att arbeta med problemet från flera håll. Det är dels viktigt att kapaciteten stärks för att förhindra störningar. Det är också viktigt att operatörerna tar ett större ansvar. För att säkerställa en hög leveranskvalitet anser Centerpartiet att marknadsaktörer inom mobilt bredband och telefoni får ett större ansvar genom att i lagstiftning införa en avbrottsersättning för kommunikationsoperatörer inom bredband och mobiltelefoni.

När potential till samförläggning av bredbandsinfrastruktur med annan infrastruktur, till exempel när man bygger vägar eller drar elkablar bör detta ske för att byggande av samhällsinfrastruktur ska bli så kostnadseffektivt som möjligt. Kvalifikationsreglerna för statsbidrag till fiberutbyggnad bygger på ett poängsystem som tillämpas av länsstyrelserna och är uppsatta av Jordbruksverket som rangordnar inkomna ansökningar. Projektet ska ha ett högt antal möjliga anslutningar till nätet och som möjlig anslutning räknas alla hushåll med folkbokförda personer inom det område som avgränsats för projektet. Enligt Jordbruksverket är syftet med prioriteringen är att få projekt som omfattar ett lite större område. Det är bra ur

kostnadssynpunkt om projekten inte blir alltför små och syftar också till att områden avgränsas på ett klokt sätt så att inte ”vita fläckar” uppstår mellan områdena. Det går även att få stöd för att bygga bredband till fritidshus och företag i det område som är avgränsat för projektet. De ingår dock inte i poängberäkningen eftersom att stödet i första hand är riktat till de som bor på landsbygden. Det är viktigt att boenden i områden med en hög andel fritidsboende inte diskrimineras vad gäller utbyggnad av bredband. Därför krävs ökade resurser till bredbandsutbyggnad, vilket motiverat Centerpartiet till satsningen på en ”bredbandsmiljard” för att utbyggnaden inte ska avstanna. Efterfrågan på bredband i områden med hög andel fritidsboende kan vara minst lika hög som i områden med permanenthushåll. Jordbruksverkets poängsättningssystem får dock anses vara en rimlig prioritering förutsatt att tillgången till stödmedel är tillräcklig för att koppla upp hela landet, senast 2025.

Med samhällsmaster avses mastplatser i mobilnäten som är helt eller delvis offentligt finansierade, i områden där det saknas kommersiella förutsättningar för operatörer att bygga ut sina nät. Centerpartiet anser att samhällsmaster skulle kunna användas som ett komplement till den marknadsmässiga utbyggnaden för att bidra till förbättrade förutsättningar för mobila telefoni- och bredbandstjänster i områden som har bristfällig mobiltäckning och där marknadsmässig utbyggnad av infrastruktur för mobila telefoni- och bredbandstjänster inte bedöms ske. Med anledning av detta gav Centerpartiet i regeringsställning Post- och Telestyrelsen i uppdrag att se över förutsättningarna för samhällsmaster. I uppdraget påpekar PTS att det för att minimera marknadsstörningar är en förutsättning att samhällsmaster etableras endast där ingen marknadsmässig utbyggnad förväntas ske i närtid (inom tre år). PTS understryker också vikten av att en offentligt finansierad samhällsmast är öppen för alla marknadsaktörer och att tillträde beviljas på icke-diskriminerande villkor.

Den kartläggning som PTS har gjort visar att tillgången till mobilnät är god i Sverige, med vissa undantag främst för områden i Norrland, Dalarna och Värmland som är mycket glest befolkade. De platser som kan vara aktuella för samhällsmaster beskrivs som turistområden, vägar, fritidsområden, näringsverksamhet, enskilda hushåll och arbetsställen. De områden med bristande mobiltäckning, och som kan bli aktuella för en samhällsmast, finns så gott som uteslutande utanför tätorter.

Det sker en del pågående initiativ för att förbättra mobilnäten och mobiltäckningen. För tillfället pågår en kommersiell utbyggnad av mobilnäten (4G) samt utbyggnad tack vare PTS täckningskrav i 800 MHz-bandet. Frigörandet av 700 MHz-bandet och ett eventuellt täckningskrav inom detta skulle också förbättra täckningen. PTS gör bedömningen att den kommersiella utbyggnaden tillsammans med PTS täckningskrav vid tilldelning av 700- och 800 MHz-banderna kan komma att skapa täckning på många av de platser som beskrivs som aktuella för samhällsmaster.

De kommuner som ser behov och som vill satsa egna resurser, kan komplettera den centralt drivna utbyggnaden med egna lokala projekt för att förbättra mobiltäckningen.

Partistämman beslutade att Centerpartiet verkar för:
--

Att Centerpartiet arbetar för att det statliga stödet för att bygga ut fibernät på landsbygden höjs för att de nationella målen ska kunna uppnås.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

13.50

13.51

13.52

Skrotningspremie gamla bilar – motion 13.53

Motionären föreslår att:

13.53 En skrotningspremie åter införs för gamla bilar.

Partistyrelsens yttrande:

Bilskrotningspremien infördes 1975 för att hantera nedskräpningen av bilar i naturen. Denna togs sedan bort av dåvarande alliansregering 2007 i och med att den nya bilskrotningsförordningen infördes liksom en ny förordning om utökat producentansvar. I och med det utökade producentansvaret fick bilproducenterna hela ansvaret för insamlingen och omhändertagandet av uttjänta bilar och därmed fanns inte längre något behov av bilskrotningspremien. Tydligt producentansvar i enlighet med principen om att förorenaren betalar är den linje som Centerpartiet driver och verkar för. Det finns däremot inget som hindrar producenterna att, inom ramen för producentansvaret, införa en premie i samband med skrotning ifall branschen anser att det är en lämplig åtgärd för att öka nybilsförsäljningen.

Innan regeringsskiftet 2014 tillsatte Alliansregeringen en utredning för att se över hur ett ersättningssystem för omhändertagande av uttjänta fordon skulle kunna utformas och finansieras så att det inte belastar kommuner och staten finansiellt och för att minska dumpning och illegal skrotning av bilar. Detta uppdrag redovisades i november 2015 och har sedan dess legat på nuvarande regerings bord.

Naturvårdsverket bedömde i utredningen Omhändertagande av övergivna, uttjänta fordon samt flyttning av fordon i vissa fall att ett producentfinansierat ersättningssystem är mest samhällsekonomiskt lönsamt och skulle kunna öka incitamenten för producenterna att styra mot ökad resurseffektivitet och återvinning inom bilindustrin. Därför föreslår myndigheten att en producentfinansierad fond inrättas. Det är ett intressant förslag att titta vidare istället för en skrotningspremie. Däremot behövs ytterligare arbete för att utreda om en sådan lösning är förenlig med EU:s statsstödsregler.

Partistämman beslutade att bifalla följande motion:

13.53 Att en skrotningspremie återinförs för gamla bilar.

Fossiloberoende fordonsflotta, laddinfrastruktur, elvägar och elfordon – motion 13.54, 13.55, 13.56, 13.57, 13.58, 13.59, 13.60, 13.61, 13.62, 13.63 och 13.64

Motionären föreslår att:

13.54.1 Arbeta för en momssats på 0 % för inköp av nya elbilar (med ett bruttopris på upp till 500 000 kr).

13.54.2.2 Arbeta för en momssats på 0 % för inköp av nya elbilar (med ett bruttopris på upp till 500 000 kr).

13.55.1 Nuvarande miljöbilspremie avskaffas.

13.55.2 Införa momsbefrielse på 100% elbilar.

13.56.1 Centerpartiet driver på för att Sverige och svensk industri ska bli världsledande inom området elektrifiering av vägar och särskilt för tung trafik.

13.56.2 Centerpartiet driver på för att Sverige senast 2020 skaffar sig en utbyggnadsstrategi för elvägar, där det anges vilka större vägar som bör byggas ut till elvägar, i vilken ordning och vilken tidplanen är.

13.57.1 Göra om Klimatklivet till ett fast stöd per laddstation.

13.57.2 Ändra reglerna i Plan- och bygglagen till att förbereda för laddning vid ny- och ombyggnation.

13.57.3 Centerpartiet ska verka för riktlinjer om lämpligt antal laddpunkter vid bynation av nya parkeringsplatser.

13.58.1 Centerpartiet ska verka för ett mål om andel utsläppsfria fordon i offentlig verksamhet och upphandlade tjänster.

13.58.2 Ge Partistyrelsen i uppdrag att föreslå incitament för företag att ställa om sina flottor.

13.59.1 Införa parkeringsnormer som säkerställer minst en laddplats per 10 parkeringsplatser vid anläggning av nya parkeringsplatser vid besöksdestinationer och fastigheter som flerbostadshus.

13.59.2 Arbeta införa en parkeringsnormer som säkerställer förberedelse för laddplatser vid nybyggnation av fler än tio parkeringsplatser såsom i flerbostadshus.

13.59.3 Laddplatser för elbilar byggs på kommuners pendlarparkeringar och infartsparkeringar.

13.60.1 Premiera elfordon vid upphandling av färdtjänst och distribution.

13.60.2 I samverkan med näringslivet etablera snabbbladdstationer som möjliggör för taxi, färdtjänst och distributionsfordon att köra på el.

13.60.3 Nya stadsdelar utvecklas till nollzoner genom att premiera eldrivna fordon och elbilspooler.

13.60.4 Erbjud 2h gratis kantstensparkering för elbilar i städers miljözoner.

13.61 Elskatten på el som används som drivmedel till bussar avskaffas eller sänks till samma nivå som tåg.

13.62 En Laddrättighet för elbilsägare i befintliga flerbostadshus införs.

13.63 Centerpartiet driver kravet att det vid laddningsstationerna för elbilar alltid ska finnas ett alternativ med förnyelsebar el.

13.64.1 Centerpartiet ska verka ett mål om minst 1 miljon laddbara bilar till år 2030.

13.64.2 Centerpartiet ska verka för ett slutdatum för nyförsäljning av bensin- och dieslbilar i Sverige.

Partistyrelsens yttrande:

Dessa motioner lyfter den för Centerpartiet prioriterade frågan om att minska miljö- och klimatpåverkan från transporter. Partistyrelsen instämmer i ambitionen i dessa motioner och i stämmoprogrammet Miljöansvar och grön tillväxt föreslås en rad åtgärder kring att främja gröna bilar, öka andelen förnybara drivmedel, främja ny utsläppssnål teknik och decentralisera beslutsfattande över miljöregler och parkering.

Det finns olika exempel på stimulansåtgärder för att öka introduktionen av elbilar på marknaden. Norge har använd momsbefrielse för elbilar, vilket även motion 13.54 och 13.55 förordar. Centerpartiets förslag är att införa en grön bilbonus. Ett utvecklat resonemang om detta återges i stämmoprogrammet Miljöansvar och grön tillväxt. En viktig anledning till varför Centerpartiet förordar en grönbilbonus är för att det är ett politiskt förslag som är självfinansierat. De bästa bilarna får en bonus som bekostas av en avgift på de bilar som släpper ut mest. Att momsbefria elbilar skulle innebära ökade statliga utgifter som kräver resurser från andra viktiga åtgärder, till exempel inom klimat och miljöområdet.

Centerpartiet har sedan länge ansett att ett riktat stöd för utbyggnad av laddinfrastruktur är mer effektivt och kan ske mer samordnat än regeringens initiativ klimatklivet. Genom att ge ett investeringsstöd till utbyggnad av laddstolpar upp till halva kostnaden för laddningsstationen kan ett sammanhängande nät av laddstolpar byggas ut i hela landet.

Precis som motion 13.57 påpekar är det viktigt att planera för en ökad andel laddningsplatser vid nybyggnation av bostäder och parkeringsplatser. Gröna mobilitetslösningar, såsom elektrisk drift av fordon, ska även premieras vid nybyggnation. Ett utvecklat resonemang om detta återfinns i stämmoprogrammet Miljöansvar och grön tillväxt. På partistämman i Falun 2015 lyftes frågan i såväl stämmoprogrammet Utveckla hela landet som i tillhörande

motionssvar. Partistämman ansåg då att den norm som gäller för parkeringsplatser bör ses över och anpassas till förmån för hållbara mobilitetslösningar. I Sverige är det kommunerna som har det övergripande ansvaret för parkeringens planering, enligt plan- och bygglagen. Som princip anser vi att kravet på skäligt utrymme för parkeringsplatser i plan- och bygglagen bör ändras till skälig tillgång på mobilitetslösningar som ger frihet till kommunernas lokala förutsättningar.

Flexibla parkeringstal innebär sänkta parkeringsnormer där byggföretaget istället tillhandahåller, för miljön positiva, mobilitetstjänster som till exempel cykelparkering vid nybyggnad av bostäder. De ekonomiska resurser som frigörs när parkeringsplatser inte måste anläggas kan istället satsas på att öka mobiliteten utan att man behöver äga egen bil. Kommuner bör bejaka användandet av flexibla parkeringstal. Centerpartiet vill också förändra lagstiftningen så det blir möjligt för kommuner att tillhandahålla gratis parkering för miljöbil, eller särskilda parkeringsplatser för bilpooler eller elbilar.

En stor del av politiken för att främja elbilar via upphandling, lokala miljözoner och parkeringsplatser avgörs i den lokala politiken. Motion 13.60 föreslår åtgärder för att premiera elfordon som kan beslutas om i berörda kommuner. Mål om andelen utsläppsfria fordon i offentlig verksamhet och upphandlade tjänster är även det mål som inte fattas på rikspanet utan på landstings- och kommunnivå. Centerpartiet anser att kommuners klimatmakt bör skärpas, till exempel genom att kommuner ska kunna införa miljözoner för personbilar och lätta lastbilar på samma sätt som det går att göra för tung trafik. På de gator som är mest förorenade ska det vara möjligt att lokalt bestämma att enbart fordon som uppfyller krav om viss klimatprestanda, bullernivå och partikelutsläpp får köra, eller införa avgifter för dubbdäck.

Centerpartiet anser att beslut om trängselskatter samt hur intäkterna fördelas ska kunna fattas lokalt. Trängselavgifter ska vara möjligt att införa kommunalt utan att ett riksdagsbeslut föreligger för att minska trafikbelastningen och utsläpp av luftföroreningar. Intäkterna som man får bör då gå tillbaka till investeringar på orten. Det bör även finnas möjlighet att ge vissa miljöbilar (till exempel elbilar) rabatterat pris från trängselskatt.

Incitament för företag att ställa om sina fordonsflottor kan till exempel vara förändrade förmånsvärden för bilar, som återges i stämmoprogrammet Miljöansvar och grön tillväxt, men också lokalt och regionalt beslutade förslag som till exempel miljöbilsparkeringar, miljözoner och möjlighet att nyttja bussfiler. Ett annat förslag som ökar incitamentet att ställa om fordonsflottor är Centerpartiets förslag att införa en grön bilbonus.

Det är viktigt att de som har en elbil har möjlighet att ladda bilen i hemmet. Motion 13.62 tar upp problemet att det i befintliga flerbostadshus ofta saknas laddplatser och att en laddrättighet för elbilsägare därför bör införas. Centerpartiet anser att det bör vara upp till bostadsrättsföreningarna att bedöma intresset och behovet av laddplatser och att därefter avgöra om kostnaderna för investeringar är rimliga sett till föreningens ekonomi. Det är viktigt att en bostadsrättsförening inte nekar sina medlemmar en laddplats om det finns teknisk möjlighet att tillhandahålla en sådan, däremot får den som efterfrågar den stå för merkostnaden. Om bostadsrättsföreningar eller privatpersoner vill investera i laddplatser kan

ekonomiskt stöd ges via Centerpartiets satsning på medfinansiering av laddstolpar eller via ROT-avdraget.

Elvägar är en av flera viktiga åtgärder för att minska utsläppen från den tunga trafiken. Olika åtgärder för att minska utsläpp från transportsektorn, inklusive genom elektrifiering av transporter och elvägar finns i stämmoprogrammet Miljöansvar och grön tillväxt.

Idag är elektriciteten för busstrafiken skattepliktig till skillnad från kollektivtrafik på spår (exempelvis järnväg, pendeltåg, tunnelbana och spårvagn). För att öka introduktionen av eldrivna bussar i kollektivtrafiken anser Centerpartiet att busstrafiken bör ha samma skatteförhållanden som tågtrafiken. Därför föreslår vi att energiskatten på el till elburen kollektivtrafik hanteras likvärdigt oavsett fordonstyp.

Övergången till eldrift i transportsystemet har stor potential att minska utsläppen av växthusgaser. Men eldrift i sig garanterar inte detta, avgörande är hur elen har producerats. I Sverige har vi en hög andel förnybar el. Motion 13.63 förordar ett krav på att det vid laddningsstationer för elbilar alltid ska finnas ett alternativ med förnybar el. Intentionen är god och vad gäller offentligt finansierade laddplatser anser Centerpartiet att elen i dessa bör vara förnybar i så hög utsträckning som möjligt. Vad gäller laddstolpar som finansieras av privata aktörer bör det vara upp till dessa att avdöma frågan.

Centerpartiet står bakom miljömålsberedningens förslag om att utsläppen från transportsektorn ska minska med 70 procent till 2030. För att nå detta mål kommer flera åtgärder behöva samverka. Ökad eldrift är en viktig del. Centerpartiet förespråkar teknikneutralitet och anser inte att antalet elbilar som ska rulla på vägarna 2030 behöver målsättas. Befintliga dieslbilar kan idag kraftigt reducera sina utsläpp genom att tanka ett förnybart drop in-bränsle, till exempel talloljebaserad biodiesel (HVO). Motsvarande utveckling kommer att komma på bensinsidan. Att helt förbjuda bensin- och dieslbilar ser Centerpartiet inte som en lösning på transportsektorns klimatutmaning. Det viktiga för att minska utsläppen är att ersätta de fossila drivmedlen med förnybara.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

13.56

13.57

13.58

13.59.3

13.60

13.61

13.63

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

13.54

13.55

13.59.1

13.59.2

13.62

13.64

Ursprungsmärkning av drivmedel motion 13.66

Motionären föreslår att:

13.66 Centerpartiet verkar för att ursprungsmärka drivmedel.

Partistyrelsens yttrande:

I partistämmoprogrammet från 2015 Resultat för miljön fattades beslut om att verka för ursprungsmärkning av drivmedel vid pumpen. Detta betonas återigen i stämmoprogrammet Miljöansvar och grön tillväxt.

Utifrån ett införande av EU-gemensamma livscykelkriterier för fossila bränslen, motsvarande de som redan idag finns för förnybara drivmedel, vill vi med detta som grund införa en ursprungsmärkning av bränslet vid pumpen. Genom att synliggöra ursprunget av drivmedlet kan konsumenter fatta ett medvetet val, såsom vi gör med livsmedel eller kläder idag.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

13.66

Övergivna bilar – motion 13.67

Motionären föreslår att:

13.67 Centerpartiet aktivt initierar berörda departement och myndigheter att arbeta fram en regelförändring avseende bortforsling av fordon.

Partistyrelsens yttrande:

Efter att skrotningspremien avskaffades 2007 infördes producentansvar, vilket innebär att den som producerat bilen är skyldig att ta emot den när den ska skrotas, utan kostnad. Det är alltså gratis att lämna sin bil till skroten. Bilägaren måste dock frakta bilen till skroten. Med undantag för vissa glesbygdsområden så ska det finnas mottagningsplatser för skrotfärdiga bilen inom fem mils avstånd. Trots detta är det ett problem att övergivna bilar lämnas i vägrenar, diken och på annans mark. Förutom att skrotbilen är nedskräpning betraktas den också som farligt avfall, så länge den innehåller de vätskor och komponenter som är skadliga för miljön. För att minska problemen med övergivna bilar, stärka äganderätten för markägare och minska skattebetalarnas nota för bortforsling av övergivna fordon kan det finnas skäl att se över dagens regelverk.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

13.67

Slussarna i Trollhättan – motion 13.68

Motionären föreslår att:

13.68 Centerpartiet verkar för att medel anslås att göra detta möjligt. Allt för att trygga den framtida sjöfarten i Göta Älv.

Partistyrelsens yttrande:

Vänersjöfarten är viktig för godstransporter och näringslivet och avlastar närliggande landsvägar och järnvägar från trafik. Centerpartiet bejakar slussarnas reparationsbehov i Trollhättan. I regeringsställning anslog vi 2014 utredningsmedel för slussarna i den nationella beslutsplanen för prioriterade infrastrukturåtgärder.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

13.68

Kommitté 14 - Organisation och kommunikation

Medlemsutbildning - motion 14.1, 14.2 och 14.3

Motionären föreslår att:

14.1.1 Centerpartiet ska ta fram en kurs inriktad på landsbygdsforskning och urban norm.

14.1.2 Centerpartiet skriver in kunskap om urban norm som en viktig del i vår utbildningspyramid.

14.1.3 Centerpartiet skapar internetbaserade kurser i fler perspektiv på vår politik, exempelvis decentralisering, regelförenklingar och god hushållning med gemensamma resurser.

14.2.1 Centerpartiet ska utbilda alla sina förtroendevalda om EU.

14.2.2 Centerpartiet ska ta fram en strategi för bättre EU-information på olika politiska nivåer.

14.2.3 Centerpartiet ska utbilda fler toppkandidater i hur EU påverkar svenska medborgare i vardagen.

14.3.1 Alla förtroendevalda för Centerpartiet i kommunala nämnder och bolag får en grundutbildning i professionellt styrelsearbete.

Partistyrelsen yttrande:

En av rekommendationerna som 2014 års valanalys presenterade var att Centerpartiet skulle ta fram en ny utbildningsstrategi. I samarbete med SV, Studieförbundet Vuxenskolan, har en sådan tagit fram och sedan slutet av 2015 arbetar riksorganisationen i enlighet med strategin.

Motion 14.1 och 14.2 föreslår specifika utbildningar. I utbildningsstrategin finns politiska utbildningar på tre nivåer – krets, distrikt och nationellt. Alla tre utbildningsnivåerna innehåller grunderna i vår politik och de värderingar vi står för. Inför valåret 2018 kommer kandidatutbildningar att genomföras, både på bredden och för våra toppkandidater.

Kandidatutbildningarna kommer att bland annat innehålla utbildning i Centerpartiets prioriterade politiska frågor. Det finns många politiska områden som våra kandidater och förtroendevalda ska kunna behärska för att göra ett bra arbete i de beslutande församlingarna.

Utbildningsstrategin är just en strategi och ett övergripande verktyg för att få fler välutbildade medlemmar och förtroendevalda i Centerpartiet. Att i strategin skriva in specifika politiska områden som ska prioriteras innebär att strategin inte längre är en strategi, utan ett alltför detaljerat dokument. Därmed inte sagt att kunskapen inte behövs. Tillsammans med Studieförbundet Vuxenskolan finns alla möjligheter att ta fram utbildningar utifrån specifika politiska frågor, vilket ligger helt i linje med det som SV arbetar för inför valet. Där kan kunskap om urbanisering och EU mycket väl vara lämpliga områden att titta vidare på. Det påbörjade arbetssättet med utbildning på distans, via digitala lärplattformar kan passa även för dessa utbildningar.

Motion 14.3 tar upp behovet av utbildning i styrelsearbete. Att sitta i en nämnd, en styrelse eller ett bolag är, precis som motionären skriver, ett stort och viktigt uppdrag som kräver särskild kompetens. Centerpartiet har utbildningar för de som är nyvalda, där man grundligt går igenom vad som krävs av en person som har fått ett förtroendeuppdrag. För att ytterligare vässa kunskaperna i styrelsearbete är ett samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan viktigt.

SV har lång erfarenhet och kunskaper inom detta område. Kretsar och distrikt kan med fördel vända sig till SV för att få detta stöd. Innehållet i en sådan utbildning kan vända sig till förtroendevalda i olika partier och behöver inte vara centerspecifik.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

14.1

14.2

14.3

Profilprodukter och kampanj – motion 14.4 och 14.5

Motionären föreslår att:

14.4.1 Ge Partistyrelsen i uppdrag att tillfälligt höja microstödet till 10 000 kr under valåret 2018.

14.5.1 Centerpartiet i första hand ska använda sig av lokalt producerade, svenska eller i andra hand miljömässigt och mänskligt hållbart producerade varor i vår kampanjverksamhet.

Partistyrrelsens yttrande:

Microstödet, kretsarnas möjlighet att enkelt och snabbt ansöka om som mest 3 000 kronor till utåtriktade aktiviteter, är mycket uppskattat. Många kretsar använder sig av det idag och kan därmed genomföra till exempel kampanjer, medlemsrekrytering och medlemsvård.

Partistyrelsen har ännu inte diskuterat valbudget för 2018. I samband med de diskussionerna får möjligheten till ett höjt microstöd provas. Ett microstöd om 10 000 kronor skulle innebära att närmare tre miljoner kronor behöver frigöras i budgeten. Detta måste värderas mot andra angelägna satsningar.

Riksorganisationen arbetar medvetet och kontinuerligt för att de profilprodukter som erbjuds ska vara miljömässigt hållbara. De senaste åren har följande målsättningar varit vägledande:

- materialet ska till minst 90 procent komma från leverantörer som är miljöcertifierade eller motsvarande.
- profilprodukterna ska bestå av miljövänliga material eller av material som är återvunnit när detta är möjligt.
- minst 50 procent av profilprodukterna vara miljödeklarerade eller motsvarande.

I samband med inköp och upphandlingar ställs krav på leverantörerna i enlighet med målen ovan. Riksorganisationen efterfrågar alltid intyg om miljöcertifiering, miljöpolicy eller motsvarande och arbetar för en hållbar utveckling genom att ta med miljö- och klimataspekterna i alla upphandlingar. Svenska produkter väljs då det finns att tillgå till ett rimligt pris. Riksorganisationen försöker även finna produkter som inte är tillverkade av plast, men utbudet av till exempel träalternativ är idag mycket begränsat. Denna strävan kommer att fortsätta, på samma sätt som vi utåt i organisationen visar vad produkterna innehåller och var de är producerade. Ett praktiskt konkret exempel kring svenskproducerat är vår uppmaning att i samband med pendlarkampanjer undvika importerad frukt som till exempel bananer och istället bjuda på svenskodlade äpplen.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

14.4

14.5

Samarbeten och valfrågor – motion 14.6, 14.7 och 14.8

Motionären föreslår att:

14.6.1 Ge Partistyrelsen i uppdrag att utveckla ett mer omfattande och återkommande samarbete med centerpartierna i Norden i syfte att såväl stärka partisamarbetet och fördjupa det nordiska samarbetet.

14.6.2 Ge Partistyrelsen i uppdrag att utveckla ett närmare samarbete med de gröna centerpartierna runt Östersjön.

14.6.3 Uppmana partiet på distriktsnivå att utveckla utbytet och kontakterna med systerpartierna i de nordiska grannländerna.

14.6.4 Uppdra åt partistyrelsen att medverka till att uppta och utveckla samarbetet även med de agrardemokratiska partierna i övriga Europa.

14.7.1 Centerpartiet går till val med ett eget valmanifest i kommunval, landstingsval och riksdagsval.

14.7.2 Centerpartiet går till val som självständigt parti i kommunval, landstingsval och riksdagsval.

14.8.1 Centerpartiet inte ställer upp som nomineringsgrupp för om kyrkovalet 2021.

14.8.2 Centerpartiets organisatoriskt och ekonomiskt stöttar de medlemmar som vill forma en centerpolitisk nomineringsgrupp inför kyrkovalet.

Partistyrerelsens yttrande:

Motion 14.6 vill se ett ökat samarbete mellan nordens centerpartier både på distriktsnivå och på nationell nivå. Partistyrelsen instämmer med motionären när det gäller att samarbete med systerpartier i olika länder är viktigt, och i uppmaningen till distrikten att utveckla kontakterna med systerpartierna i de nordiska grannländerna. Det handlar såväl om att öka förståelsen och kunskapen om andra partier och var de står i olika politiska frågor som att låta oss inspireras i vår egen politiska utveckling.

Motionären för fram tankar om ytterligare satsningar gällande samarbeten och utbyten. Redan idag pågår ett utbyte på nationell nivå. Partierna besöker varandras stämmor men har även andra gemensamma möten, där man framför allt delat med sig av varandras kampanjmetoder, organisationsarbete samt även politiska frågor.

De senaste åren har utbytet mellan de nordiska centerpartierna fortsatt på ett relativt frekvent sätt. Delegationer från partierna har besökt varandra och erfarenhetsutbyten har skett i olika frågor. Därtill har samarbeten skett inom ramen för Nordiska rådet, Europaparlamentet, ALDE och Liberal International.

För att få genomslag för vår politik måste vi vara verksamma i de strukturer och organisationer som medger inflytande när framtidens frågor formas och beslutas, så som de samskapsorgan där Centerpartiet idag är representerat ger inflytande.

Motion 14.7 föreslår att Centerpartiet ska gå fram med eget valmanifest i kommande val. Sverige behöver ett ännu starkare centerparti. För att vara en ledande politisk kraft behöver Centerpartiet bli ännu bättre på ett antal områden. Partistämmans diskussioner och beslut kring de fyra programmen är viktiga steg i Centerpartiets utveckling.

Grunden för att ta sig an de politiska utmaningarna är vårt förhållningssätt till politiken. Ansvarstagande och handlingskraft. Pragmatism med fokus på konkreta resultat. Jordnära, pålitligt och äkta. Tydliga värderingar men kompromisser när det krävs. Den finns ett behov av ett nytt ledarskap i Sverige som tar ansvar och står upp för tydliga principer, även när det är obekvämt och när det svårt. Vare sig den vilsna vänstern eller den aggressiva nationalismen har lösningar på framtidens problem. Det behövs en förnyad allians med ett tydligt ledarskap som kan ge hopp och framtidstro. Centerpartiet ska steg för steg utveckla ett sådant ledarskap och forma en ny reformagenda för Sverige. Men nyckeln till regeringsmakten går via ett utvecklat och förnyat allianssamarbete.

I vårt strategiska dokument Agenda 2025 har vi satt upp mål för 2018: Centerpartiet ska nå en så klar framgång i riksdagsvalet 2018 att det ger Centerpartiet en större roll i svensk politik. Det gäller såväl våra möjligheter att sätta agendan för den politiska debatten, påverka besluten i riksdagen och en stark position i en kommande ny regering. Målsättningen innefattar även Alliansen; Vi vill tillsammans med de andra allianspartierna få ett tydligt mandat för en ny alliansregering, baserat på en ny reformagenda för Sverige.

Motion 14.8 tar upp kyrkovalet. I Centerpartiet finns en lång tradition av engagemang i Svenska kyrkan och partiet har därför tidigare valt att ställa upp i kyrkovalet under partibeteckning, dvs. som "Centerpartiet". I årets kyrkoval var Centerpartiet den näst största

nomineringsgruppen med drygt 3000 kandidater. Det innebär att mer än tio procent av medlemskåren kandiderar i kyrkovalet. Engagemanget är stort!

För Centerpartiet är det viktigt att väljarna i kyrkovalet tydligt får ta del av vilka grundvärderingar och vilken ideologi som bär en nomineringsgrupp i valet. Alla människors lika värde och rättigheter, frivilligt engagemang, mångfald, lokala lösningar och hållbarhet är några utgångspunkter och kärnvärden i Centerpartiets politik. Genom att delta i kyrkovalet under partibeteckning blir det tydligt för väljarna att det är Centerpartiets värdegrund som våra kandidater utgår från. Enligt Centerpartiets arbetsordning beslutar Partistyrelsen om Centerpartiets deltagande som nomineringsgrupp vid val till kyrkomöte, och det är ur den aspekten inte en fråga för partistämman.

Partistämman beslutade att bifalla följande motion:

14.6.3 att uppmana partiet på distriktsnivå att utveckla utbytet och kontakterna med systerpartierna i de nordiska grannländerna

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

14.6.1

14.6.2

14.6.4

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

14.7

14.8

Stadgerelaterade motioner – motion 14.9, 14.10, 14.11, 14.12, 14.13 och 14.14

Motionären föreslår att:

14.9.1 Efter valet 2018 läggs alla grenar ihop till ett och samma Centerparti.

14.10.1 Partistämman flyttas till en för de gröna näringarna lämplig tid under året.

14.11.1 Centerpartiet i fortsättningen lägger partistämman under tidsperioden januari t.o.m. mars, så fler medlemmar har möjlighet att delta.

14.12.1 Centerpartiets stämman säger ja till ett nytt mångfaldsförbund där det nya förbundet erhåller samma rättigheter och skyldigheter som partiets andra syskonorganisationer.

14.12.2 Centerpartiets nya partistyreelse får i uppdrag att bilda ett nytt mångfaldsförbund med omedelbar verkan.

14.12.3 Centerpartiet garanterar mångfaldsprojektet kontinuitet fram till valet 2022.

14.13.1 Centerpartiet endast ska bedöma personer med minst tre års arbetslivs erfarenhet, i roll exkluderande partiarbete och lobbyist verksamhet, som valbara till heltidsarvoderande politiska uppdrag.

14.14.1 Distriktsstämman skickar vidare motionen till partistämman [att möjligheten för avdelningarna att föra egna medlemsregister och ha egen medlemsavgift återinförs].

Partistyrelsens yttrande:

Ett antal motioner har direkt anknytning till Centerpartiets stadgar eller arbetsordning. Bägge dessa dokument är uppe för diskussion och beslut på årets partistämman. De förslag till stadgar och arbetsordning som Partistyrelsen förelägger partistämman har arbetats fram under drygt ett år, med flera möjligheter för enskilda medlemmar, kretsar och distrikt att lämna synpunkter under den pågående processen. Förslaget till stadgar och arbetsordning är väl genomarbetat och Partistyrelsen utgår från det liggande förslaget när motionernas nu behandlas.

Motion 14.9 tar upp frågan om syskonorganisationerna. Centerrörelsen består av Centerpartiet samt syskonorganisationerna Centerkvinnorna, Centerpartiets Ungdomsförbund och Centerstudenter. De tre sistnämnda är alla fristående juridiska personer med egna, av respektive förbund fastställda stadgar. Centerpartiet ska inte bestämma hur syskonorganisationerna väljer att organisera sig. Samtidigt är det viktigt att påpeka att alla medlemmar i centerrörelsen har samma demokratiska rättigheter. Medlemsrättigheterna utgår från den krets där medlemmen är folkbokförd om medlemmen inte själv valt något annat. I de allmänna valen är det Centerpartiet som ställer upp, och inte någon av syskonorganisationerna. Därmed har partiet också ett särskilt ansvar för att samla alla medlemmar till en bra och sammanhållen valkampanj, oavsett vilken del av Centerrörelsen som individen valt att engagera sig i.

Motionerna 14.10 och 14.11 har båda förslag om förändrat dit för genomförande av partistämman. Inför 2015 års stämman genomfördes en särskild utredning om stämmans form och storlek. Där var tidpunkten för stämman en av frågeställningarna som diskuterades och 83 procent av de svarande ansåg att den ordning som gäller idag, det vill säga stämman före den sista september är bra. Partistyrelsen föreslår ingen förändring i de stadgar som partistämman i år ska besluta om.

Motion 14.12 tar upp behovet av ett mångfaldsförbund. Frågan om ökad mångfald inom Centerpartiet är mycket viktig. Partistyrelsen har tagit initiativ till ett mångfaldsprojekt för att råda bot på den situation vi såg rådde efter valet 2014. En analys visade att allt för få medlemmar i Centerpartiet hade en annan bakgrund än den traditionella centerbakgrunden.

Detta leder i sin tur till att en brist gällande mångfald på våra valsedlar och bland våra kandidater. I grund och botten är detta en demokratifråga där stora grupper i vårt samhälle ställs utanför möjligheten att påverka politikens prioriteringar, utformning och kommunikation. Efter valet 2014 var Centerpartiet det parti som var sämst på mångfald vad gäller representation i partiets ledande positioner, kommun, landsting och riksdag.

Mångfaldsprojektet har arbetat med pilotverksamhet, utbildning och individuell stöttning. Detta arbete har förutsättningar att ge resultat och leda till ökat mångfald inom Centerpartiet. I Agenda 2025 har organisationen gemensamt satt upp mål för arbetet och höstens nomineringsstämmor är ett första tillfälle att skapa förutsättningar för måluppfyllelse.

Parallellt med mångfaldsprojektet har ett mångfaldsnätverk startat. Nätverket är dock inte knutet till projektet utan har kommit till på medlemmars initiativ. Nätverket har tidigare via skrivelser till Partistyrelsen fört fram förslag om att bilda ett fristående mångfaldsförbund. Partistyrelsen har avvisat detta, eftersom vi ser stora risker med att ett sådant förfarande skulle innebära att frågan om mångfald endast blir en angelägenhet för förbundets medlemmar. Partistyrelsen vill tvärt emot framhålla vikten av att frågan om mångfald är en angelägenhet för hela centerrörelsen, för varje enskild krets och distrikt att ta sig an.

Motion 14.13 resonerar kring kriterier för att vara valbar inom Centerpartiet. Det finns en rad aspekter att ta hänsyn till när valsedlar ska fastställas och förtroendeuppdrag fördelas. I partiets arbetsordning uttrycks detta enligt följande: ”Vid samtliga val ska jämlikhet, jämställdhet och mångfald vara ledord. Det gäller både vid fördelning av interna uppdrag (styrelser, ombud, valberedningar, nomineringskommittéer etcetera) och vid beslut om valsedlar till allmänna val och fördelning av externa förtroendeuppdrag. Centerpartiet ska på alla nivåer ha bredd i partiets representation och kompetenta, engagerade företrädare som tillsammans bildar en mångfald av erfarenhet och bakgrund. Därför är aspekter som engagemang, bakgrund, erfarenheter, kön och ålder viktiga att beakta när valsedlar utformas och val förrättas.”

Att exkludera alla medlemmar som inte har minst tre års arbetslivserfarenhet som valbara till heltidsuppdrag är helt fel väg att gå. Erfarenheter kan skaffas på många olika sätt. Yrkeslivet är ett sådant, men till exempel ideellt arbete i föreningsliv och studier är andra värdefulla erfarenhetskällor. Om en krets eller ett distrikt själva vill föra in en klausul om yrkeslivserfarenhet i sina nomineringsregler står det dem fritt, men Partistyrelsen är inte beredd att skriva in detta i partiets arbetsordning och på så sätt bli obligatoriskt vid samtliga nomineringar.

Motion 14.14 önskar att möjligheten att föra lokala medlemsregister ska införas. Enligt svensk grundlag (Regeringsformen, 2 kap., § 2-3) är information om medlemskap i ett politiskt parti skyddad. Politiska åsikter är känsliga uppgifter vilket är förbjudet att behandla. Att Centerpartiet ändå kan göra det beror på att det finns ett undantag för ideella organisationer som politiska partier, men regelverket är ändå mycket strängt. Sedan några sköts vårt medlemsregister centralt. Varje krets kommer via Centerpartiets intranät åt relevanta uppgifter om sina medlemmar som behövs för att bedriva verksamheten. Partistyrelsen vill inte ändra på den ordningen.

Den 25 maj 2018 kommer en ny dataskyddsförordning (GDPR) att gälla som lag i Sverige och ersätta dagens svenska personuppgiftslagen (PuL), vilket innebär än strängare krav på registerhanteringen. Förordningen kommer att innebära den största förändringen för företag och myndigheter inom integritetsskyddsområdet sedan PuL trädde i kraft 1998. Att införa lokal medlemsavgift är inte aktuellt. Den som är medlem i Centerpartiet har samma rättigheter inom hela organisationen oberoende av var i landet medlemmen bor.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

14.9

14.10

14.11

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

14.12

14.13

14.14

Kommunikationsfrågor – motion 14.15, 14.16, 14.17, 14.18 och 14.19

Motionären föreslår att:

14.15.1 Personal inom partiet utbildas i att skriva lättläst.

14.15.2 Utbildningspaket om tillgänglighet tas fram för styrelser och personal.

14.15.3 Partiet aktivt arbetar för att starta funktionshindersnätverk på alla nivåer.

14.15.4 Lättläst material om partiet tas fram och ständigt uppdateras.

14.15.5 Partiets hemsida ska vara tillgänglig för personer med olika funktionsnedsättningar.

14.15.6 Se över vilken teknik partiet kan erbjuda för att göra det mer tillgängligt för personer med funktionsnedsättning att kunna delta i det politiska arbetet.

14.15.7 Tillsätta en arbetsgrupp som ska ta fram förslag till hur centerpartiet kan bli mer tillgängligt.

14.16.1 Ge Partistyrelsen i uppdrag att skapa en rikstäckande arena för diskussion, reportage, nyheter och erfarenhetsutbyte i form av en kontinuerligt uppdaterad webbtidning.

14.16.2 Webbtidningen ska kombineras med en (prenumererad) endagarstidning, alternativt en (prenumererad) månadstidskrift.

14.17.1 Centerpartiets distriktsstyrelse utvecklar NÄRhetsbegreppet.

14.18.1 RO i god tid innan valet ska vidta åtgärder i motionens syfte [Centerpartiet måste möta SD på deras egen planhalva, dvs. på nätet. RO ska bemanna med folk som skapar identiteter på nätet, som kan gå i svaromål i grupper och på platser som underblåser rasism, främlingsfientlighet och sprider osanningar].

14.19.1 Ta tillbaka fyrklövern i Centerpartiets varumärkesprogram så den finns med i valrörelsen 2018.

Partistyrelsens yttrande:

Motion 14.15 föreslår ett antal åtgärder i syfte att göra Centerpartiet mer tillgängligt för personer med funktionsnedsättning. Delaktighet och möjlighet att påverka förutsätter att man rent fysiskt kan delta i möten och andra arrangemang, men även att underlag och förslag görs tillgängliga på ett sådant sätt att alla kan förstå och ta till sig informationen.

Partistyrelsen ställer sig till fullo bakom motionens syfte och konstaterar att vissa delar redan är på gång eller påbörjats. Ett arbete för att förenkla partiets skriftliga kommunikation gjordes hösten 2016 och resulterade i ett utbildningsupplägg med namnet Att skriva närodlat.

Grundläggande information om Centerpartiet och vårt idéprogram finns skrivet på lättläst svenska idag. Ett arbete görs under 2017 för att löpande publicera lättläst material på partiets webbplats. Arbetet med att göra Centerpartiets information och verksamhet tillgängligt för alla behöver ständigt pågå. För kretsar och distrikt kan val av lokal för olika typer av möten och aktiviteter vara avgörande för om verksamheten ska vara tillgänglig för alla.

Motion 14.16 föreslår en rikstäckande arena för diskussion, reportage, nyheter och erfarenhetsutbyte i form av en kontinuerligt uppdaterad webbtidning. Detta är sådant som redan idag på olika sätt ingår i Centerpartiets interna kommunikation.

I november 2016 lanserades Centerpartiets nya digitala mötesplats Connect. Där finns nyheter, debattforum, digital version av Tidningen C samt stor möjlighet till erfarenhetsutbyte och diskussion i olika typer av grupper och forum.

Partistyrelsen ser positivt på intresset för nyheter och erfarenhetsutbyte inom rörelsen och har också gjort stora satsningar för att främja detta. Förutom ett helt nytt intranät och nya lokala sajter har Tidningen C gjorts om och ökat utgivningsfrekvensen från fyra till fem nummer per år. Därtill pågår ett arbete med att förbättra de interna nyhetsbrev som organisationen skickar till medlemmarna lokalt, regionalt och nationellt.

Vi står inför ett valår där Centerpartiet har stora möjligheter att nå nya och större väljargrupper och behöver därför lägga tonvikten på extern kommunikation. En ny intern webbtidning och en intern papperstidning skulle kräva stora personella och ekonomiska resurser. Partistyrelsen ser inte att en ny kostsam interntidningssatsning är rätt väg att gå. De nya verktyg som redan tagits fram behöver användas och vidareutvecklas till sin fulla potential. Utöver det bör satsningar på utåtriktade aktiviteter i syfte att vinna väljare i kommande val 2018 och 2019 prioriteras framför ytterligare interna satsningar.

I motion 14.17 förs fram önskemål om att partiet i kommunikationen använder fler ord med förstaveln NÄR-. Partistyrelsen välkomnar att konceptet Näroddad politik mottagits positivt av organisationen och ser precis som motionären att närhetsaspekten går att tillämpa på många områden. I linje med just idén om näroddad politik lämnar vi öppet för enskilda centerpartister att hitta sina favoritord för att övertyga väljarna om vår politik.

Motion 14.18 lyfter en viktig fråga om information och medier kopplat till en fungerande demokrati. När medierna decentraliserats så att alla kan producera, distribuera och ta del av innehåll så förändras vår mediekonsumtion. Tiden är förbi då alla såg på samma tv-program och läste samma dagstidning. Det finns som alltid både för- och nackdelar med den utvecklingen och en av baksidorna som motionären tar upp är fenomenet där vi enbart tar del av innehåll på nätet som bekräftar din egen världsbild och efterlyser åtgärder från Centerpartiet för att motarbeta detta fenomen.

Partistyrelsen anser att motionären beskriver ett bekymmersamt problem, men konstaterar samtidigt att vi når fram allt bättre med vårt kommunikationsarbete även på internet, bland annat genom att hålla en hög servicenivå när det gäller att besvara frågor och kritik. Det finns ingen enkel lösning på hur man bemöter främlingsfientlighet på nätet och det är inte bara en aktörs ansvar. Vi har som medlemmar i en liberal samhällsrörelse alla ett ansvar att ta diskussionen sakligt och respektfullt, men med tydliga värderingar.

I motion 14.19 påstås att "Centerpartiet i sin nya profil tagit bort fyrklövern". Partistyrelsen konstaterar att det helt enkelt inte stämmer. Klövern har visserligen använts av partiet i många decennier men sättet den har använts på har varierat under åren. Under den rapsugula perioden på 90-talet var den i praktiken borta ur vår grafiska profil, men klövern återkom i början av 00-talet i den illustrerade version som finns idag. Efter valet 2014 beslutade Partistyrelsen att revidera partiets grafiska profil för att fortsätta med Näroddad politik. Fyrklövern är inte en del av logotypen, men är och förblir en viktig symbol för Centerpartiet. Den är bland annat vår symbol i sociala medier, den återfinns på profilprodukter och den används för utmärkelser och diplom.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

14.15.5 Att säkerställa att Centerpartiets webbplats är tillgänglig för personer med olika funktionsvariationer.

14.15.6 Att se över vilken teknik partiet kan erbjuda för att göra det mer tillgängligt för personer med funktionsvariationer att kunna delta i det politiska arbetet.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

14.15.1

14.15.2

14.15.3

14.15.4

14.15.7

14.17

14.18

14.19

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

14.16